СВЕТА
ВЕЛИКА СУБОТА
СТАТИЈЕ

- НОТНИ ЗАПИС -

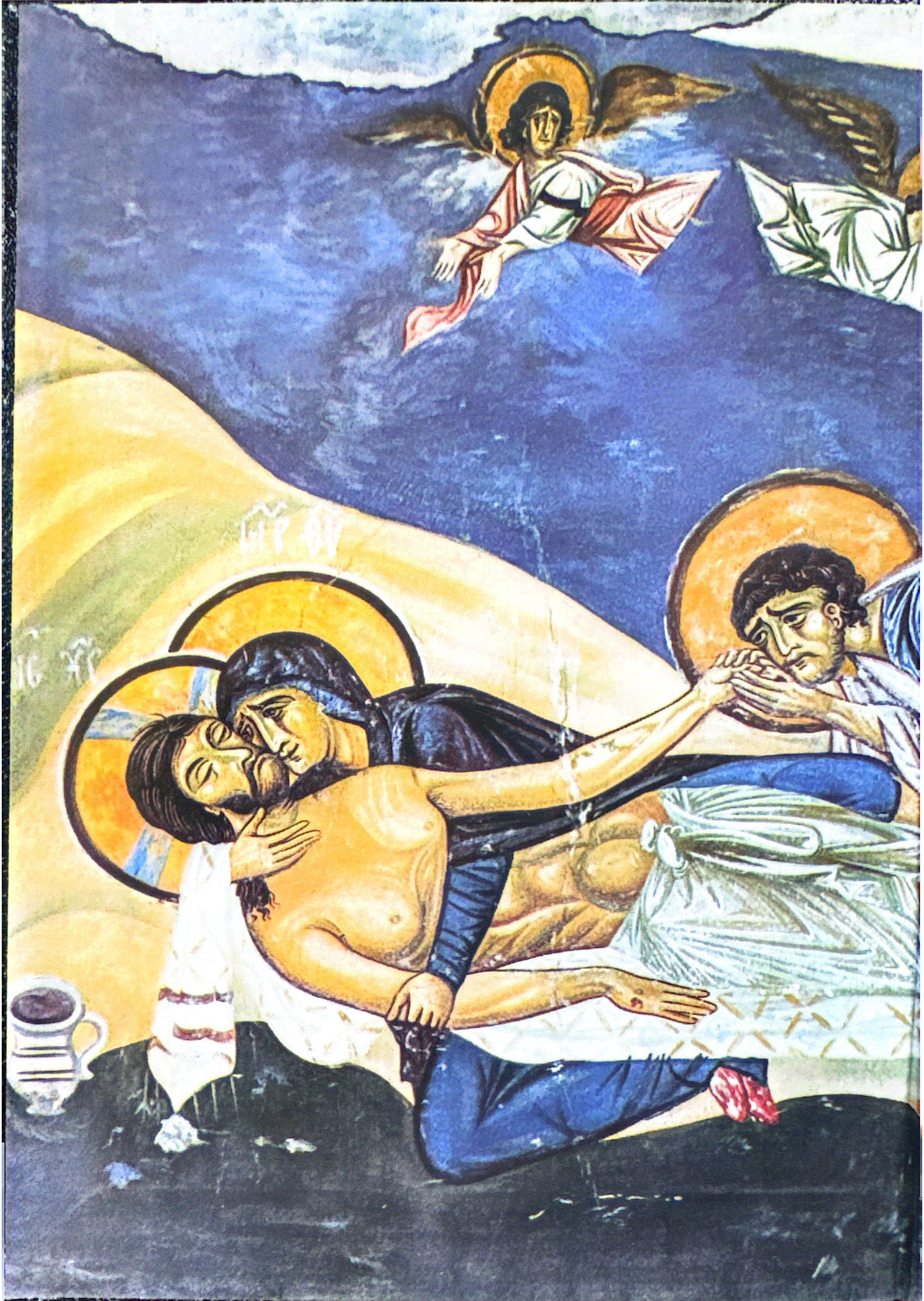

СВЕТА ВЕЛИКА СУБОТА

СТАТИЈЕ

Са благословом
Његове Светости
Архиепископа пећког,
Митрополита београдско-карловачког
и Патријарха српског
Господина Господина ИРИНЕЈА

СВЕТА
ВЕЛИКА СУБОТА
СТАТИЈЕ

По Стевану Ст. Мокрањцу
у ноте ставио на црквенословенском и српском језику
Протојереј-ставрофор
Мирко Павловић

ИЗДАВАЧКА ФОНДАЦИЈА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ
АРХИЕПИСКОПИЈЕ БЕОГРАДСКО-КАРЛОВАЧКЕ

Београд
2016

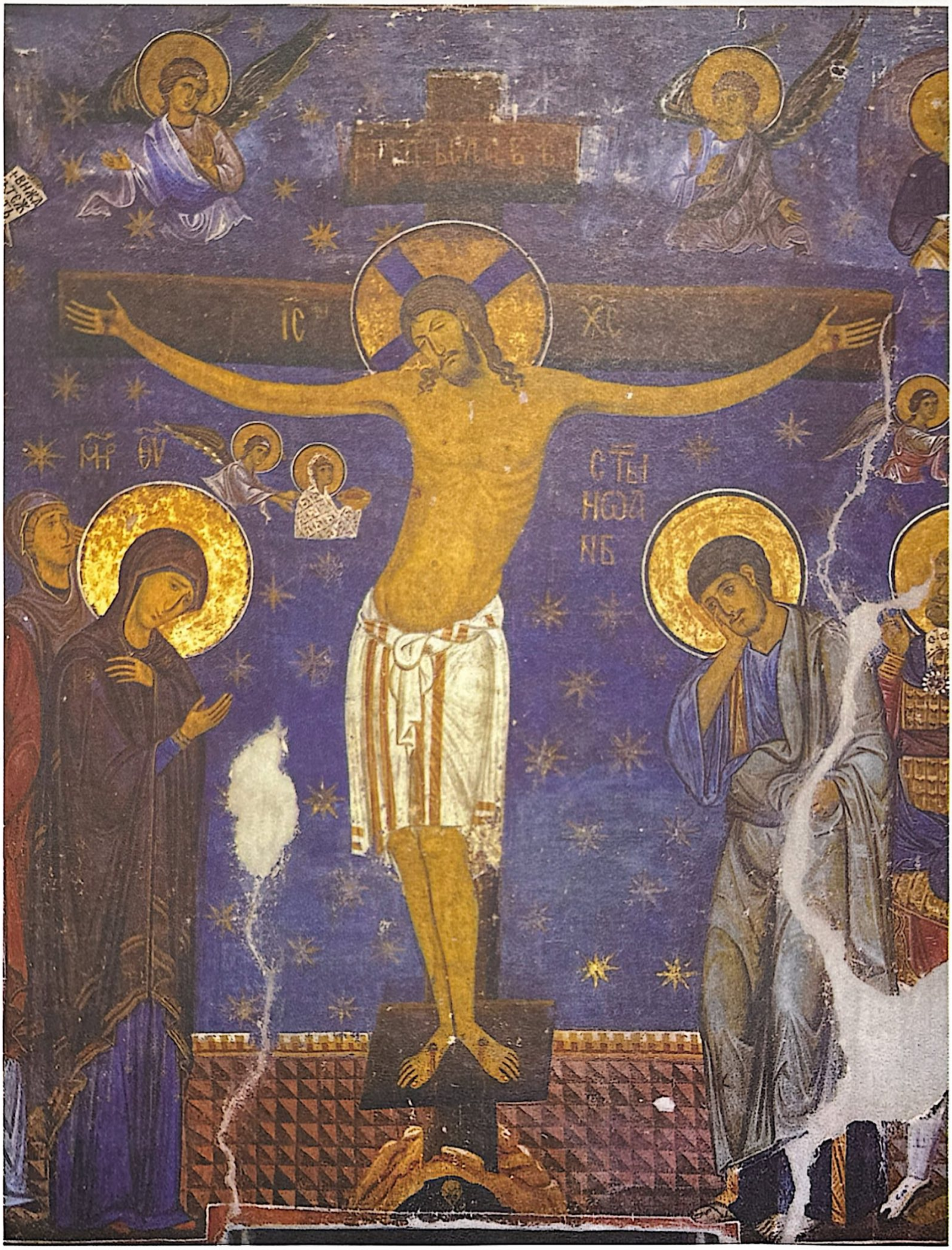

Распеће Господа Исуса Христа, фреска, манастир Студеница, 13. век

УВОДНА РЕЧ

Статије (грч.στάσεις – станице, застанци), су песме у којима се описује жалост и патња Пресвете Богородице због распећа и смрти њеног сина Господа Исуса Христа, али и патње које најављују Његово славно васкрсење. Певају се на јутрењу Велике суботе пред Христовим гробом, уз кађење и држање упаљених свећа, чиме се врши обред Његовог погреба. Статије су веће химнографске целине састављене од тропара који се комбинују са стиховима 118. псалма. Од укупно 176 стихова прва статија садржи 72 стиха, друга садржи од 73. до 131. стиха, а трећа од 131. до 176. стиха.

Мелографи српског црквеног појања, Гаврило Бољарић, Никола Тајшановић, као и Ненад Барачки, су у својим нотним зборницима представили три статије само почетним тропарима, док је Стеван Мокрањац у *Страном пјенију* записао по пет тропара у свакој статији. То указује да су се у Српској Православној Цркви статије најчешће кројиле. Научивши напамет почетне тропаре у статијама – који су служили као узори – појци или свештеници би све остале тропаре певали на исту мелодију. Интегралан нотни запис статија сачинио је епископ Стефан Ластавица, као и свештеници Бранко Цвејић и Мирко Павловић. Разлог због којег се приступило штампању управо Павловићевих статија је тај што се оне, захваљујући великом броју фотокопија овог рукописа, већ деценијама уназад певају у нашој цркви, док су Ластавичини и Цвејићеви записи истоимених песама недовољно познати.

Протојереј-ставрофор Мирко Павловић (1900-1977) је данас углавном познат као писац служби српским светитељима. Он је, међутим, деловао и као диригент, композитор и мелограф црквеног појања. Солидно музичко образовање стекао је у Богословији Светог Саве у Београду, као ђак Стефана Стојановића Мокрањца, које је целог живота употпуњавао. Његов најранији запис црквеног појања јесу управо статије које је „по Мокрањцу ставио у ноте за један глас" у Битољу 1928. године, највероватније за потребе тамошње Богословије у којој је предавао црквено појање и водио богословски хор. Дакле, на основу неколико тропара у статијама које је Мокрањац записао Мирко Павловић је „скројио" све тропаре. Што се тоналитета тиче, другу и трећу статију је записао за секунду више у односу на Мокрањчев запис.

Заинтересован за већу употребу савременог српског језика на богослужењима овај угледни свештеник је у својим позним годинама на српском језику нотама записао *Плач Пресвете Богородице*, тј. канон на малом повечерју Великог петка (1968), статије (1969), као и *Избор из великог појања* (1971). Од осталих његових записа црквеног појања треба поменути *Бденије* на Велики четвртак и *Царске часове* Великог петка (црквенословенски језик). Ипак, већи део његове музичке заоставштине чине вишегласне композиције и хармонизације за мешовити, односно мушки хор, које су већином у рукопису. Један део својих нотних записа, укључујући и једногласне записе црквеног појања, Павловић је објавио самостално, у најскромнијем тиражу.

Нотни записи статија проте Мирка Павловића, како на црквенословенском, тако и на српском језику, су јасни и прегледни, управо онакви какви су записи самог Стевана Мокрањца чији мелографски стил је Павловић подражавао. Ово издање садржи незнатне корекције у односу на оригиналан Павловићев текст. У статијама на црквенословенском

језику корекције се пре свега односе на алтероване тонове чиме су избегнуте извесне мелодијске недоумице. Како би зборник био приступачан што већем броју појаца – од којих неки нису богослови – црквенословенски језик је исписан фонетском ћириличном транскрипцијом. Павловић, који је, како је речено, и сам био химнограф, успешно је препевао статије на савремени српски језик, мада тај рад није без мана. Његово настојање да превод доследно прати постојеће мелодије, односно Мокрањчеве мелодијске мотиве који су начињени према семантици црквенословенског језика, неизбежно је водило погрешној акцентуацији и немузикалној пулсацији у појединим тропарима. Како би се то избегло, неки тонови су изостављени, док су слогови у појединим речима прекомпоновани.

Прва и друга статија су у петом, док је трећа статија у трећем гласу који нема сличности са трећим гласом српског Осмогласника. Њиме су, међутим, записане и неке песме празничног појања као што су светилни. Специфичност мелодија у статијама српског напева указује на очигледан утицај грчке псалтике. У том смислу, другу статију не треба певати у дуру (као што је кроз хармонизацију ове статије сугерисао Мокрањац), већ у молу, саобразно петом гласу, чији је, према Павловићевом запису, основни тон (исон) e, а не g. Треба још напоменути да друга статија има две варијанте које се међусобно много не разликују. Војвођански мелографи (Барачки, Цвејић, Ластавица) су је записали онако како се она тамо певала, док је у централној и јужној Србији преовладала Мокрањчева варијанта, иста онаква какву су забележили Бољарић и Тајшановић.

Делатност протојереја-ставрофора Мирка Павловића у области црквеног појања, без сумње, има историјску вредност и представља аутентичан допринос очувању и неговању српског црквеног појања у 20. веку. Штампањем његових статија на црквенословенском, односно српском језику, одаје се признање за тај рад и – што је једнако важно – употпуњују наше црквене певнице новим нотним зборником.

Мр Предраг Ђоковић

СВЕТА ВЕЛИКА СУБОТА

НА ЈУТРЕЊУ

СТАТИЈЕ

НА ЦРКВЕНОСЛОВЕНСКОМ ЈЕЗИКУ

Статија прва – глас 5.

Благословен јеси Господи научи мја оправданијем твојим.

Блажени непорочнии в пут, ходјашчи в закоње господњи.

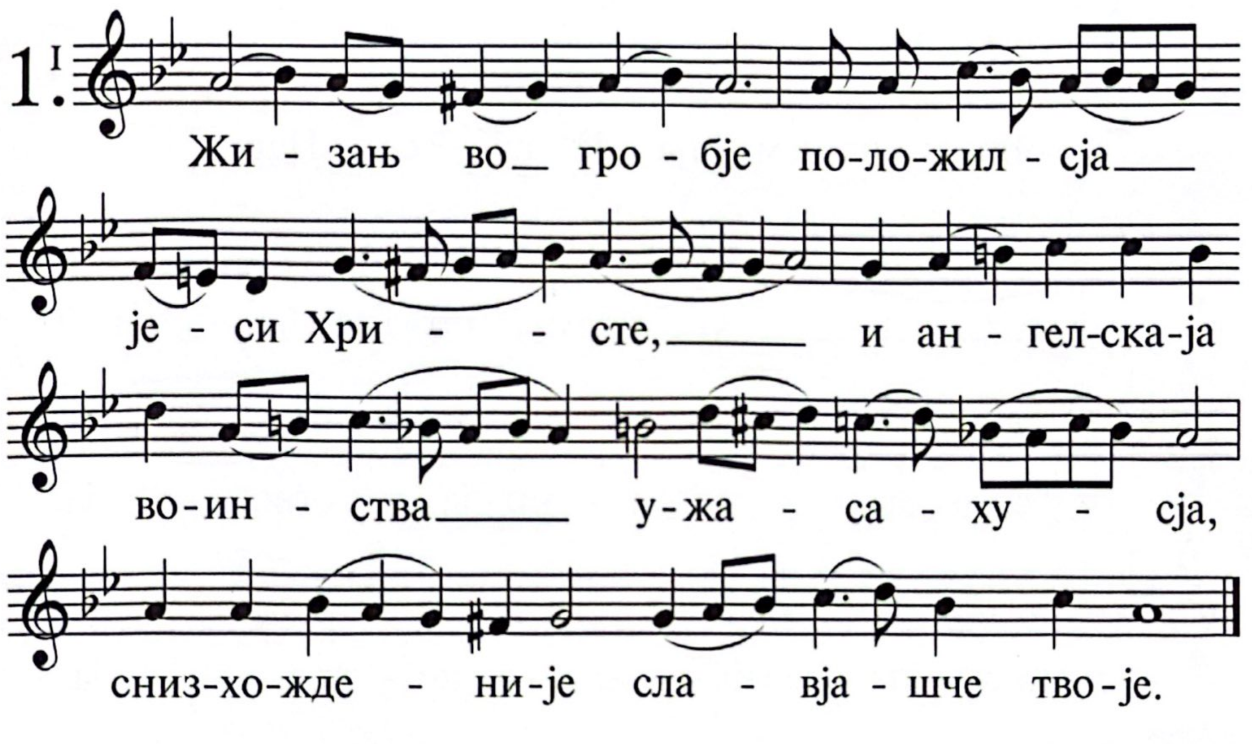

Блажени испитајушчии свидјенија јего, всјем сердцем взишчут его.

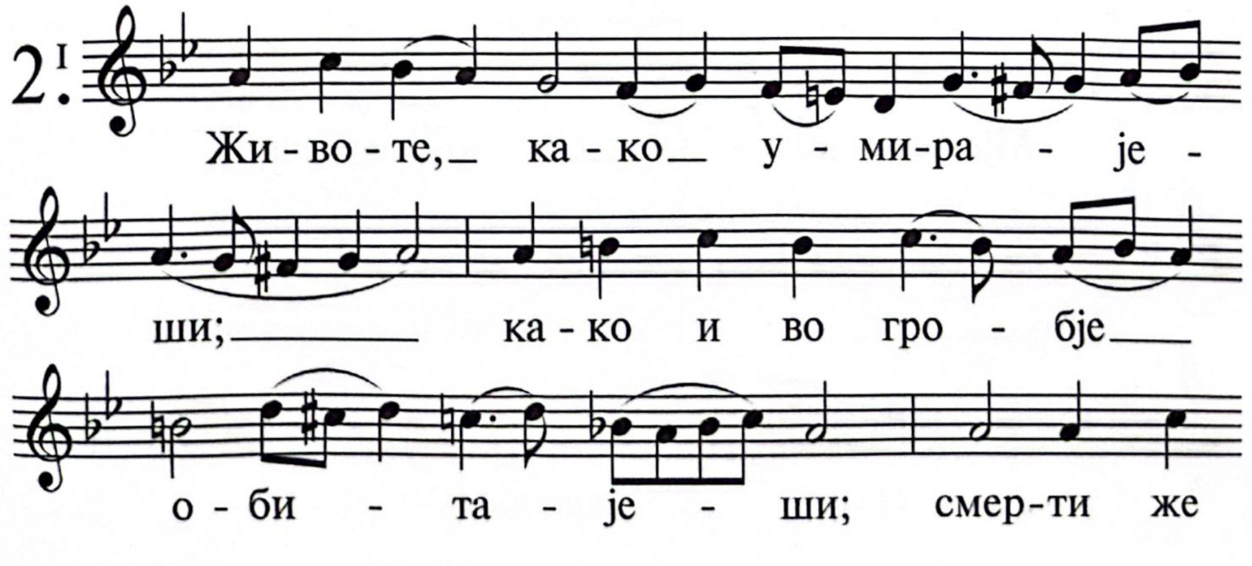

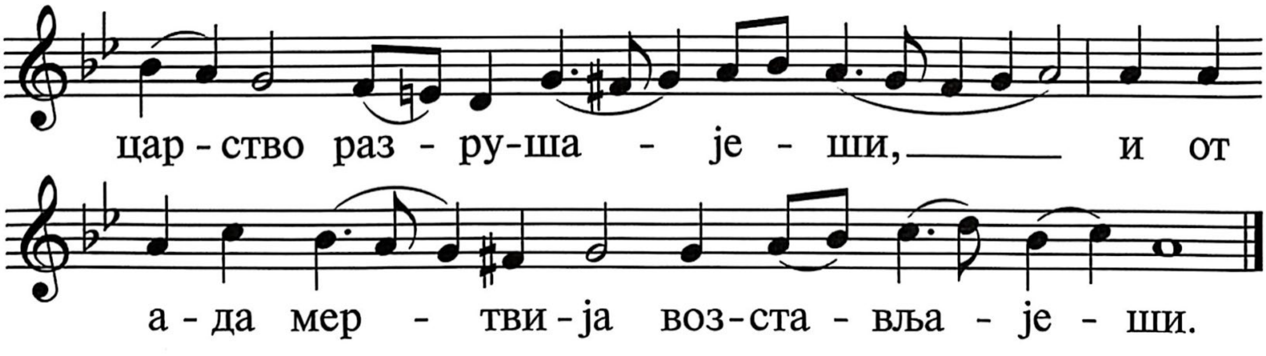

Не дјелајушчии бо беззаконија, в путјех јего ходиша.

3. I

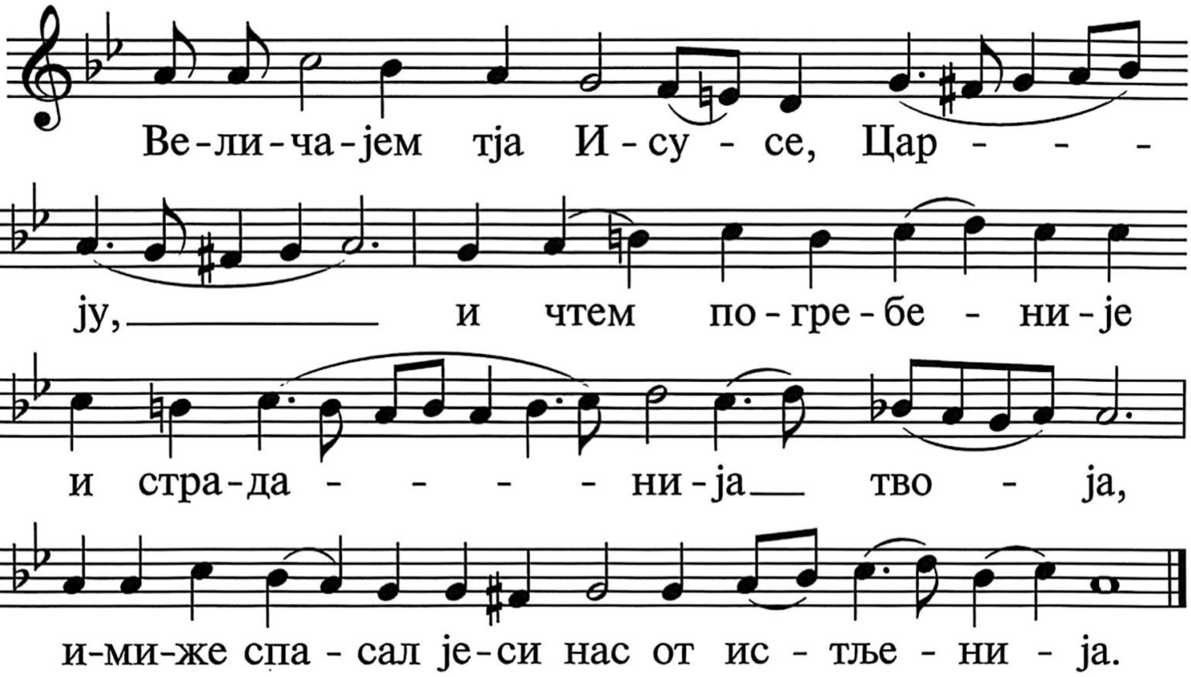

Ти заповједал јеси заповједи твоја сохранити зјело.

4. I

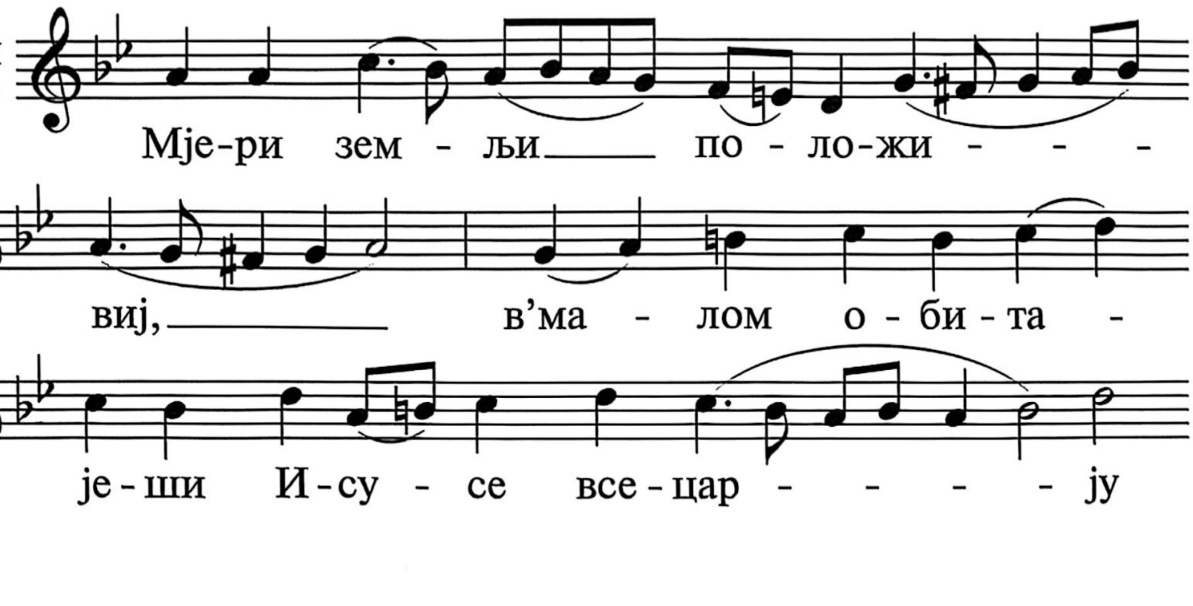

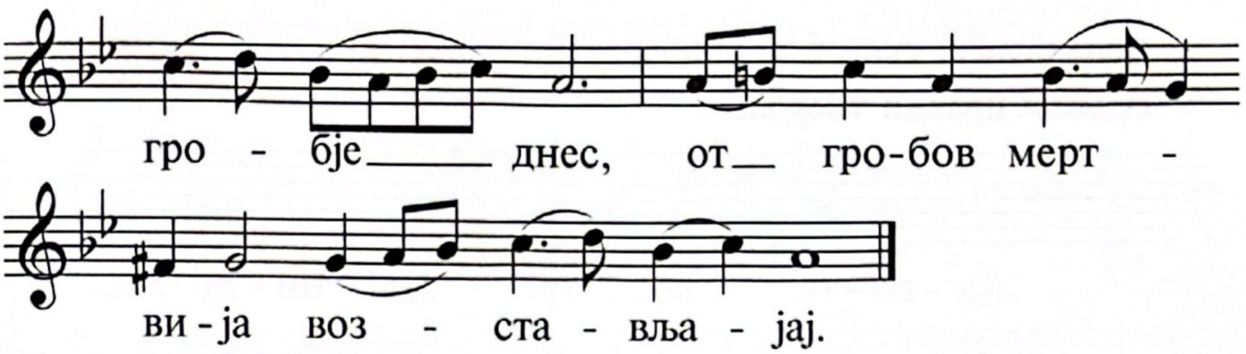

Да би исправилисја путие моји, сохранити оправданија твоја.

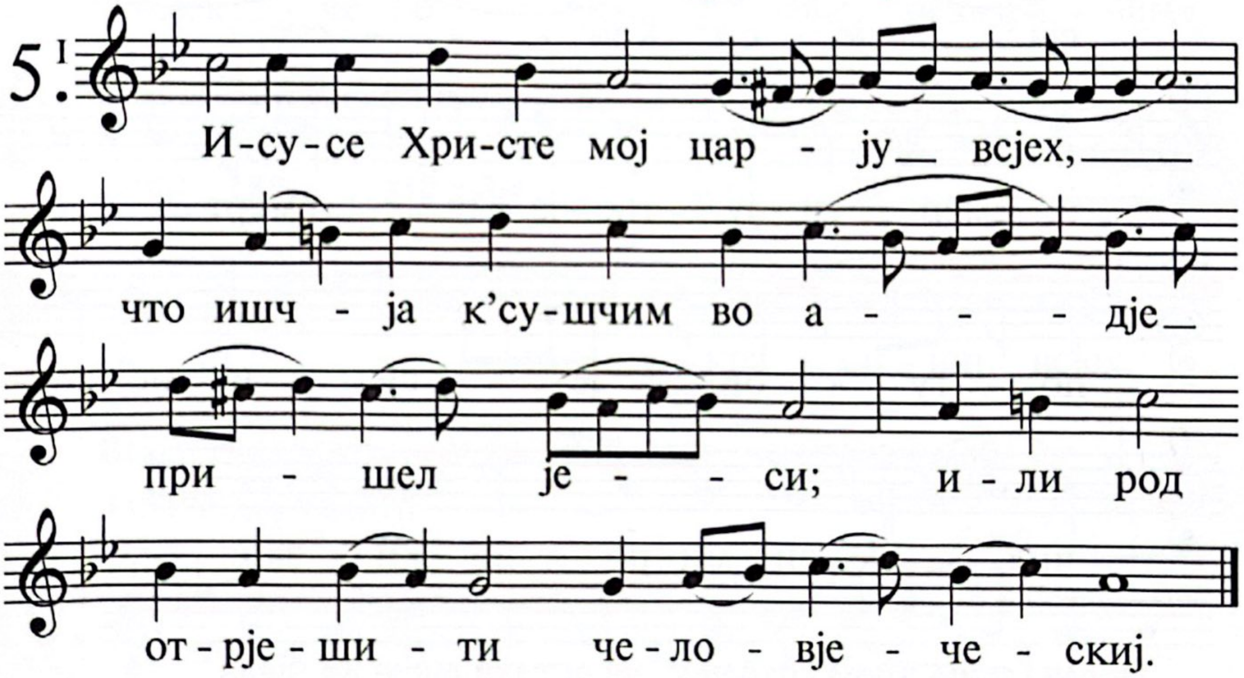

Тогда не постижусја, внегда призрјети ми на вс ја заповједи твоја.

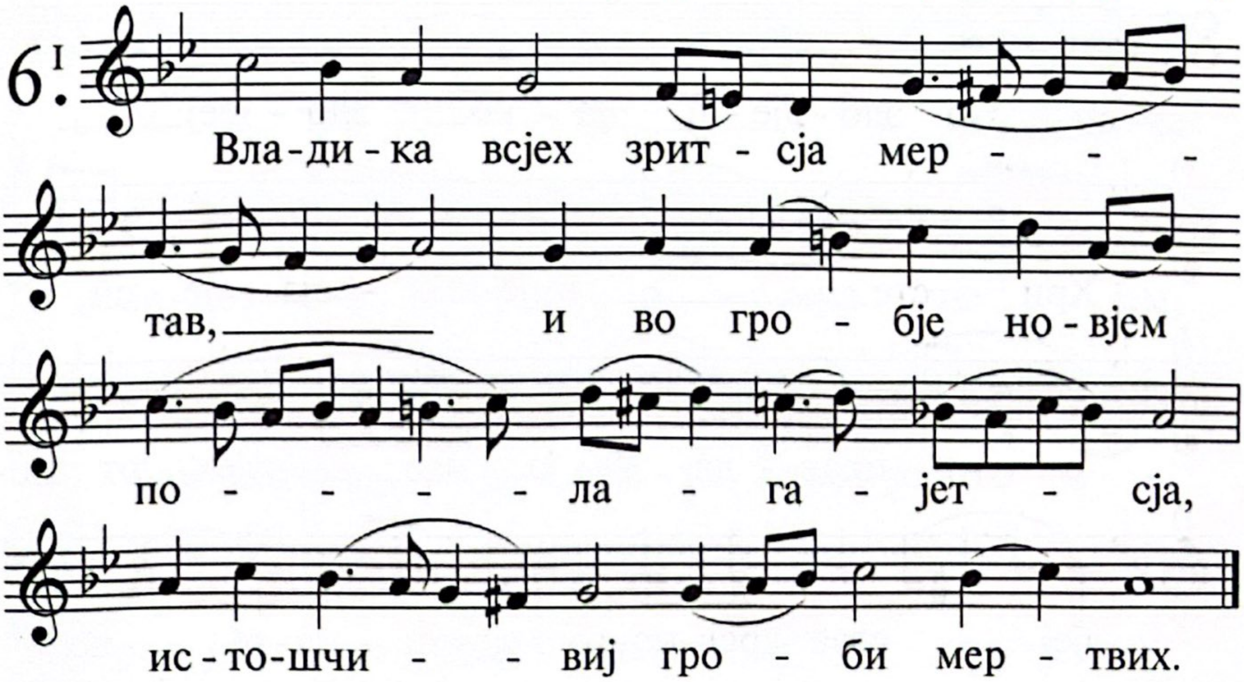

Исповјемсја тебје в правости сердца, вњегда научитимисја судбам правди твојеја.

7.

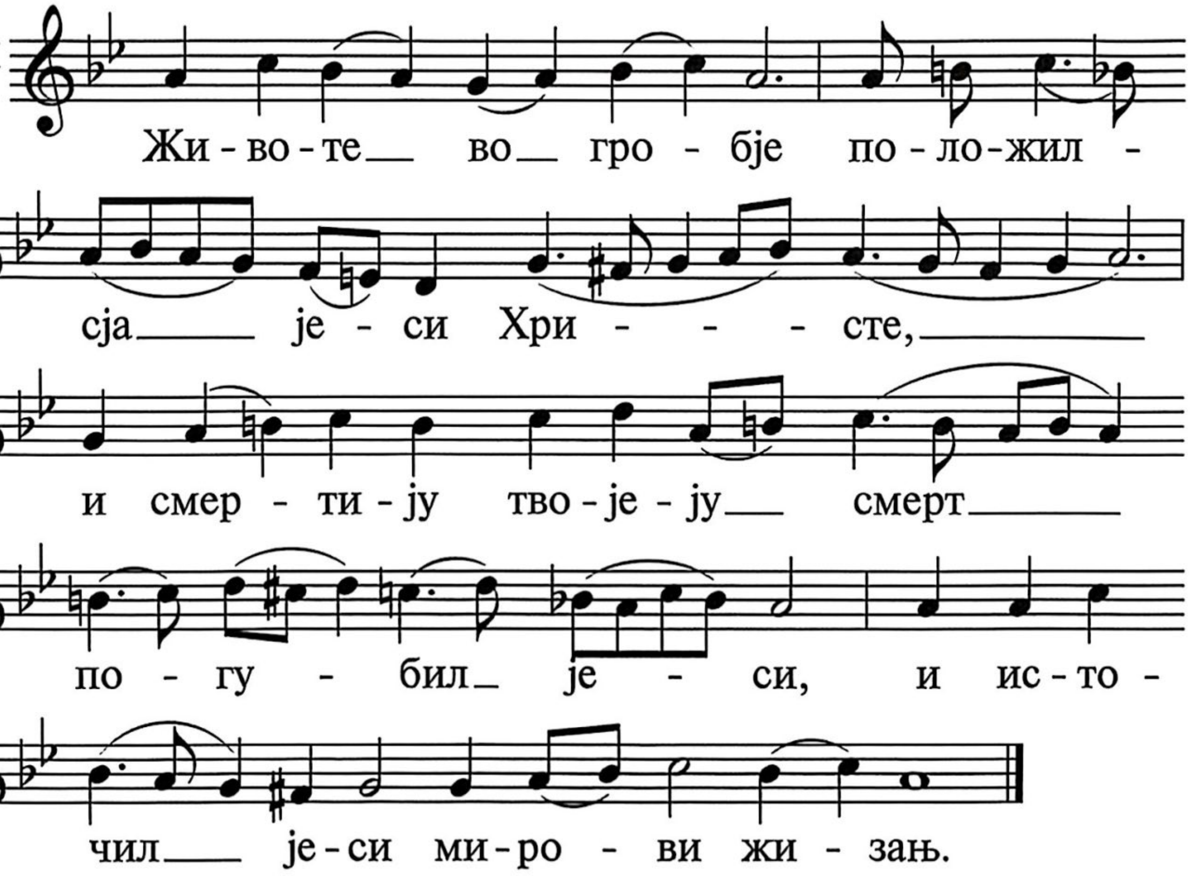

Оправданија твоја сохрању, не остави мене до зјела.

8.

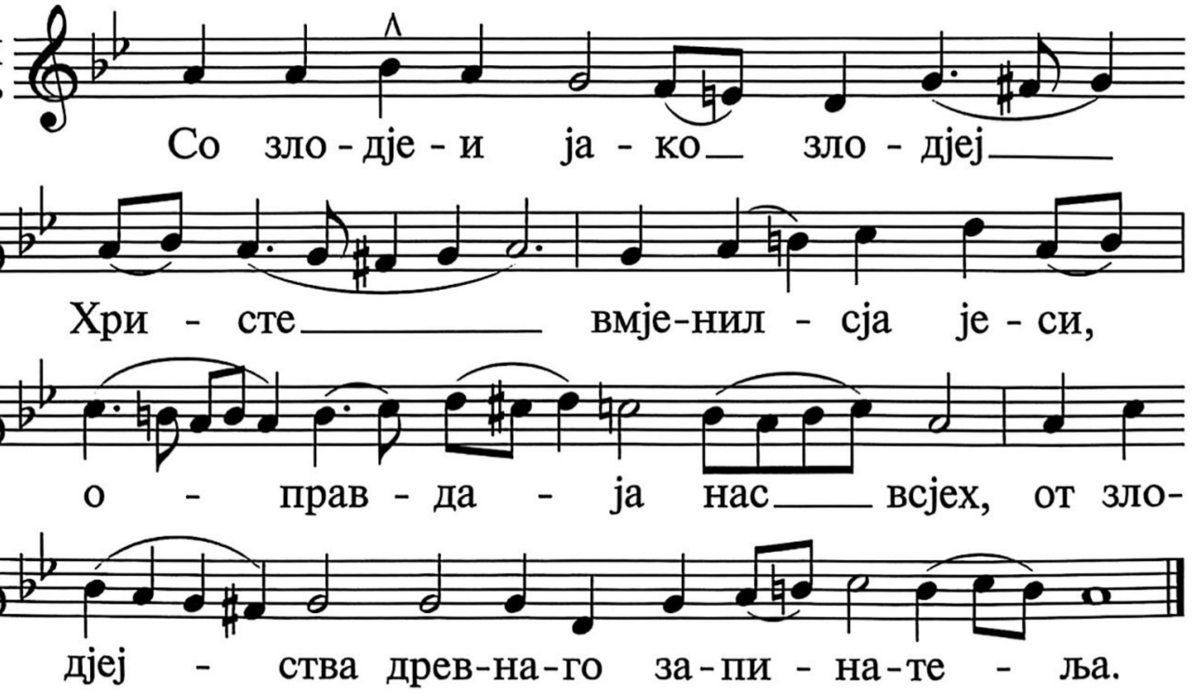

В чесом исправит јуњејшиј пут свој, вњегда сохранити словеса твоја.

9.
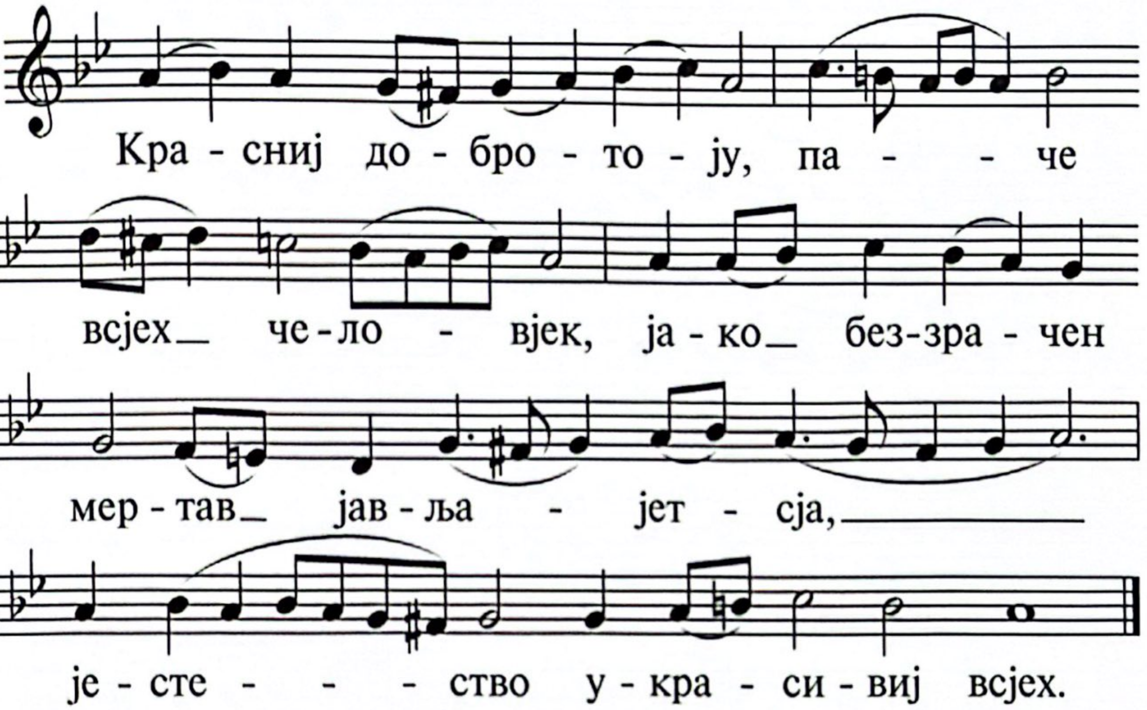

Всјем сердцем моим взисках тебе, не отрини мене от заповједеј твојих.

10.
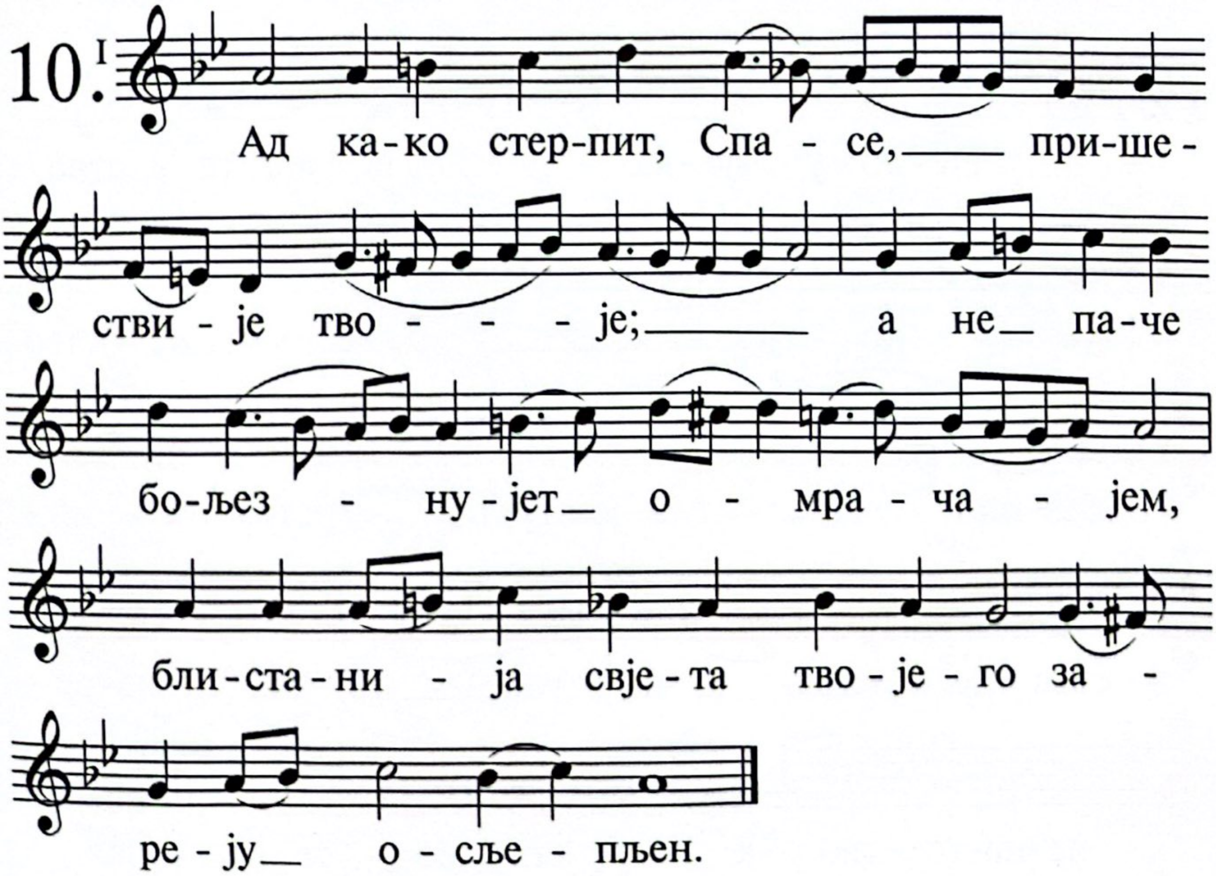

В сердције мојем скрих словеса твоја, јако да не согрјешу тебје.

11.

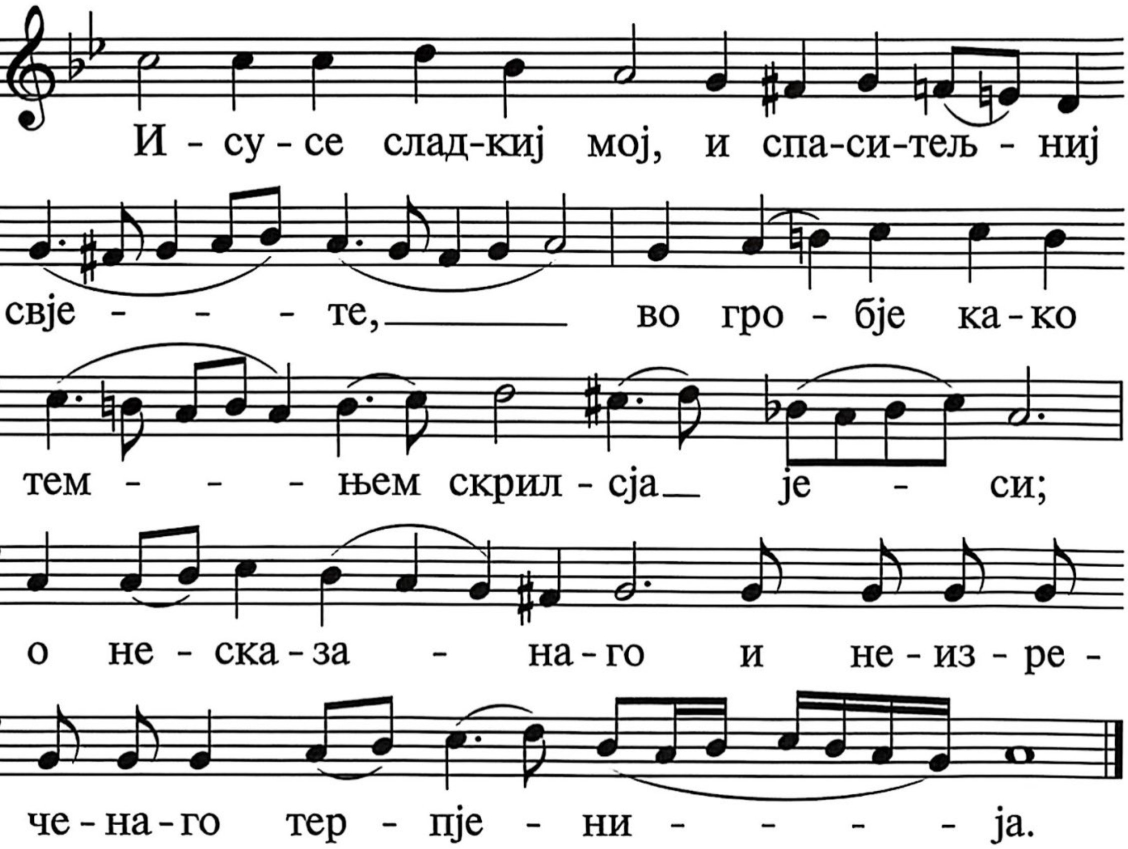

Благословен јеси Господи, научи мја оправданијем твојим.

12.

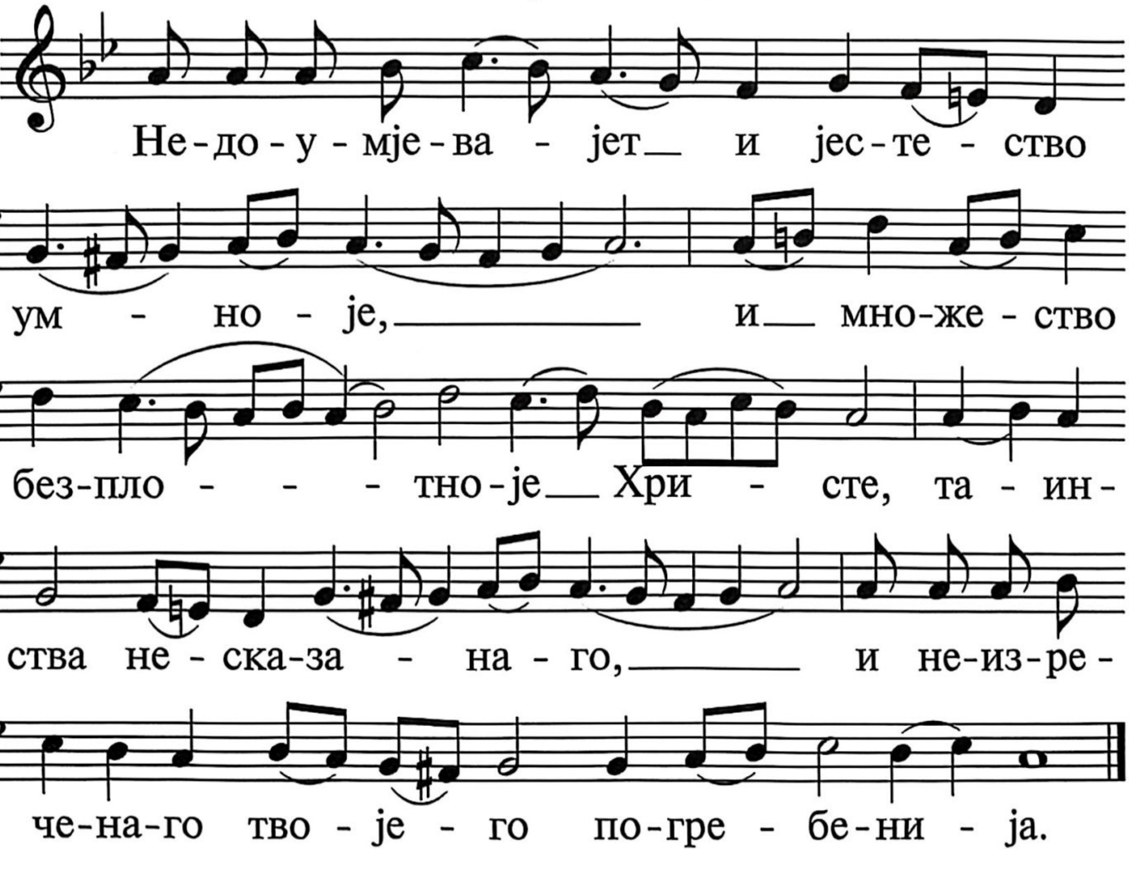

Устнама мојима возвјестих вс‍ја судби уст твојих.

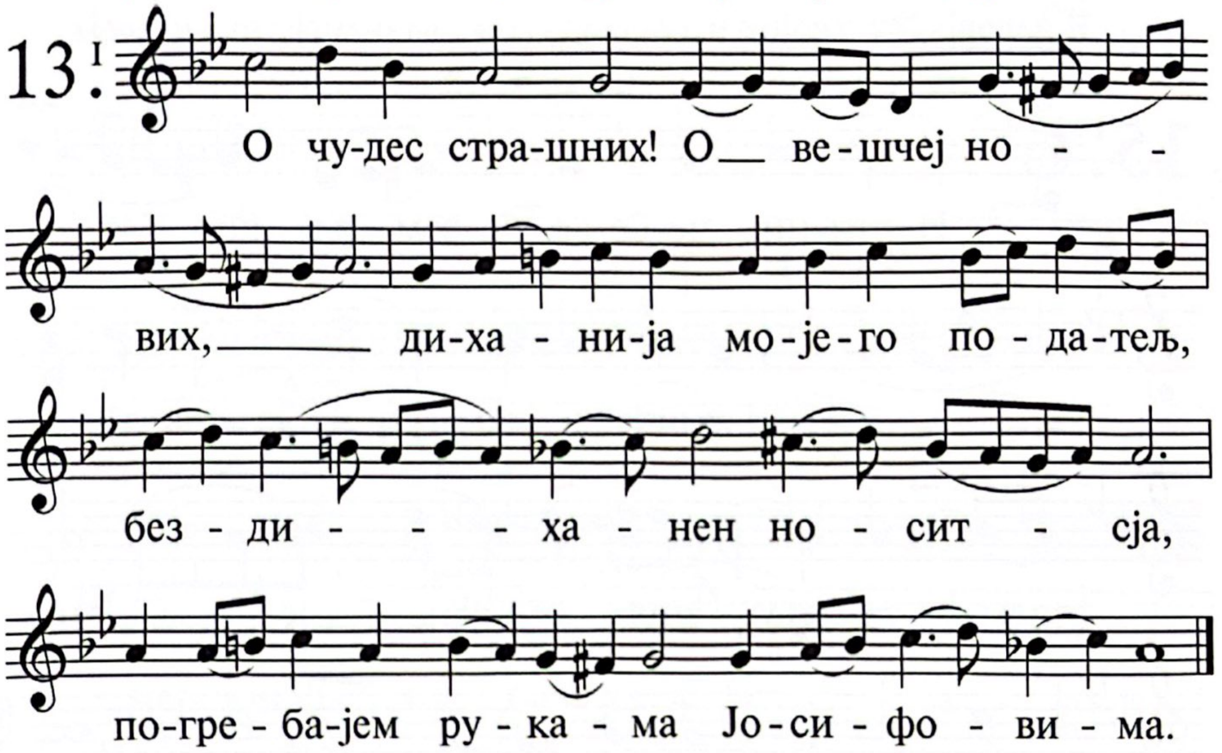

На пути свидјениј твојих насладихсја, јако о всјаком богатствјє.

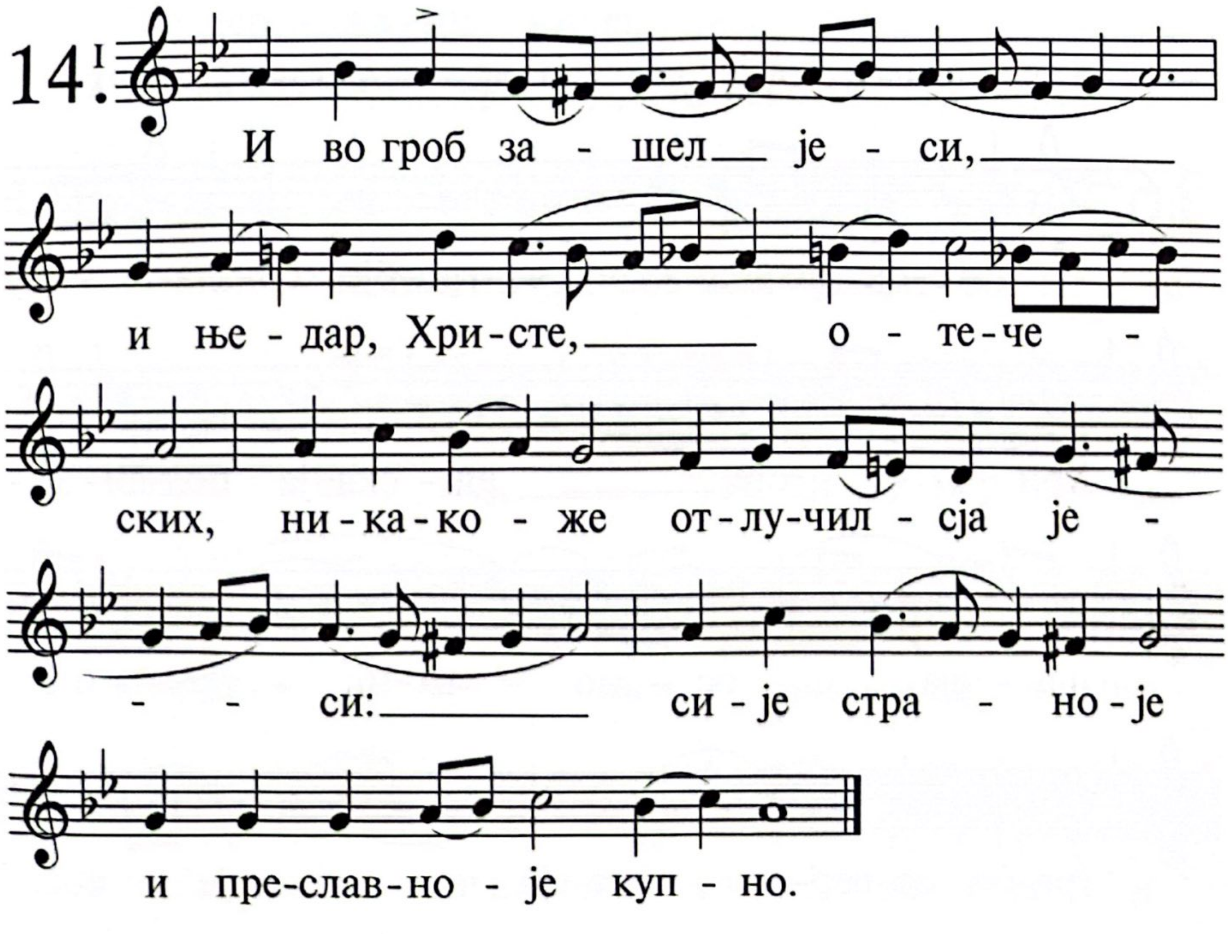

В заповједех твојих поглумљусја и уразумјеју пути твоја.

15.

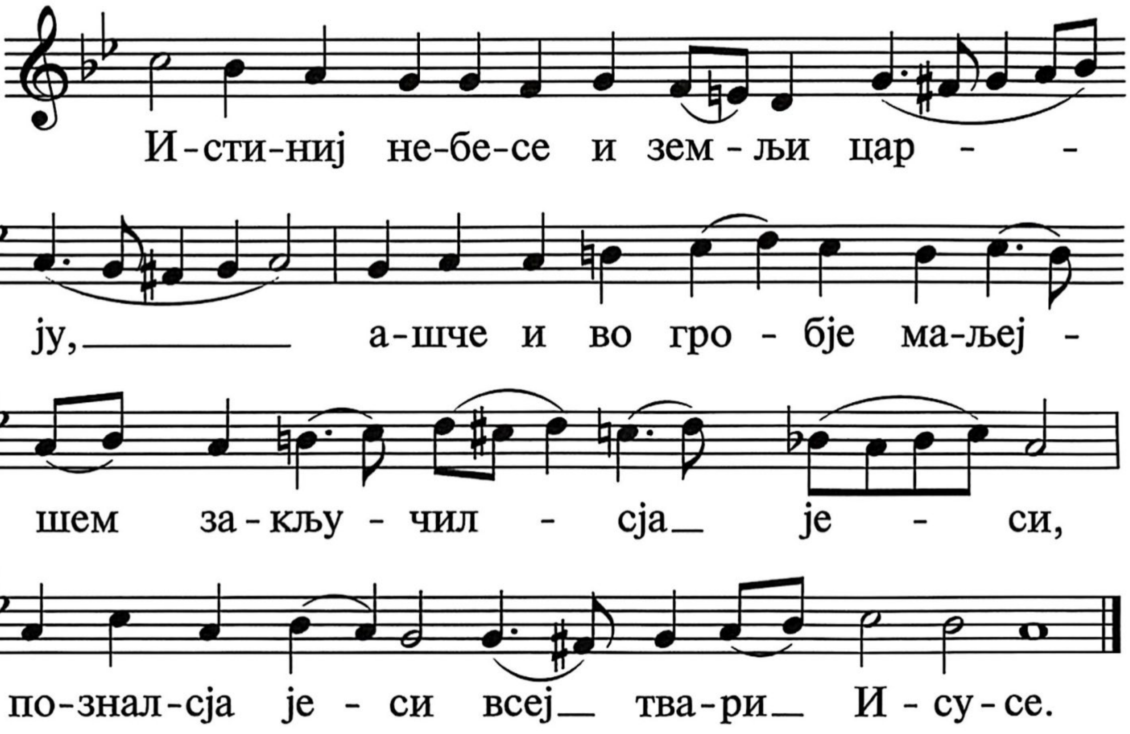

Во оправданиих твојих поучусја, не забуду словес твојих.

16.

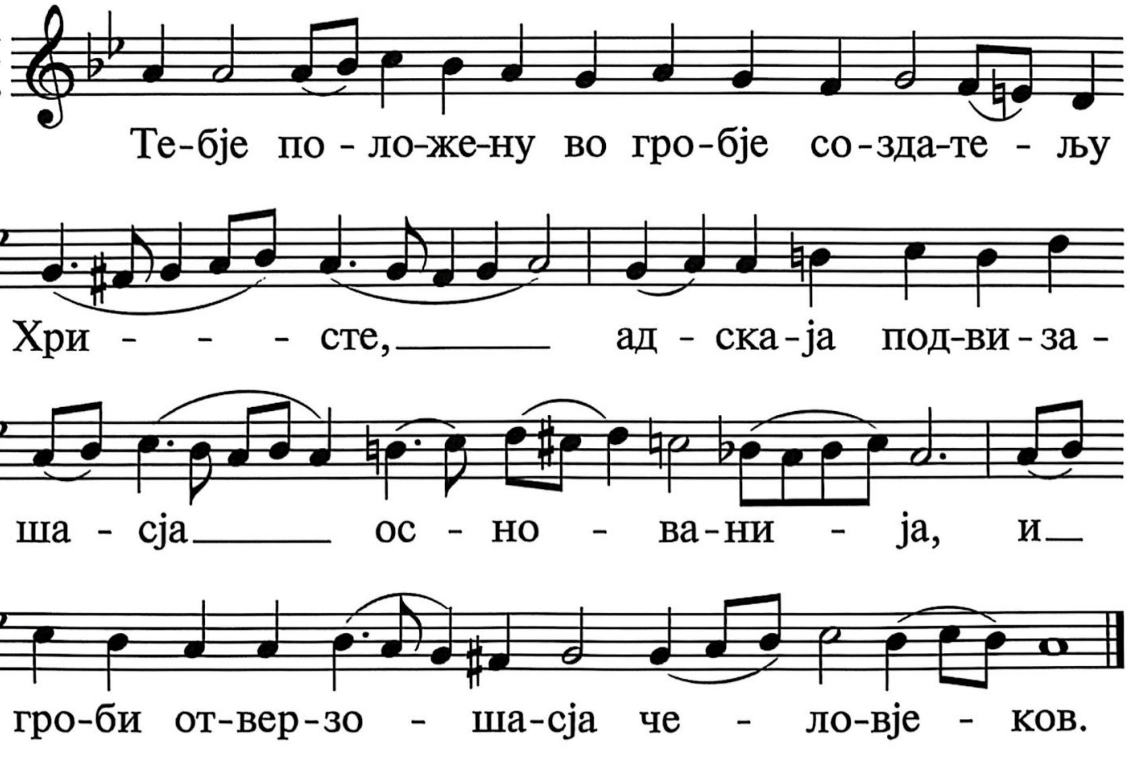

Воздажд рабу твојему, живи мја, и сохрању словеса твоја.

17. I

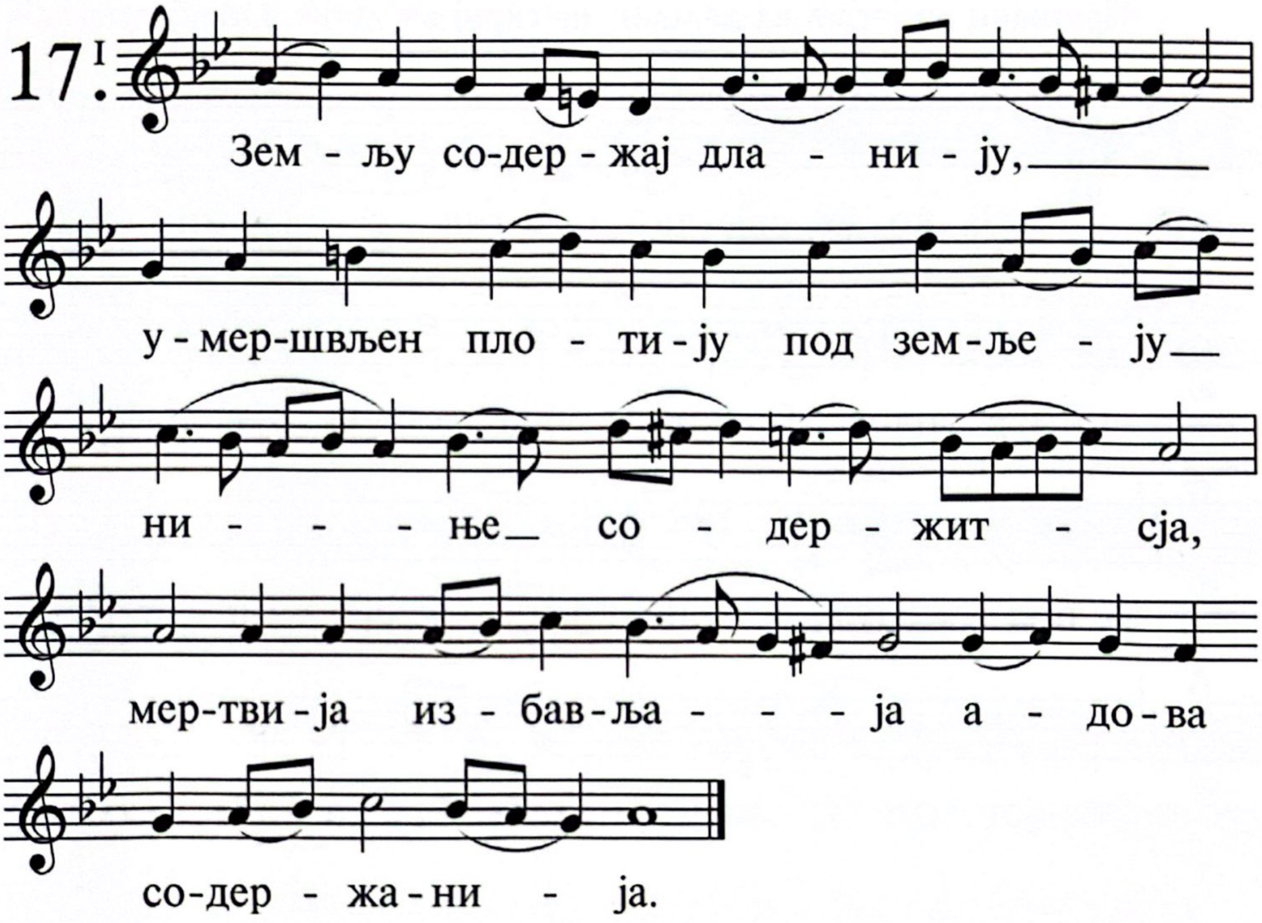

Откри очи моји, и уразумјеју чудеса от закона твојего.

18. I

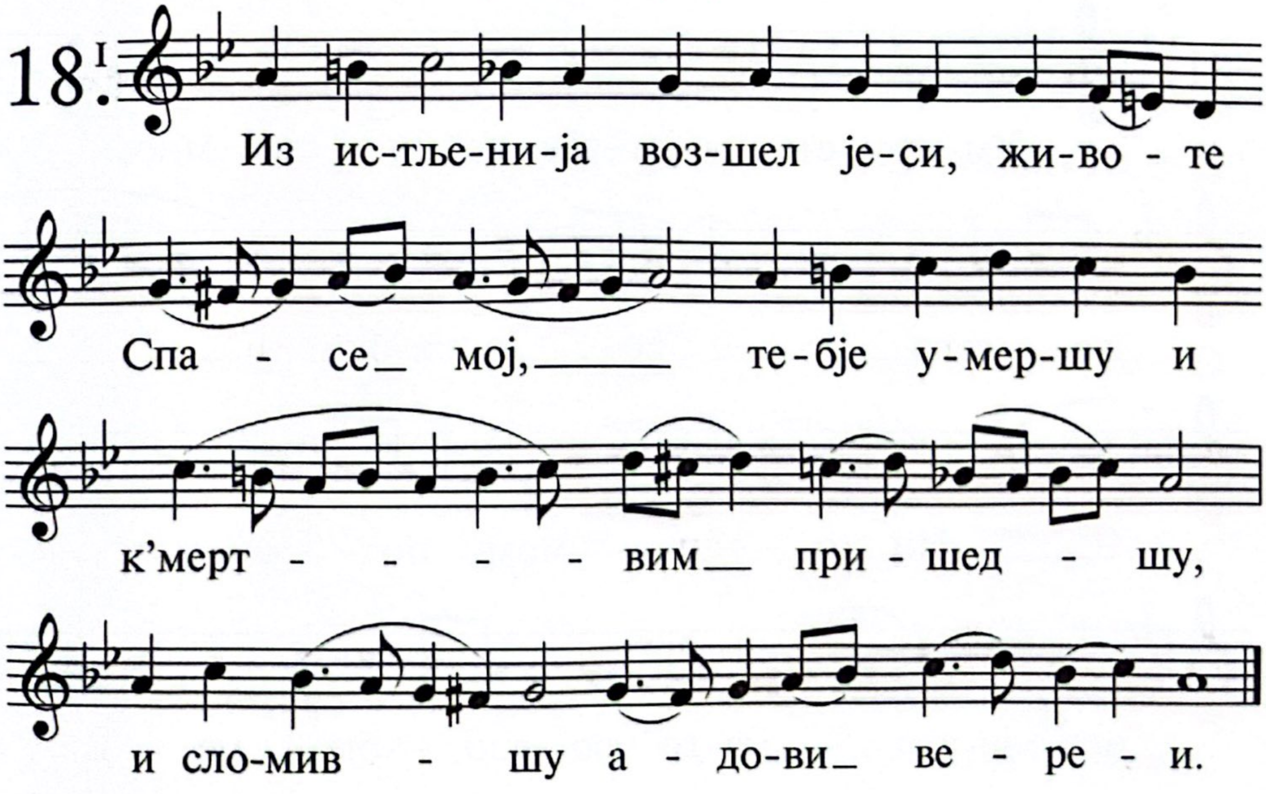

Пришлец аз јесам на земљи, не скриј от мене заповједи твоја.

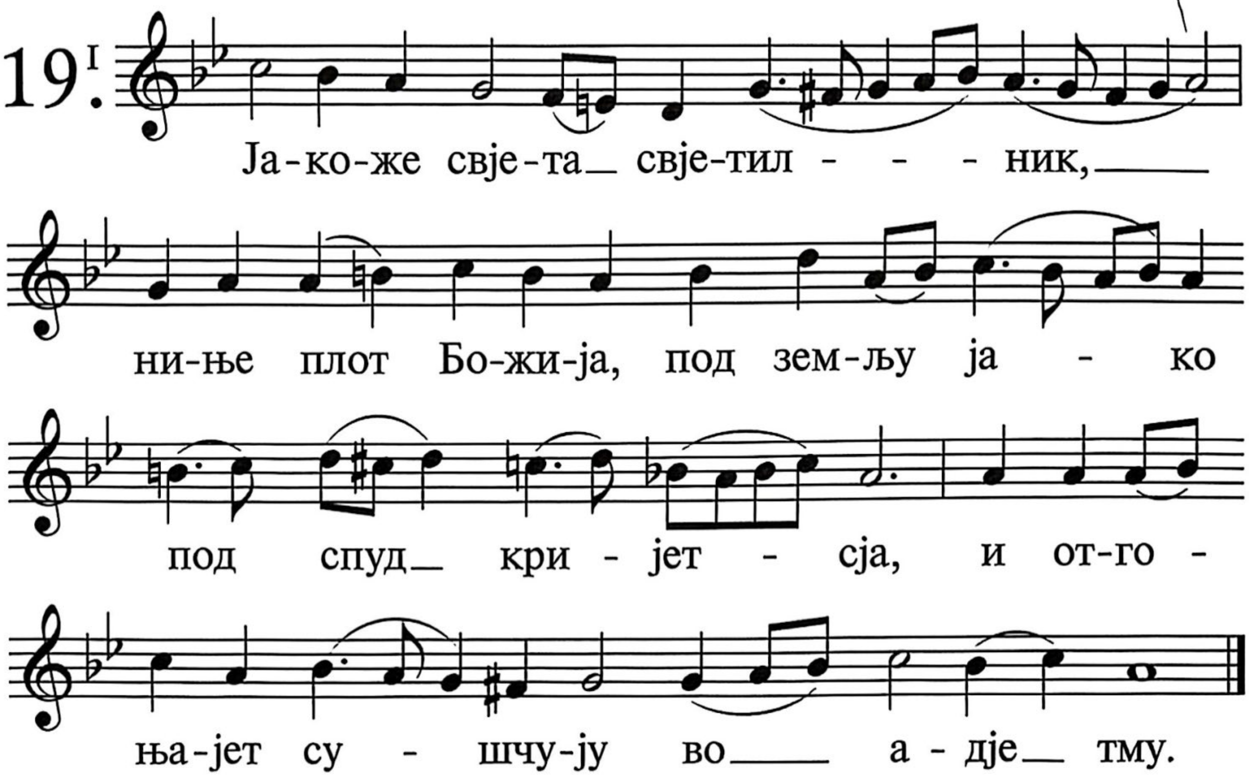

Возљуби душа моја возжелати судби твоја на всјакоје времја.

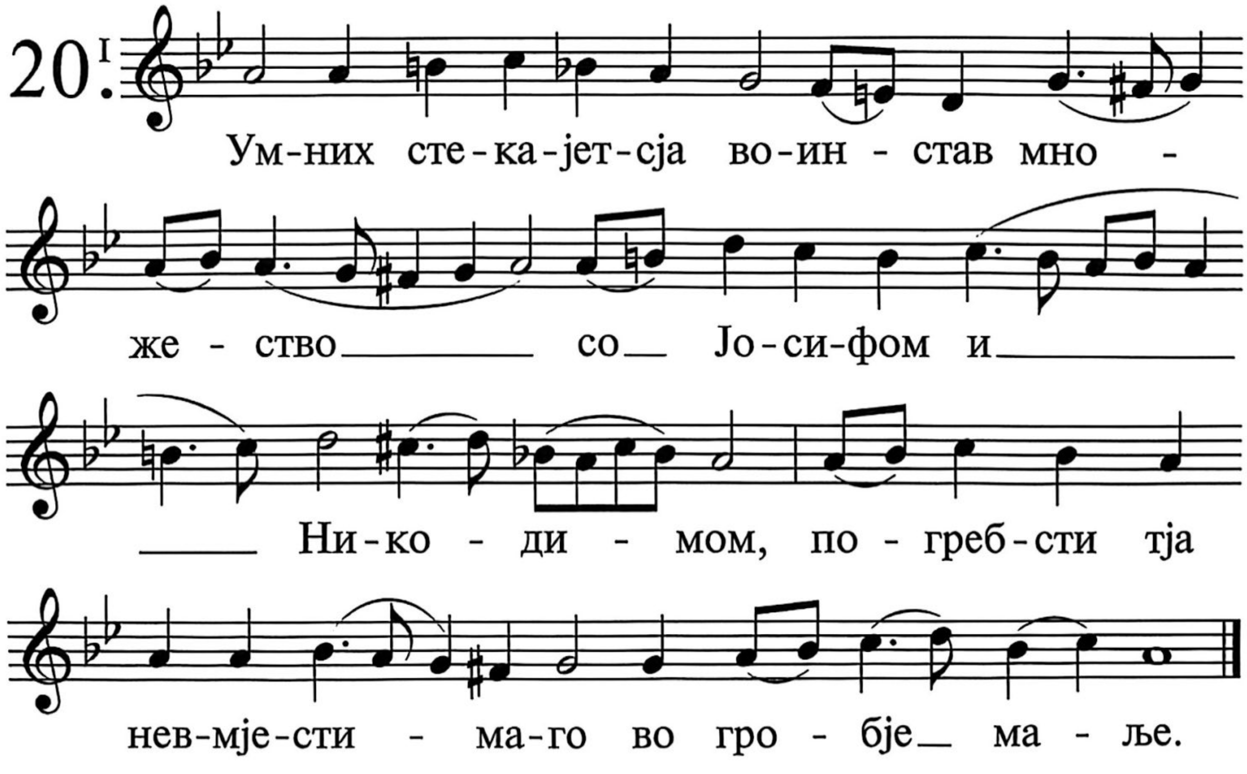

Запретил јеси гордим, прокљати үклањајүшчиисја от заповједеј твојих.

21.
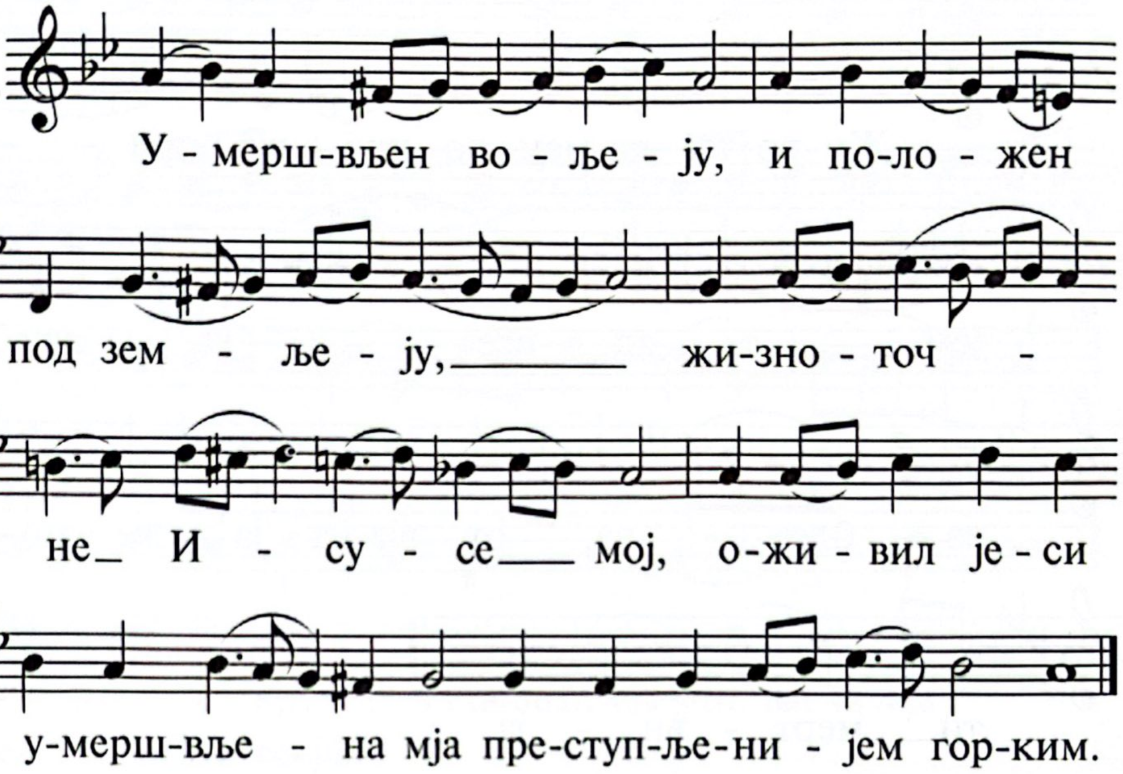

Отими от мене понос и үничиженије, јако свидјениј твојих взискаx.

22.
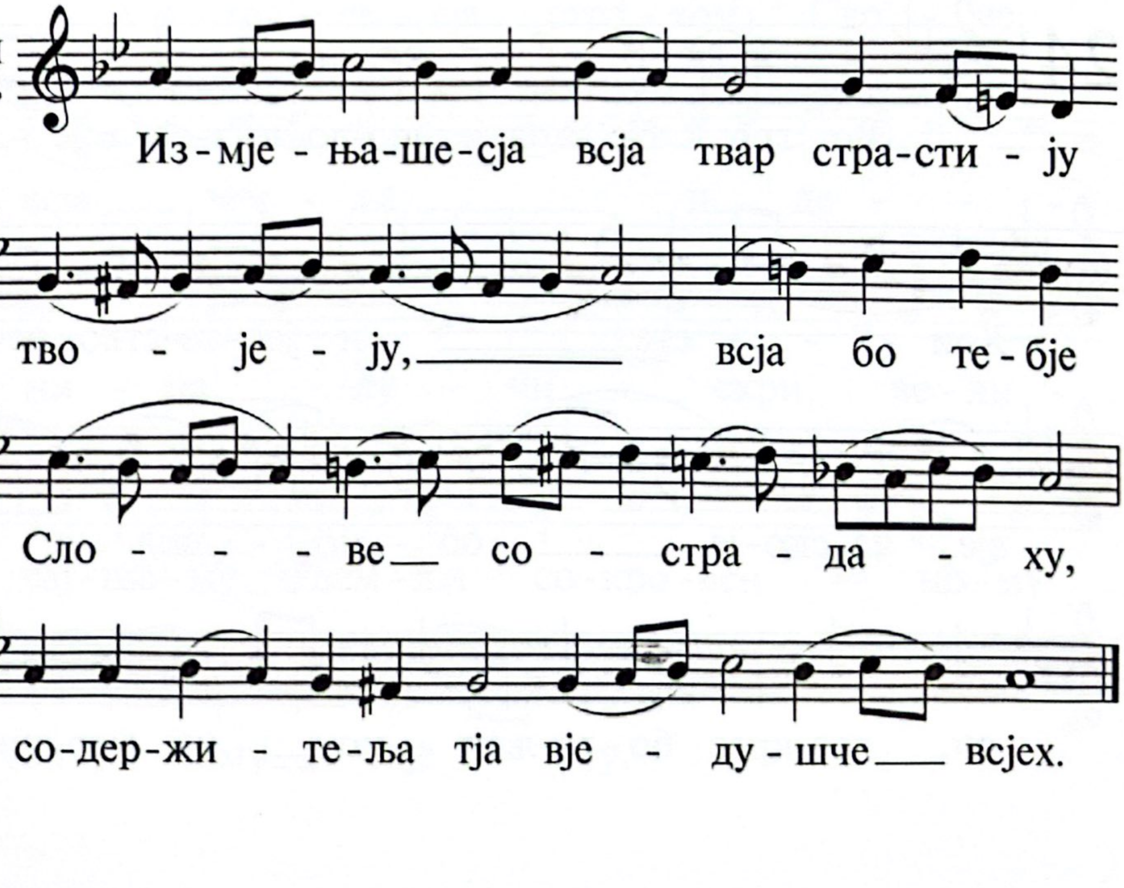

Ибо сједоша књази, и на мја клеветаху: раб же твој глумљашесја во оправаданиих твојих.

23. I

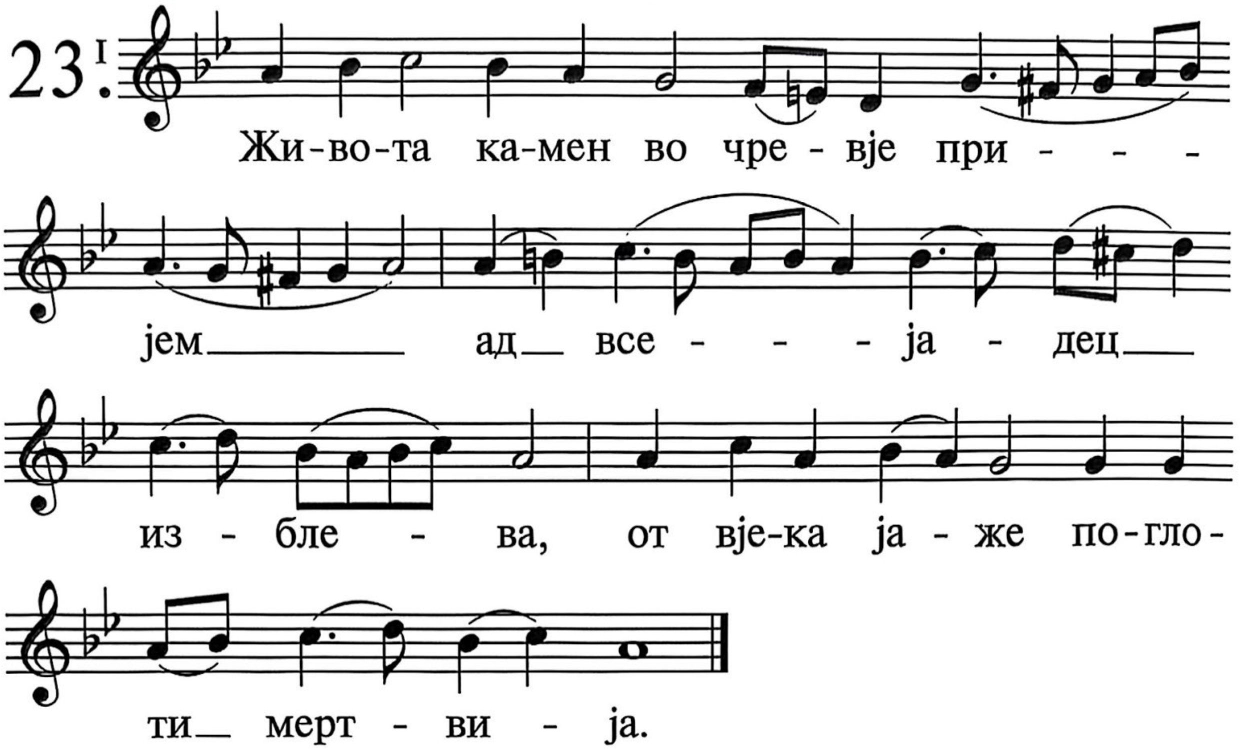

Ибо свидјенија твоја поученије моје јест, и совјети моји оправданија твоја.

24. I

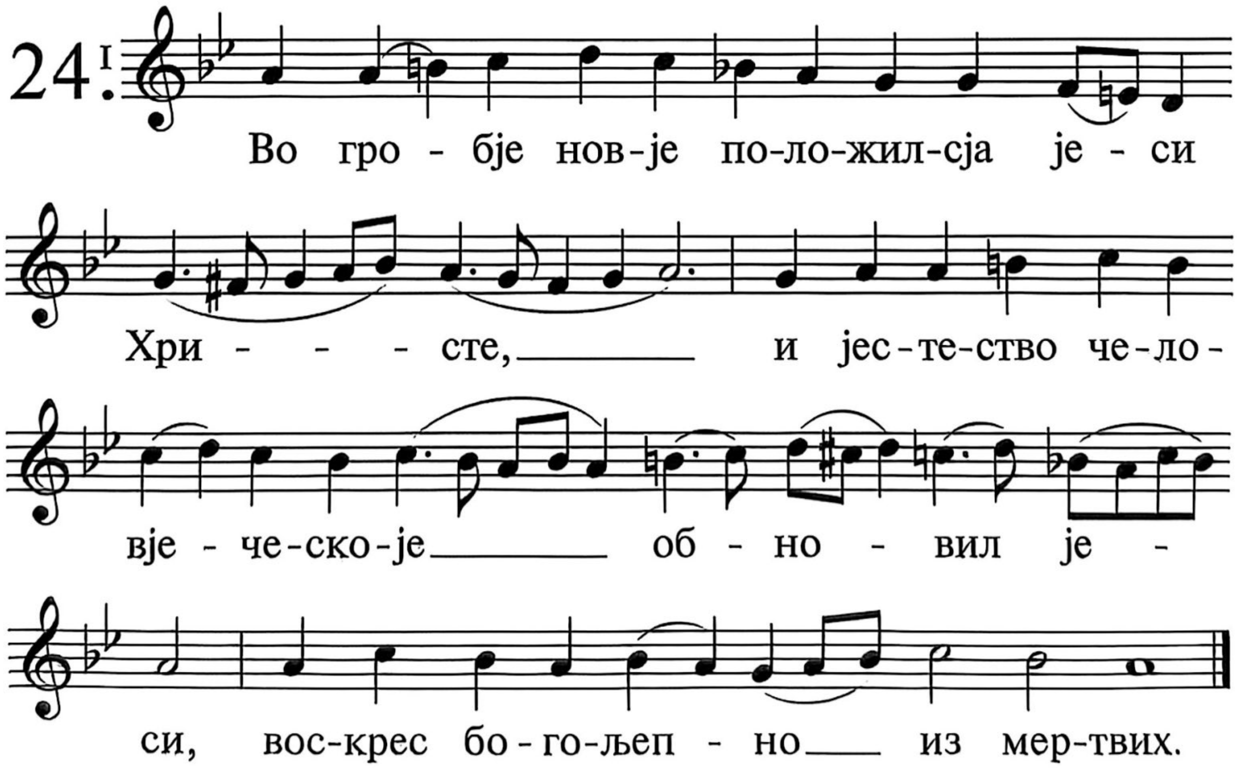

Прилпе земљи душа моја, живи мја по словеси твојему.

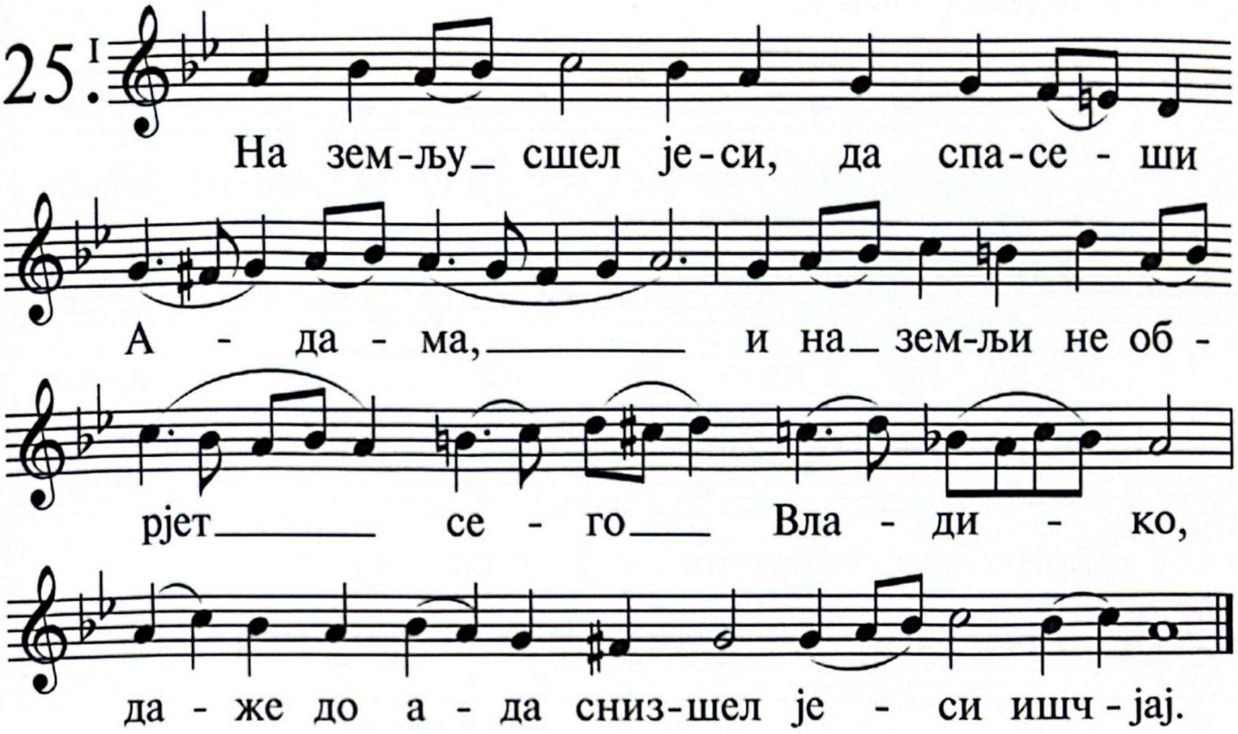

Пути моја возвјестих, и услишал мја јеси, научи мја оправданијем твојим.

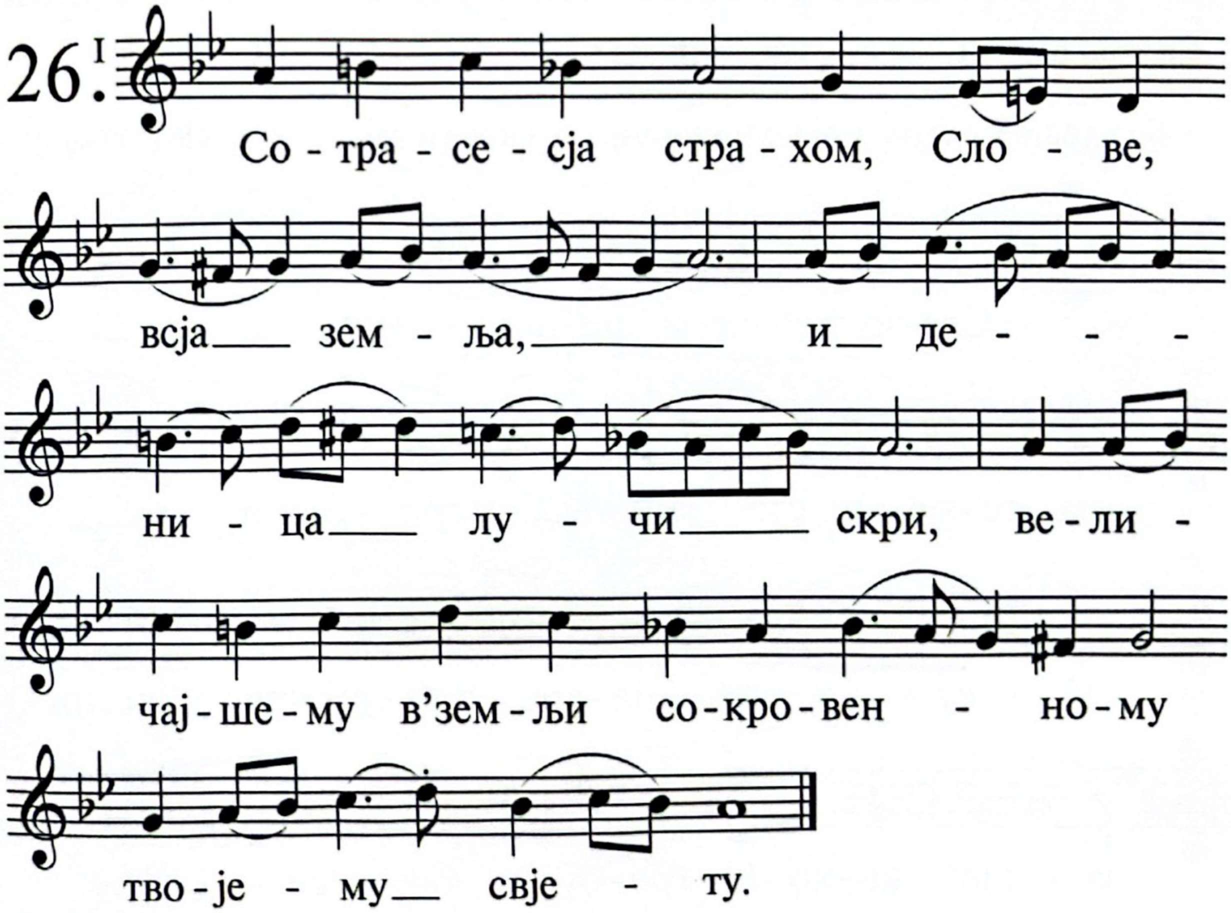

Пути оправданиј твојих вразуми ми, и поглумљусја в чудесјех твојих.

27. I

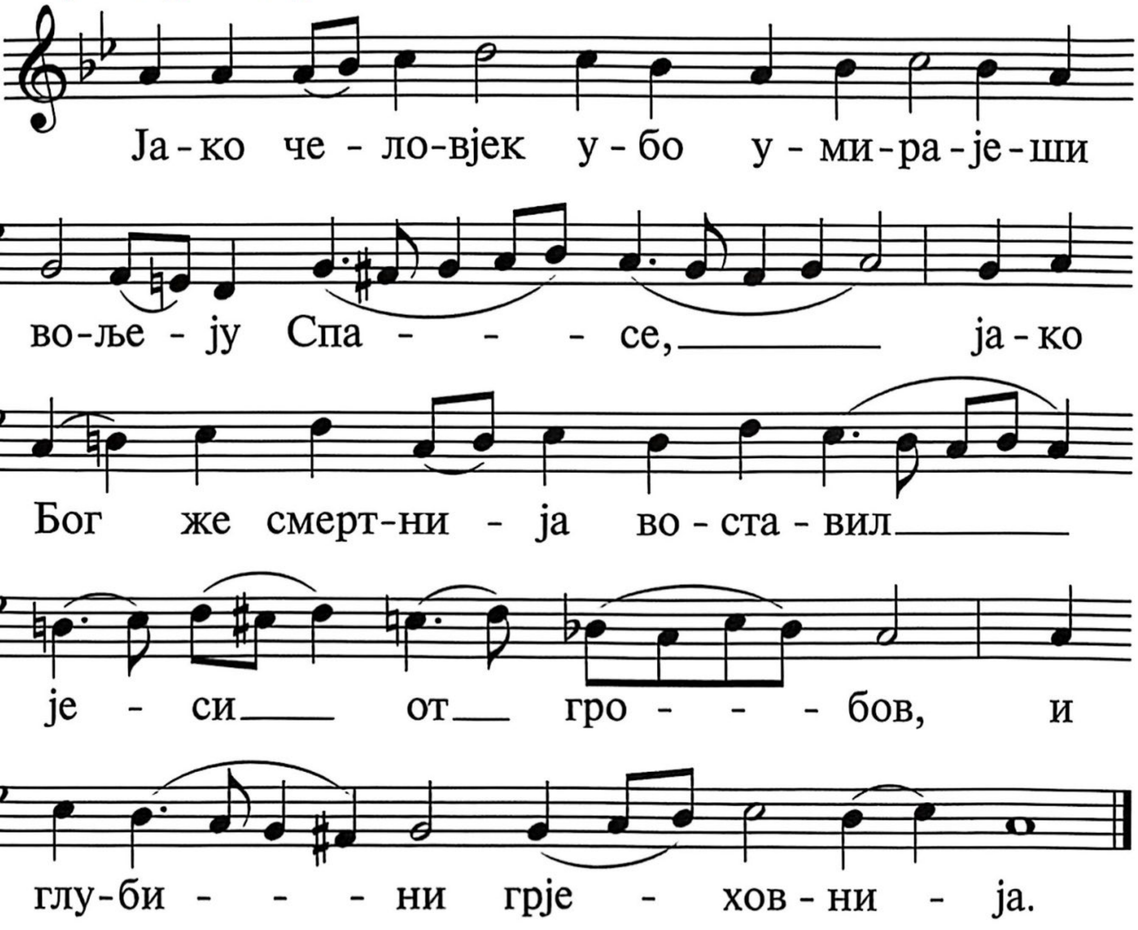

Воздрема душа моја от унинија, утверди мја в словесјех твојих.

28. I

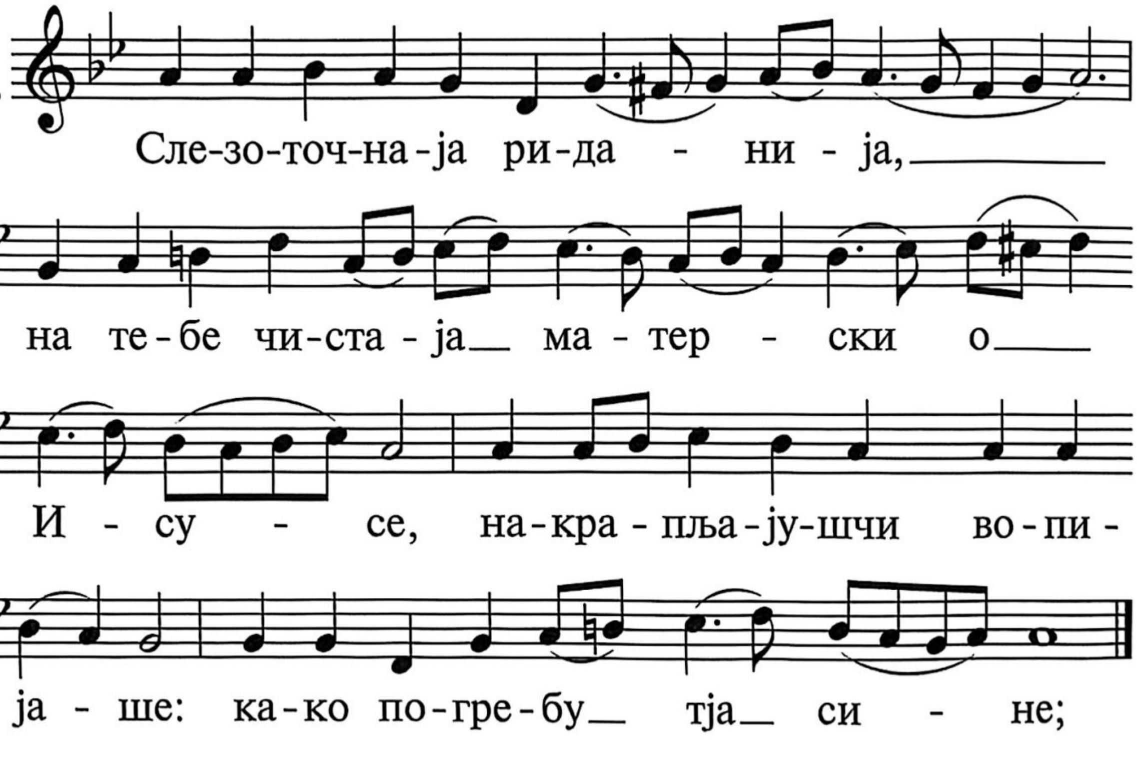

Пут неправди отстави от менє и законом твојим помилуј мја.

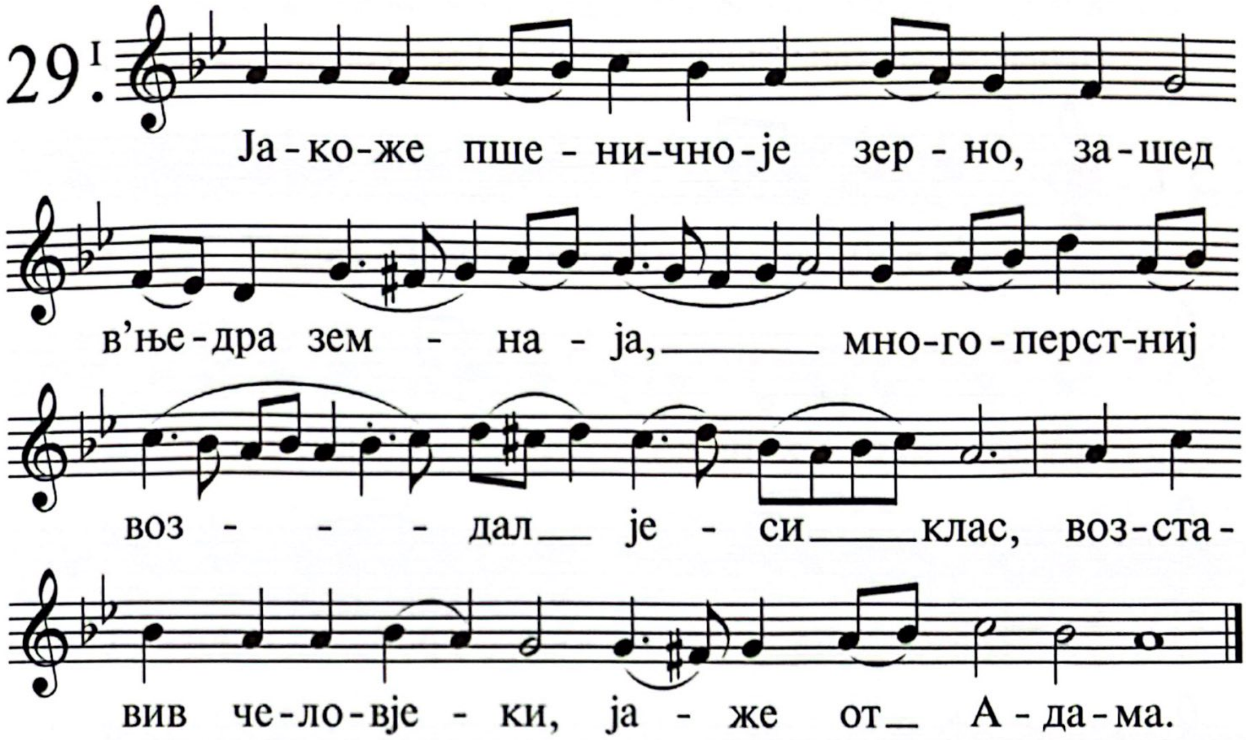

Пут истини изволих, и суди твоја нє забих.

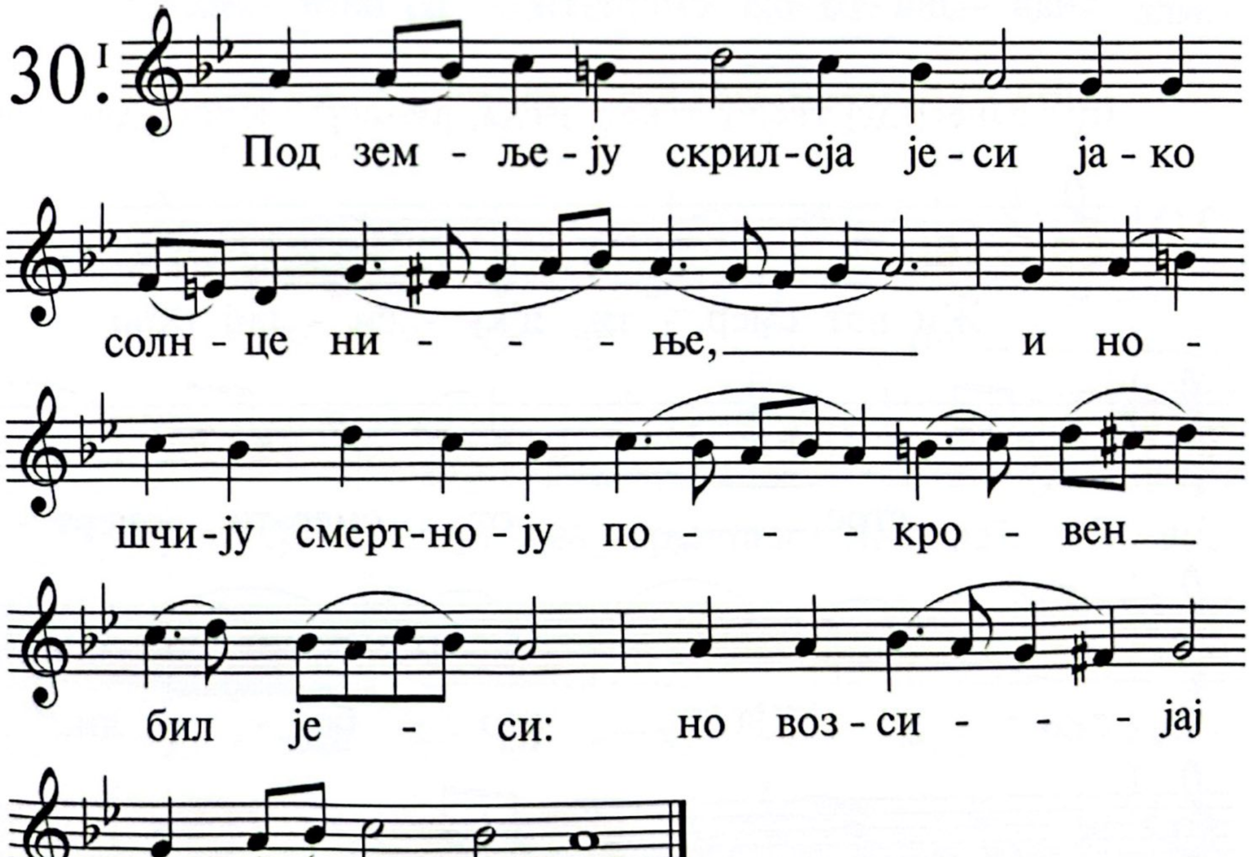

Прилепихсја свидјенијем твојим, Господи, не посрами ме.

31.

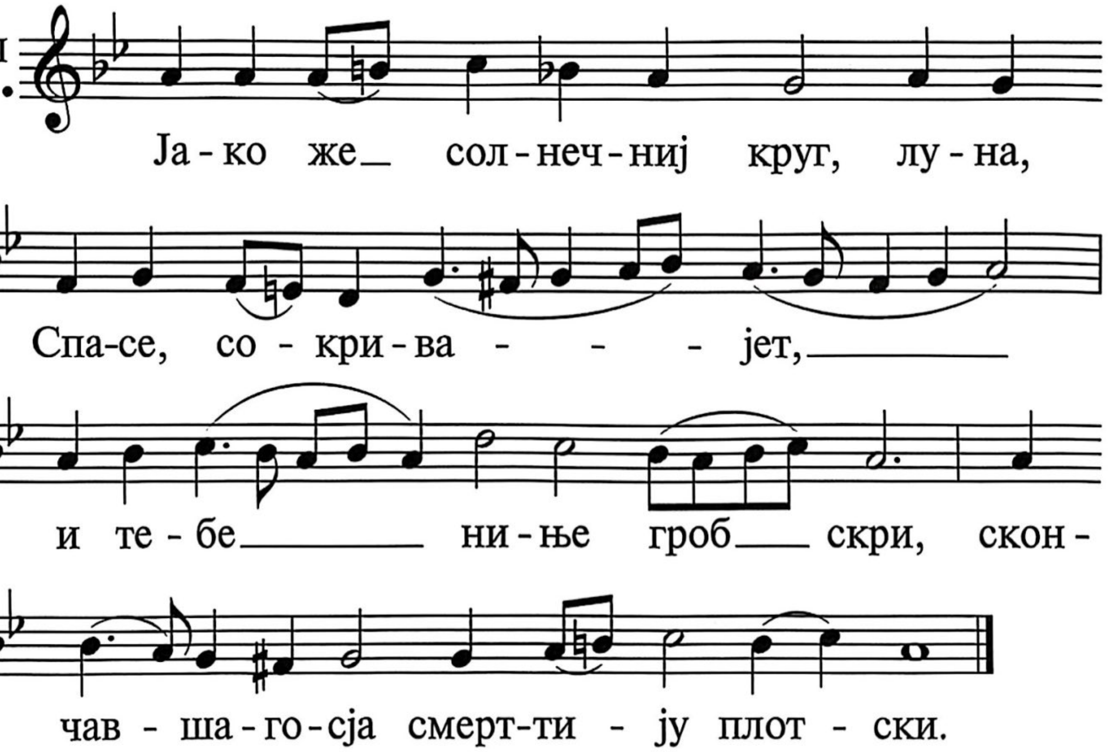

Пут заповједеј твојих текох, јегда, разширил јеси сердце моје.

32.

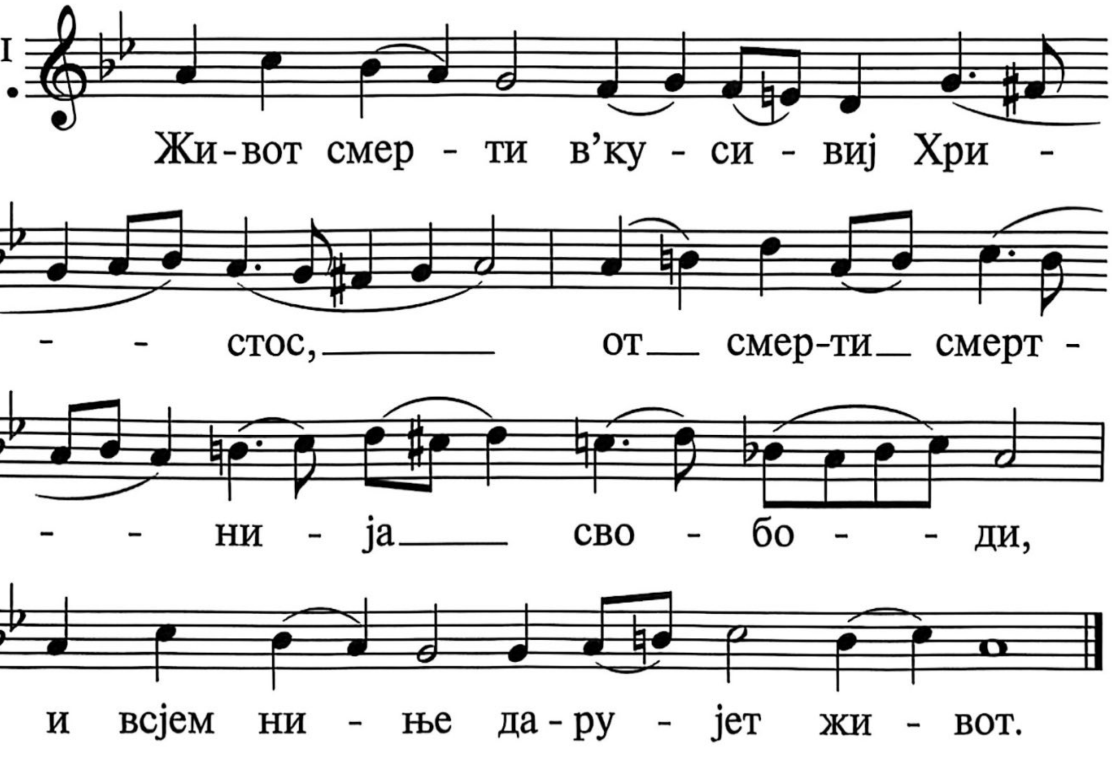

Законоположи мње Господи пут оправданиј твојих и взишчу и вину.

33.I

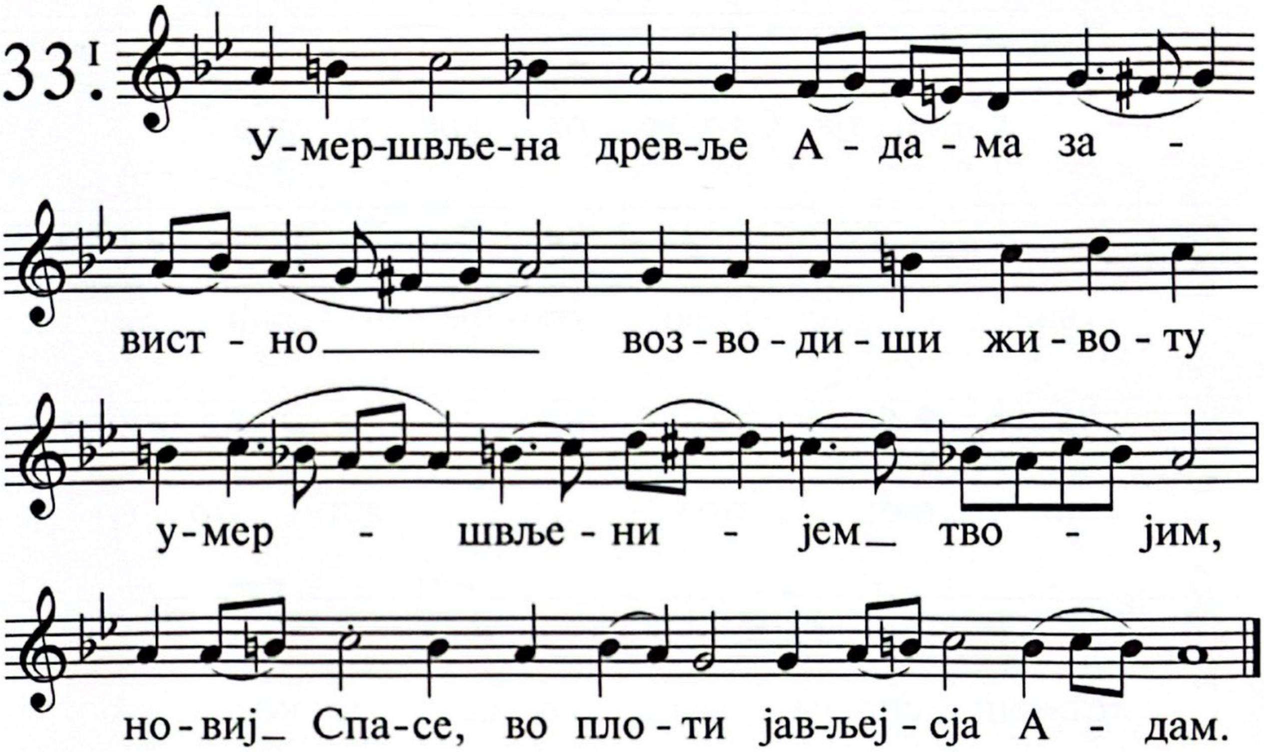

Вразуми мја, и испитају закон твој, и сохрању и всјем сердцем мојим.

34.I

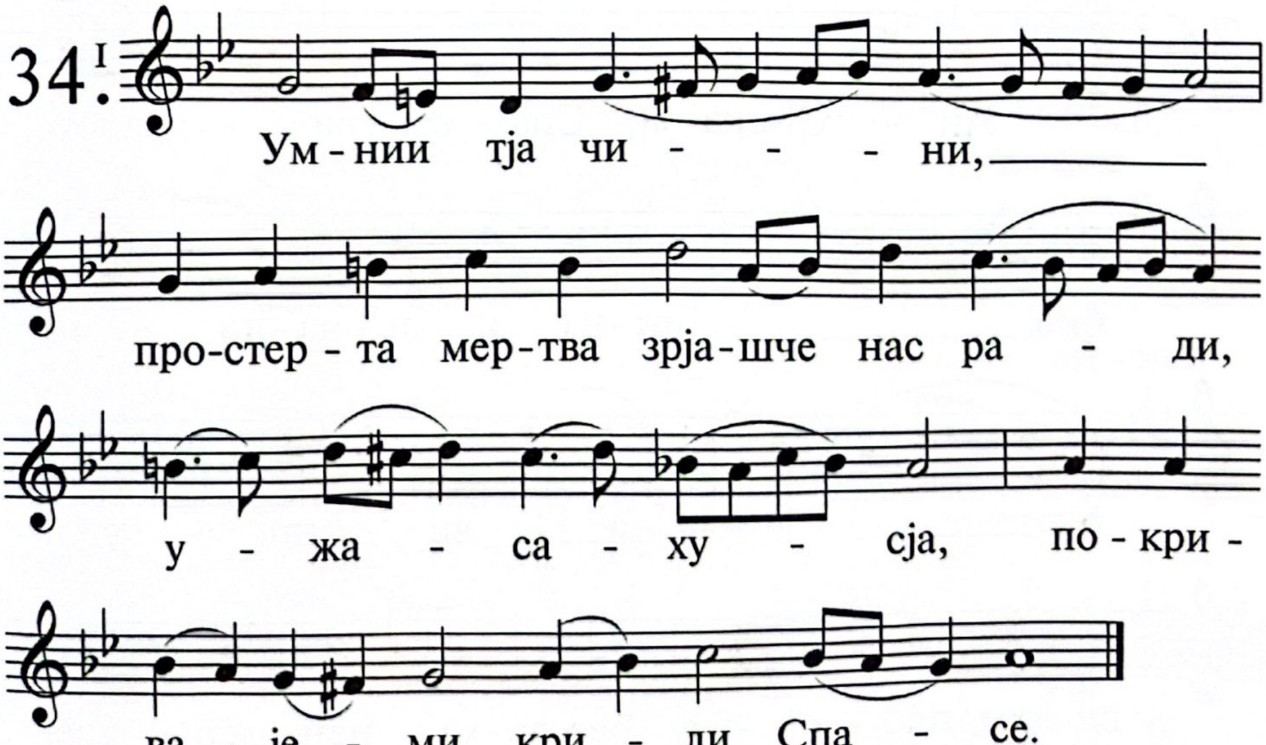

Настави мја на стезју заповједеј твојих, јако тују восхотјех.

35.

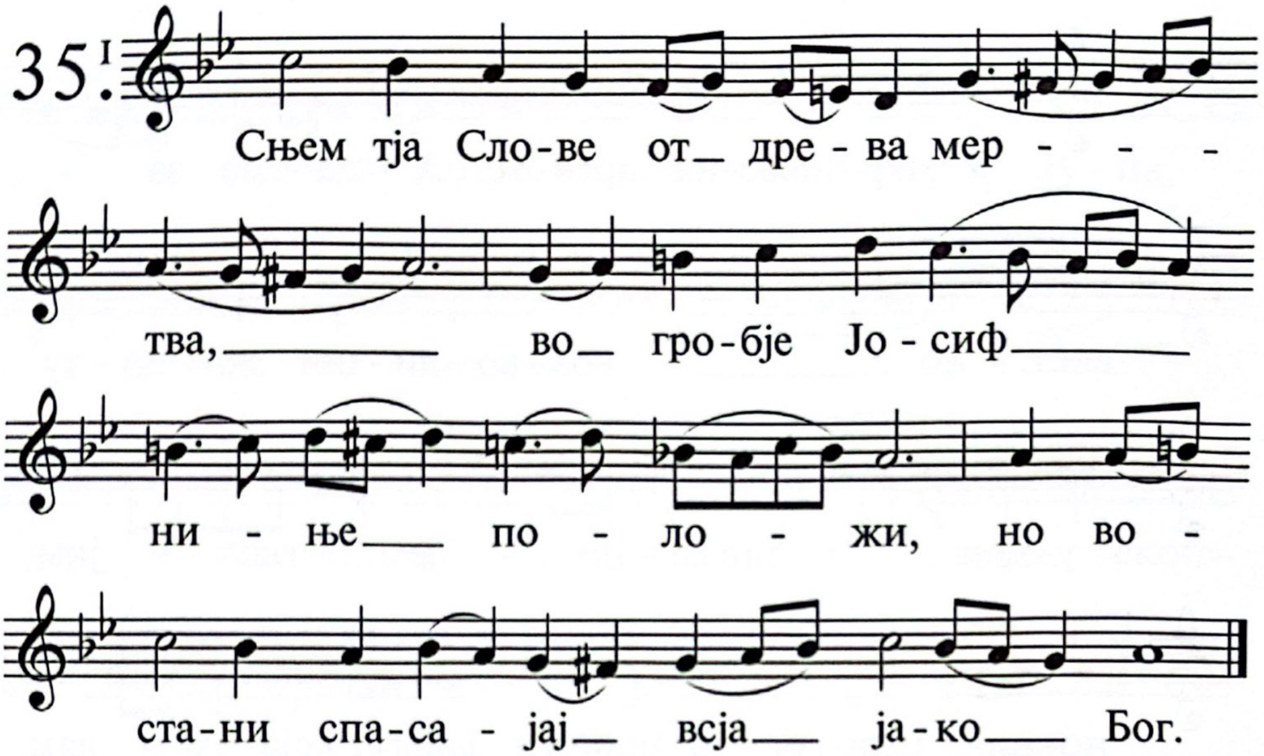

Приклони сердце моје во свидјенија твоја, а не в лихоимство.

36.

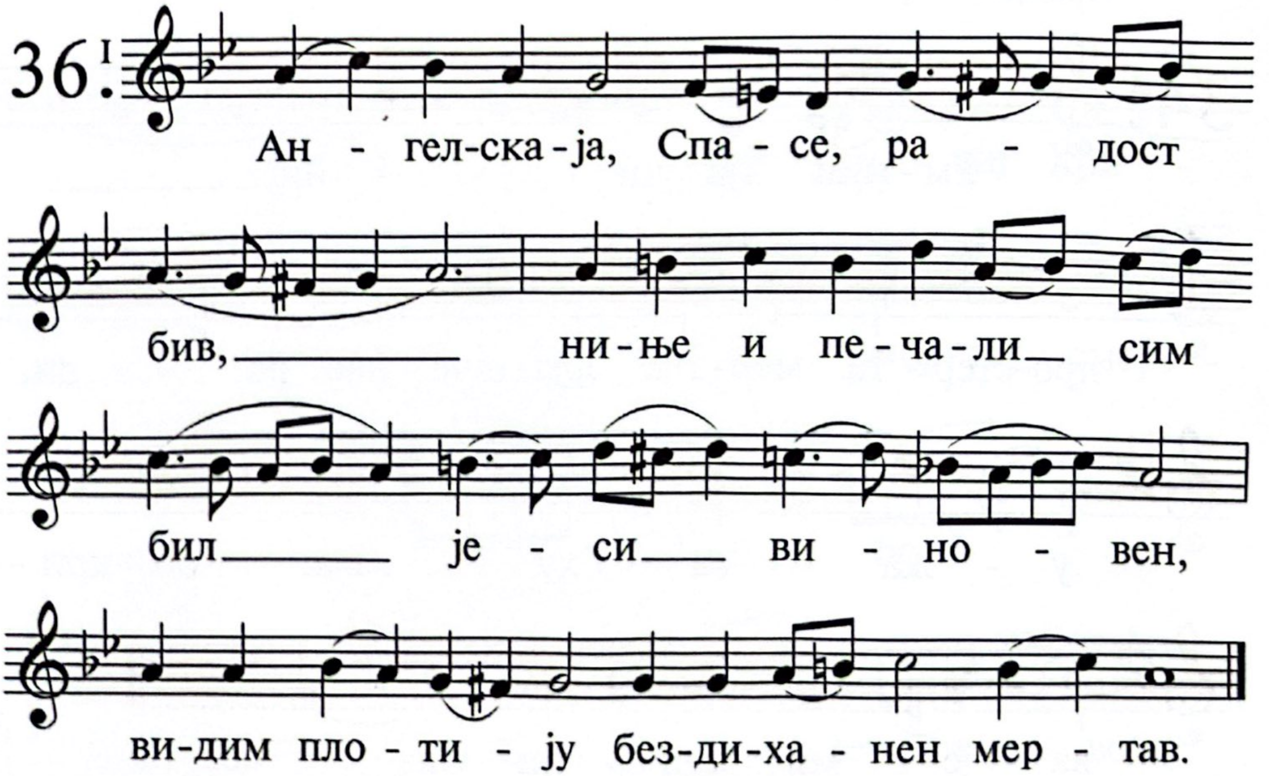

Отврати очи моји, јеже не видјети сујети, в пути твојем живи мја.

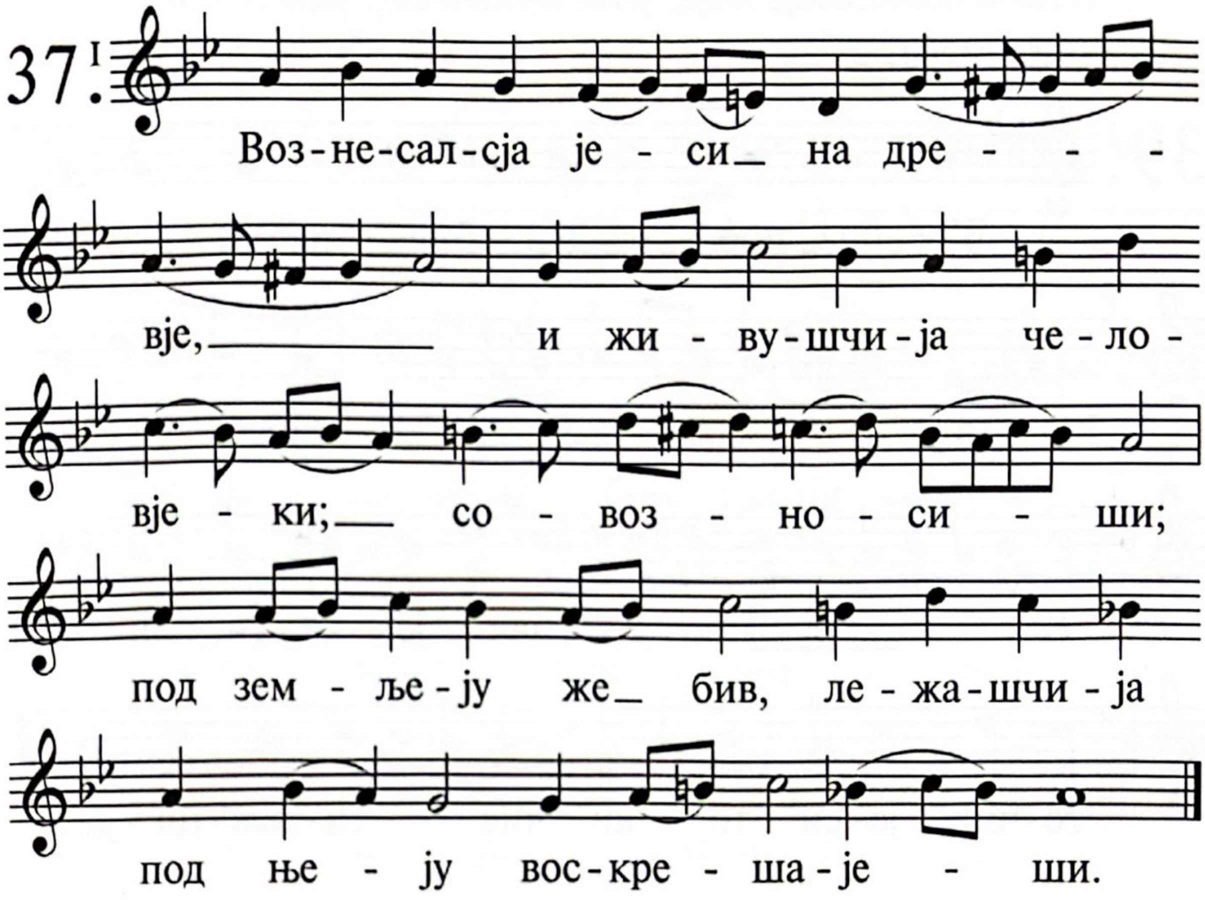

Постави рабу твојему слово твоје в страх твој.

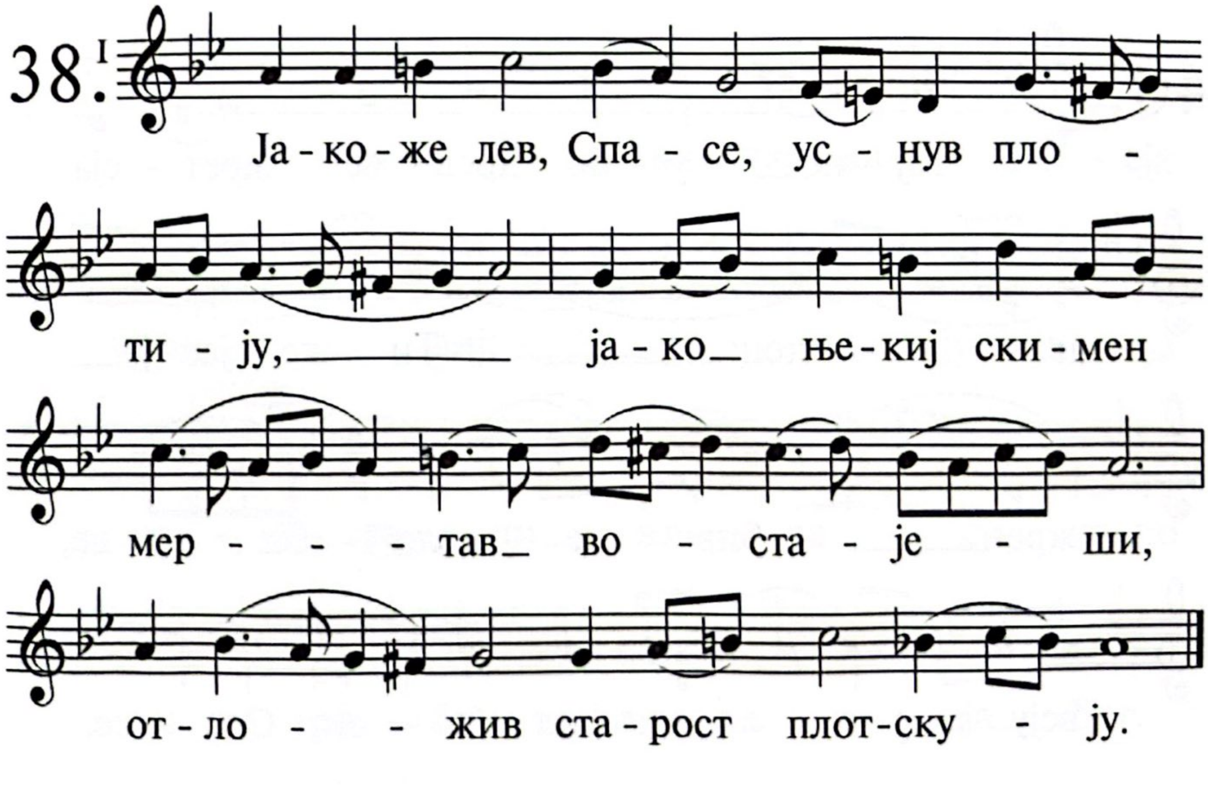

Отими поношеније моје, јеже непшчевах, јако судби твоја благи.

39. I

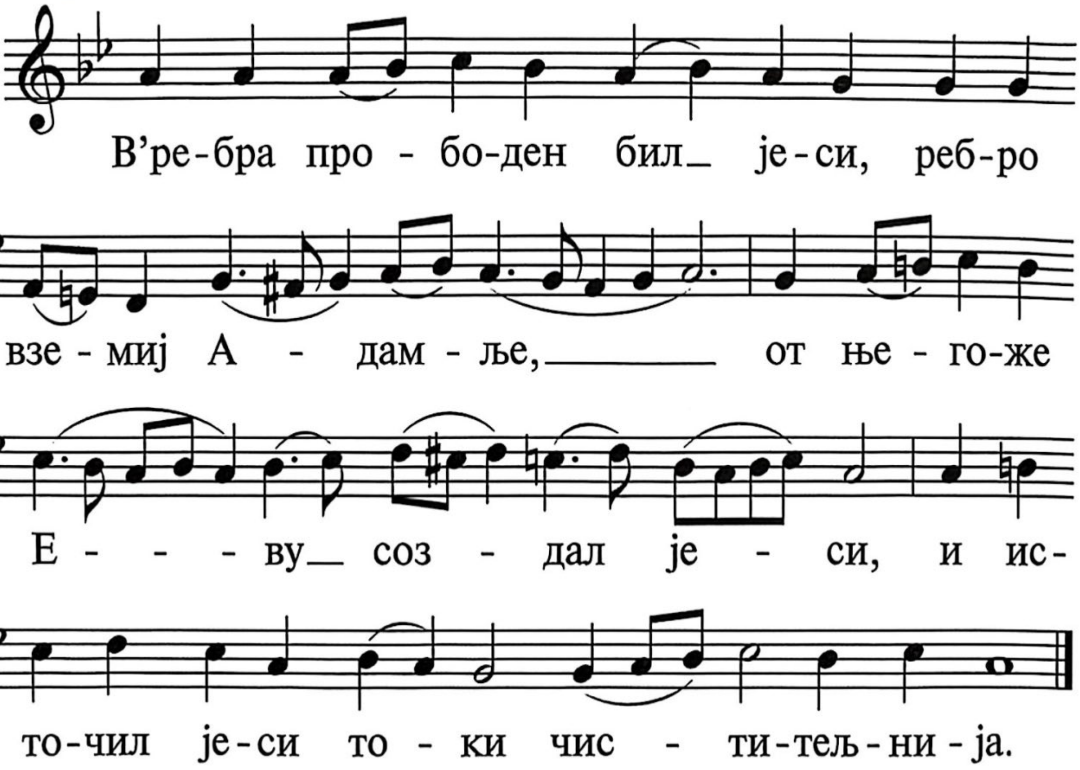

Се возжелах заповједи твоја, в правдје твојеј живи мја.

40. I

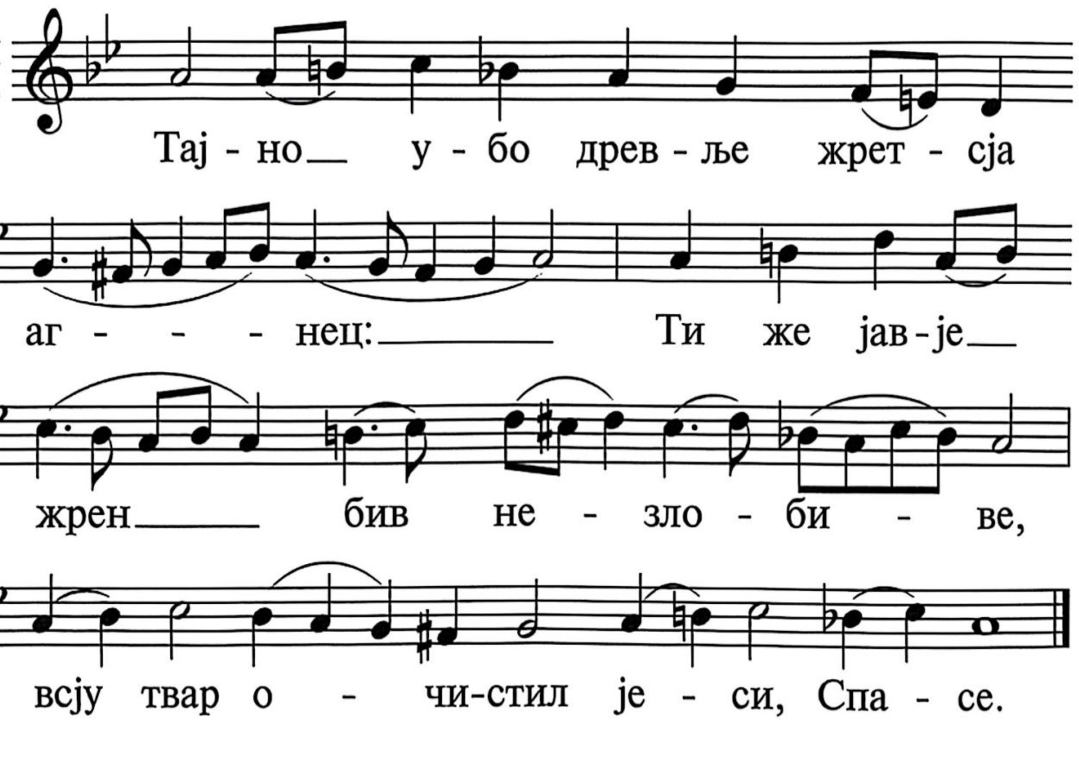

И да приидет на мја милост твоја Господи, спасеније твоје по словеси твојем.

41. I

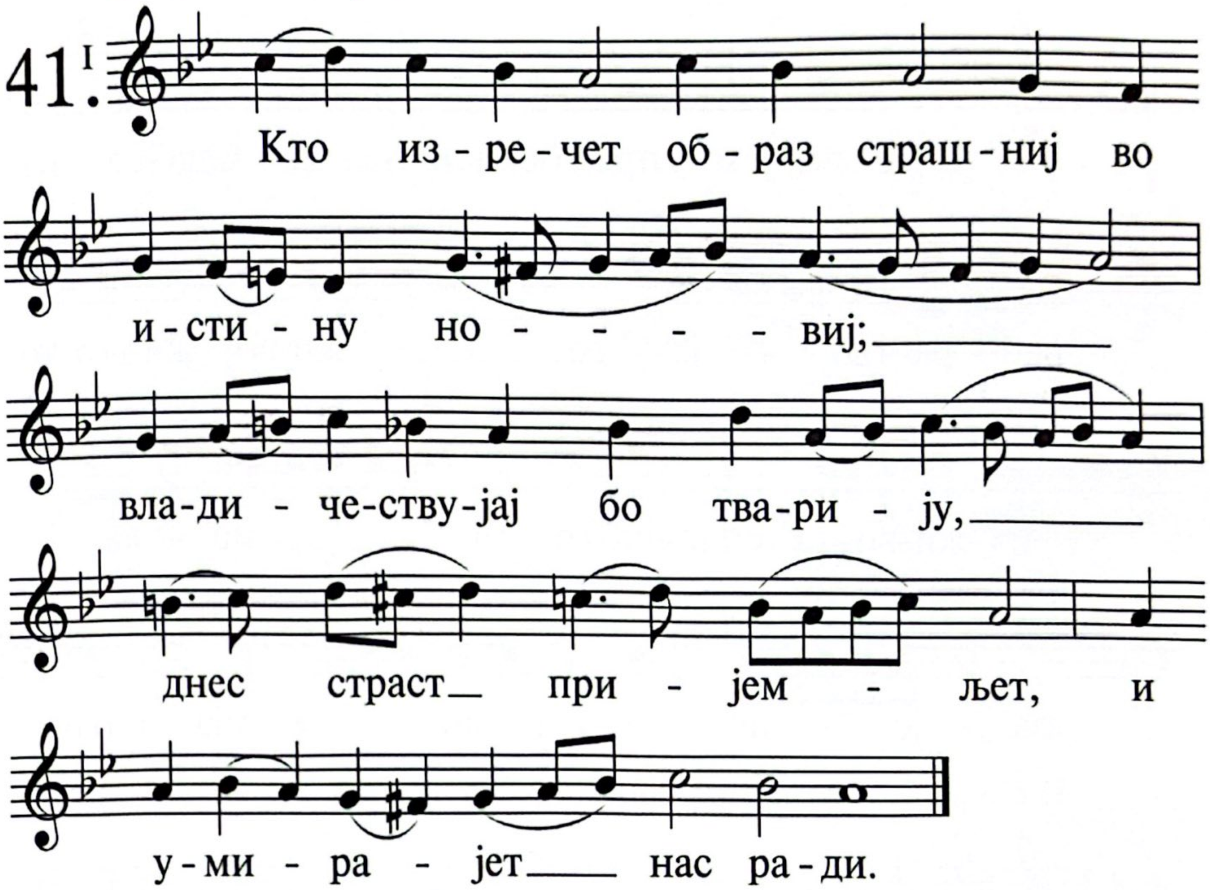

И отвјешчају поношајушчим ми слово, јако уповах на словеса твоја.

42. I

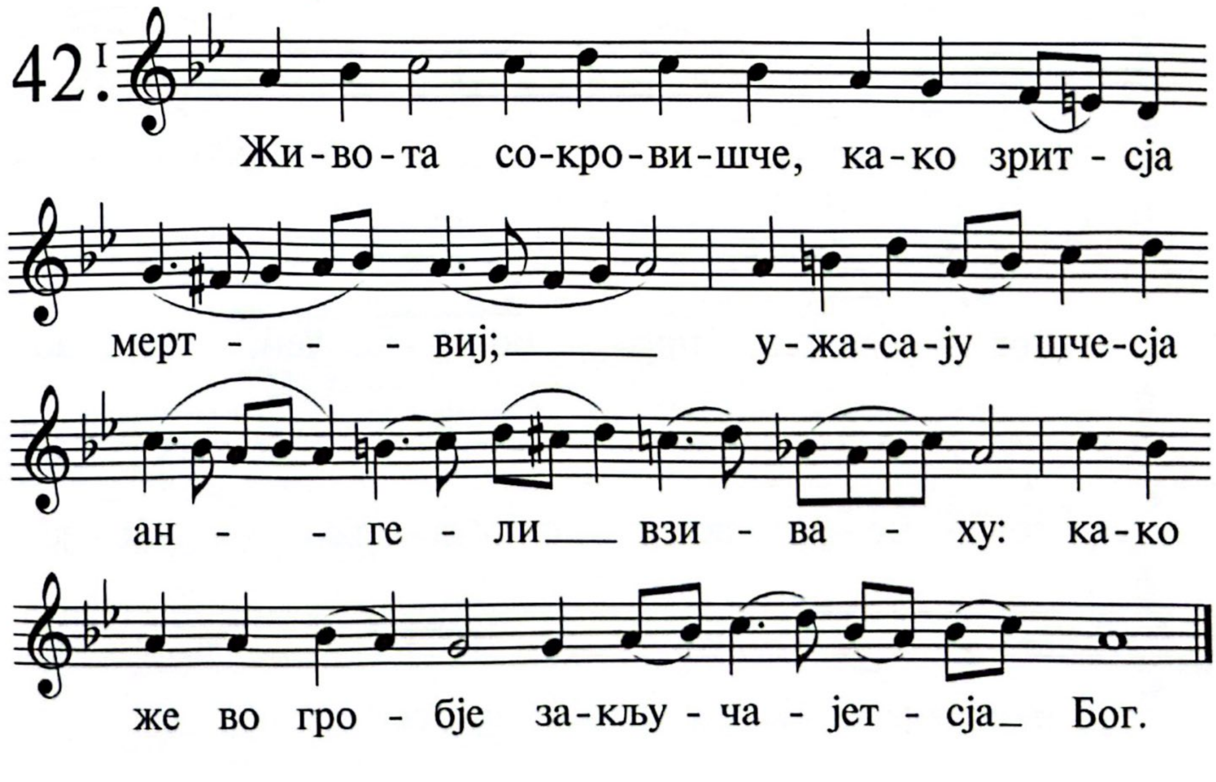

И не отими от уст мојих словесе истинна до зјела,
јако на судби твоја уповах.

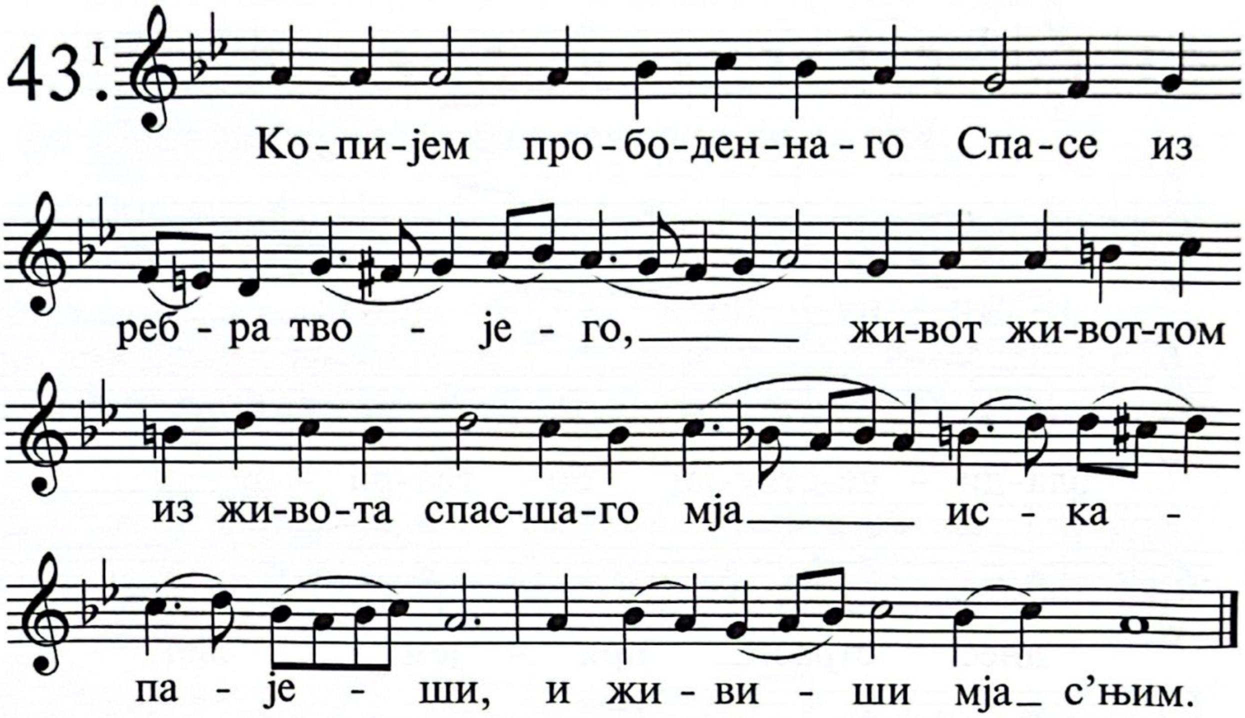

И сохрању закон твој вину во вјек, и во вјек вјека.

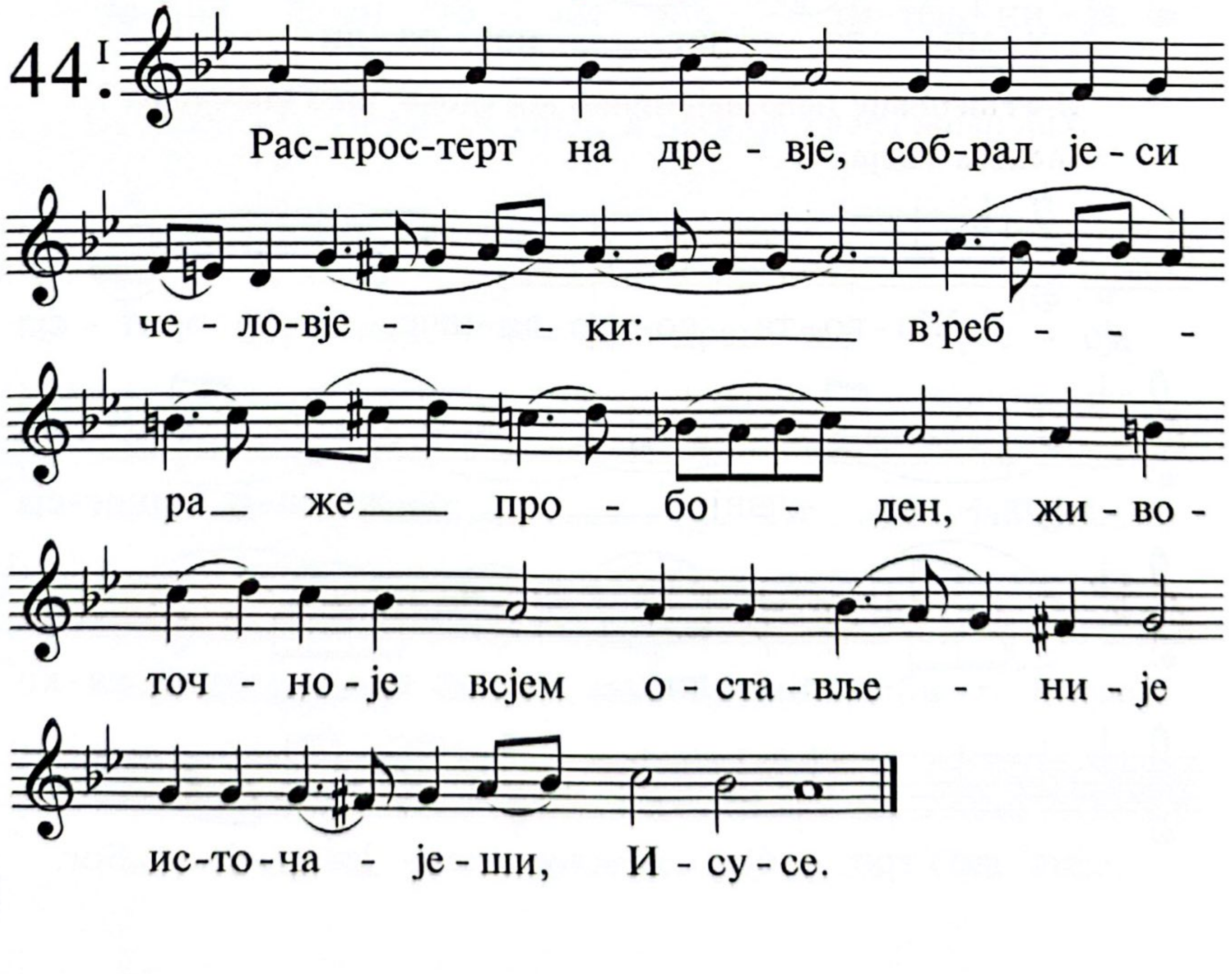

И хождах в широтје, јако заповједи твоја взисках.

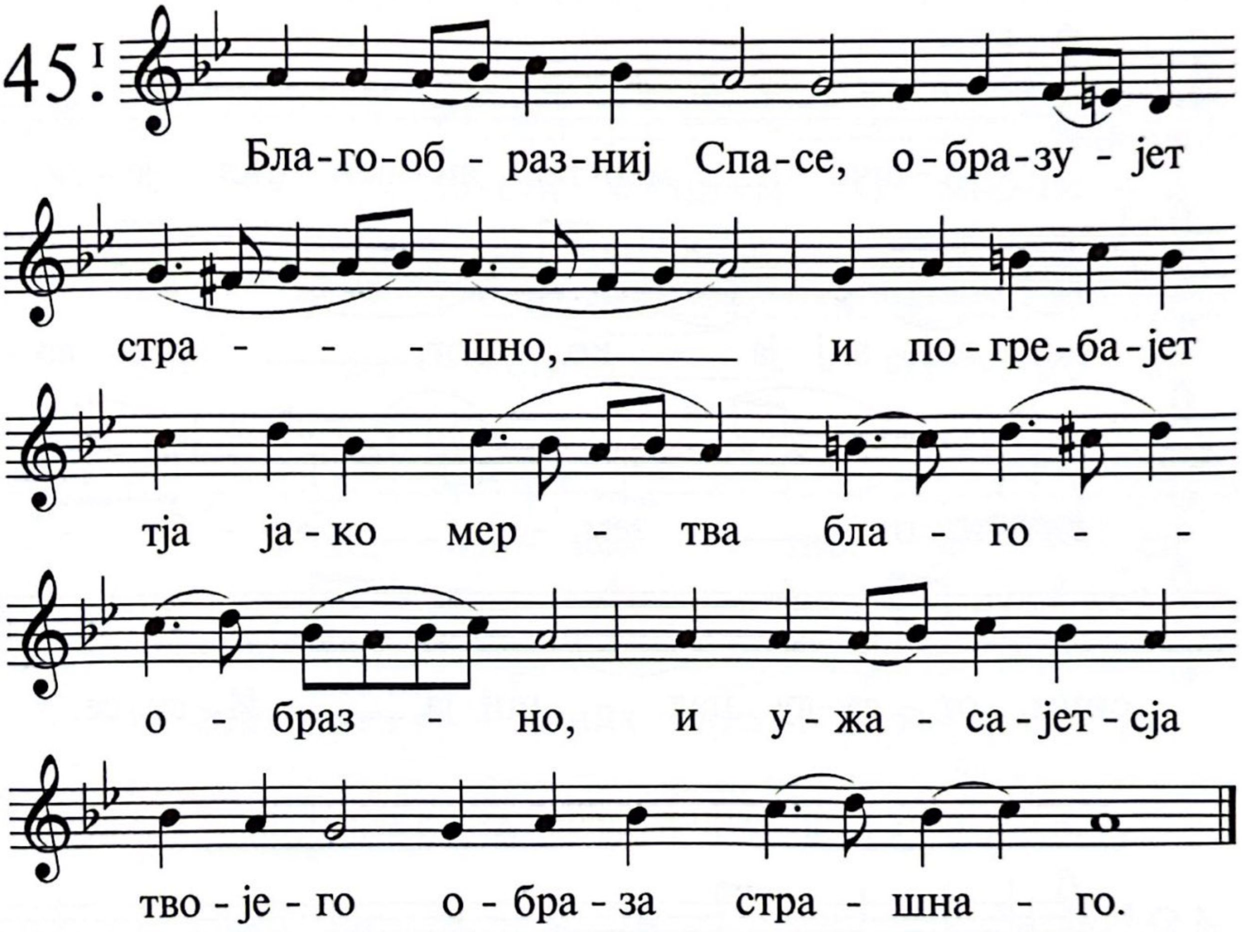

И глагољах о свидјениих твојих пред цари, и не стидјахсја.

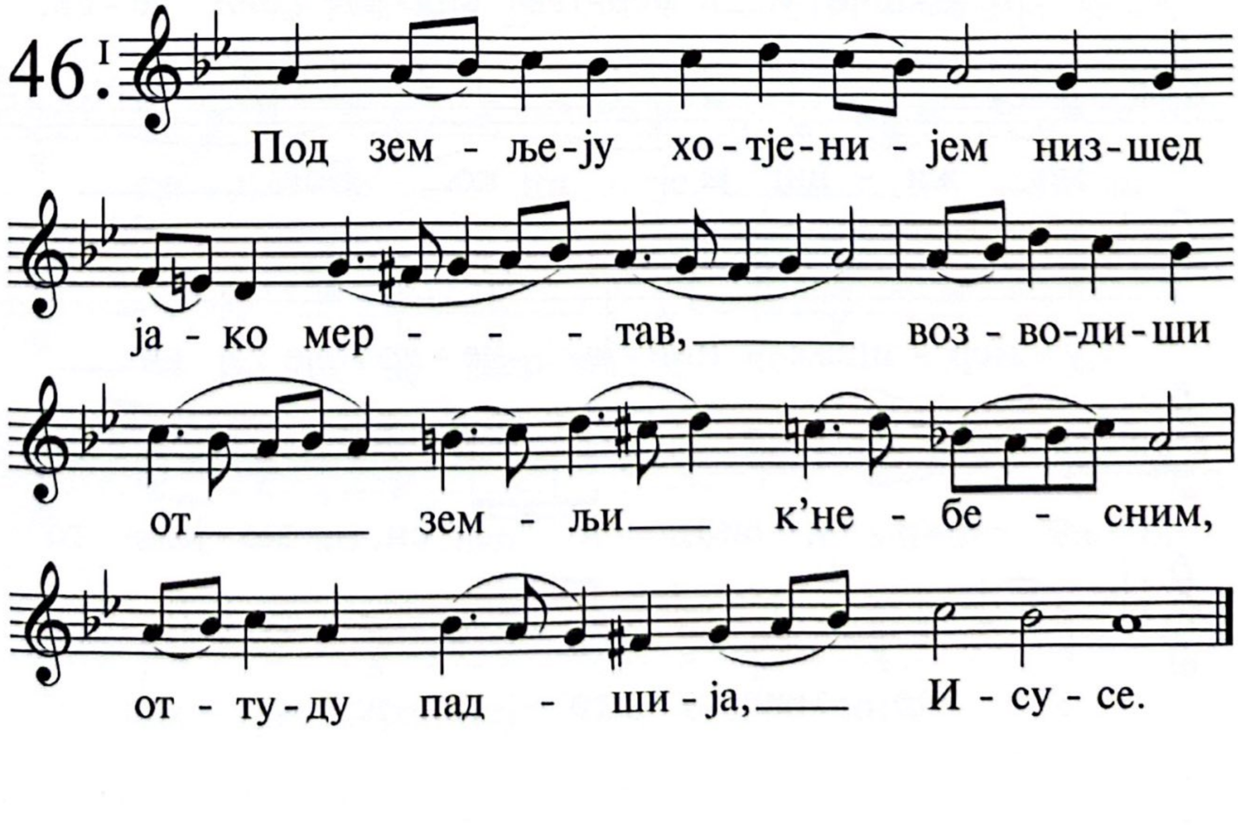

И поѹчахсја в заповједех твојих, јаже возљѹбих зјело.

47. I

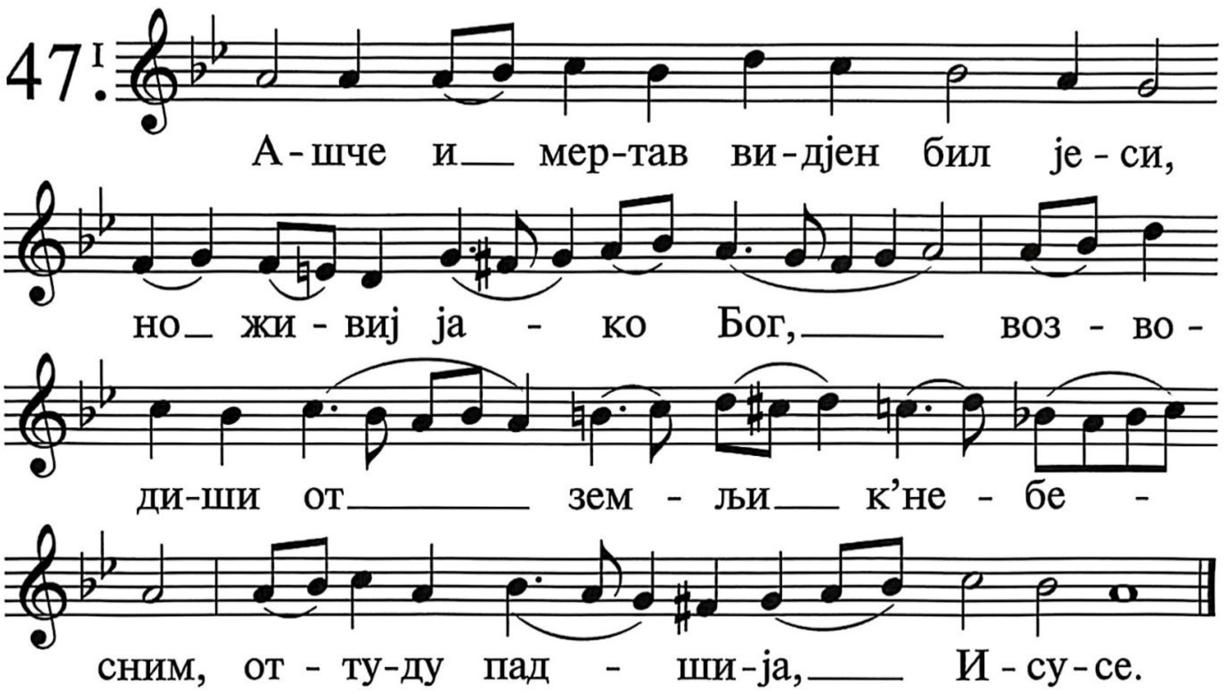

И воздвигох рѹцје моји к заповједем твојим, јаже возљѹбих.

48. I

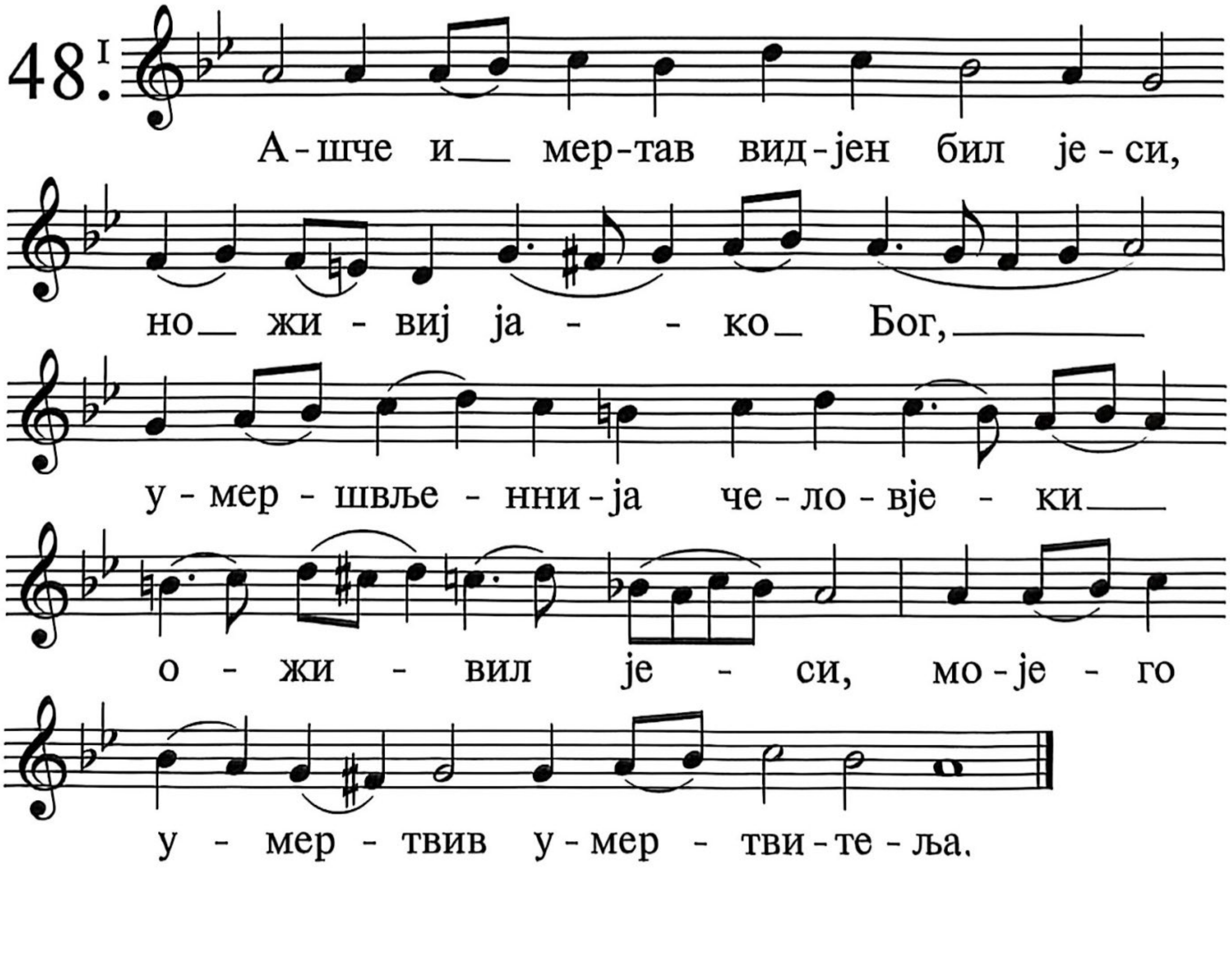

И глꙋмљахсја во оправданиих твојих.

49.

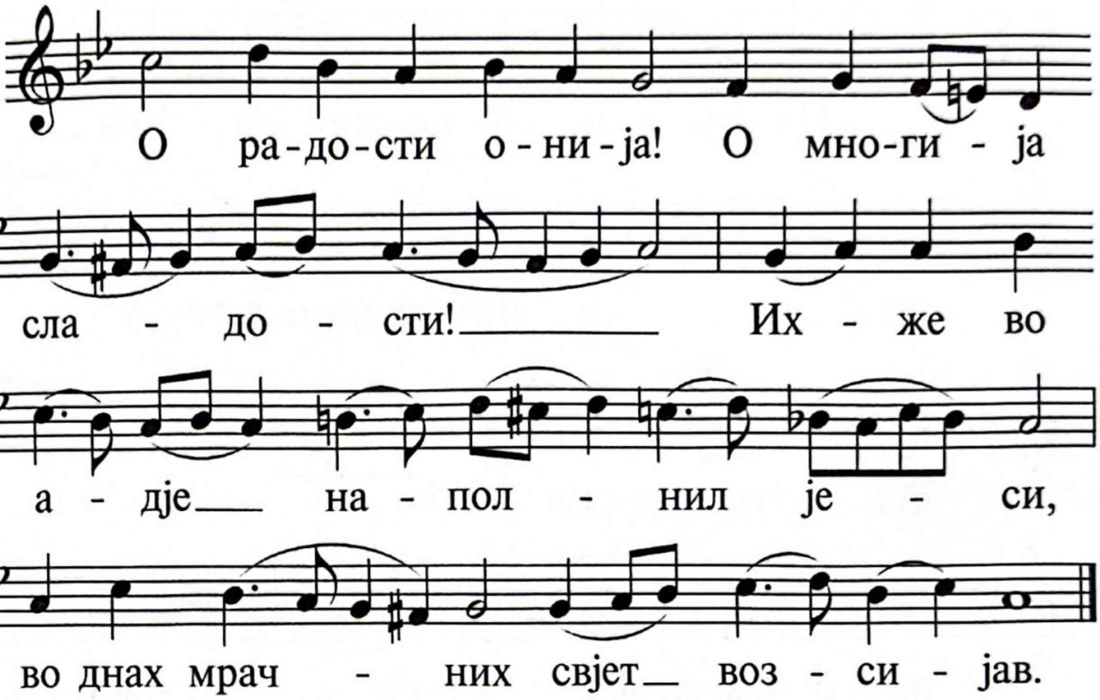

Помјани словеса твоја рабꙋ твојемꙋ, ихже ꙋпованије дал ми јеси.

50.

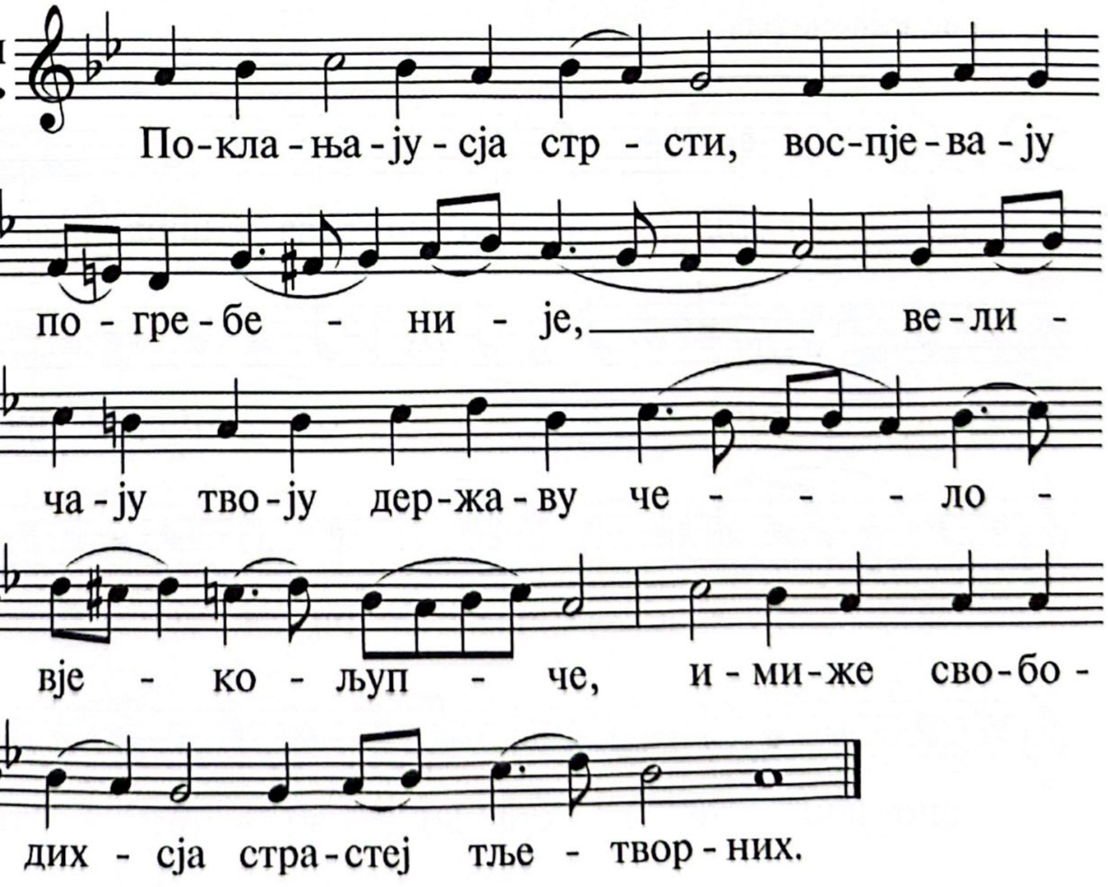

То мја утјеши во смирении мојем, јако слово твоје живи мја.

51. I

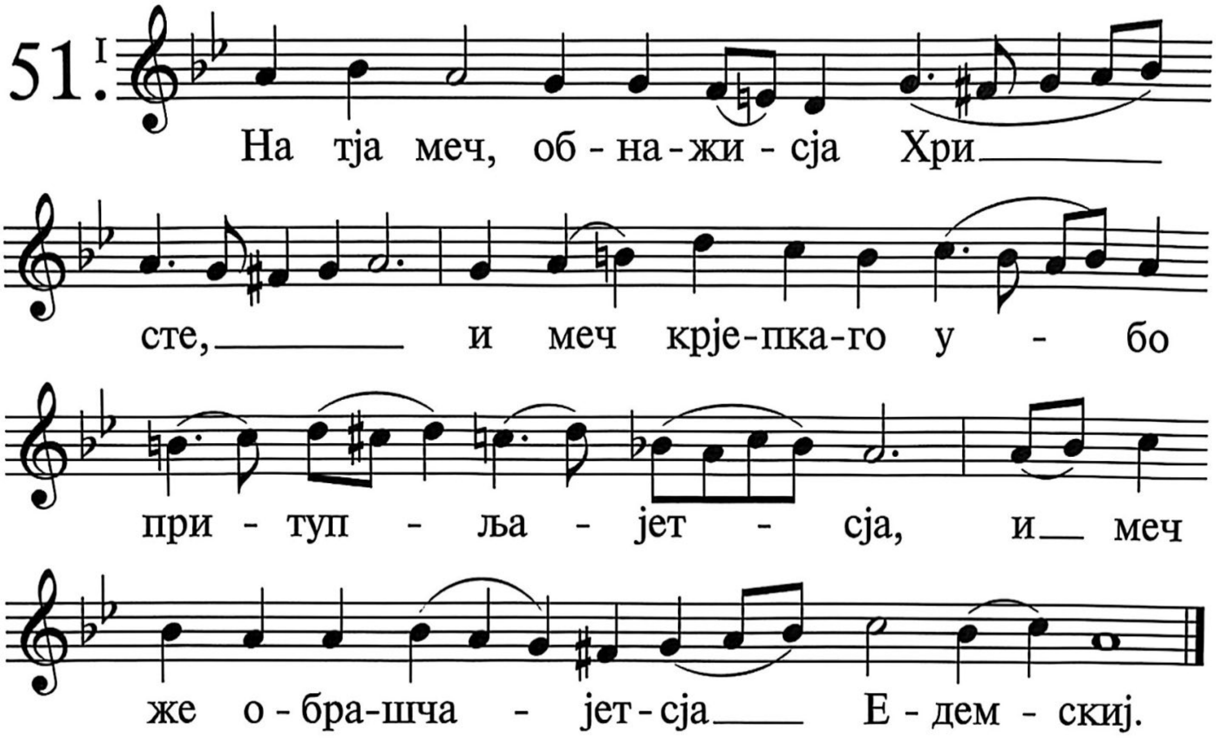

Гордии законопреступовахy до зјела, от закона же твојего не уклонихсја.

52. I

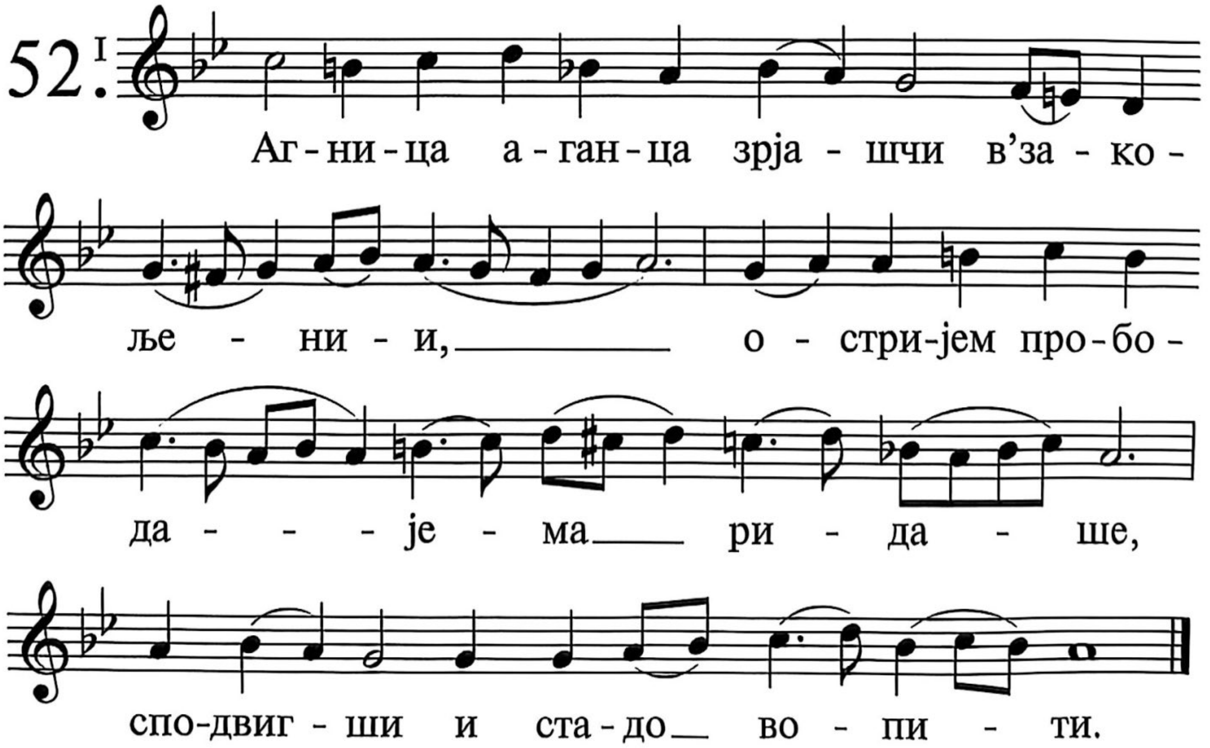

Помјанух судби твоја от вјека Господи, и утјешихсја.

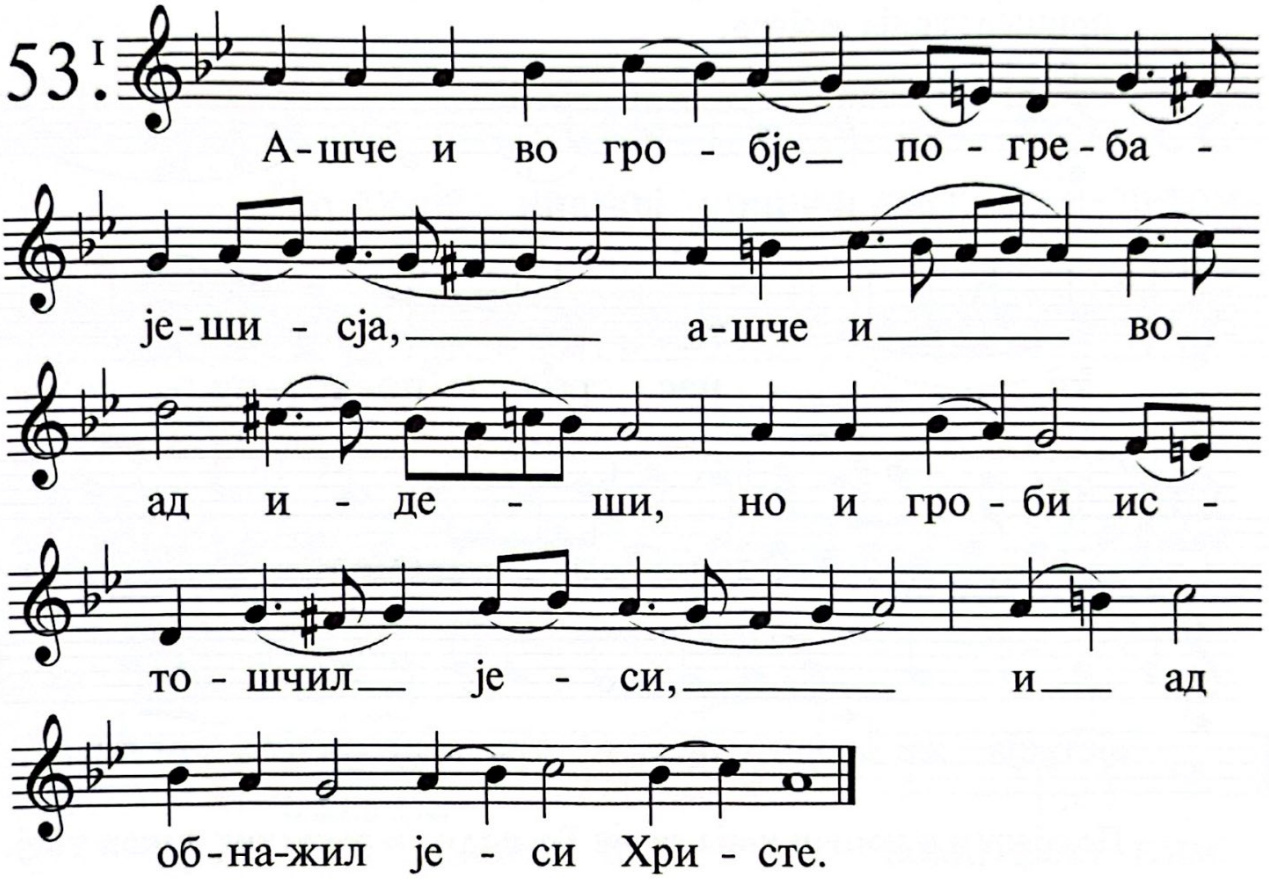

Печал пријат мја от грјешник, остављајушчих закон твој.

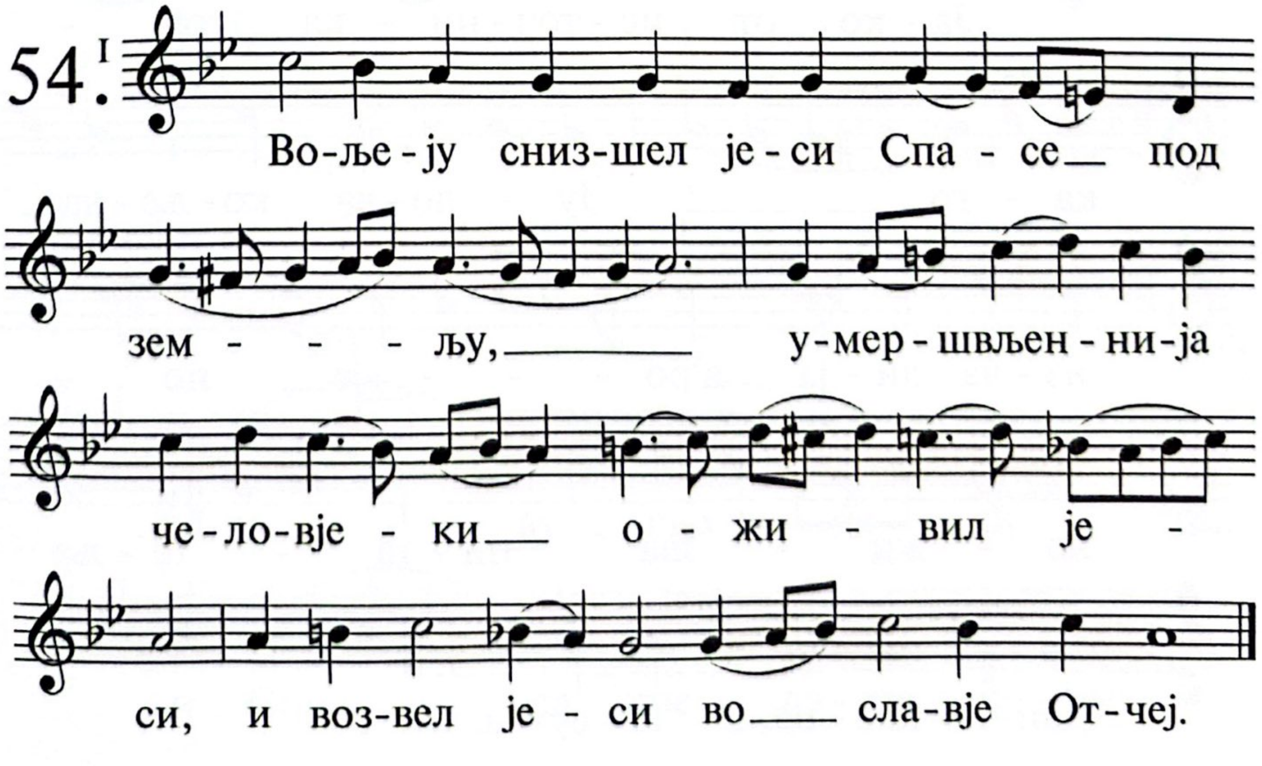

Пјета бјаху мње оправданија твоја на мјестје пришелствија мојего.

55. I

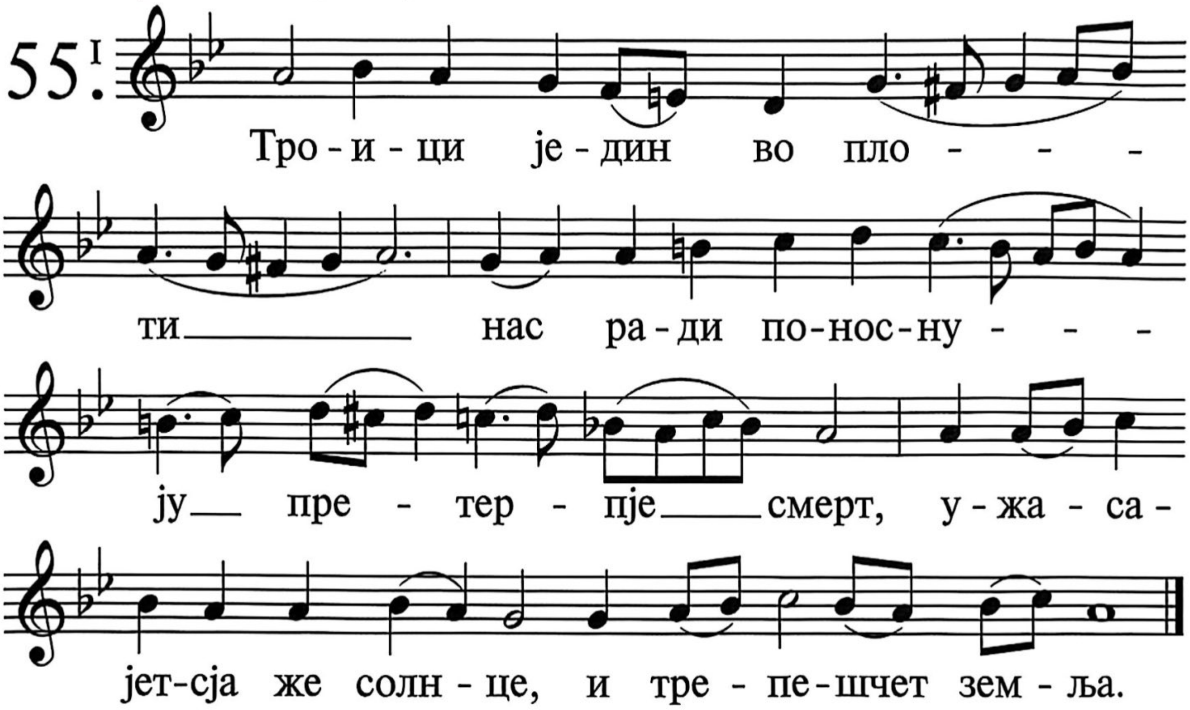

Помјанух в ношчи имја твоје Господи, и сохраних закон твој.

56. I

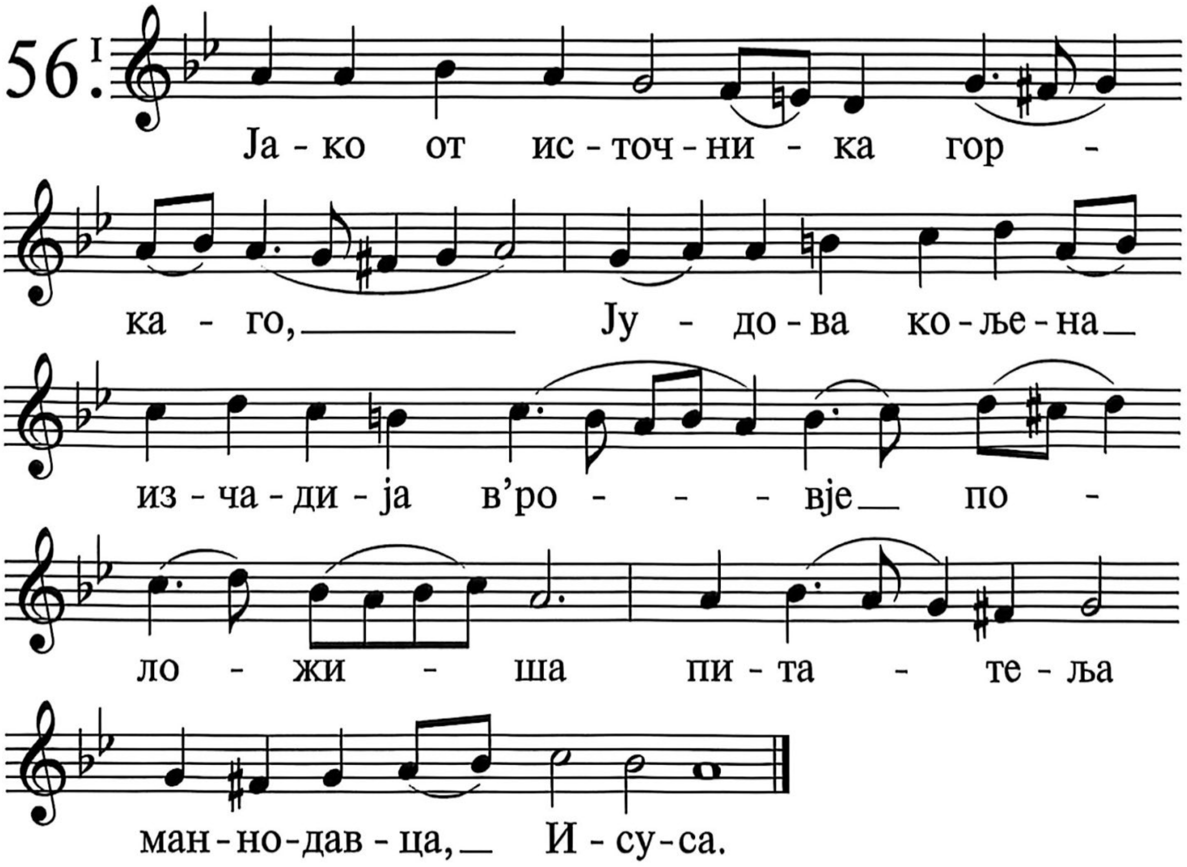

Сеј бист мње, јако оправданиј твојих взисках.

57.

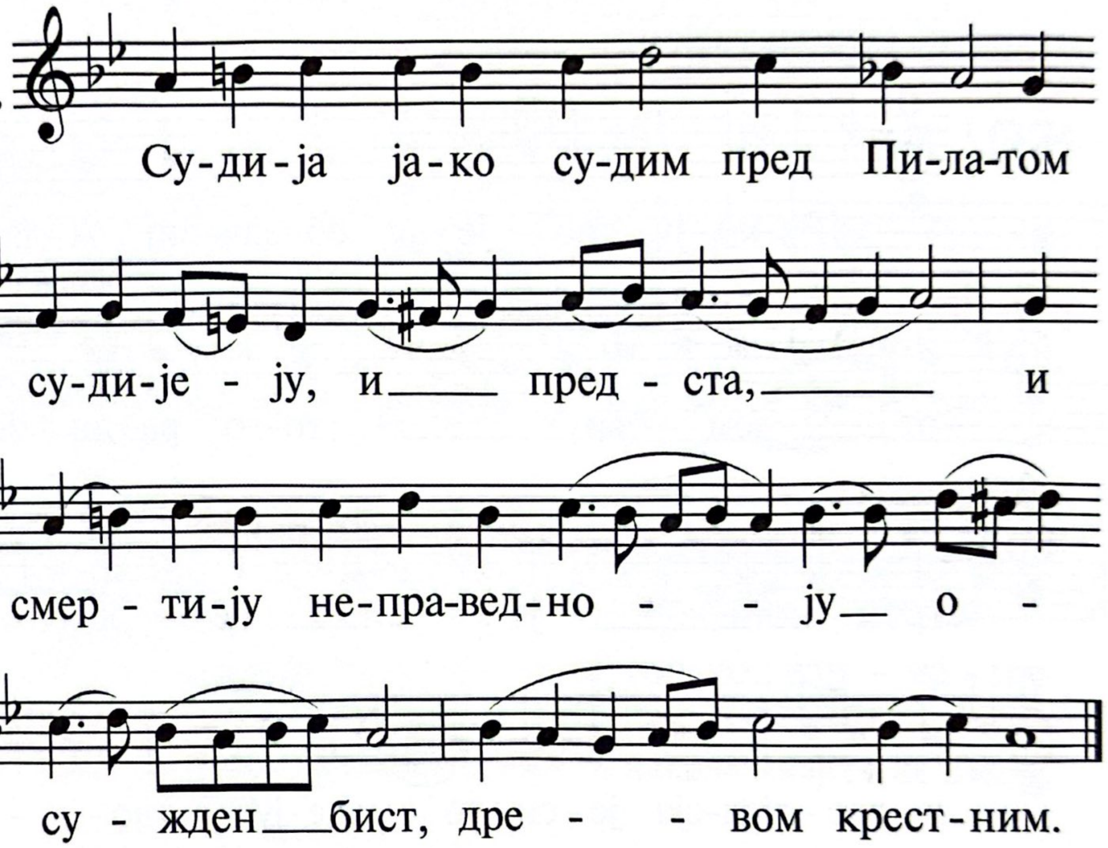

Част моја јеси Господи, рјех сохранити закон твој.

58.

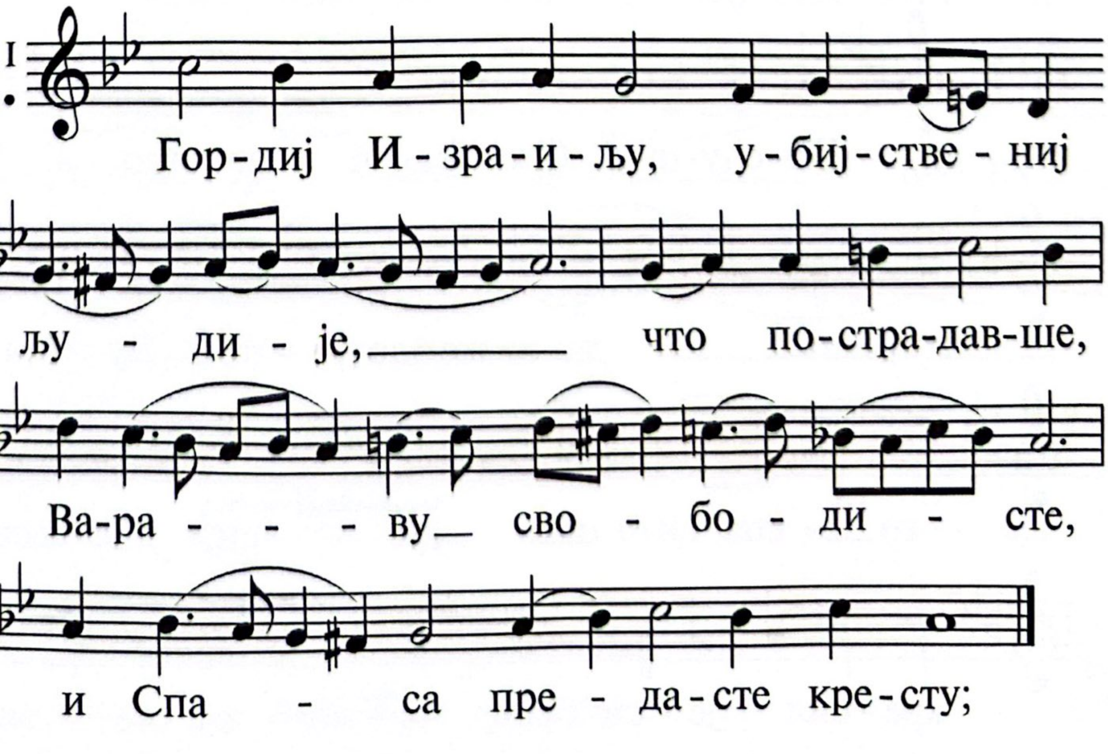

Помолихсја лицу твојему всјем сердцем мојим, помилуј мја по словеси твојему.

59.

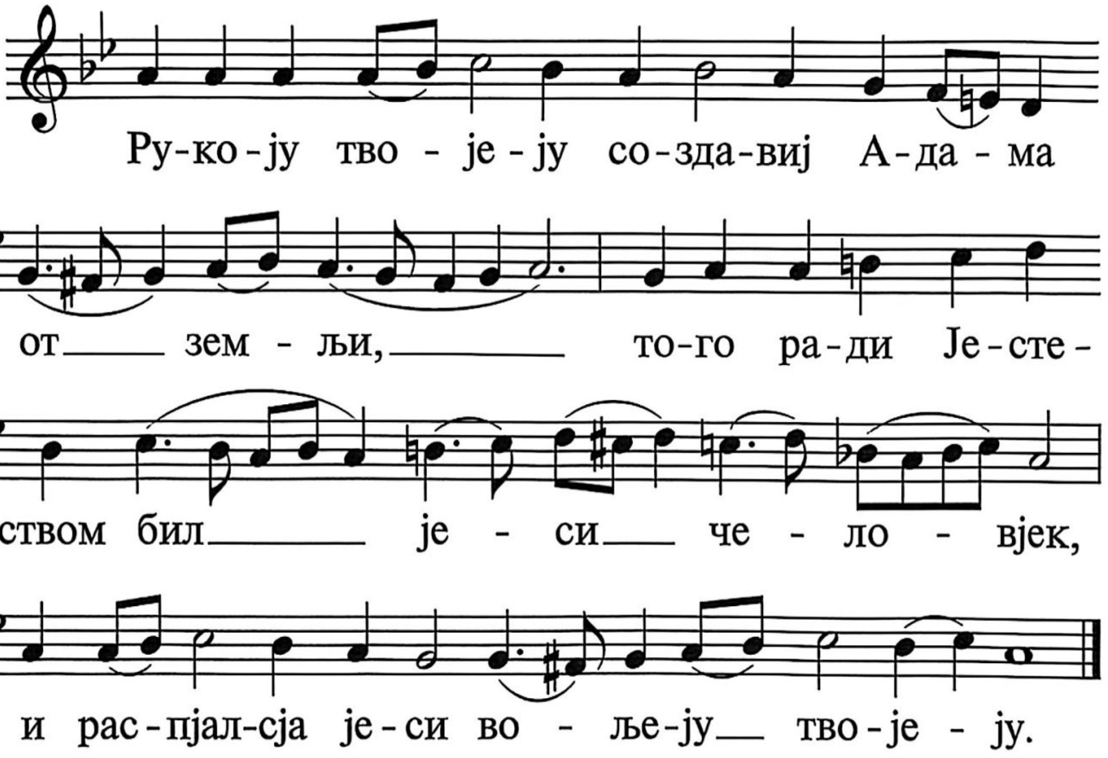

Помислих пути твоја, и возвратих нозје моји во свидјенија твоја.

60.

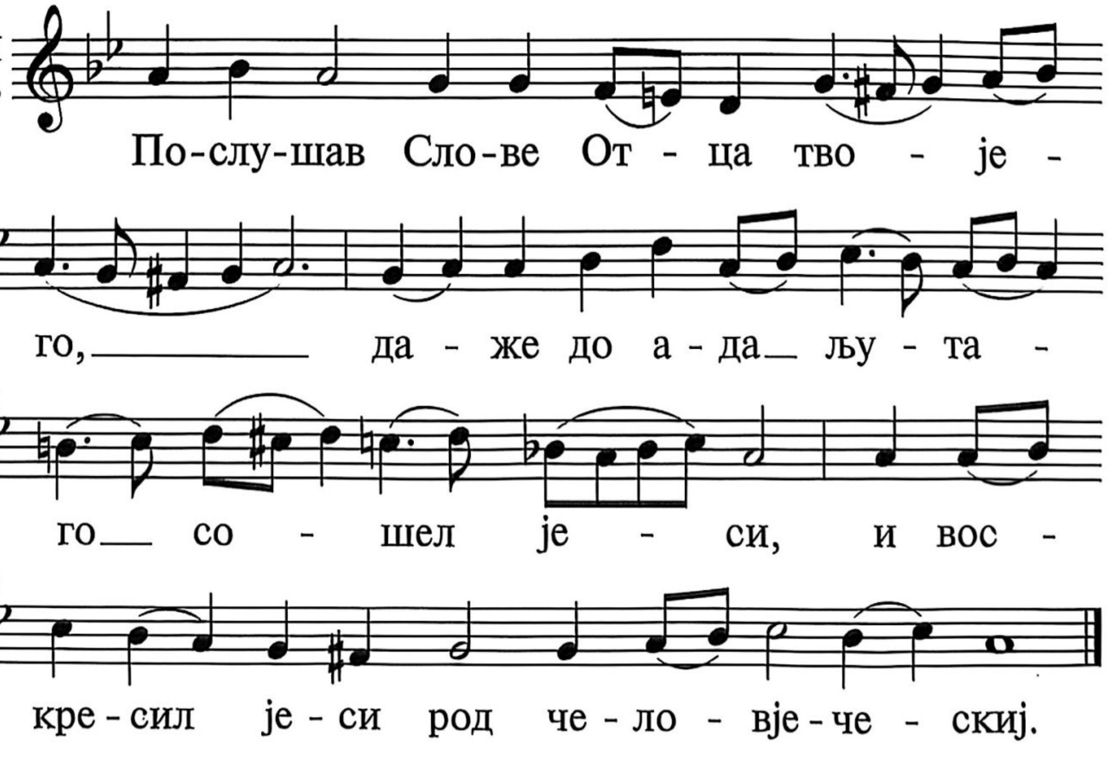

Ѵготовихсја и не смѵтихсја, сохранити заповједи твоја.

61.

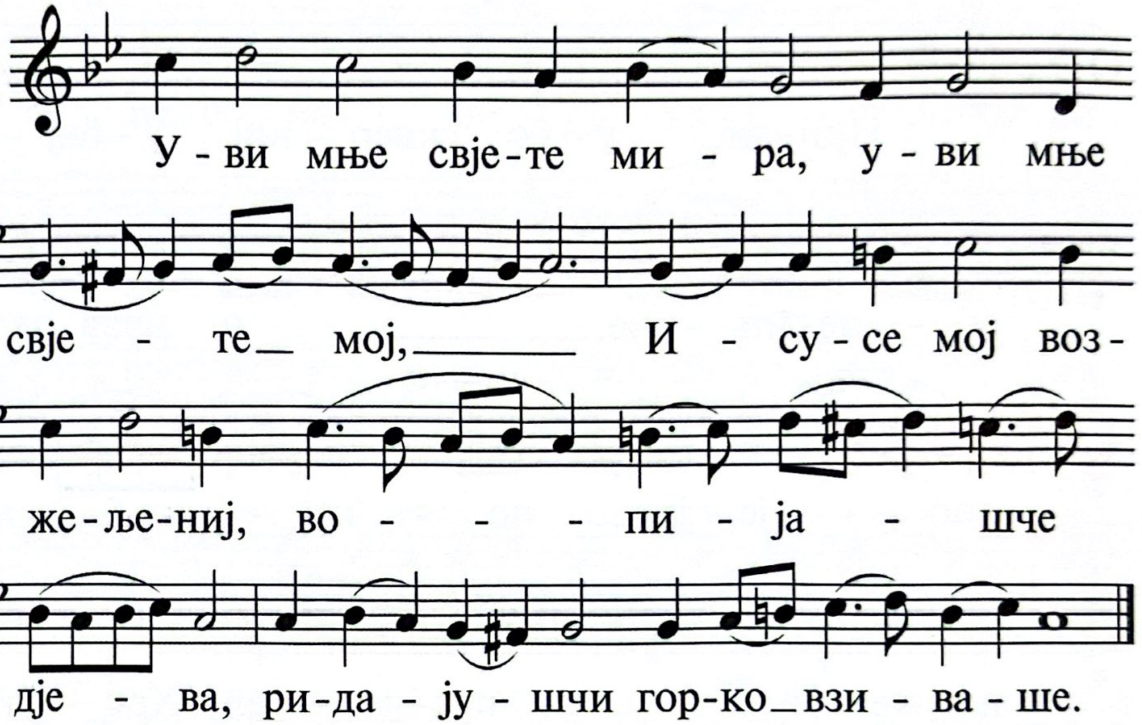

Ѵжја грјешник објазашасја мње, и закона твојего не забих.

62.

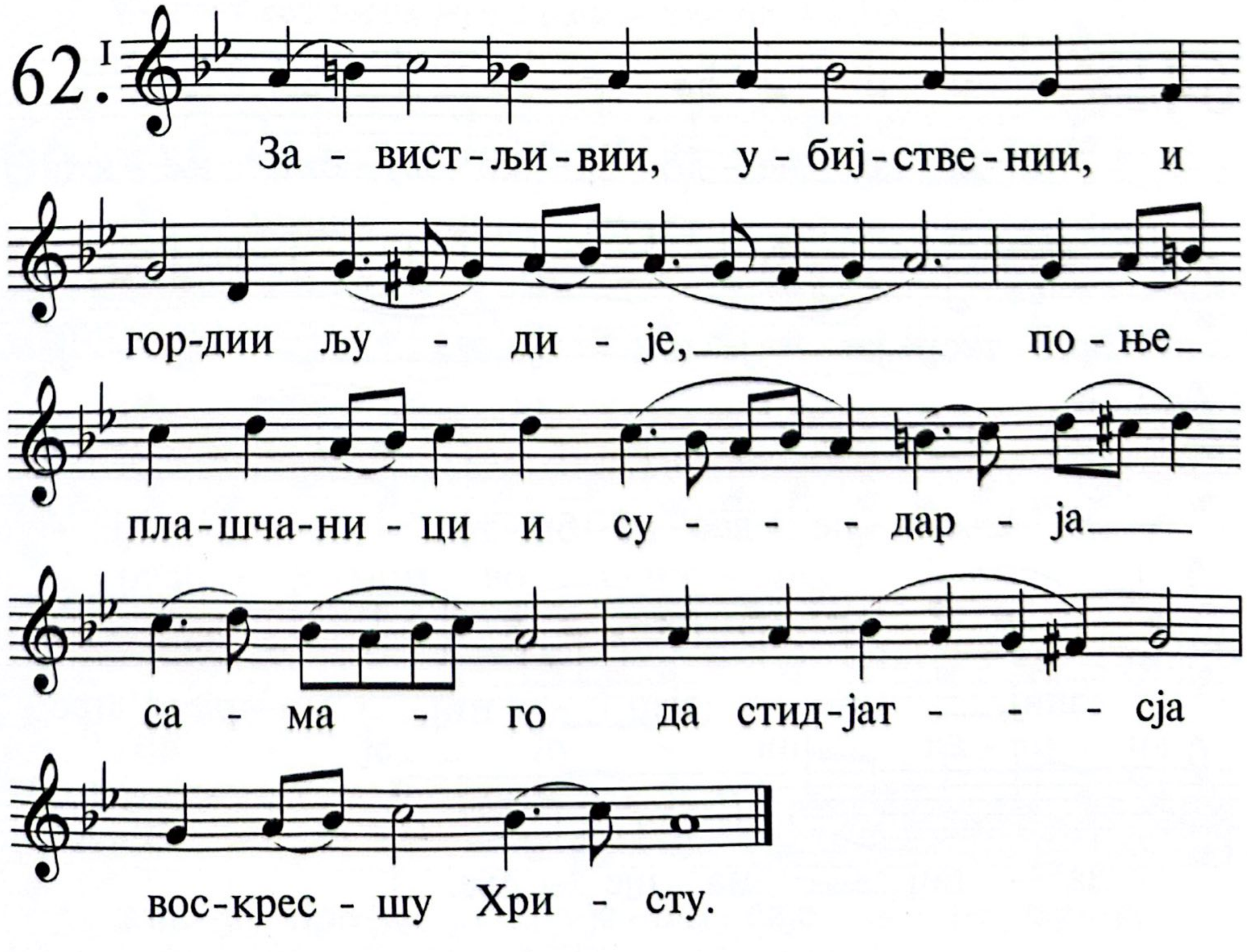

Полуношчи востах, исповједатисја тебје о судбах правди твојеја.

63. I

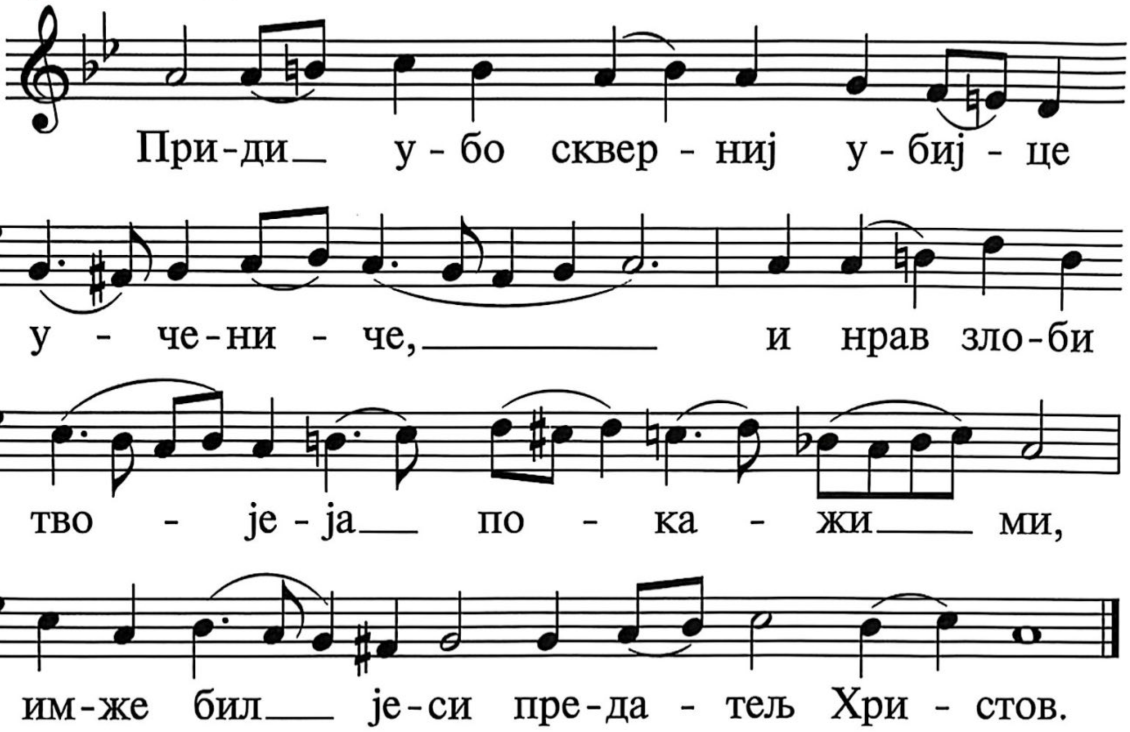

Причастник аз јесам всјем бојашчимсја тебје и храњашчим заповједи твоја.

64. I

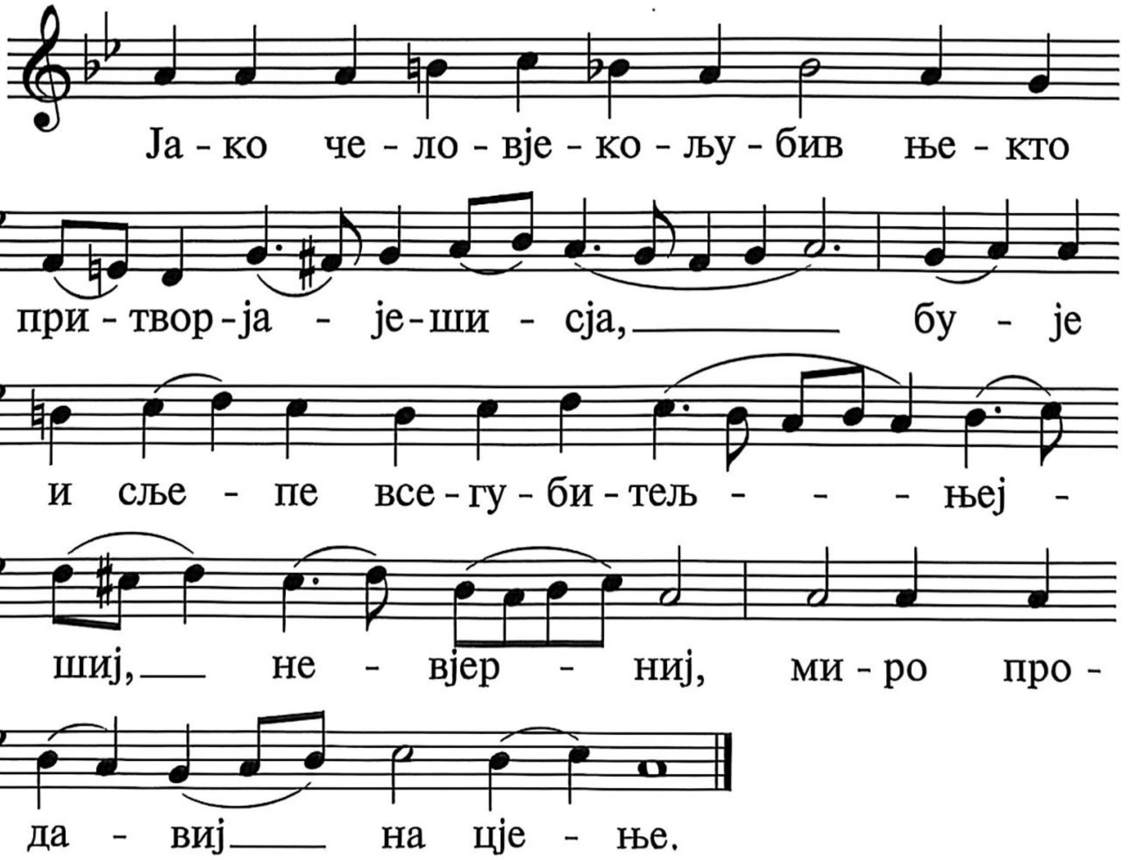

Милости твоједа Господи исполи земља, оправданијем твојим научи мја.

65. I

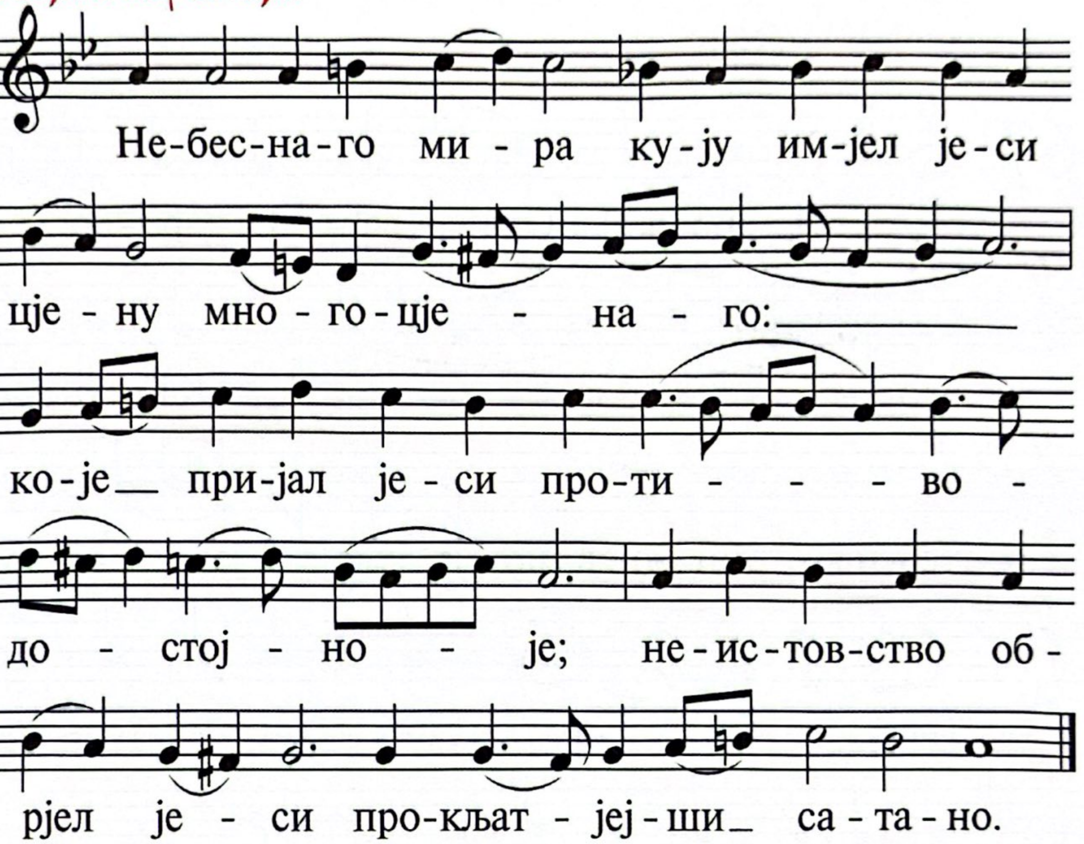

Благост сотворил јеси с рабом твојим Господи, по словеси твојему.

66. I

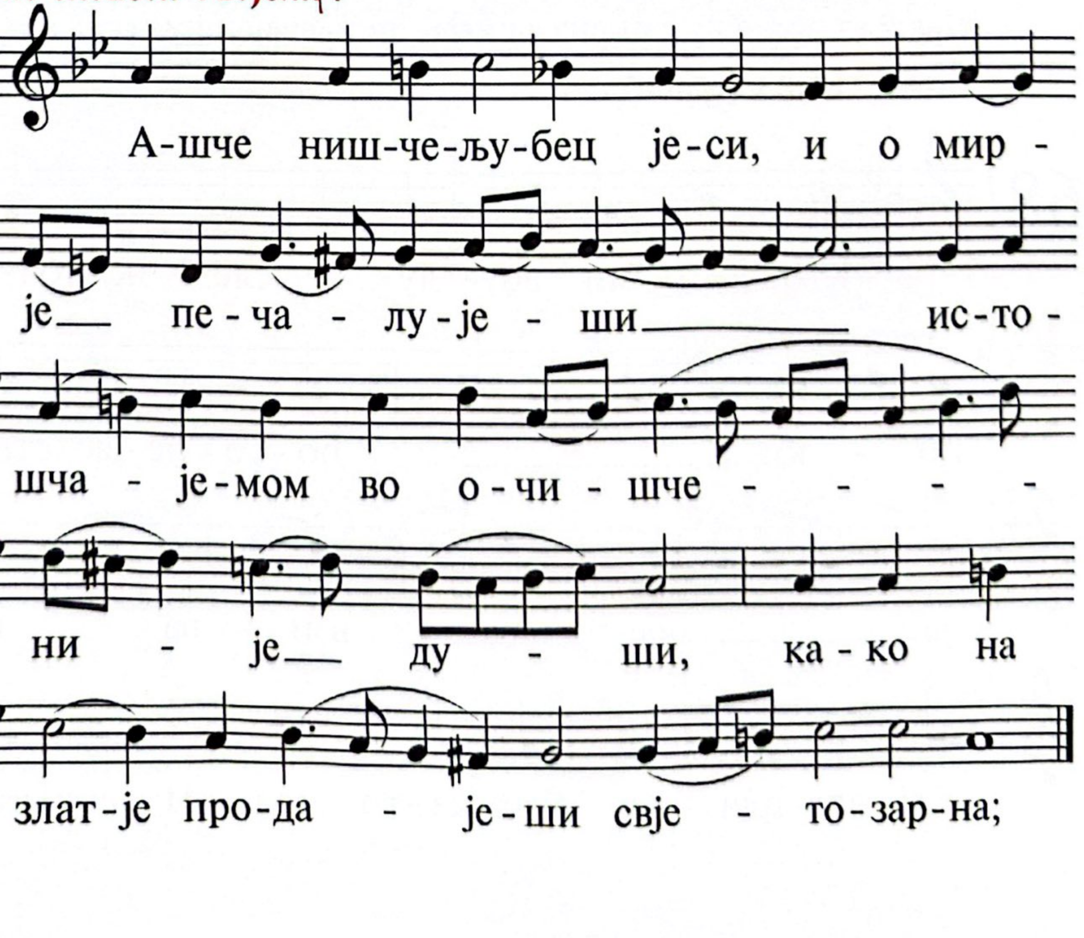

Благости, и наказанију, и разуму научи мја, јако заповједем твојим вјеровах.

67. I

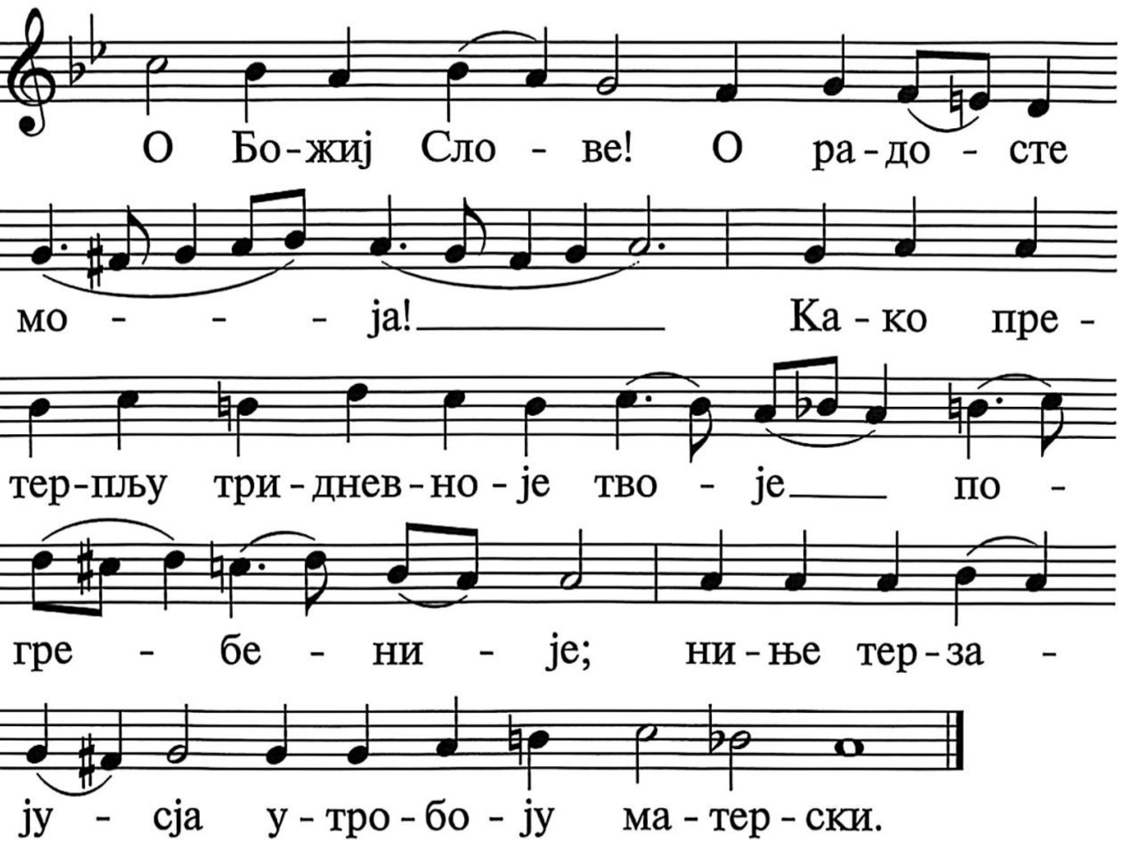

Прежде даже не смиритимисја, аз прегрјеших, сего ради слово твоје сохраних.

68. I

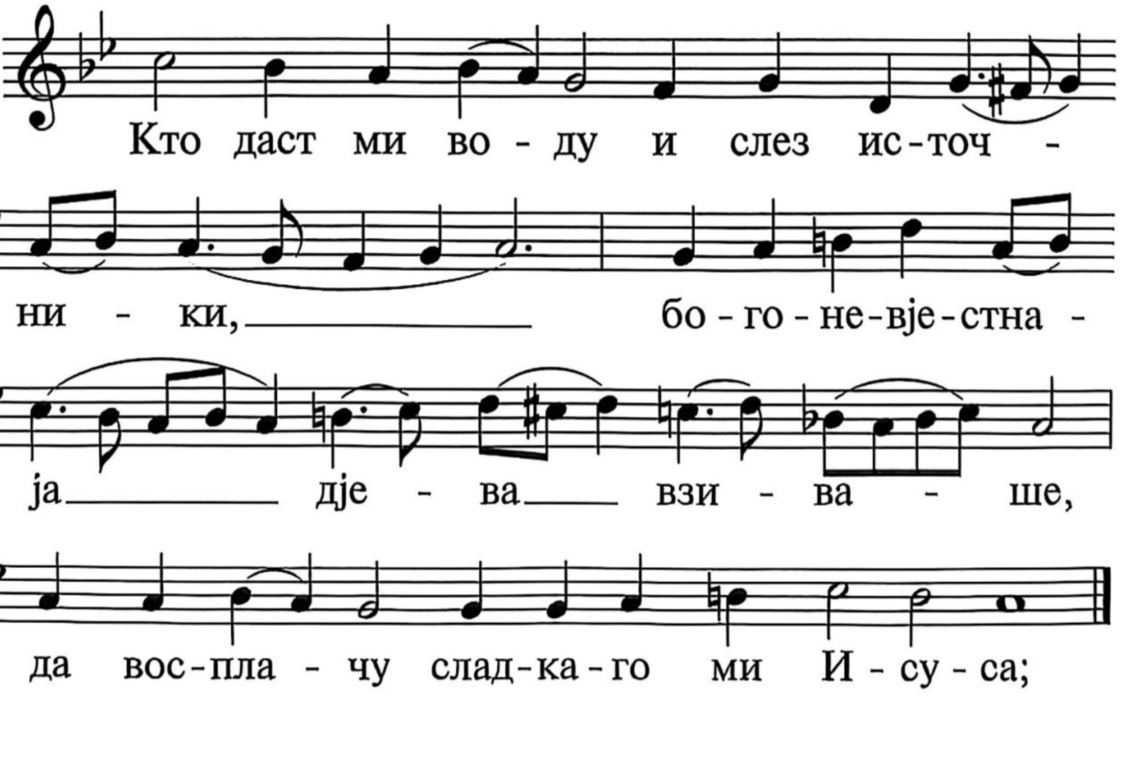

Благ јеси ти Господи, и благостију твојеју научи мја оправданијем твојим.

69. I

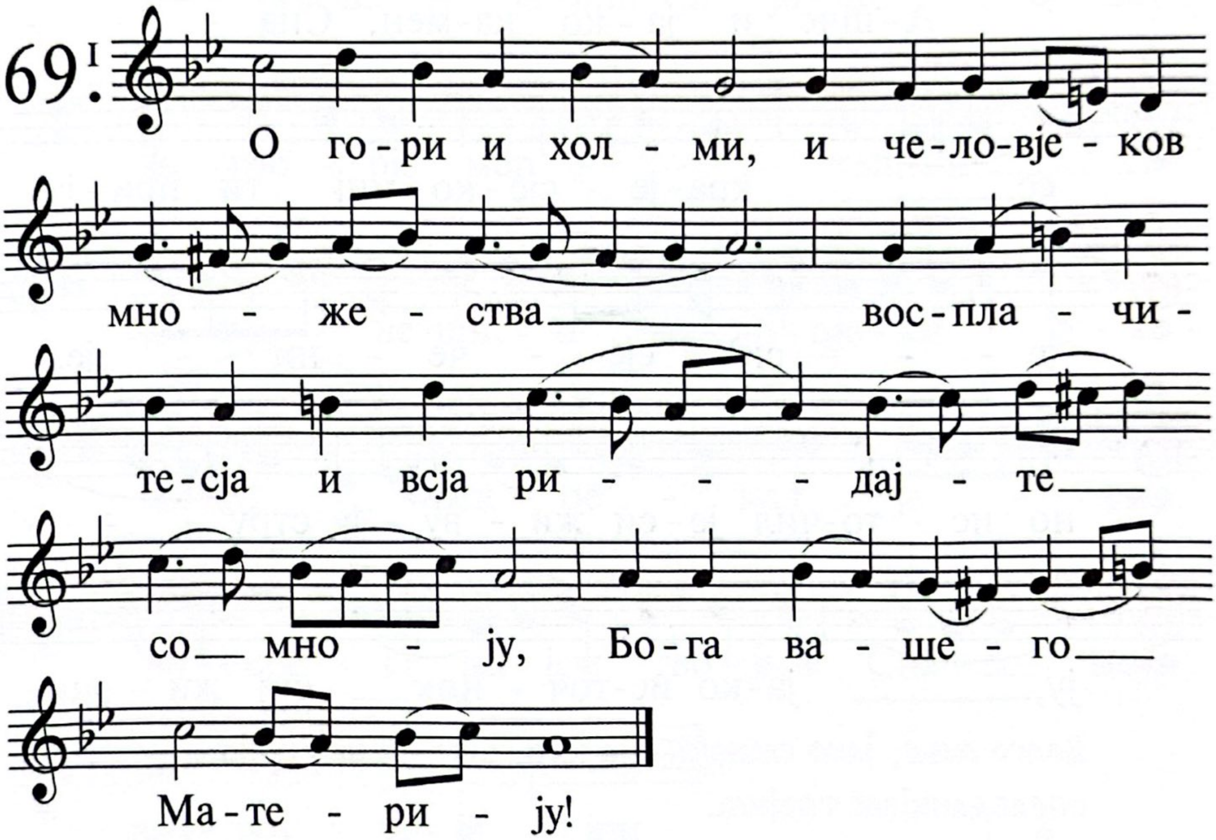

Умножисја на мја неправда гордих, аз же всјем сердцем мојим испитају заповједи твоја.

70. I

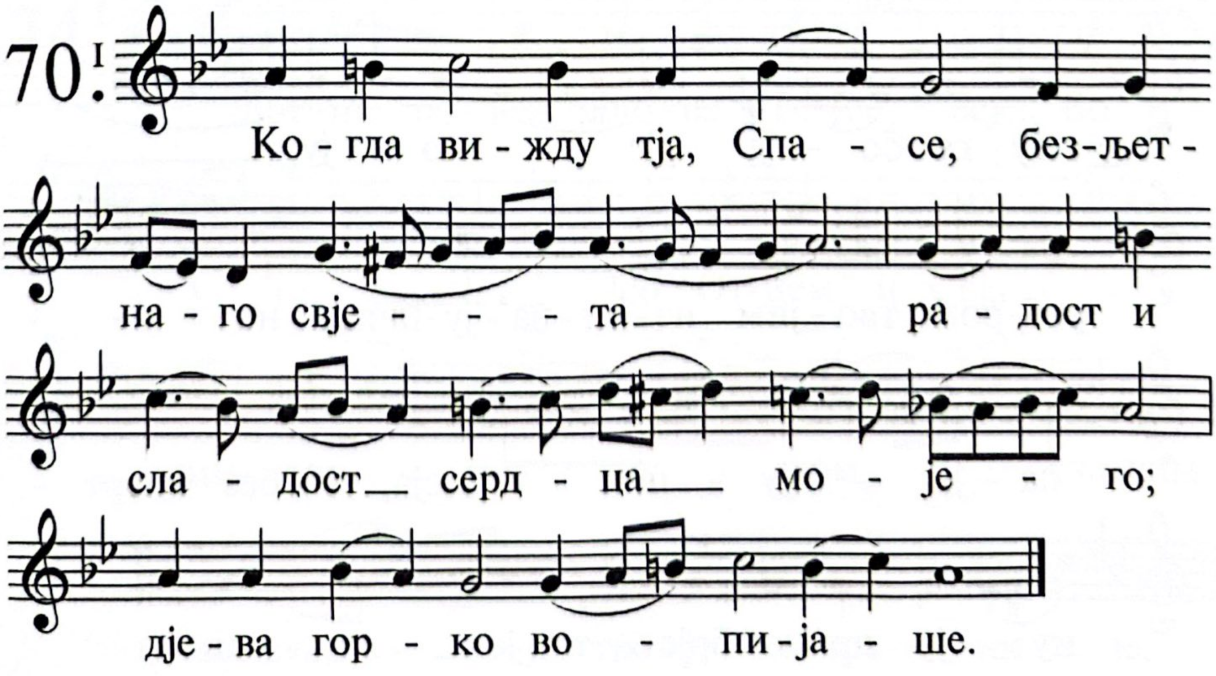

Усирисја јако млеко сердце их, аз же закону твојему поучихсја.

71. I

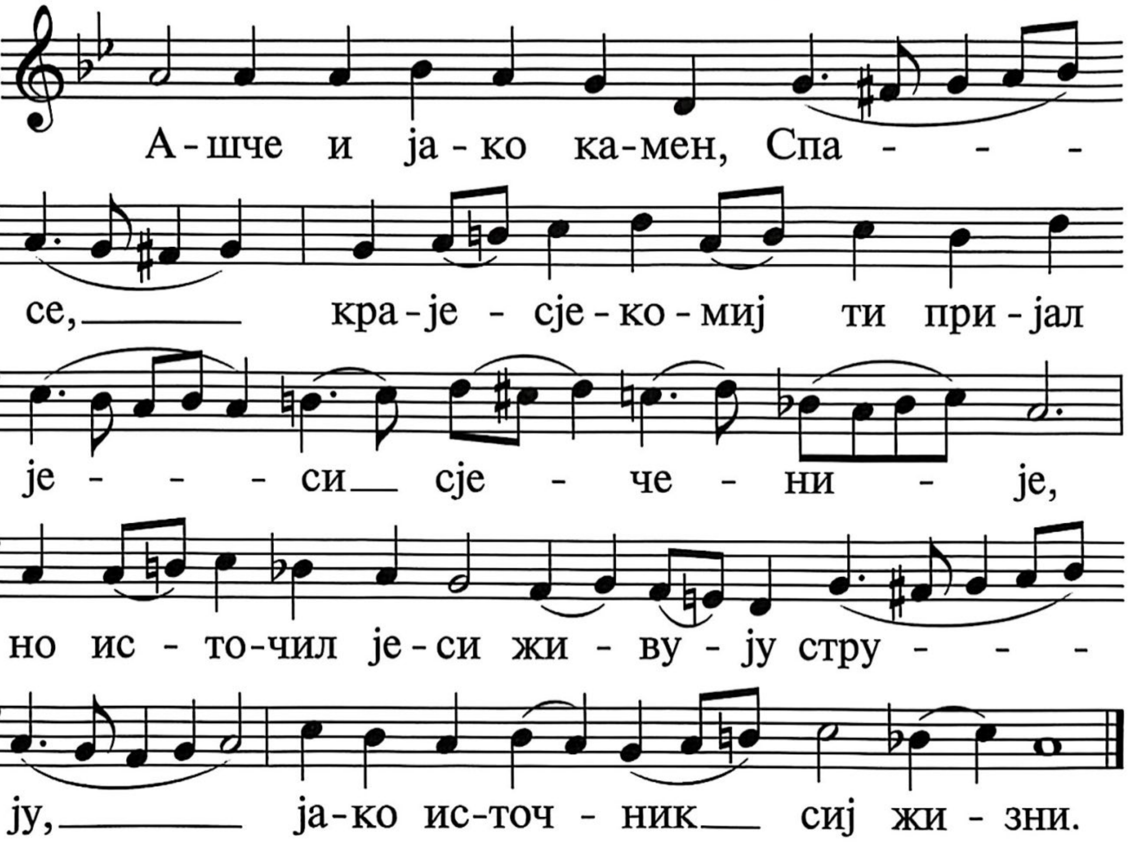

Благо мње, јако смирил мја јеси, јако да научусја оправданијем твојим.

72. I

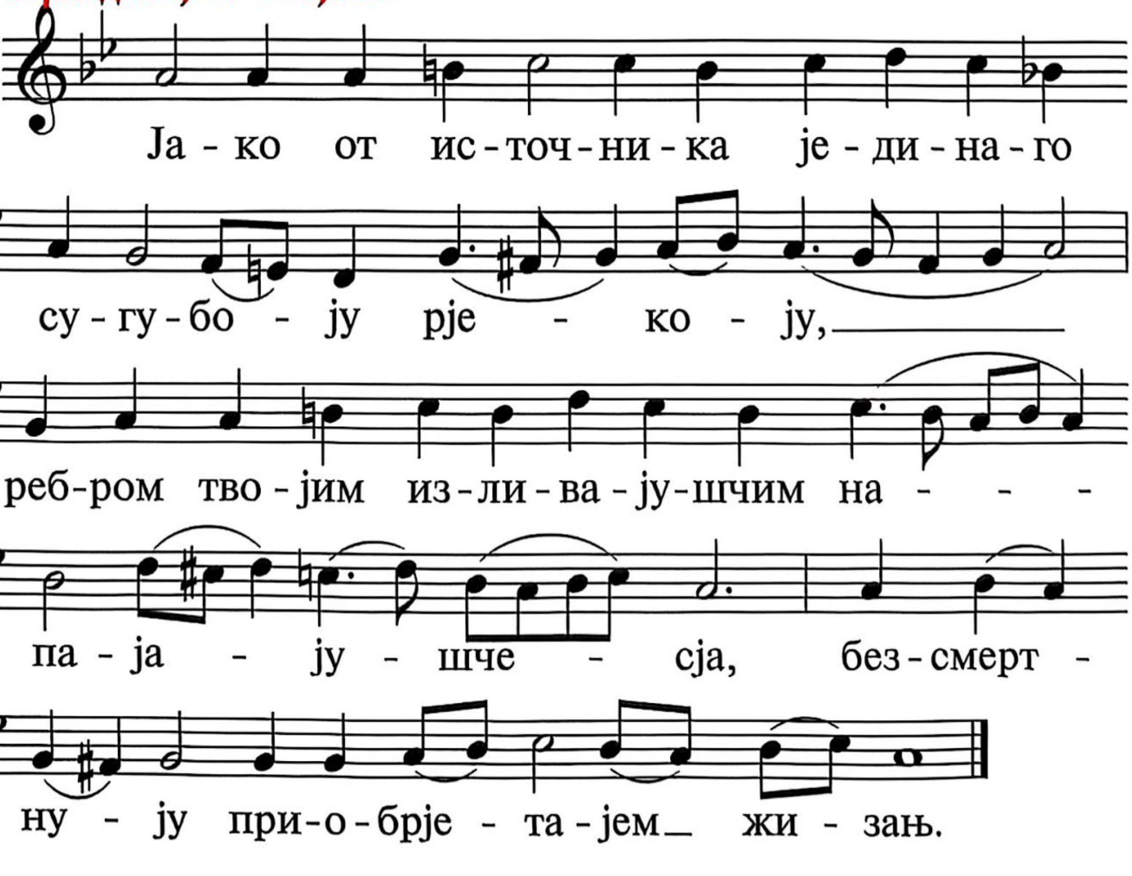

Благ мње закон уст твојих, паче тисјашч злата и сребра.

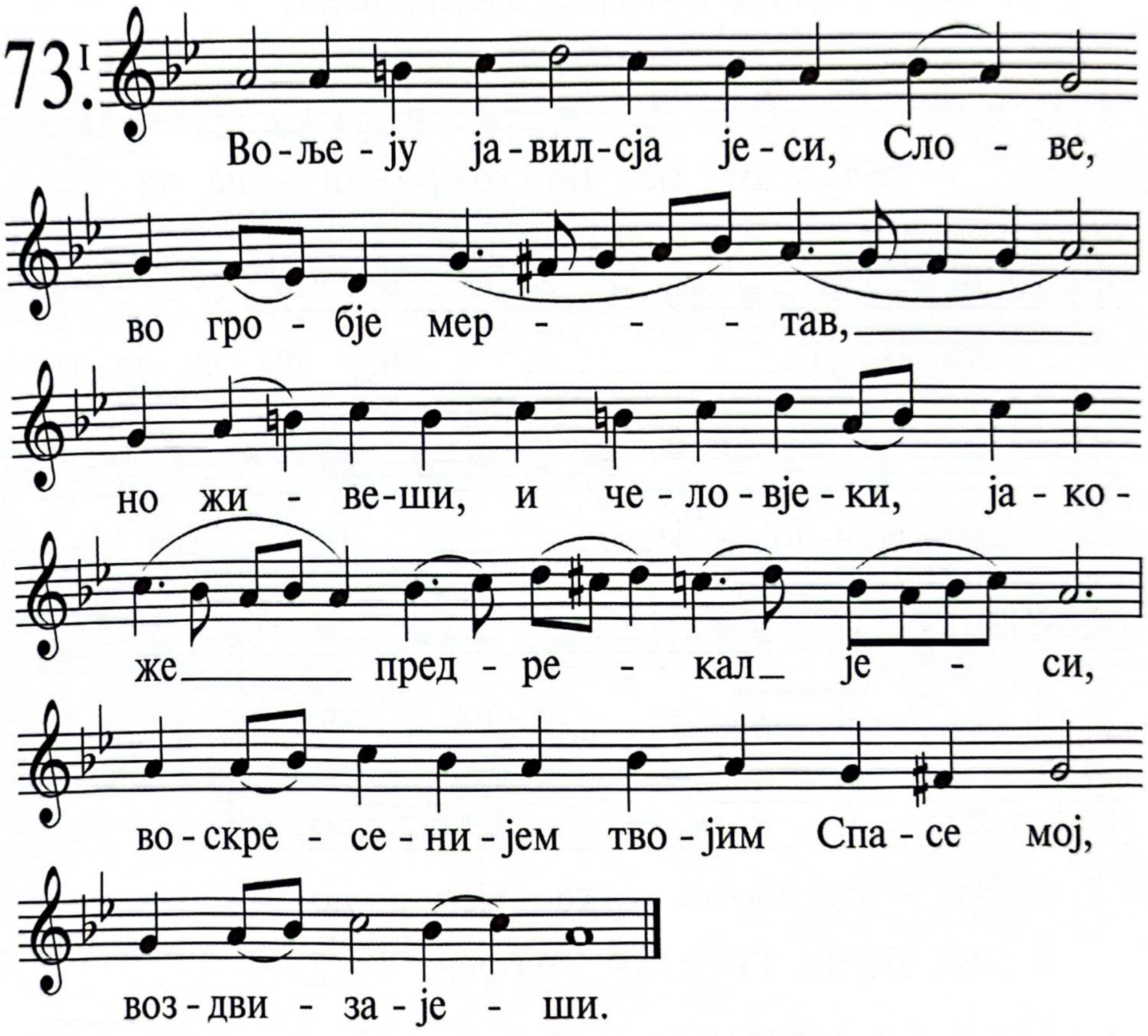

Слава Отцу и Сину и Свјатому Духу,

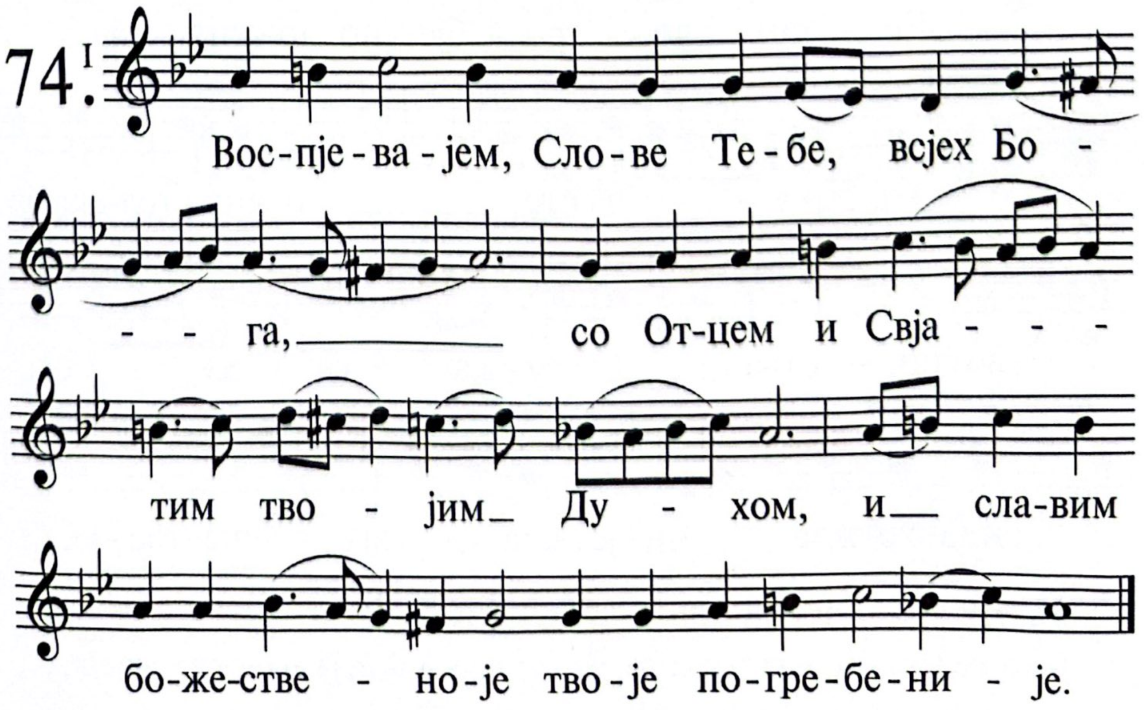

И ниње и присно и во вјеки вјеков, амин.

75. I

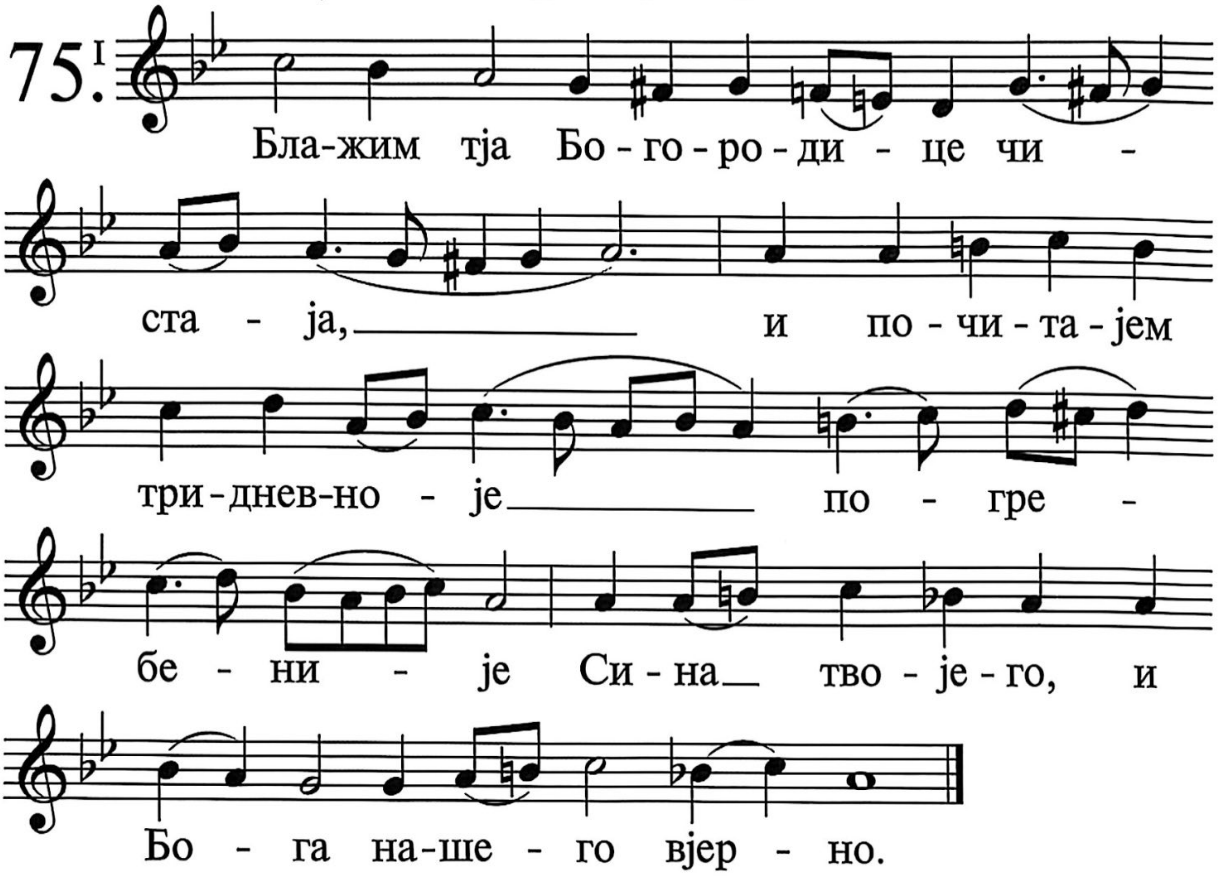

И опет ПРВИ ТРОПАР оба хора заједно

1. I

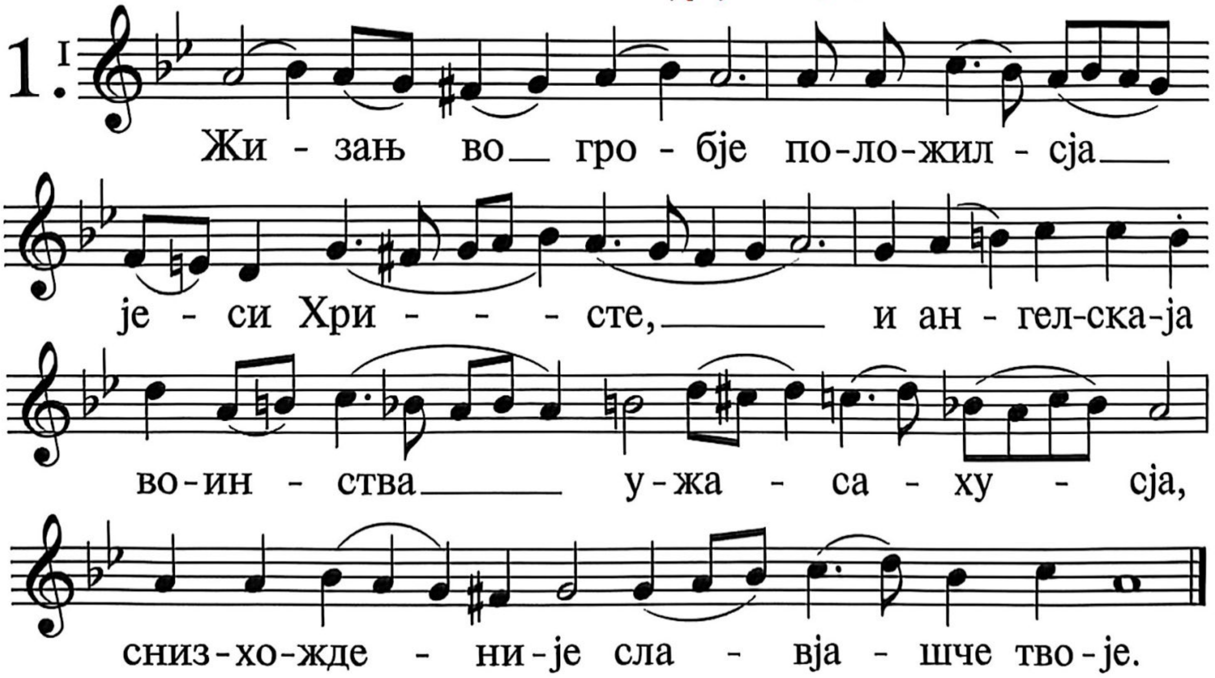

Затим мала јектенија, па возглас овај:

Јако благословисја имја твоје, и прослависја царство твоје, ...

Статија друга, глас 5.

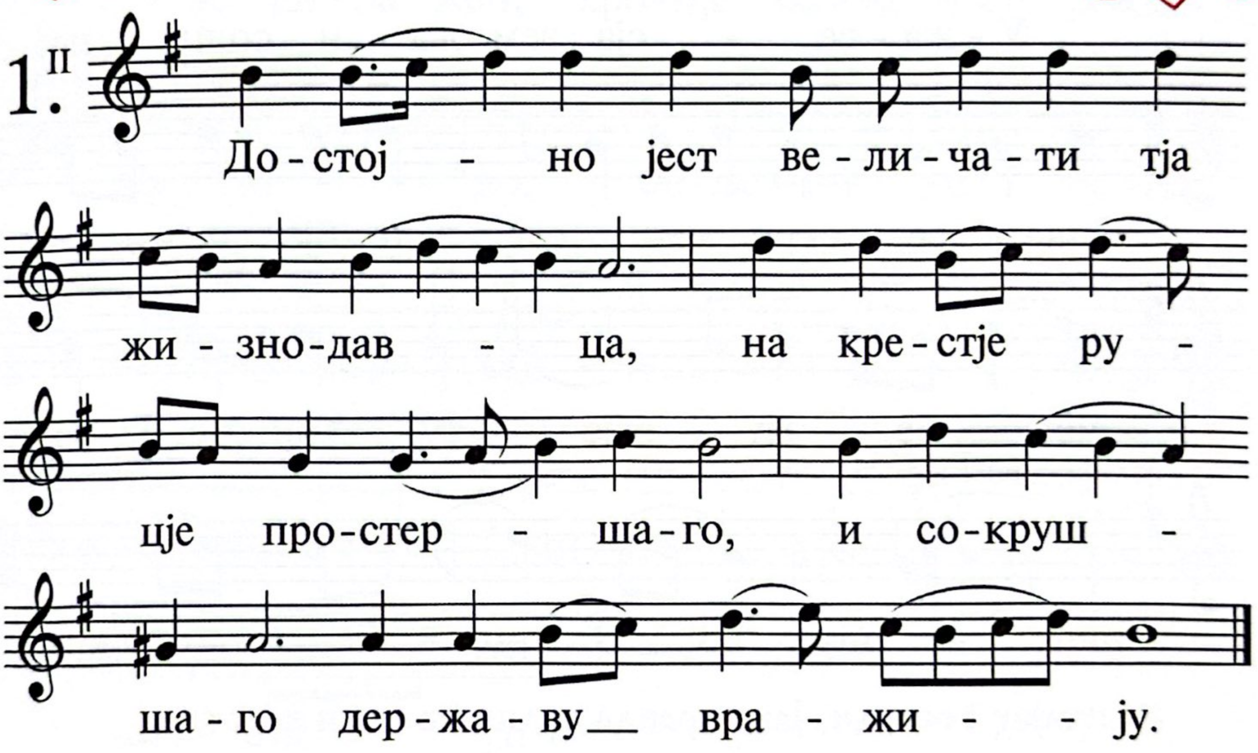

Руцје твоји сотвористје мја, и создасте мја; вразуми мја, и научусја заповједем твојим.

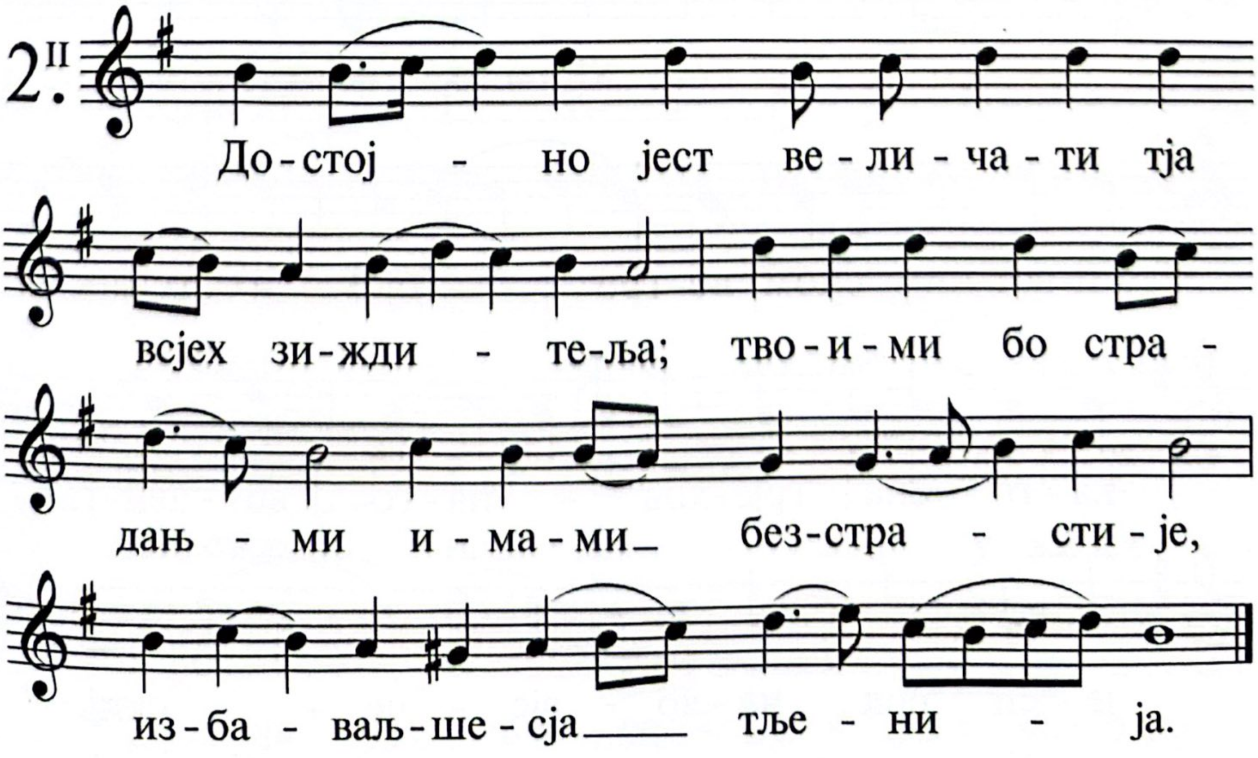

Бојашчиисја тебе узрјат мја и возвесељатсја, јако на словеса твоја уповах.

3.II

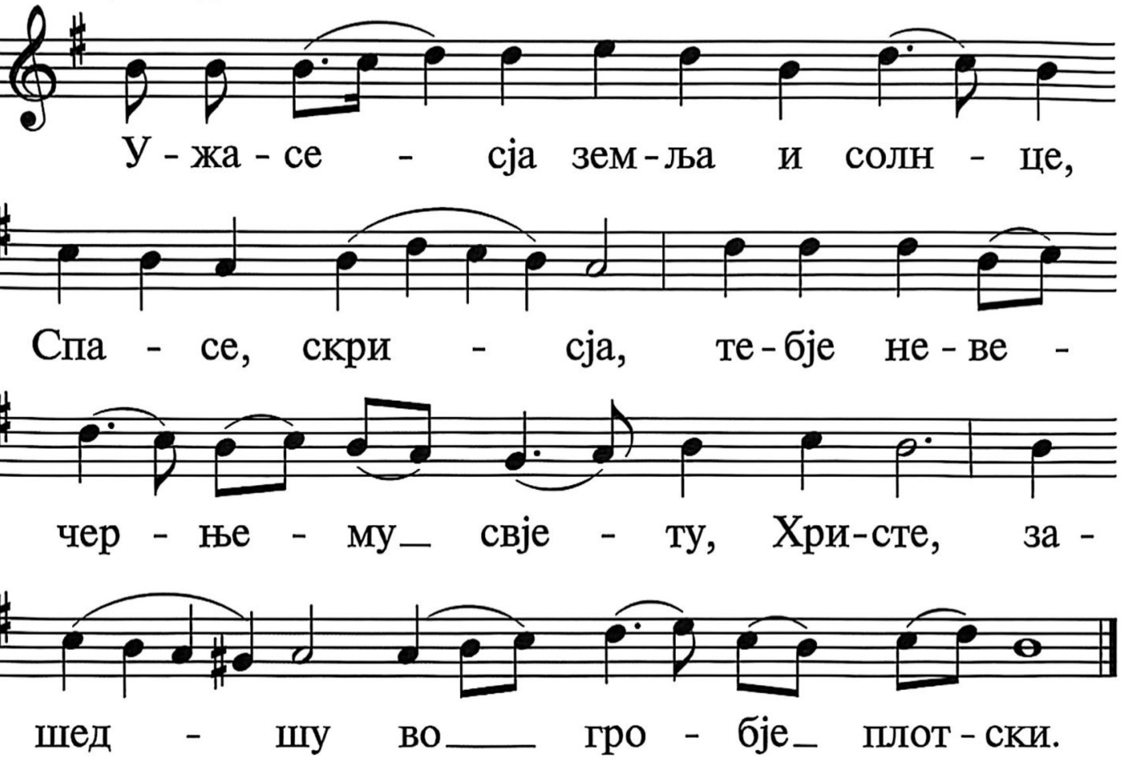

Разумјех Господи, јако правда судби твоја, и воистину смирил мја јеси.

4.II

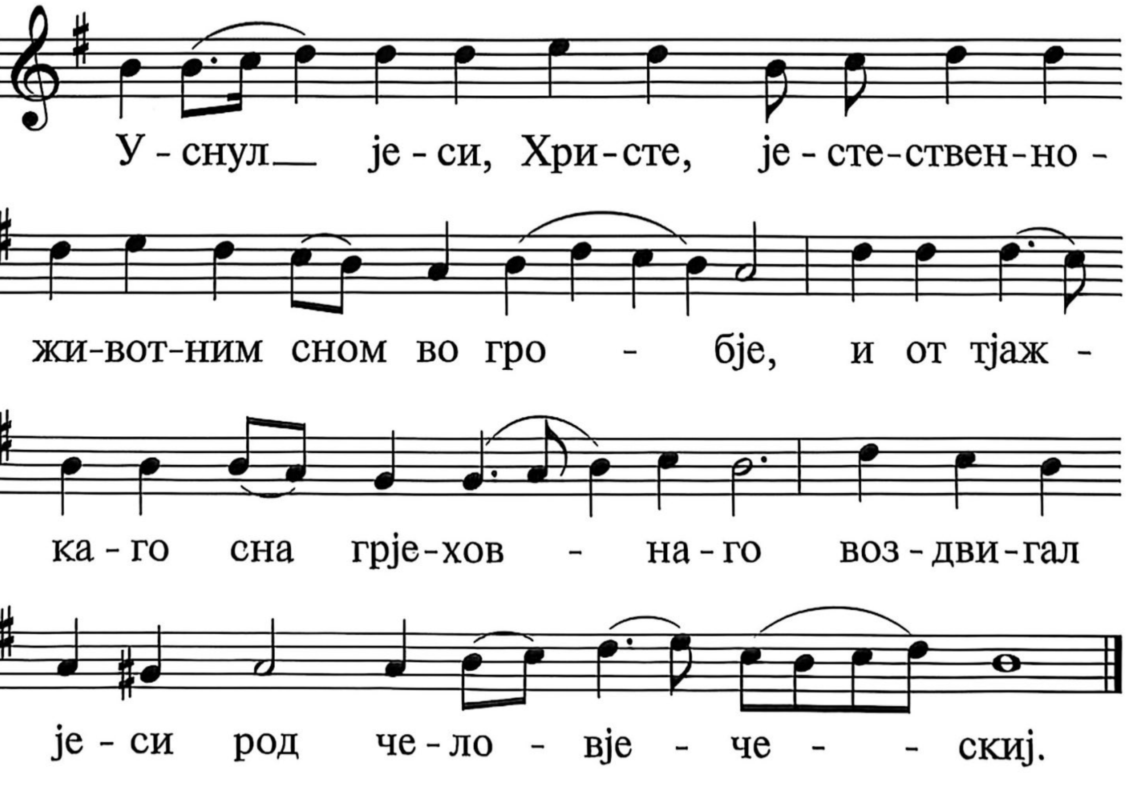

Буди же милост твоја, да утјешит мја по словеси твојему рабу твојему.

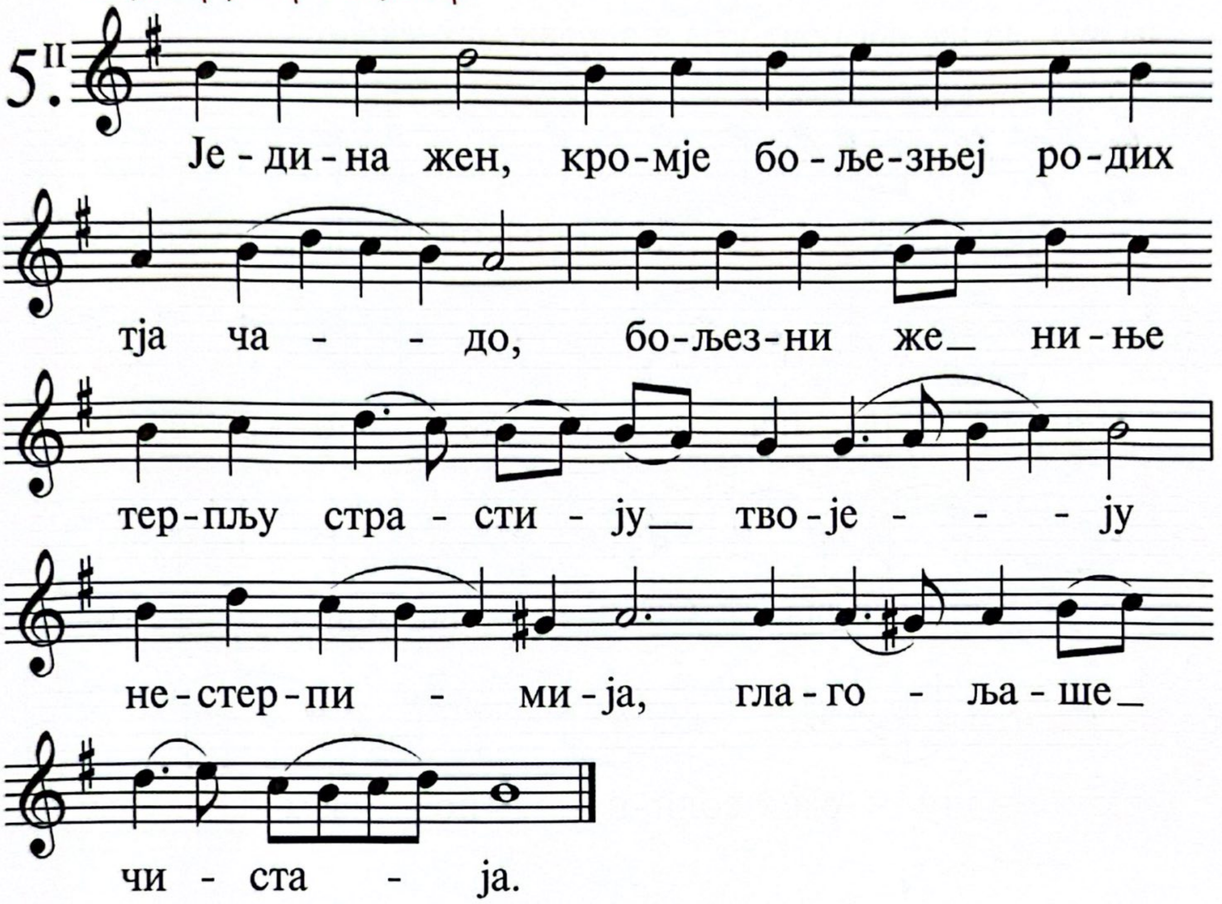

Да приидут мње шчедроти твоја, и жив буду, јако закон твој поученије моје јест.

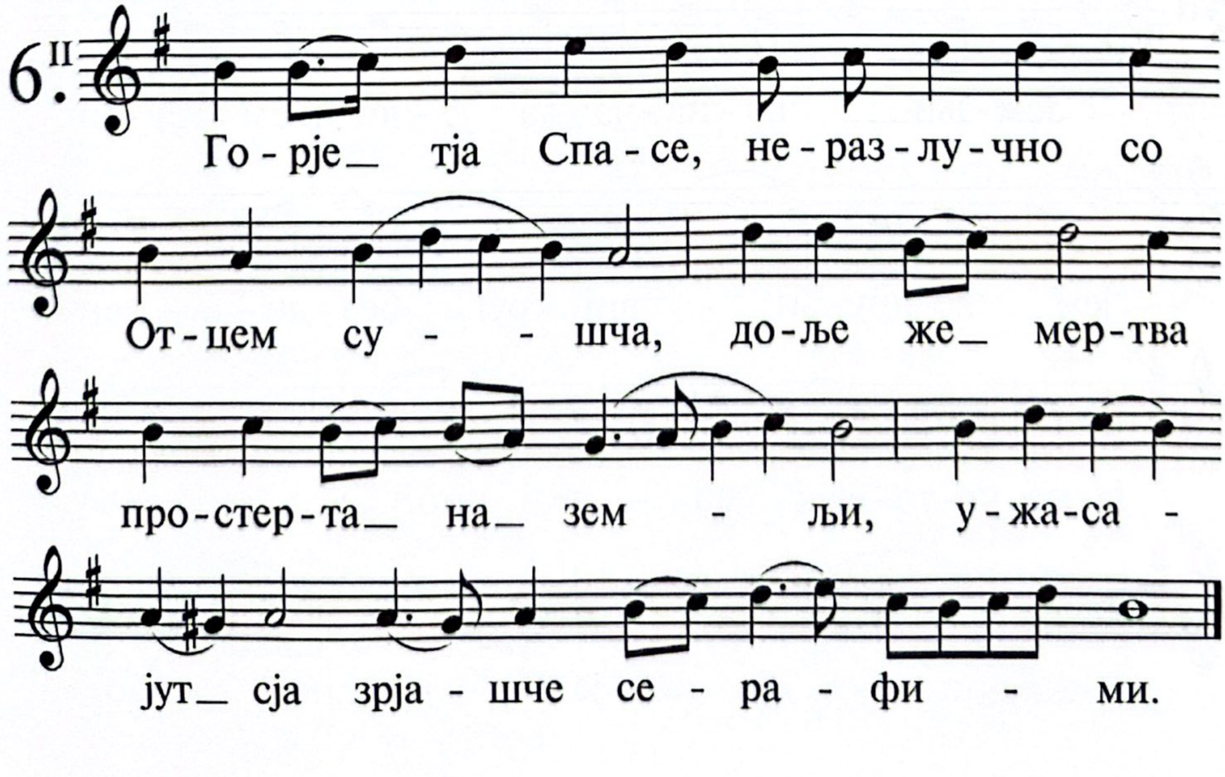

Да постидјатсја горди, јако неправедно безаконоваша на мја, аз же поглумљусја в заповједјех твојих.

7. II

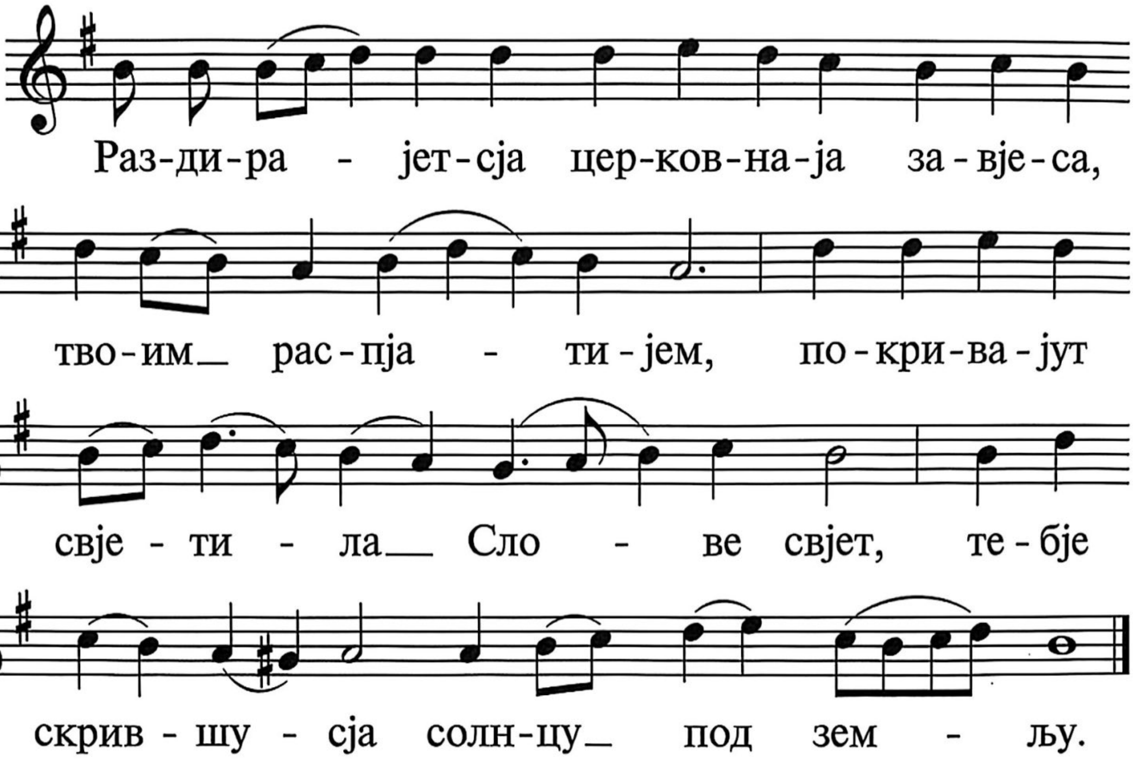

Да обратјат мја бојашчисја тебје, и вједјашчии свидјенија твоја.

8. II

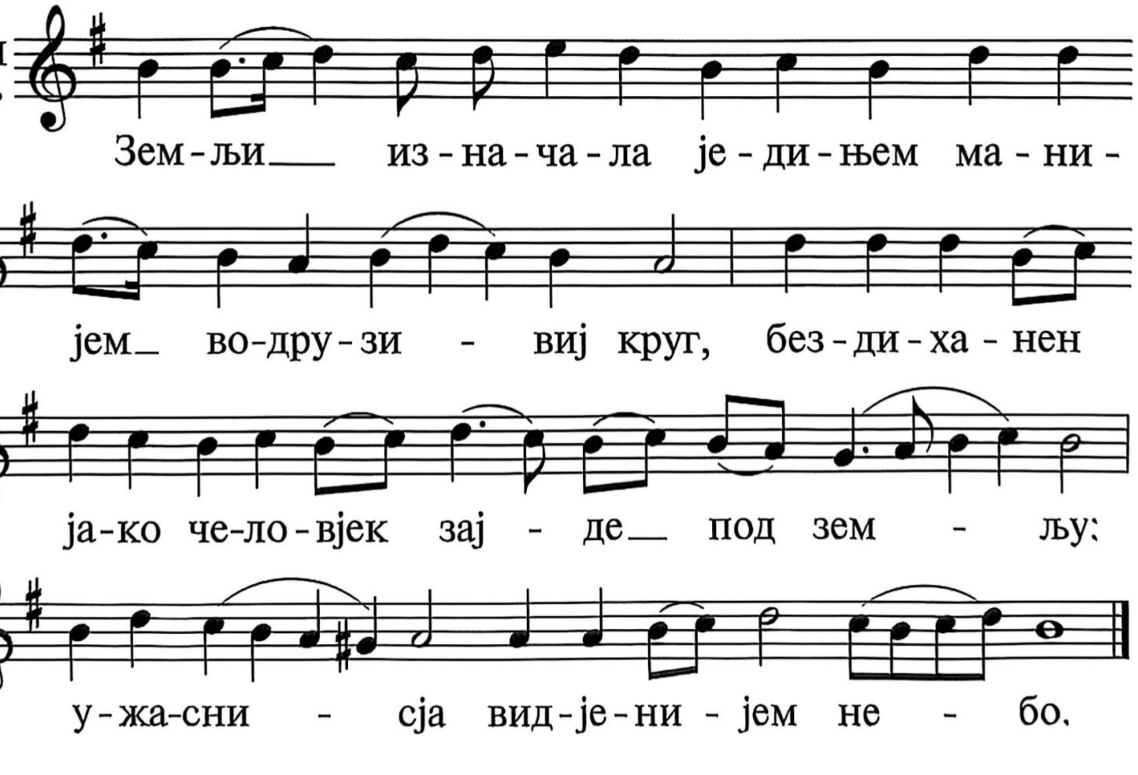

Буди сердце моје непорочно во оправданих твојих, јако да не постижусја.

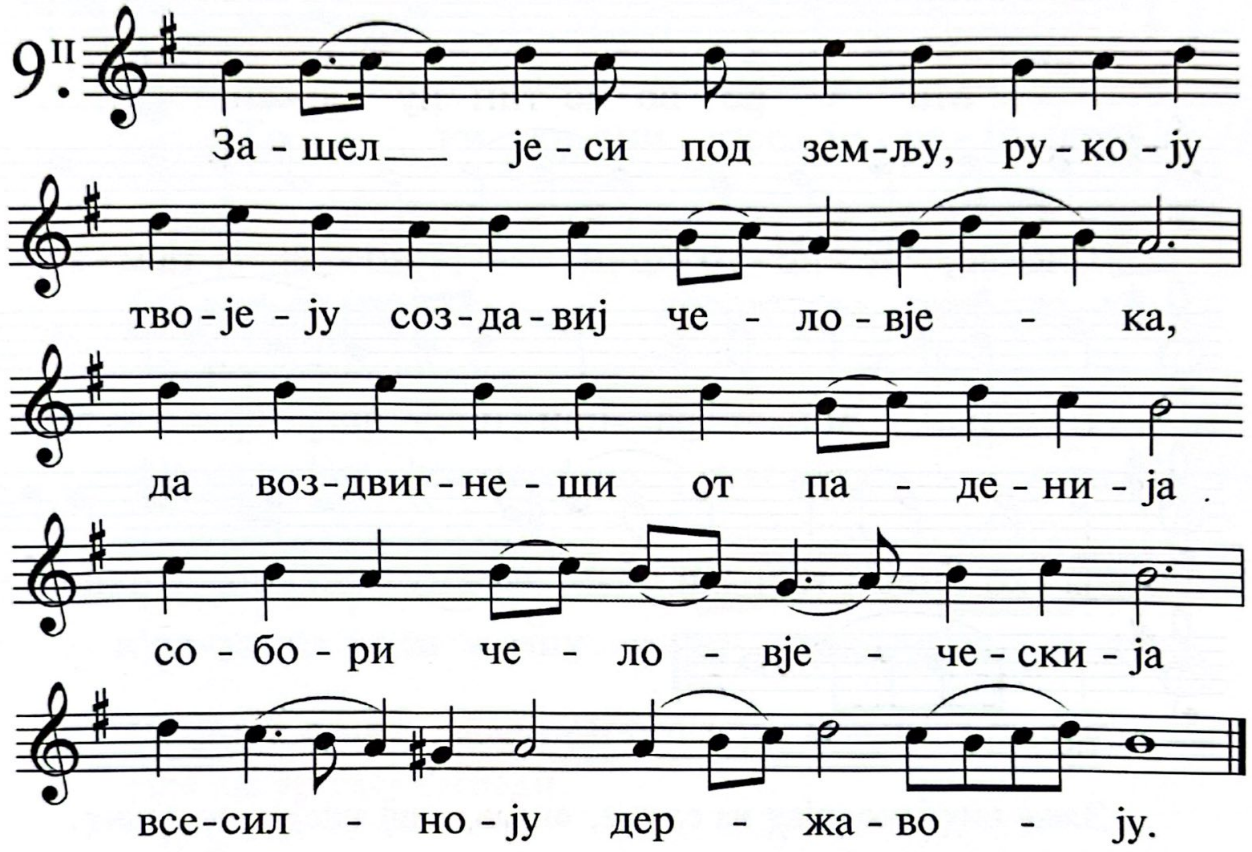

Исчезајет во спасеније твоје душа моја, на словеса твоја уповах.

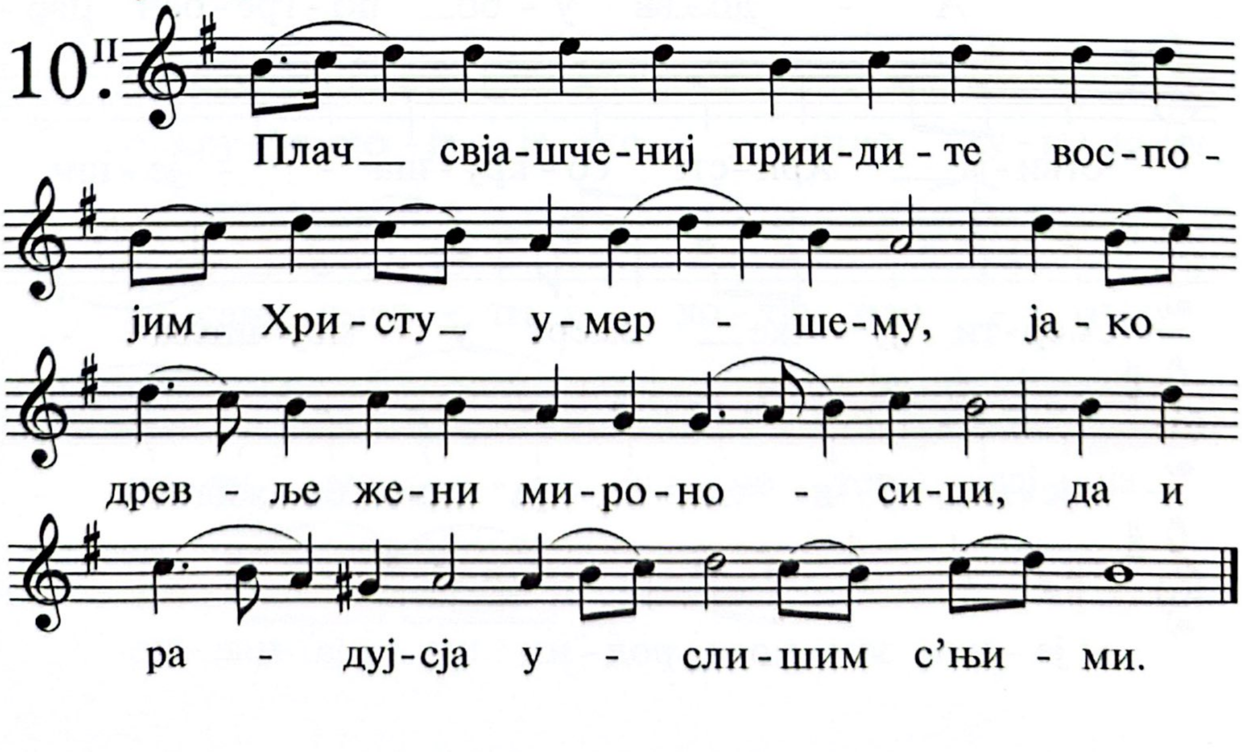

Исчєзоша очи моји в слово твојє, глагољушче: когда утјешиши мја;

11. II

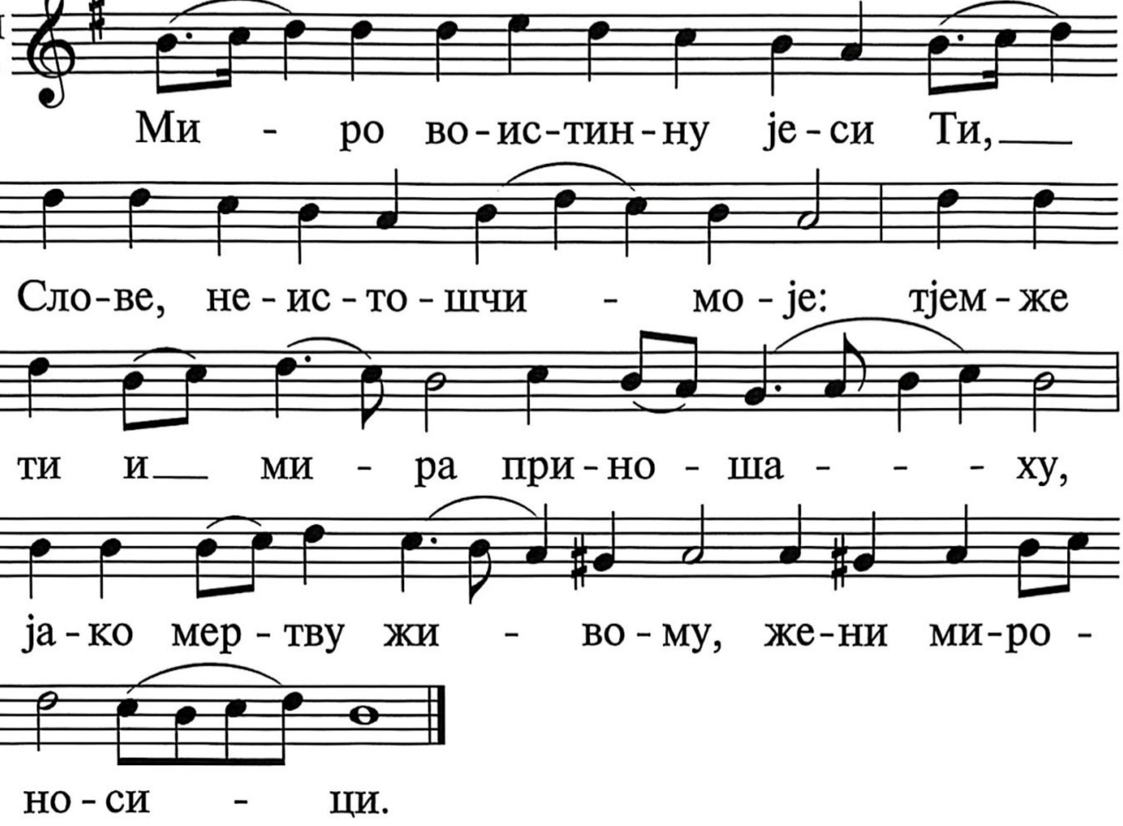

Зањє бих јако мјєх на слањє, оправданиј твојих нє забих.

12. II

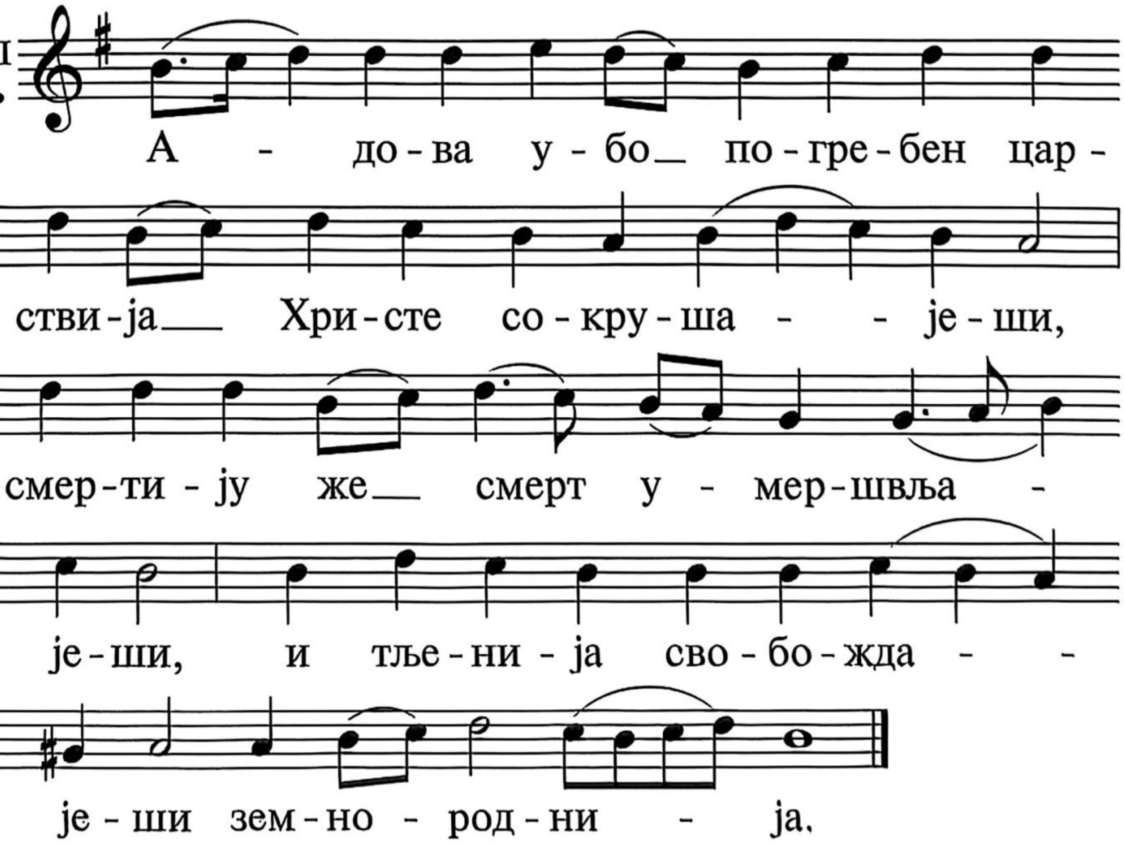

Колико јест дњеј раба твојего; когда сотвориши ми от гоњашчих мја суд.

13.II

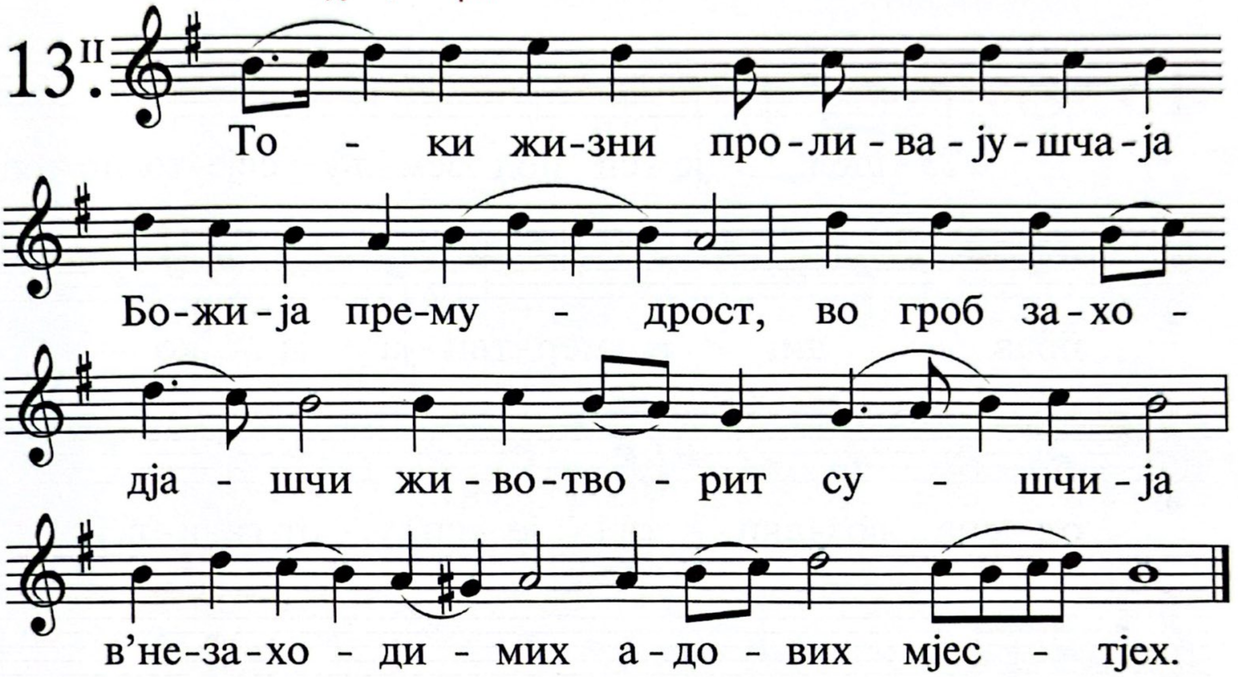

Повједаша мње законопреступници глумљенија, но не јако закон твој Господи.

14.II

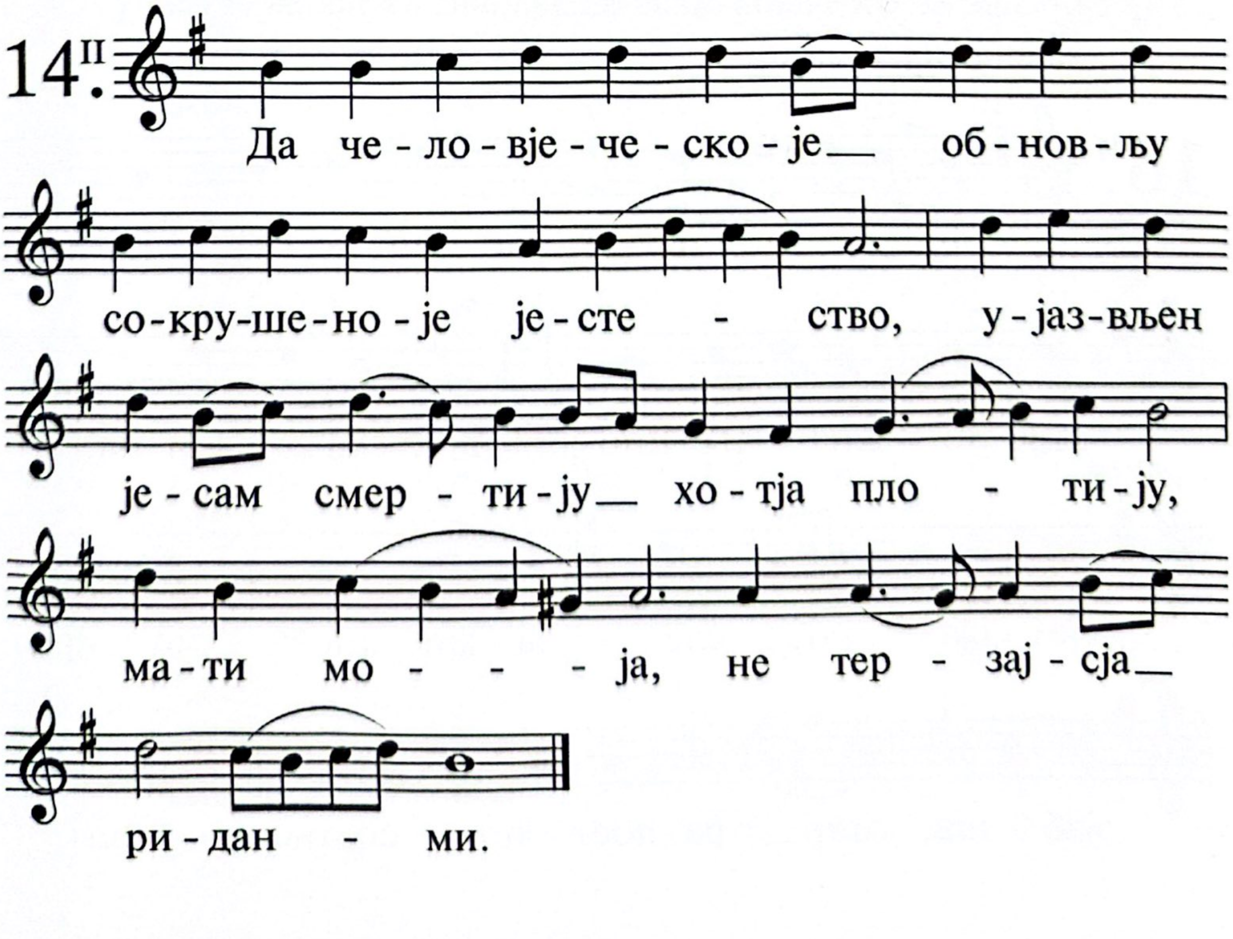

Всја заповједи твоја истина, неправедно погнаша мја, помози ми.

15.II

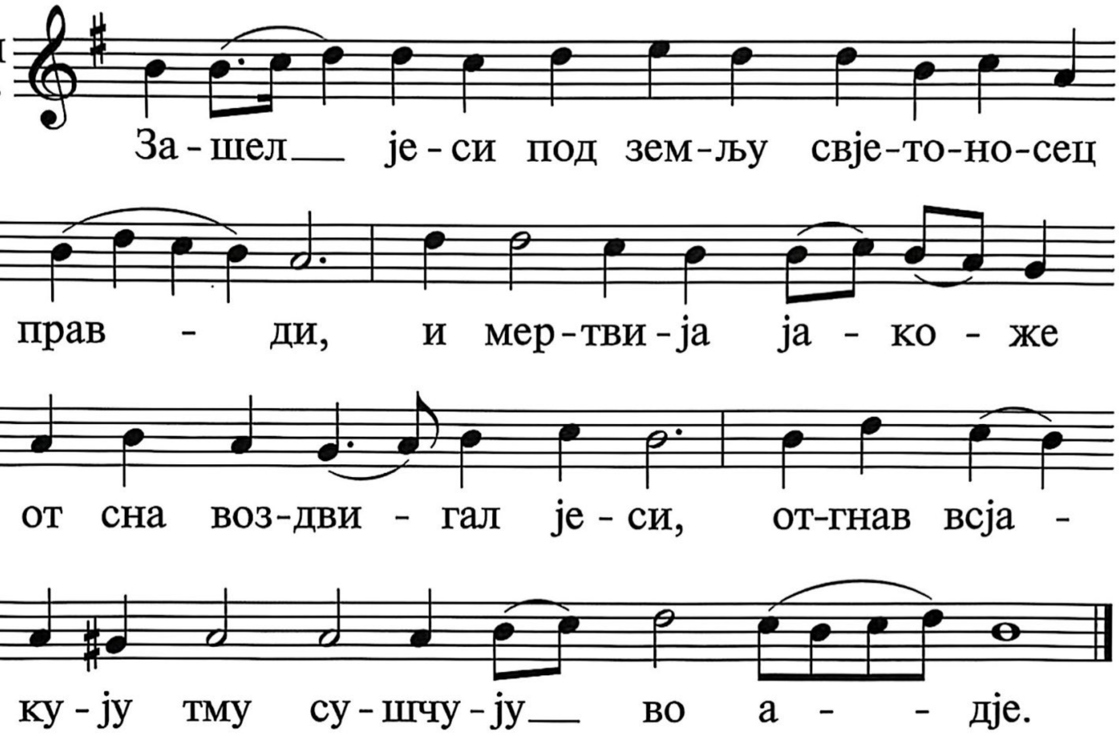

Вмаље не скончаша мене на земљи: аз же не оставих заповједеј твојих.

16.II

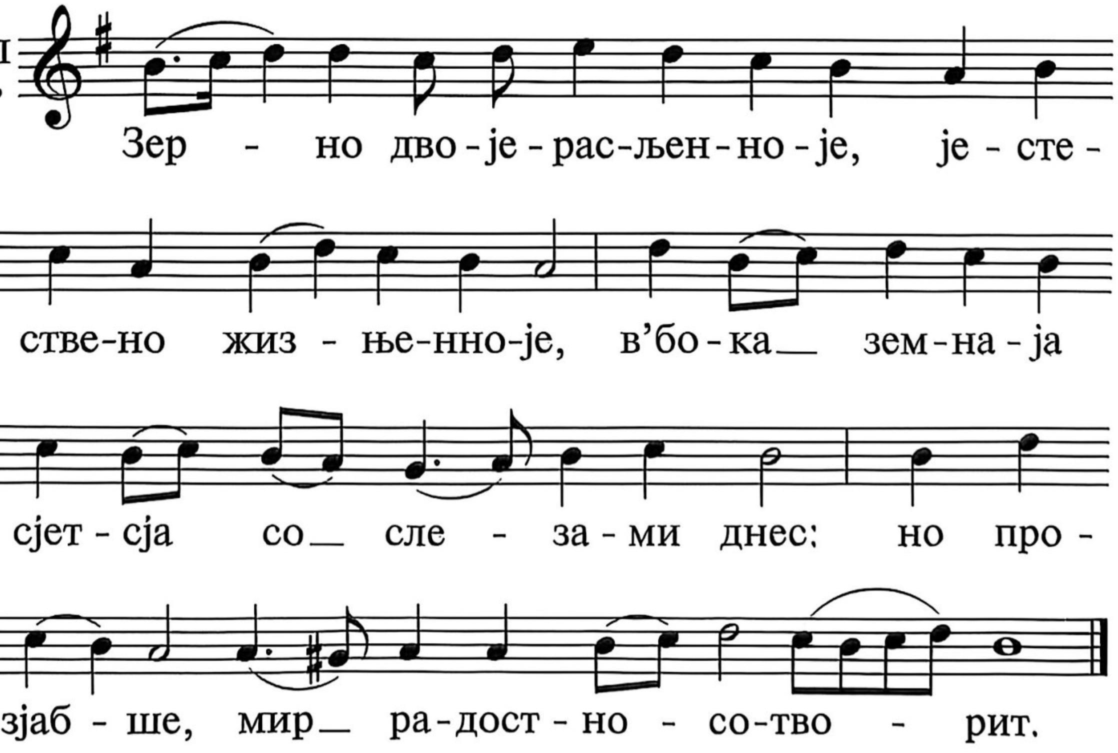

По милости твојеј живи мја, и сохрању свидјенија уст твојих.

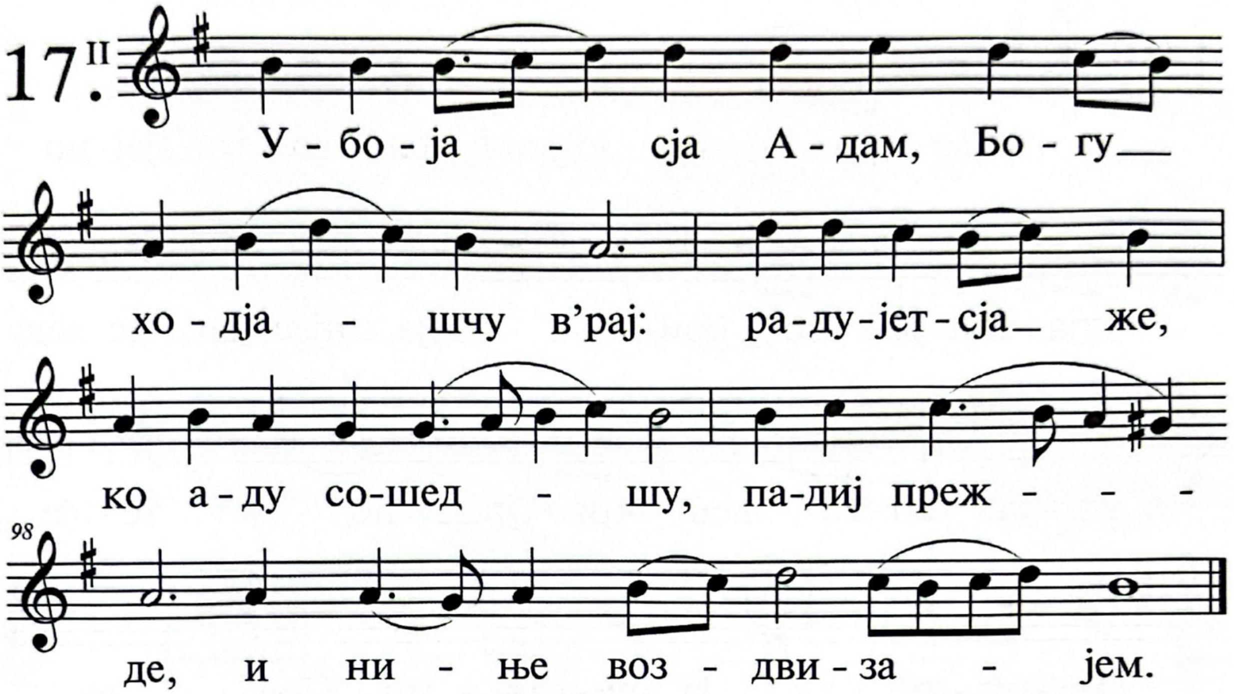

Во вјек Господи, слово твоје пребивајет на небеси.

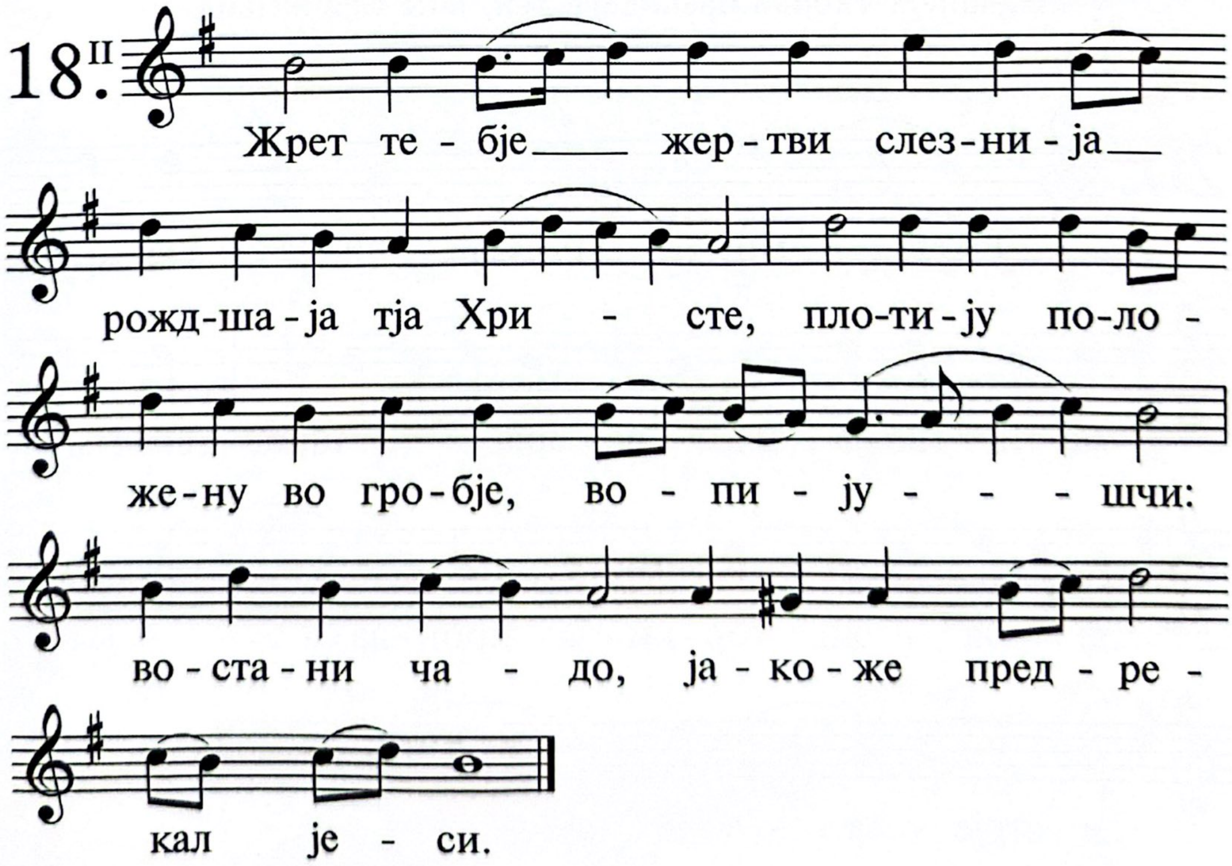

В род и род истина твоја, основал јеси землу, и пребивајет.

19. II

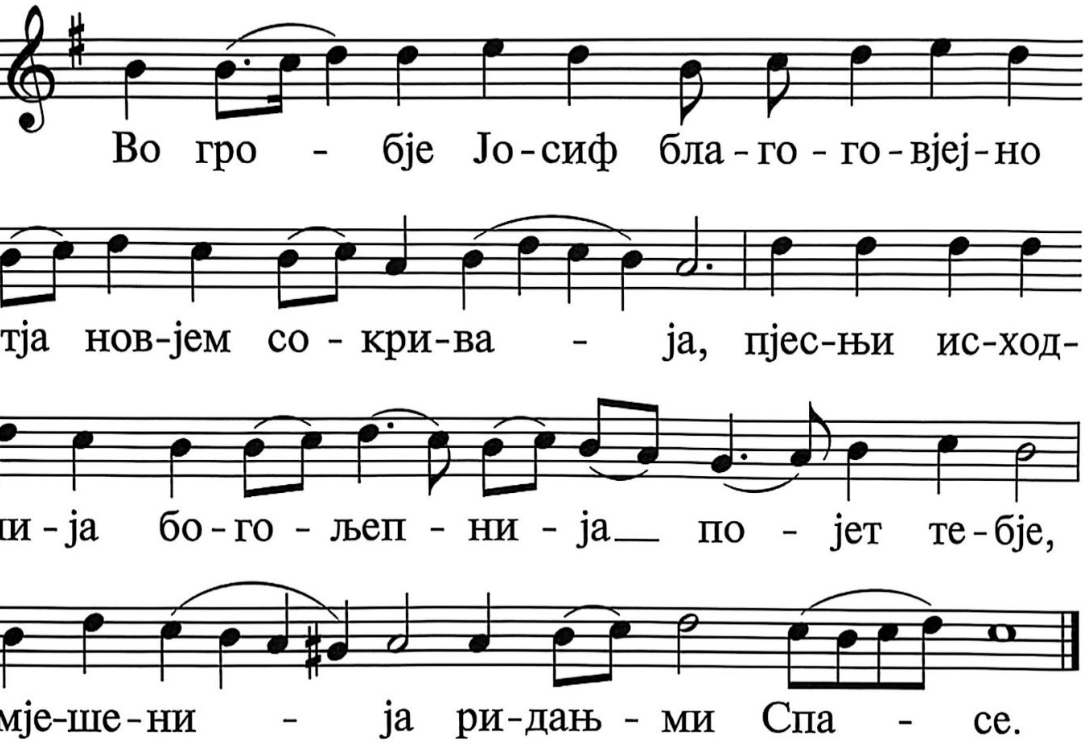

Учињенијем твојим пребивајт ден, јако свјаческаја работна тебје.

20. II

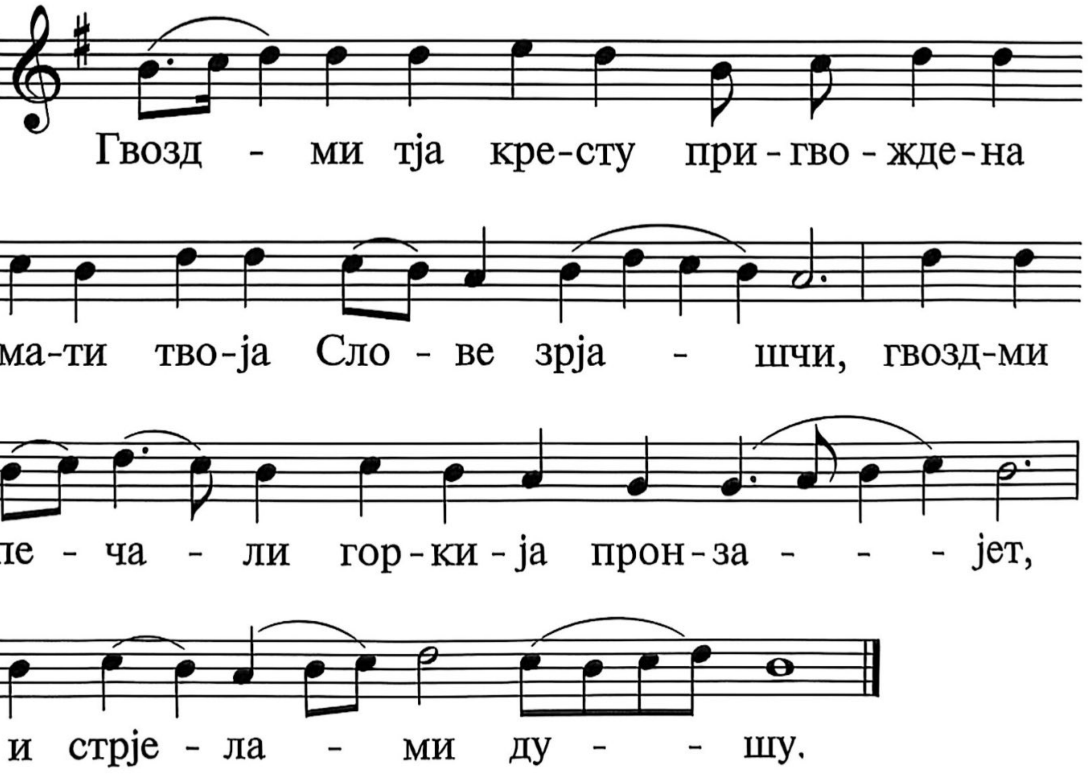

Јако ашче би не закон твој поученије моје бил, тогда убо погибаљ бих во смиренији мојем.

21.II

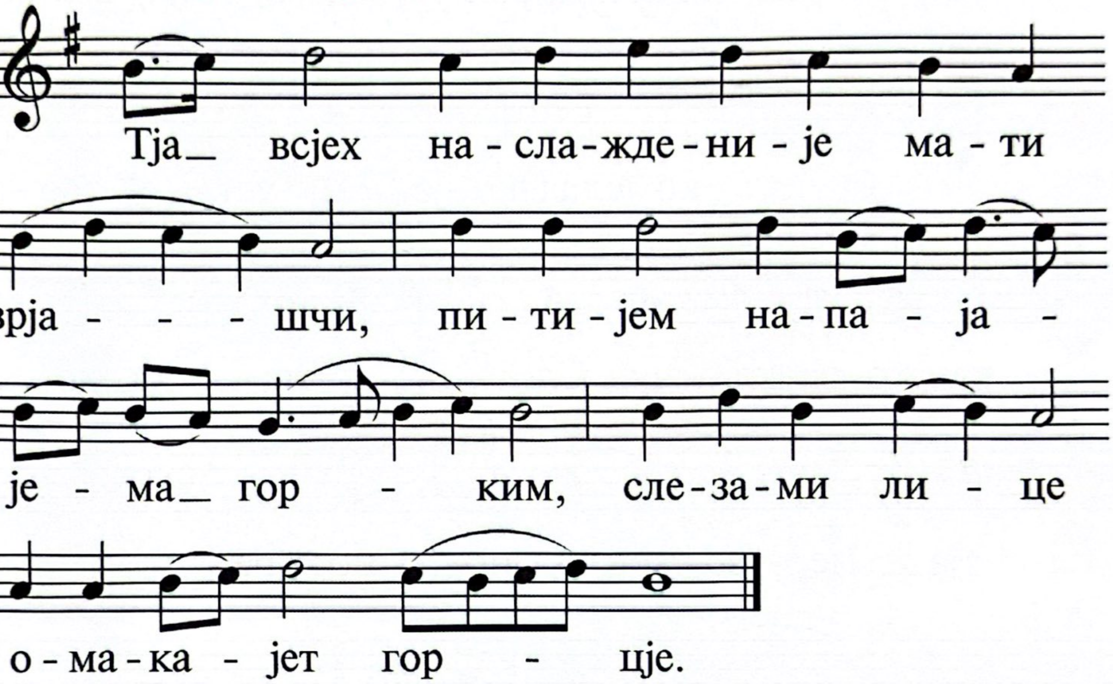

Во вјек не забуду оправданиј твојих, јако в њих оживил мја јеси.

22.II

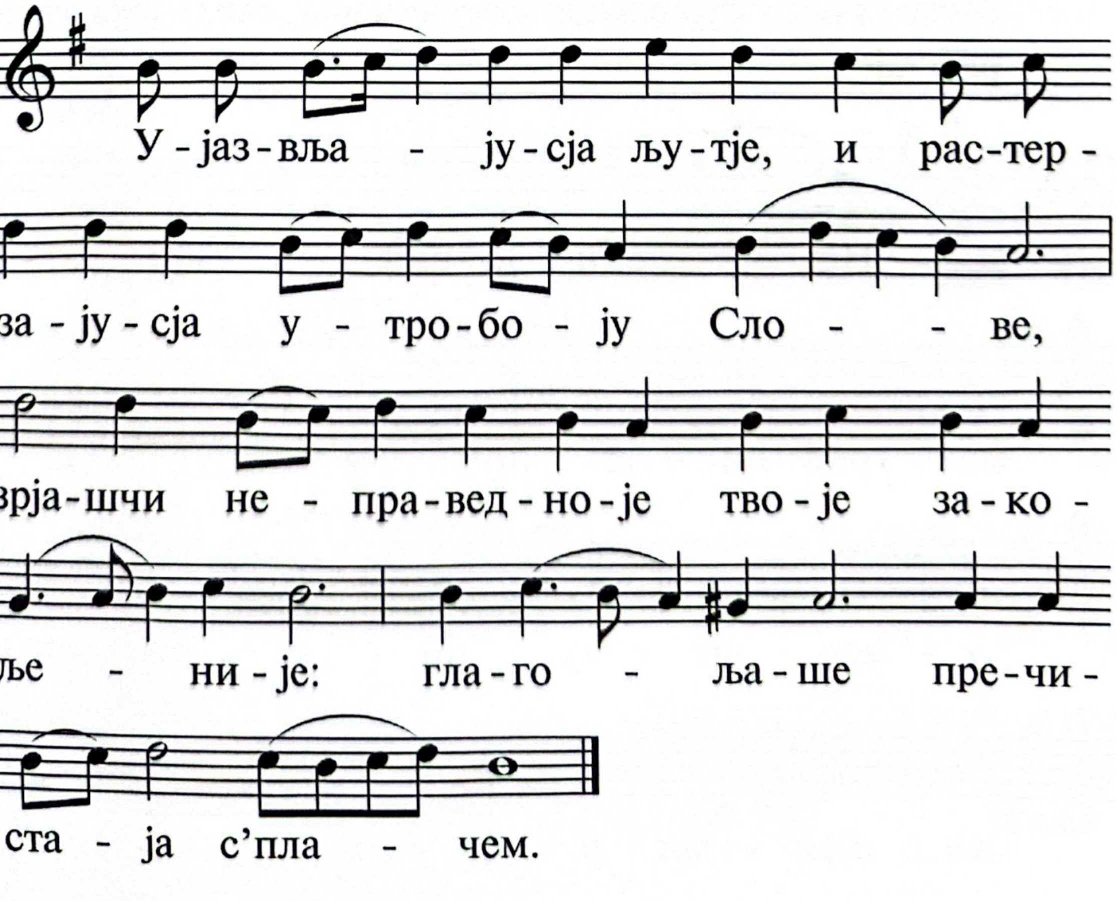

Твој јесам аз, спаси мја, јако оправданиј твојих взисках.

23.

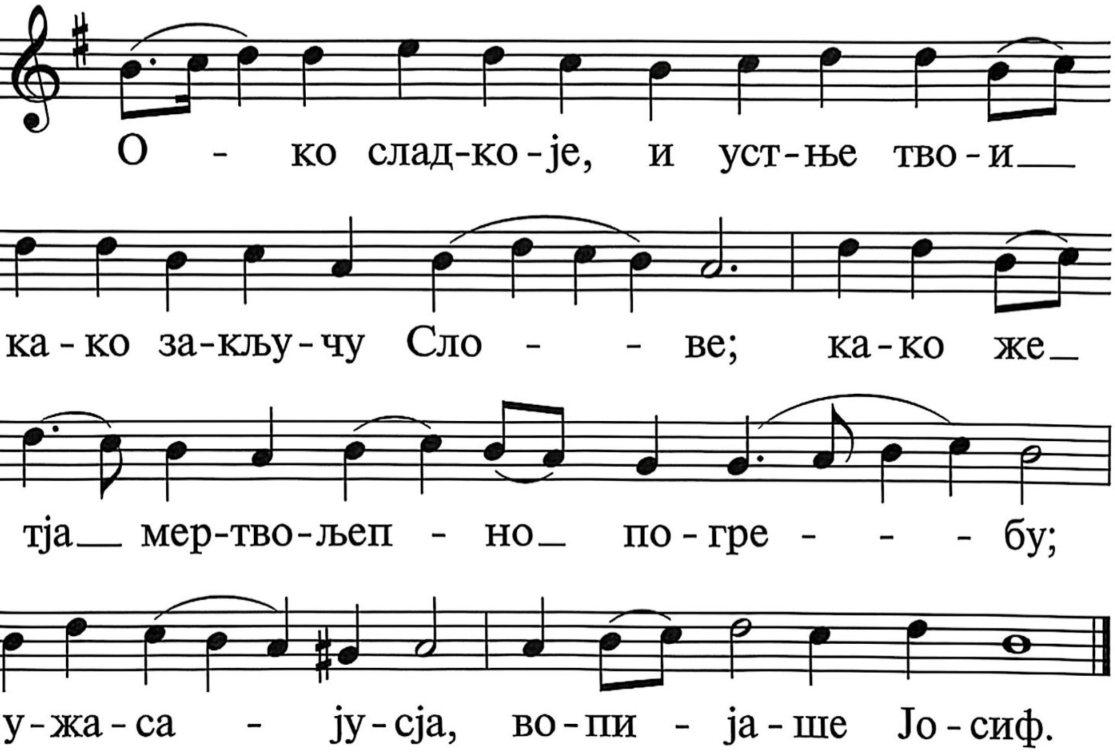

Мене ждаша грјешници погубити мја, свидјенија твоја разумјех.

24.

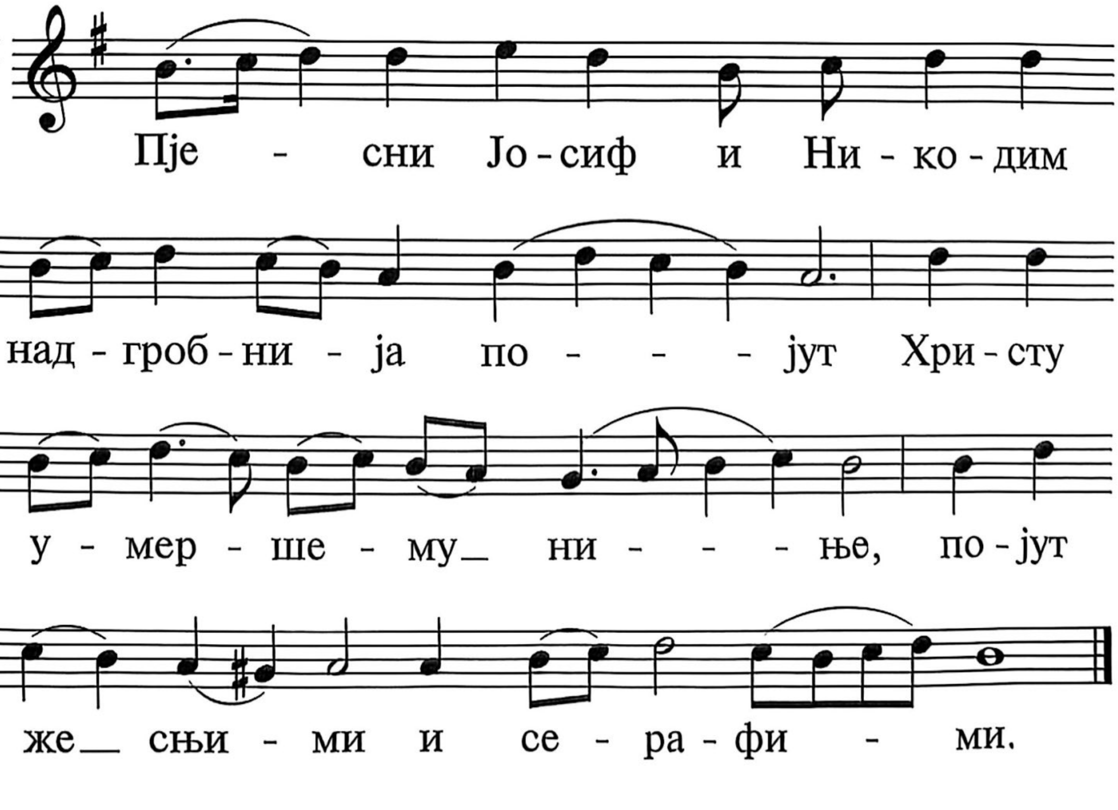

Всјакија кончини видјех конец, широка заповјед твоја зјело.

25. II

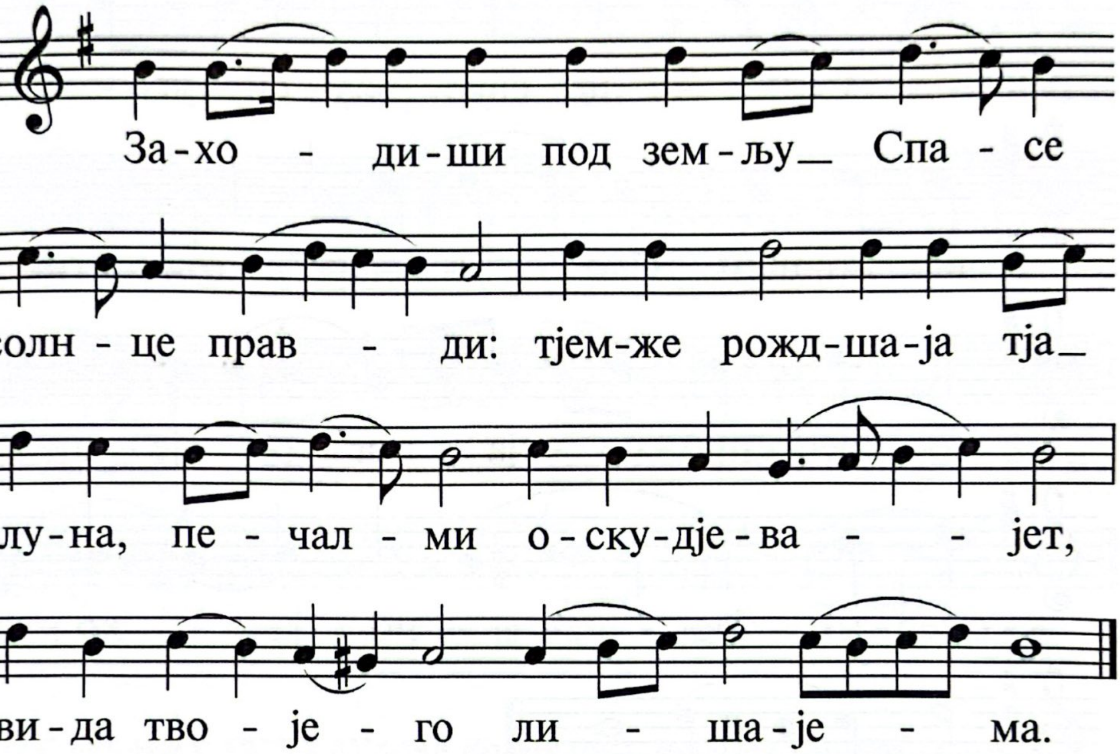

Кољ возљубих закон твој Господи, вес ден поученије моје јест.

26. II

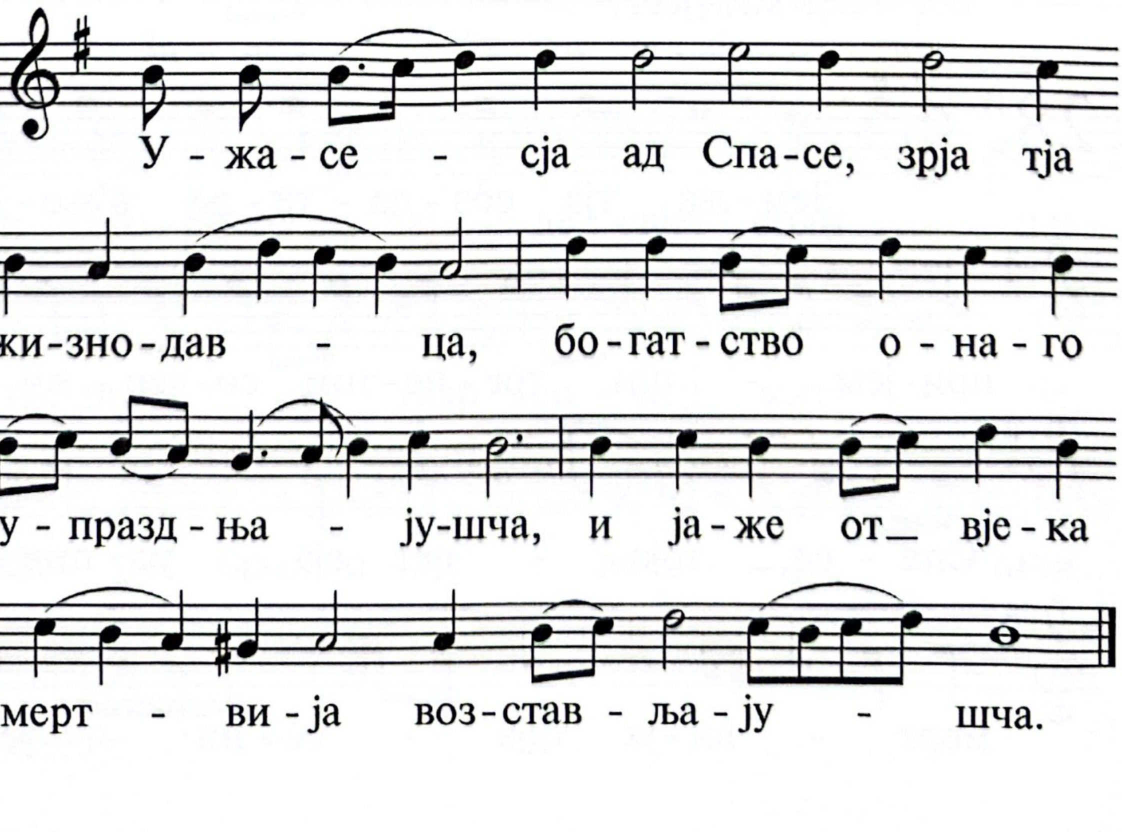

Паче враг мојих умудрил мја јеси заповједију твојеју, јако во вјек моја јест.

27.II

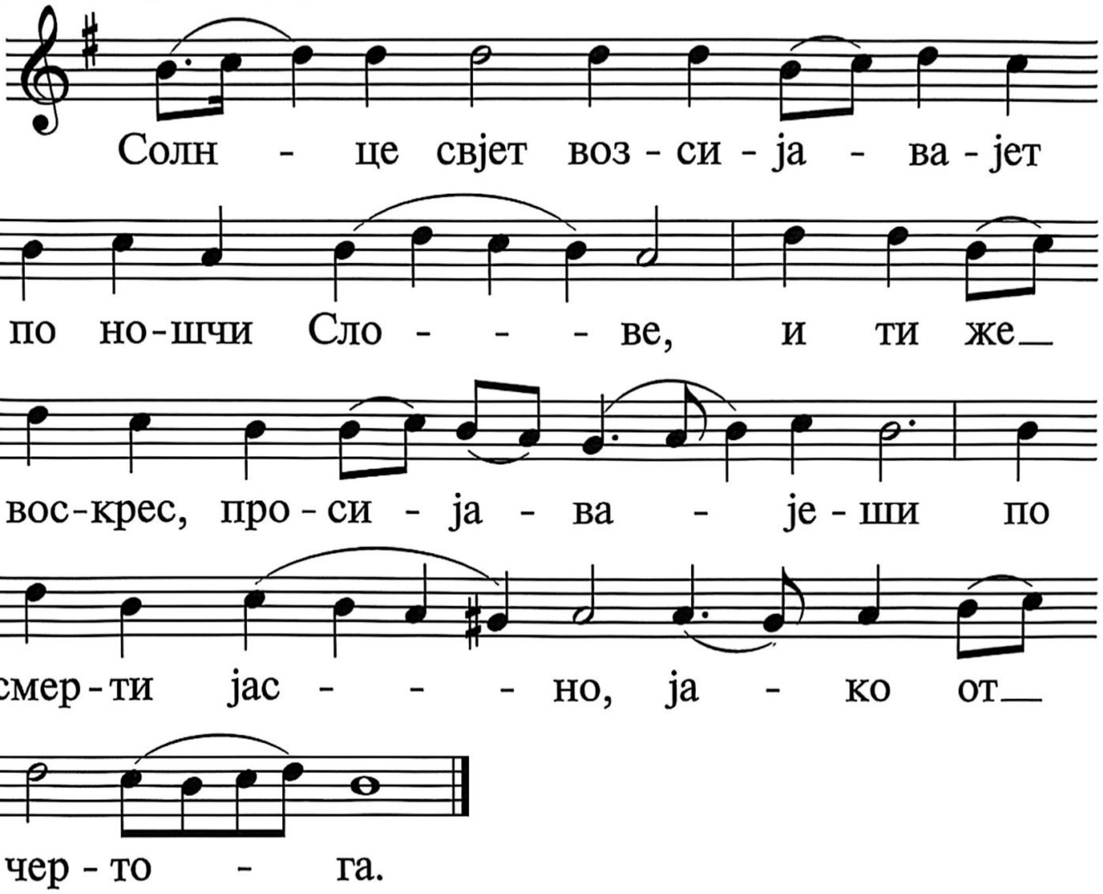

Паче всјех учашчих мја разумјех, јако свидјенија твоја поученије моје јест.

28.II

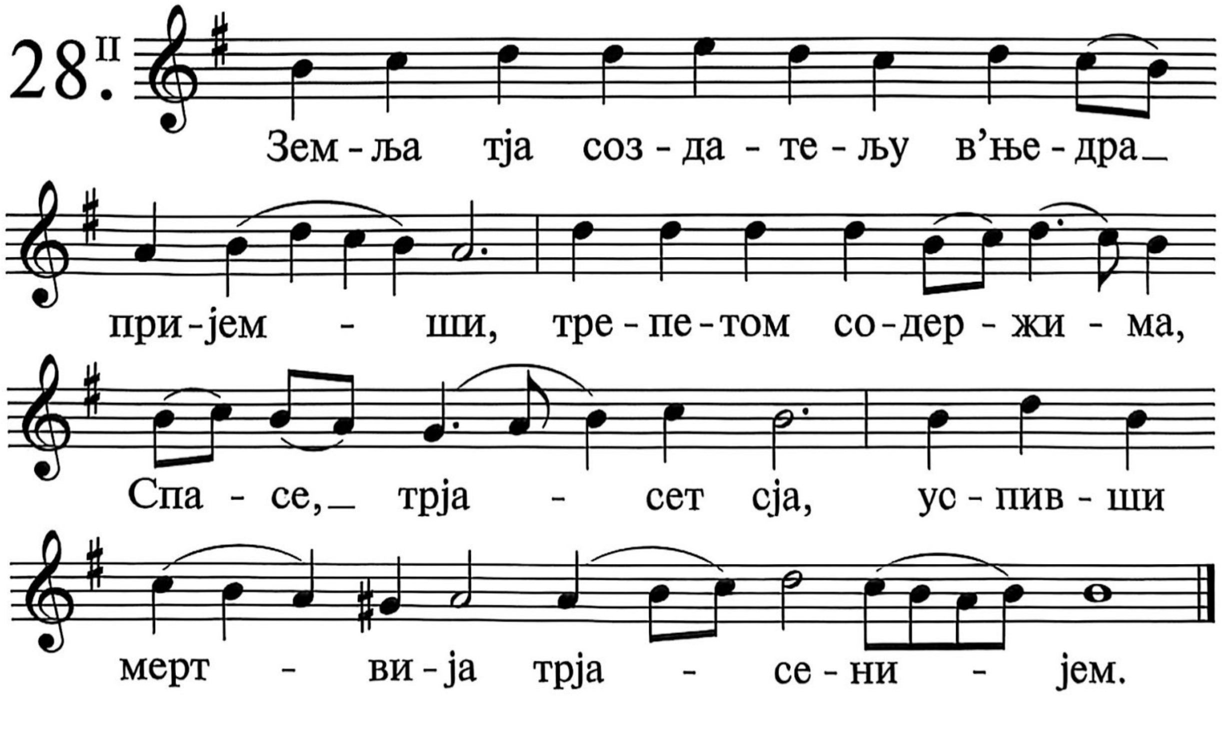

Паче старец разумјех, јако заповједи твоја взисках.

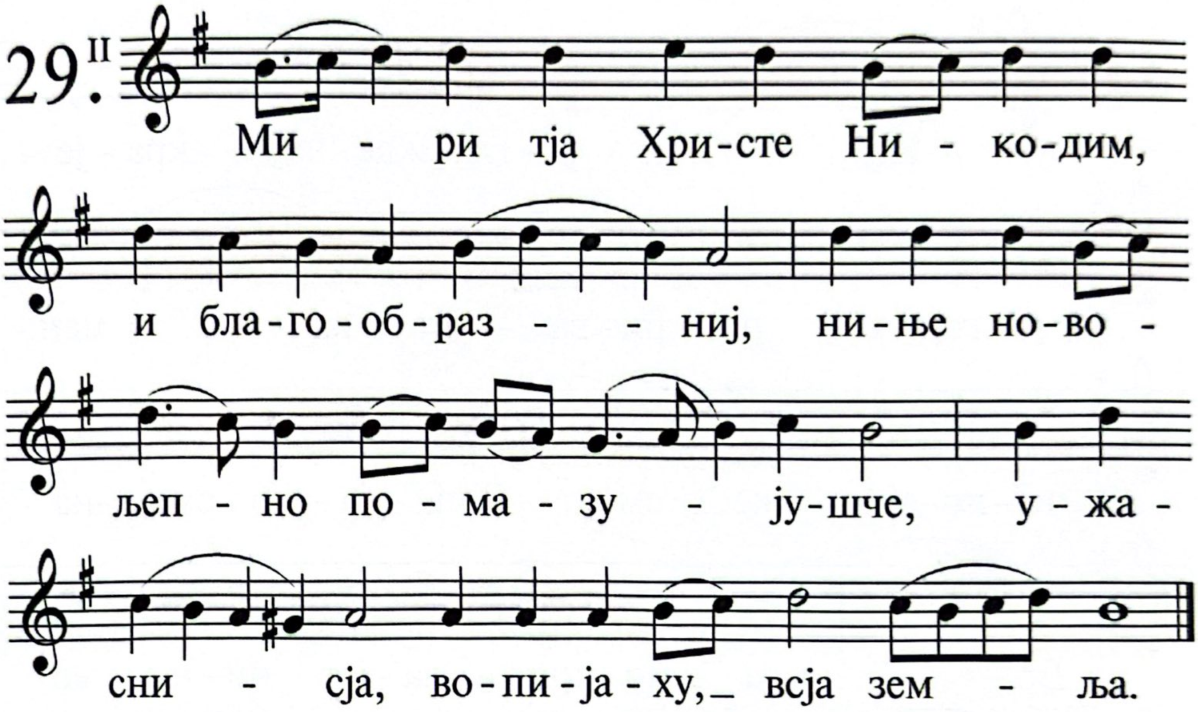

От всјакаго пути лукава возбраних ногама мојим, јако да сохрању словеса твоја.

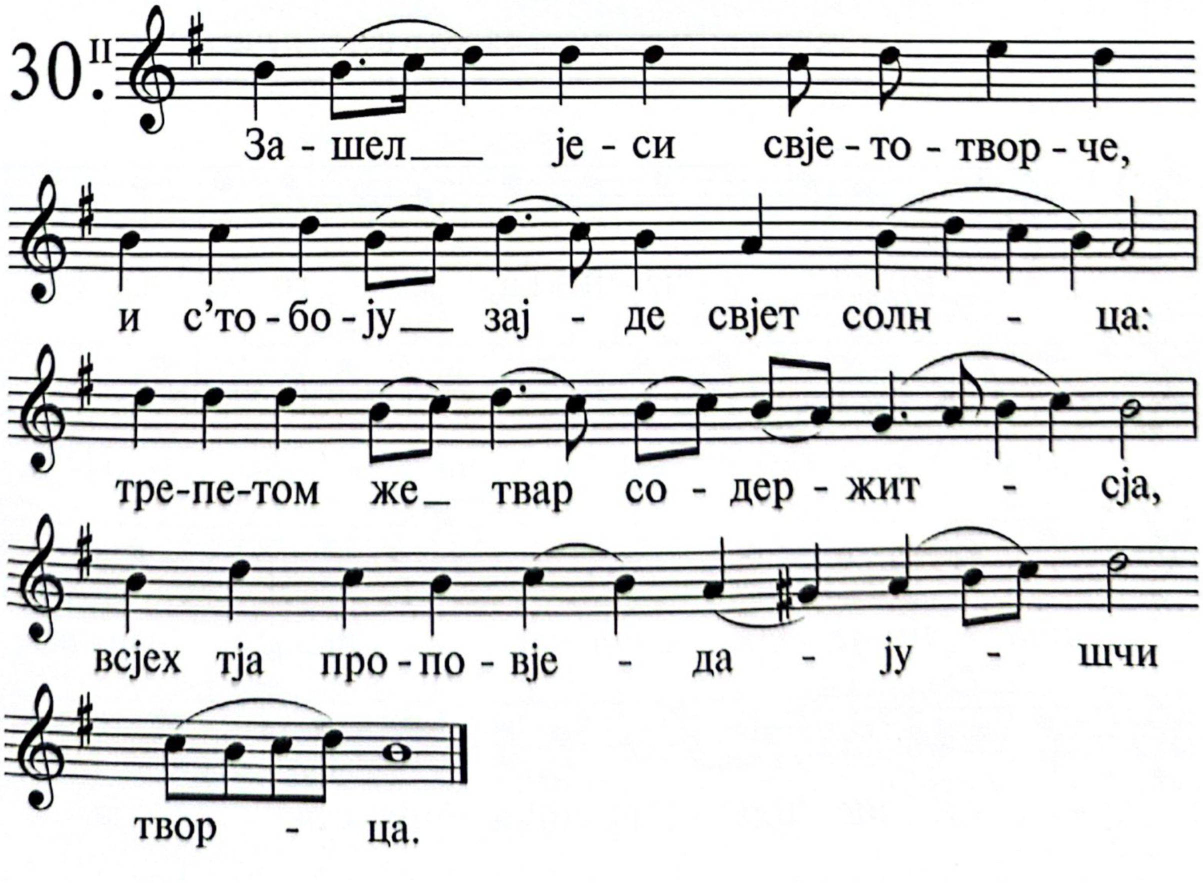

От судеб твојих не уклонихсја, јако ти законоположил ми јеси.

31. II

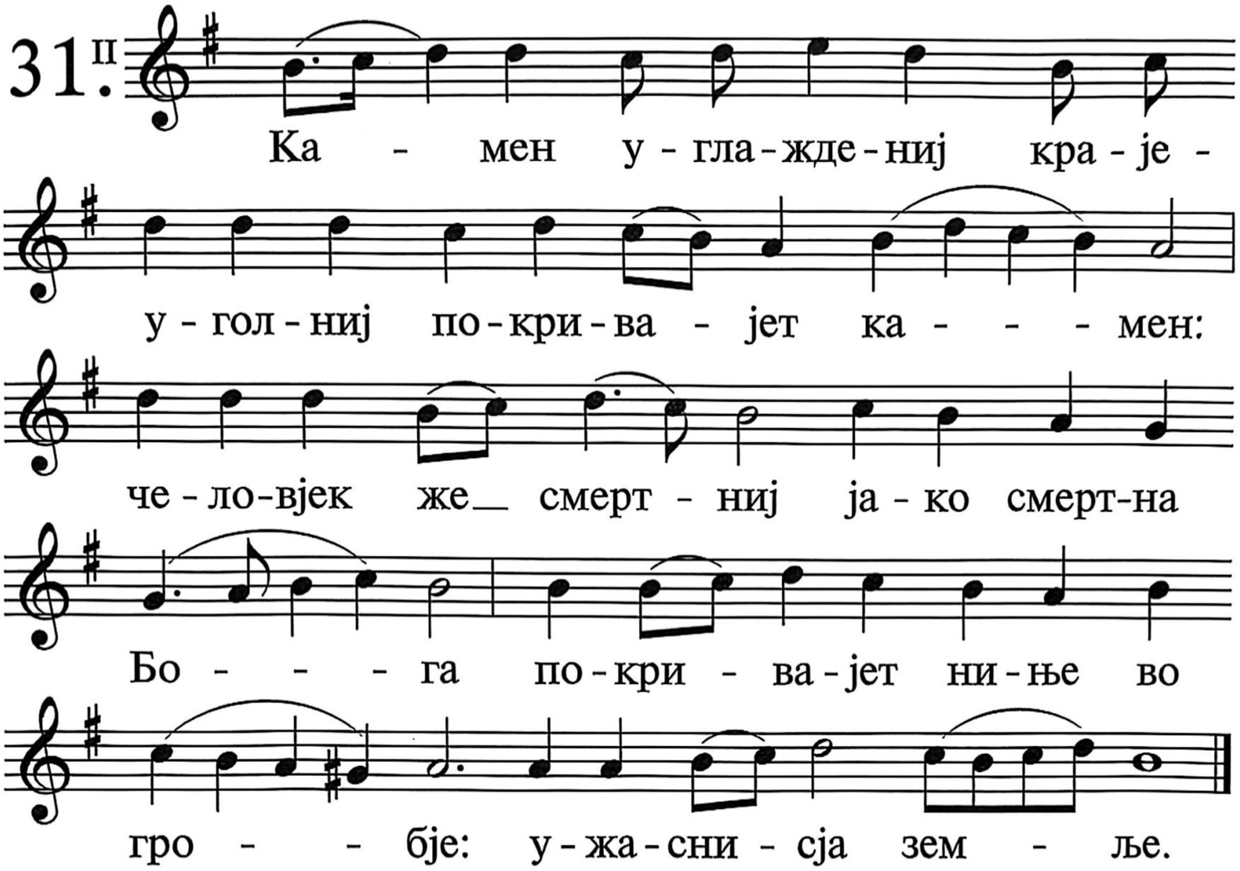

Коль сладка гортани мојему словеса твоја, паче меда устом мојим.

32. II

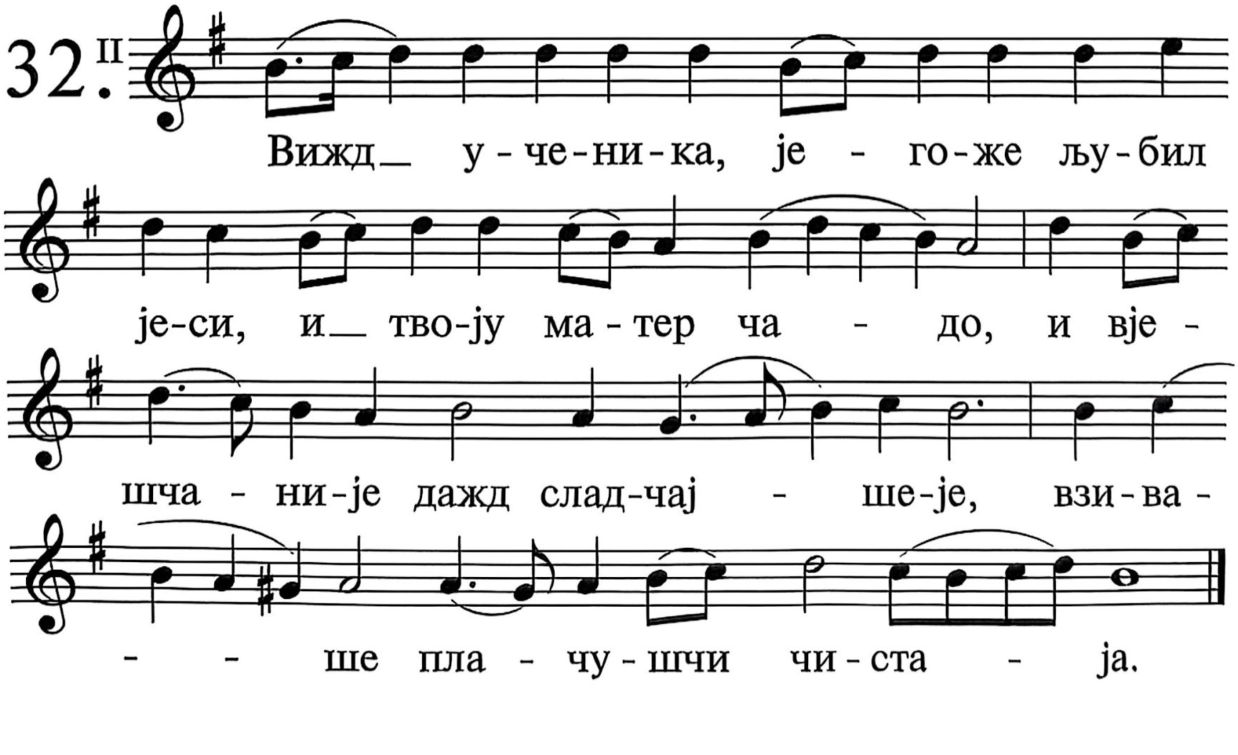

От заповједеј твојих разумјех, сего ради возненавидјех всјак пут неправди.

33.II

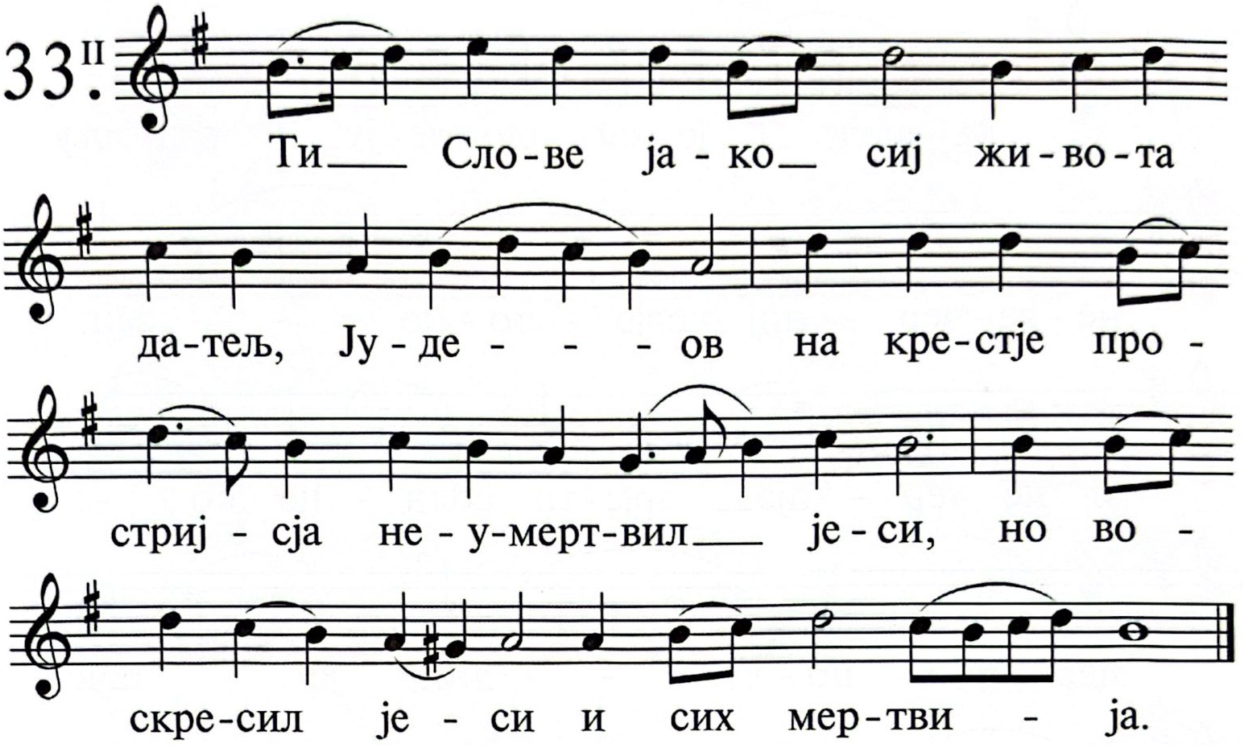

Свјетилник ногама мојим закон твој, и свјет стезјам мојим.

34.II

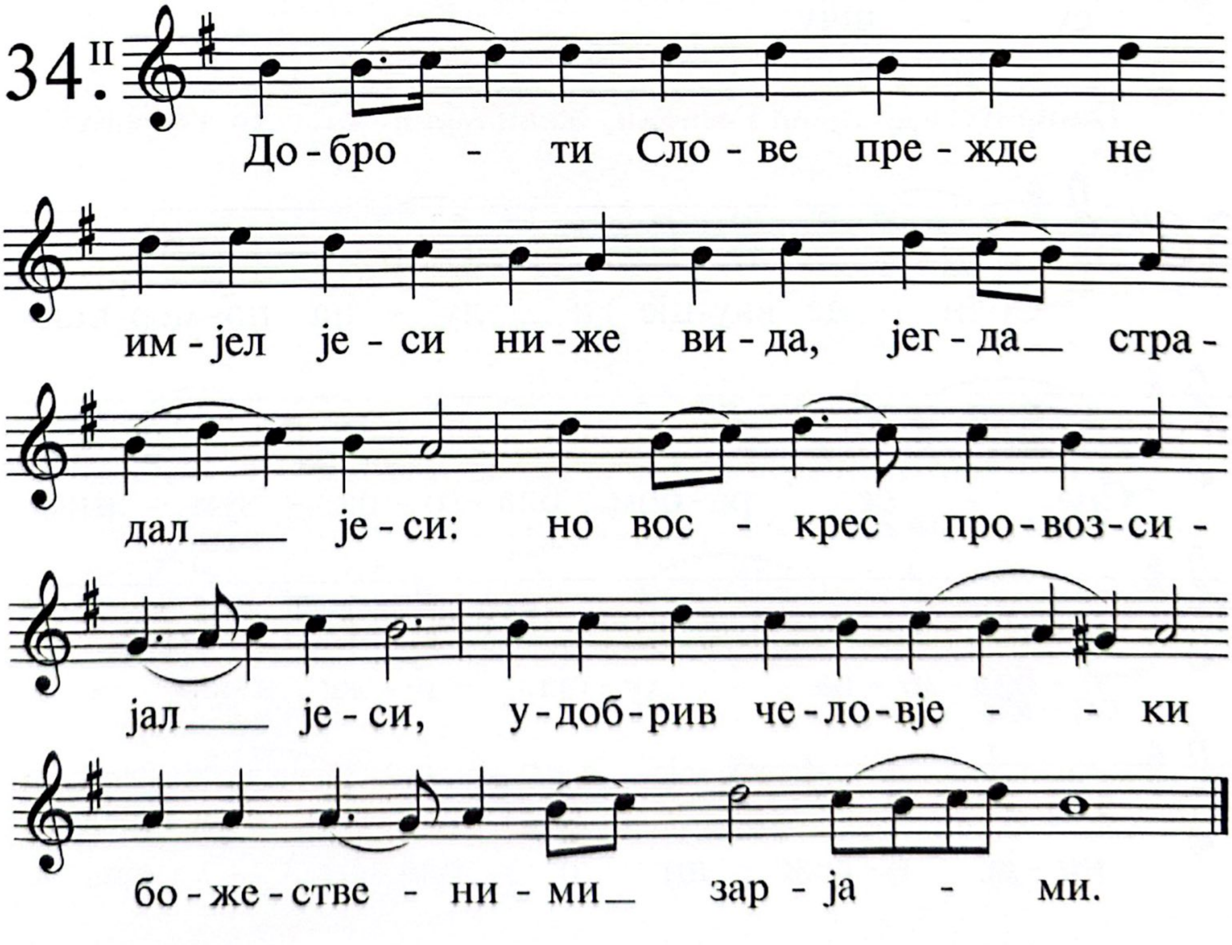

Кљахсја, и поставих, сохранити судби правди твојеја.

35. II

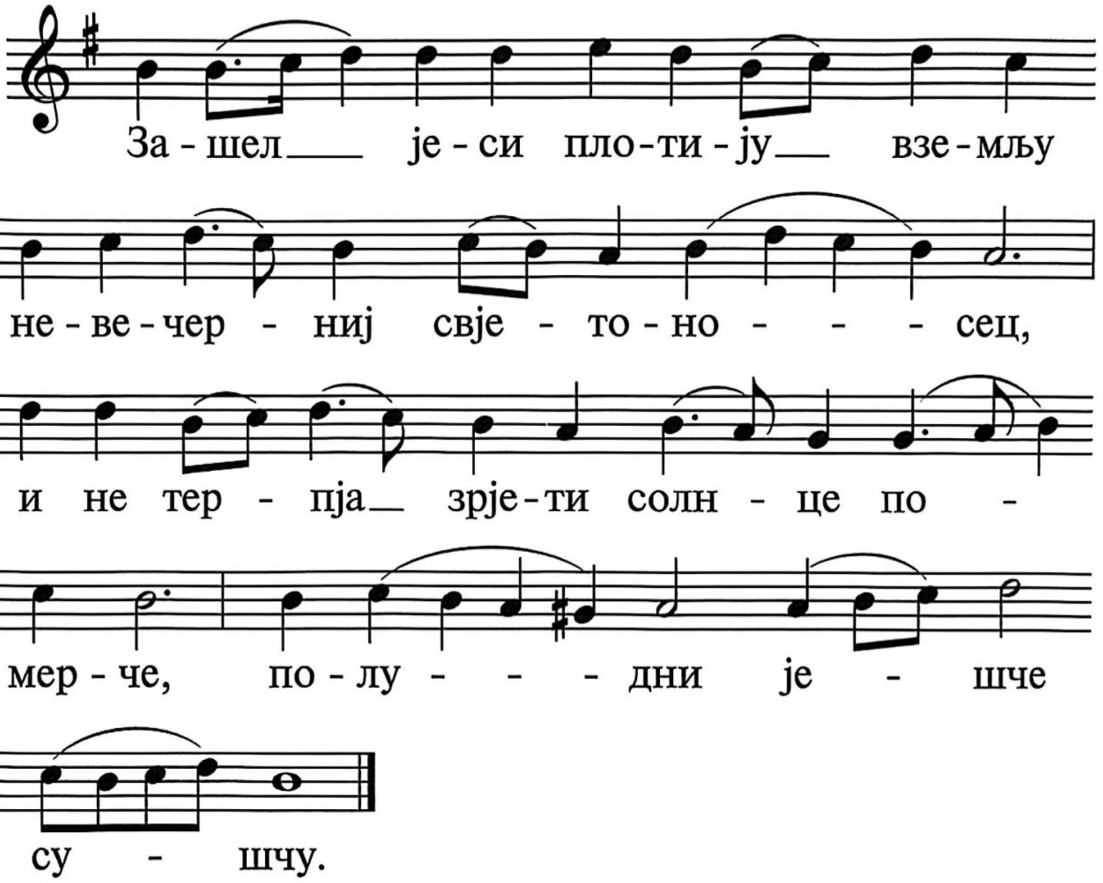

Смирихсја до зјела Господи, живи мја по словеси твојему.

36. II

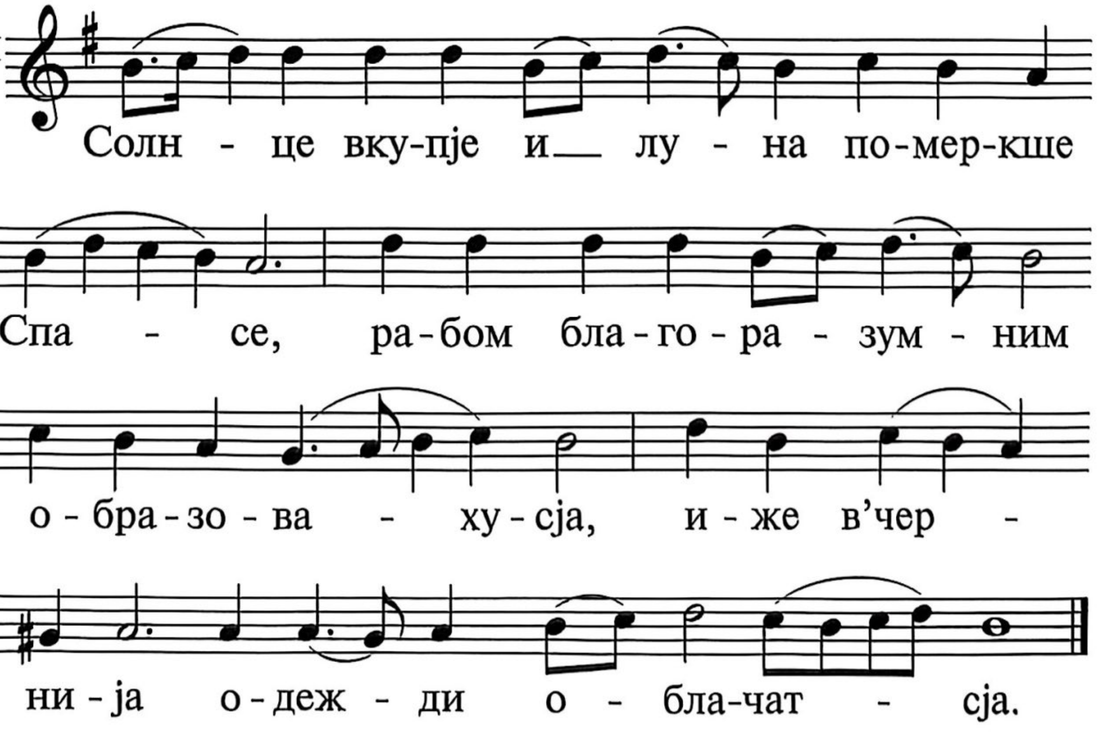

Вольнаја уст мојих благоволи же Господи и судбам твојим научи мја.

37. II

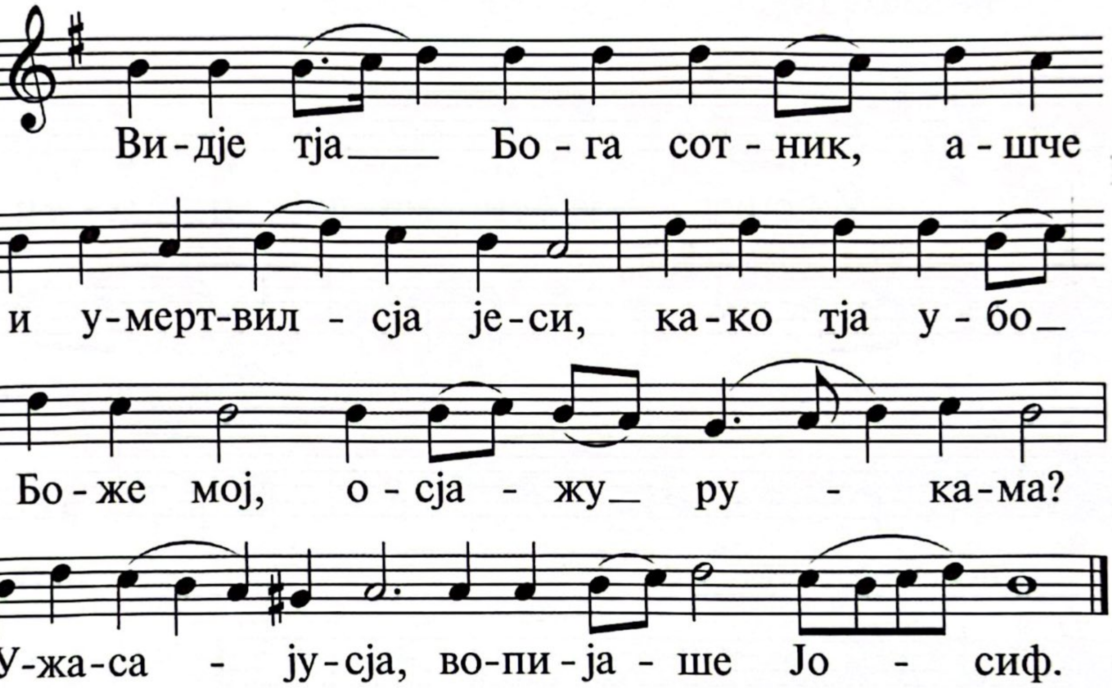

Душа моја в руку твојеју, вину, и закона твојего не забих.

38. II

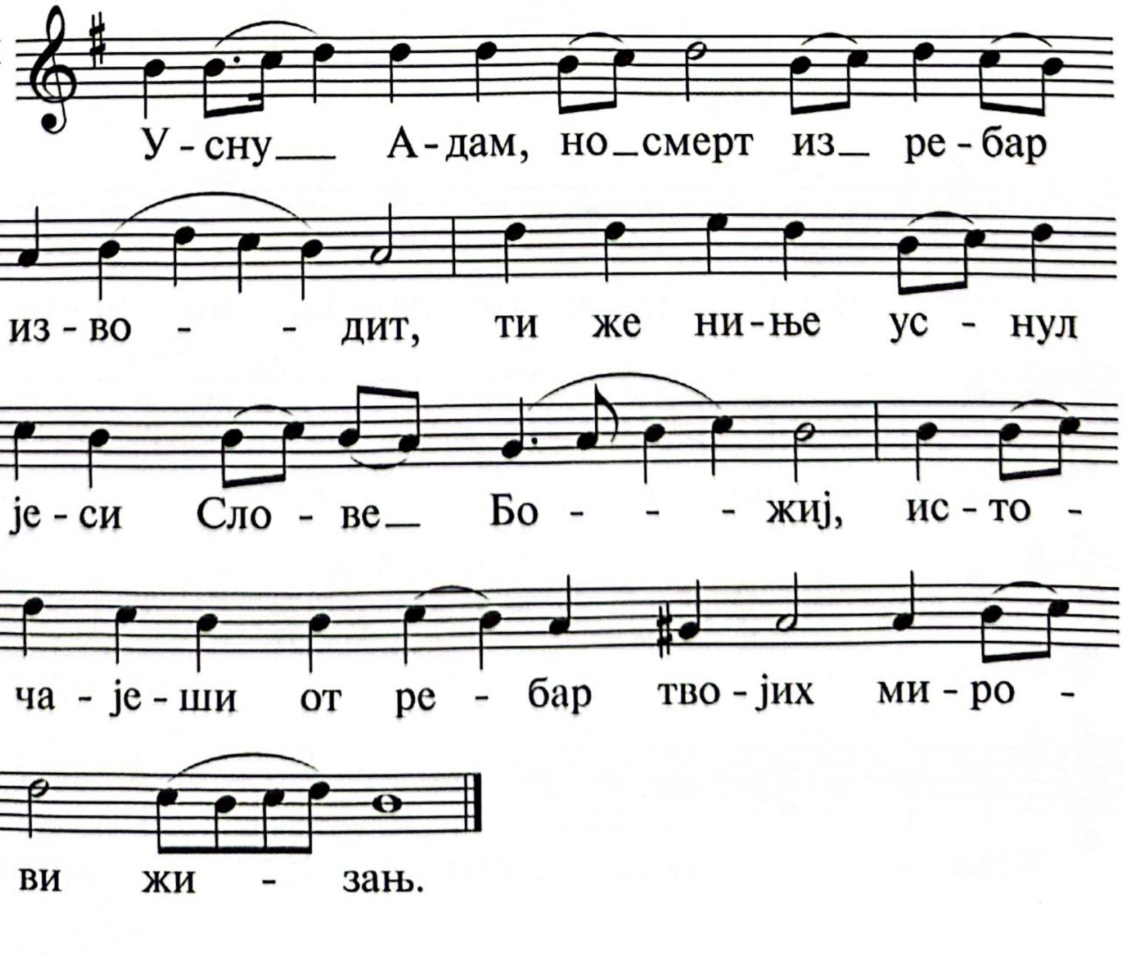

Положиша грјешници сјет мње, и от заповједеј твојих не заблудих.

39.II

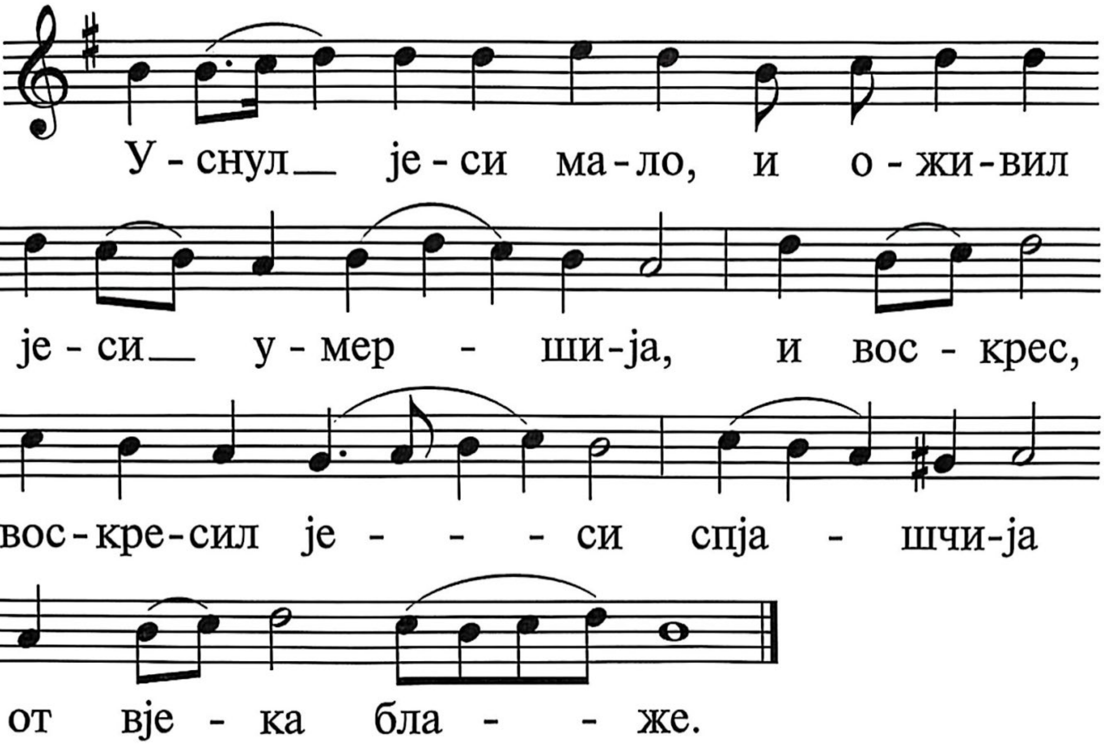

Насљедовах свидјенија твоја во вјек, јако радованије сердца мојего сут.

40.II

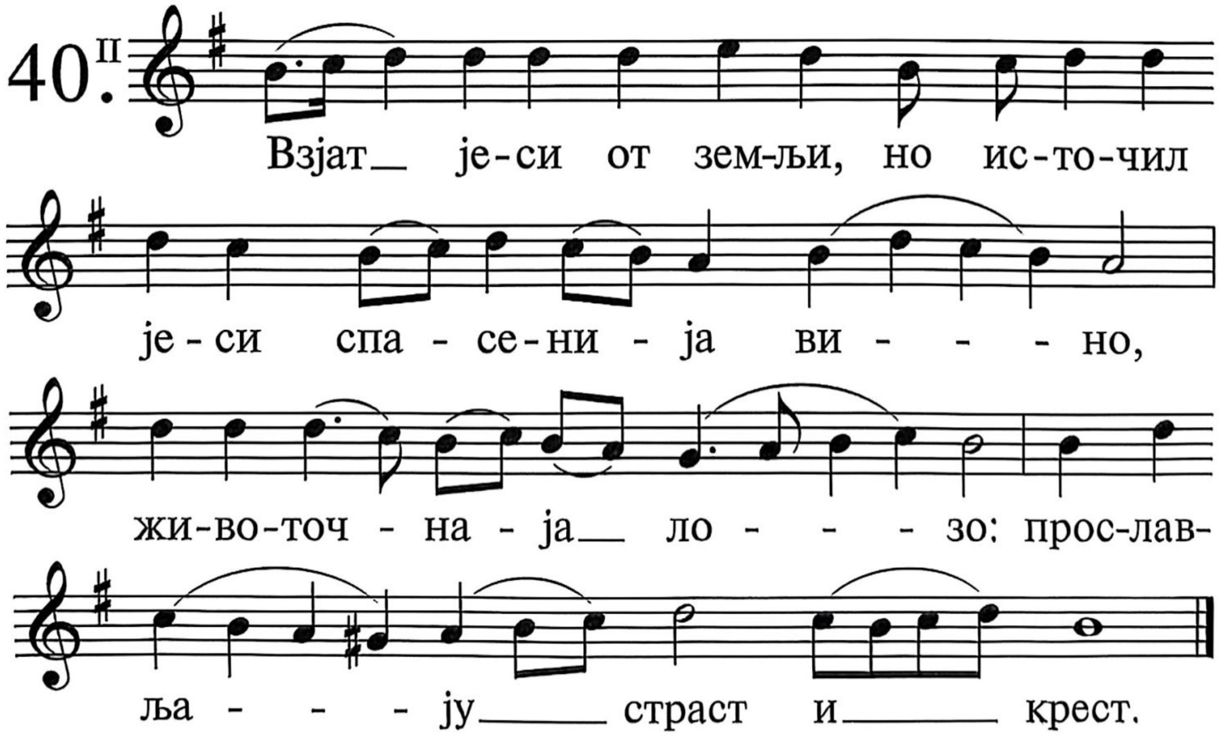

Приклоних сердце моје, сотворити оправданија твоја во вјек за воздајаније.

41. II

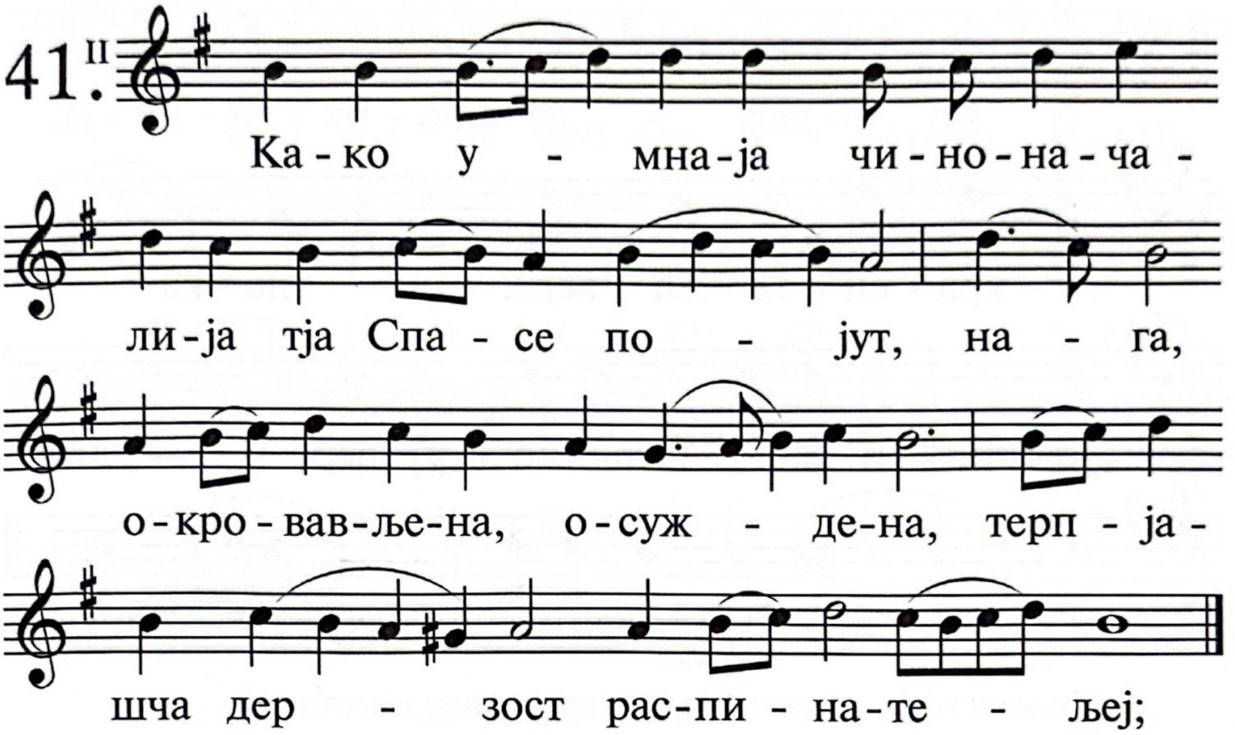

Законопреступнија возненавидјех, закон же твој возљубих.

42. II

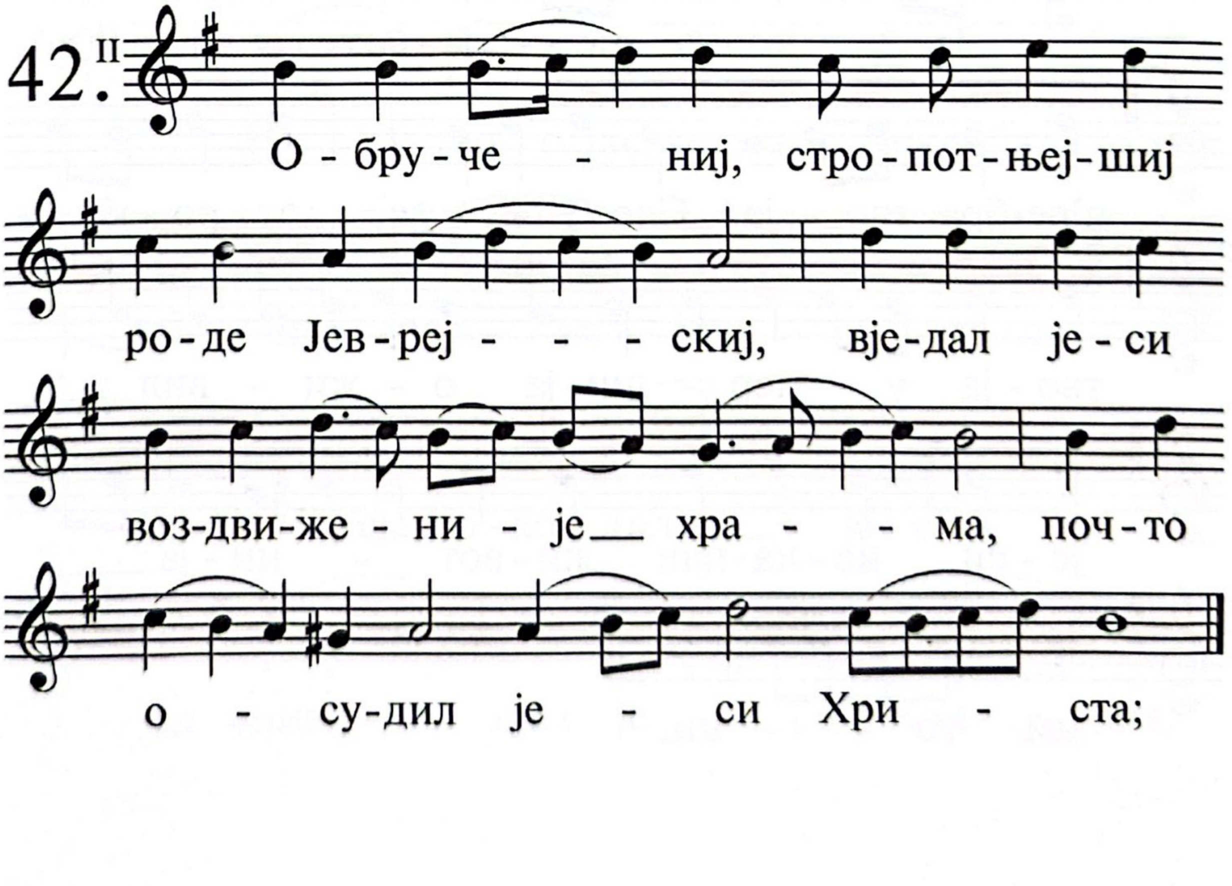

Помошчник мој, и заступник мој јеси ти, на словеса твоја уповах.

43. II

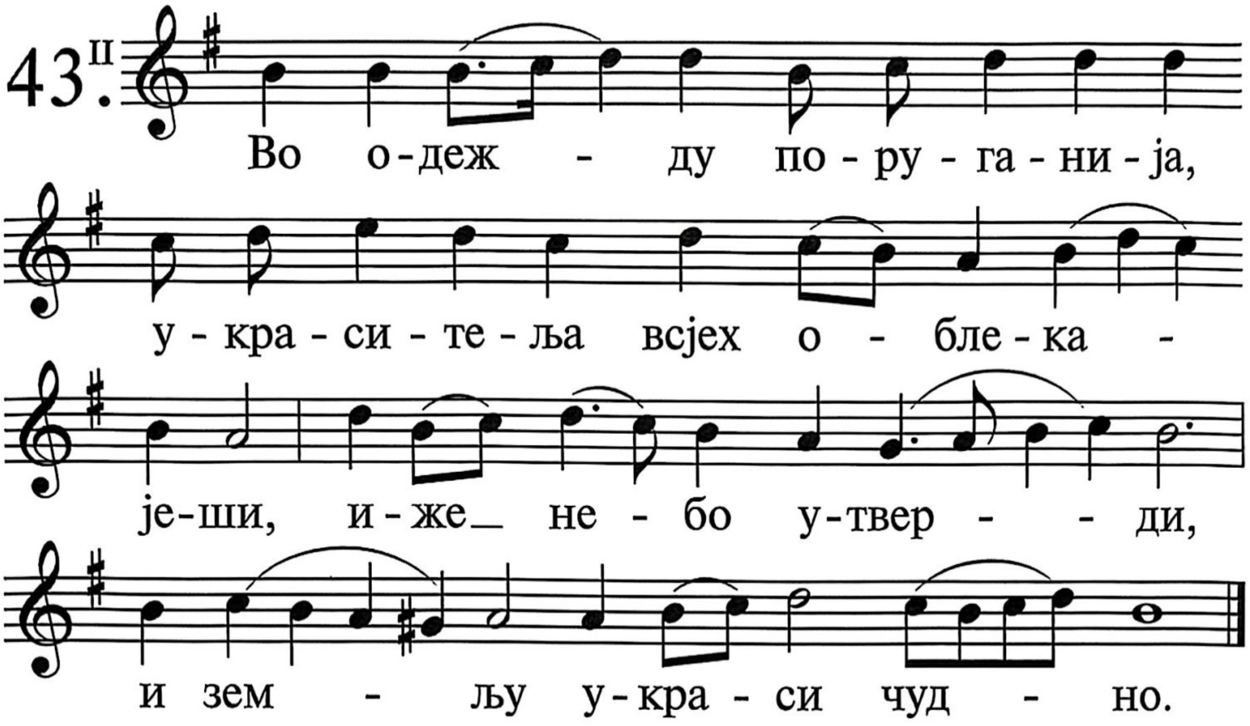

Уклонитесја от мене лукавнујушчии, и испитају заповједи Бога мојега.

44. II

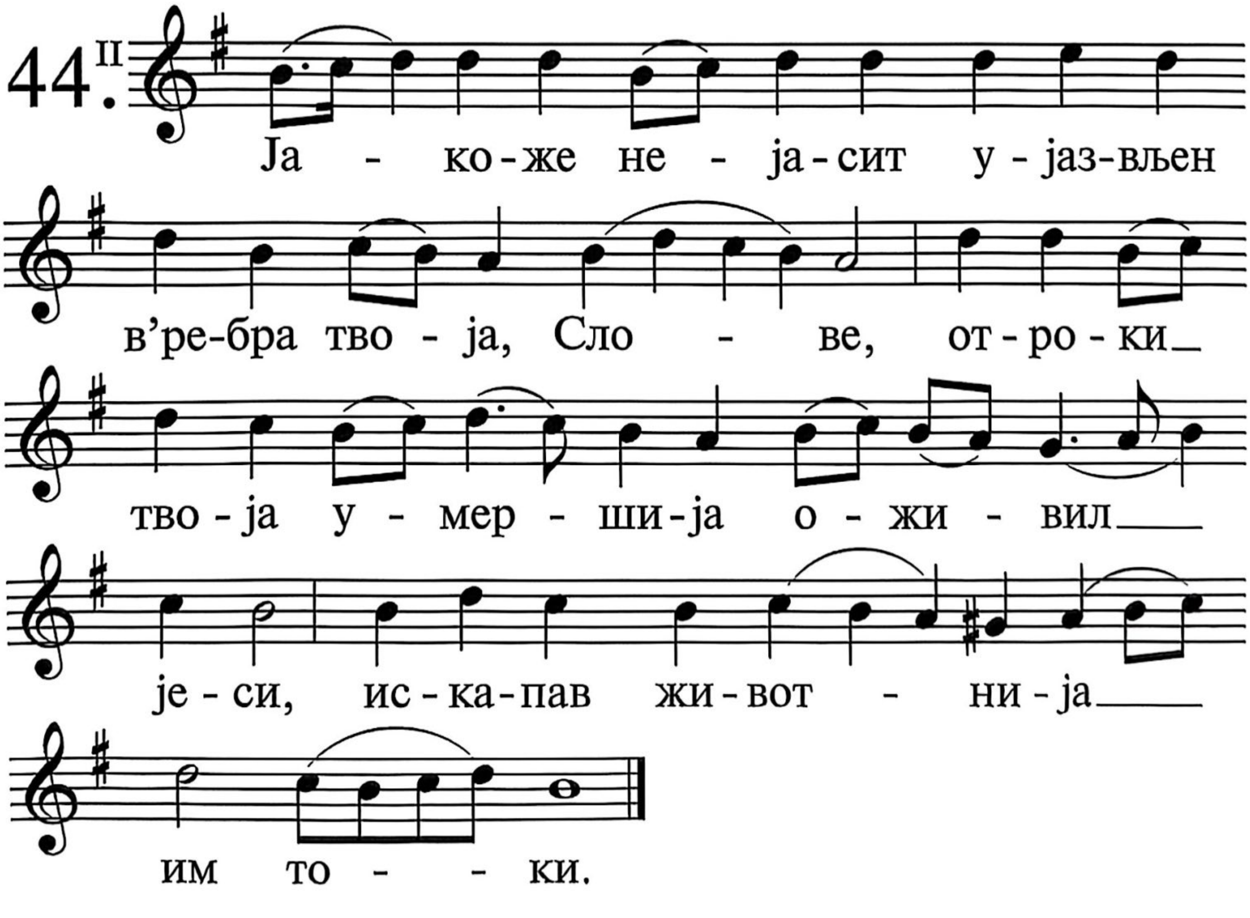

Заступи мја по словеси твојему, и жив буду, и не посрами мене от чајанија мојего.

45.II

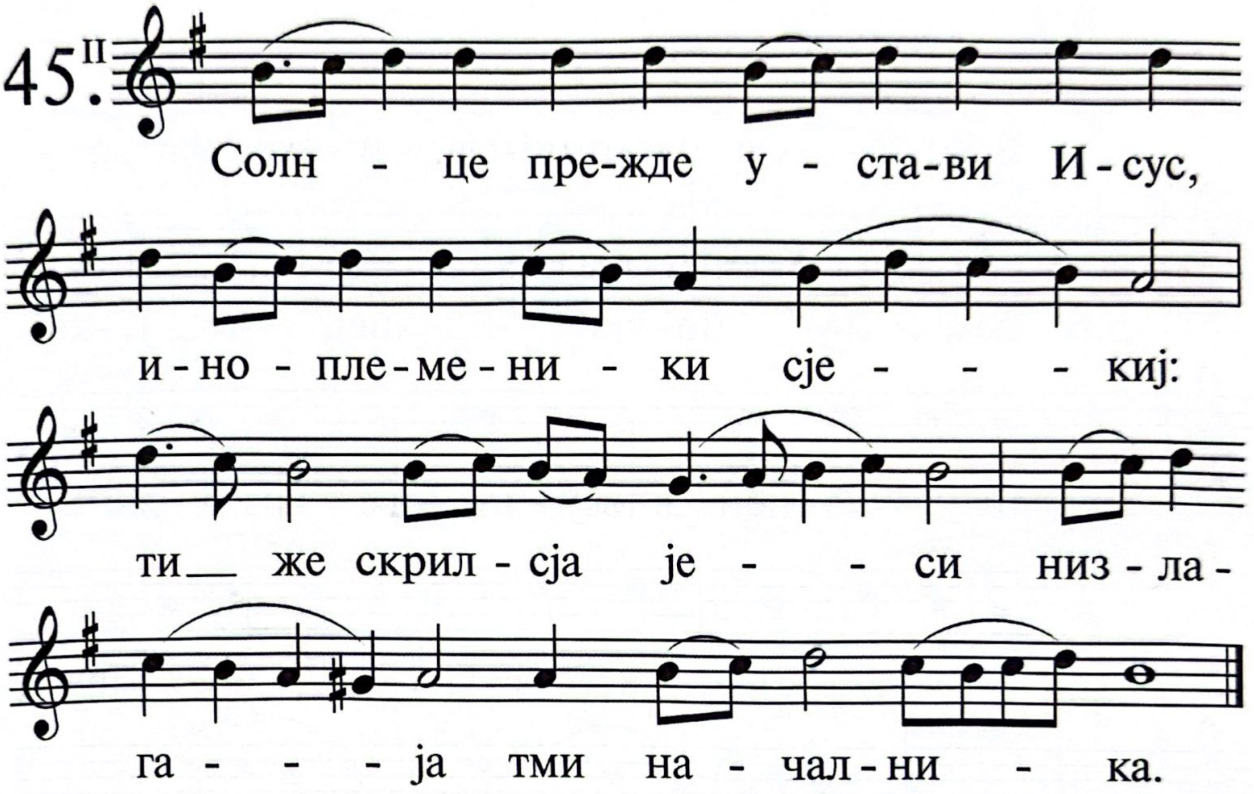

Помози ми, и спасусја, и поучусја во оправданиих твојих вину.

46.II

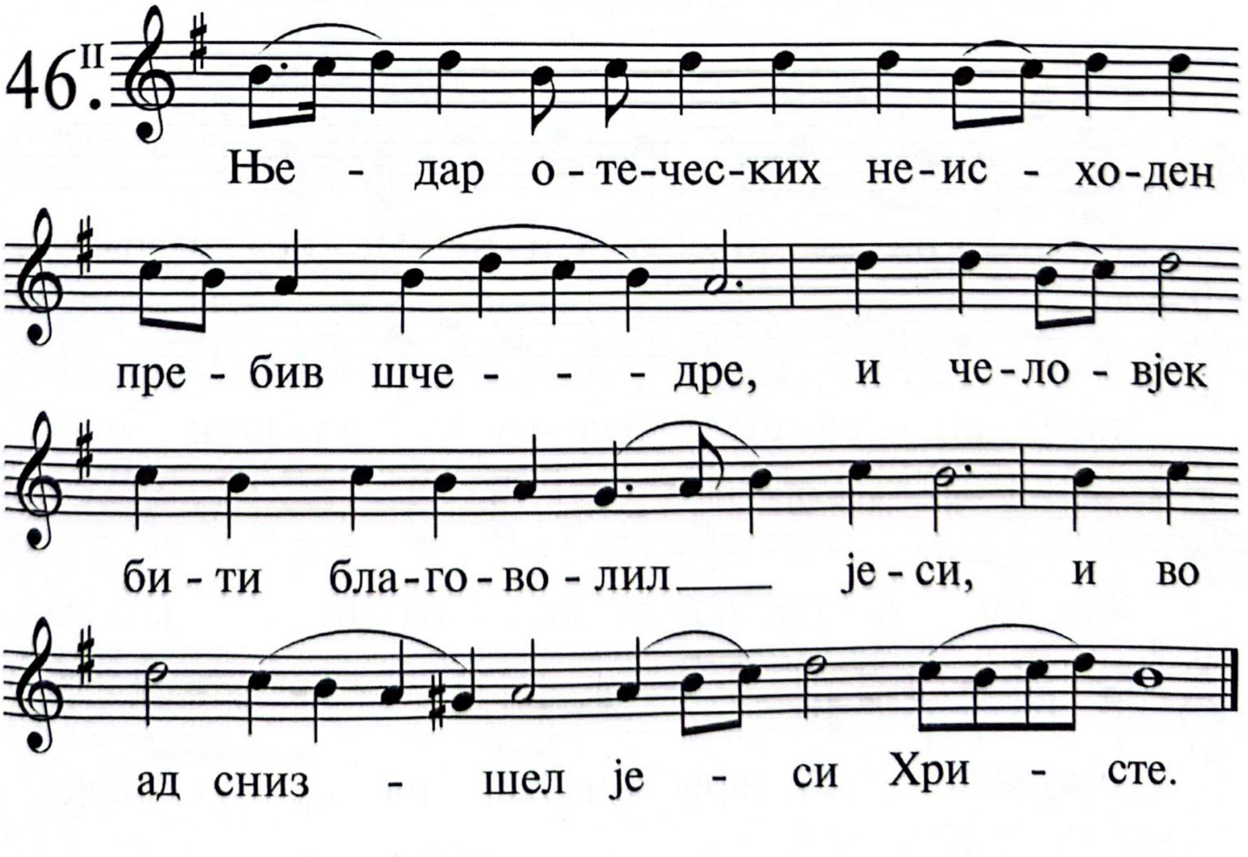

Ѵничижил јеси всја отстѵпајѵшчија от оправданиј твојих, јако неправедно помишљеније их.

47.II

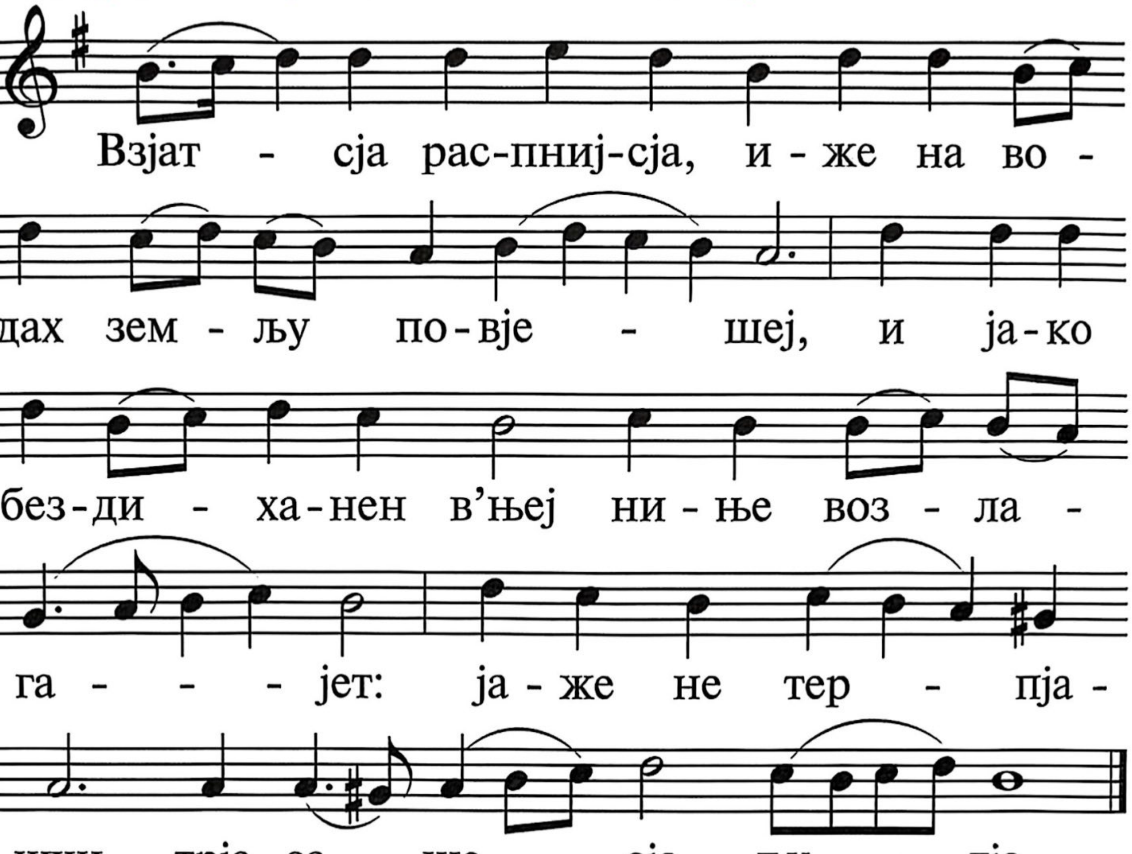

Пристѵпајѵшчија непшчевах всја грјешнија земљи, сего ради возљѵбих свидјенија твоја.

48.II

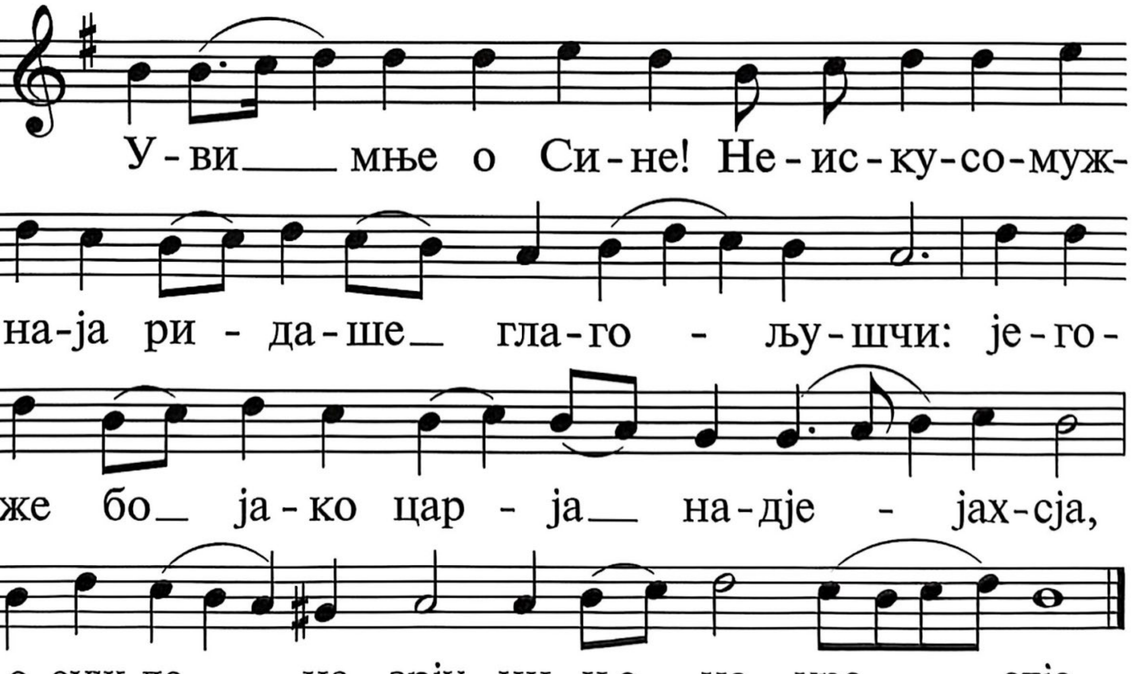

Пригвозди страху твојему плоти моја, от судеб бо твојих убојахсја.

49.II

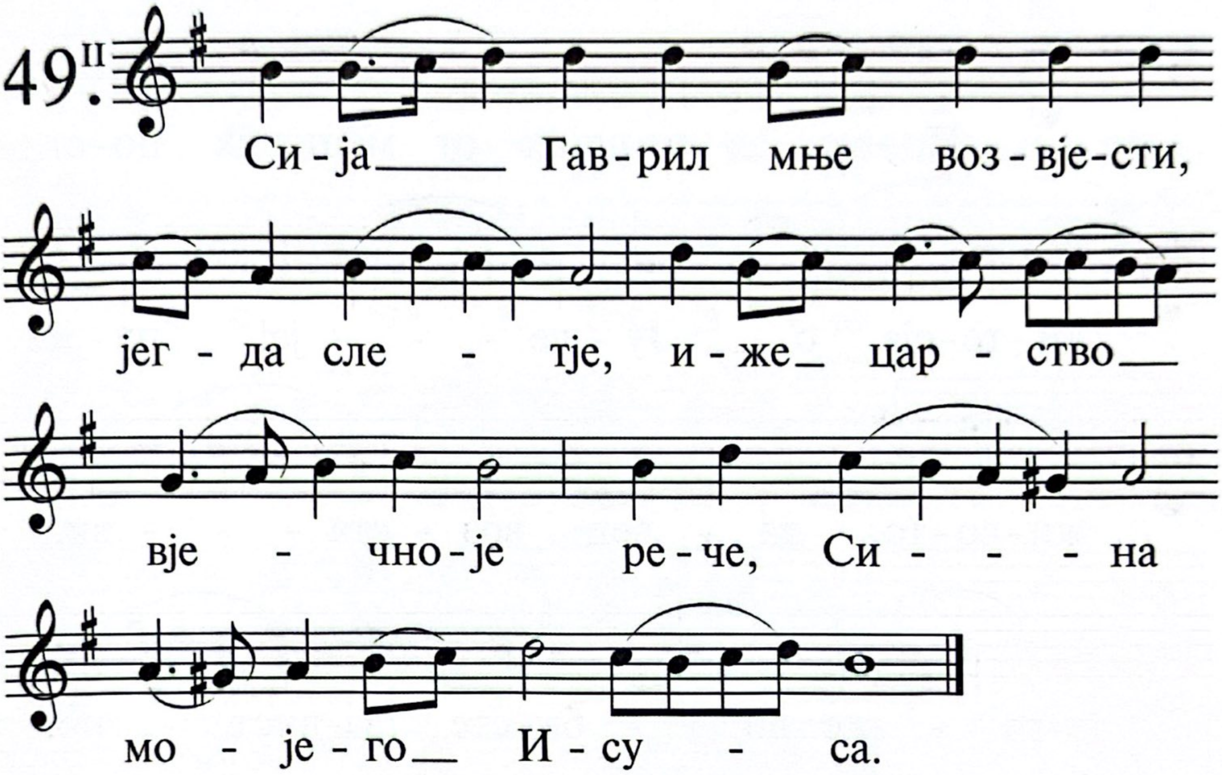

Сотворих суд и правду, не предажд мене обидјашчим мја.

50.II

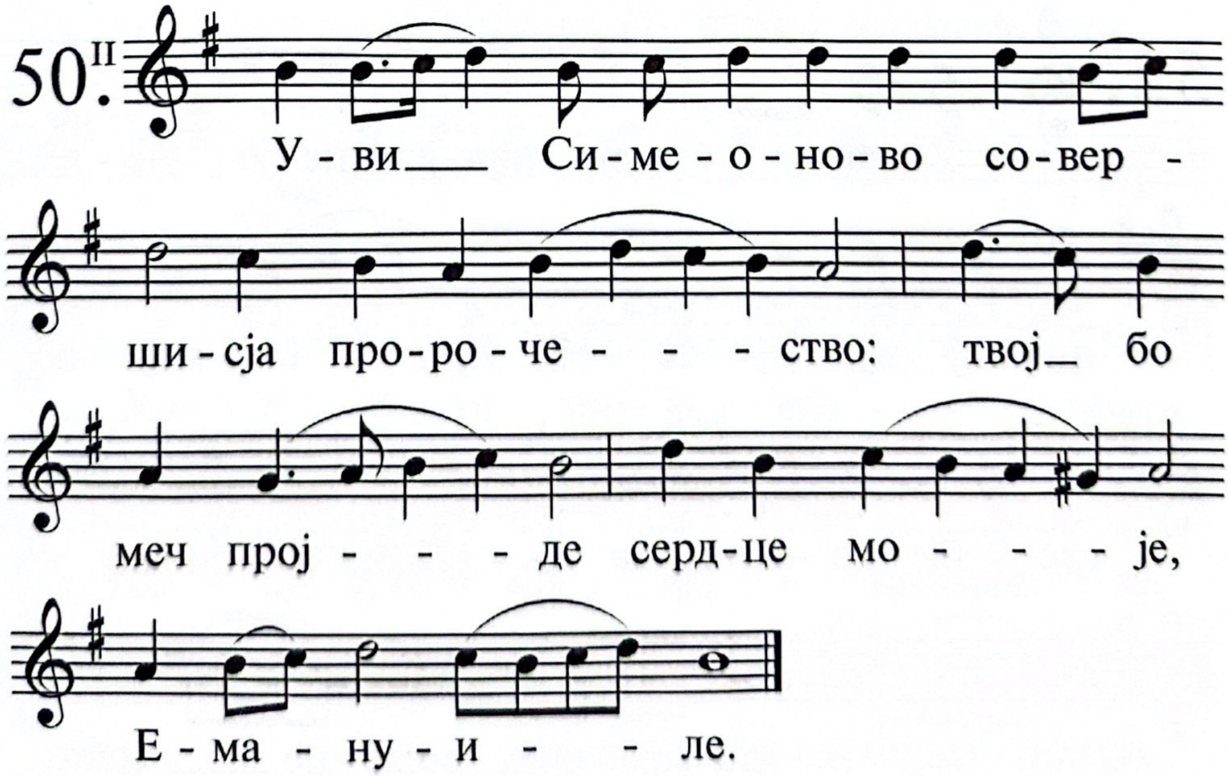

Восприми раба твојего во благо, да не окљеветајут мене горди.

51. II

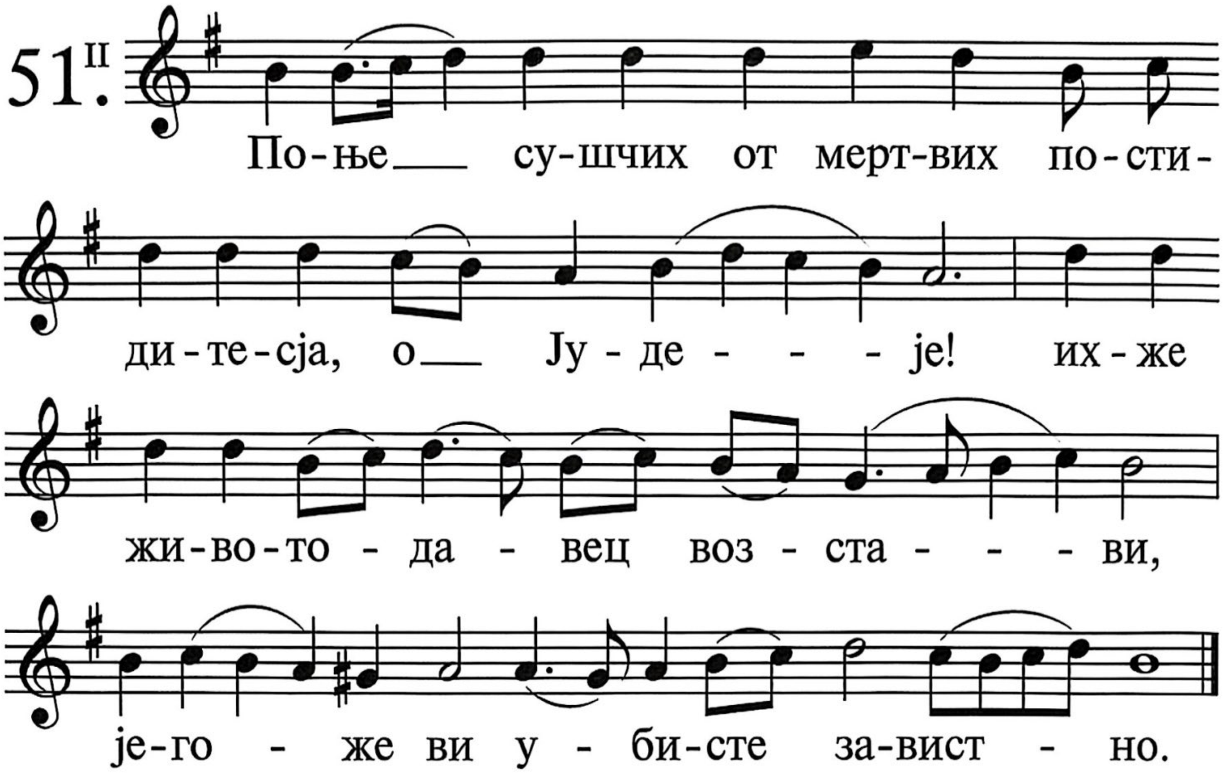

Очи моји исчезостје во спасеније твоје, и в слово правди твојеја.

52. II

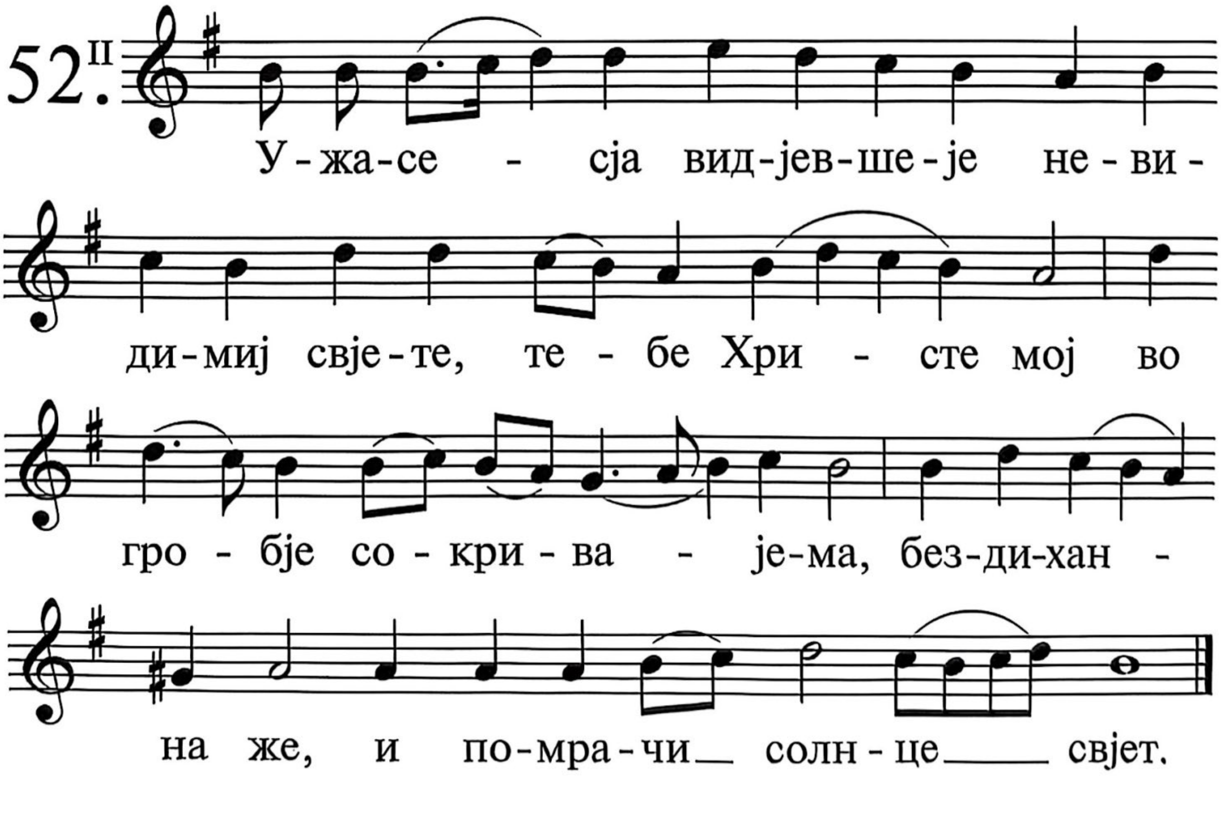

Сотвори с рабом твојим по милости твојеј, и оправданијем твојим научи мја.

53.II

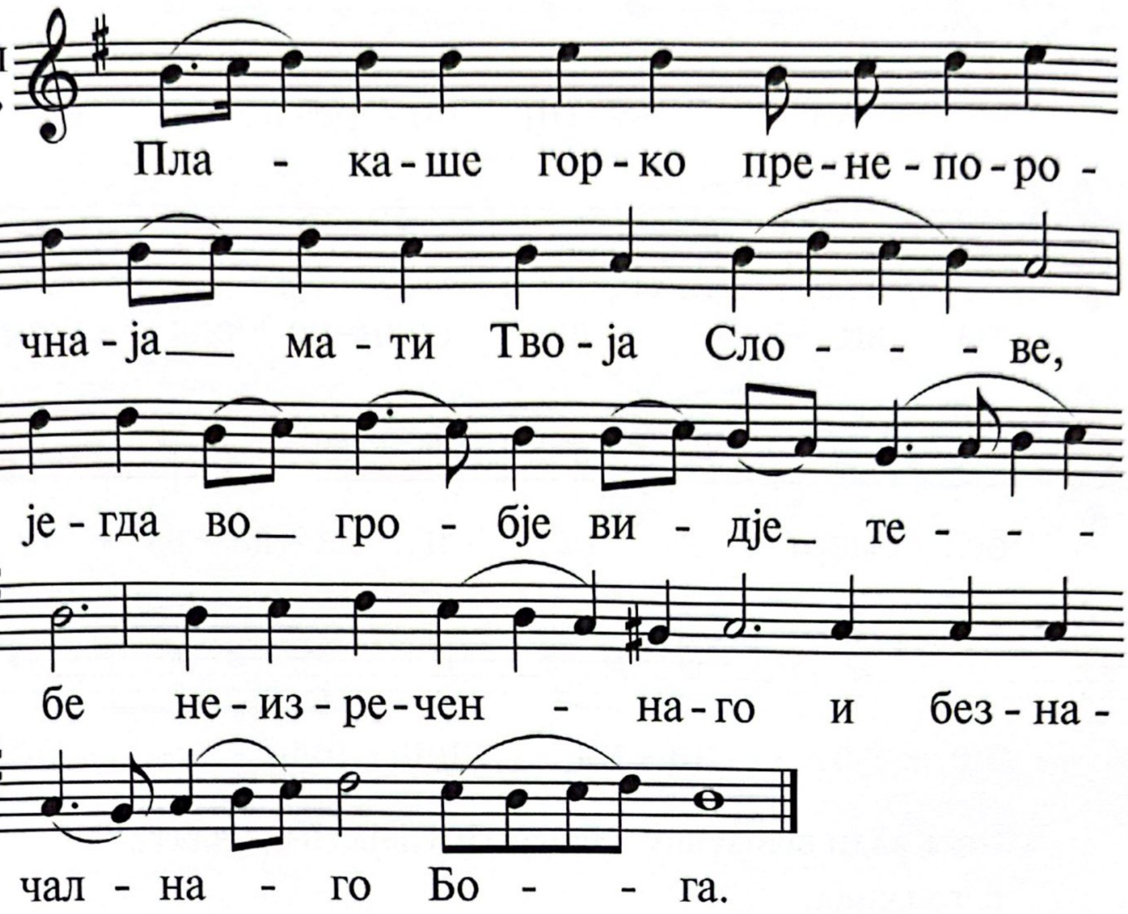

Раб твој јесам аз, вразуми мја, и увјем свидјенија твоја.

54.II

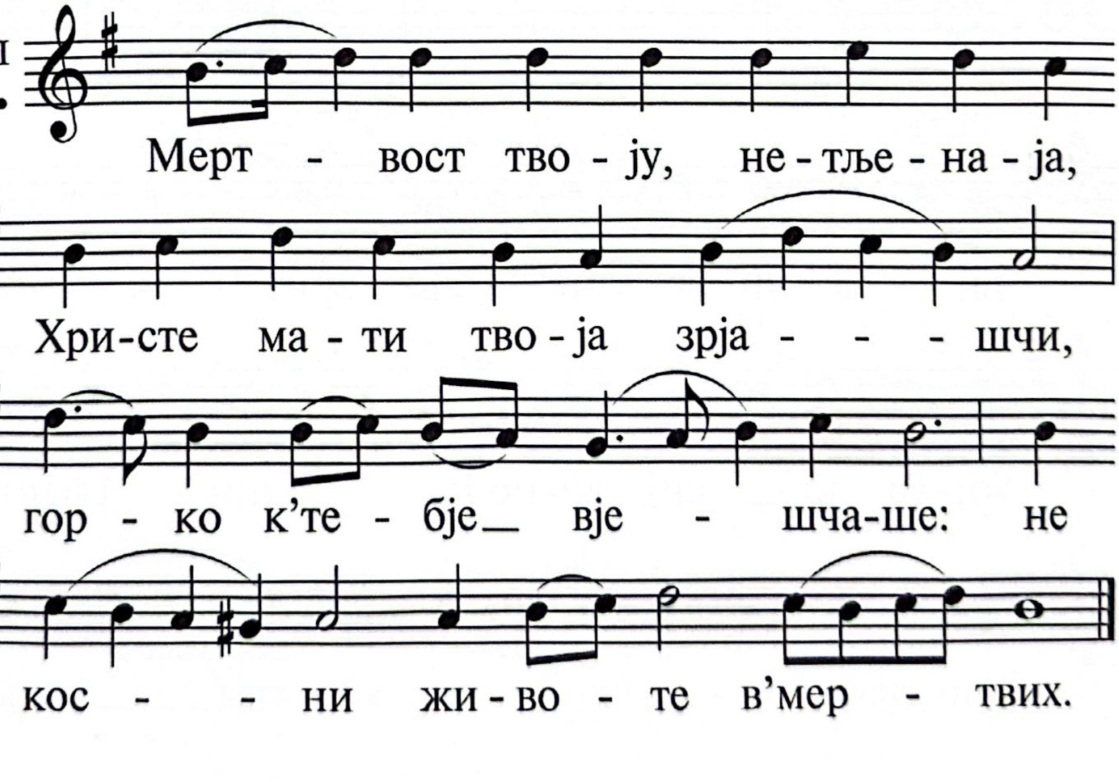

Времја сотворити Господеви, разориша закон твој.

55. II

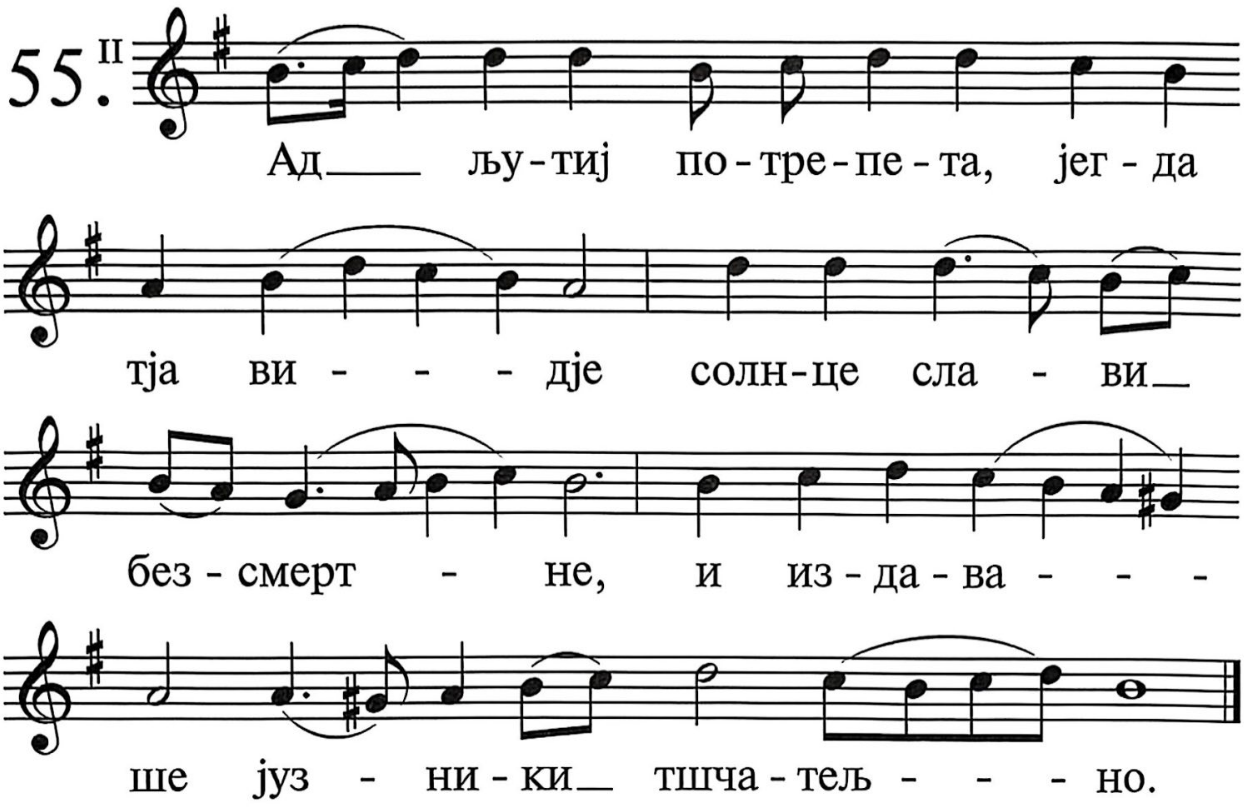

Сего ради возљубих заповједи твоја, паче злата и топазија.

56. II

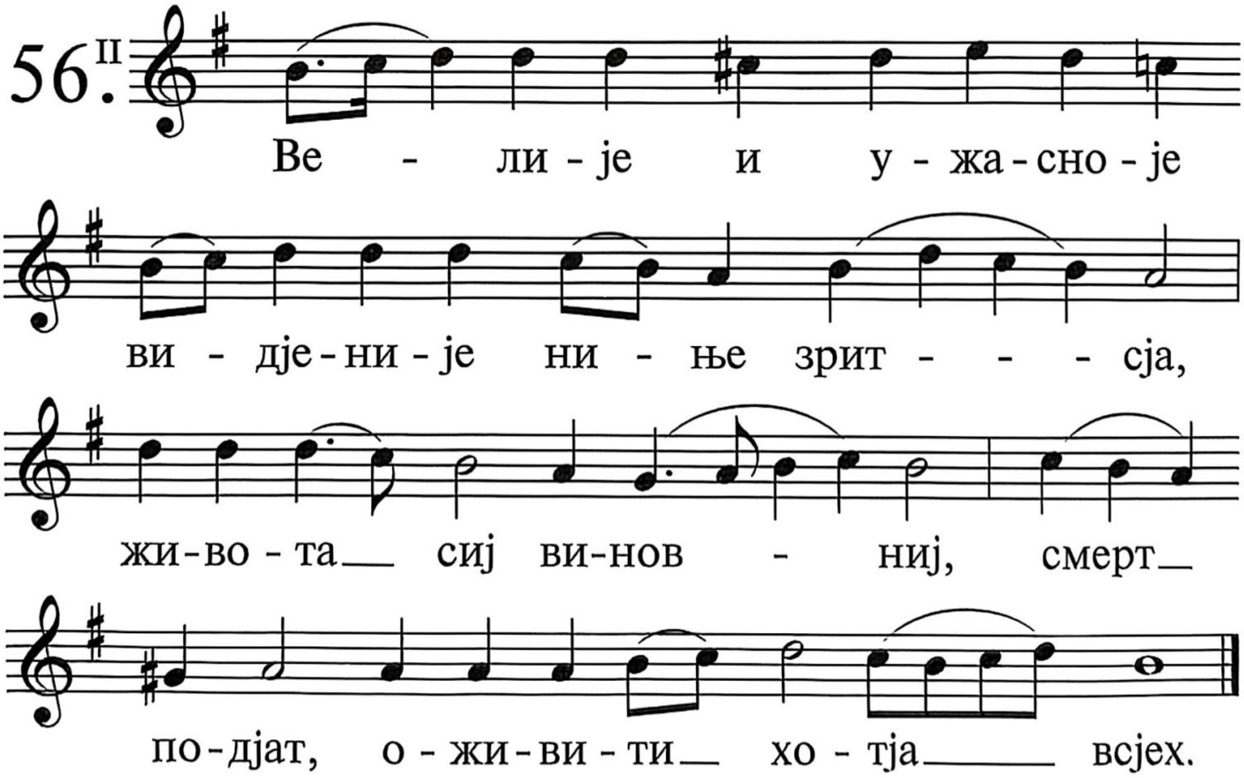

Сего ради ко всјем заповједем твојим направљахсја, всјак пут неправди возненавидјех.

57.II

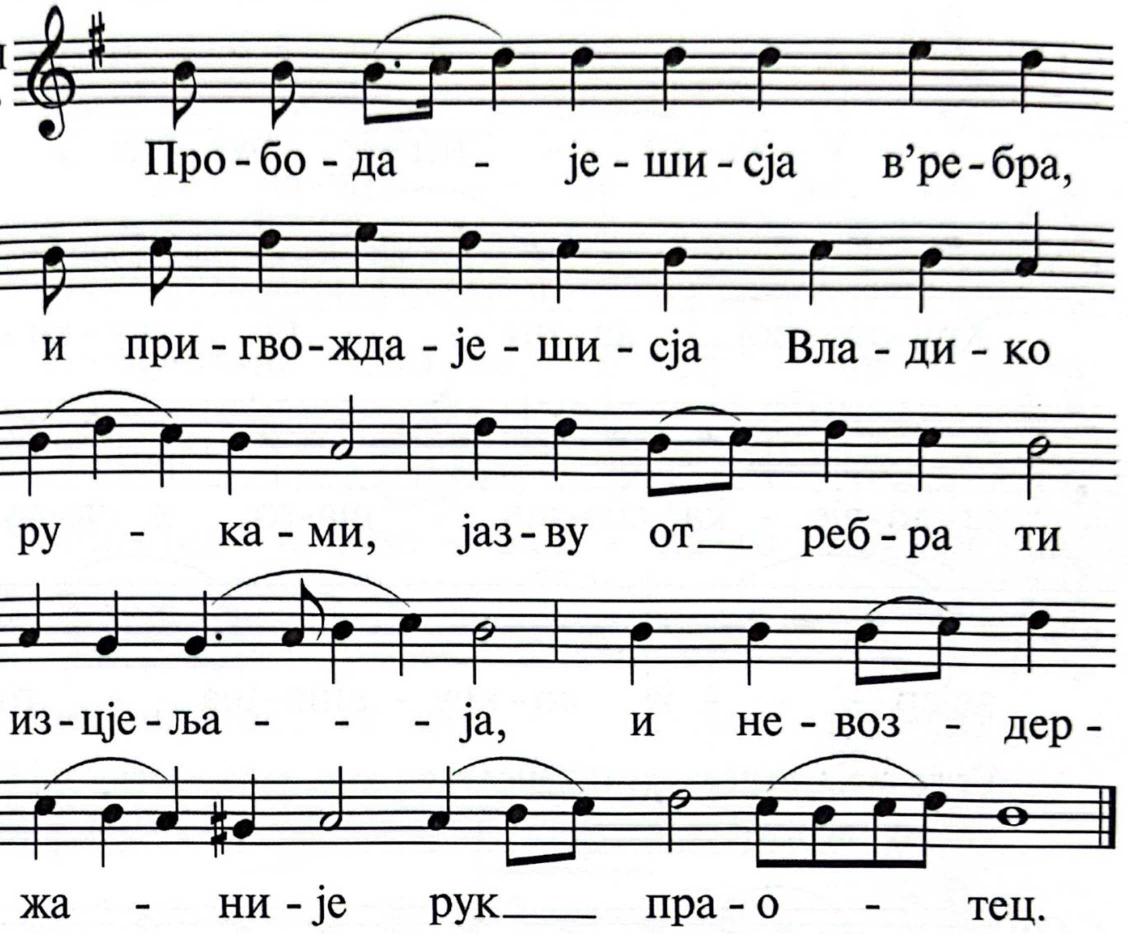

Дивна свидјенија твоја, сего ради испитаја ја душа моја.

58.II

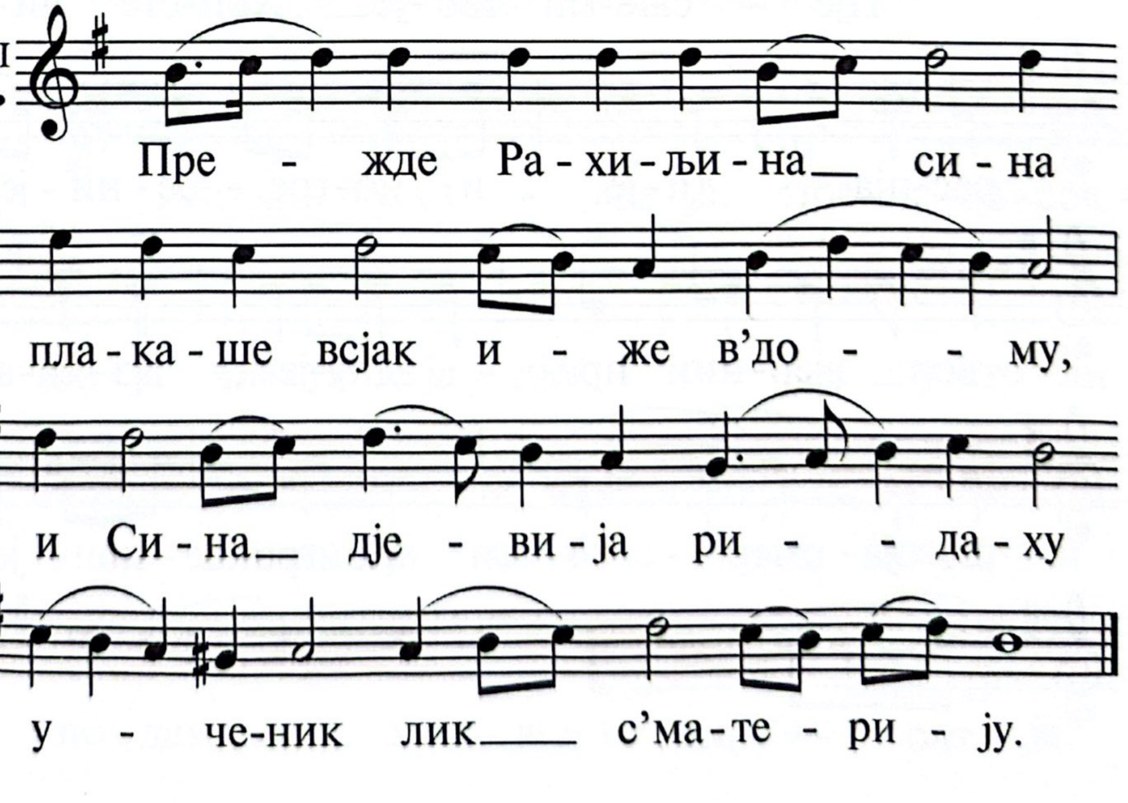

Јављеније словес твојих просвјешчајет, и вразумљајет младенци.

59.II

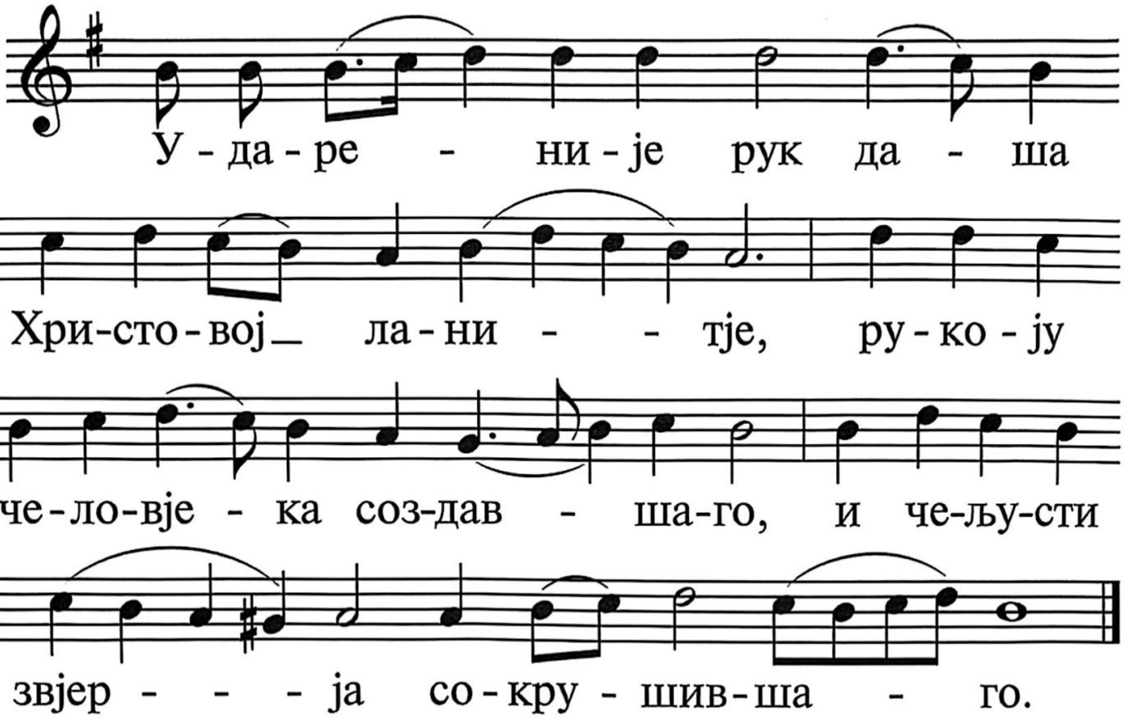

Уста моја отверзох, и привлекох дух, јако заповједеј твојих желах.

60.II

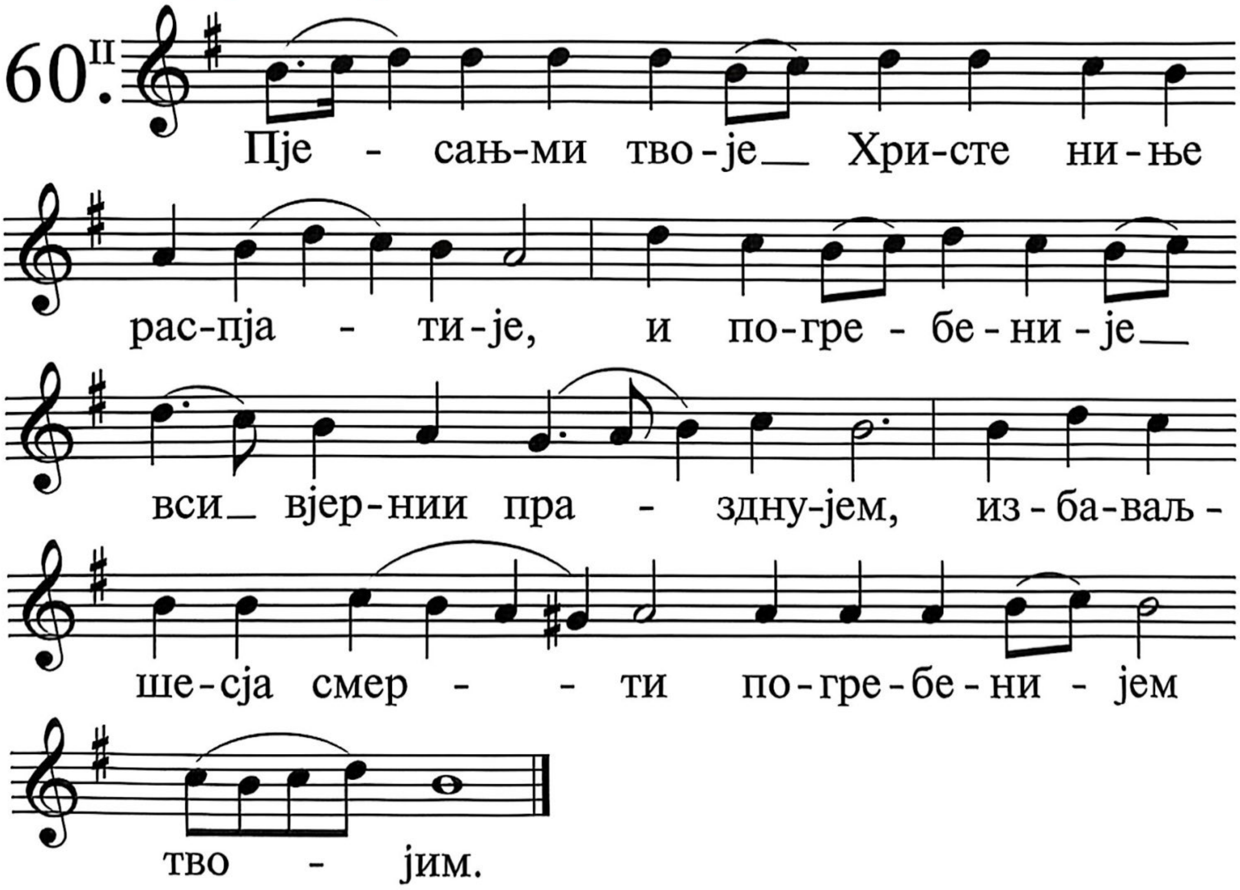

Слава Оцу и Сину и Свјатому Духу,

61.[II]

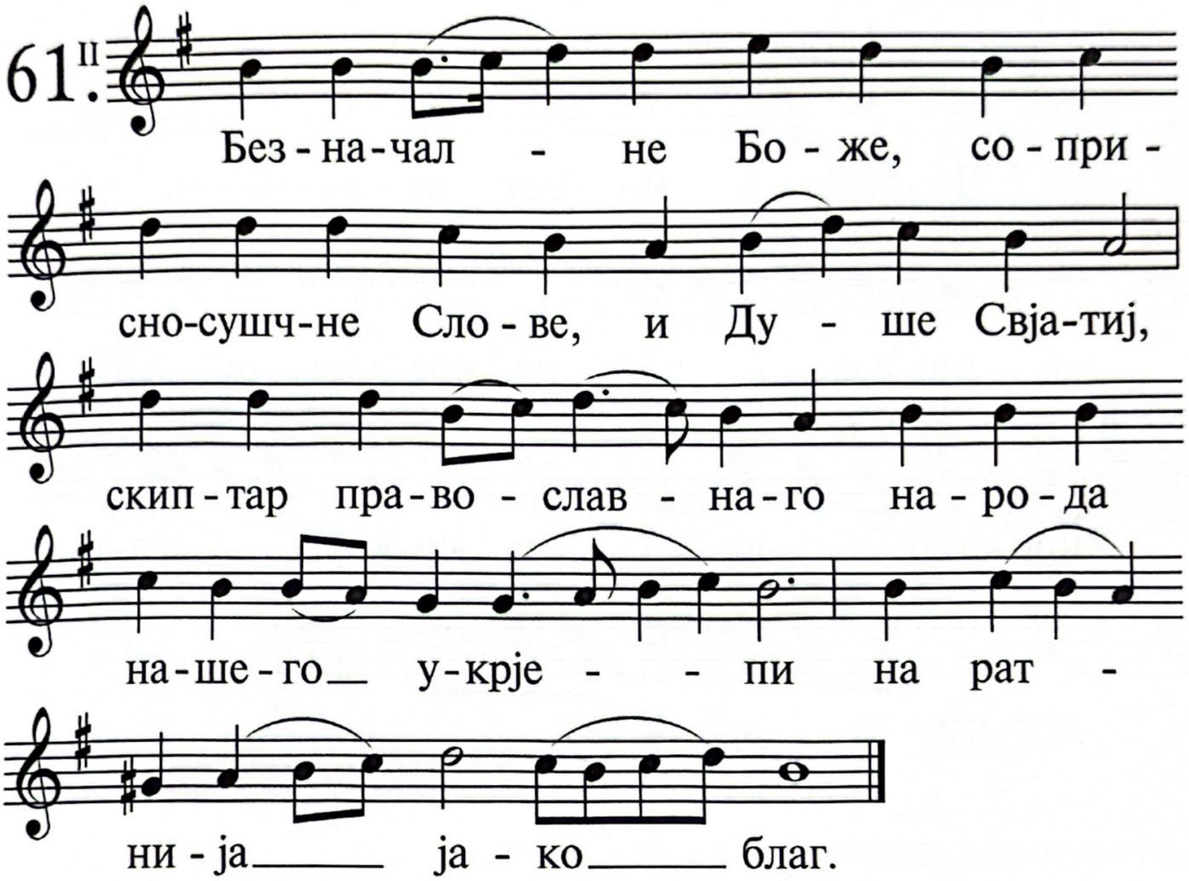

И ниње и присно и во вјеки вјеков. Амин.

62.[II]

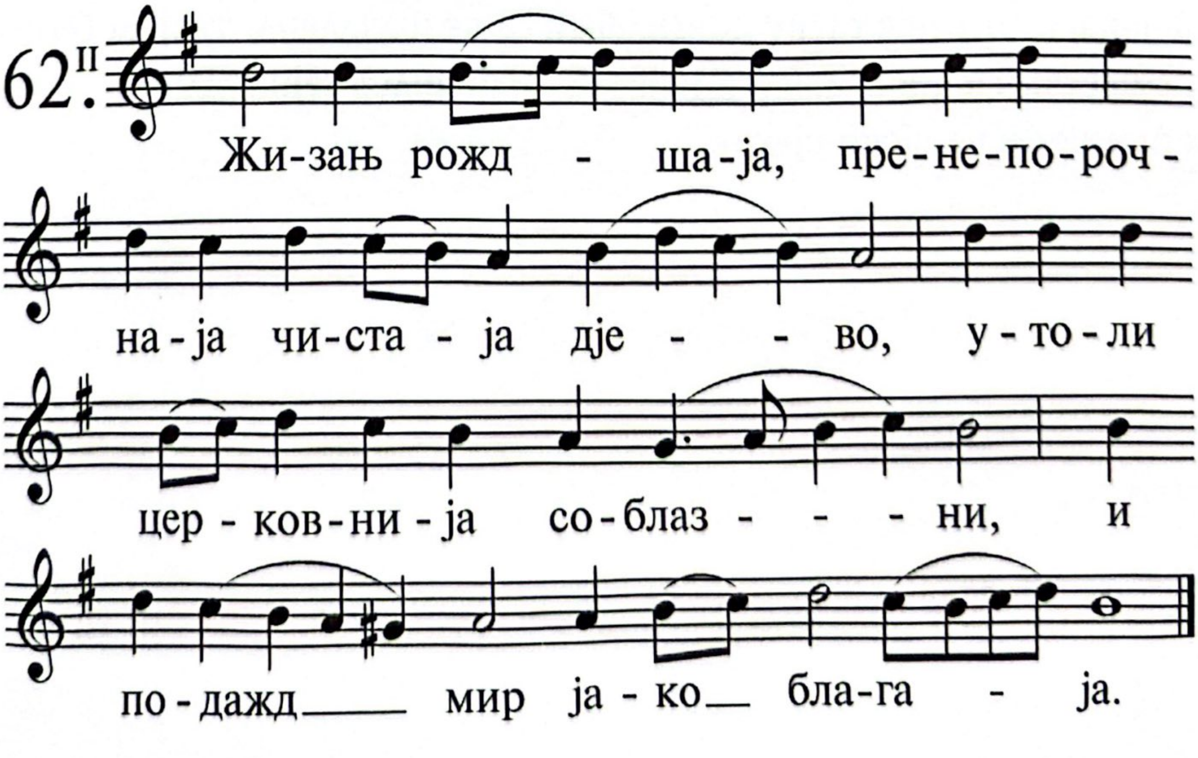

И опет ПРВИ ТРОПАР – оба хора заједно

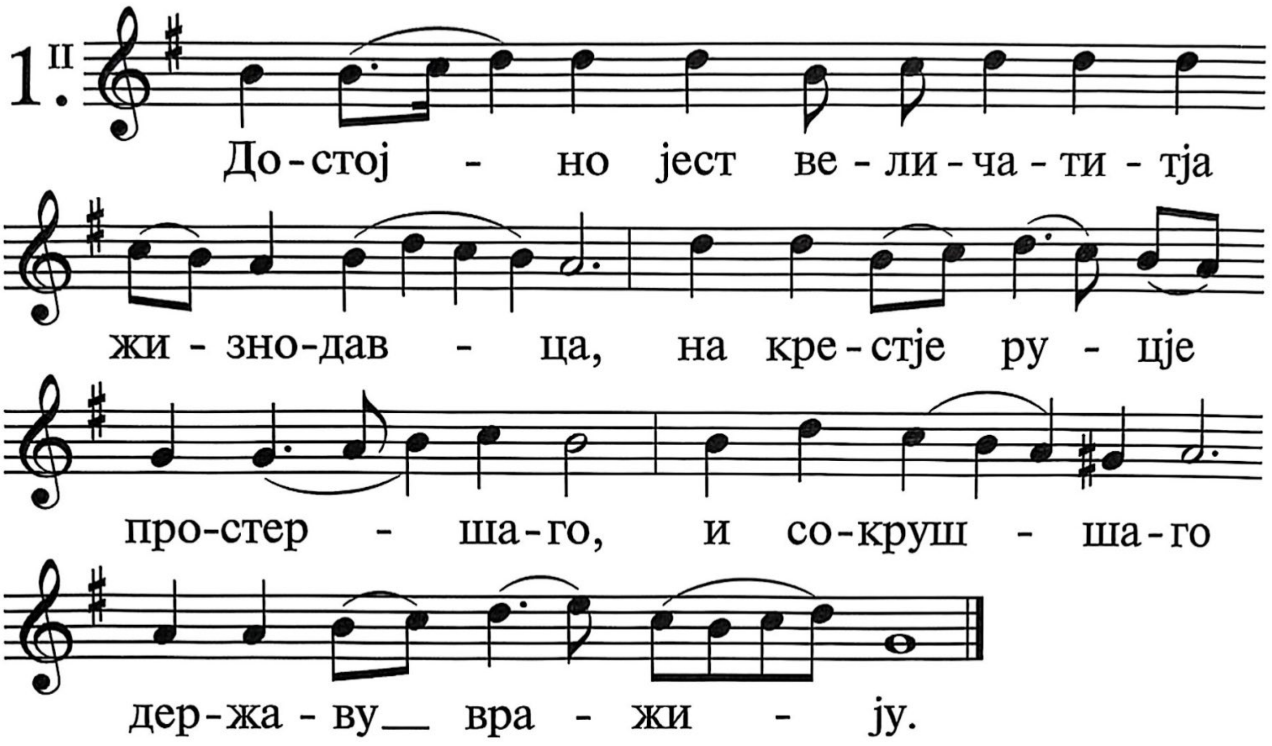

Затим мала јектенија, па овај возглас:

Јако свјат јеси Боже наш, иже на престоље слави херувимстјем почивајај, и тебје славу возсилајем со безначалним твојим Отцем, и с пресвјатим и благим и животворјашчим твојим Духом, ниње и присно, и во вјеки вјеков.

Статија трећа, глас 3.

1.III

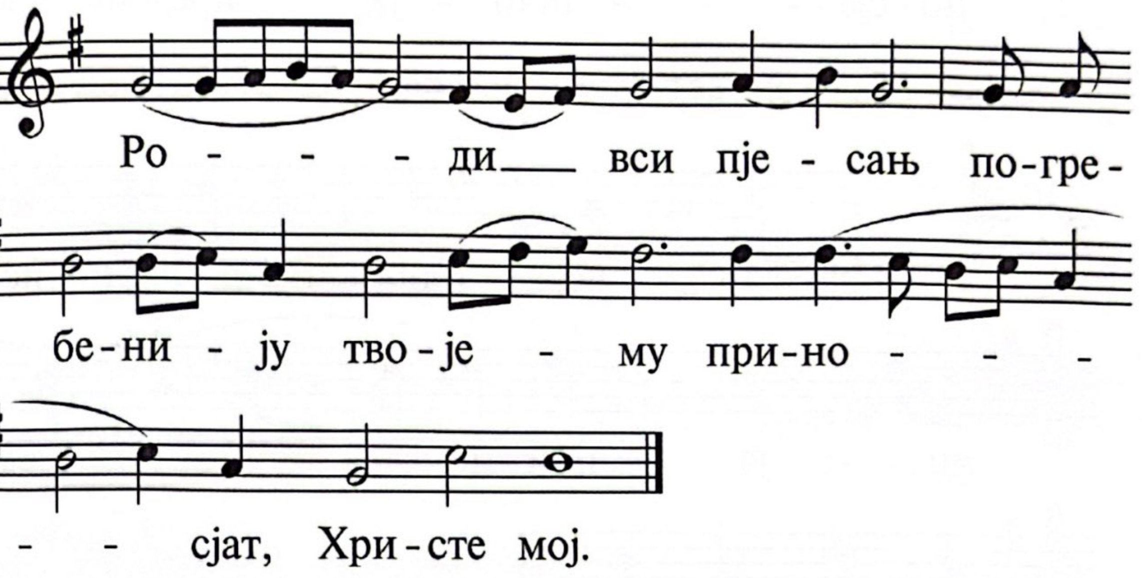

Призри на мја и помилуј мја, по суду љубјашчих имја твоје.

2.III

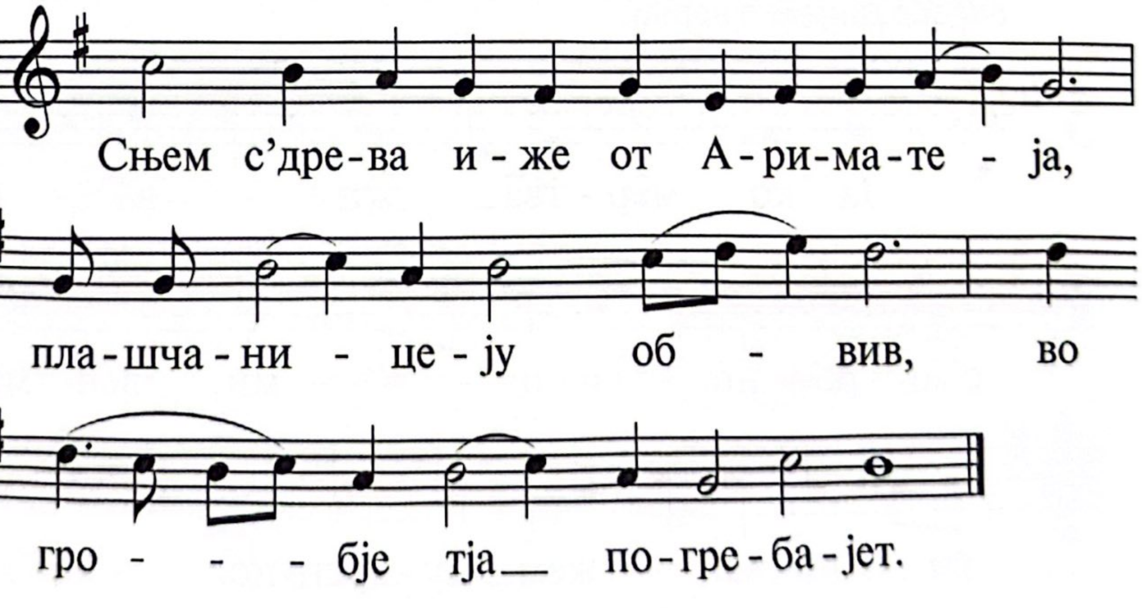

Стопи моја направи по словеси твојему, и да не обладајет мноју всјакоје безаконије.

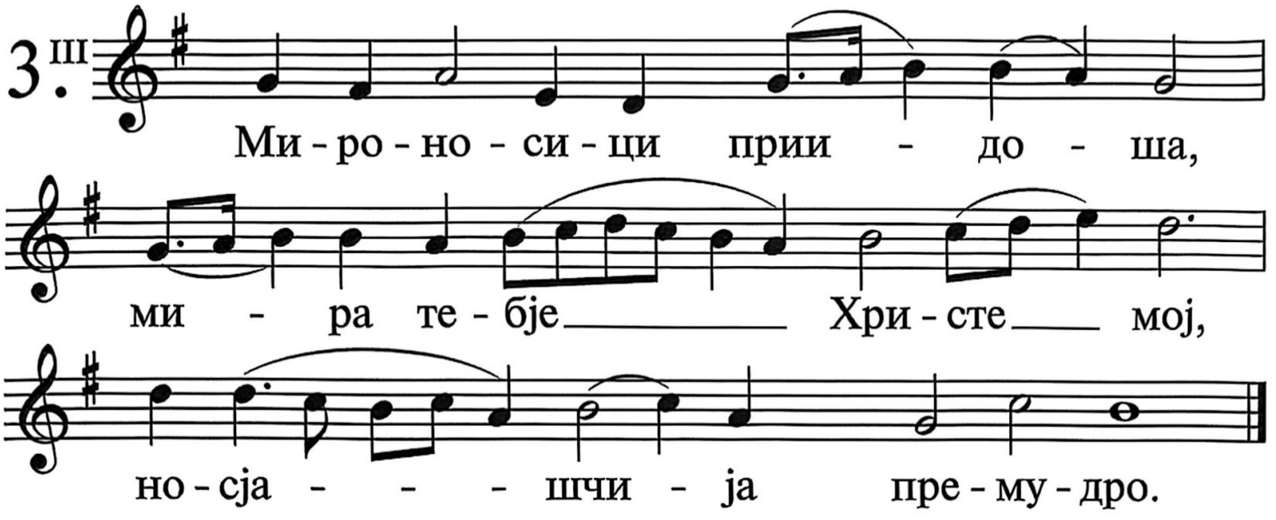

Избави мја од клевети човјеческија, и сохрању заповједи твоја.

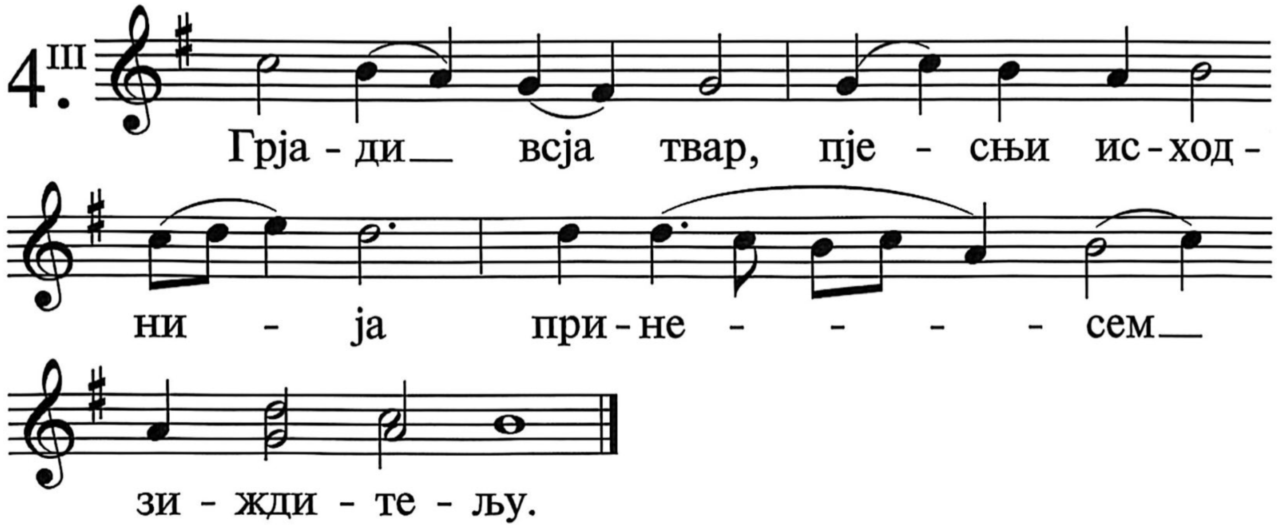

Лице твоје просвјети на раба твојего, и научи мја оправданијем твојим.

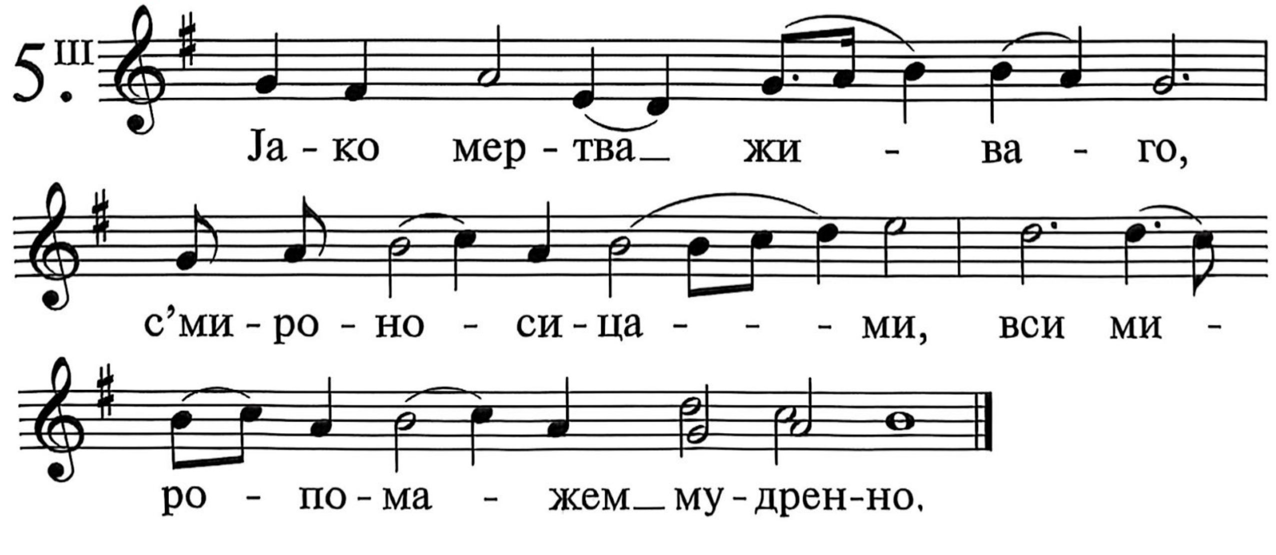

Исходиша воднаја изведостје очи моји, поњеже не сохраних закона твојега.

6. III
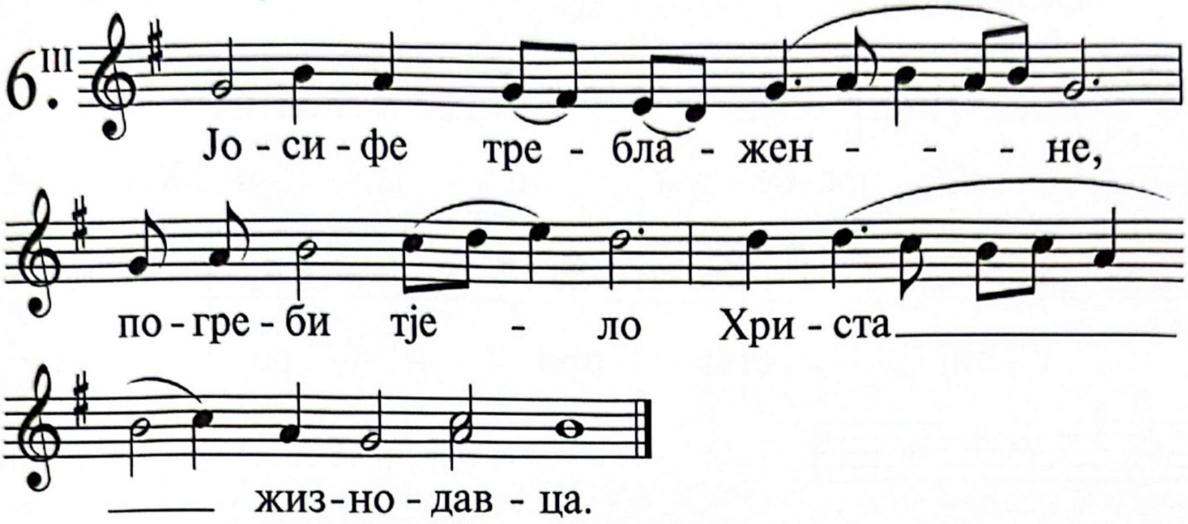

Праведен јеси Господи, и прави суди твоја.

7. III
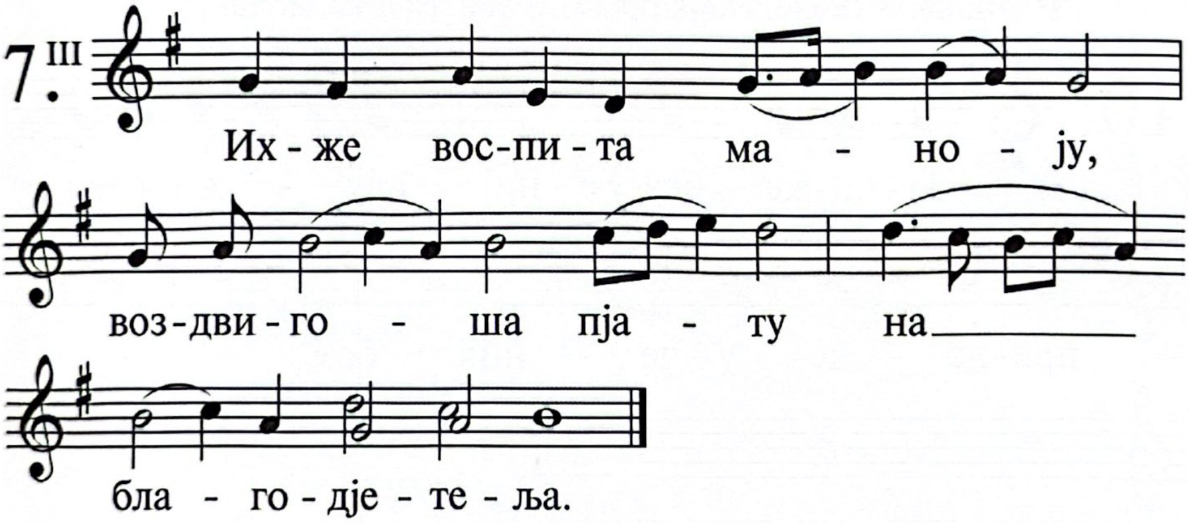

Заповједал јеси правду, свидјенија твоја, и истину зјело.

8. III
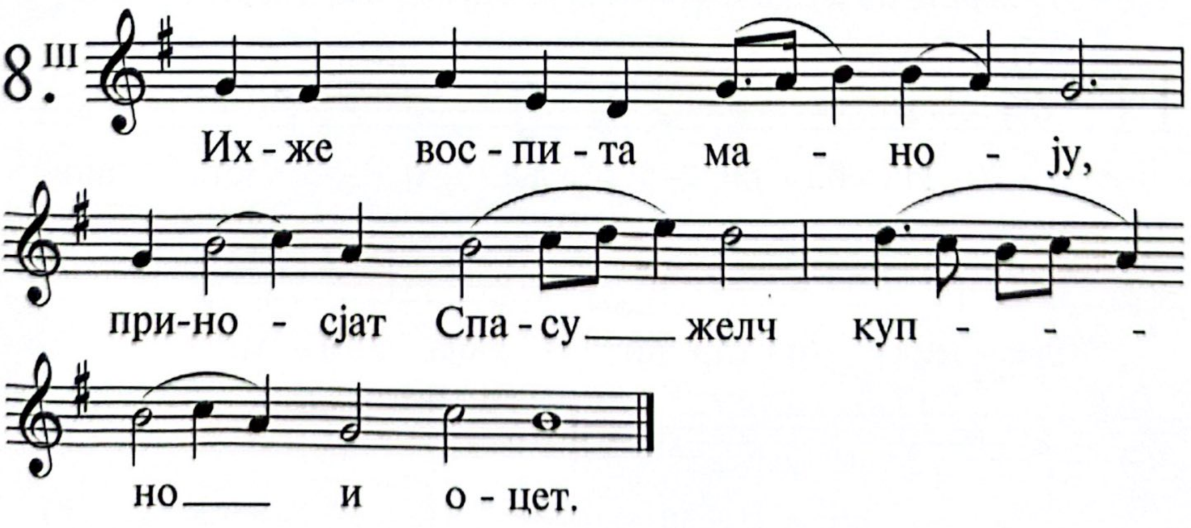

Истајала мја јест ревност твоја јако забиша словеса твоја врази моји.

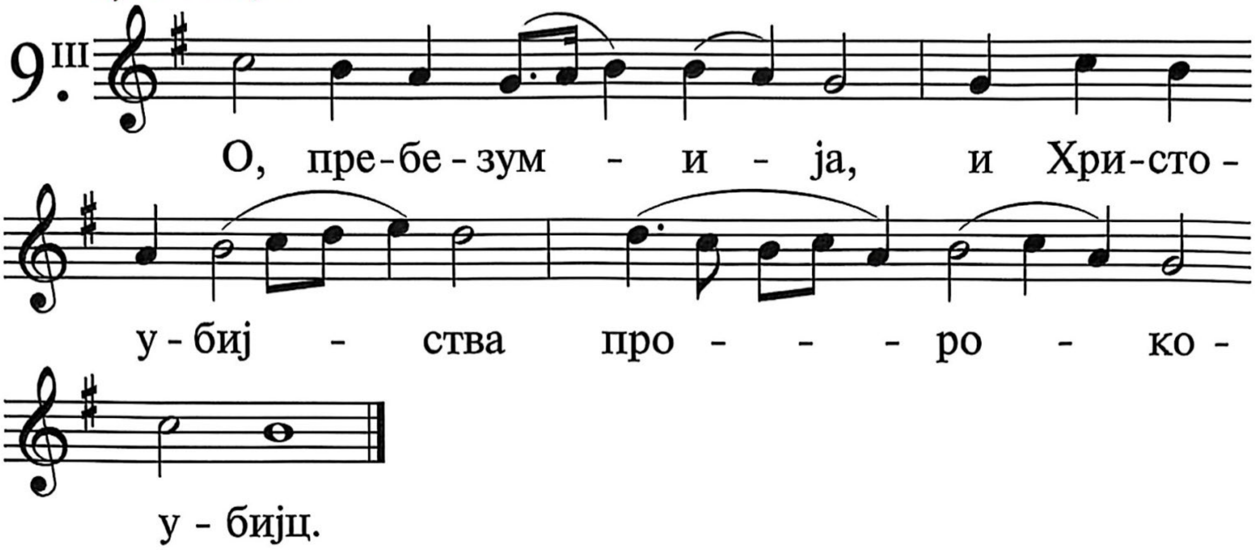

Разжжено слово твоје зјело, и раб твој возљуби је.

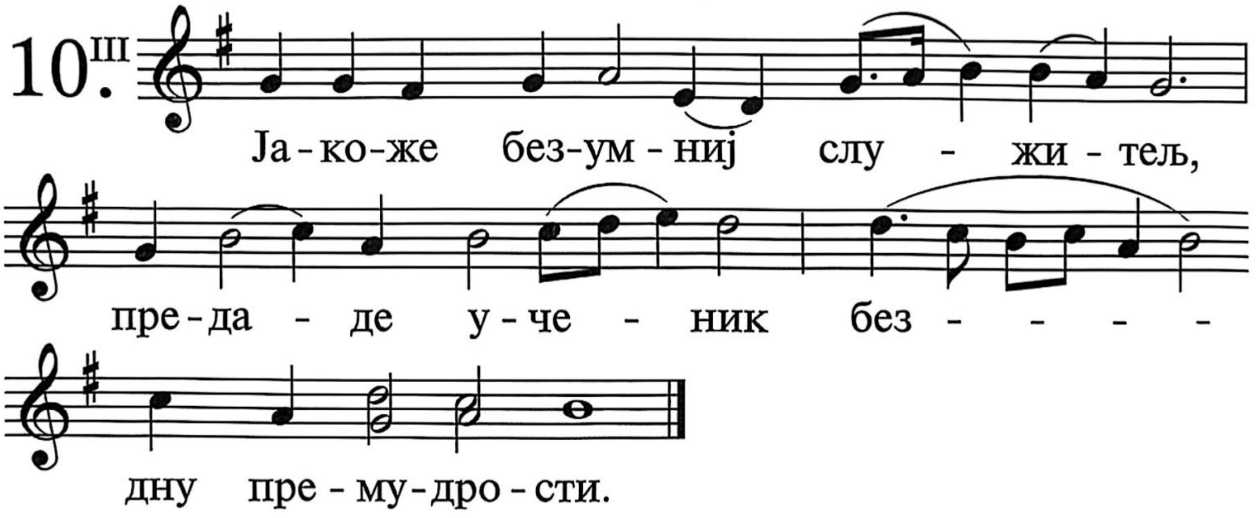

Јуњејшиј аз јесам и уничижен, оправданиј твојих не забих.

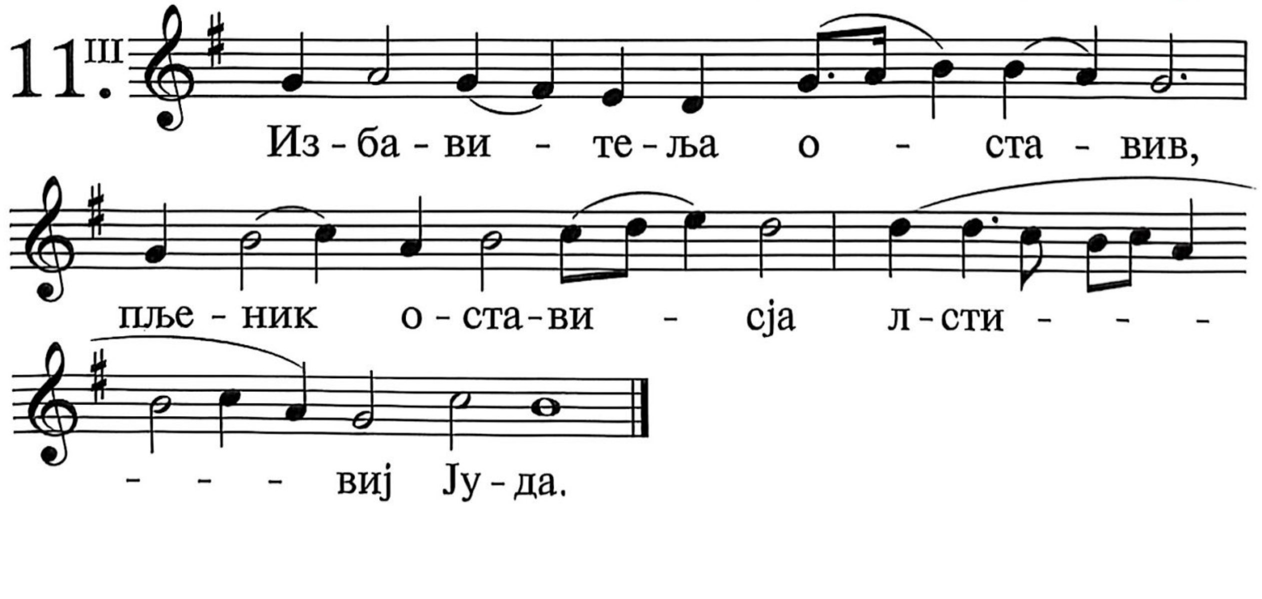

Правда твоја правда во вјек, и закон твој истина.

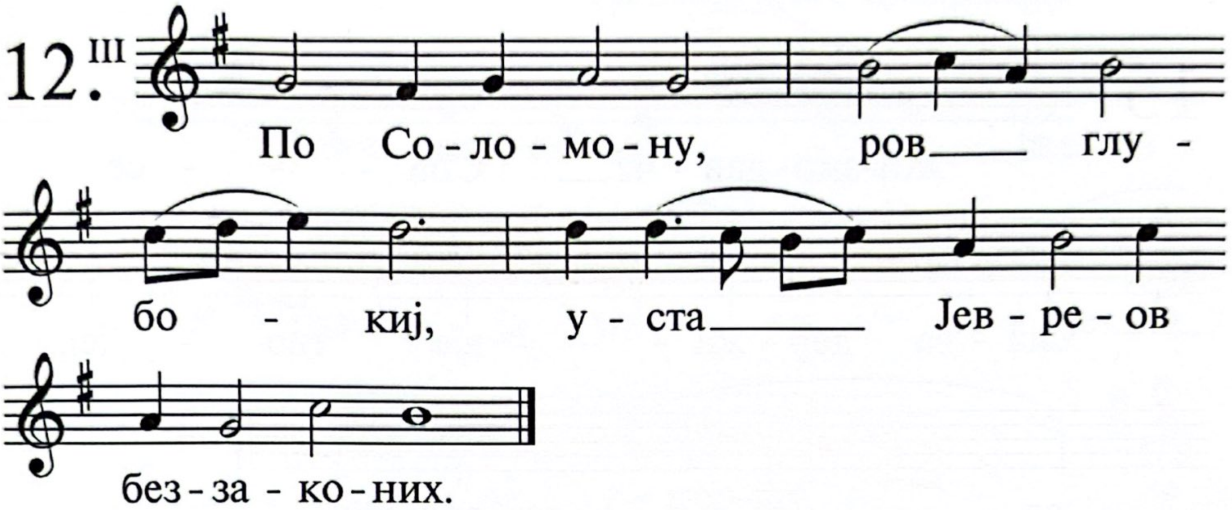

Скорби и нужди обрјетоша мја, заповједи твоја поученије моје.

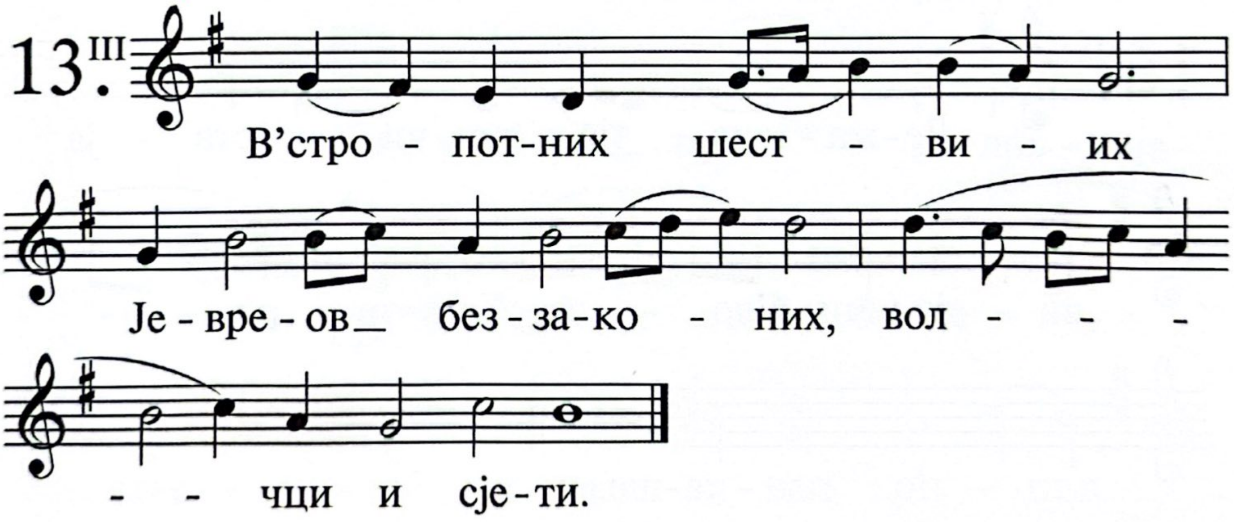

Правда свидјенија твоја во вјек: вразуми мја, и жив буду.

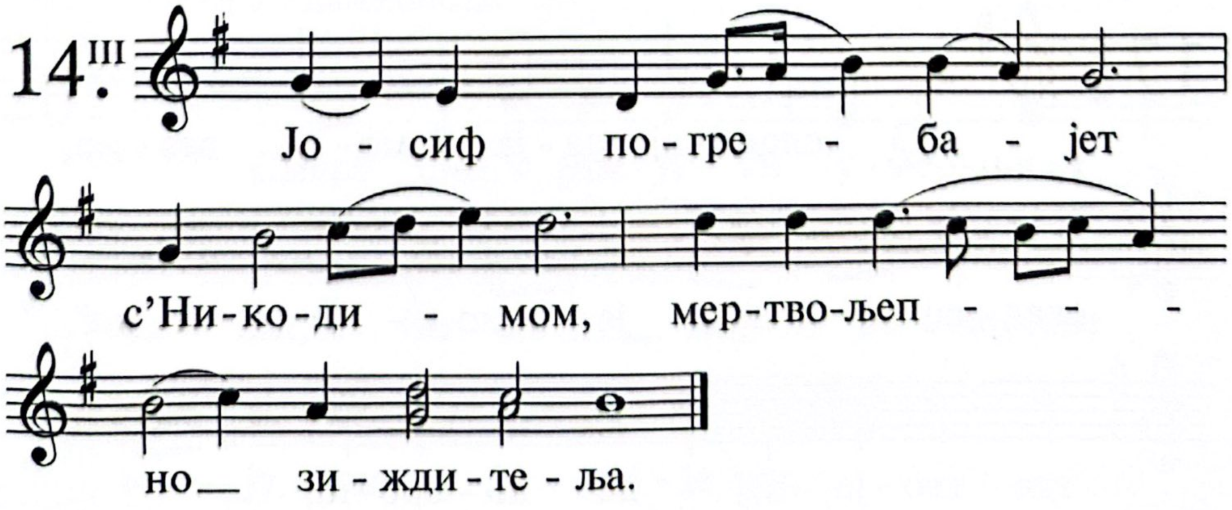

Возвах всјем сердцем мојим, үслиши мја Господи, оправданија твоја взишчү.

15. III

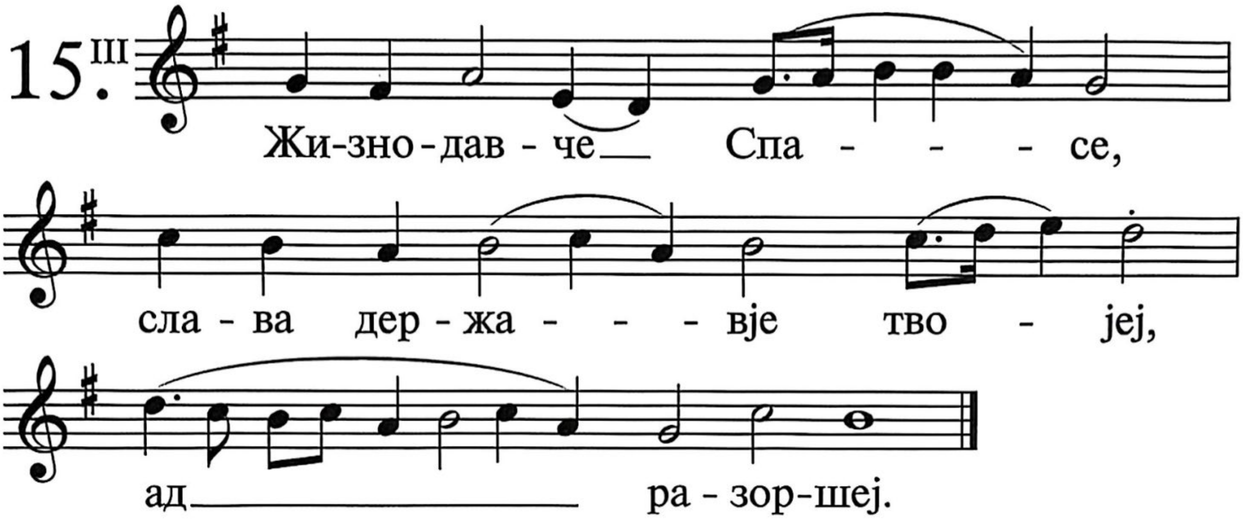

Возвах ти, спаси мја, и сохрању свидјенија твоја.

16. III

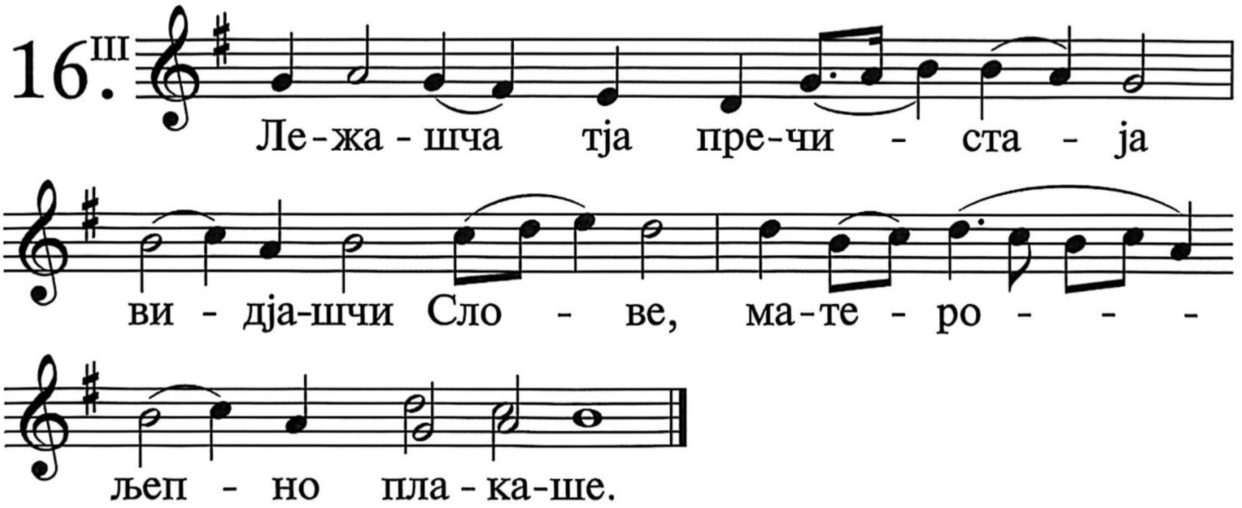

Предварих в безгодии, и воззвах, на словеса твоја үповах.

17. III

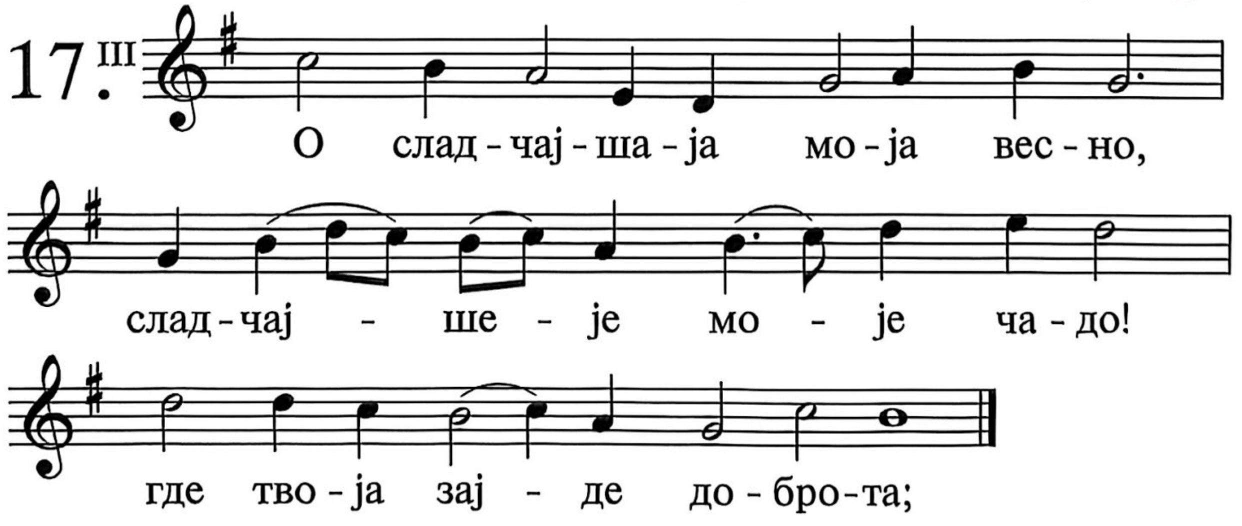

Предваристје очи моји ко утру, поучитисја словесем твојим.

18.III

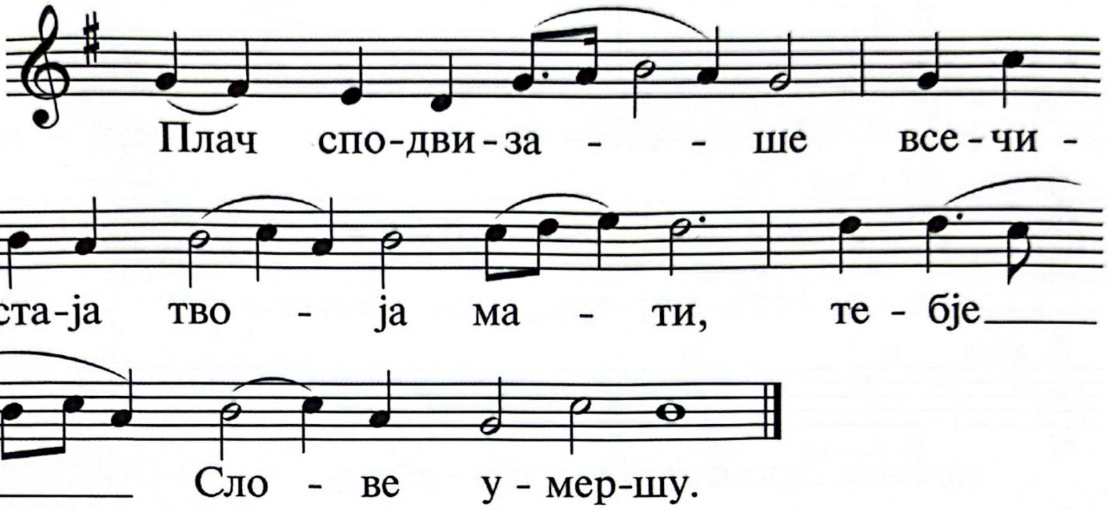

Глас мој услиши Господи по милости твојеј, по судбје твојеј живи мја.

19.III

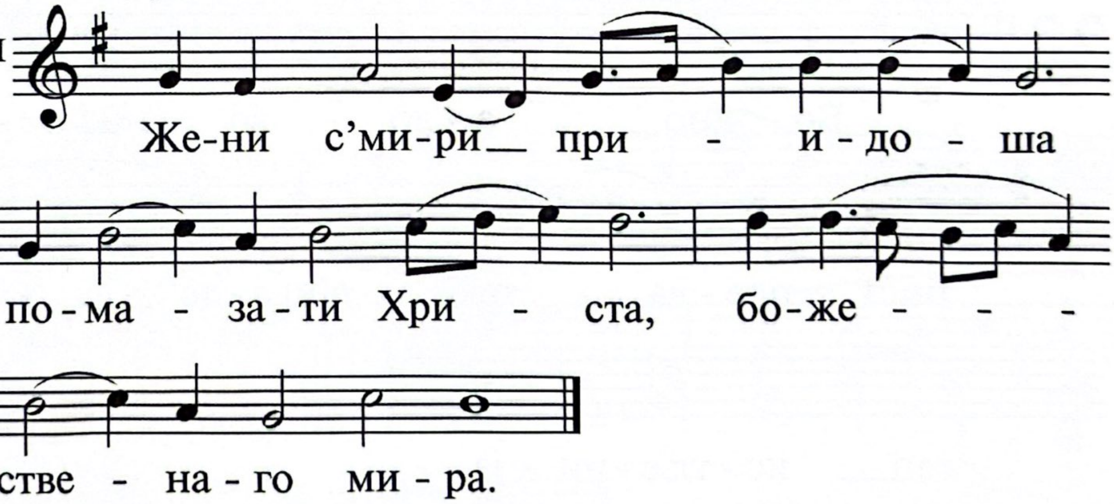

Приближишасја гоњашчи мја безаконијем, от закона же твојего удалишасја.

20.III

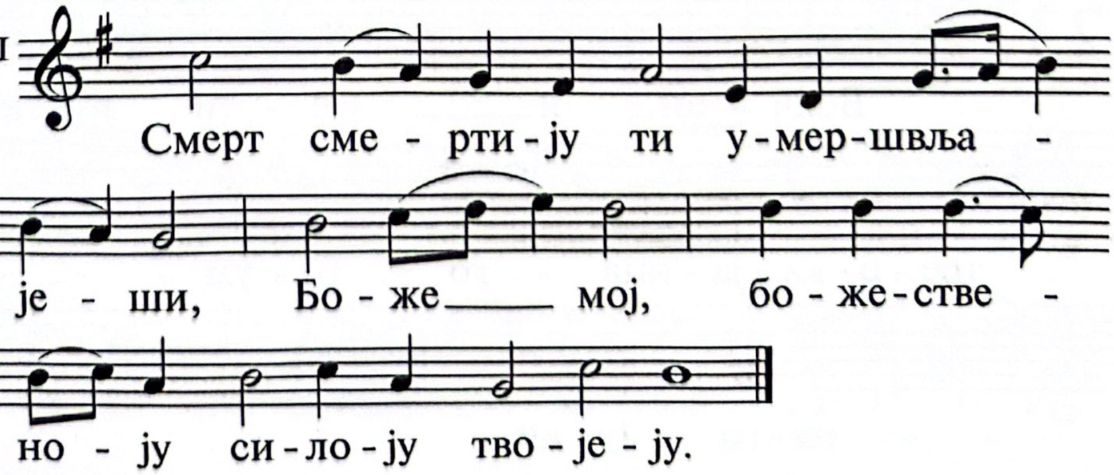

Близ јеси ти Господи, и вси путије твоји истина.

21. III

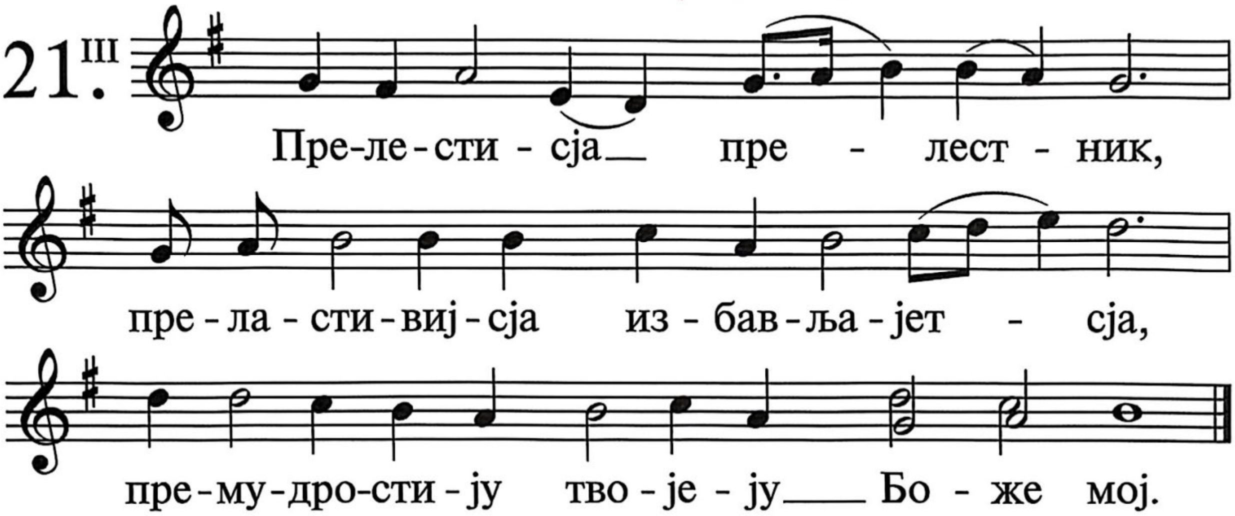

Исперва познах от свидјениј твојих, јако во вјек основал ја јеси.

22. III

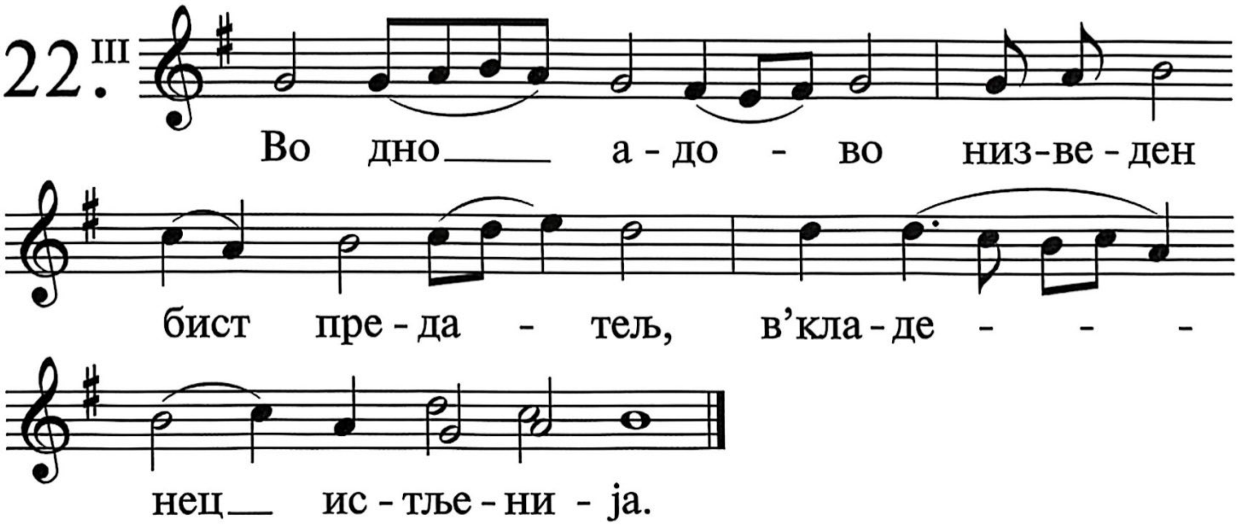

Вижд смиреније моје и изми мја, јако закона твојего не забих.

23. III

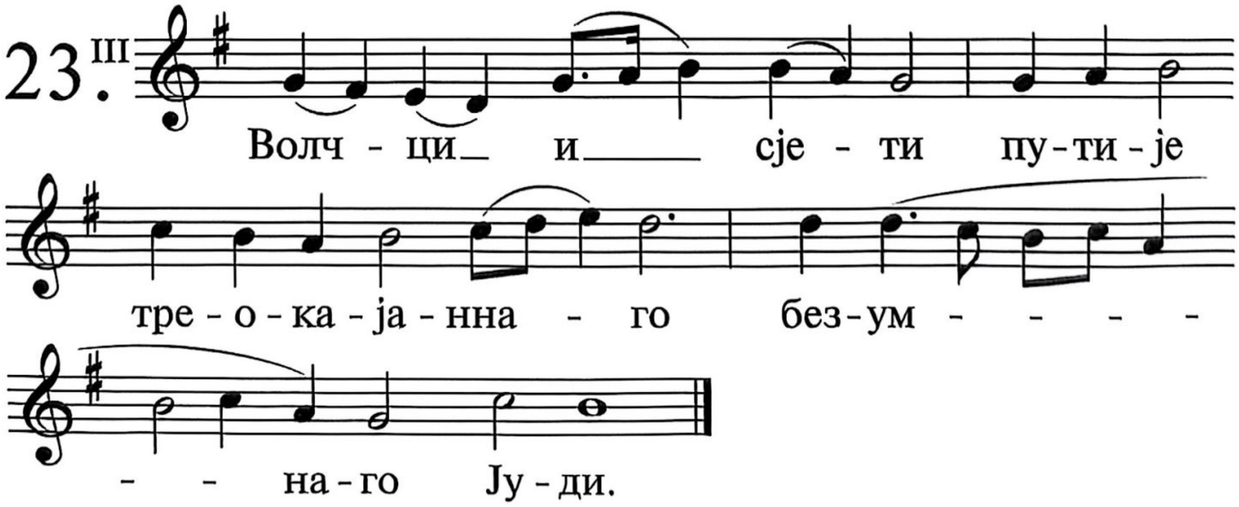

Сѵди сѵд мој, и избави мја, словесє ради твојєго живи мја.

24. III

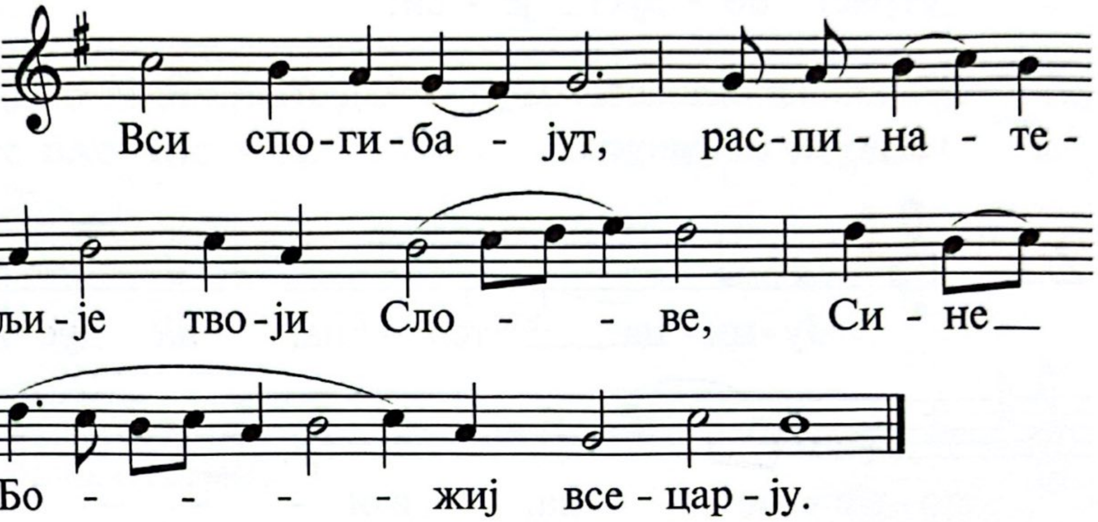

Далечє от грјєшник спасєније, јако оправдании твојих нє взискаша.

25. III

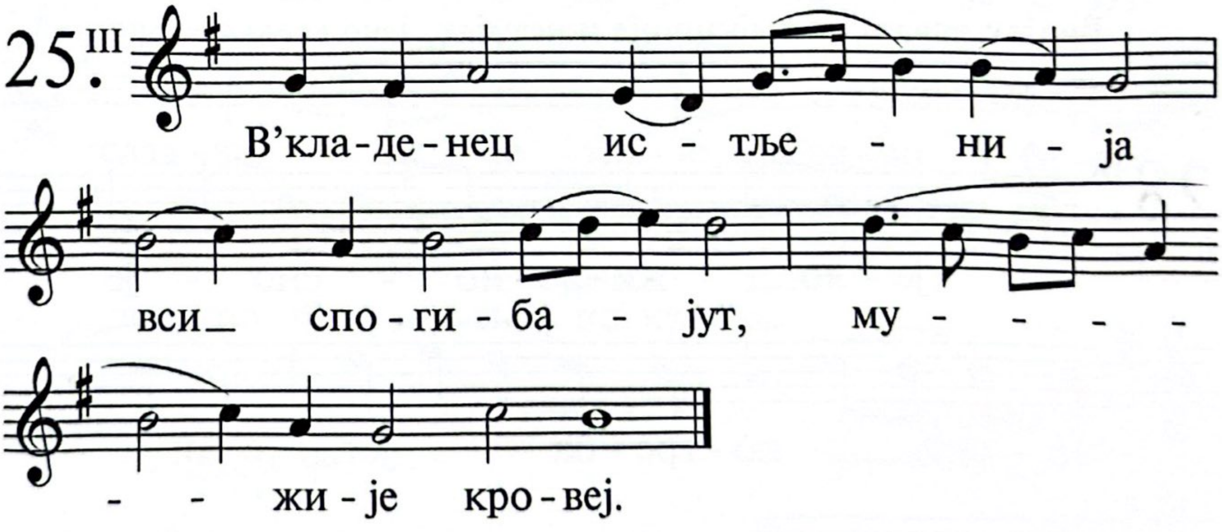

Шчедроти твоја многи Господи, по сѵдбје твојеј живи мја.

26. III

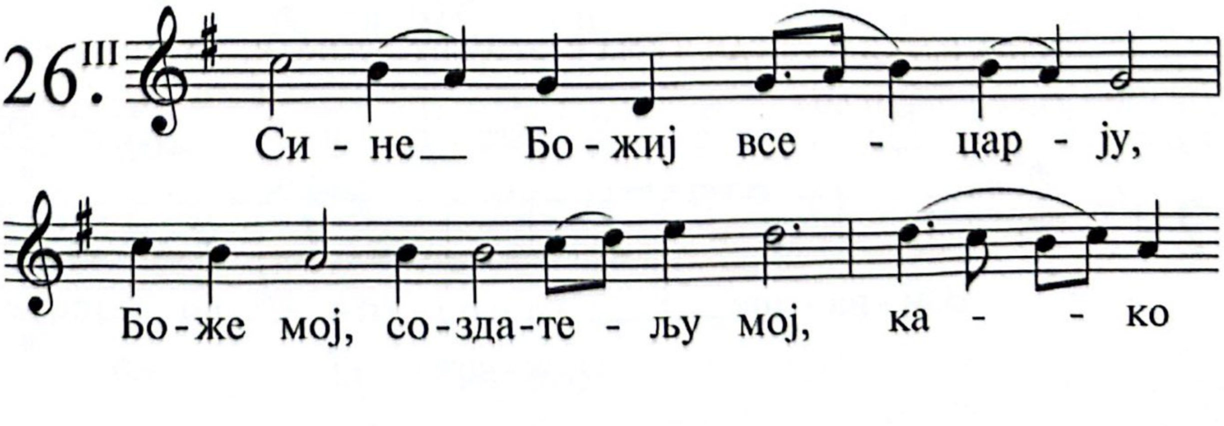

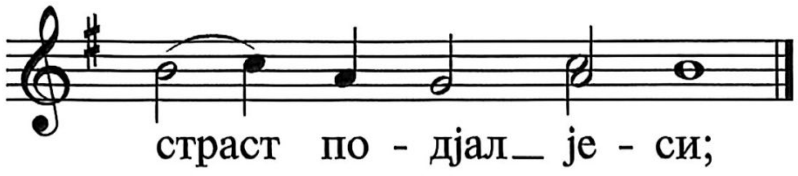

Мнози изгоњашчии мја и стужајушчии ми, от свидјениј твојих не уклонихсја.

27. III

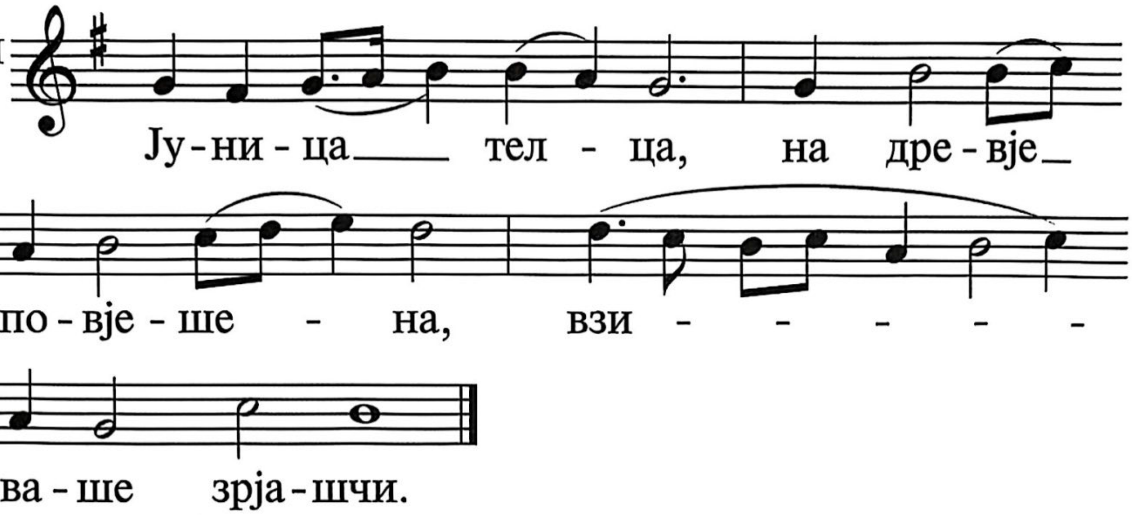

Видјех неразумјевајушчија и истајах, јако словес твојих не сохраниша.

28. III

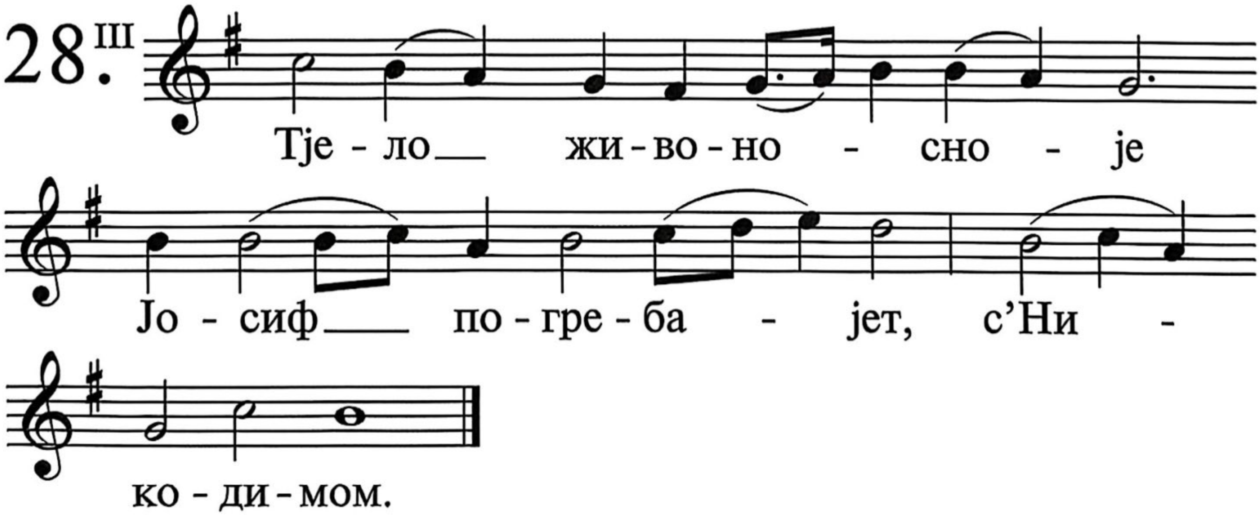

Вижд јако заповједи твоја возљубих Господи, по милости твојеј живи мја.

29. III

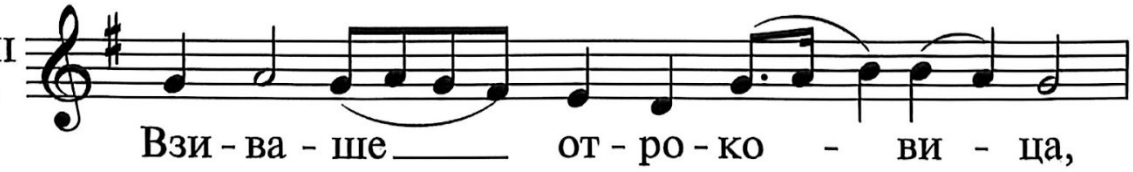

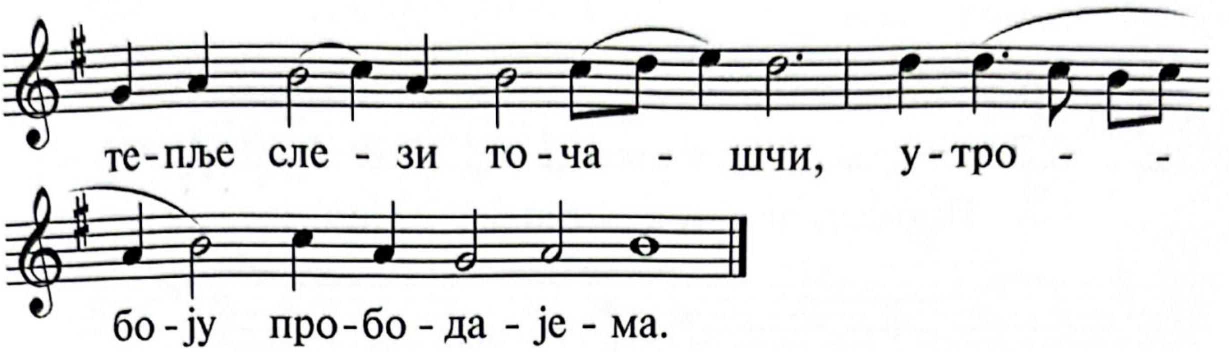

Начало словес твојих истина, и во вјек всја судби правди твојеја.

30. III
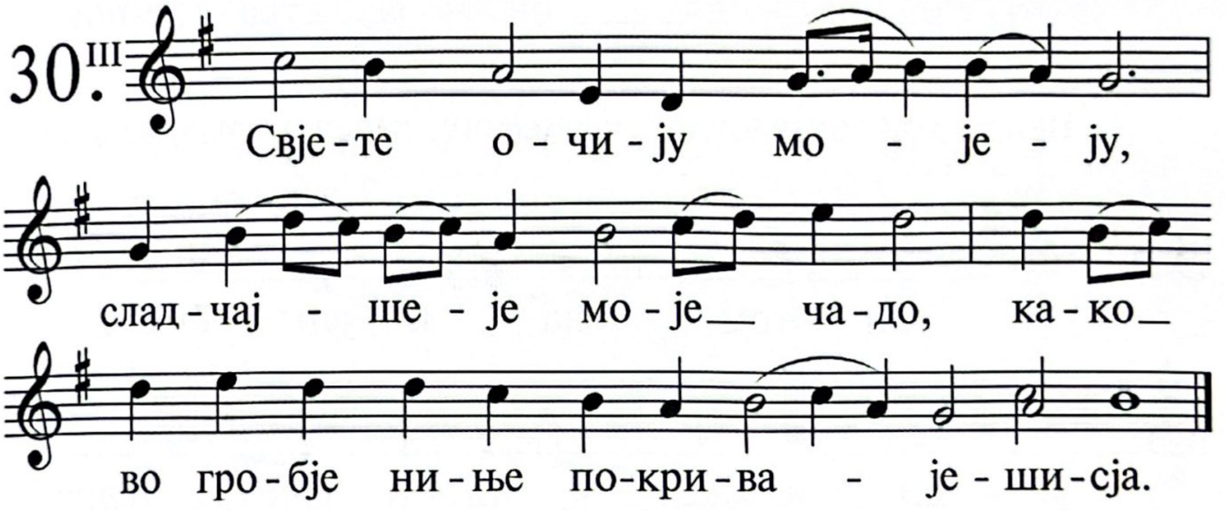

Књази погнаша мја туње, и от словес твојих убојасја сердце моје.

31. III
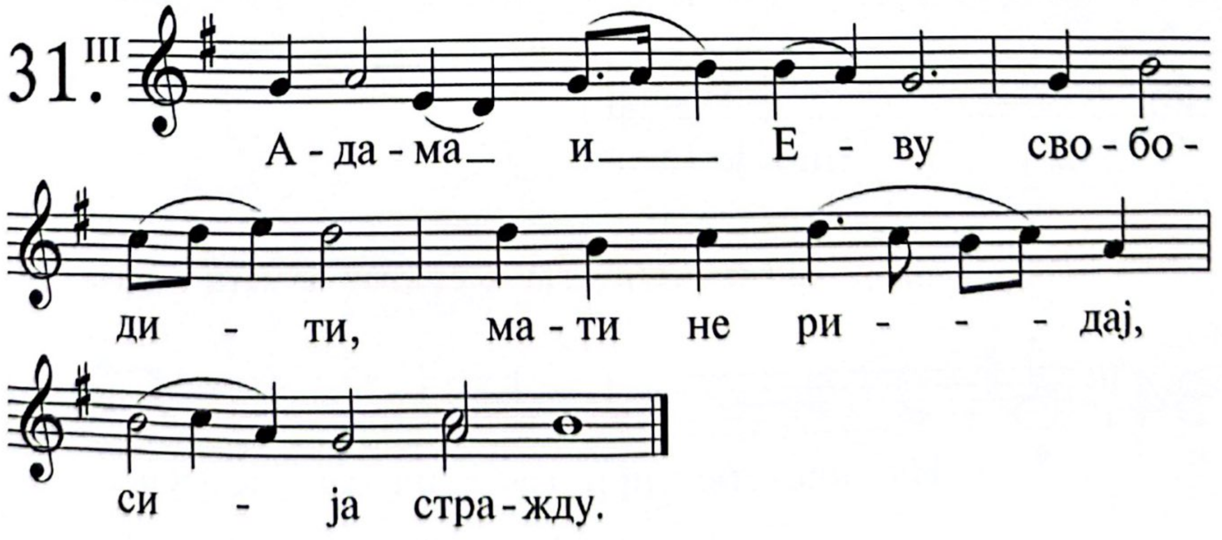

Возрадујуслја аз о словесјех твојих, јако обрјетајај корист многу.

32. III

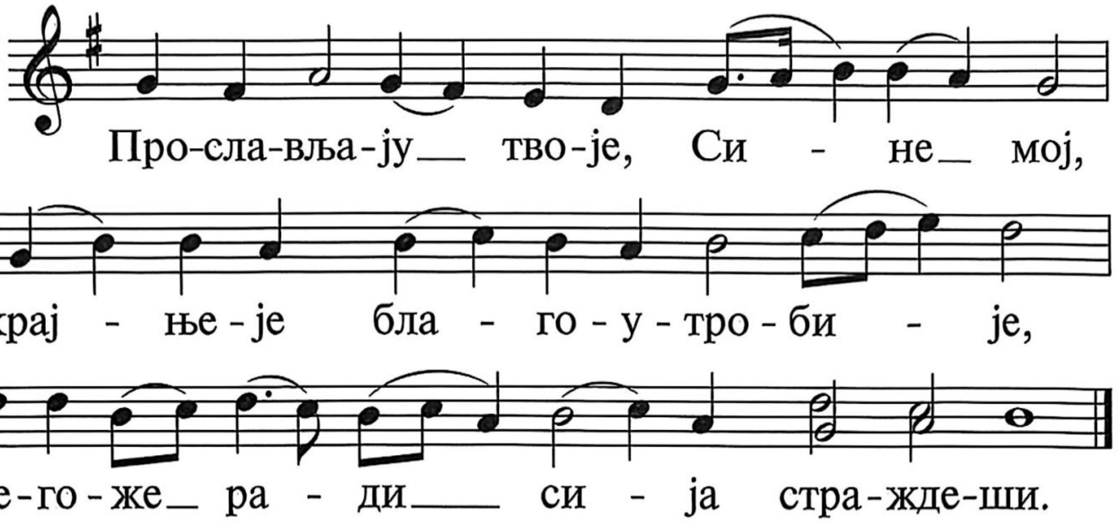

Неправду возненавидјех и омерзих, закон же твој возљубих.

33. III

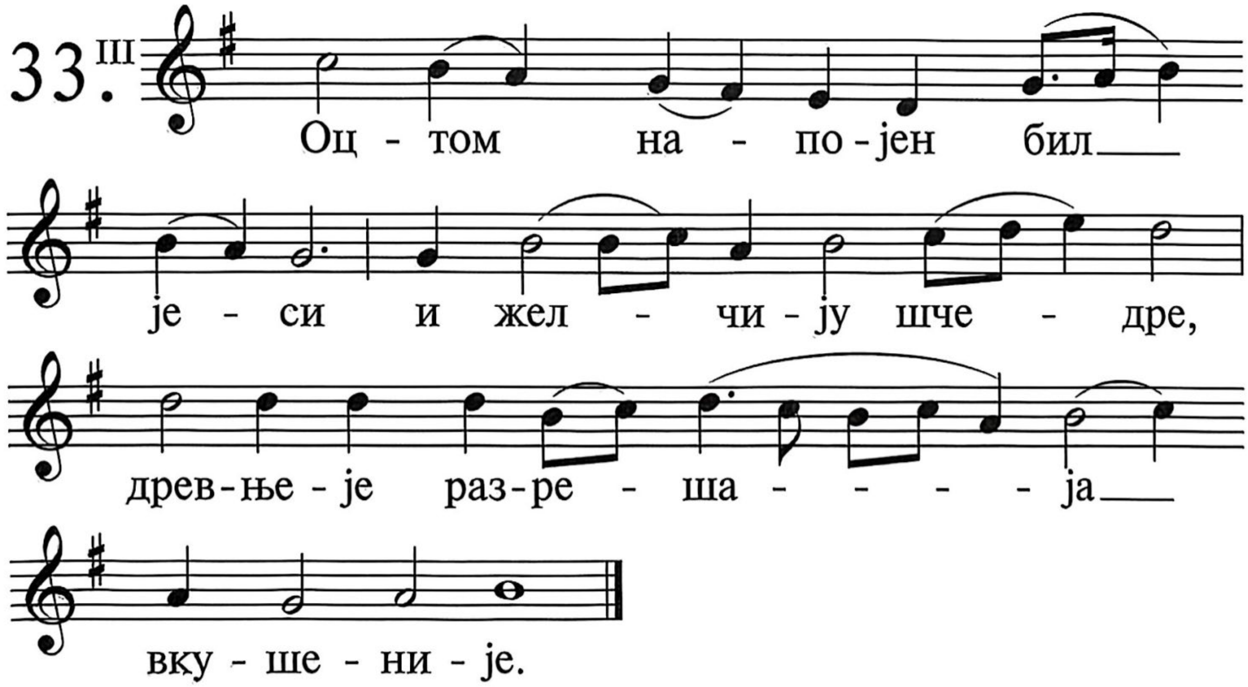

Седмерицеју дњем хвалих тја, о судбах правди твојеја.

34. III

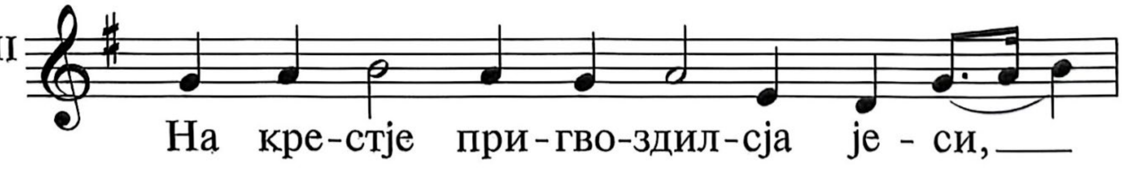

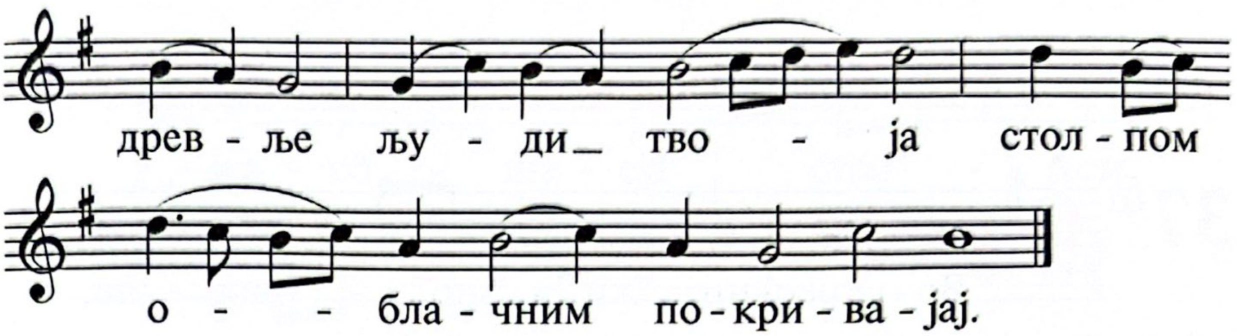

Мир мног љубјашчим закон твој, и њест им соблазна.

35.III

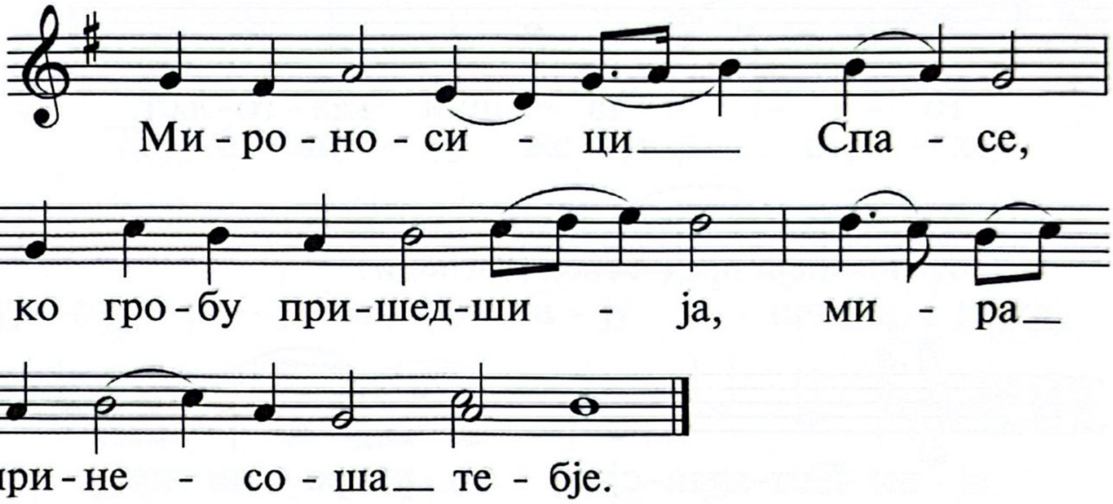

Чајах спасенија твојего Господи, и заповједи твоја возљубих.

36.III

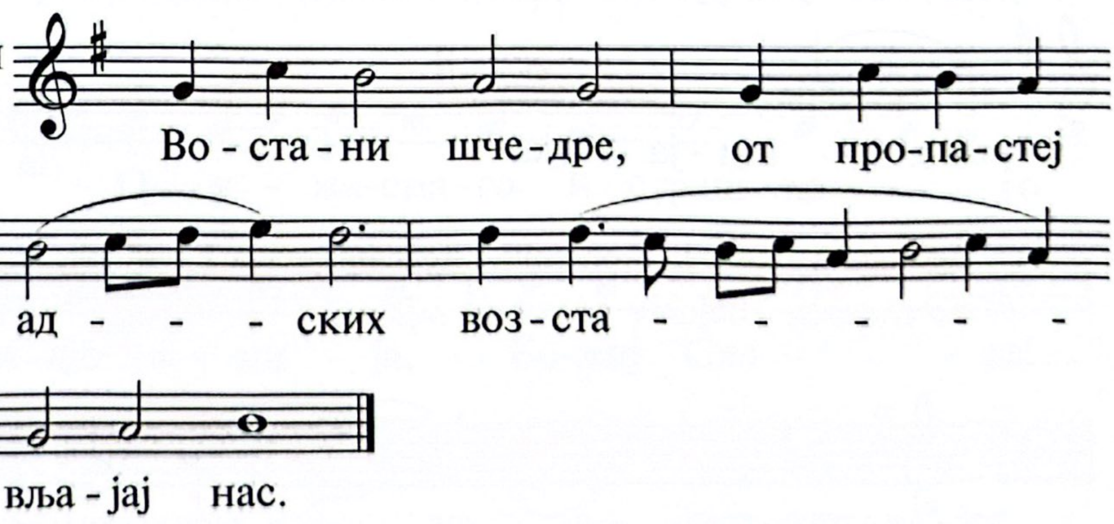

Сохрани душа моја свидјенија твоја, и возљуби ја зјело.

37 III

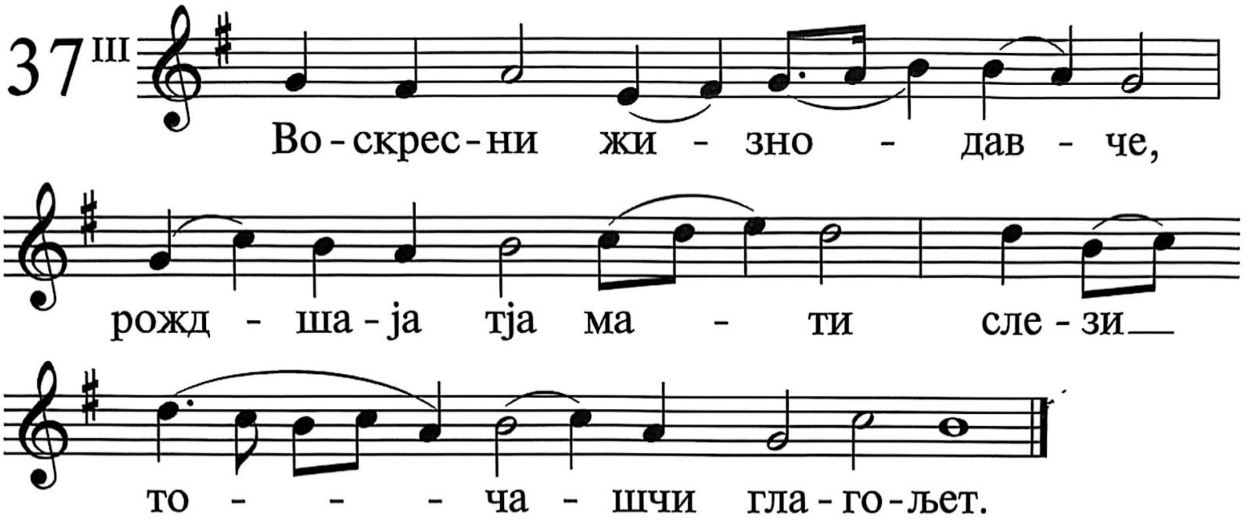

Сохраних заповједи твоја, и свидјенија твоја, јако вси путије моји пред тобоју Господи.

38. III

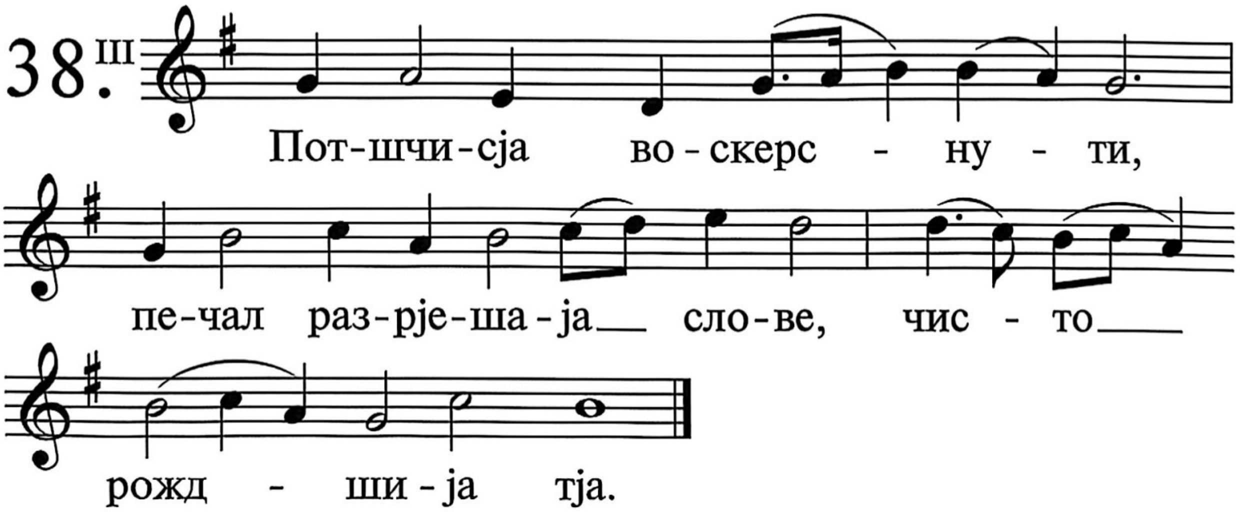

Да приближитсја мољеније моје пред тја Господи, по словеси твојему вразуми мја.

39. III

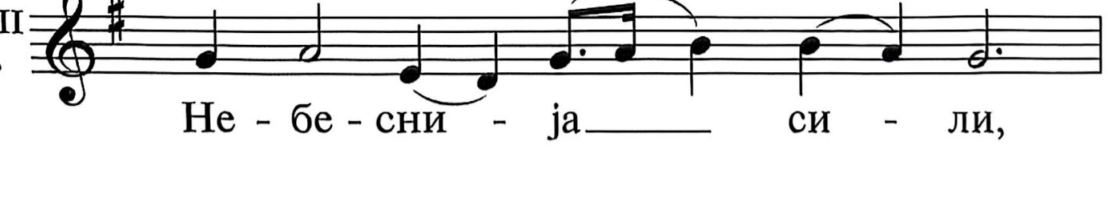

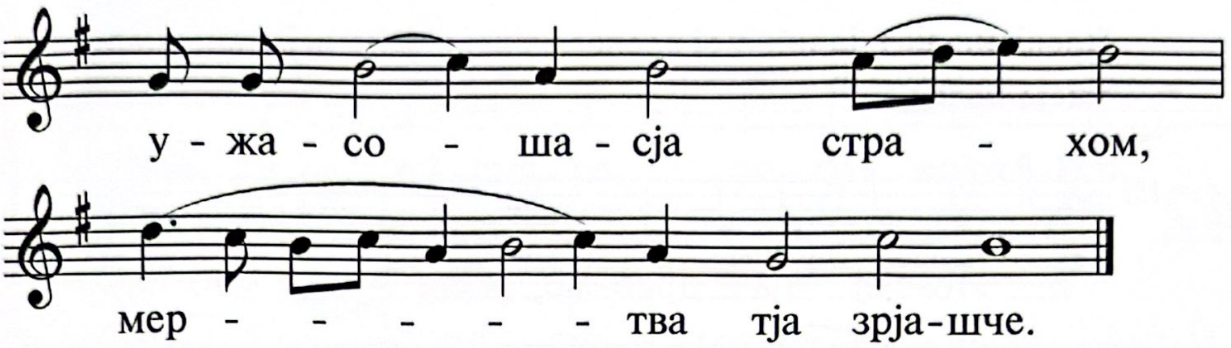

Да внидет прошеније моје пред тја Господи, по словеси твојему избави мја.

40.

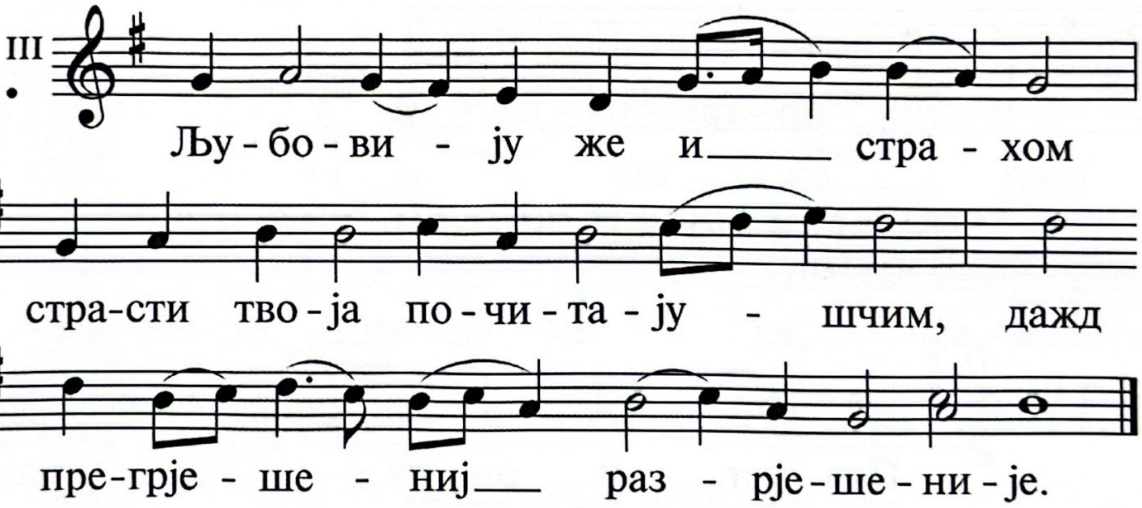

Отригнут устње моји пјеније, јегда научиши мја оправданијем твојим.

41.

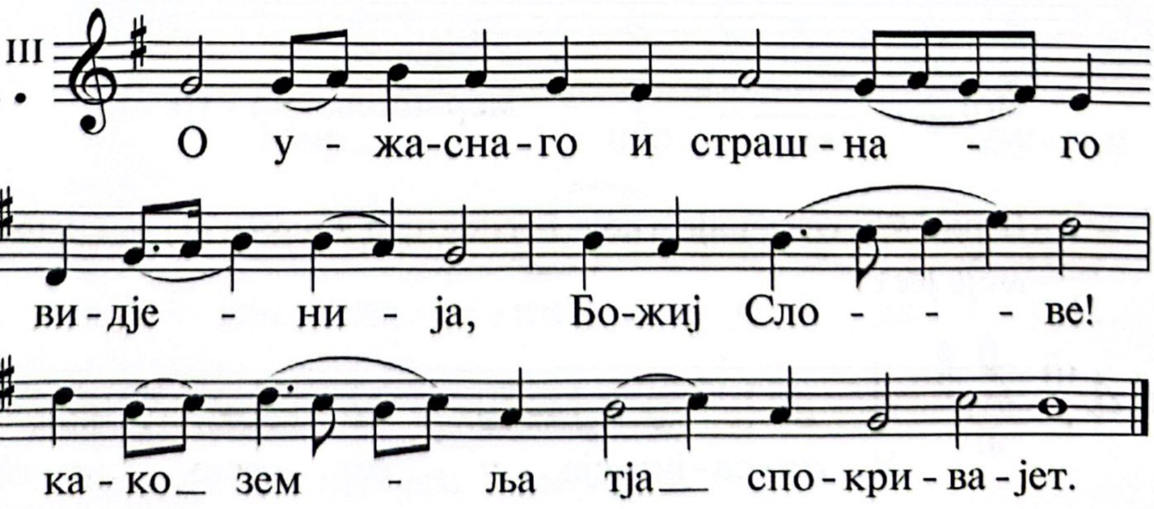

Провјешчајет јазик мој словеса твоја, јако вс̑ја заповједи твоја правда.

42.III

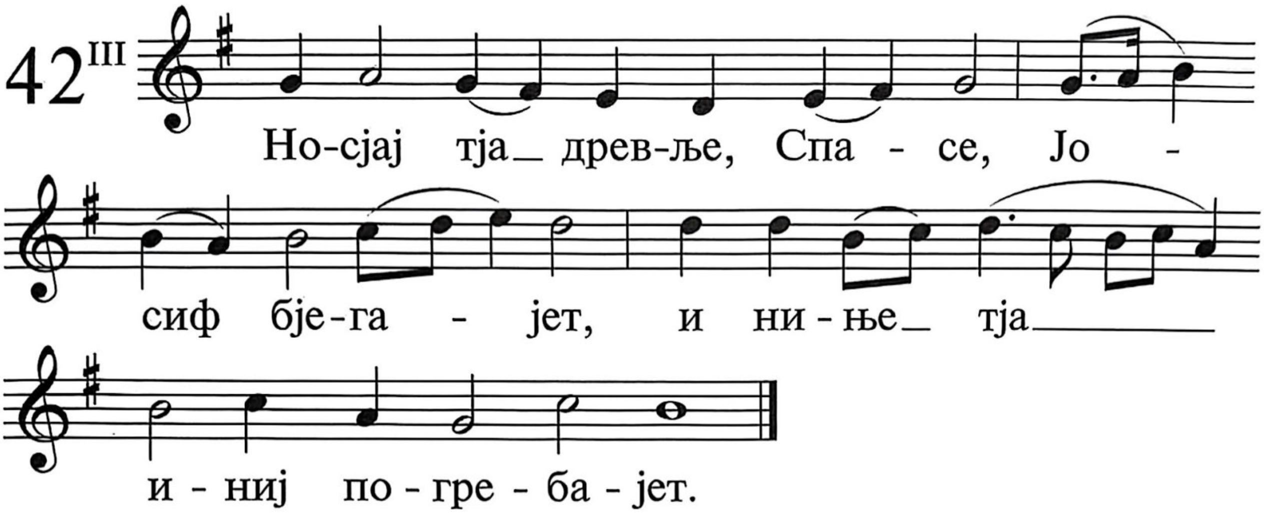

Да будет рука твоја јеже спасти мја, јако заповједи твоја изволих.

43.III

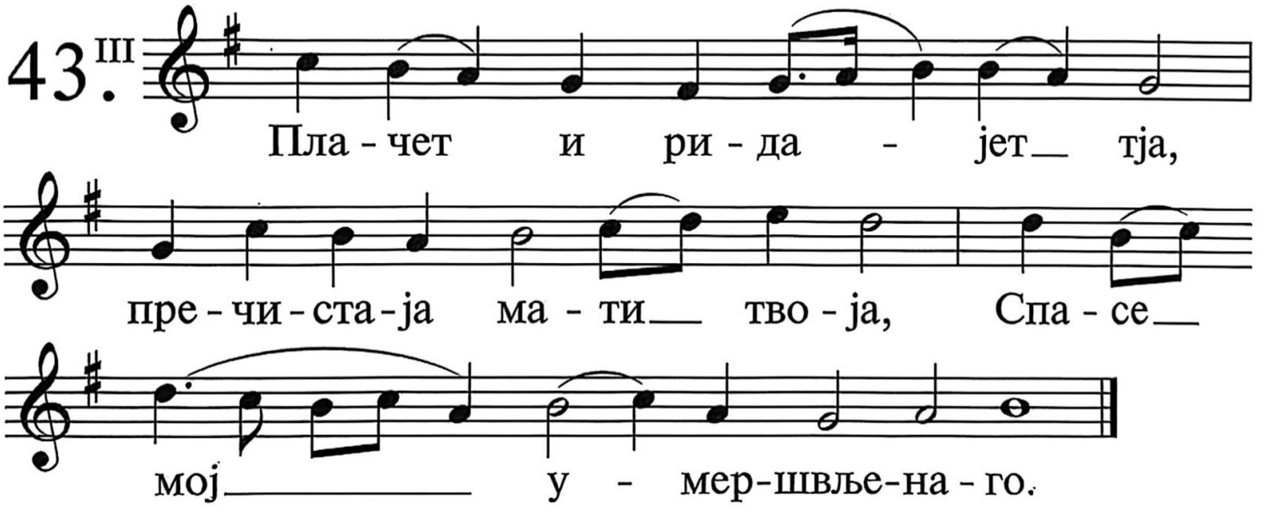

Возжелах спасеније твоје Господи, и закон твој поученије моје јест.

44.III

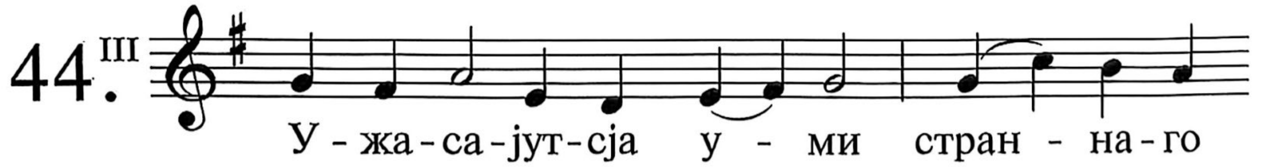

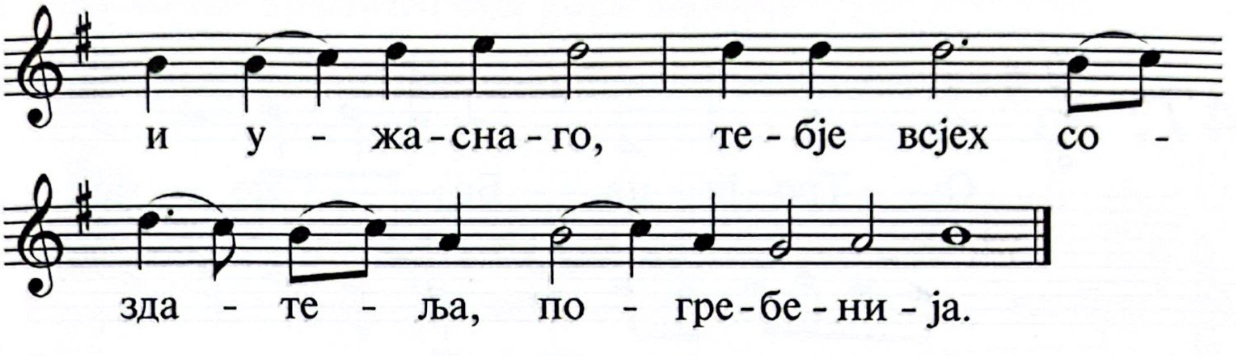

Жива будет душа моја, и восхвалит тја, и судби твоја помогут мње.

45. III

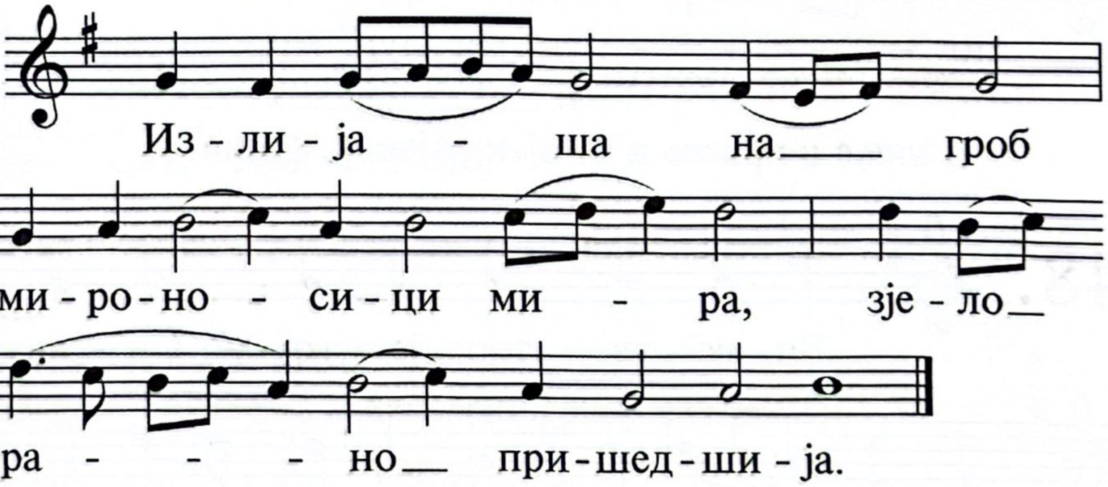

Заблудих јако овча погибшеје, взишчи раба твојего јако заповједеј твојих не забих.

46. III

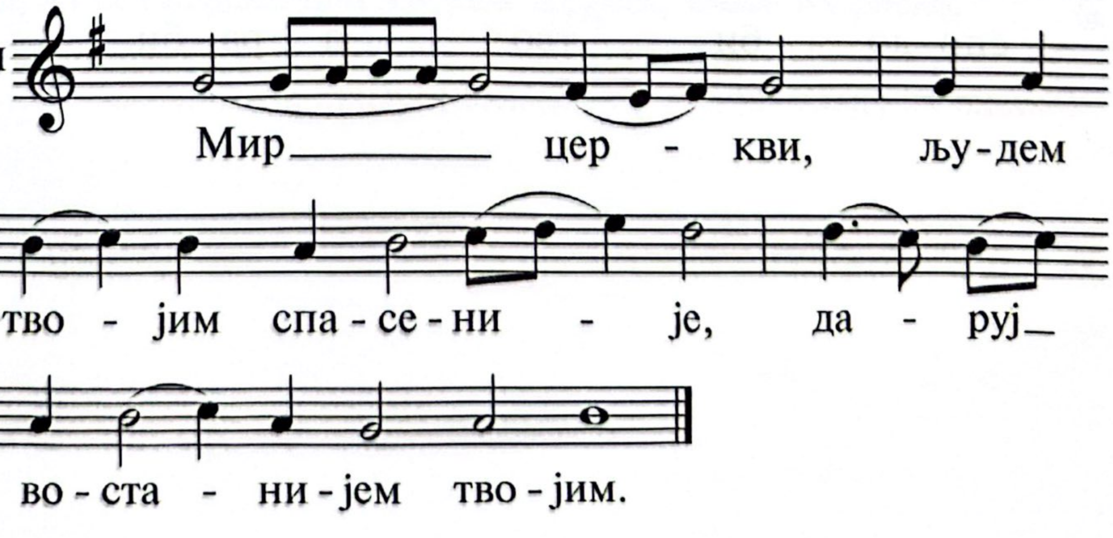

Слава Отцу и Сину и Свјатоме Духу,

47. III

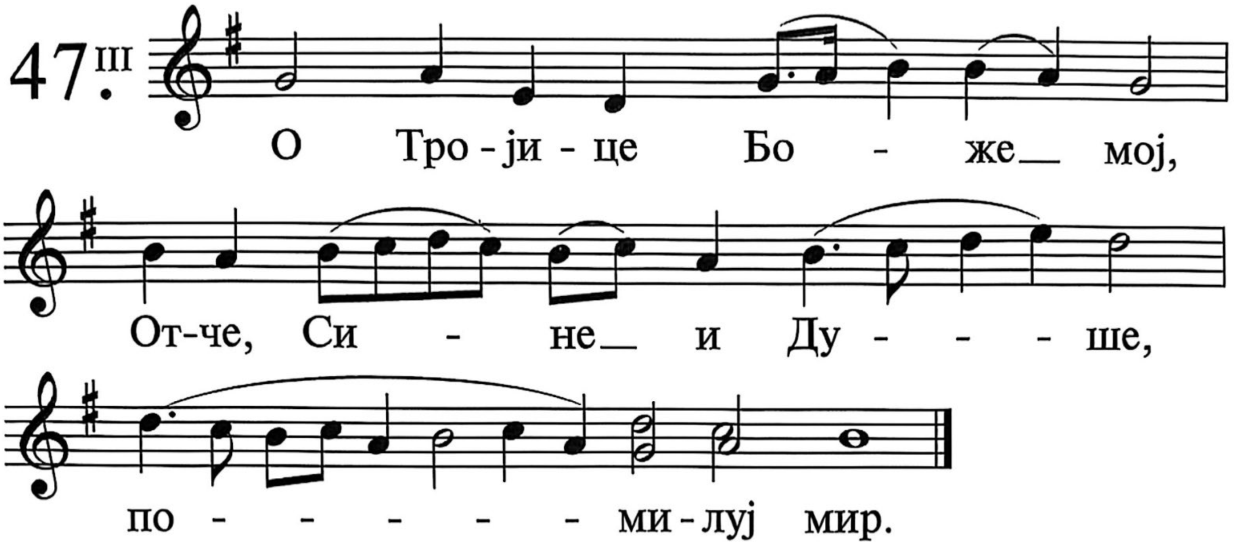

И ниње и присно и во вјеки вјеков. Амин.

48. III

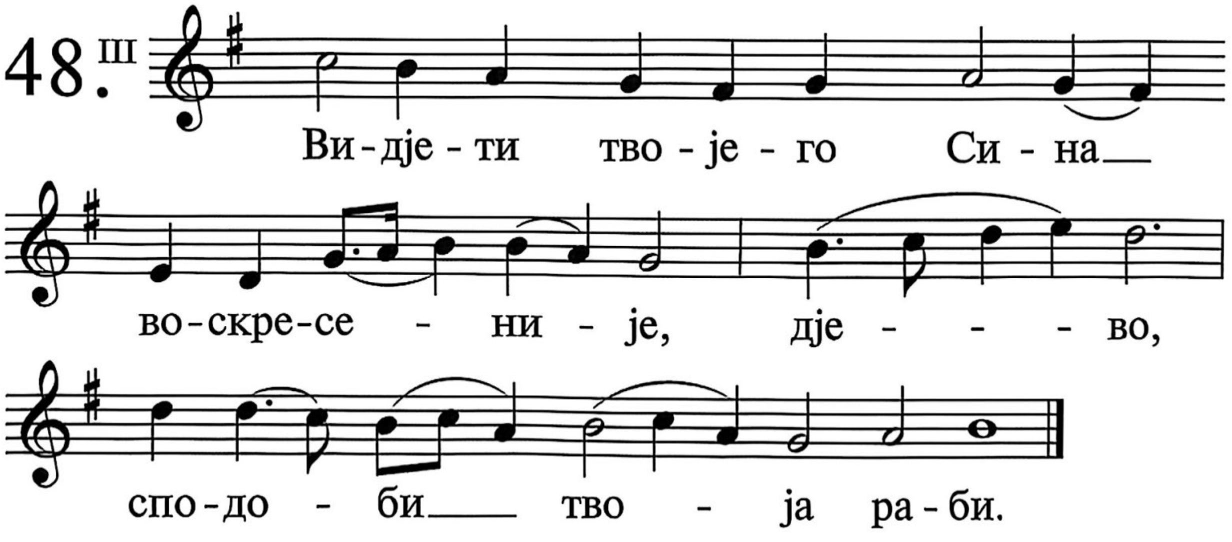

И опет ПРВИ ТРОПАР оба хора заједно

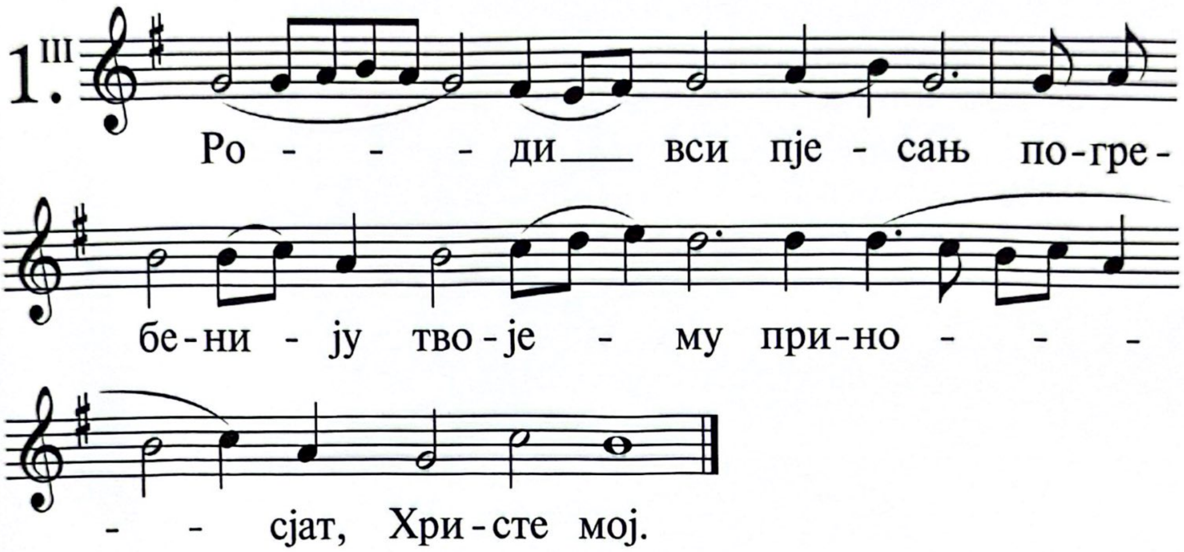

И одмах се певају тропари на глас 5.:

Благословен јеси Господи: и Ангелски собор удивисја:

Затим ЈЕКТЕНИЈА МАЛА, и ВОЗГЛАС:

Ти бо јеси Цар мира, Христе Боже наш, и тебје славу возсилајем со безначалним твојим Отцем, и с пресвјатим и благим и животворјашчим твојим Духом, ниње и присно, и во вјеки вјеков.

СВЕТА ВЕЛИКА СУБОТА

НА ЈУТРЕЊУ

СТАТИЈЕ

НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

Силазак у Ад, икона, рад Иконописачког атељеа Билић

Статија прва-глас 5.

Благословен си Господе научи ме заповестима Својим.

Благо онима којима је пут чист, који ходе по закону Господњем.

1.[1]

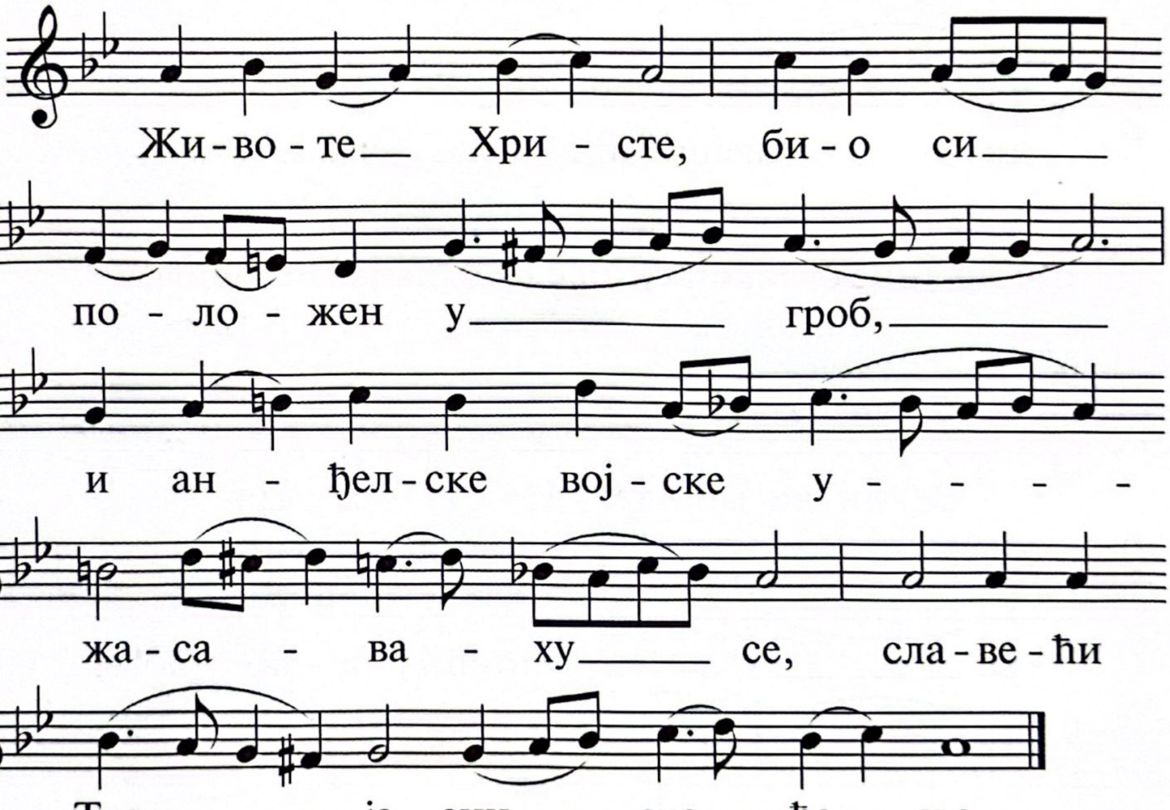

Благо онима који чувају откривења Његова, свим срцем траже Га.

2.[1]

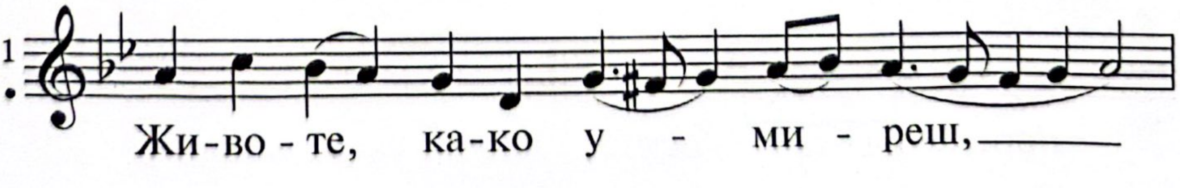

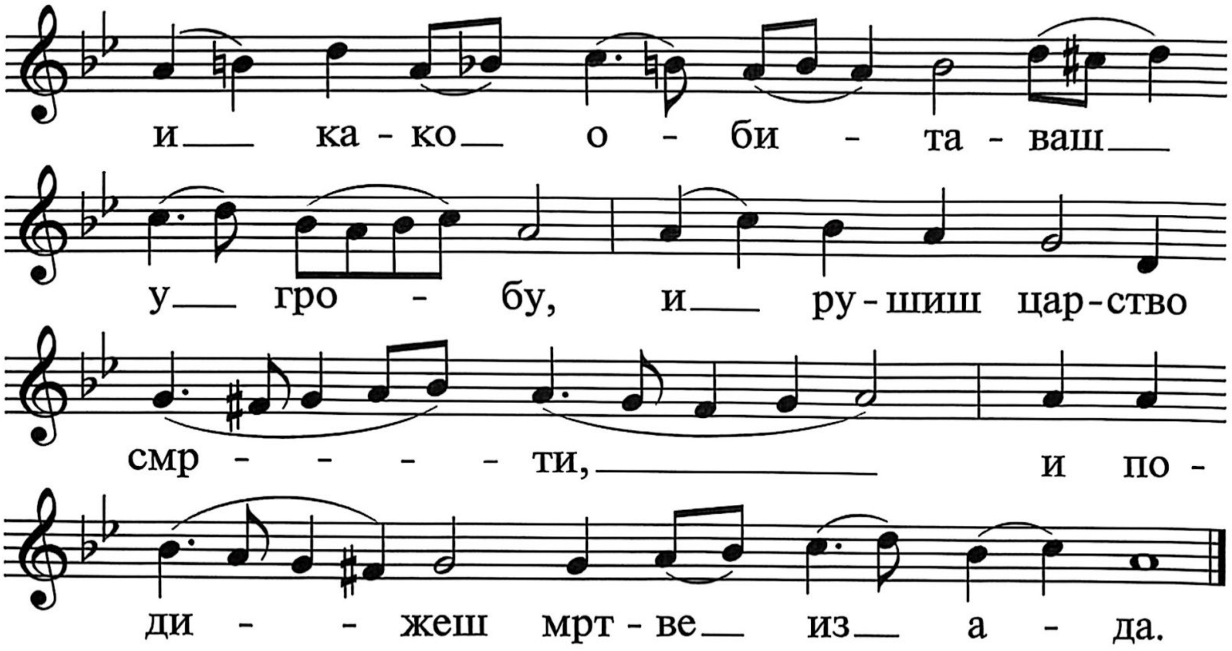

Који не чине безакоње, ходе путевима Његовим.

3.[1]

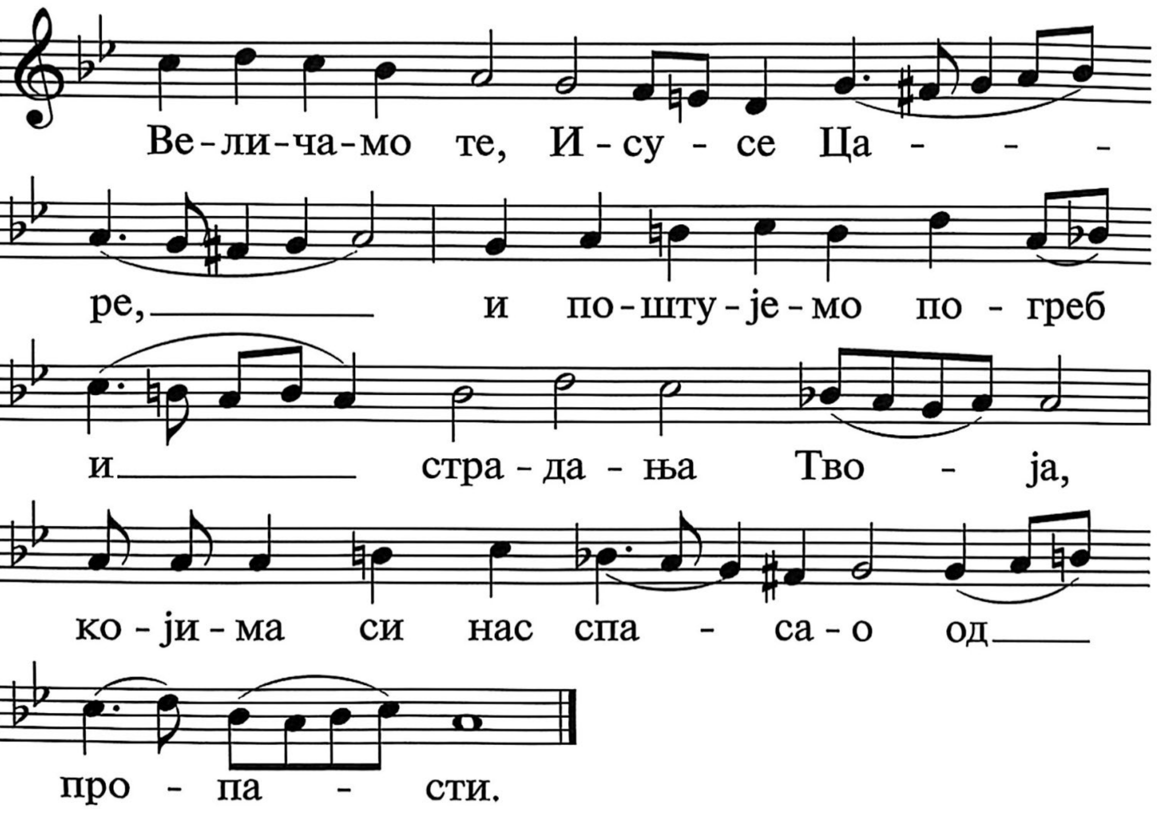

Ти си дао заповести Своје, да се чувају добро.

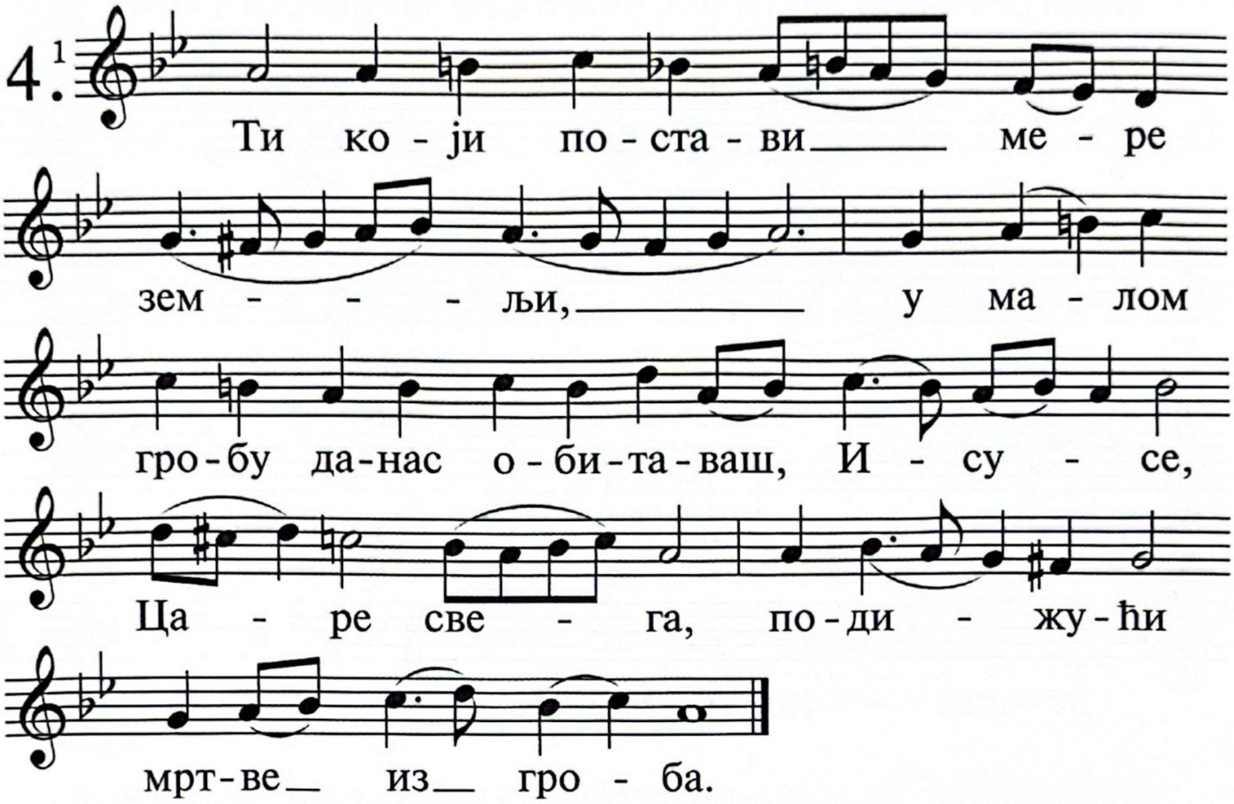

Кад би путеви моји били управљени да чувам наредбе Твоје.

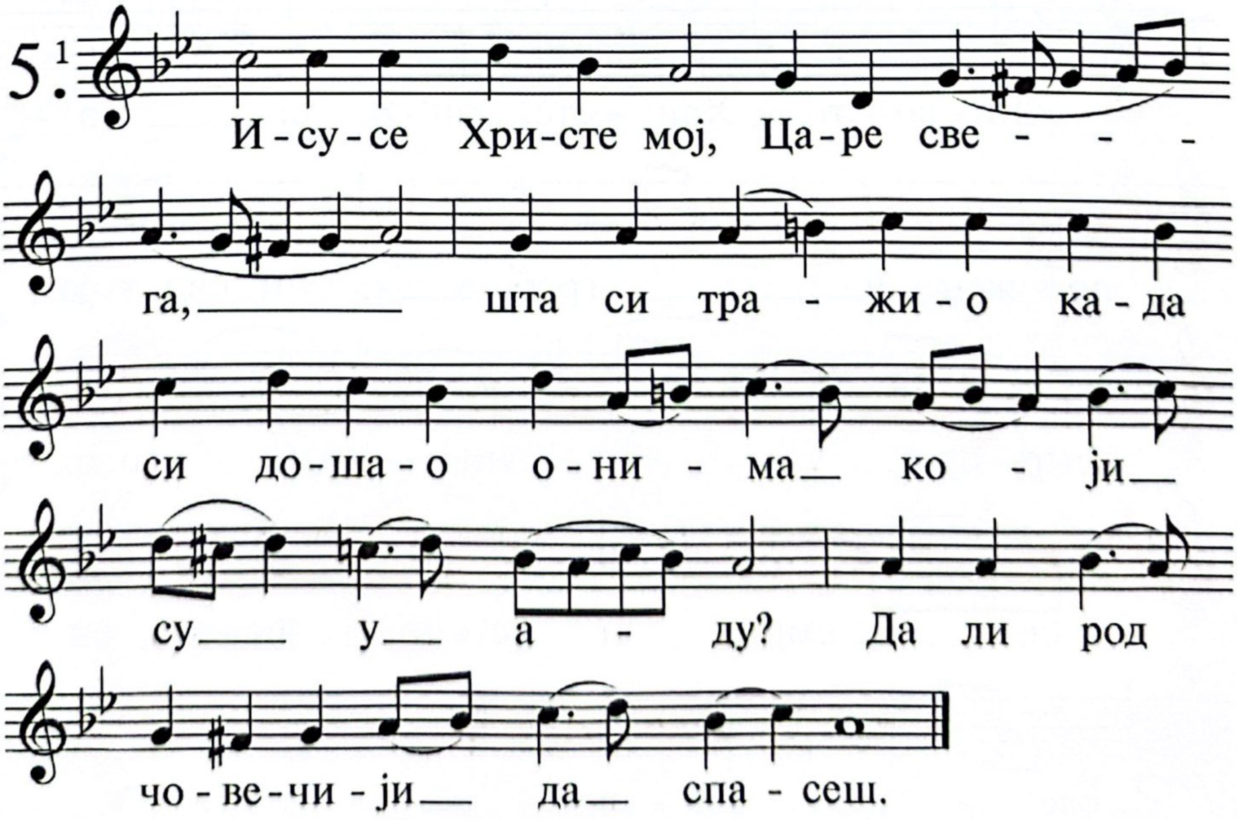

Онда се не бих постидео, пазећи на заповести Твоје;

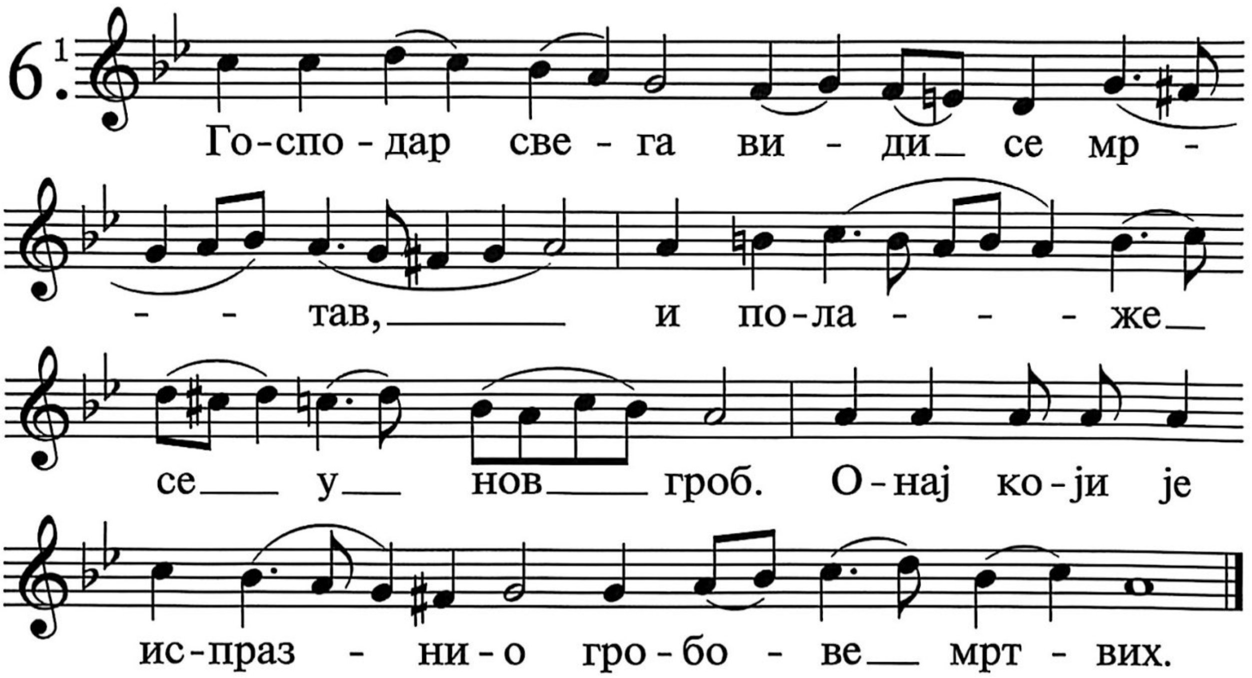

Хвалио бих Те са правим срцем, учећи се праведним законима Твојим.

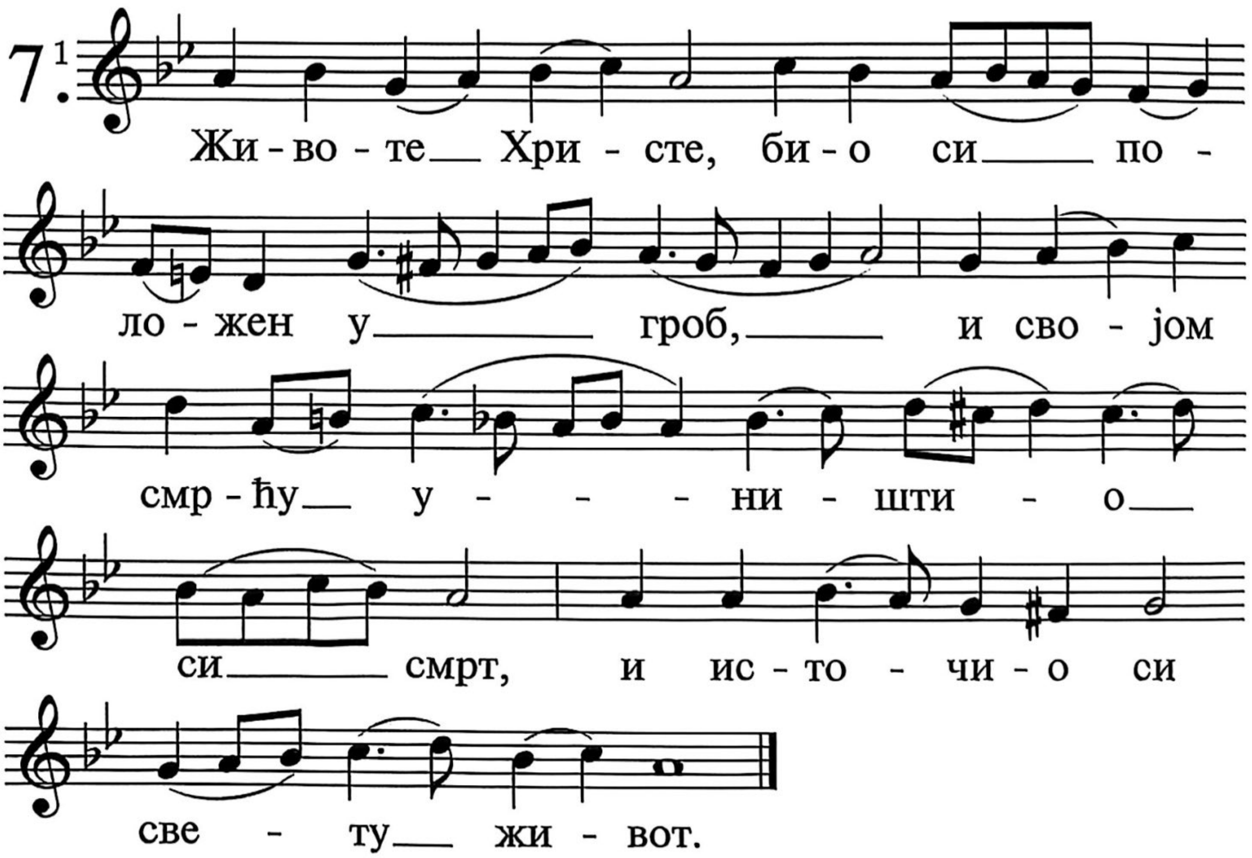

Чуваћу наредбе Твоје, немој ме оставити сасвим.

8.
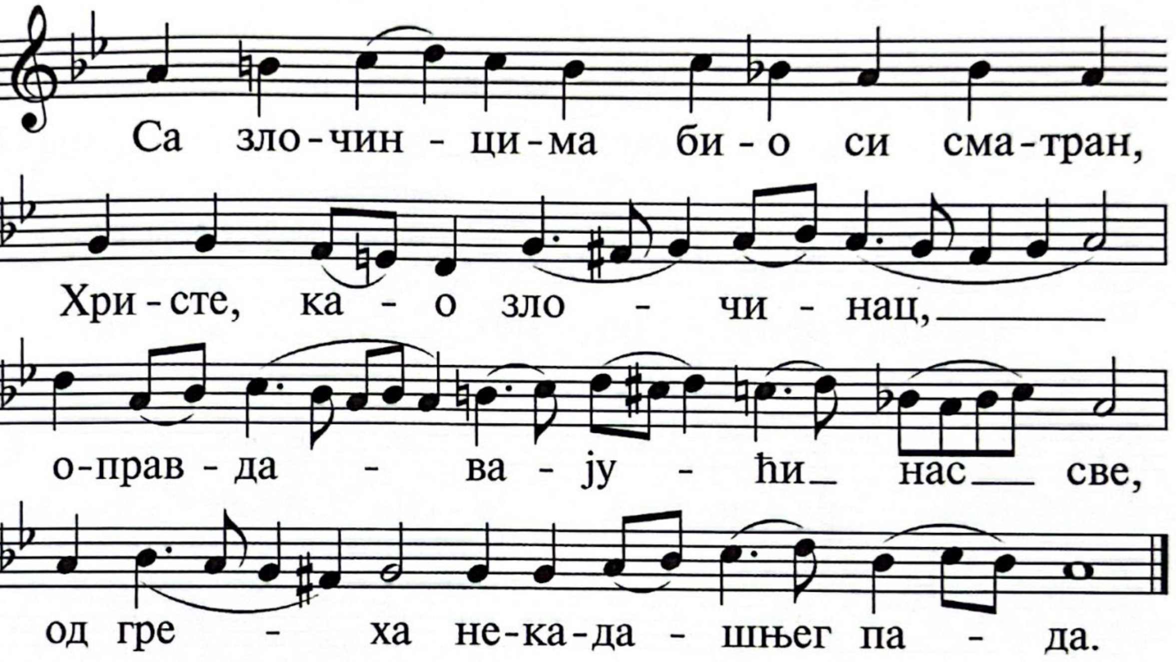

Како ће младић очистити пут свој? Владајући се по речима Твојим.

9.
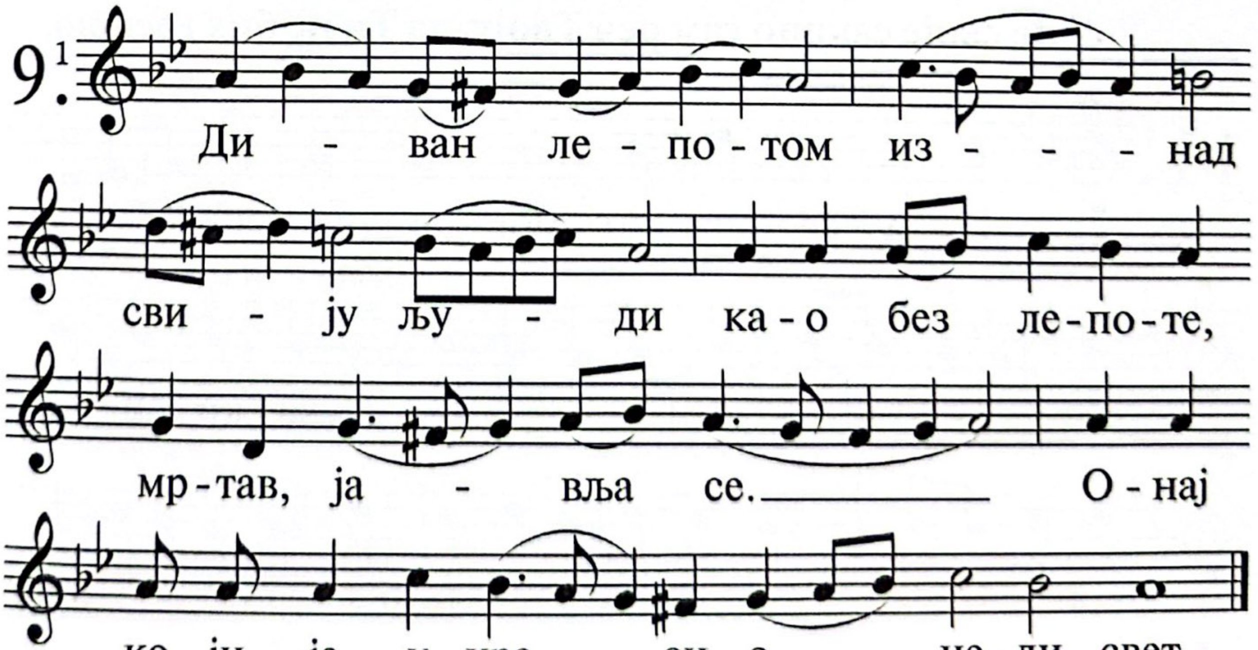

Свим срцем својим тражим Тебе, не дај ми да се удаљим од заповести Твојих.

10.
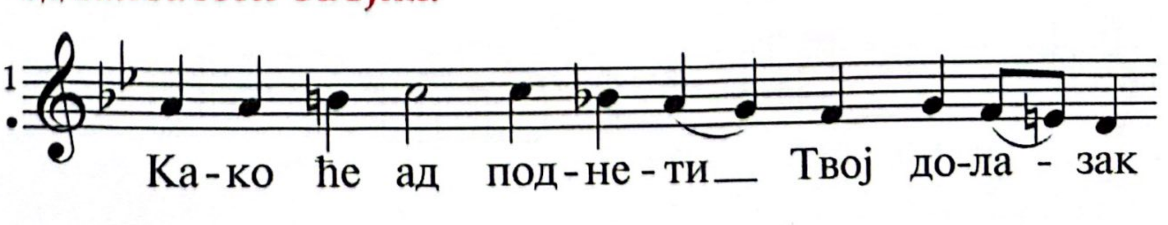

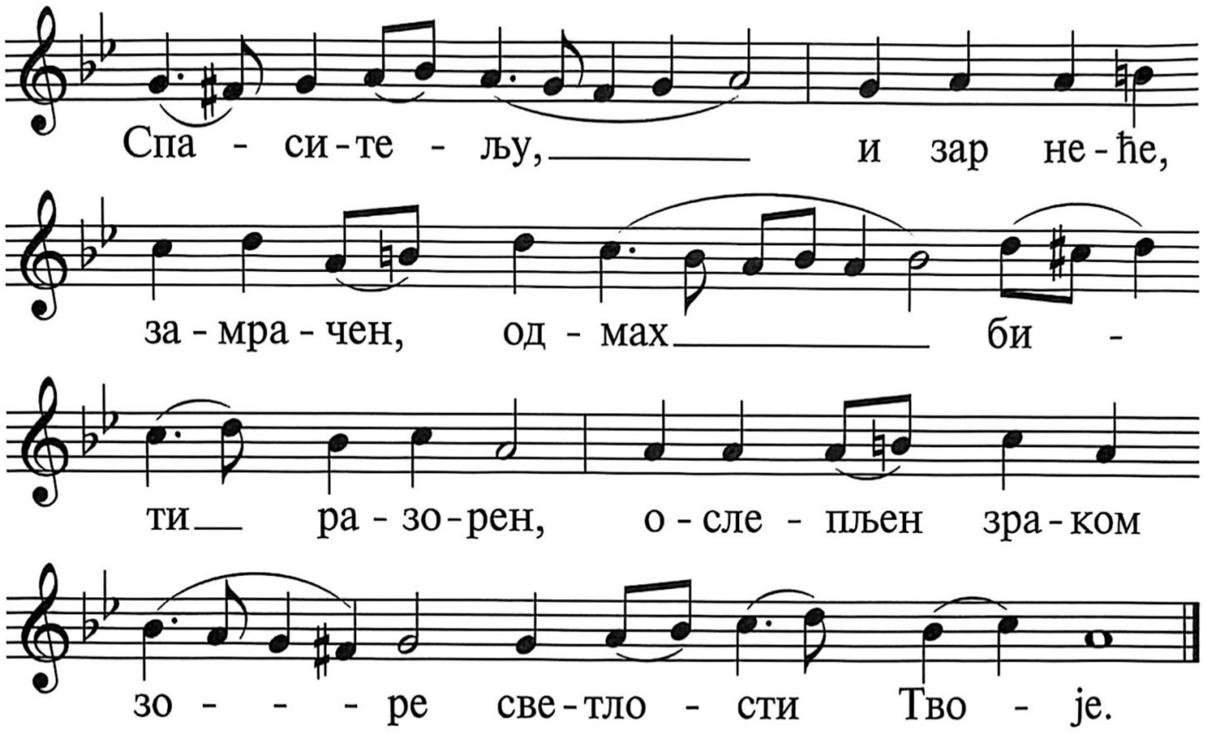

У срце своје сакрио сам реч Твоју, да Ти не бих грешио.

11.

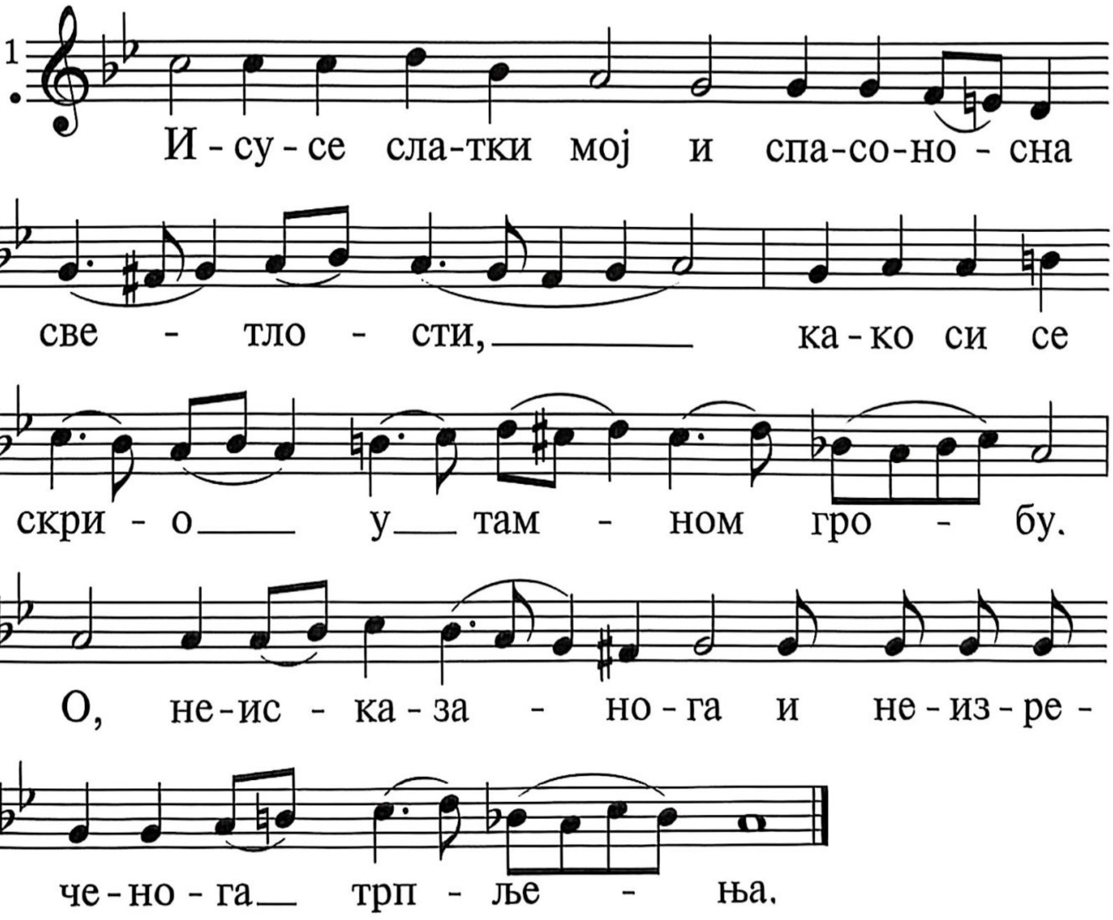

Благословен си, Господе, научи ме наредбама Својим.

12.

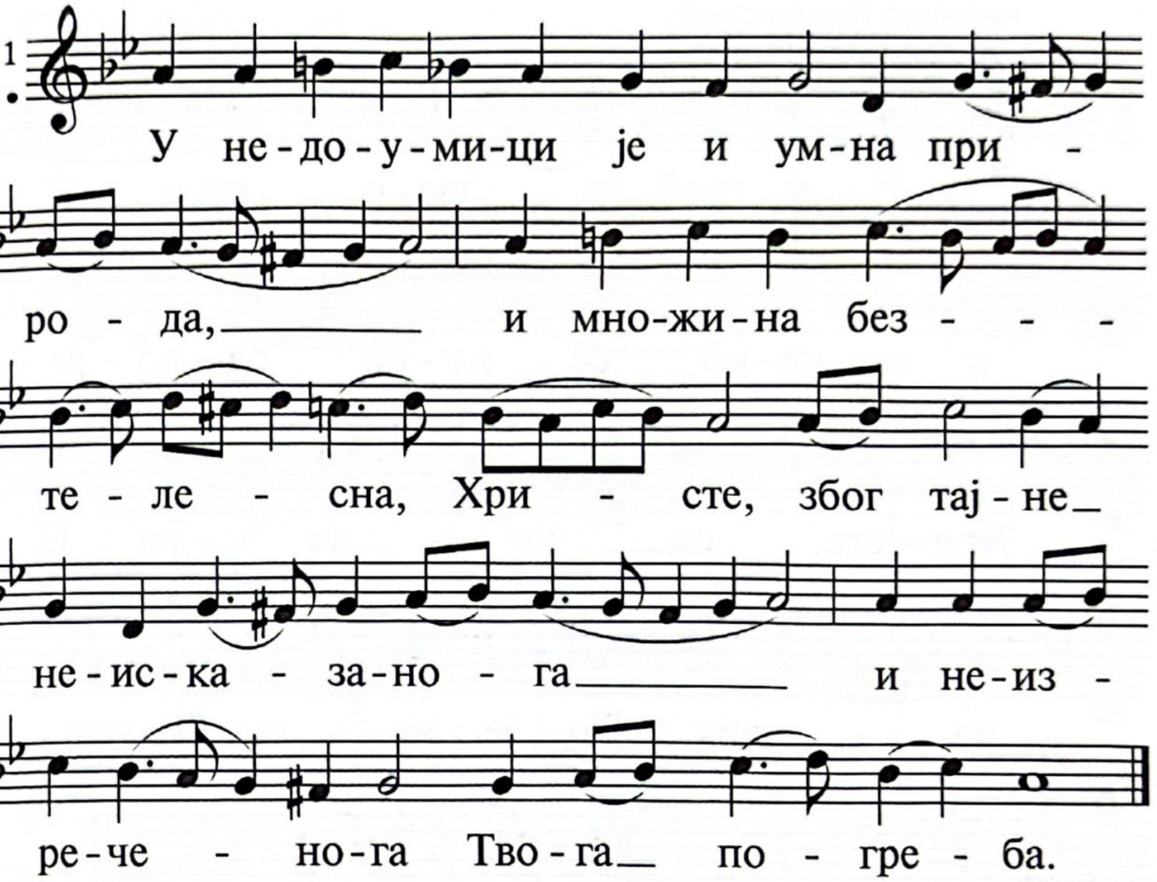

Устима својим јављам све судове уста Твојих.

13.

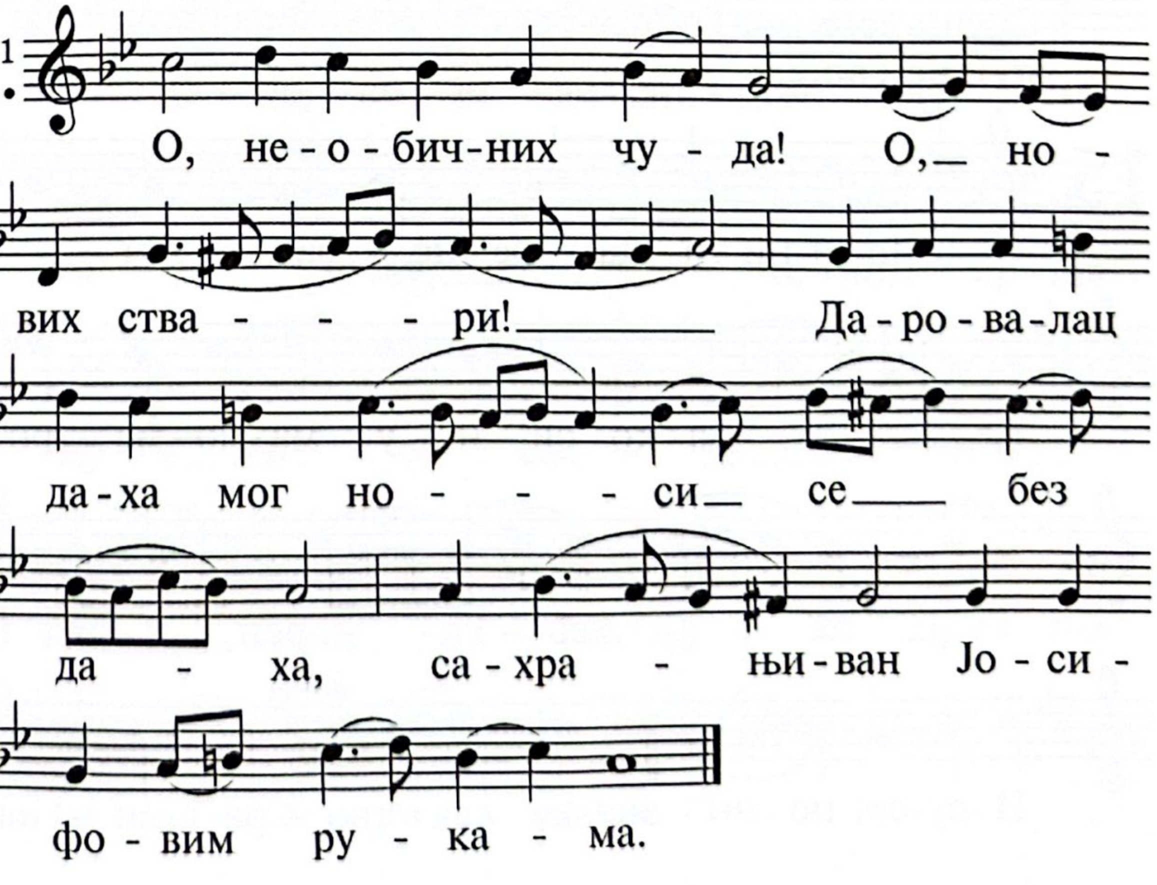

На путу откривења Твојих радујем се као за велико богатство.

14.1

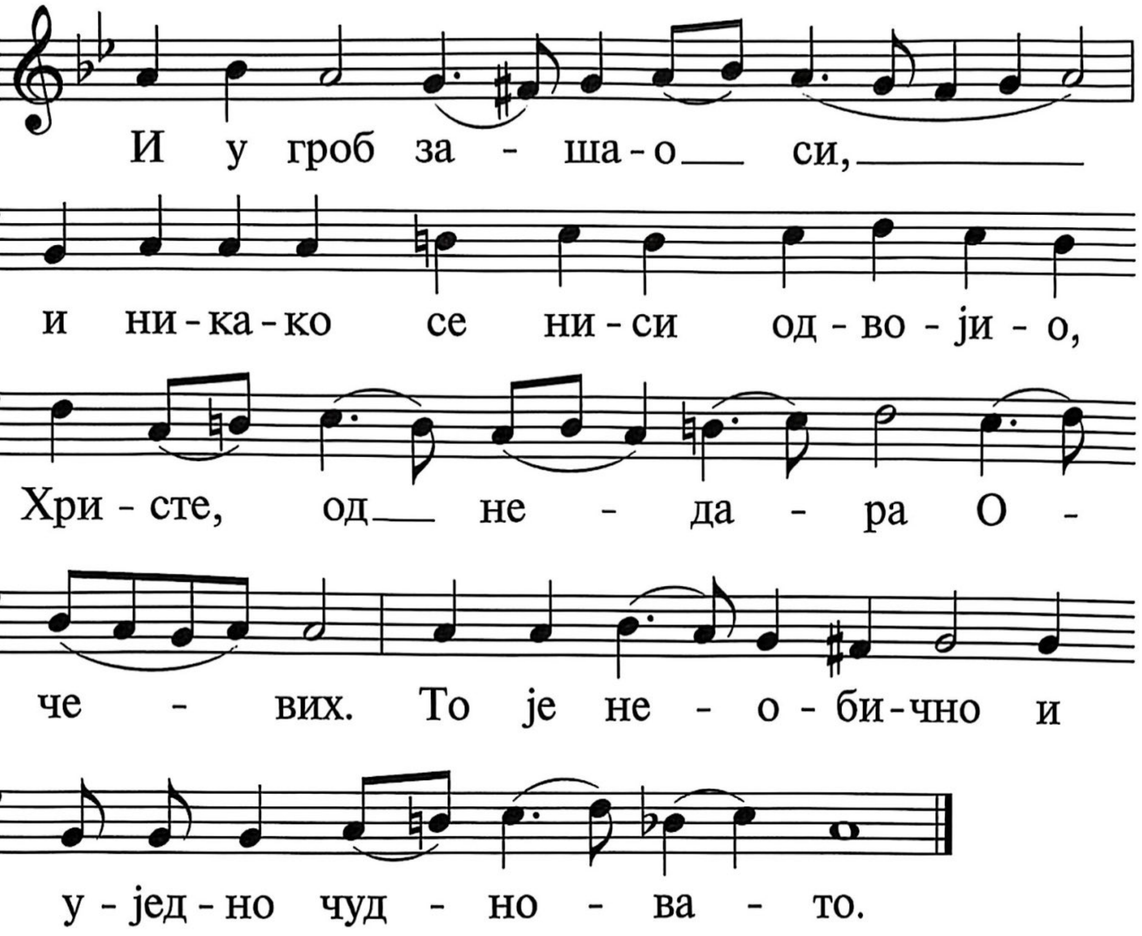

О заповестима Твојим размишљам, и пазим на путеве Твоје.

15.1

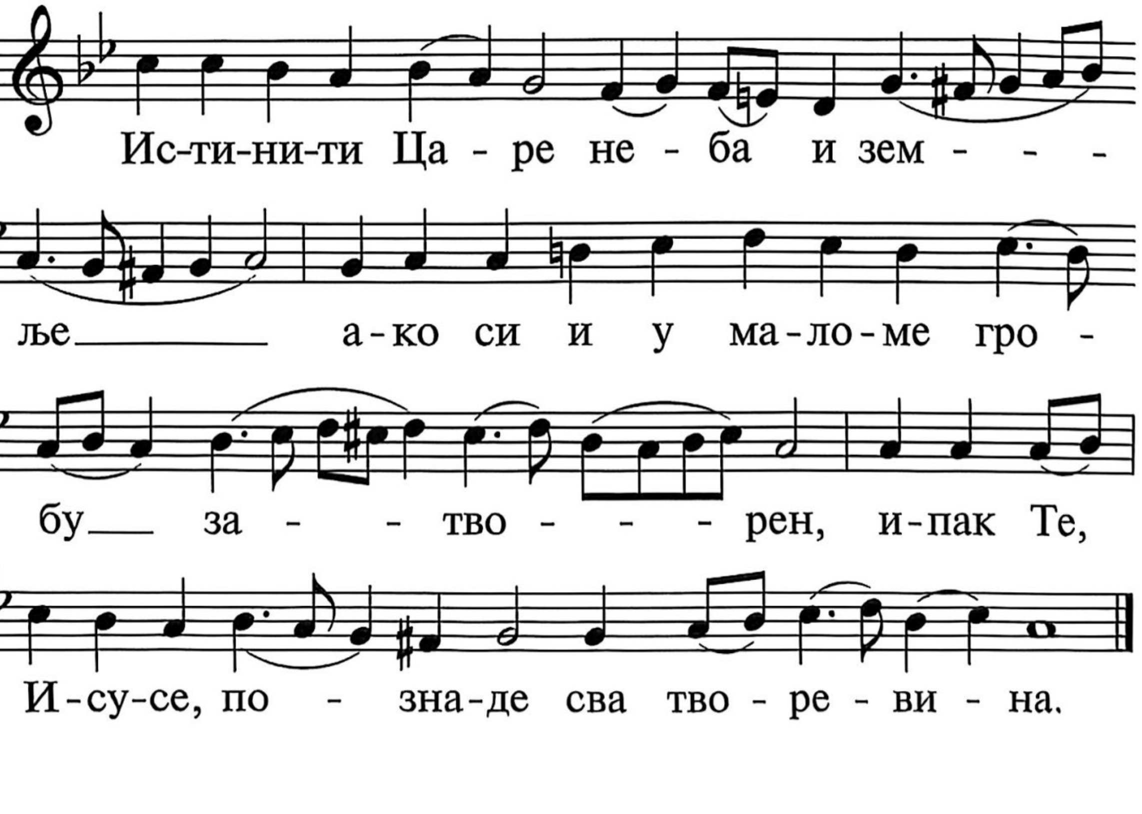

Наредбама Твојим тешим се, не заборављам речи Твоје.

16.

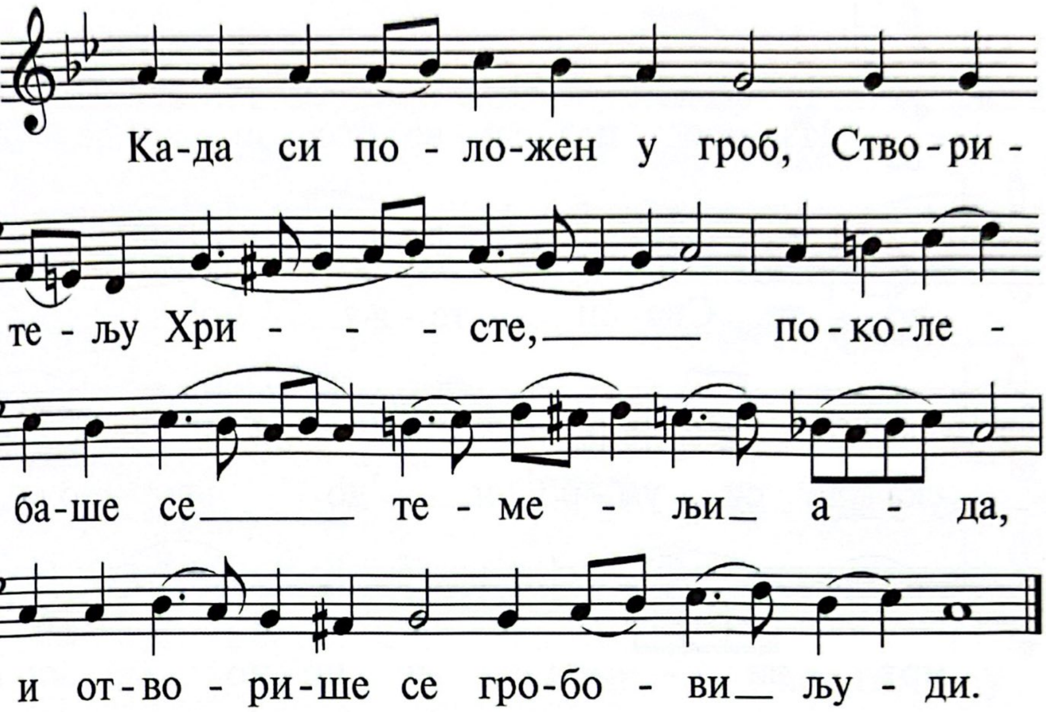

Учини милост слузи Своме, да бих живео и чувао реч Твоју.

17.

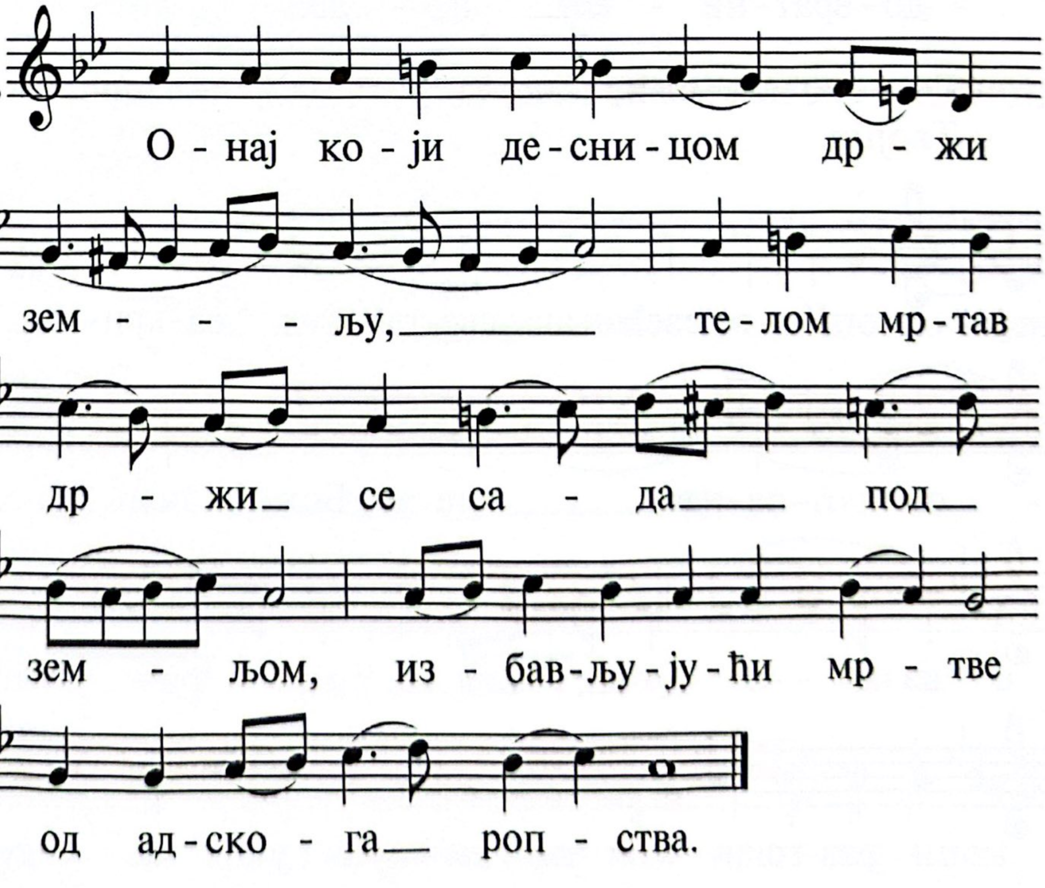

Отвори очи моје, да бих видео чудеса закона Твога.

18.
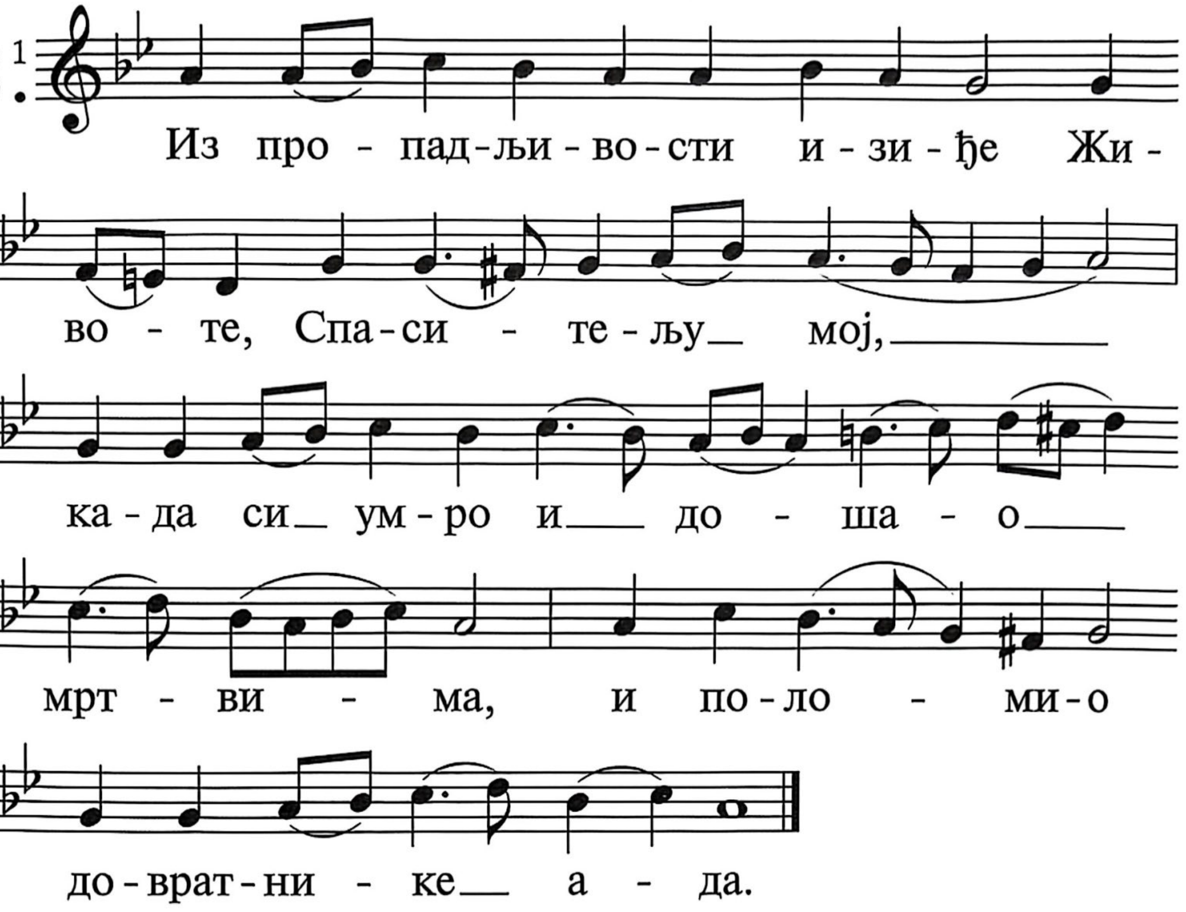

Гост сам на земљи, немој сакрити од мене заповести Твојих.

19.
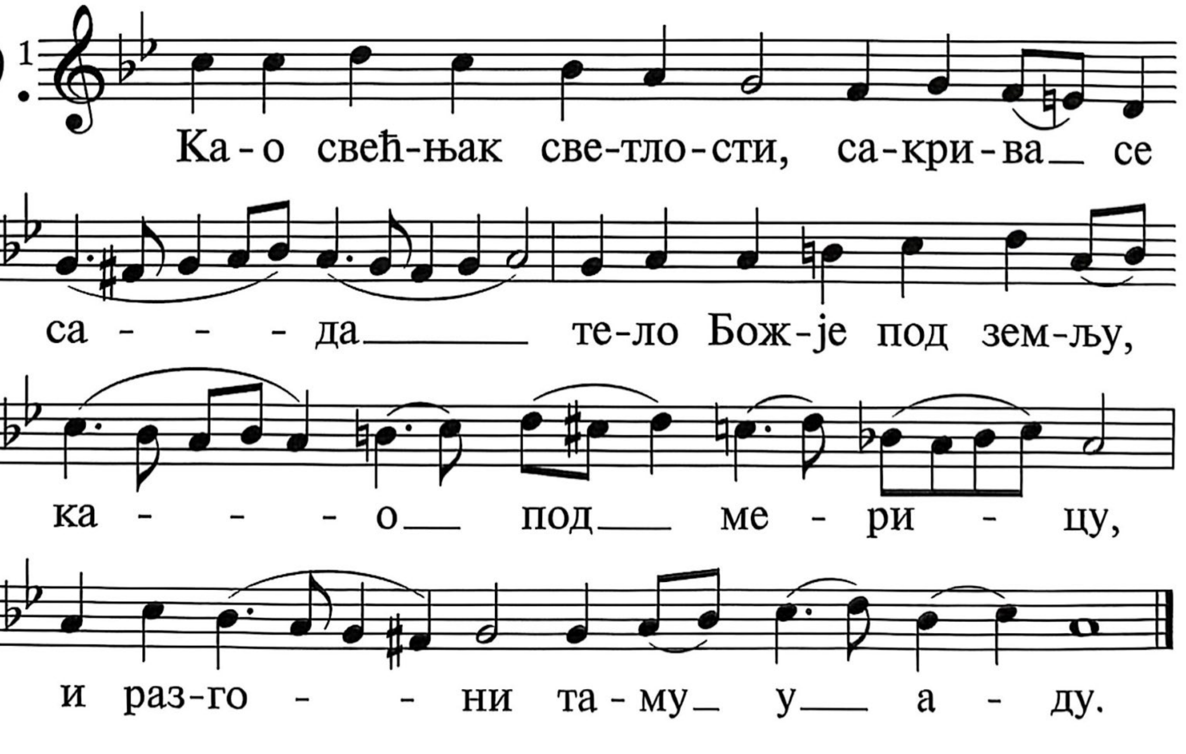

Изнеможе душа моја желећи без престанка познати судове Твоје.

20.

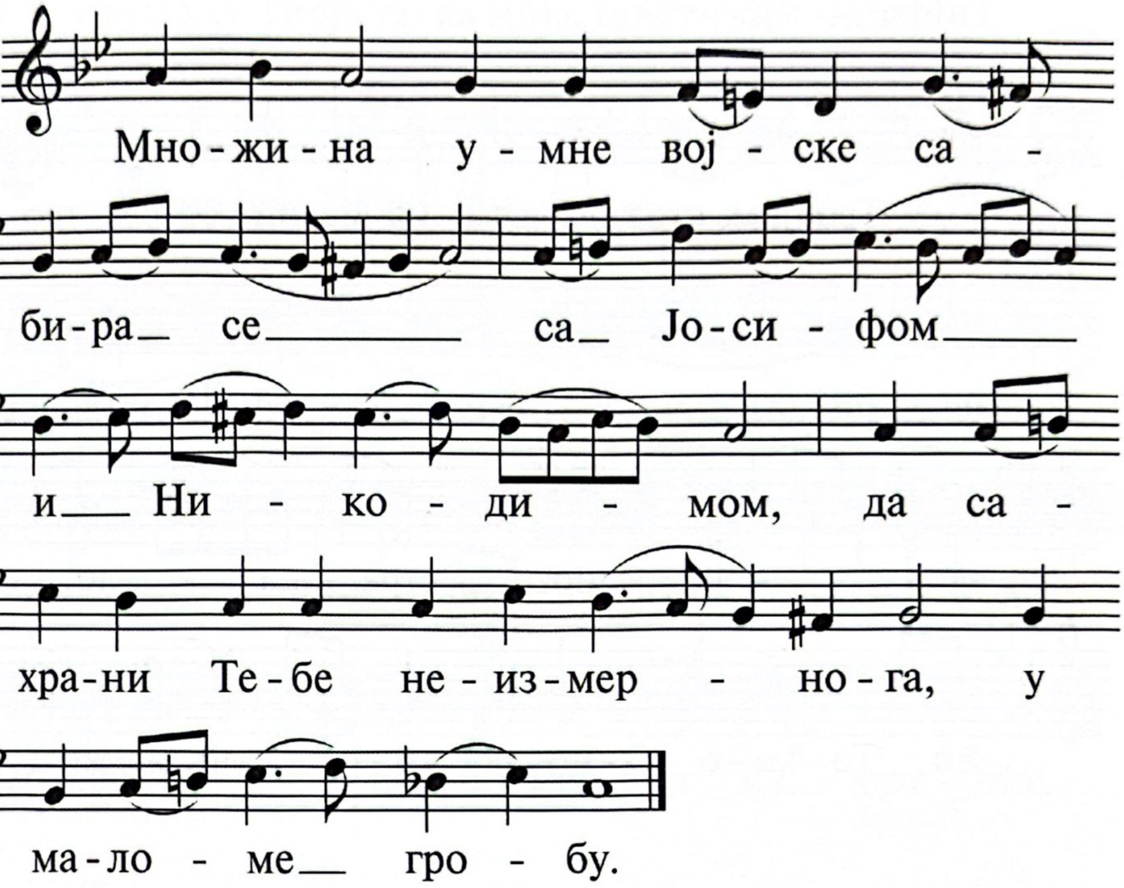

Ти си страшан проклетим охолницима, који застрањују од заповести Твојих.

21.

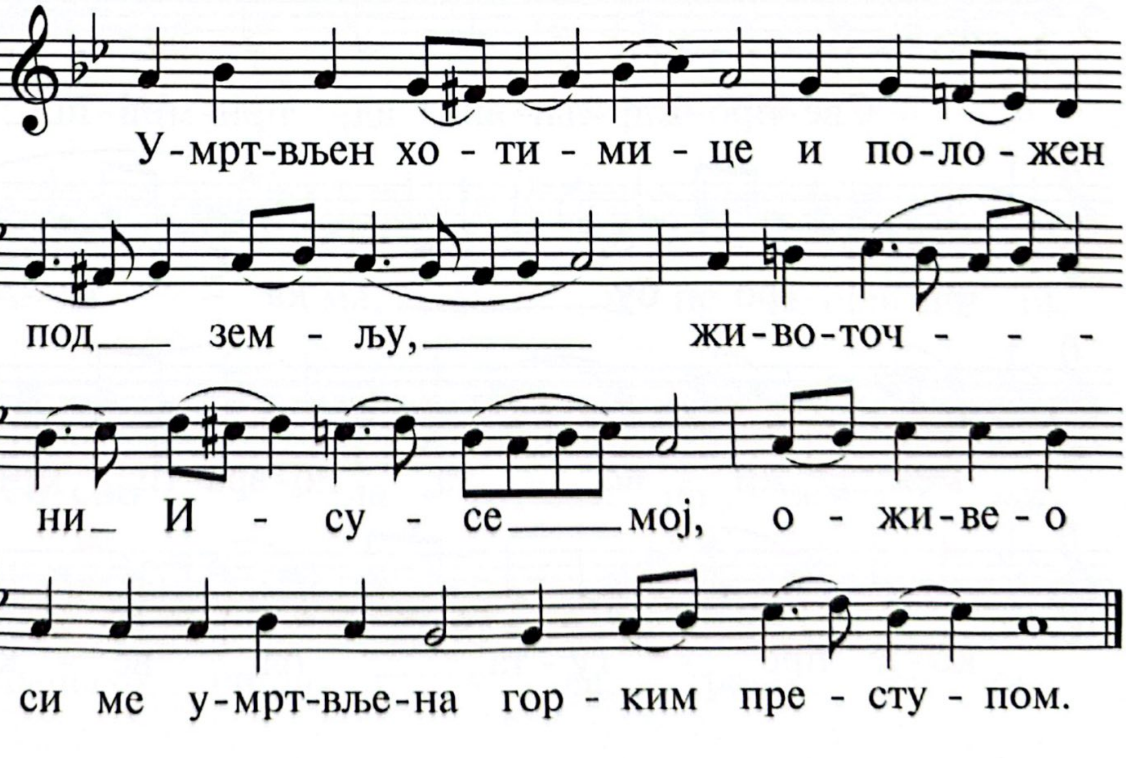

Одврати од мене руг и срамоту, јер чувам откривења Твоја.

22.

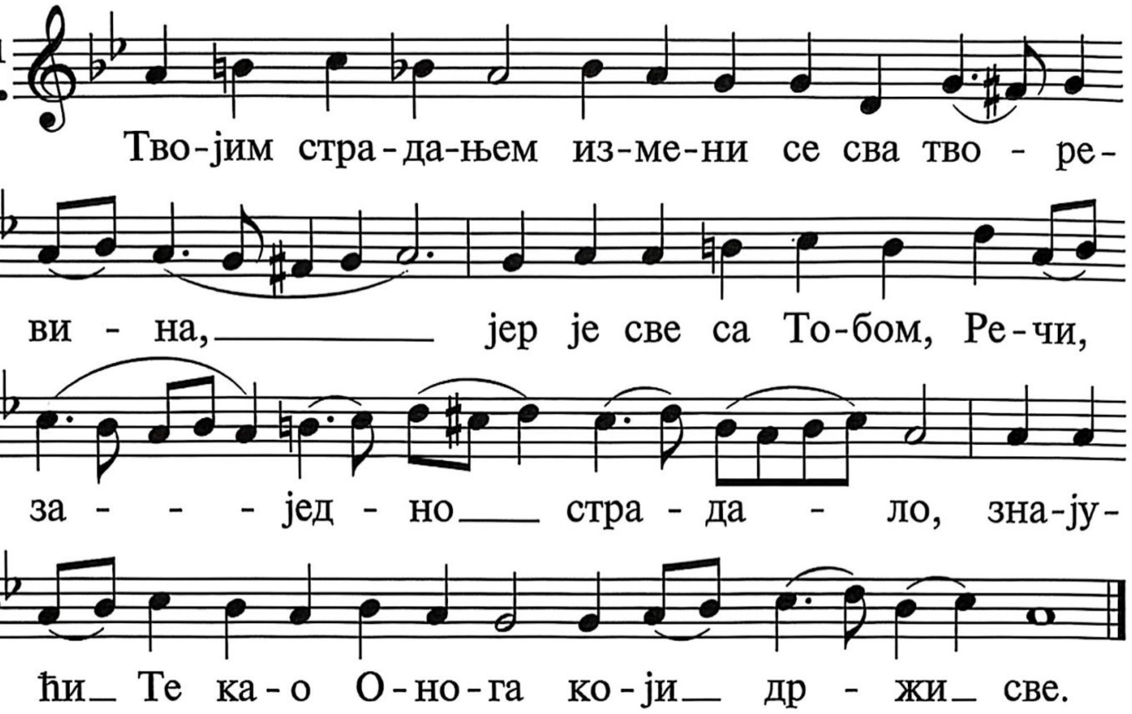

Седе кнезови и договарају се на мене; а слуга Твој размишља о наредбама Твојим.

23.

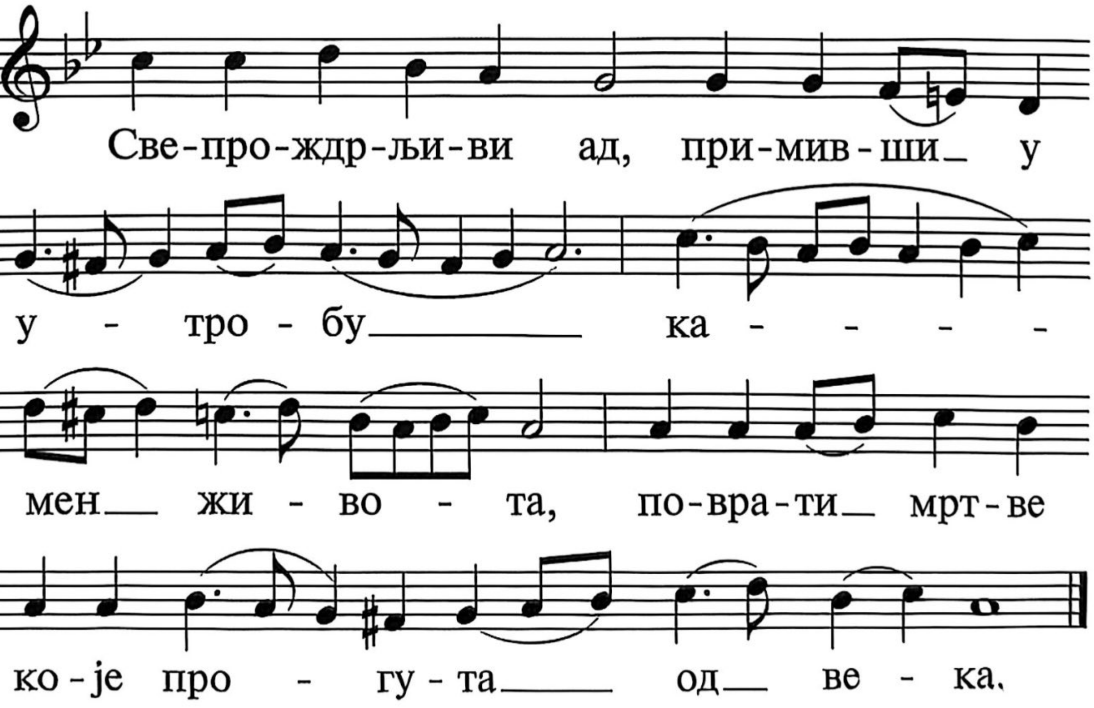

Откривења су Твоја утеха моја, саветници моји.

24.

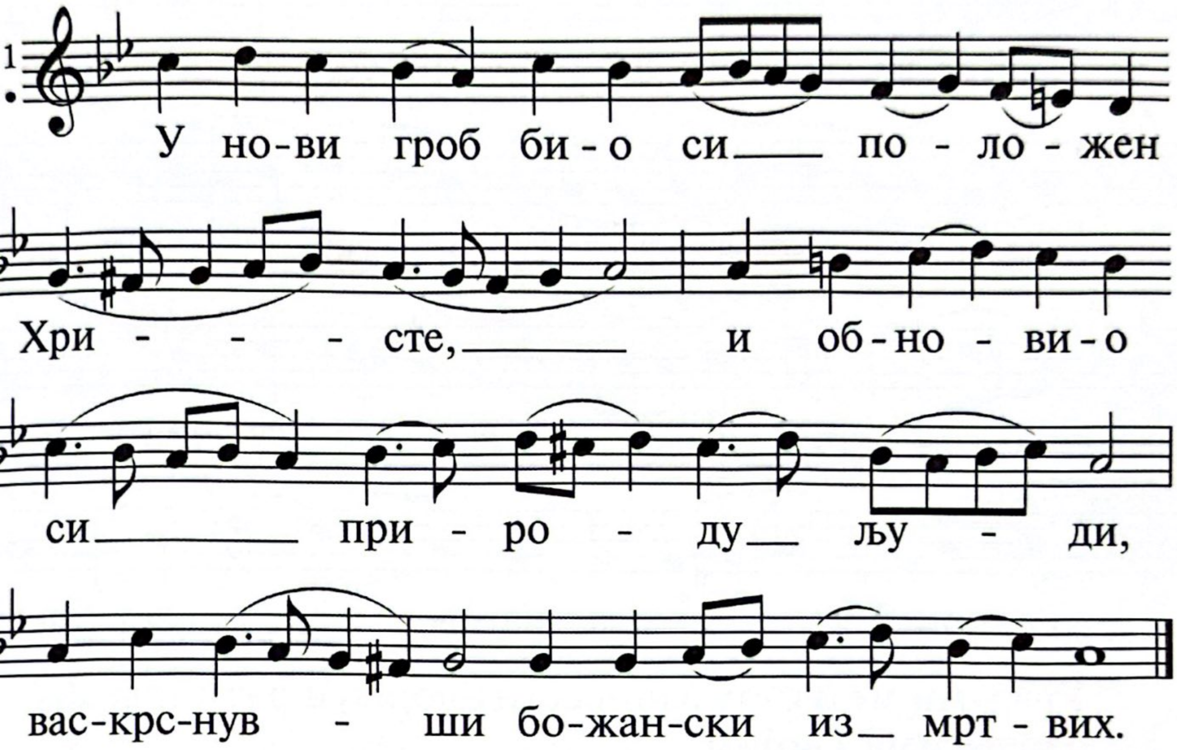

Душа моја лежи у праху; оживи ме по речи Твојој.

25.

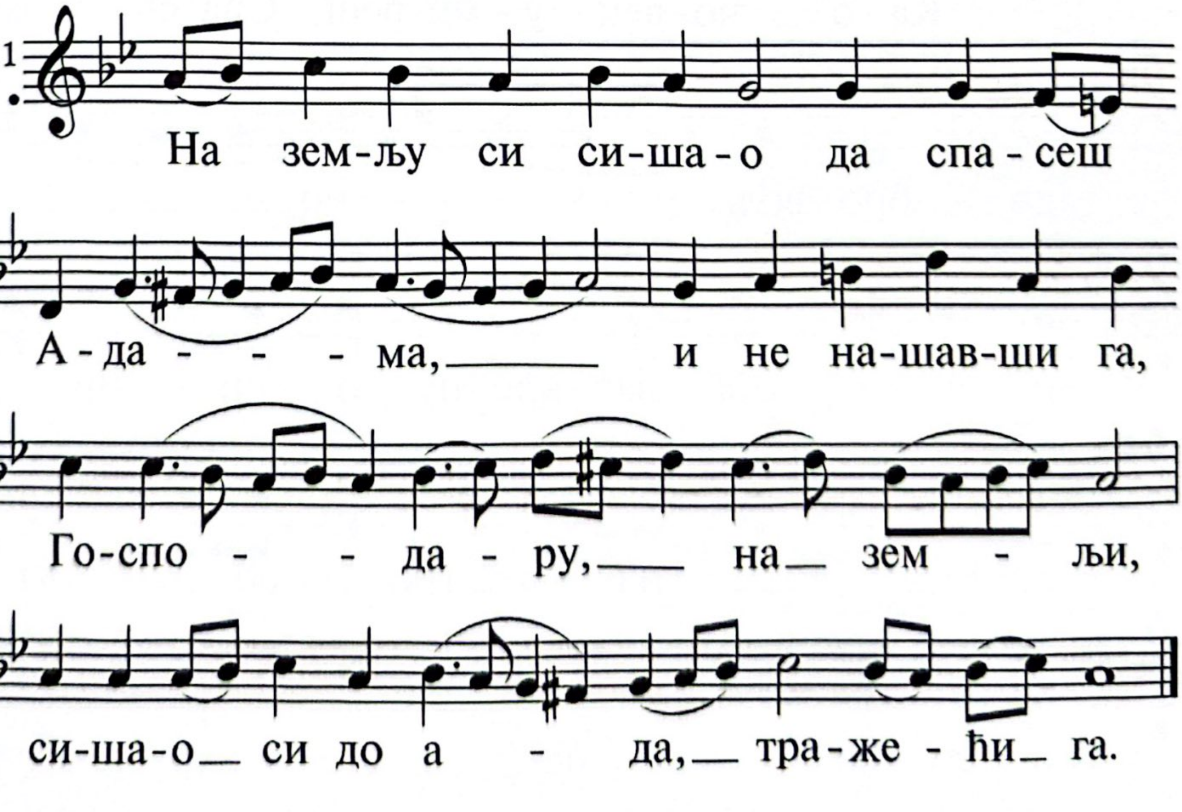

Казујем путеве своје, и чујеш ме; научи ме наредбама Твојим.

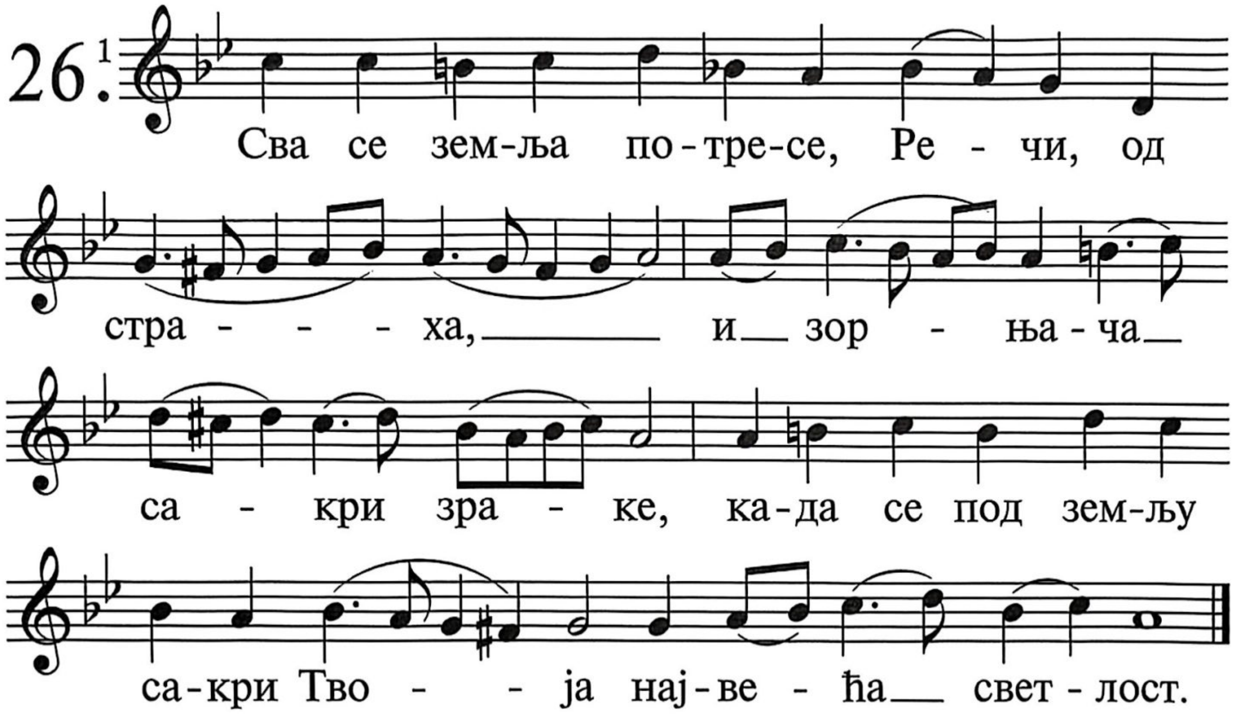

Уразуми ме о путу заповести Својих, и размишљаћу о чудесима Твојим.

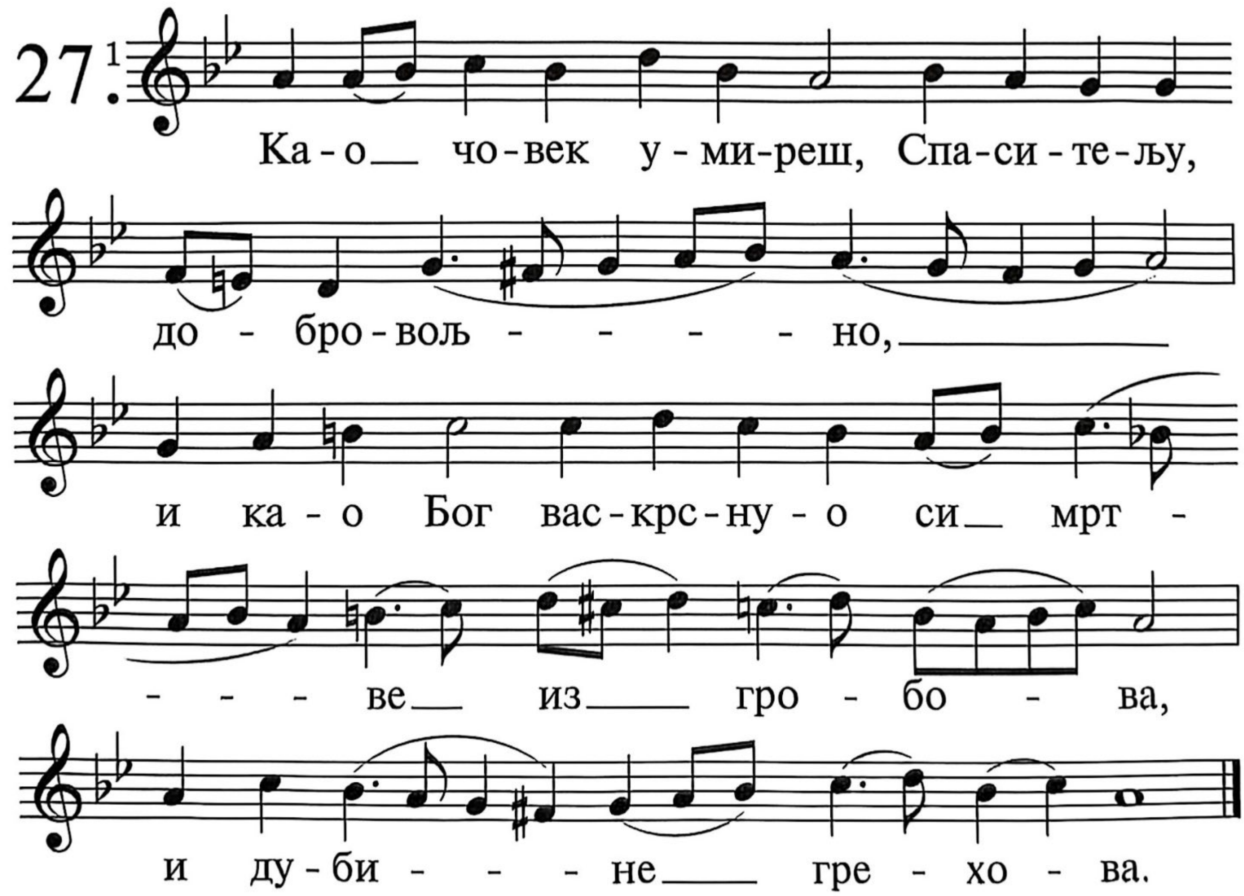

Сузе пролива душа моја од туге, окрепи ме по речи Твојој.

28.[1]

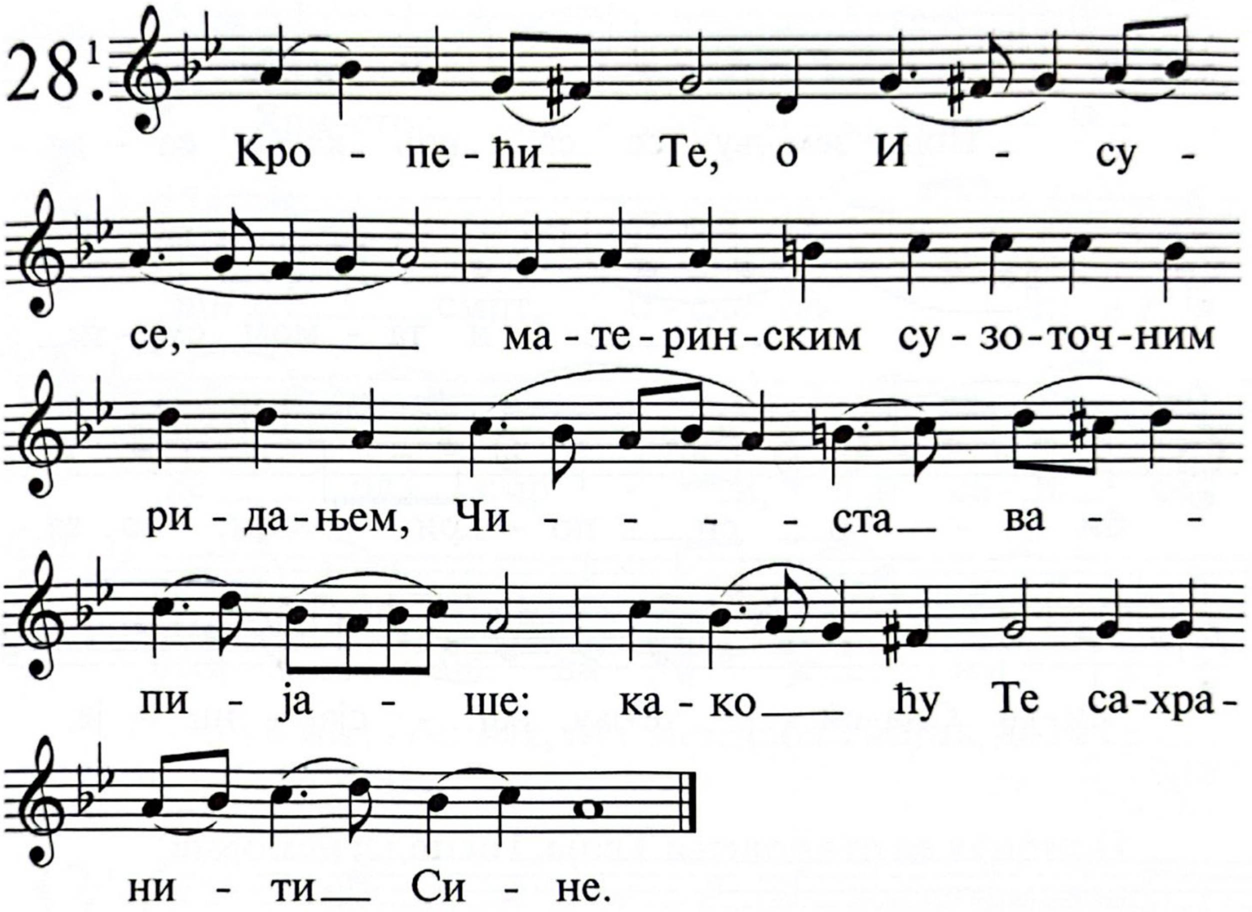

Пут лажни уклони од мене и закон Твој даруј ми.

29.[1]

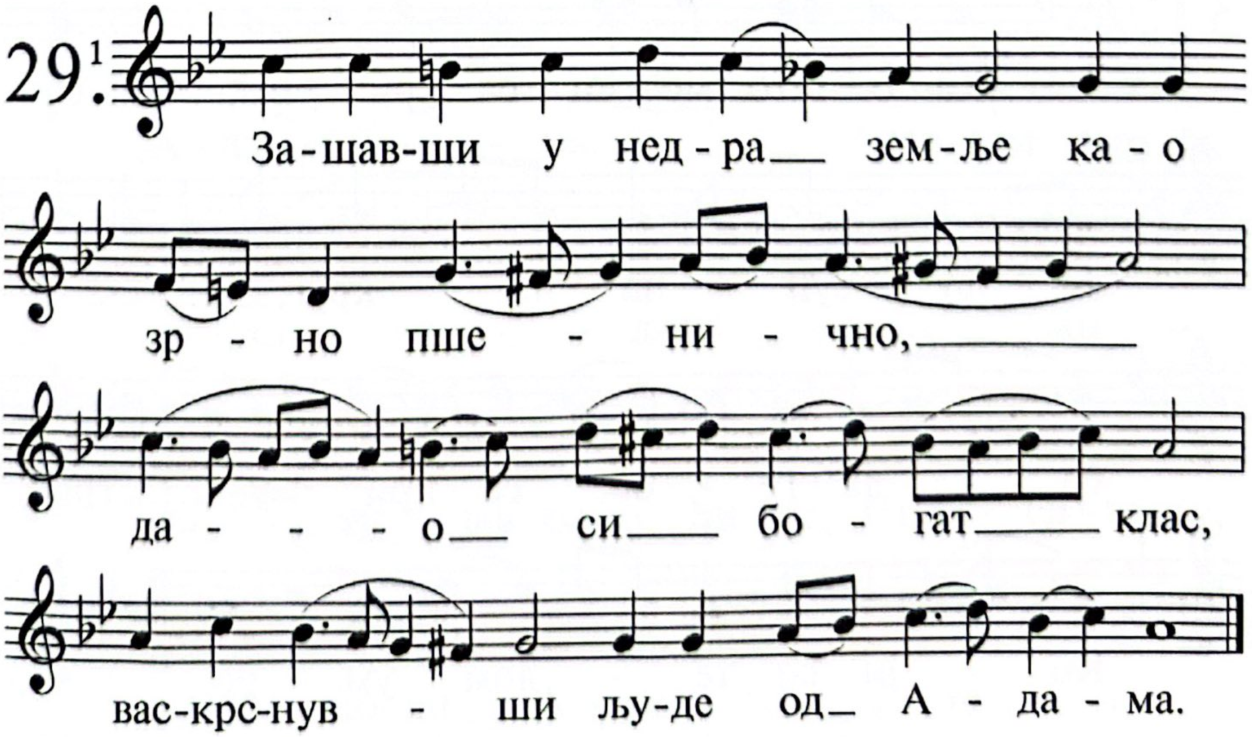

Пут истинит изабрах, законе Твоје тражим.

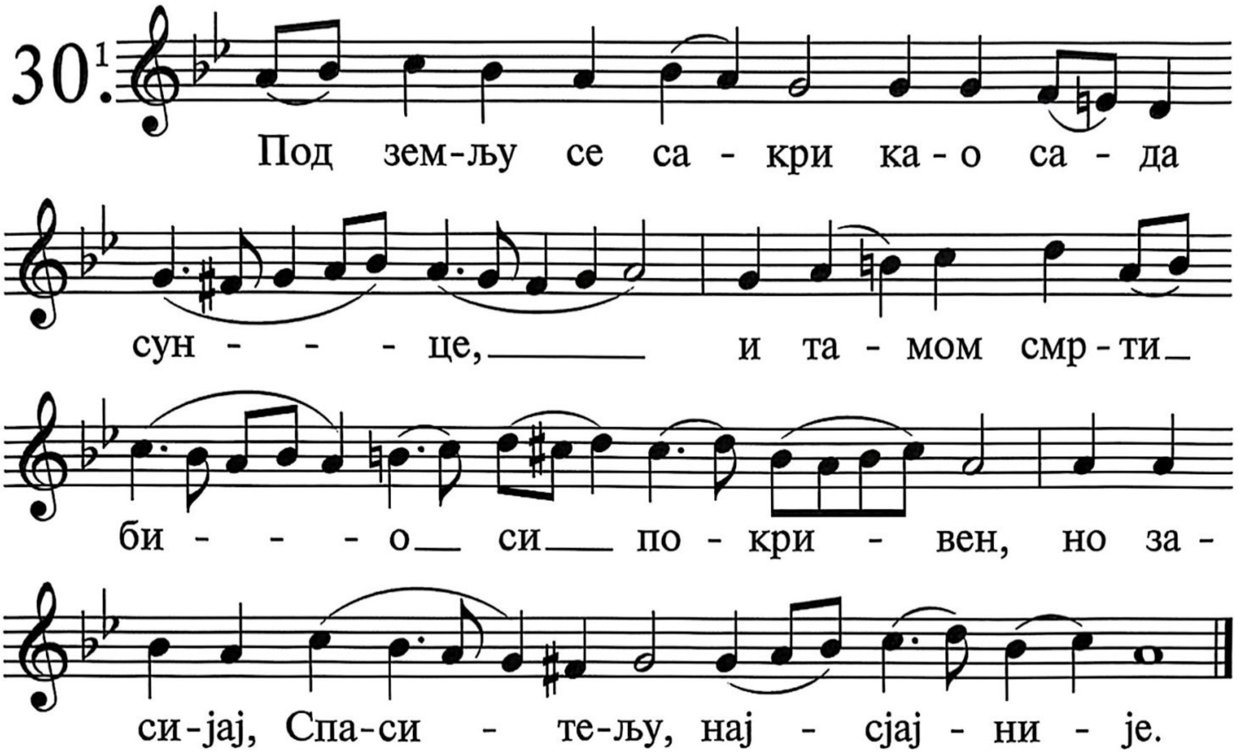

Прионух за откровења Твоја, Господе; немој ме осрамотити.

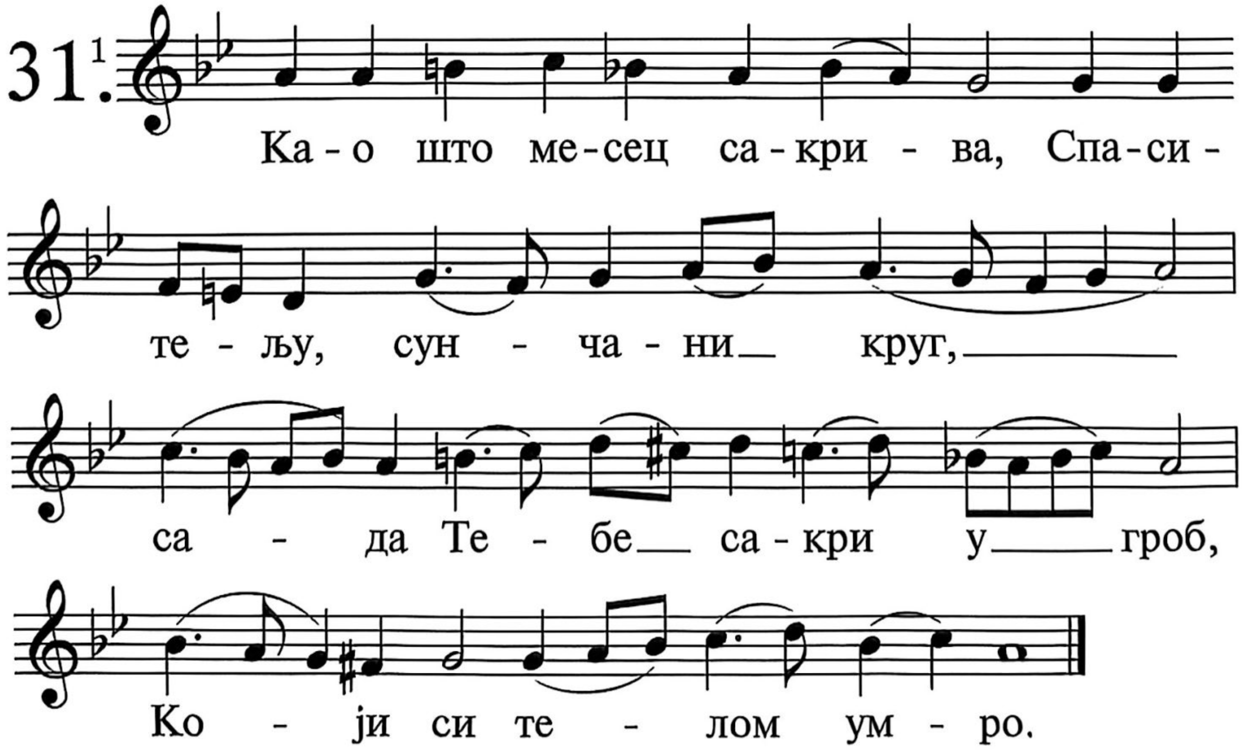

Путем заповести Твојих трчим, јер си раширио срце моје.

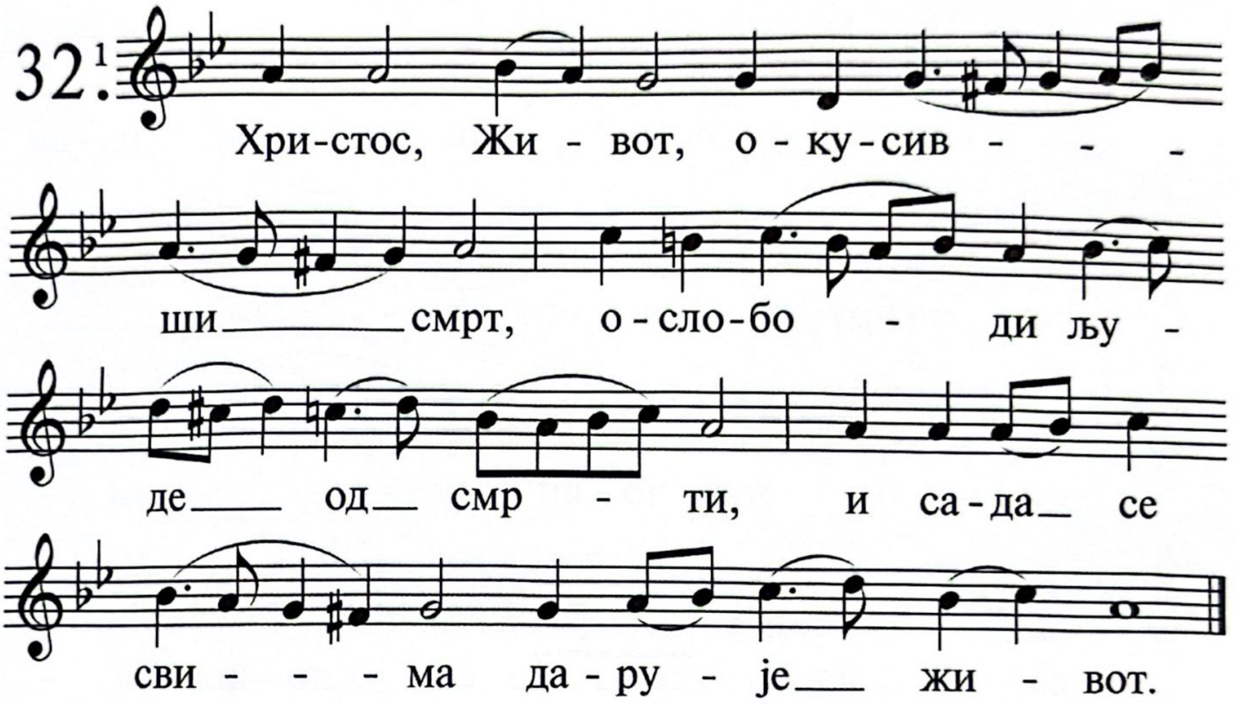

Покажи ми , Господе, пут наредаба Твојих, да га се држим до краја.

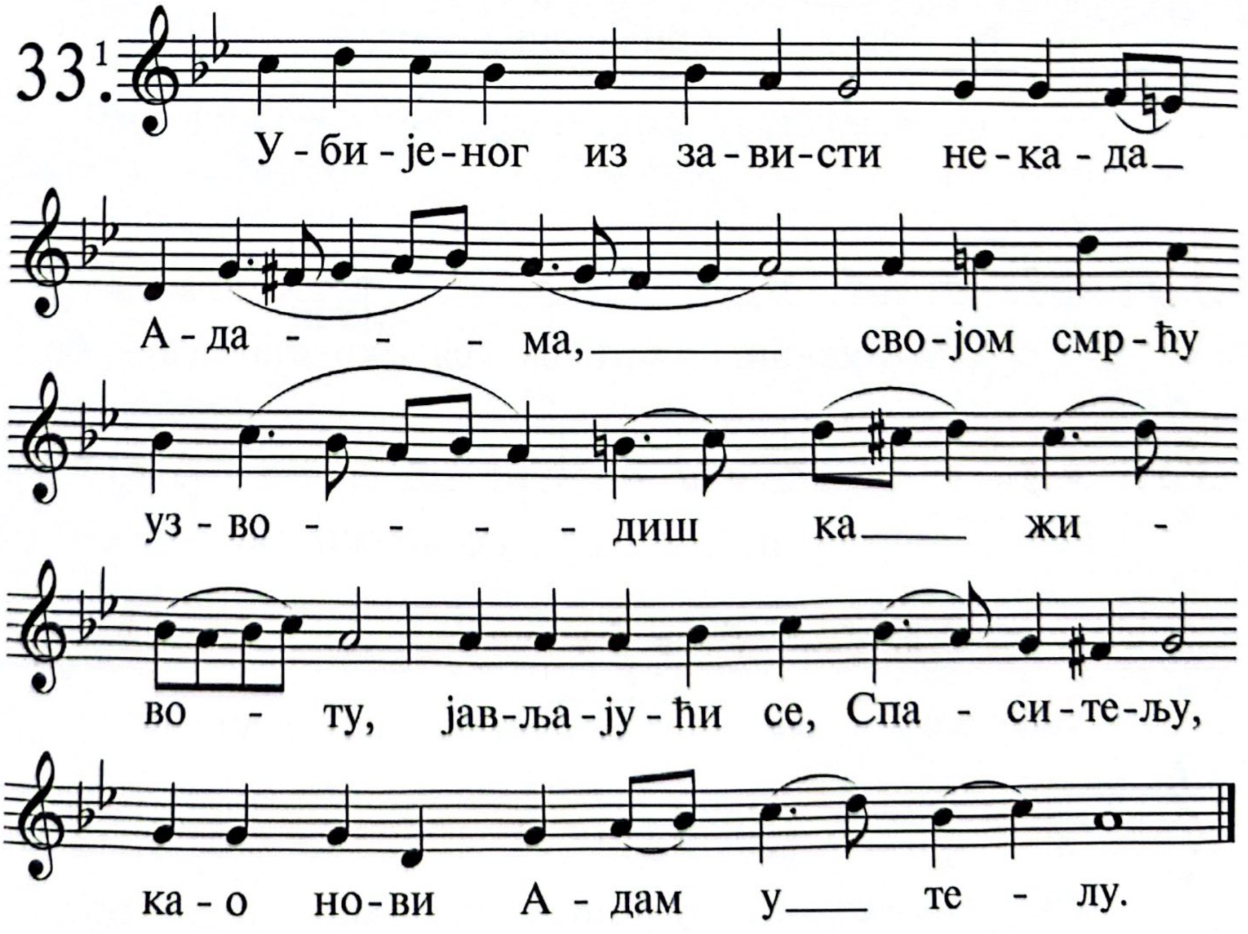

Уразуми ме, и држаћу се закона Твога, и чуваћу га свим срцем.

34.[1]

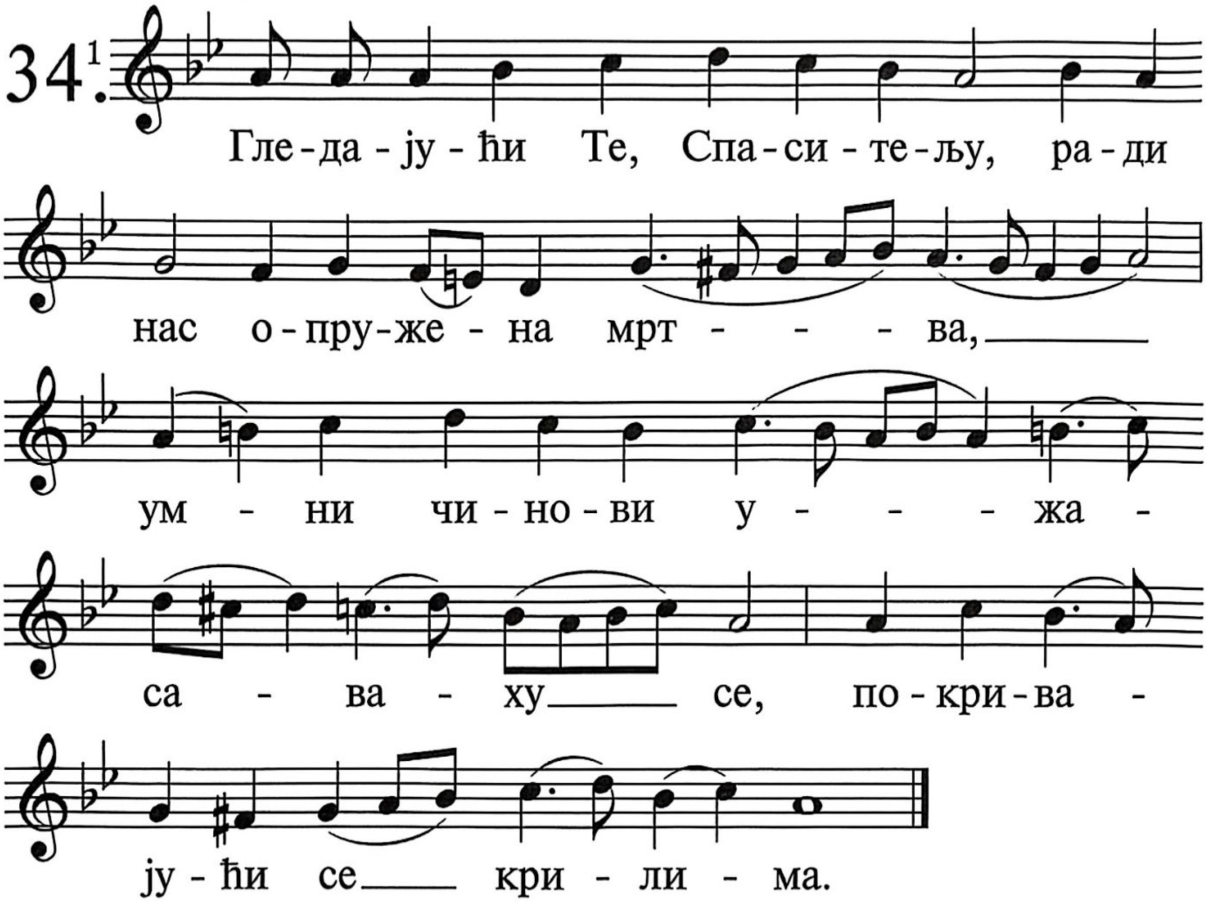

Постави ме на стазу заповести Својих, јер ми је она омиљела.

35.[1]

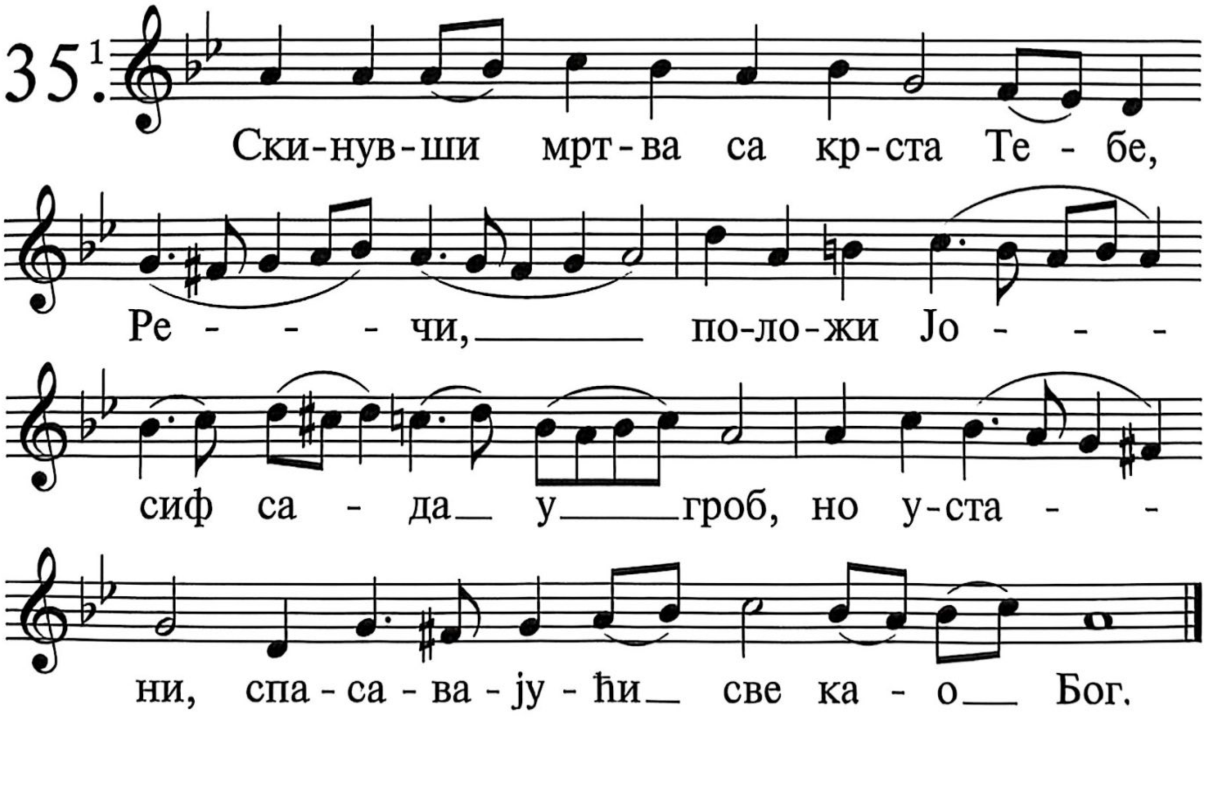

Привиј срце моје ка откровењима Твојим, а не ка лакомству.

36.[1]

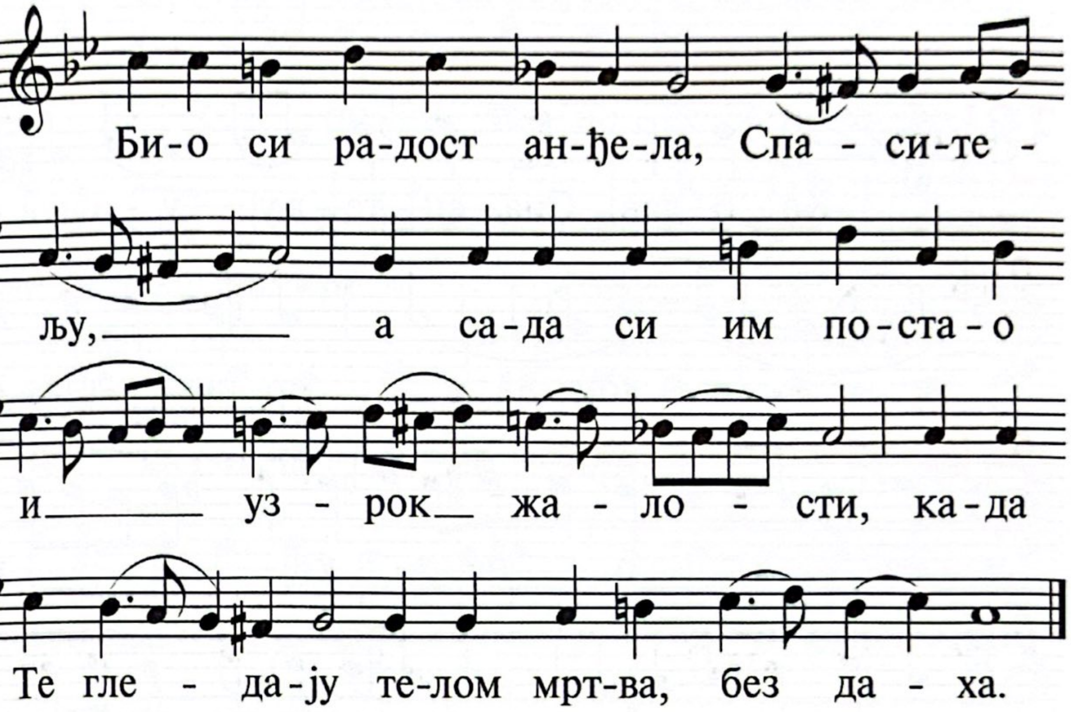

Одврати очи моје да не гледају ништавила, путем Својим оживи ме.

37.[1]

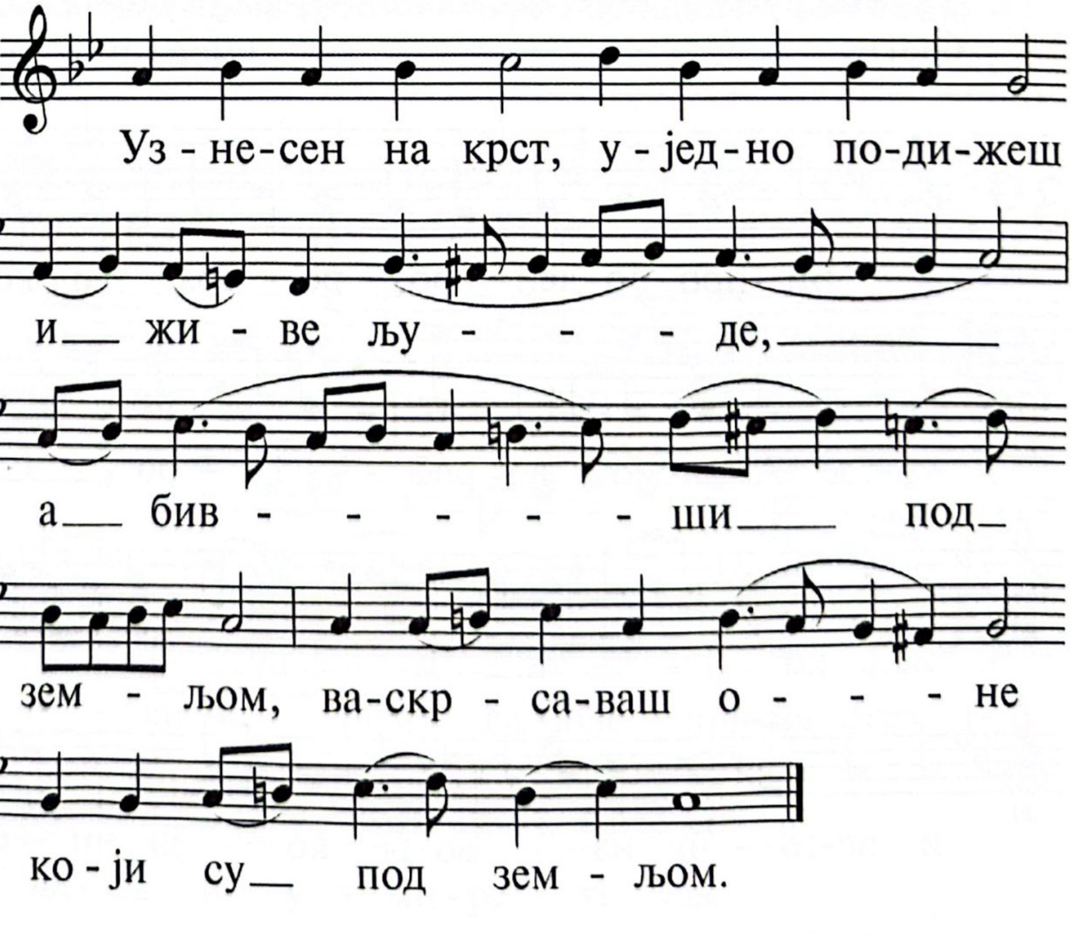

Испуни слузи Своме реч Своју, да Те се боји.

38.[1]

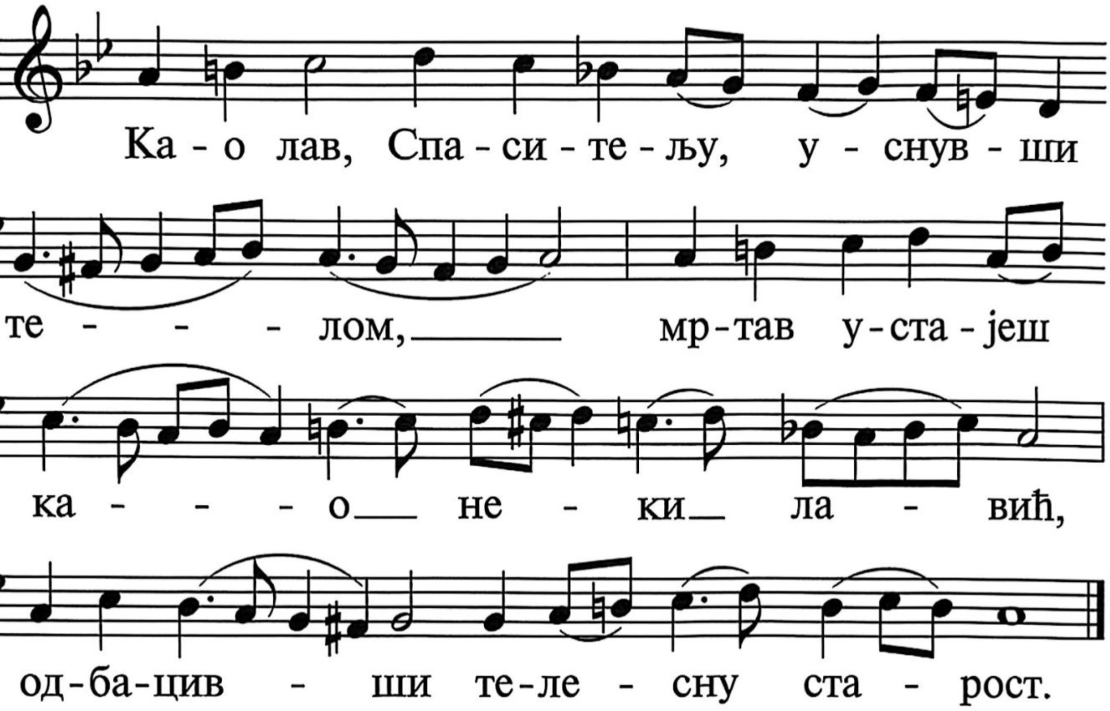

Уклони руг мој, којега се плашим; јер су судови Твоји благи.

39.[1]

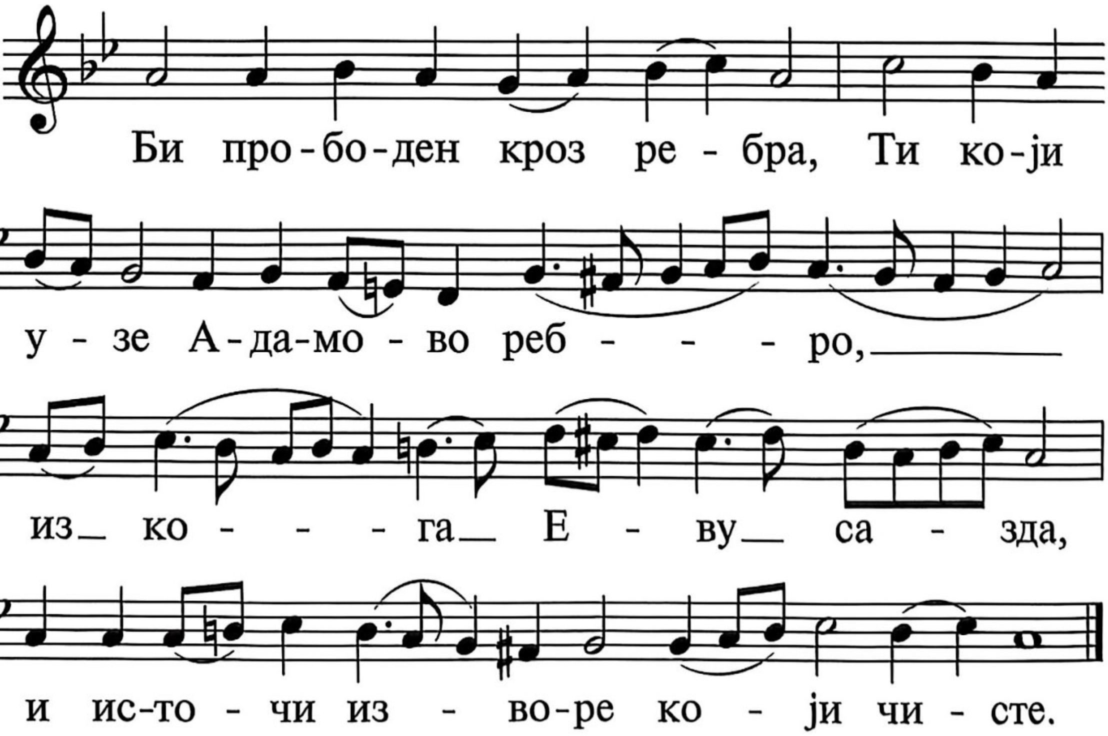

Миле су ми заповести Твоје, правдом Својом оживи ме.

40.[1]

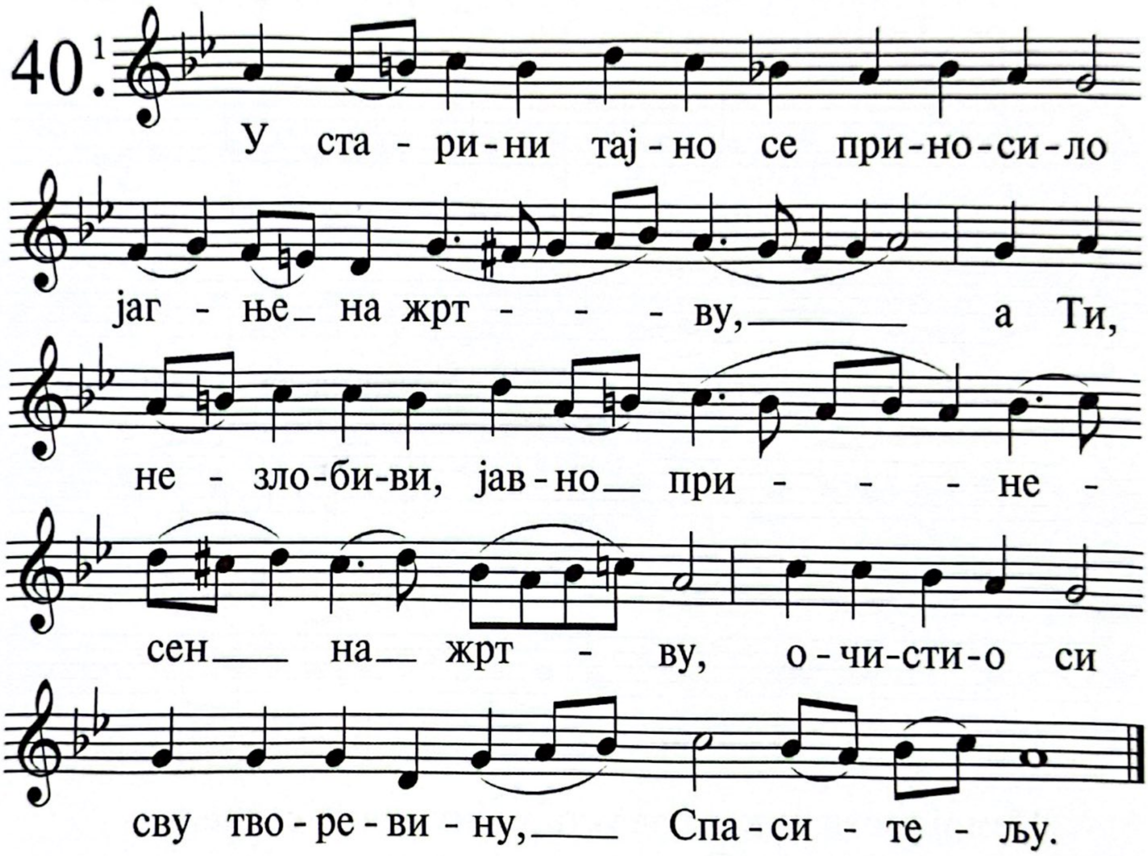

Нека дође на ме милост Твоја, Господе, помоћ Твоја по речи Твојој.

41.[1]

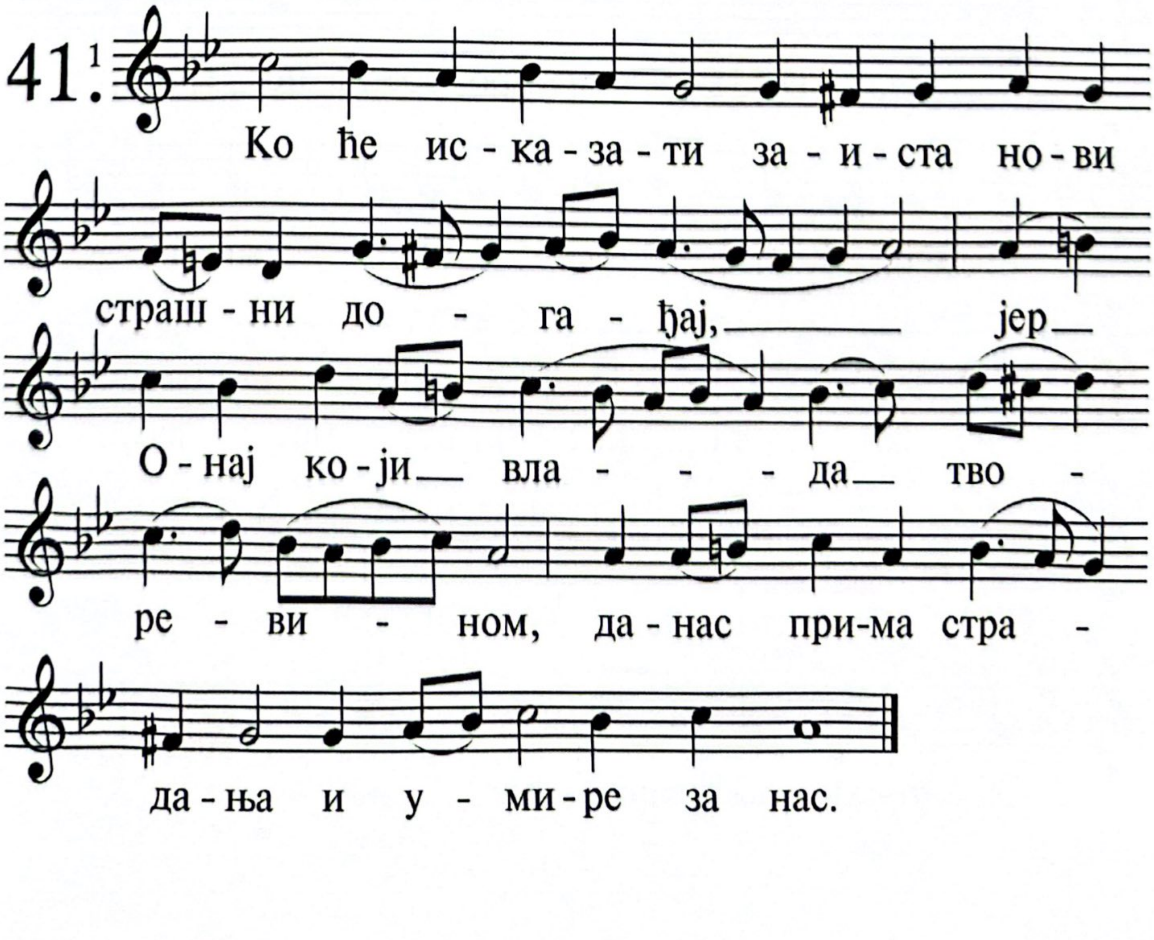

И ја ћу одговорити ономе који ме ружи; јер се уздам у реч Твоју.

42.[1]

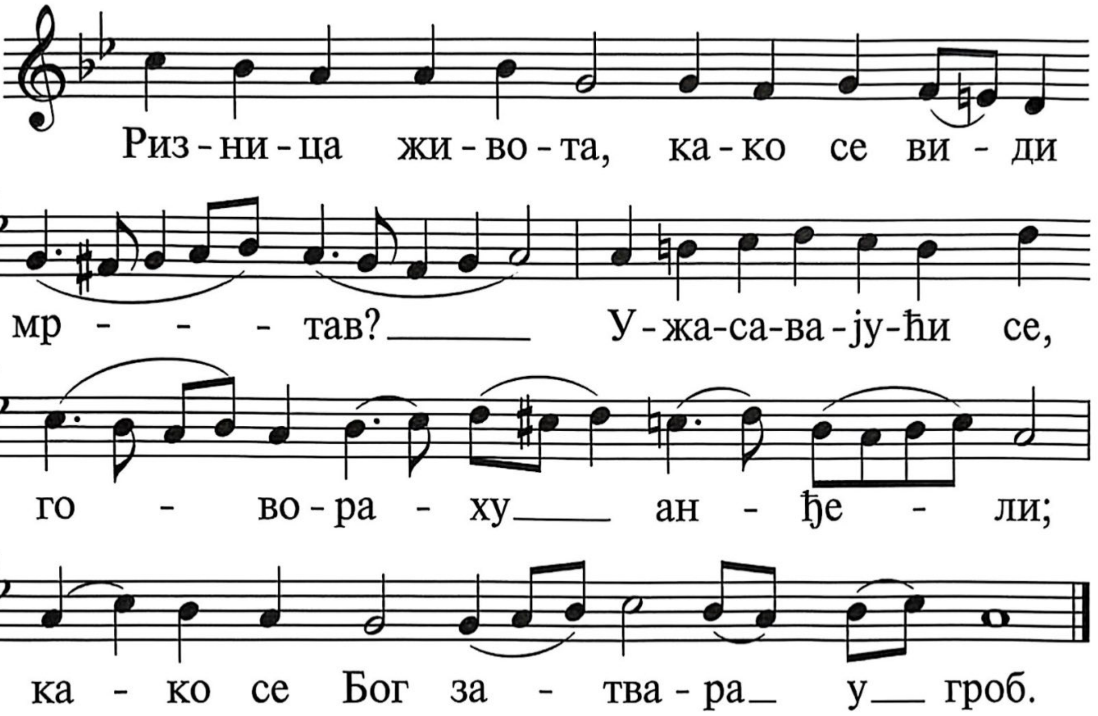

Немој узети никада од уста мојих речи истине, јер чекам судове Твоје.

43.[1]

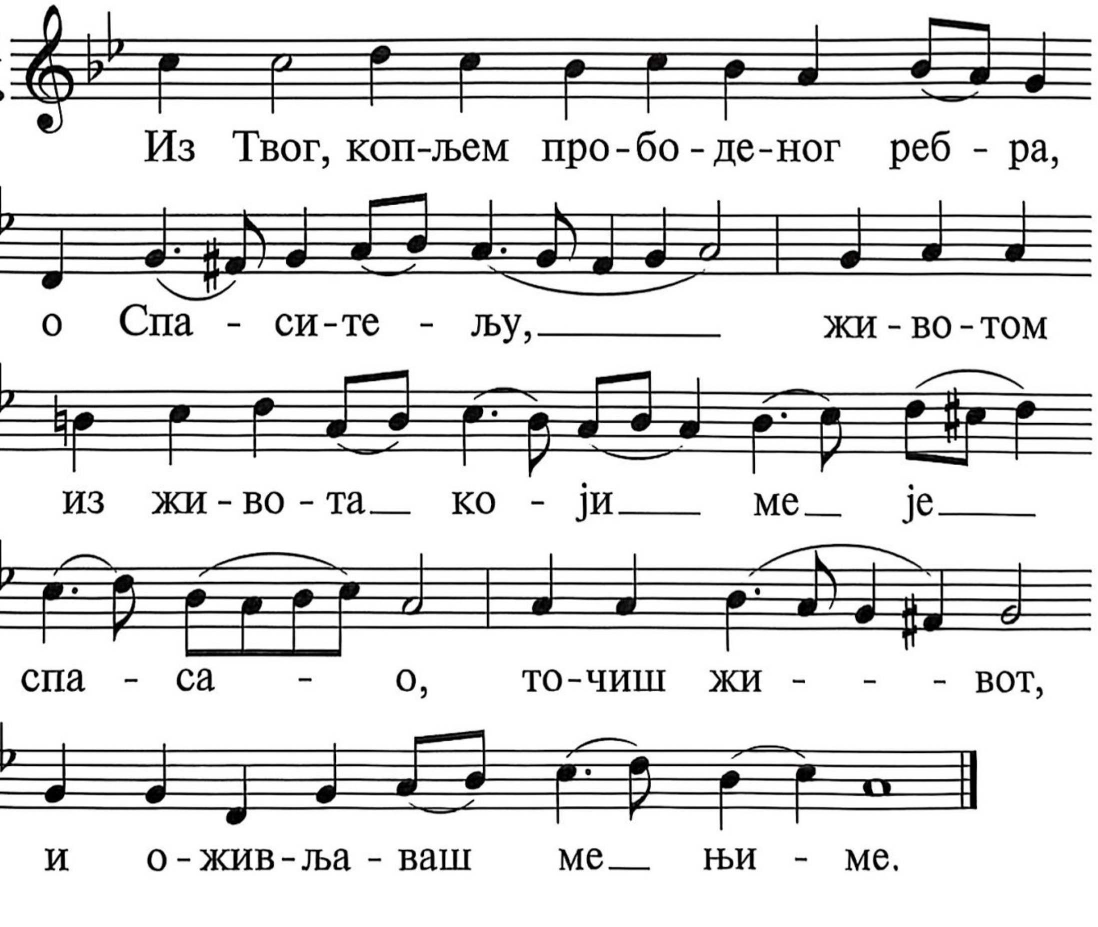

И чуваћу закон Твој свагда, до века и без престанка.

44.

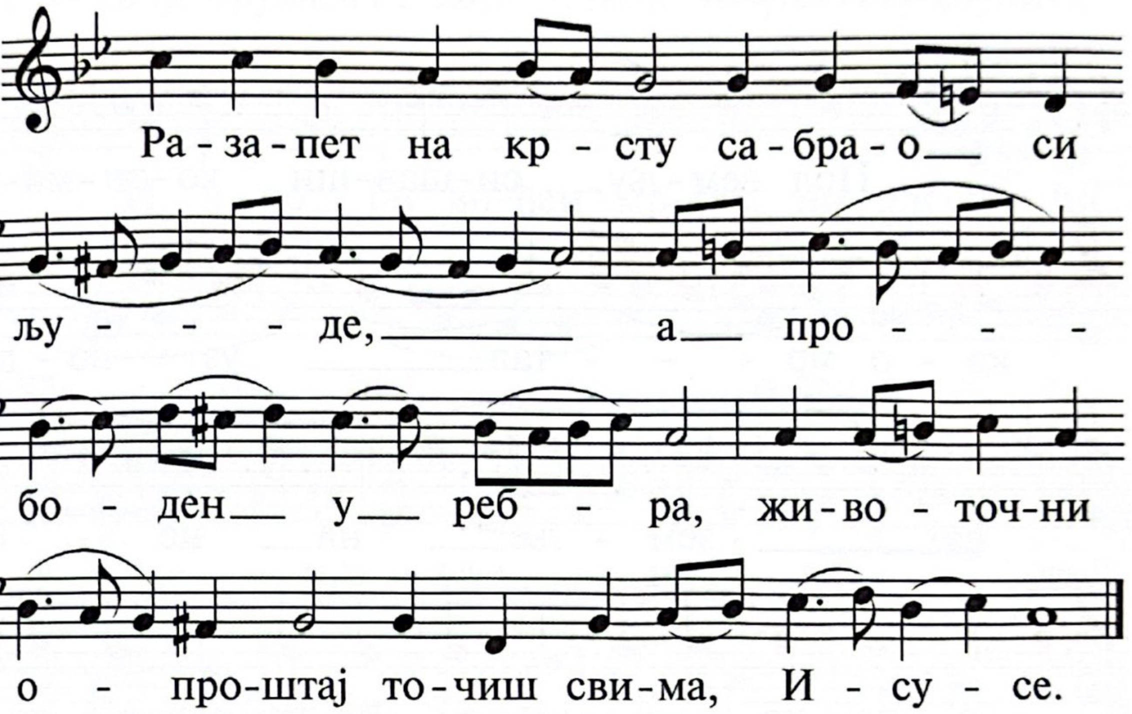

Ходићу слободно, јер тражим заповести Твоје.

45.

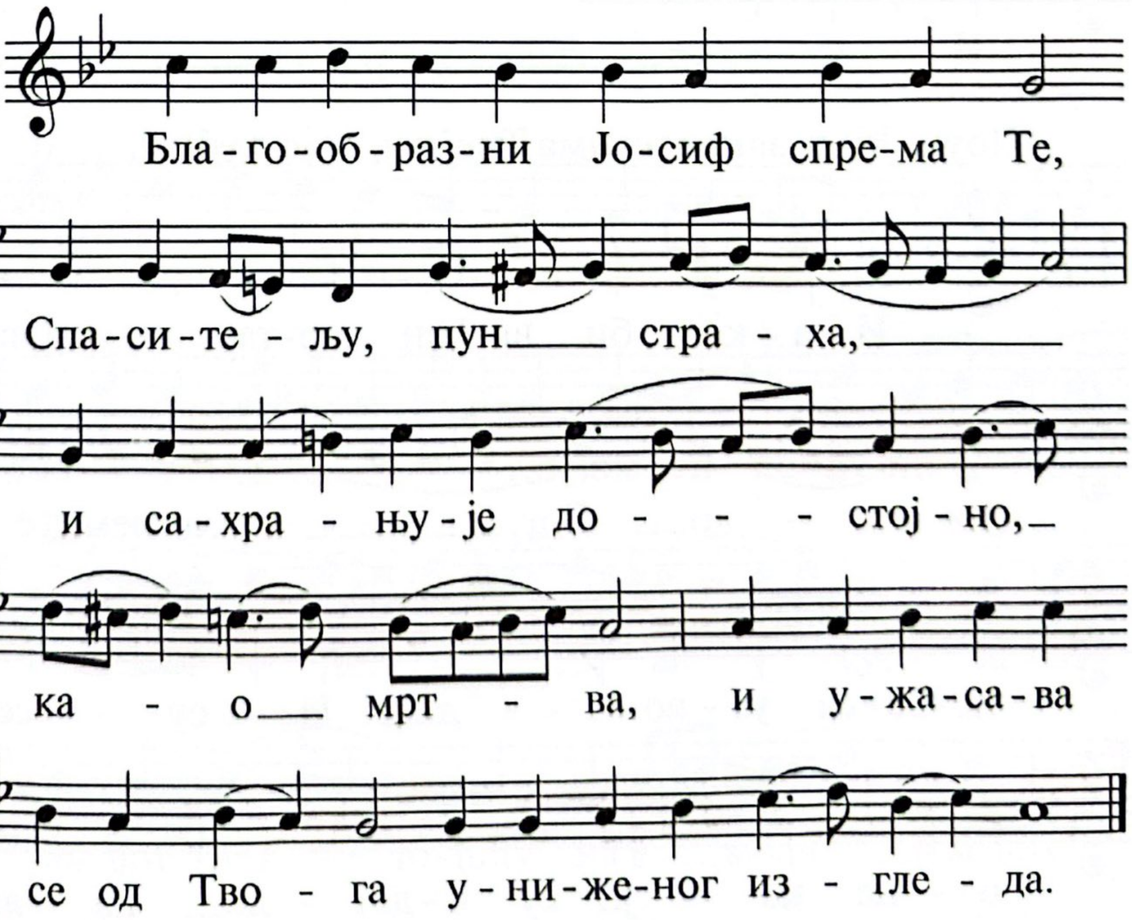

Говорићу о откровењима Твојим пред царевима, и нећу се стидети.

46.[1]

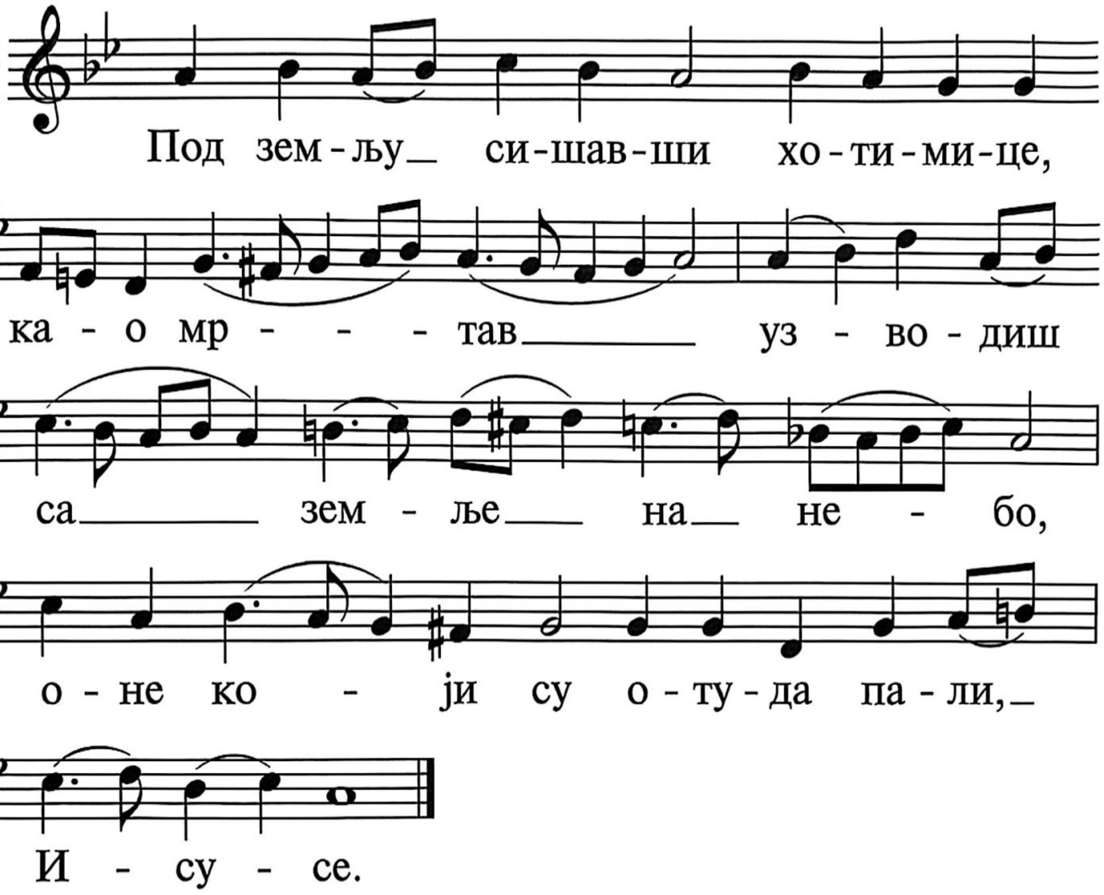

Поучићу се заповестима Твојим, које љубим.

47.[1]

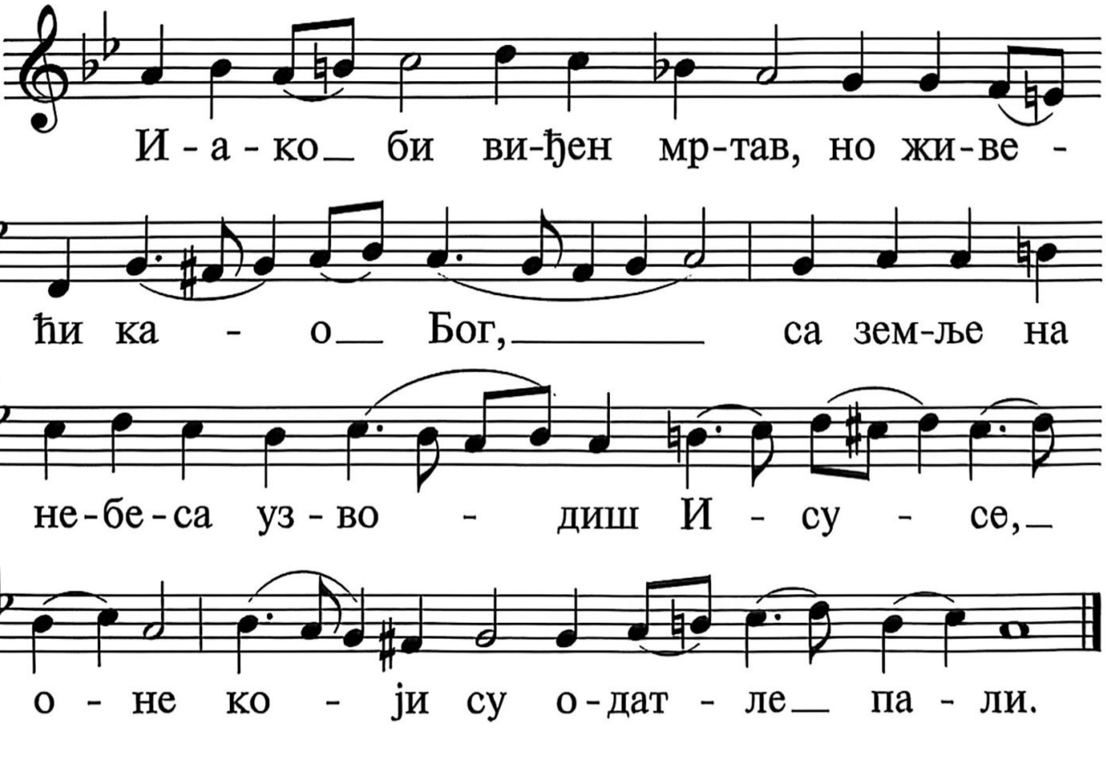

Руке своје пружам ка заповестима Твојим, које љубим,

48.[1]

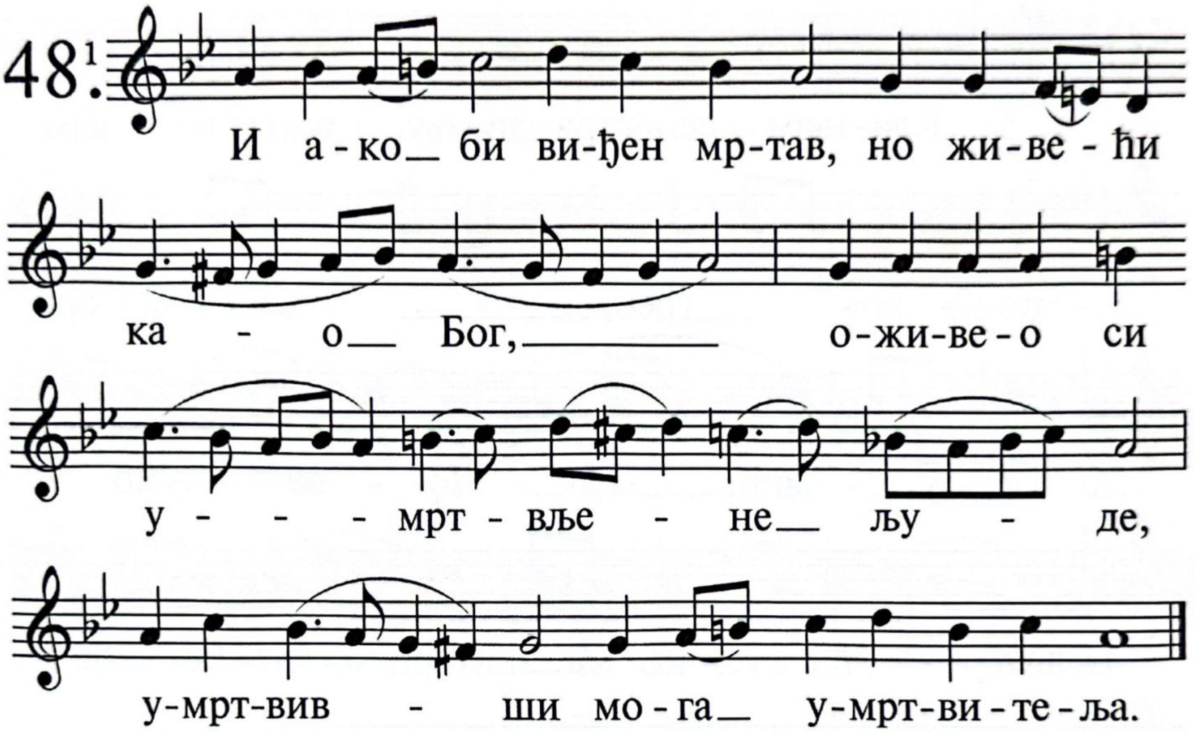

И размишљам о наредбама Твојим.

49.[1]

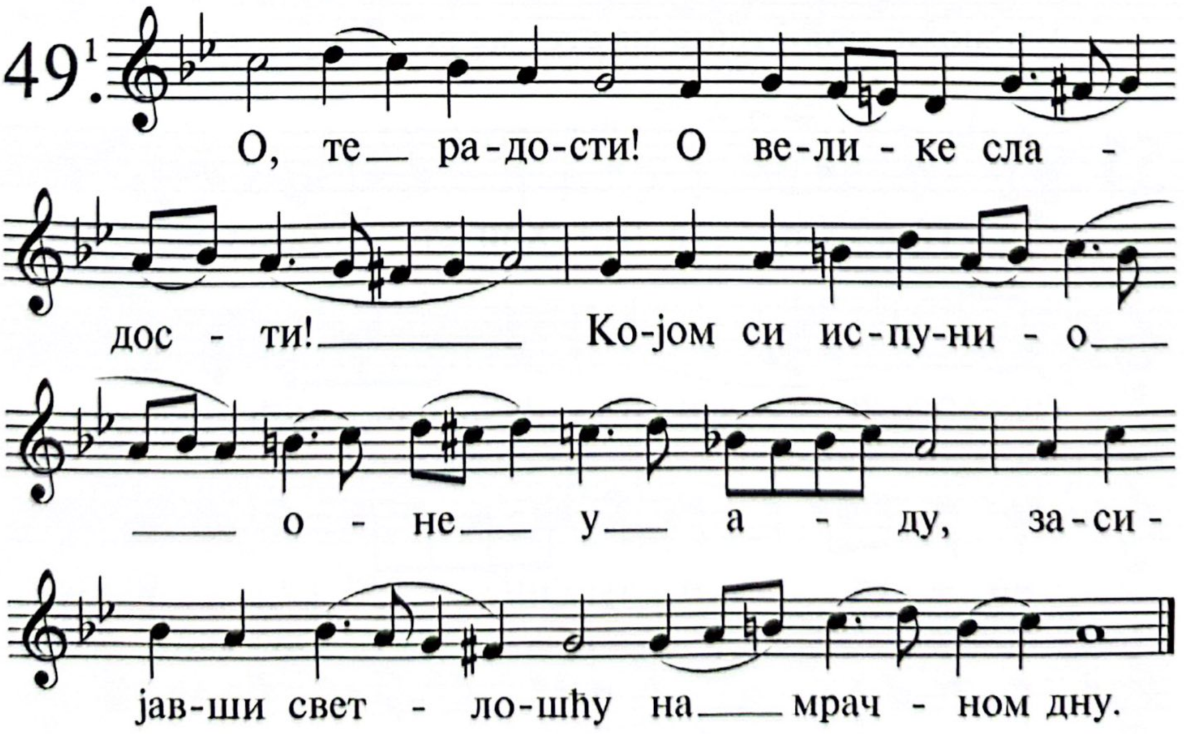

Опомени се речи своје ка слузи Своједму, на коју си ми заповедио да се ослањам.

50.
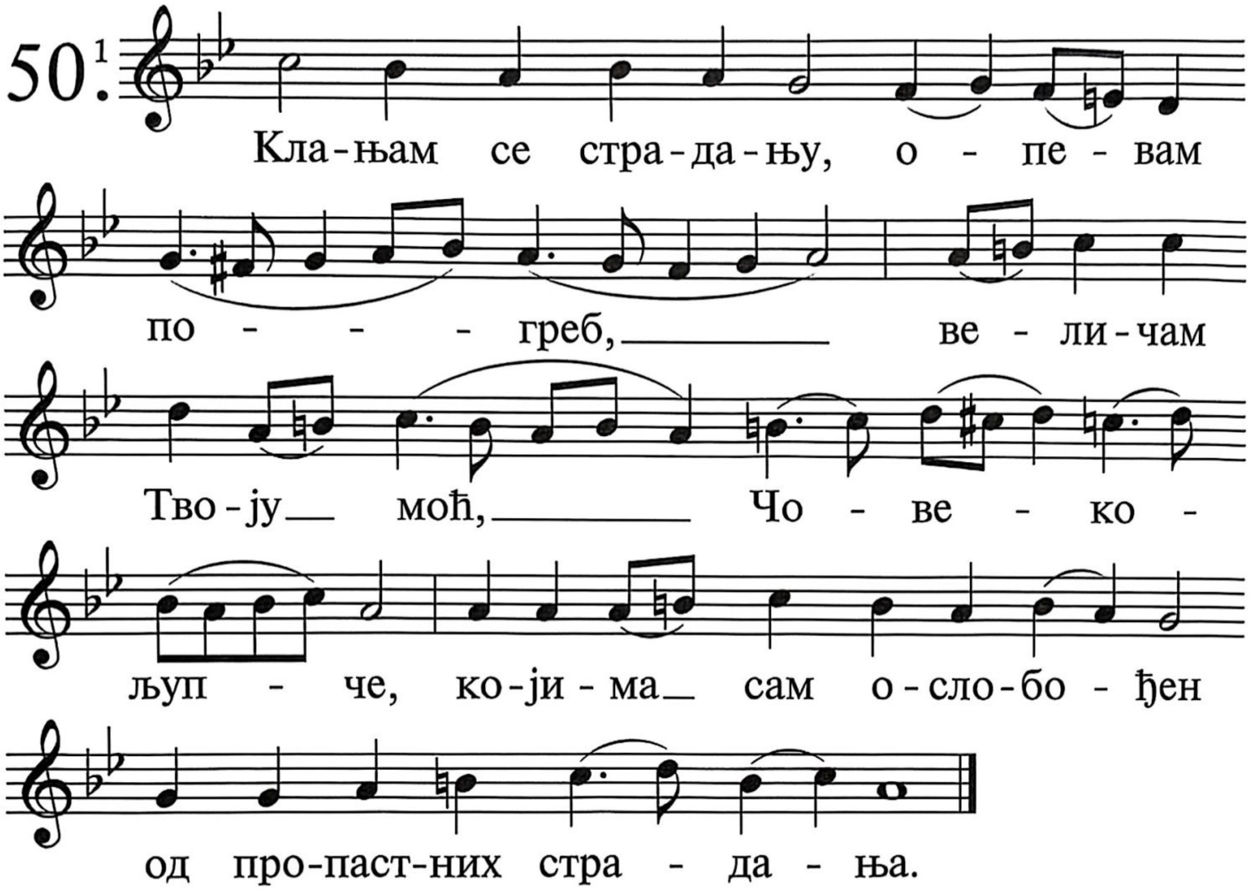

У невољи мојој теши ме што ме реч Твоја оживљава.

51.
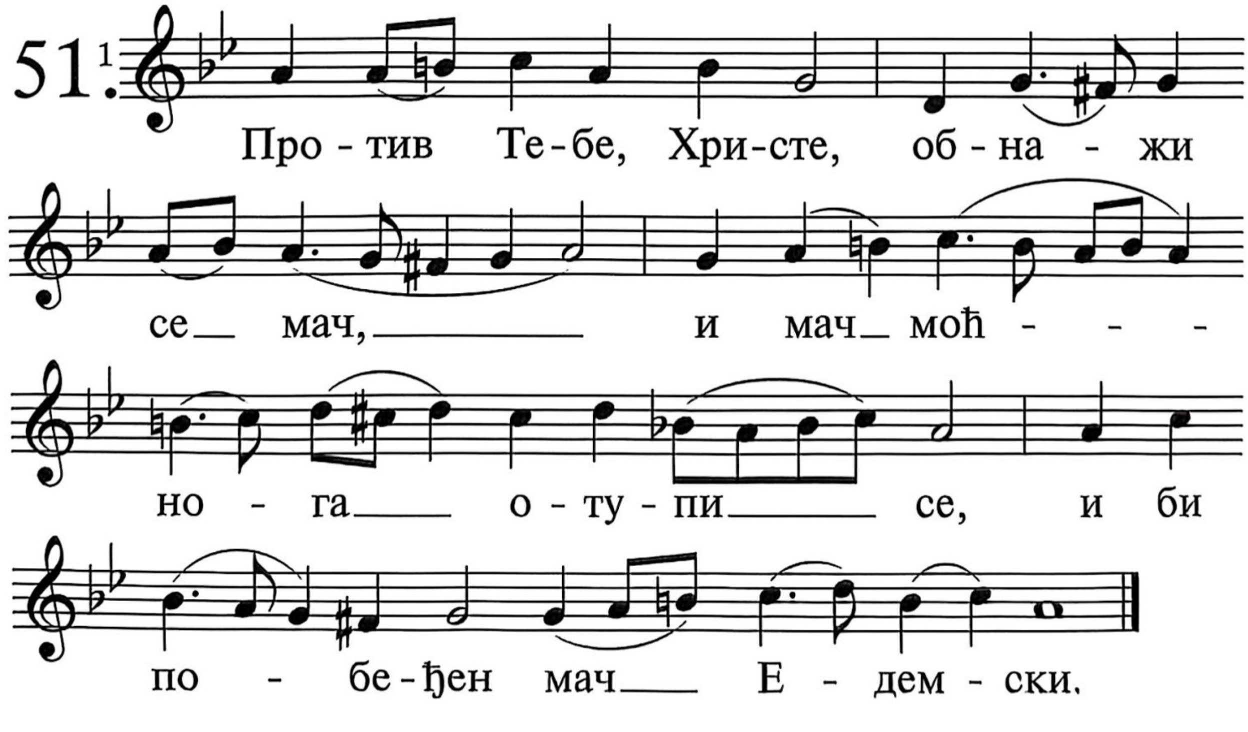

Охоли ми се ругају веома; али ја не одступам од закона Твојега.

52.[1]

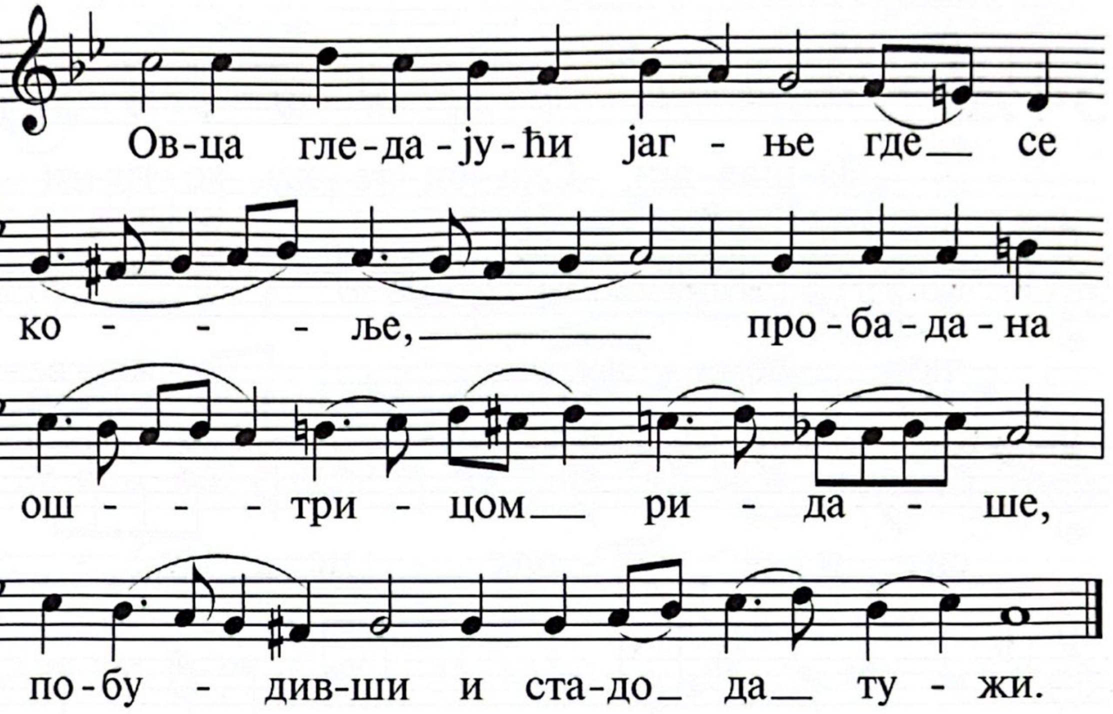

Памтим судове Твоје од искона, Господе, и тешим се.

53.[1]

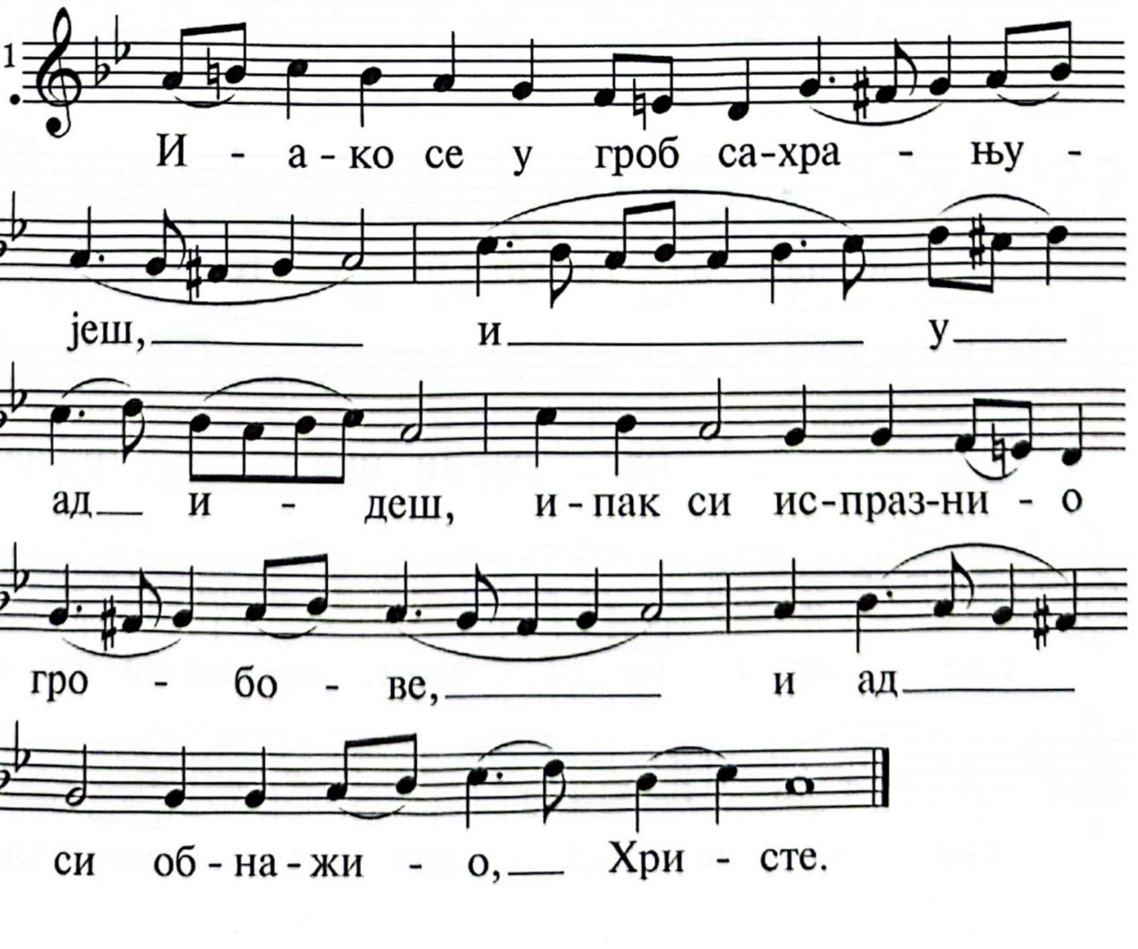

Гнев ме обузима на безбожнике, који остављају закон Твој.

54.[1]

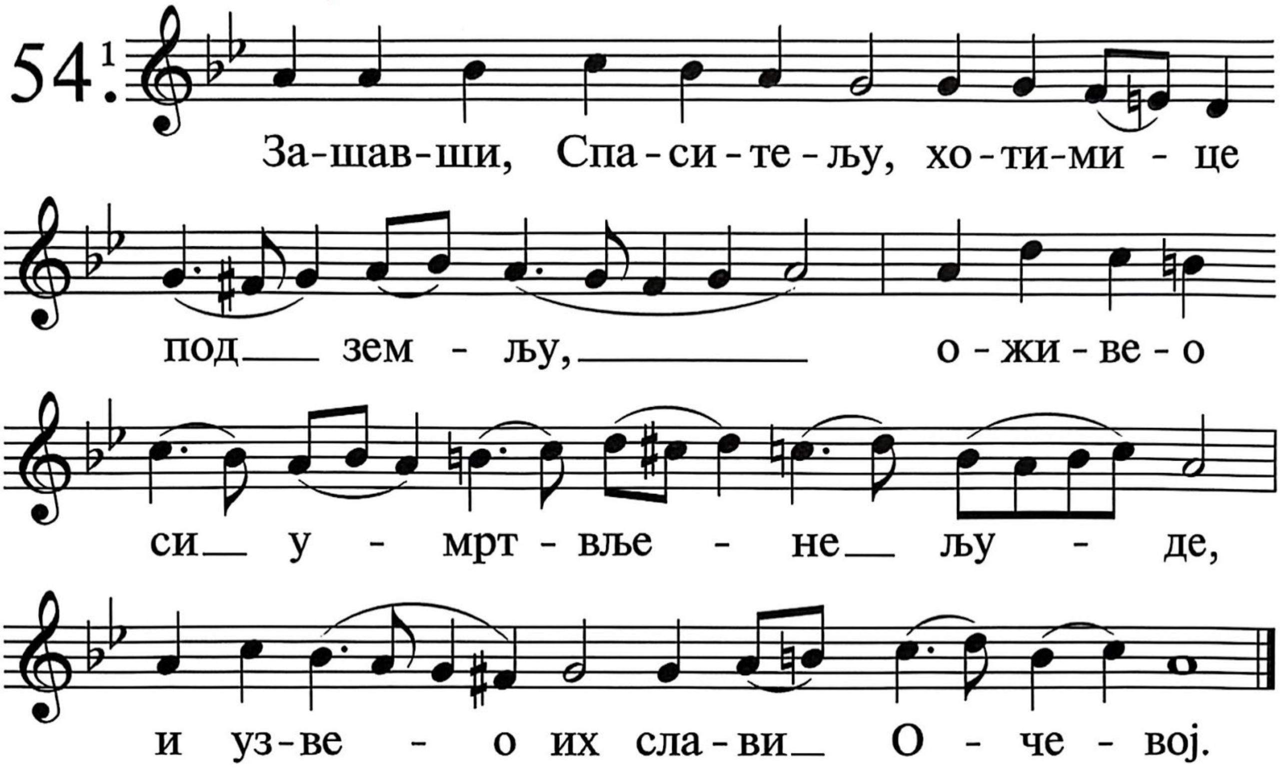

Наредбе су Твоје песма моја у путничком стану мојем.

55.[1]

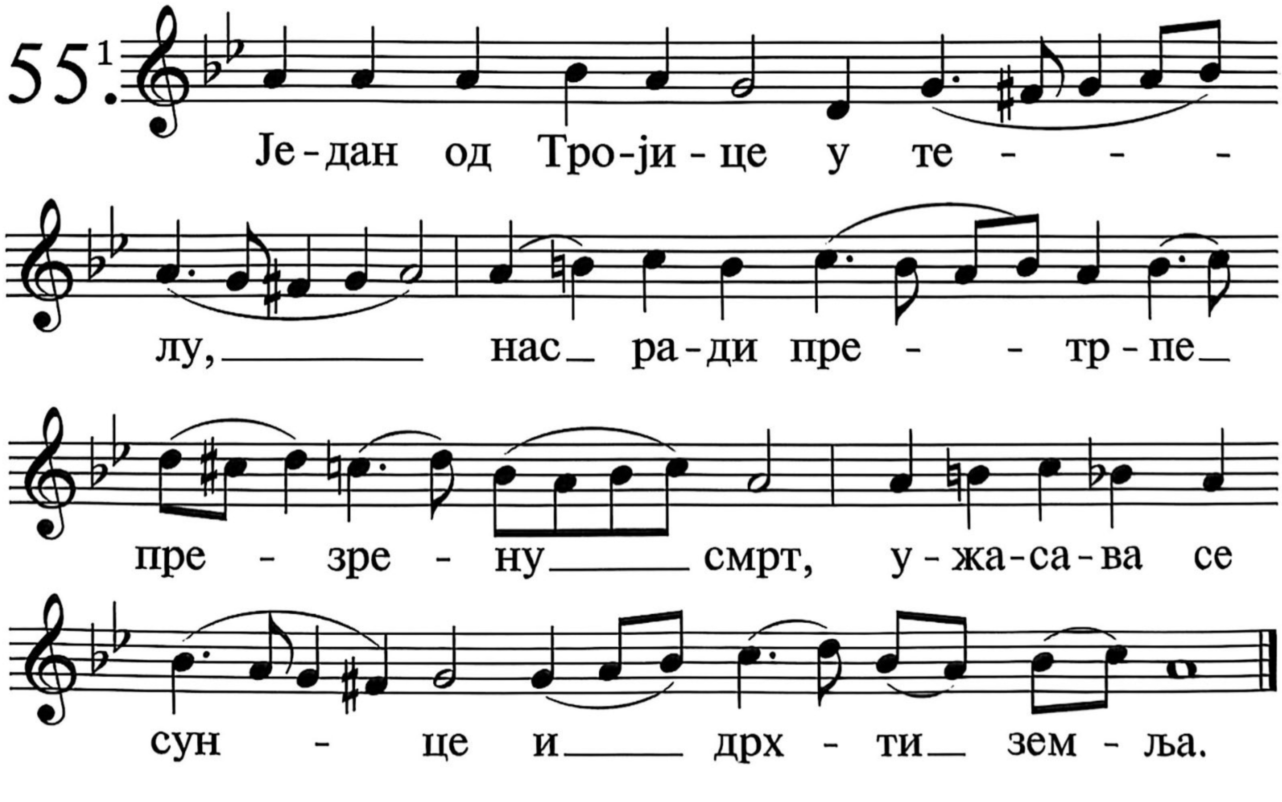

Ноћу помињем име Твоје, Господе, и чувам закон Твој.

56.[1]

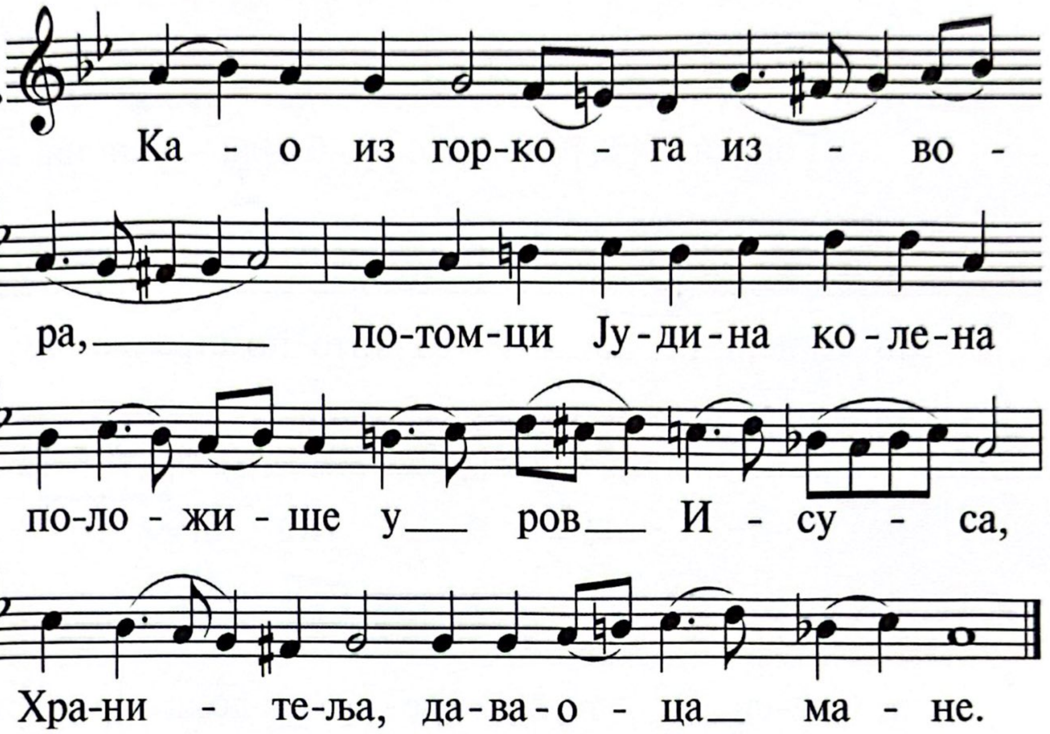

То је моје, да чувам заповести Твоје.

57.[1]

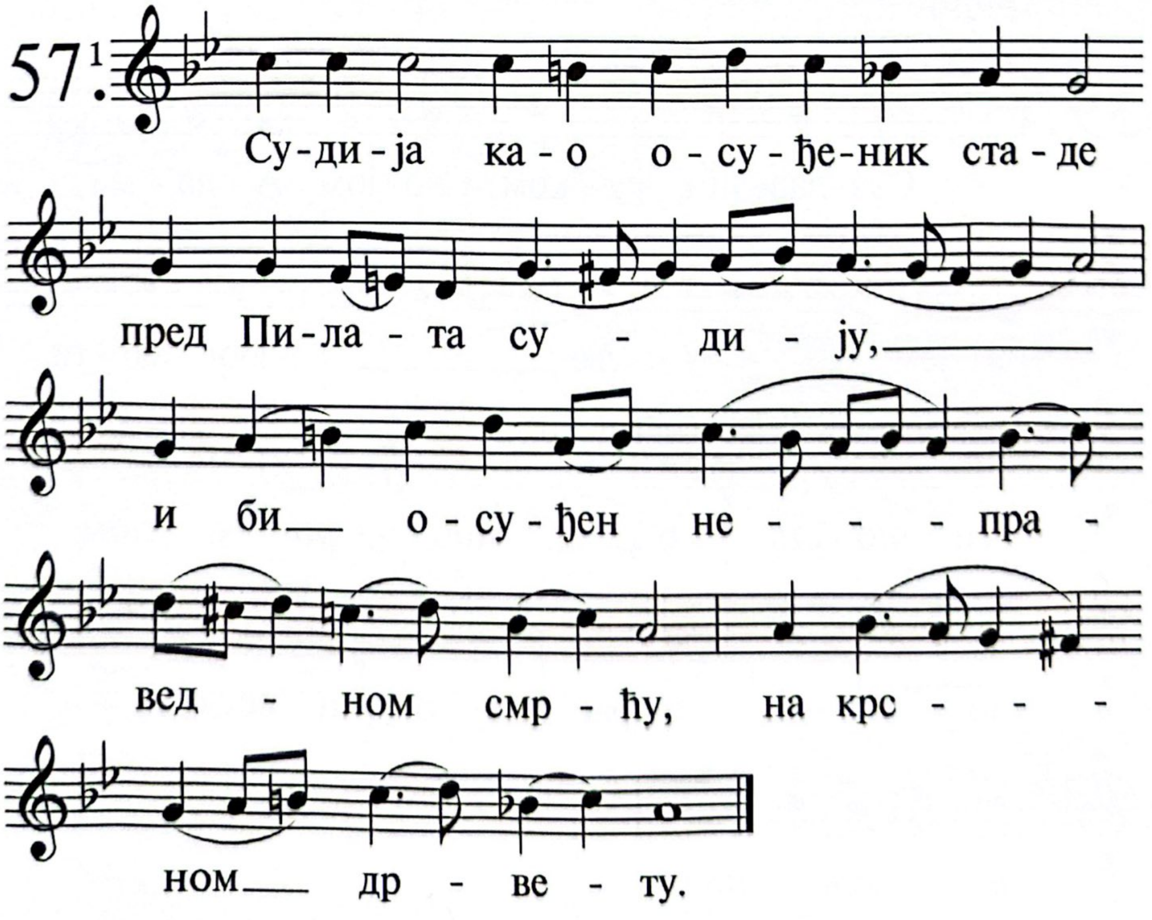

Део мој си Ти, Господе; наумио сам чувати речи Твоје.

58.

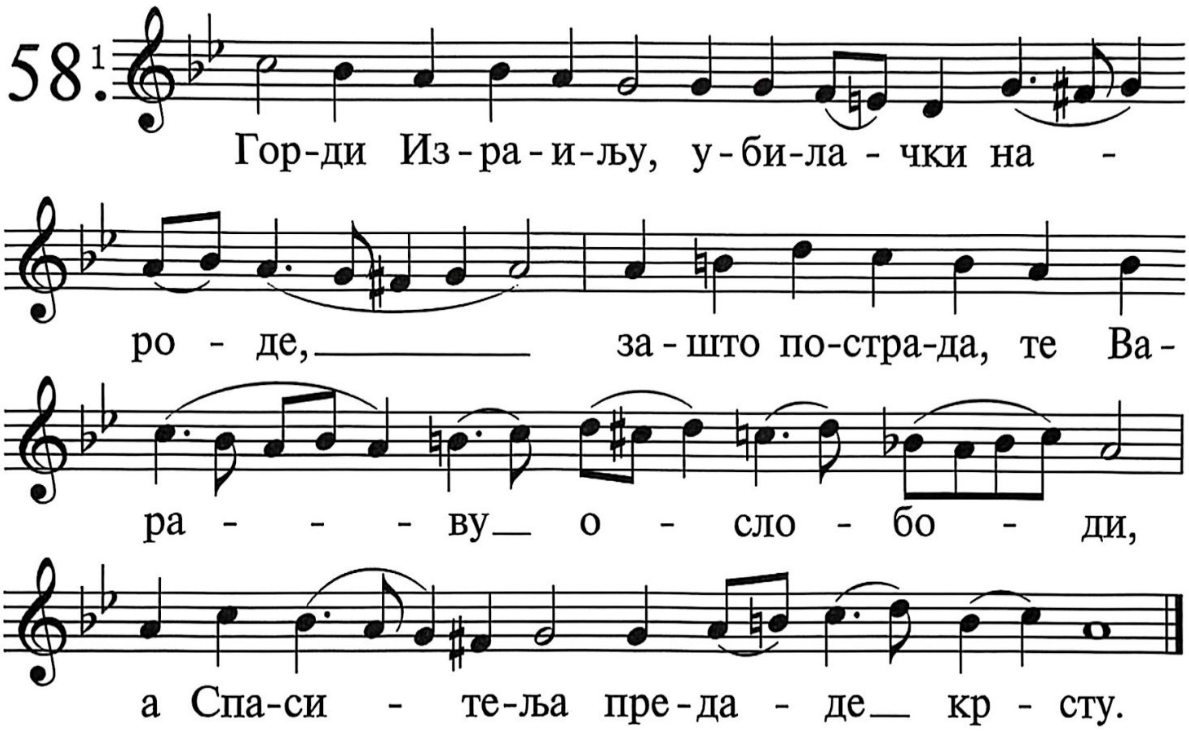

Молим Ти се из свег срца, смилуј се на ме по речи Твојој.

59.

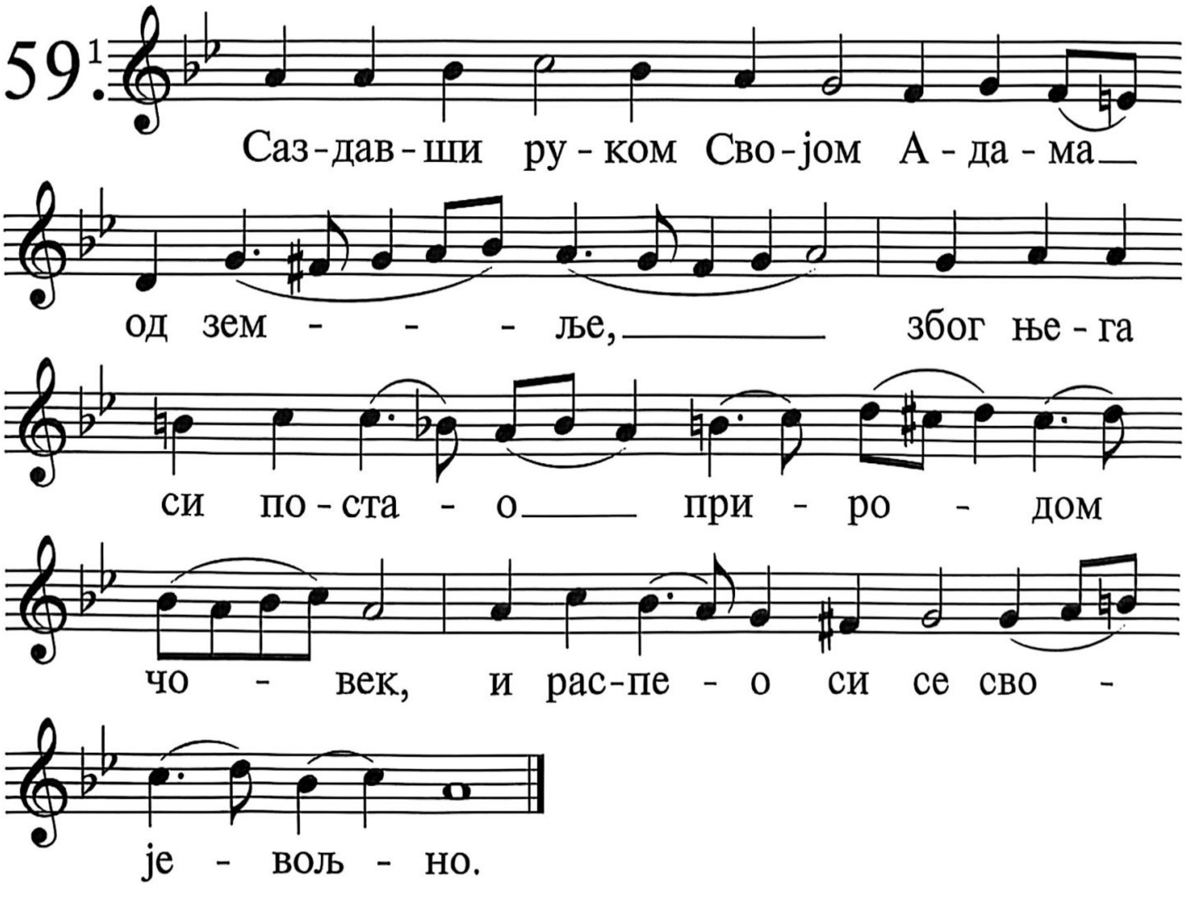

Разматрам путеве Твоје, и обраћам ноге своје к откривењима Твојим.

60.[1]

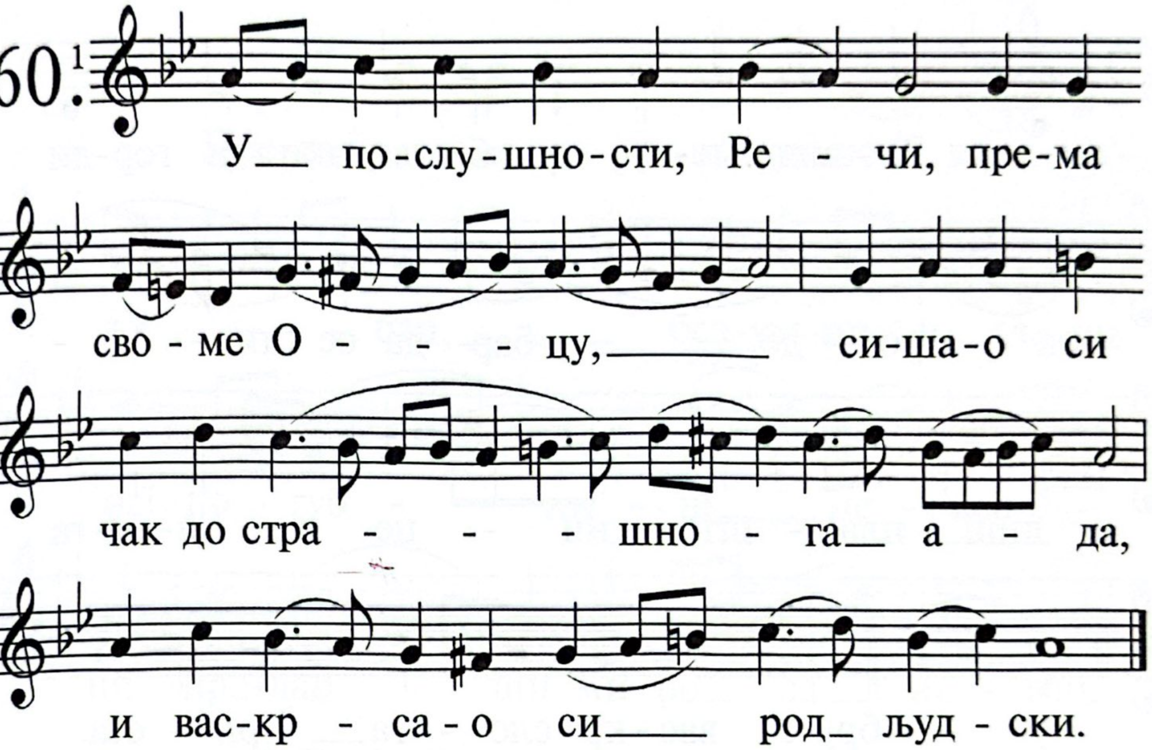

Хитам и не устежем се чувати заповсти Твоје.

61.[1]

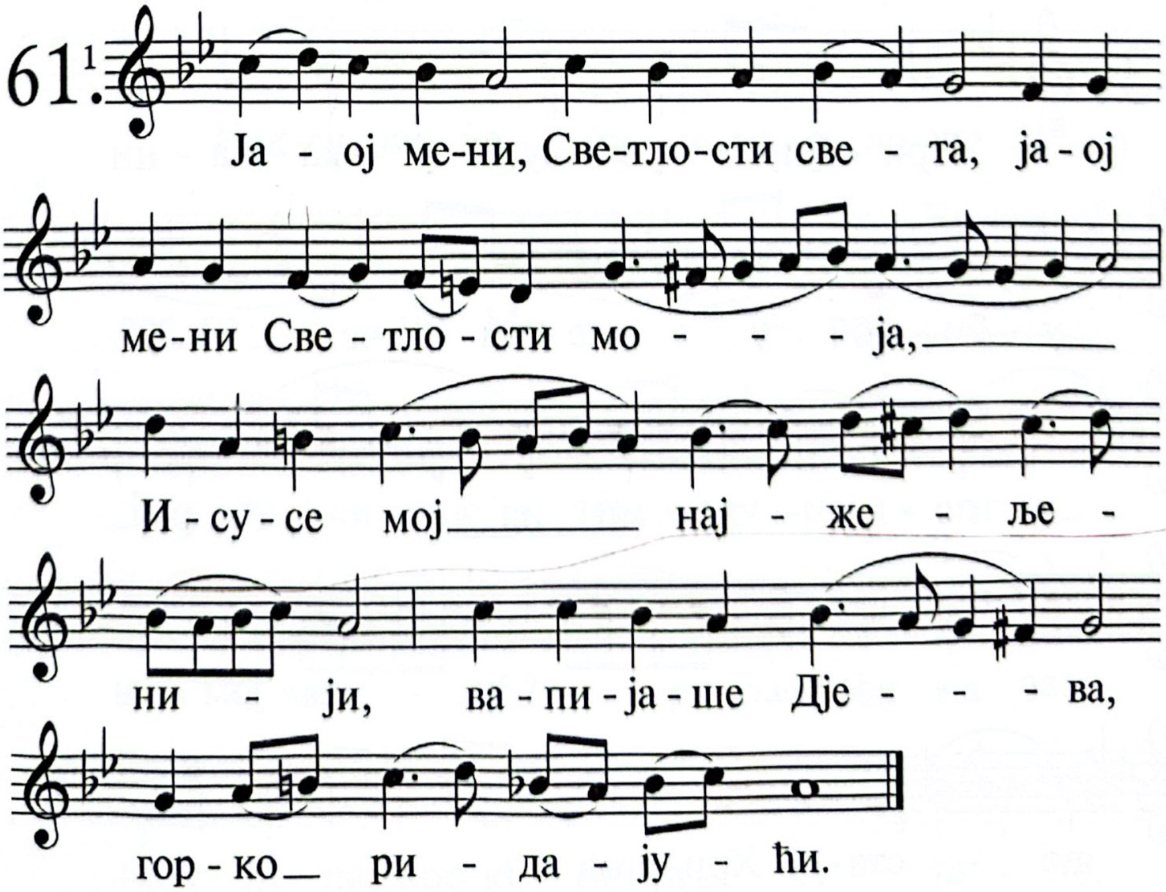

Мреже безбожничке опколише ме, али закона Твојега не заборављам.

62.

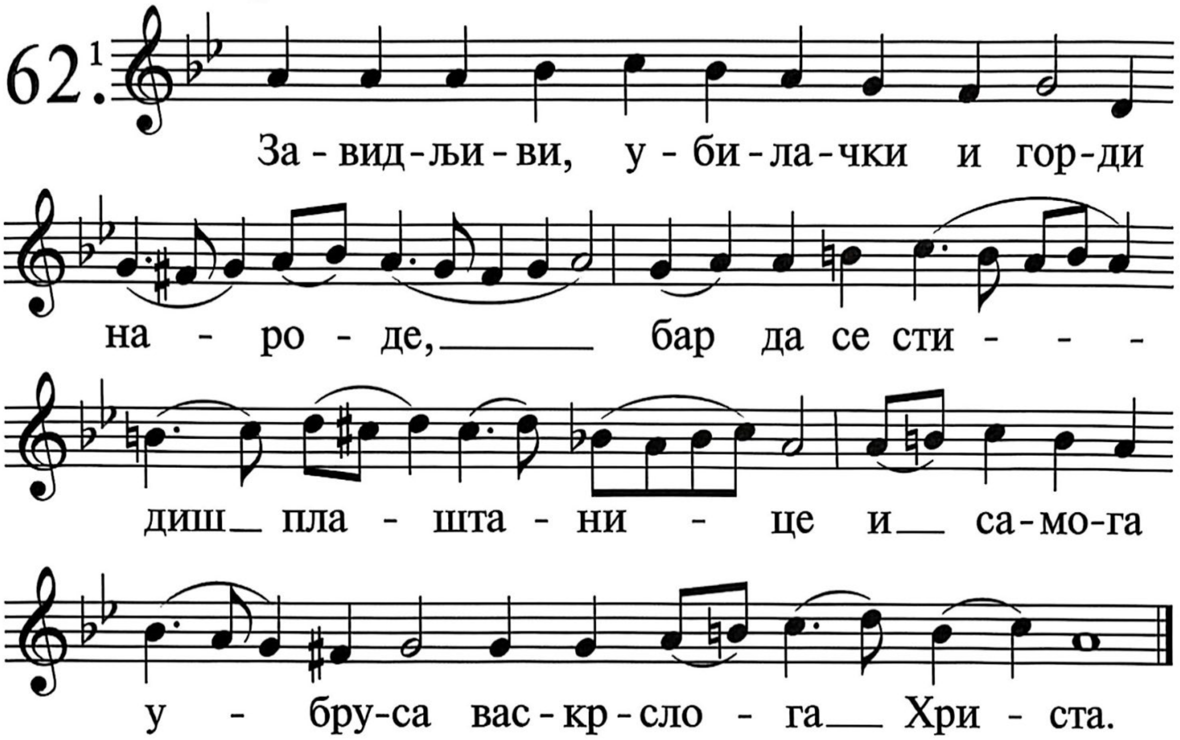

У по ноћи устајем, да Те славим за праведне судове Твоје.

63.

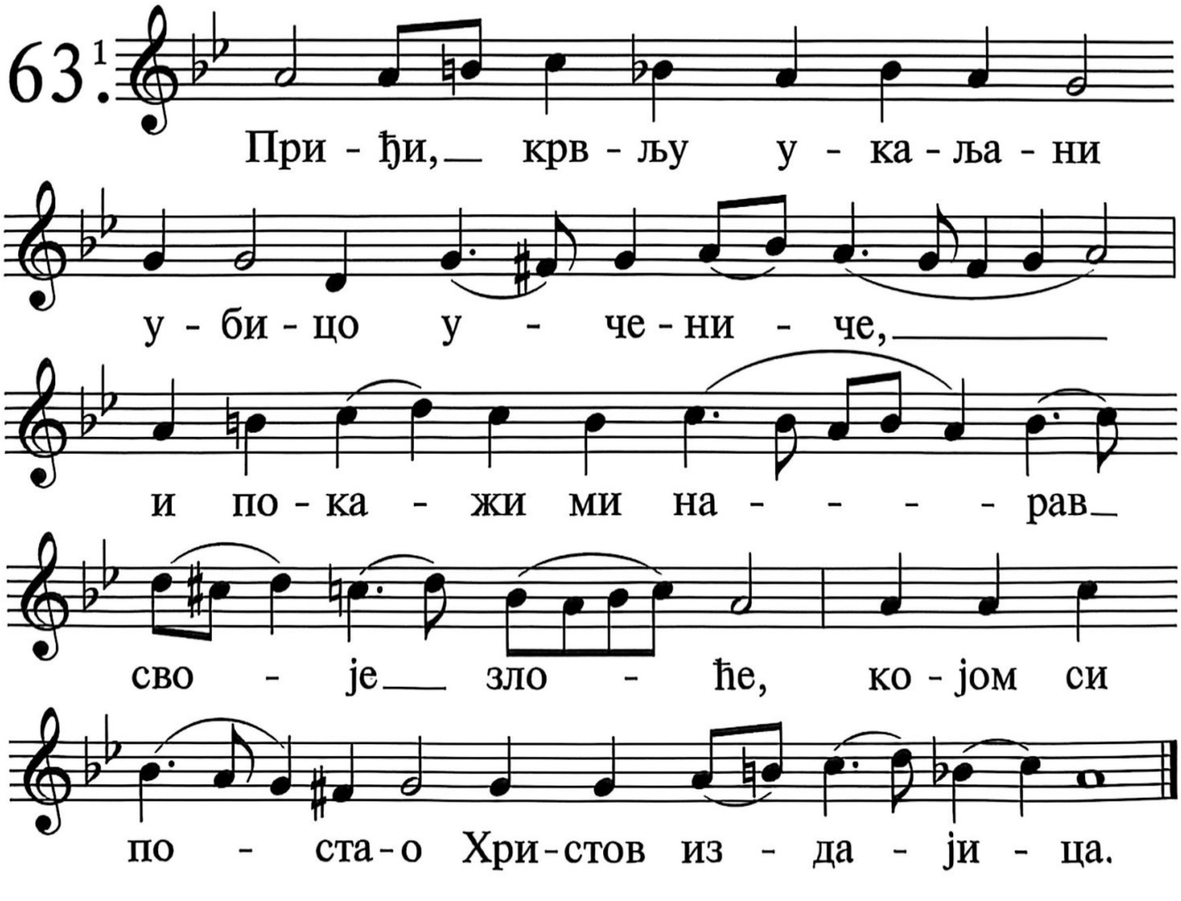

У заједници сам са свима који се Тебе боје, и који чували заповести Твоје.

64.[1]

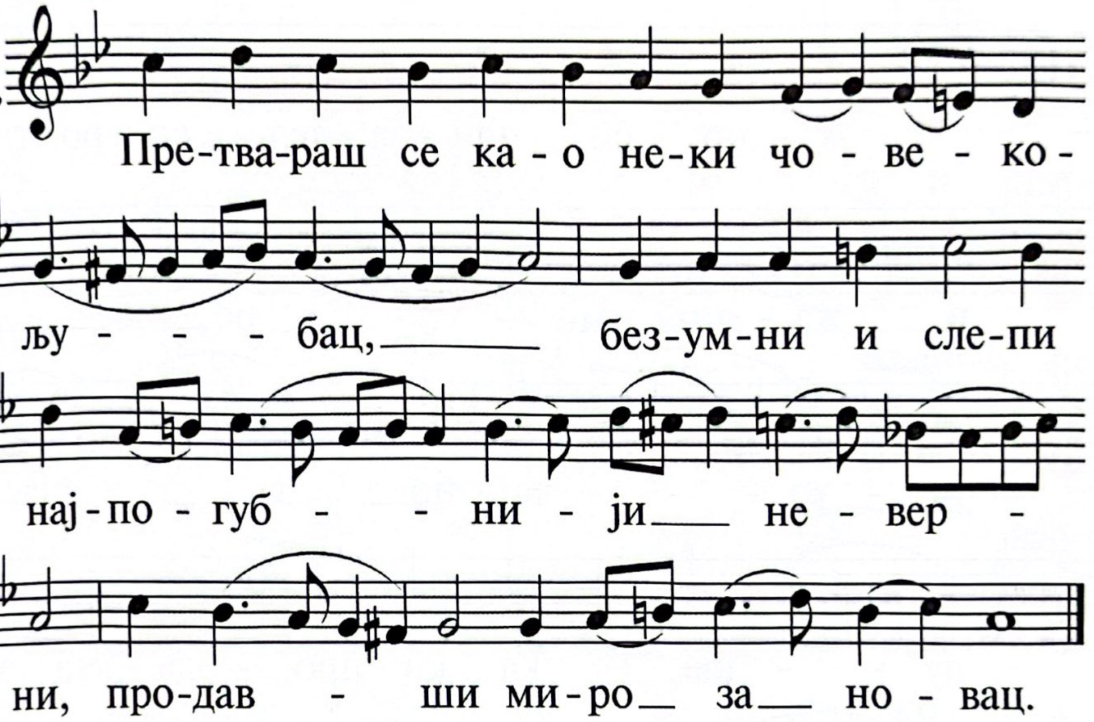

Доброте је Твоје, Господе, пуна сва земља; наредбама Твојим научи ме.

65.[1]

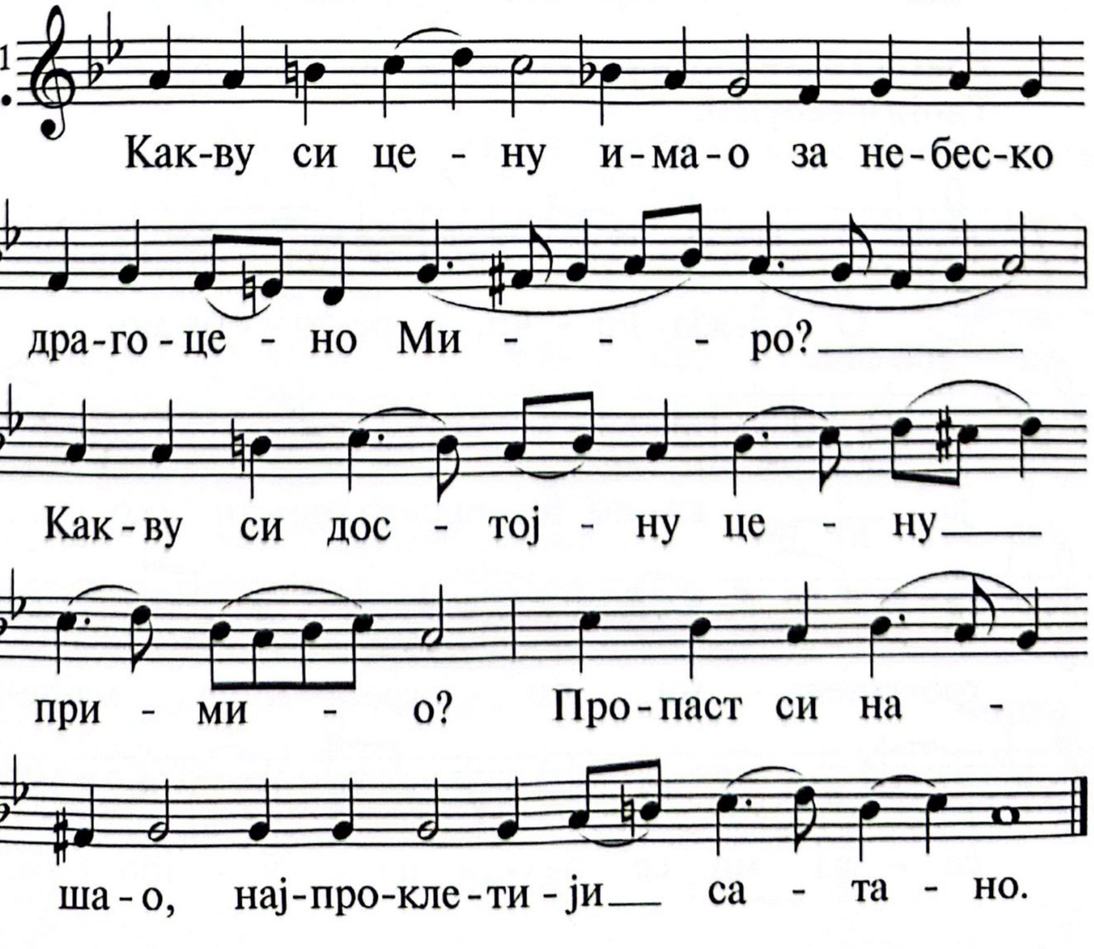

Учинио си добро слузи својему, Господе, по речи Својој.

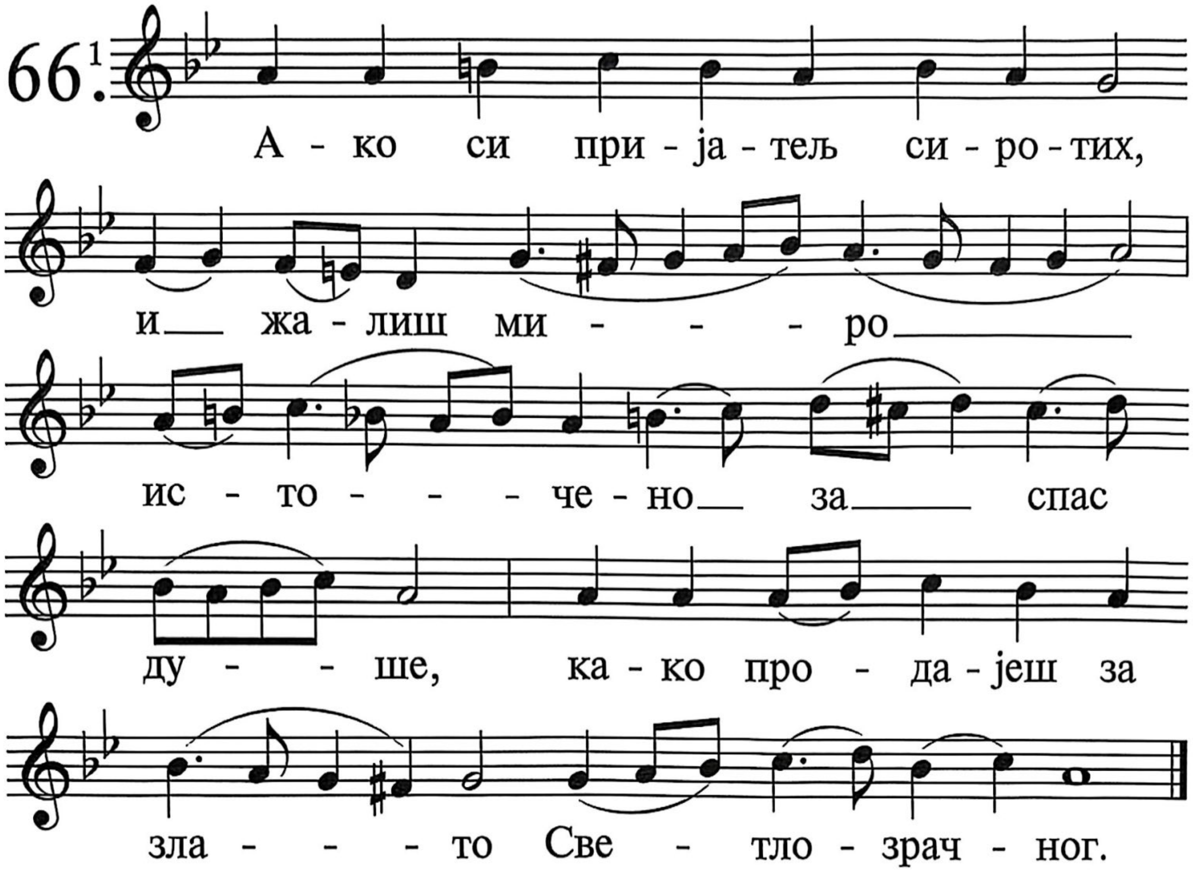

Благости, знању и разумности научи ме, јер заповестима Твојим верујем.

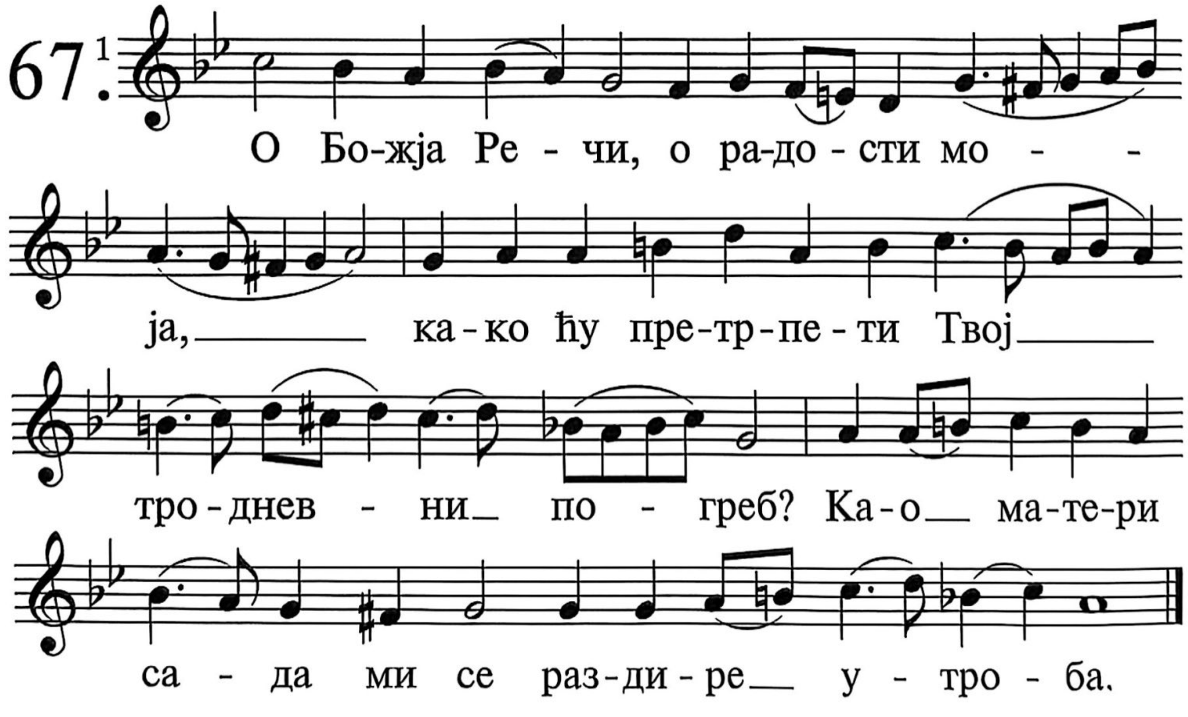

Пре страдања свога сагреших, због тога сада чувам реч Твоју.

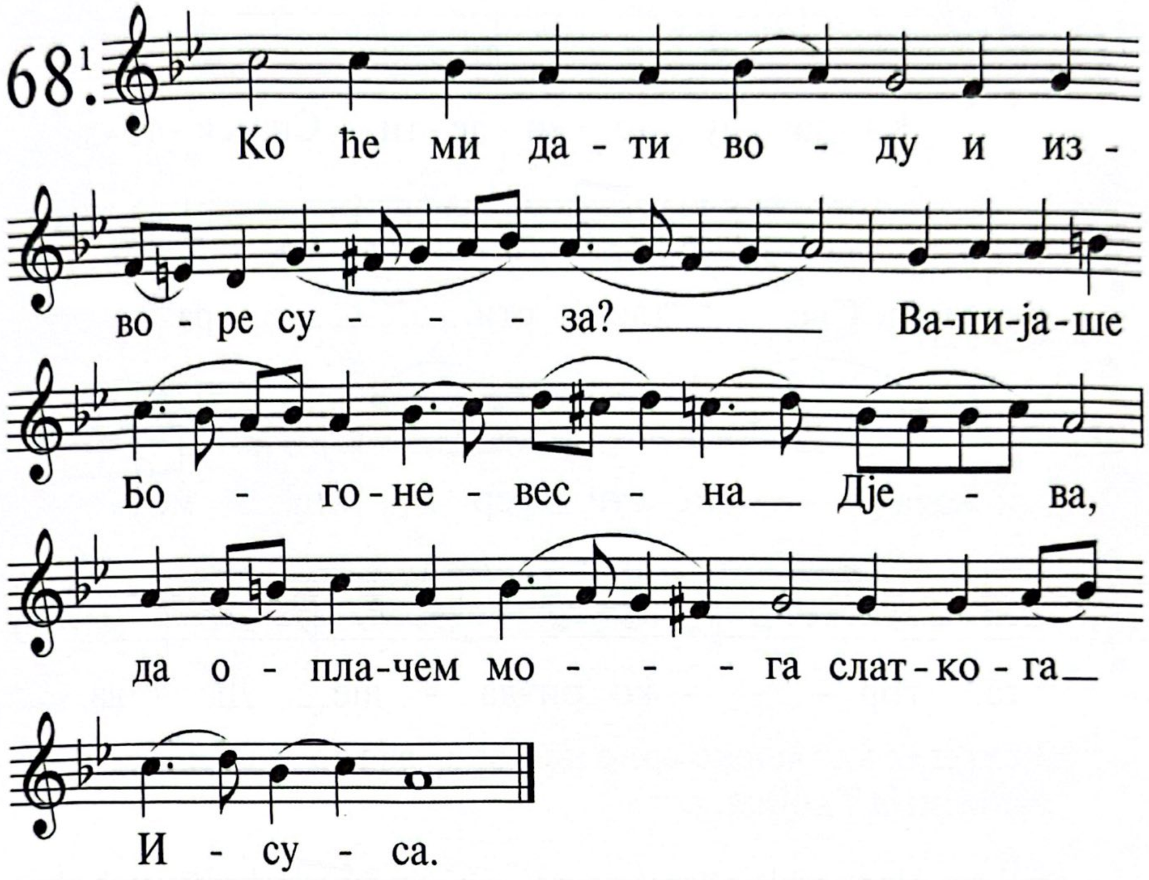

Ти си добар, и добро чиниш; научи ме наредбама Својим.

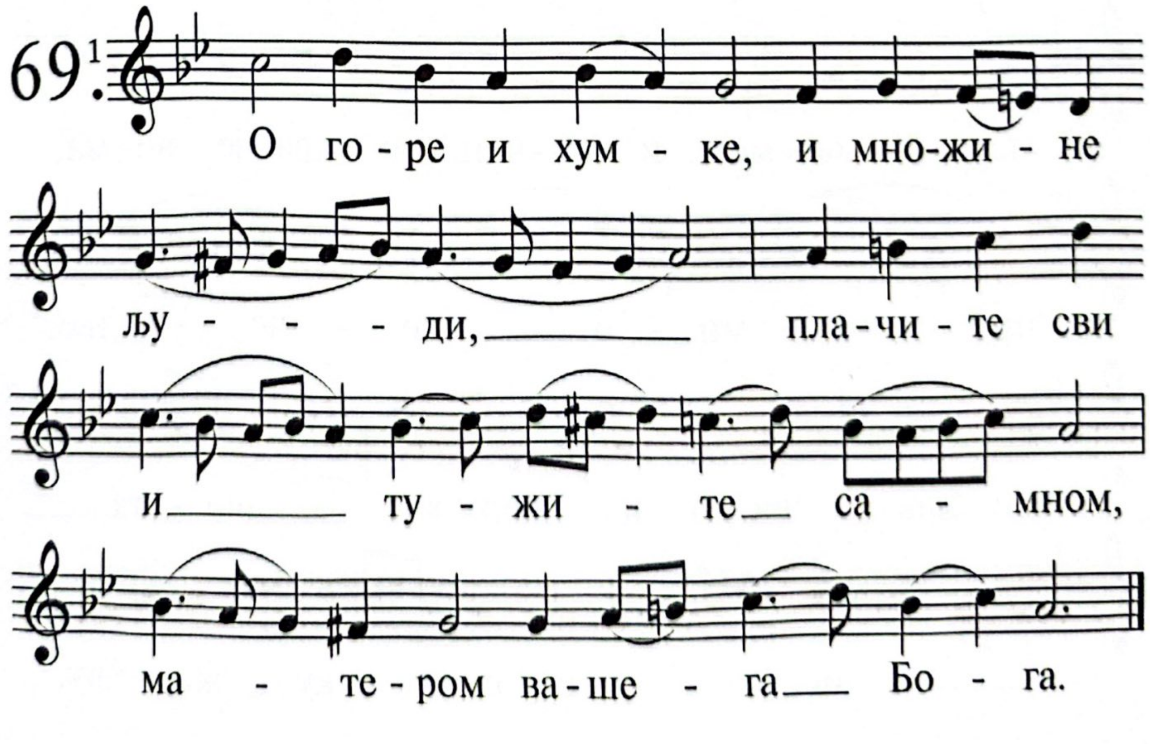

Умножи се на ме неправда гордих, али се ја свим срцем држим заповести Твојих.

70.

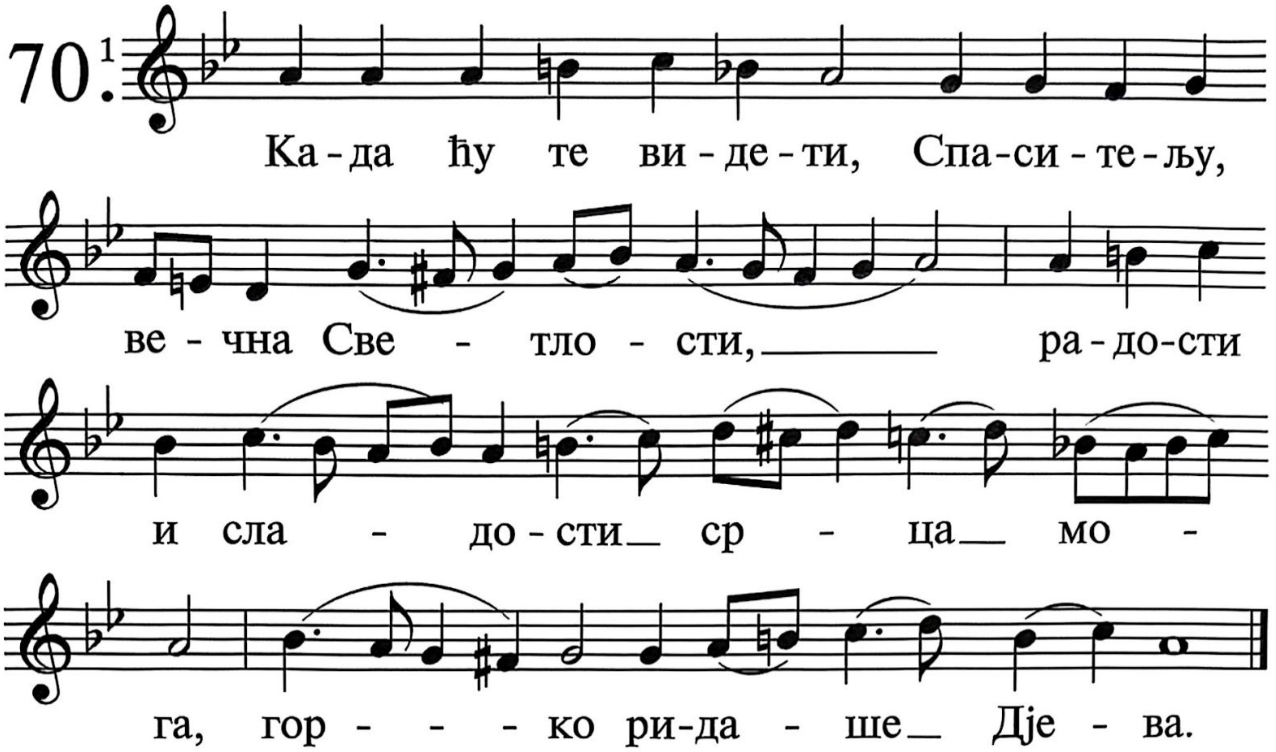

Усири се као млеко срце њихово , а ја се тешим законима Твојим.

71.

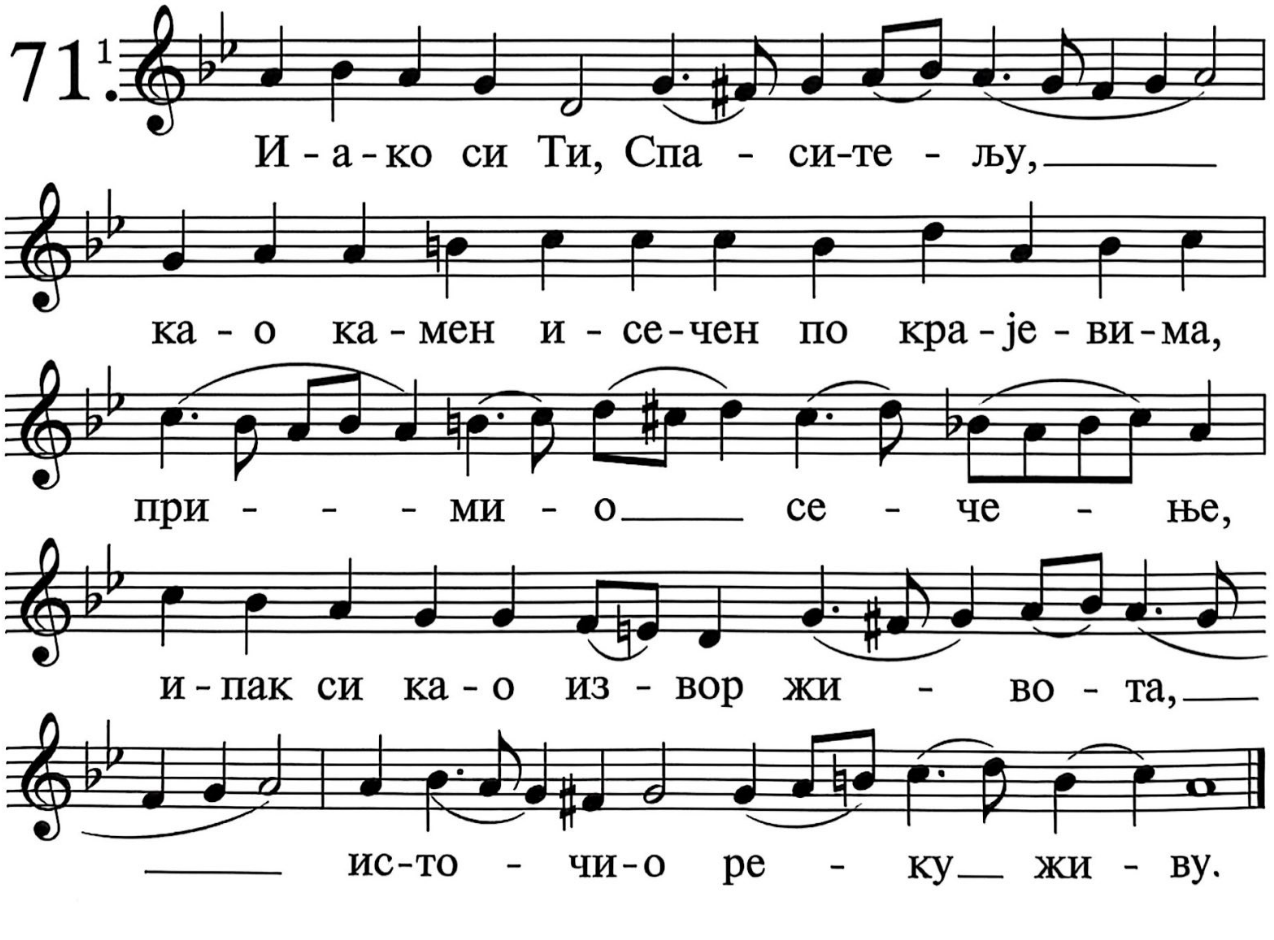

Добро ми је што страдам, да се научим наредбама Твојим.

72.[1]

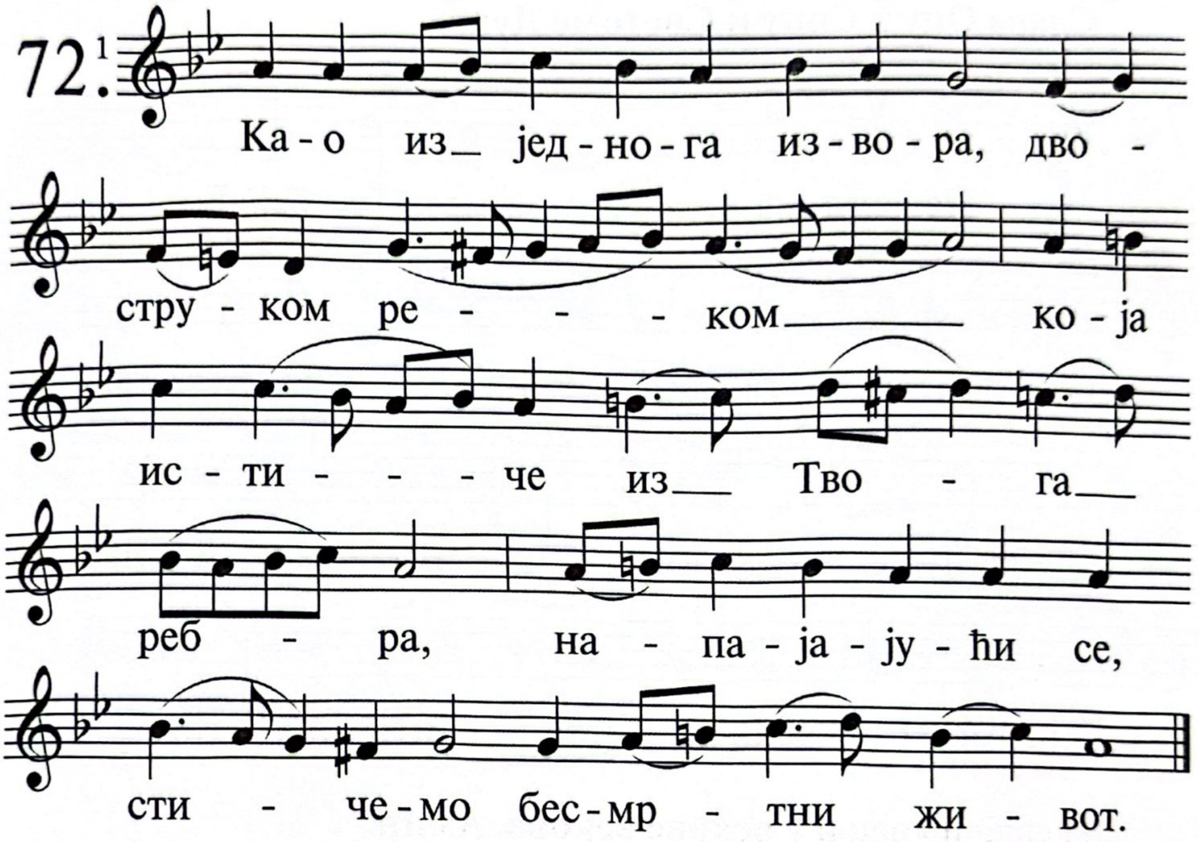

Милији ми је закон уста Твојих, него тисуће злата и сребра.

73.[1]

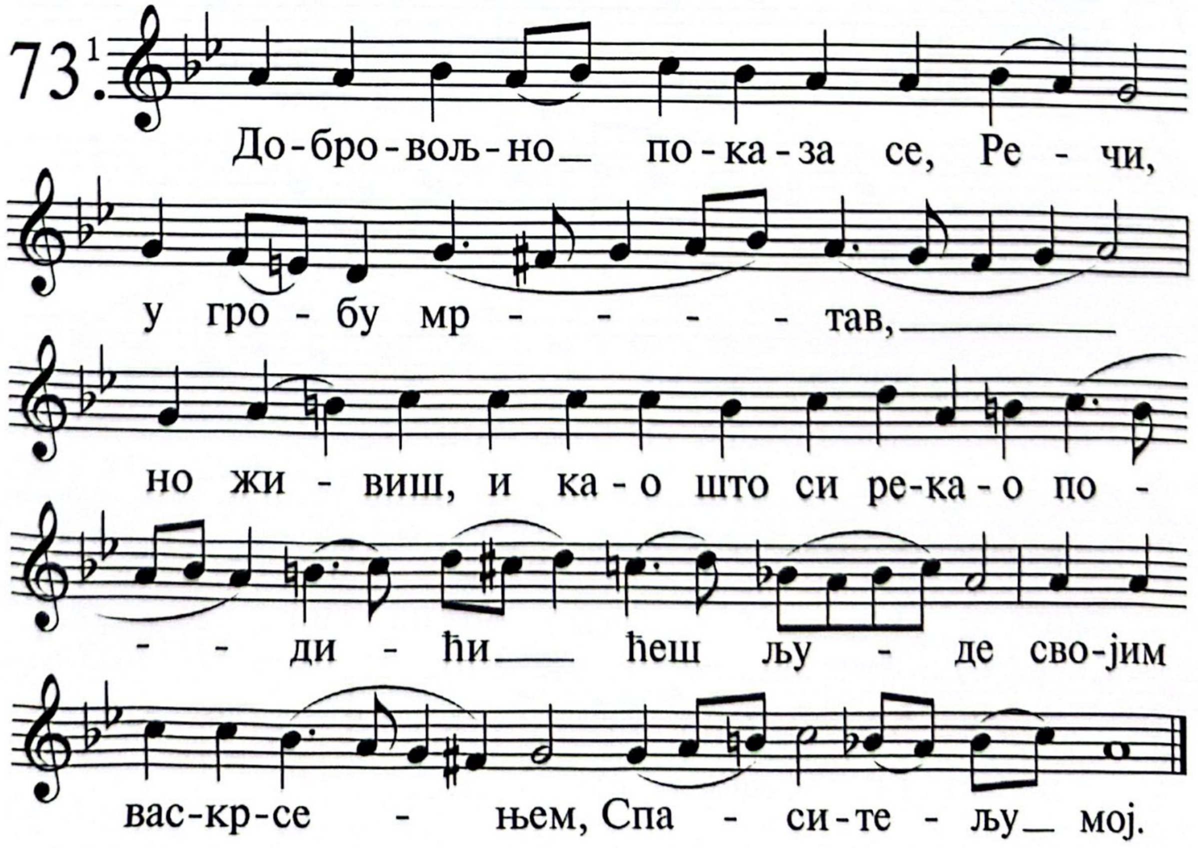

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу,

74.

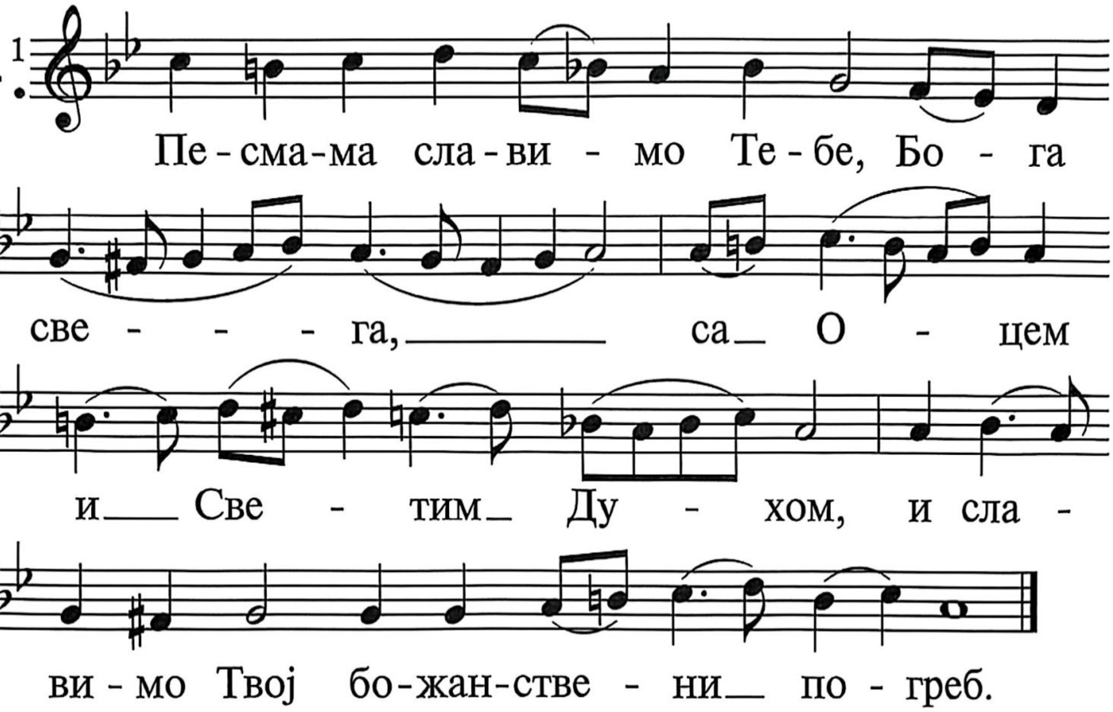

И сада и увек и у векове векова. Амин.

75.

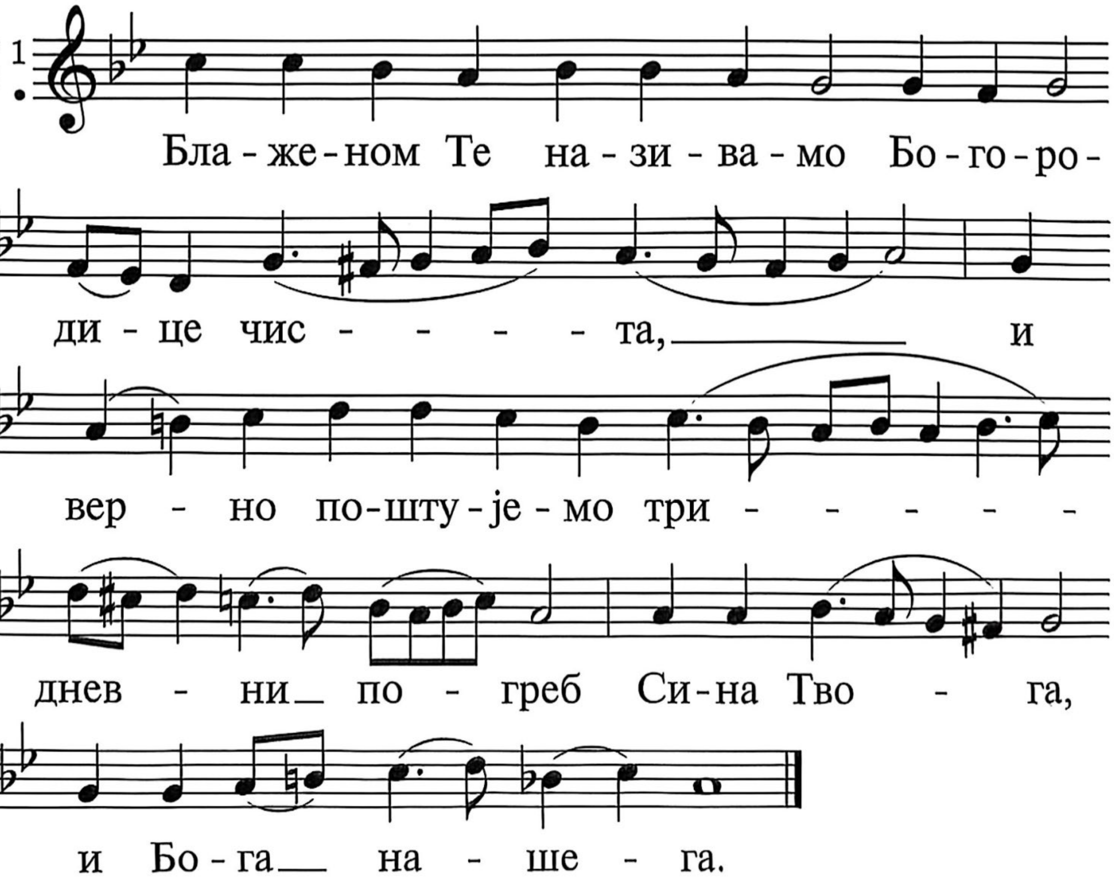

И опет ПРВИ ТРОПАР оба хора заједно.

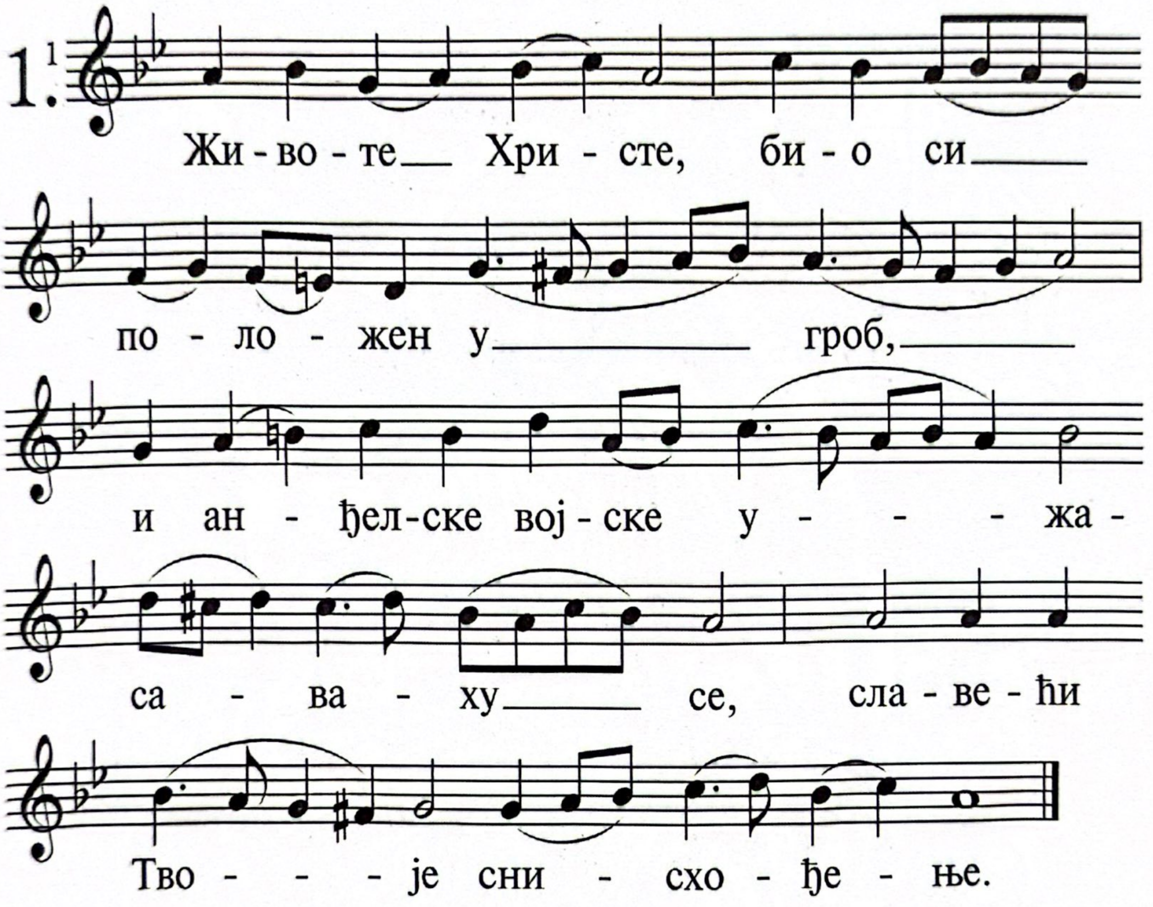

Затим, МАЛА ЈЕКТЕНИЈА , и ВОЗГЛАС:

Јер се благослови Име Твоје, и прослави се Царство Твоје, Оца, и Сина и Светога Духа, сада и увек и у векове векова.

Затим друга статија.

Статија друга-глас 5.

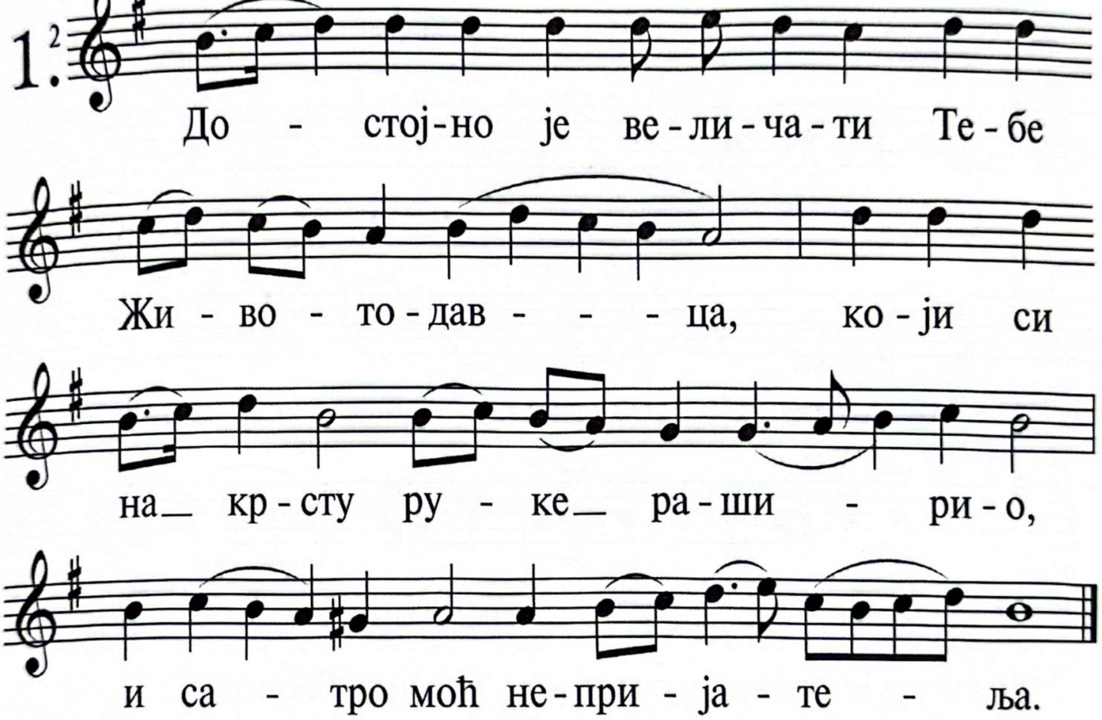

Руке Твоје створиле су ме и начиниле ме; уразуми ме, и научићу се заповестима Твојим.

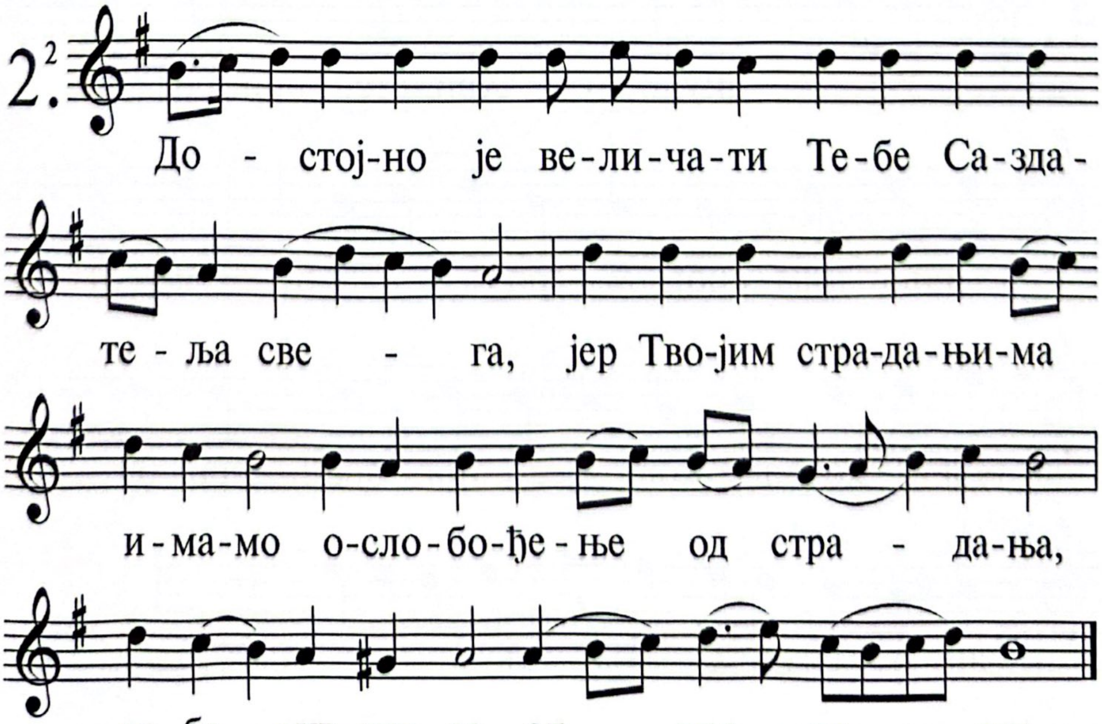

Који се Тебе боје, видеће ме, и радоваће се што се уздам у реч Твоју.

3.
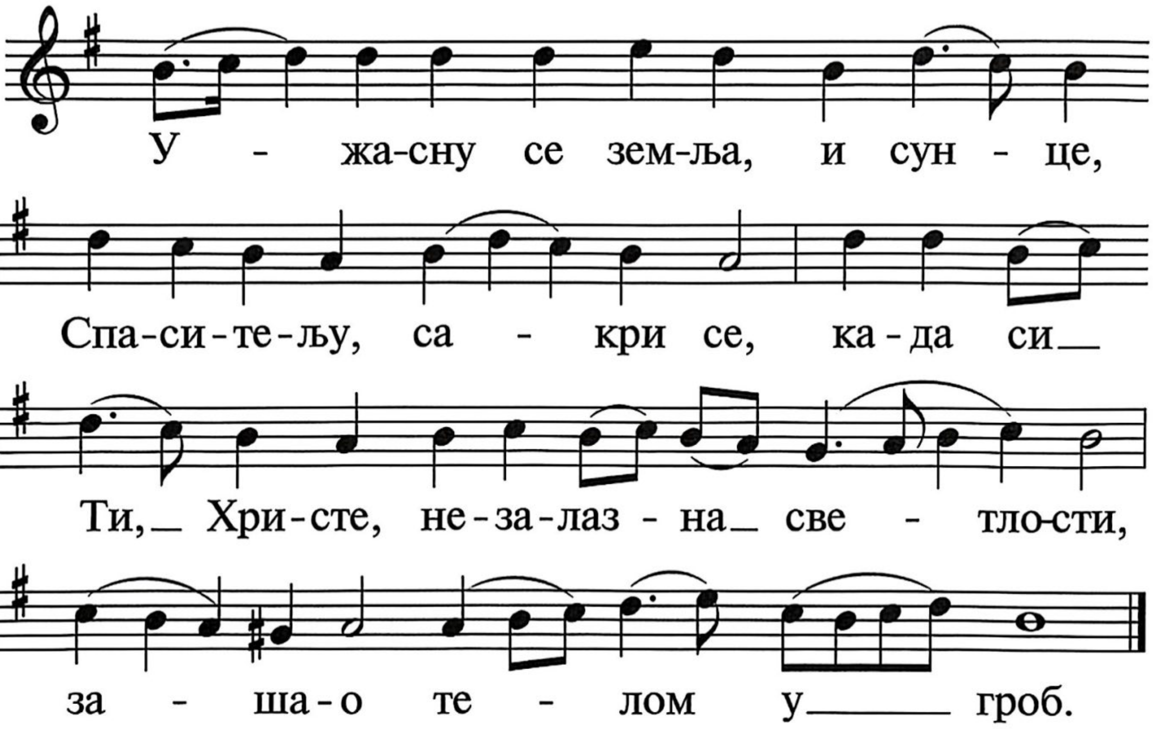

Знам да је правда у судовима Твојим, Господе, и да ме праведно понижаваш.

4.
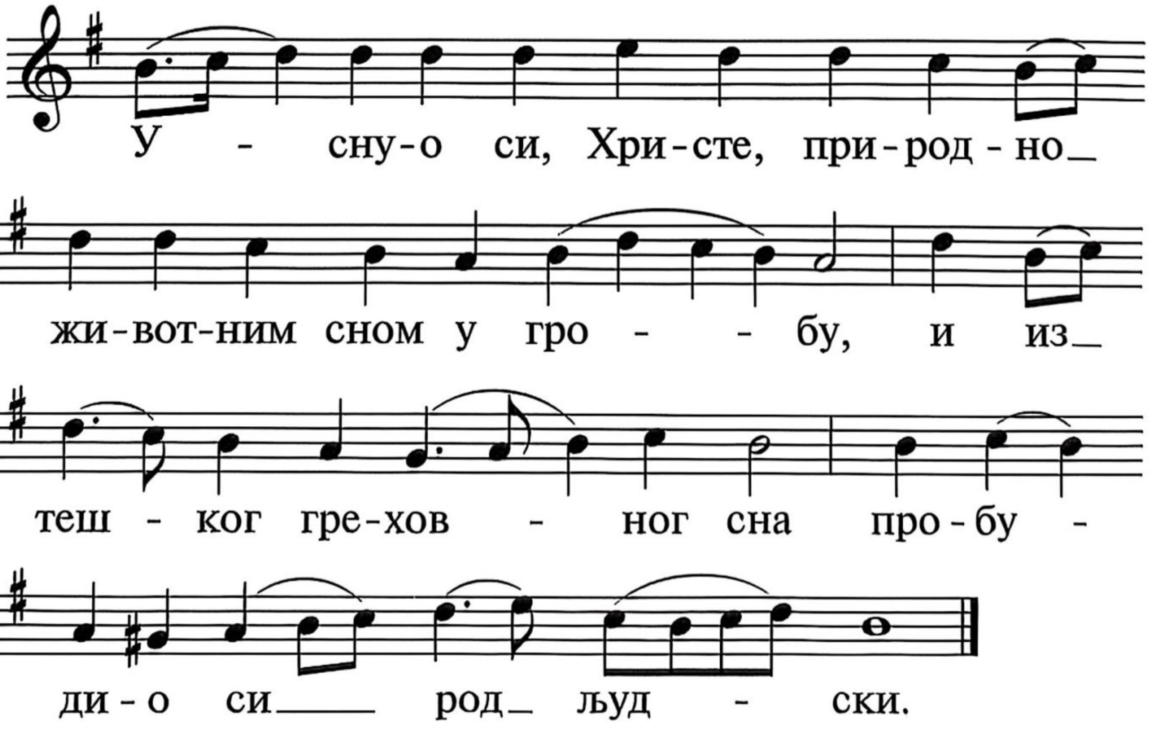

Нека доброта Твоја буде утеха моја, као што си рекао слузи Своме.

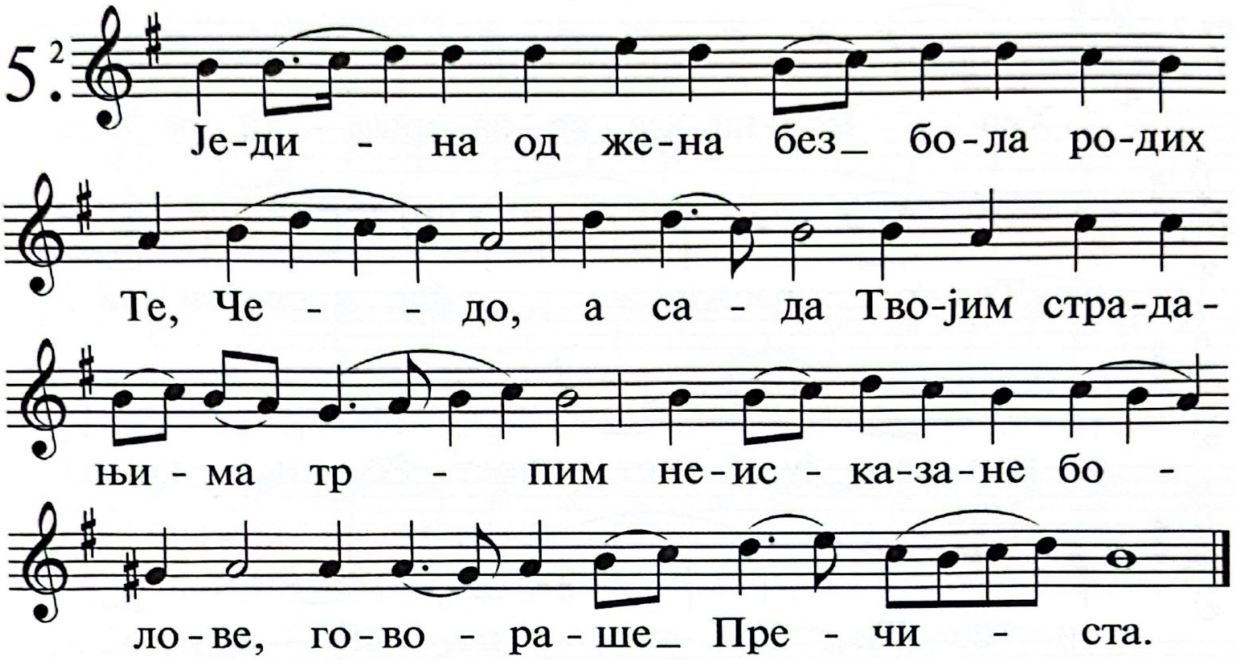

Нека дође к мени милосрђе Твоје, да оживим; јер је закон Твој утеха моја.

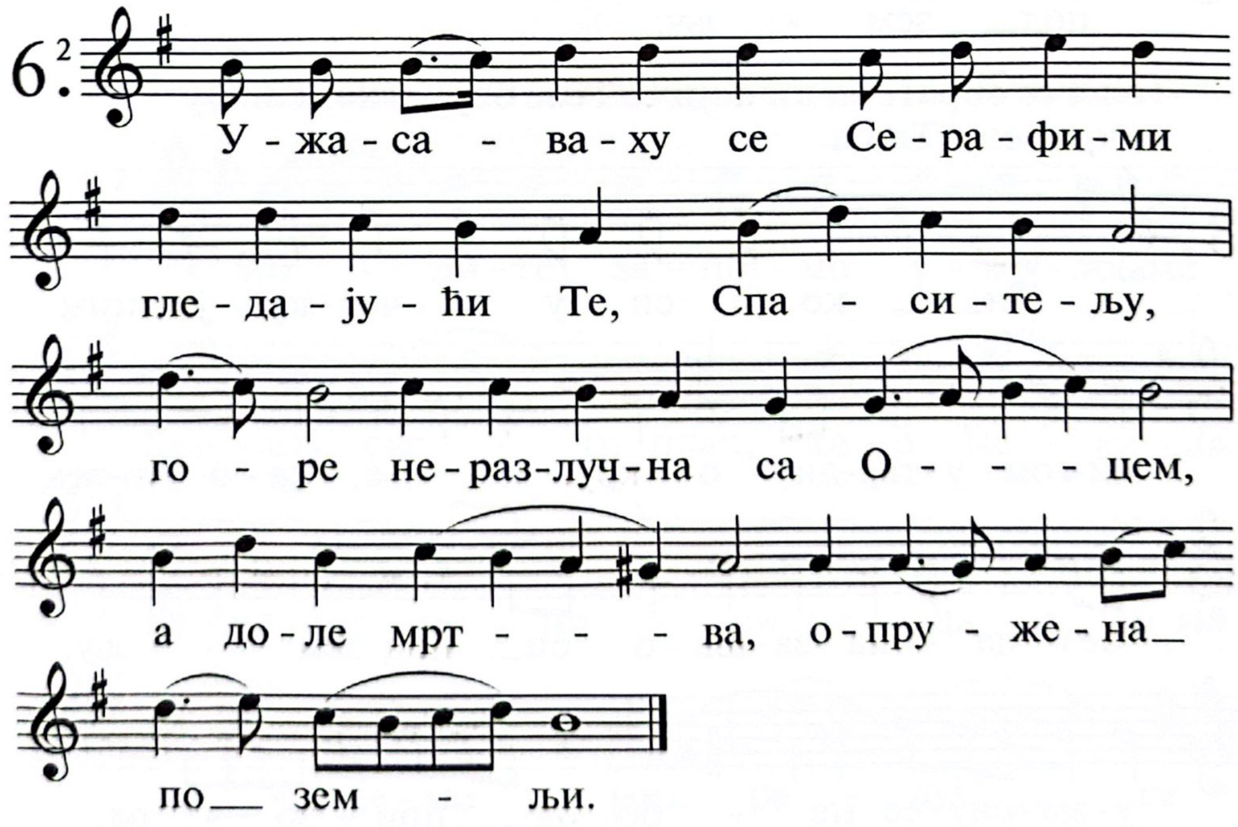

Нека се постиде охоли: јер ме без кривице оборише. Ја промишљам о заповестима Твојим.

7.

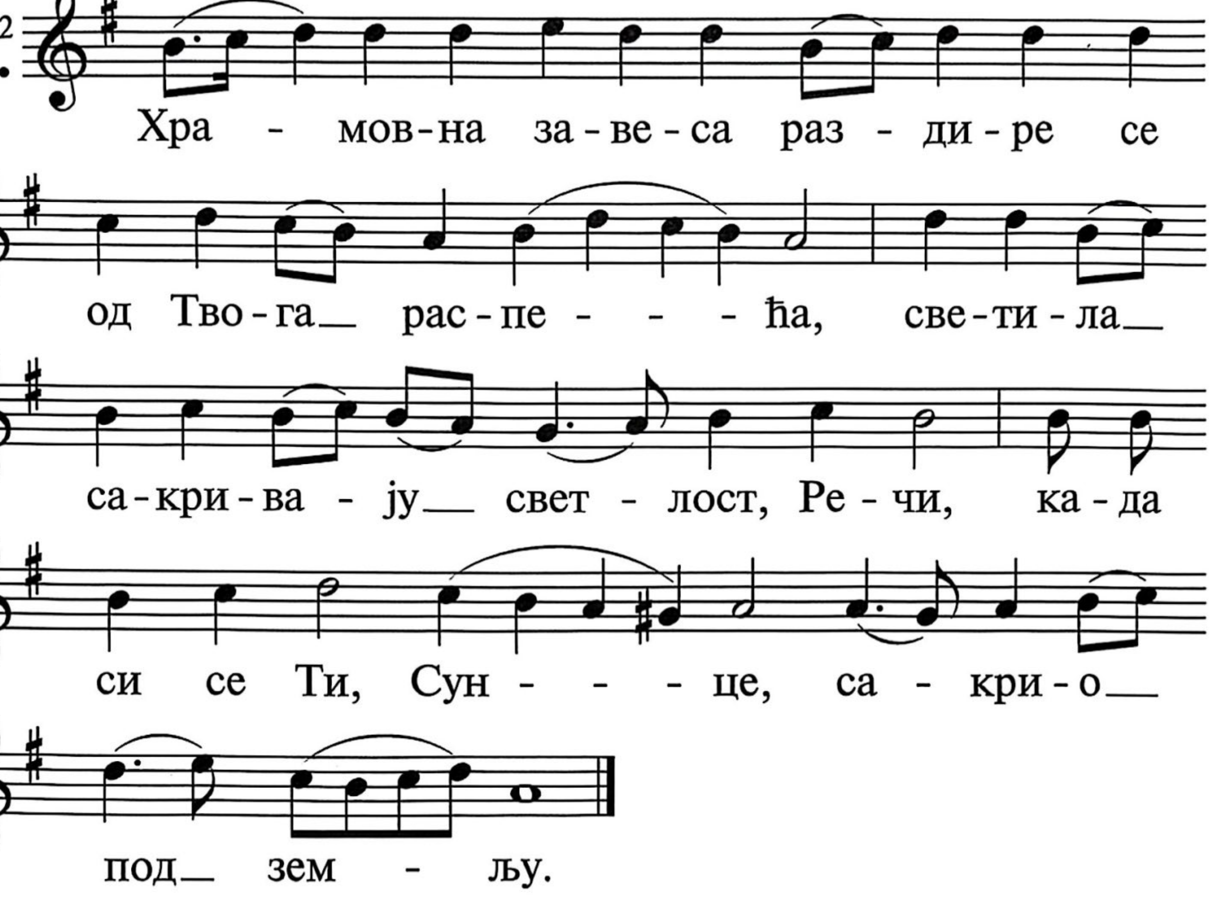

Нека се обрате мени који се Тебе боје, и који знају откривења Твоја.

8.

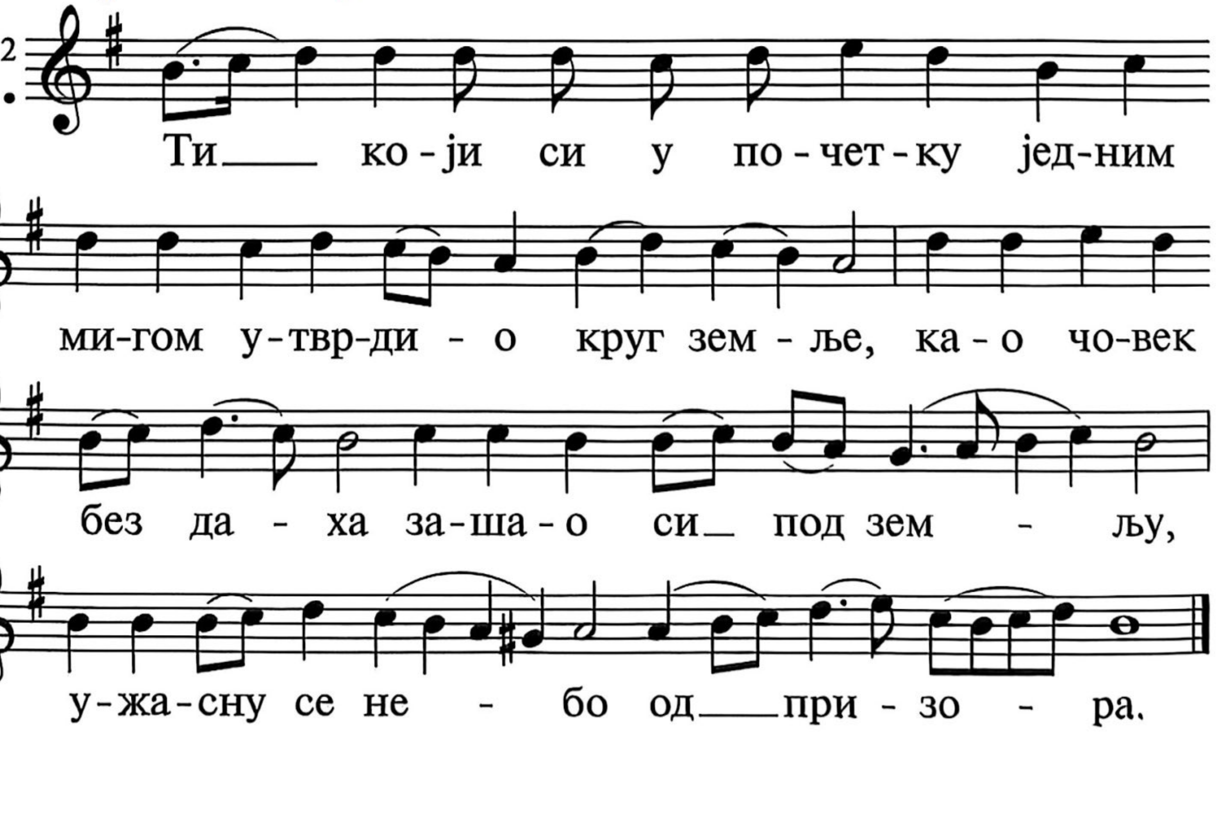

Срце моје нека буде савршено, у наредбама Твојим да се не постидим.

9.

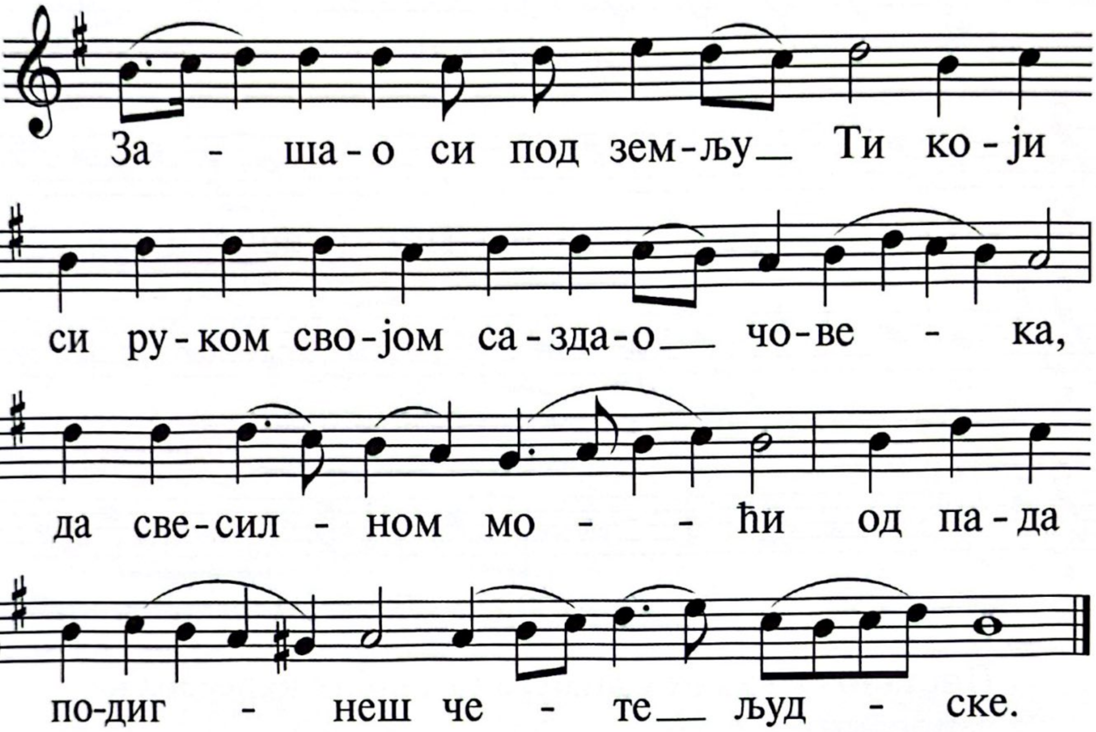

Чезне душа моја за спасењем Твојим, реч Твоју чекам.

10.

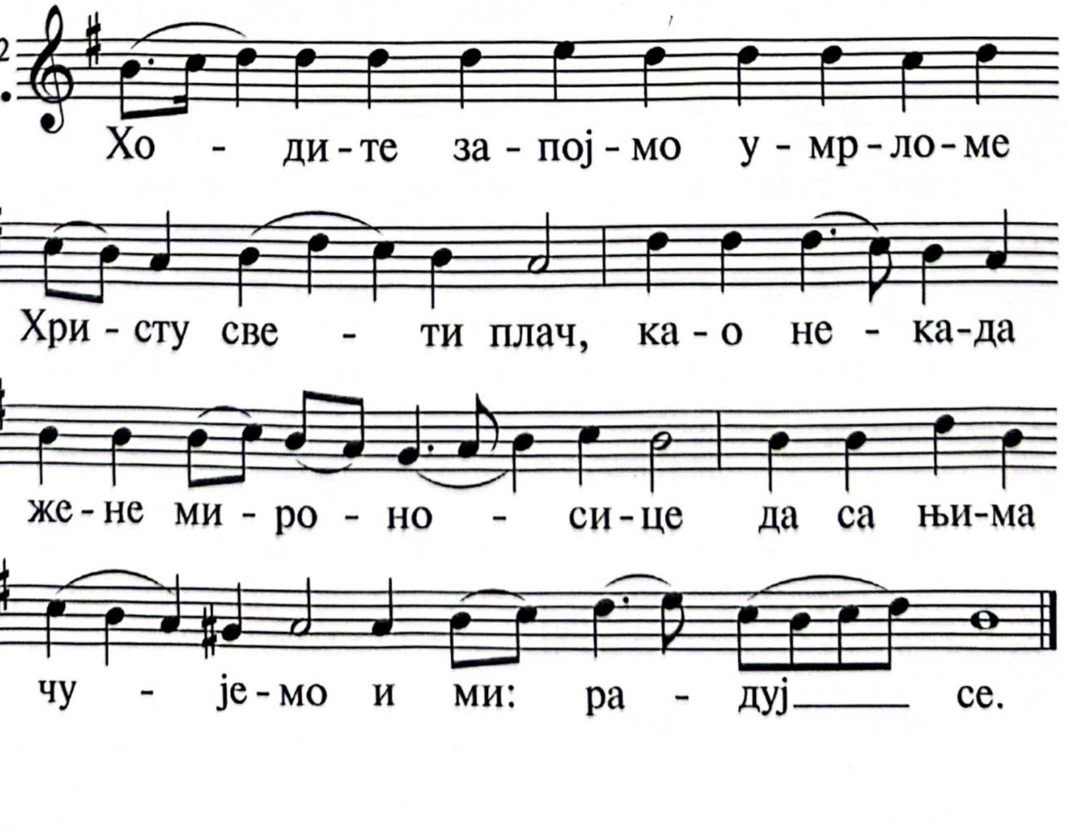

Чезну очи моје за речју Твојом; говорећи: када ћеш ме утешити.

11.[2]

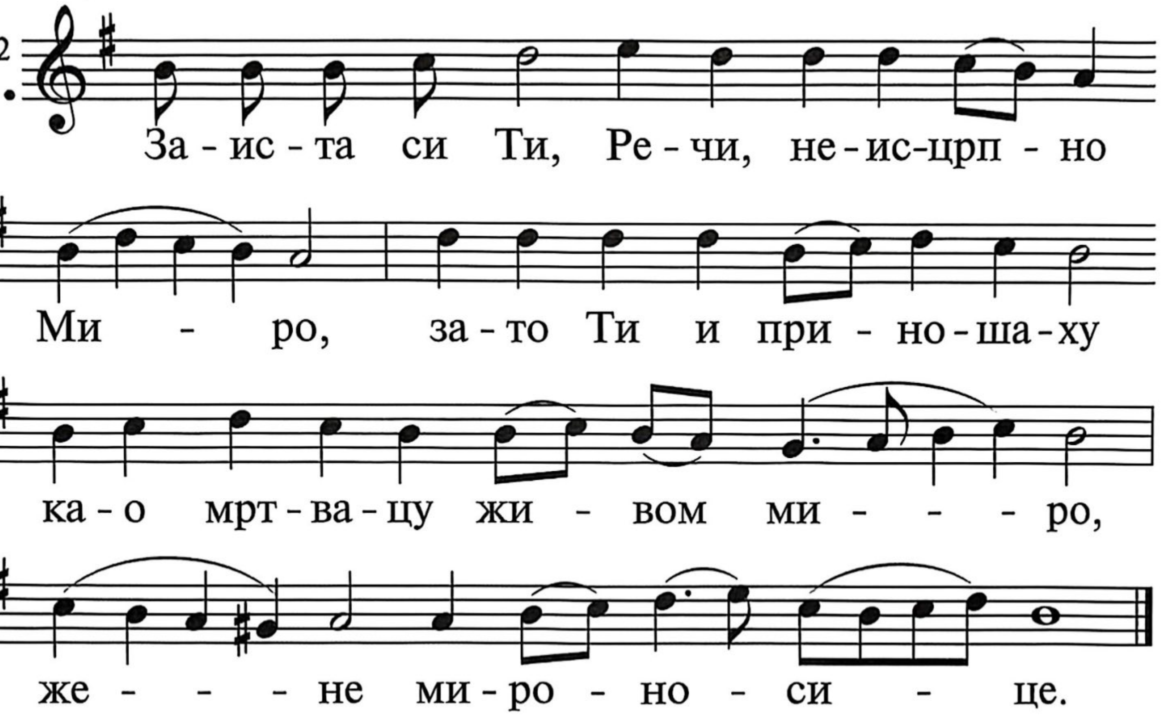

Постадох као мех у диму, али Твојих наредаба не заборавих.

12.[2]

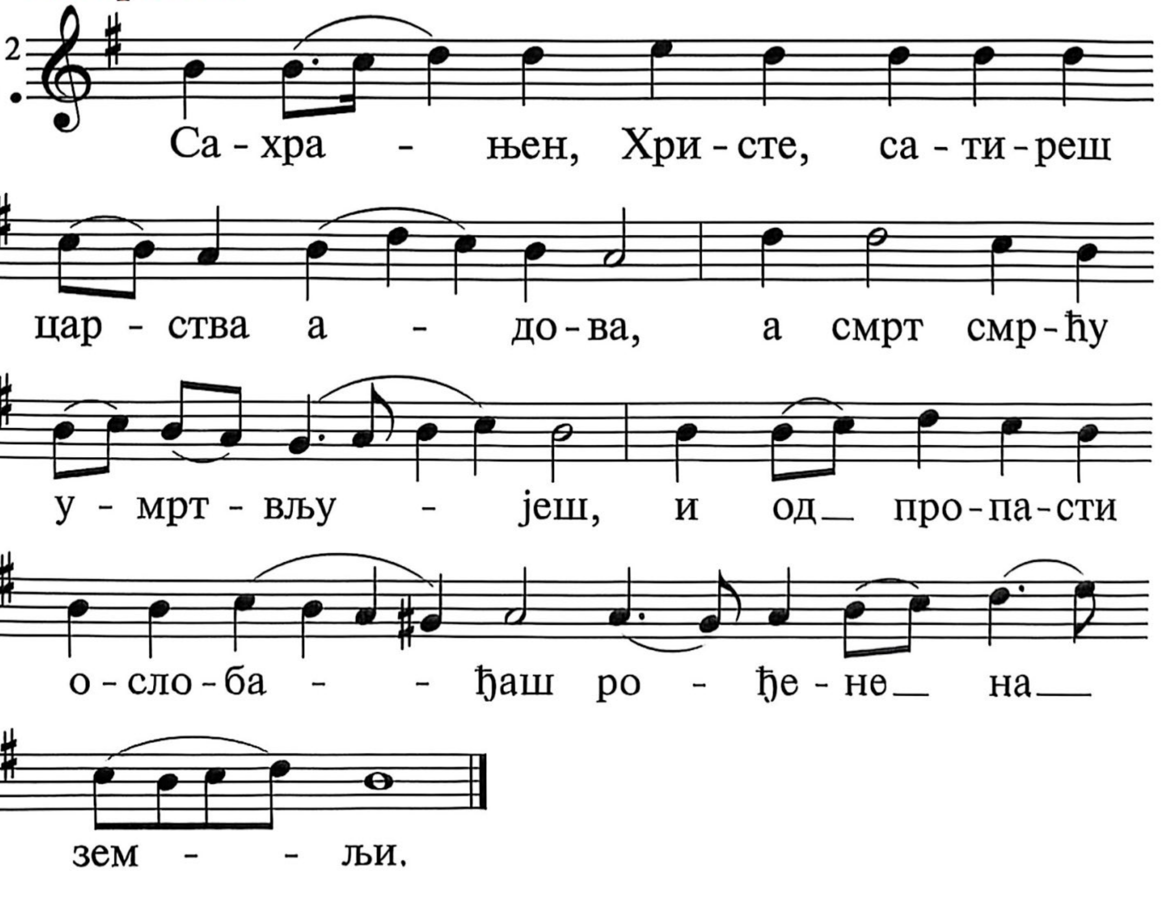

Колико ће бити дана слуге Твојега? Када ћеш судити онима који ме гоне.

13.

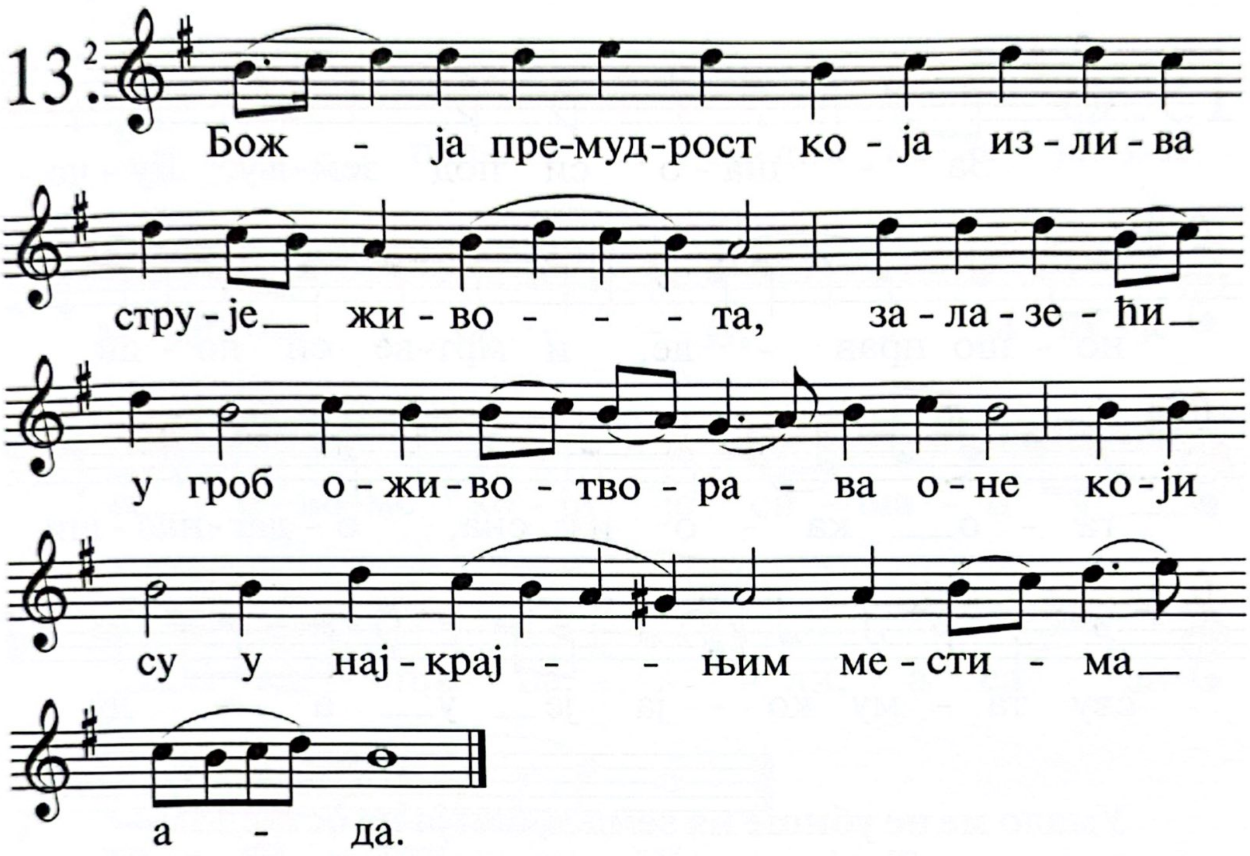

Охоли ископаше ми јаму, насупрот закону Твојему.

14.

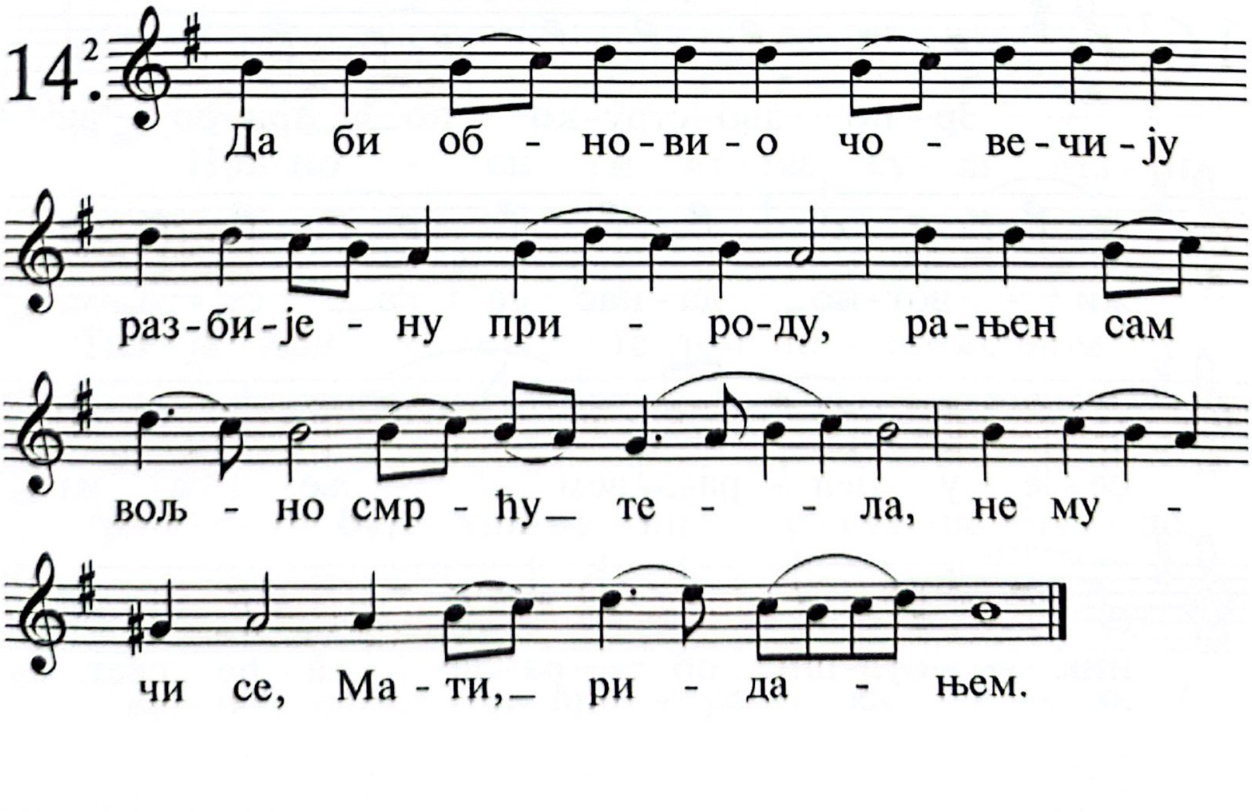

Све су заповести Твоје истина; без кривице ме гоне, помози ми.

15.²

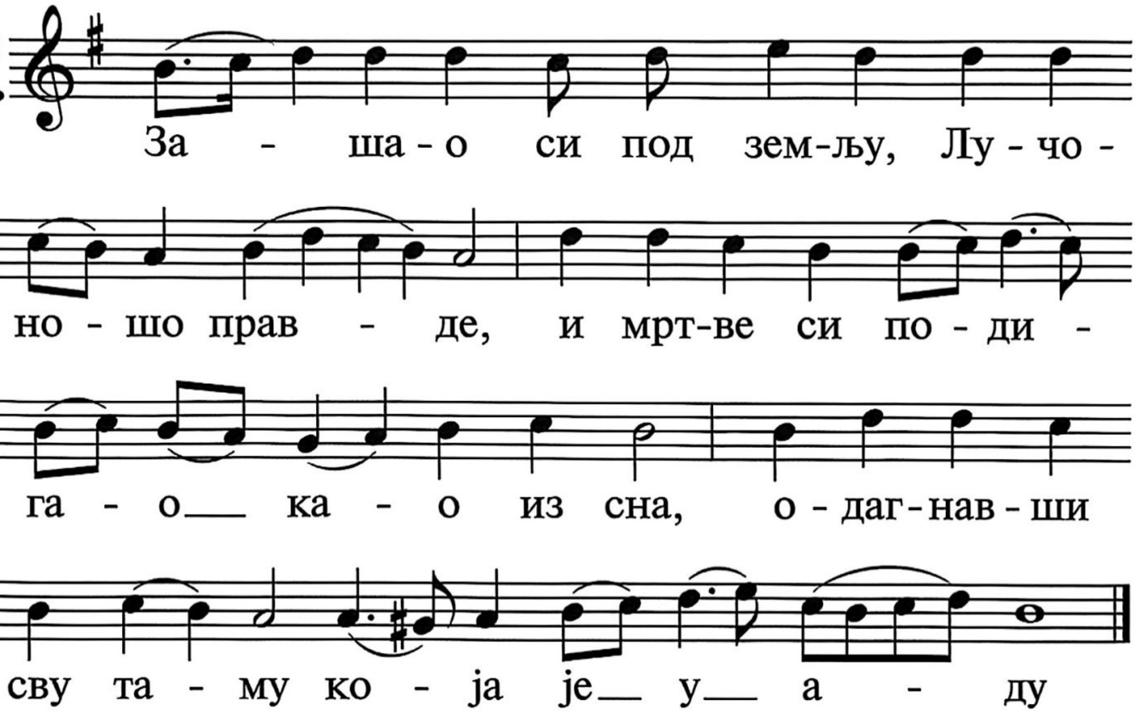

Умало ме не убише на земљи, али ја не остављам заповести Твојих.

16.²

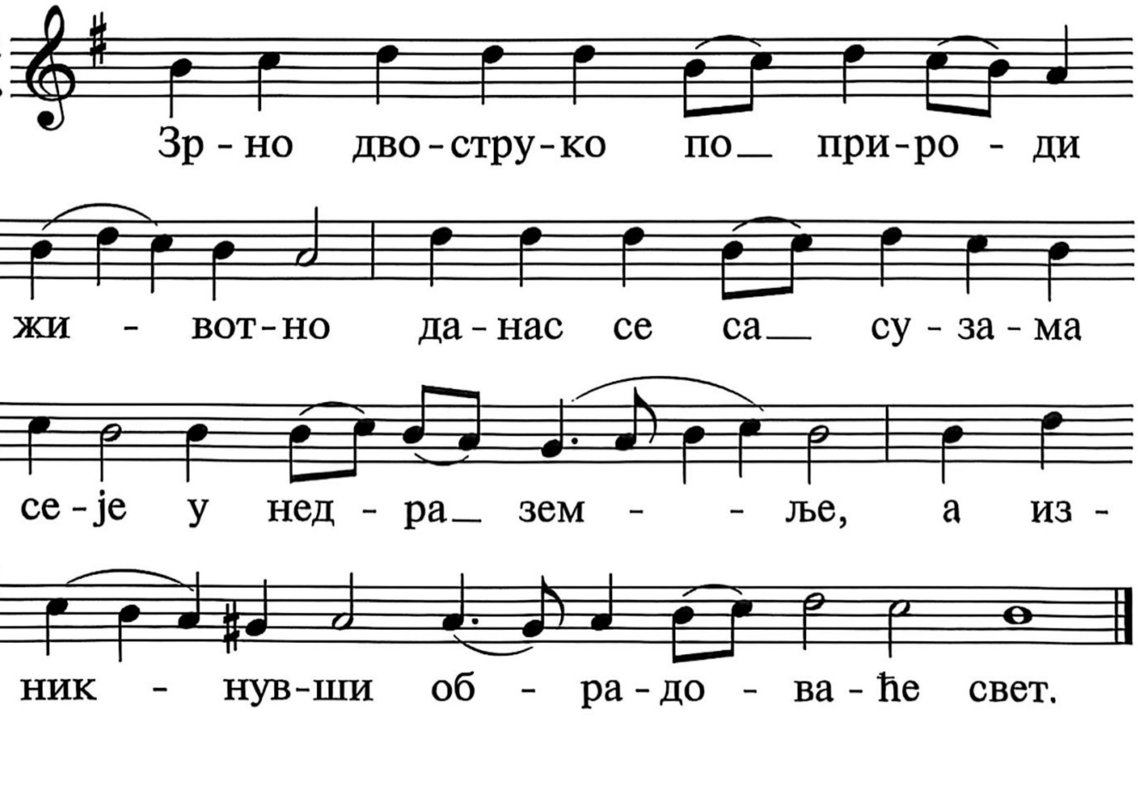

По милости Својој оживи ме, и чуваћу откривења уста Твојох.

17.

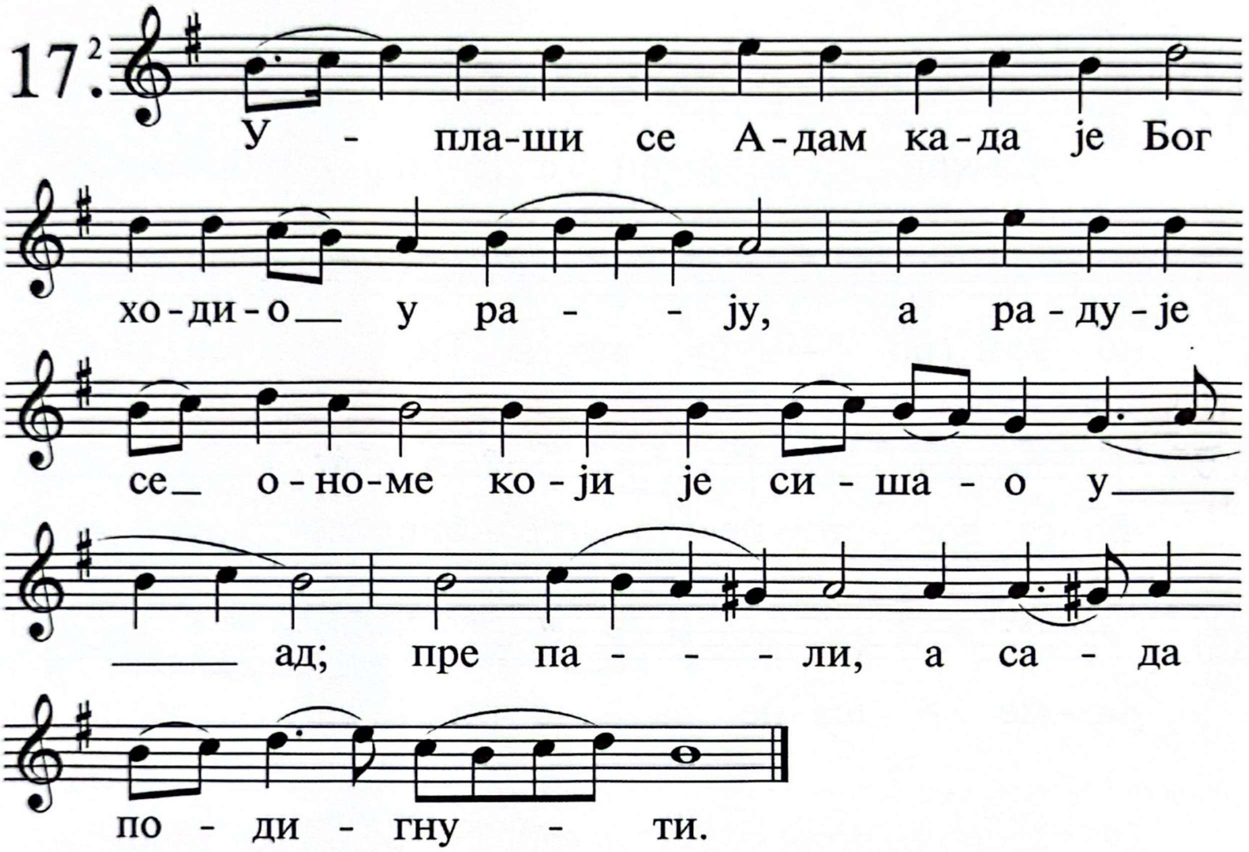

До века је, Господе, реч Твоја утврђена на небесима.

18.

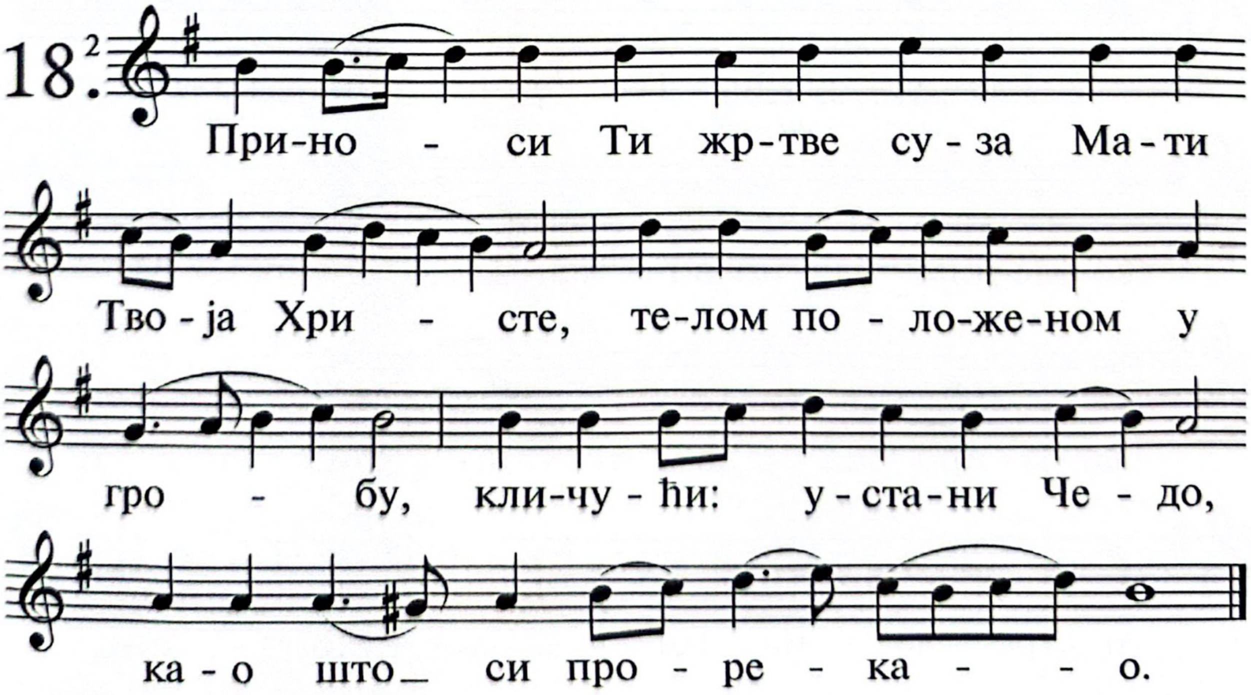

Од колена до колена истина је Твоја; Ти си поставио земљу, и стоји.

19.

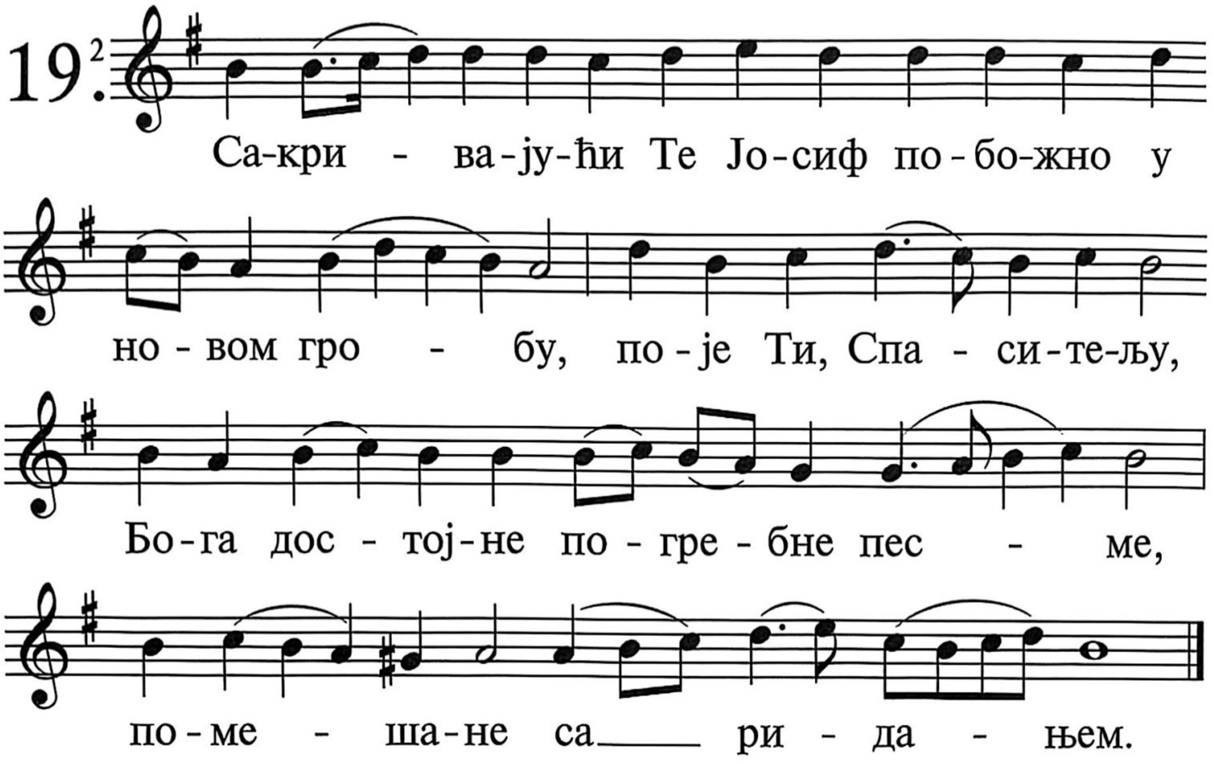

По наредби Твојој све стоји сад; јер све служи Теби.

20.

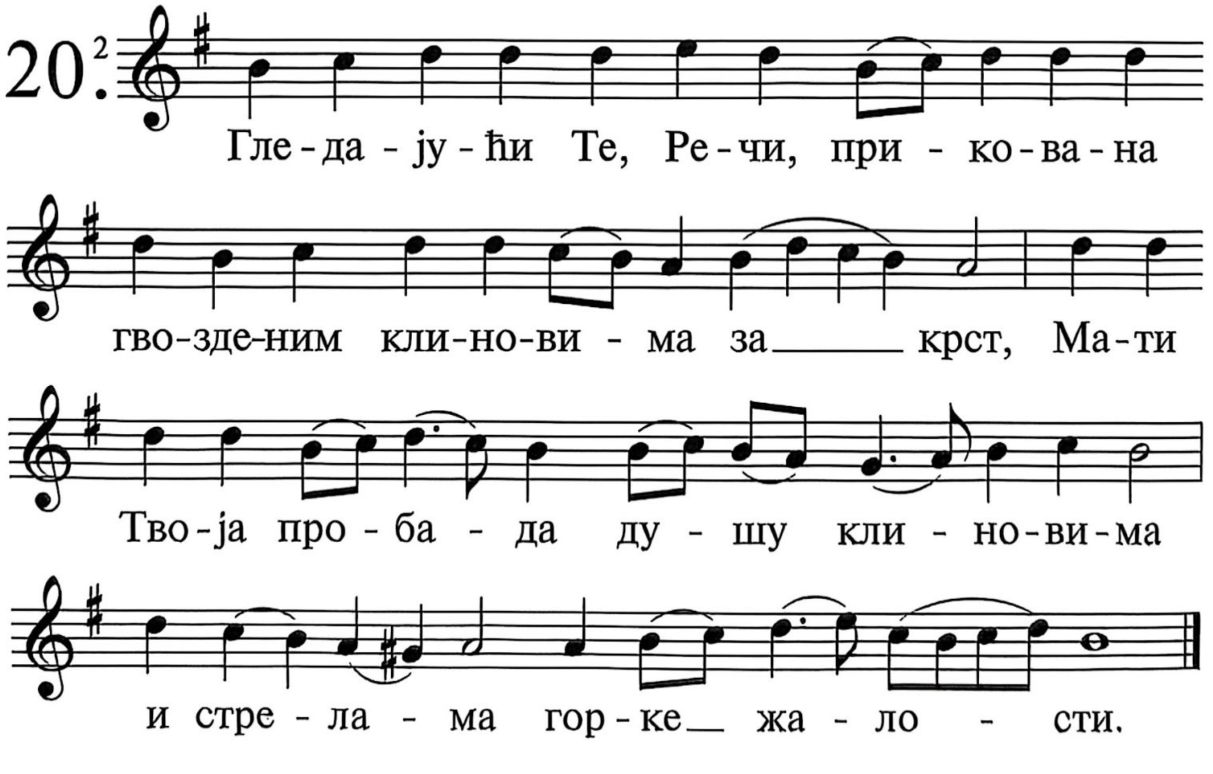

Да није закон Твој био утеха моја, погинуо бих у невољи својој.

21.

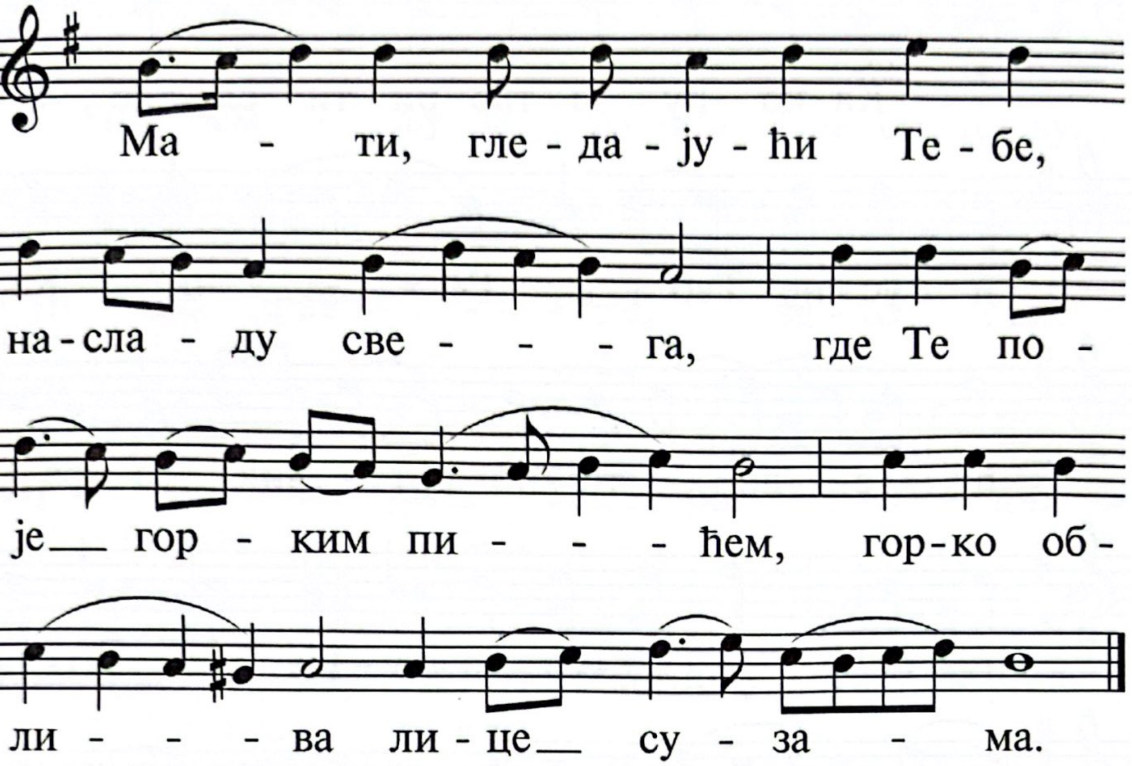

Заповести Твојих нећу заборавити до века, јер ме њима оживљаваш.

22.

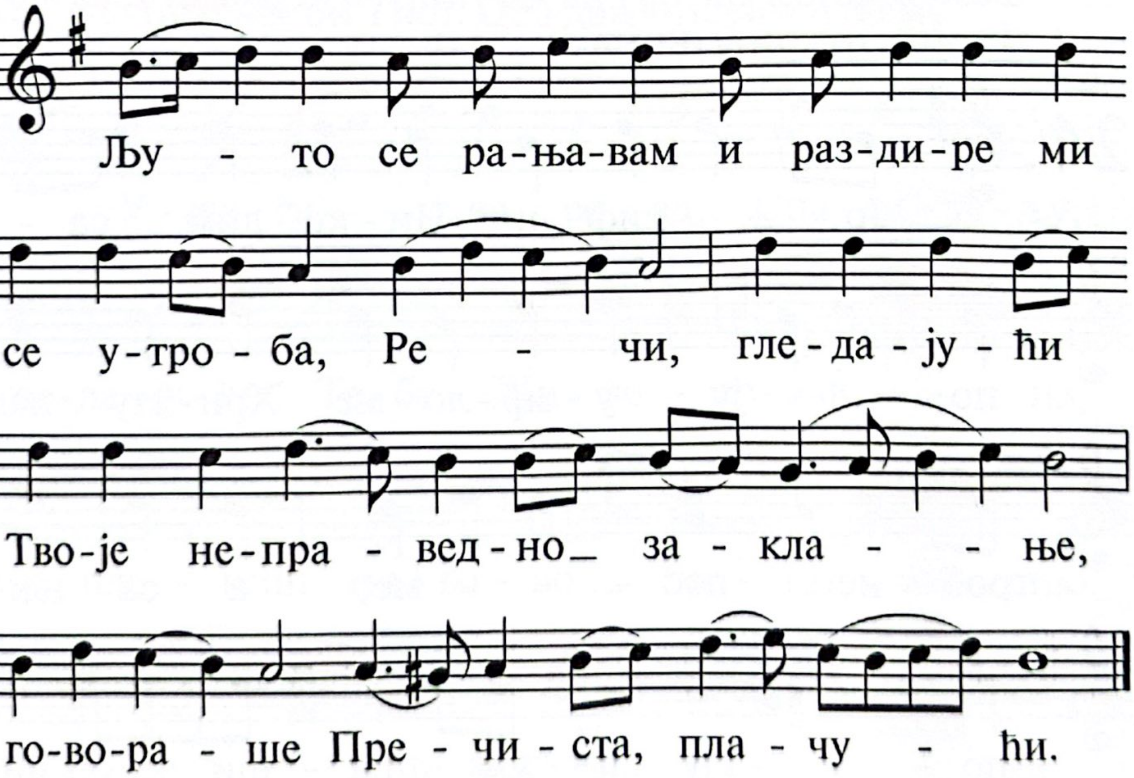

Ја сам Твој, помози ми, јер тражим заповести Твоје.

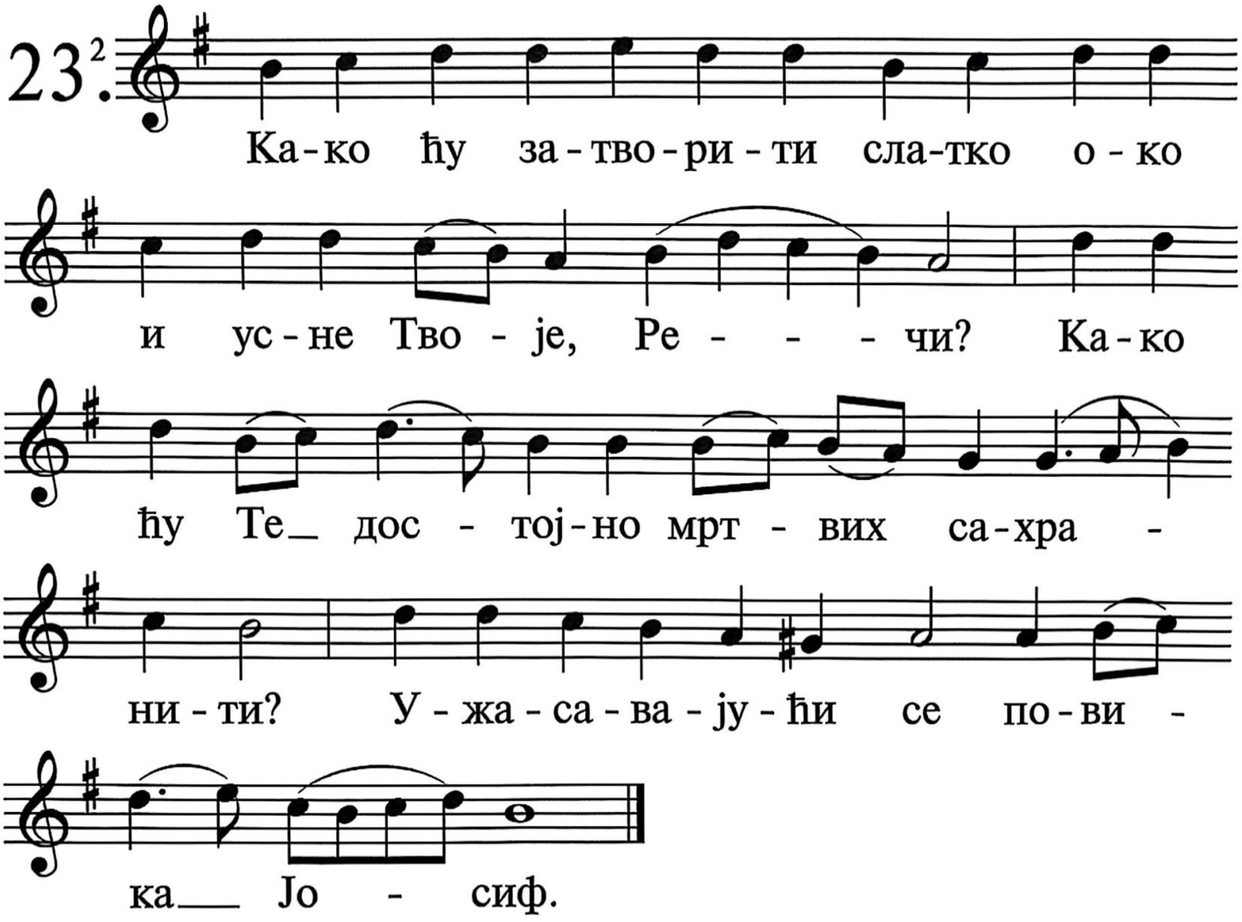

Безбожници гледају да ме убију; а ја размишљам о Твојим откривењима.

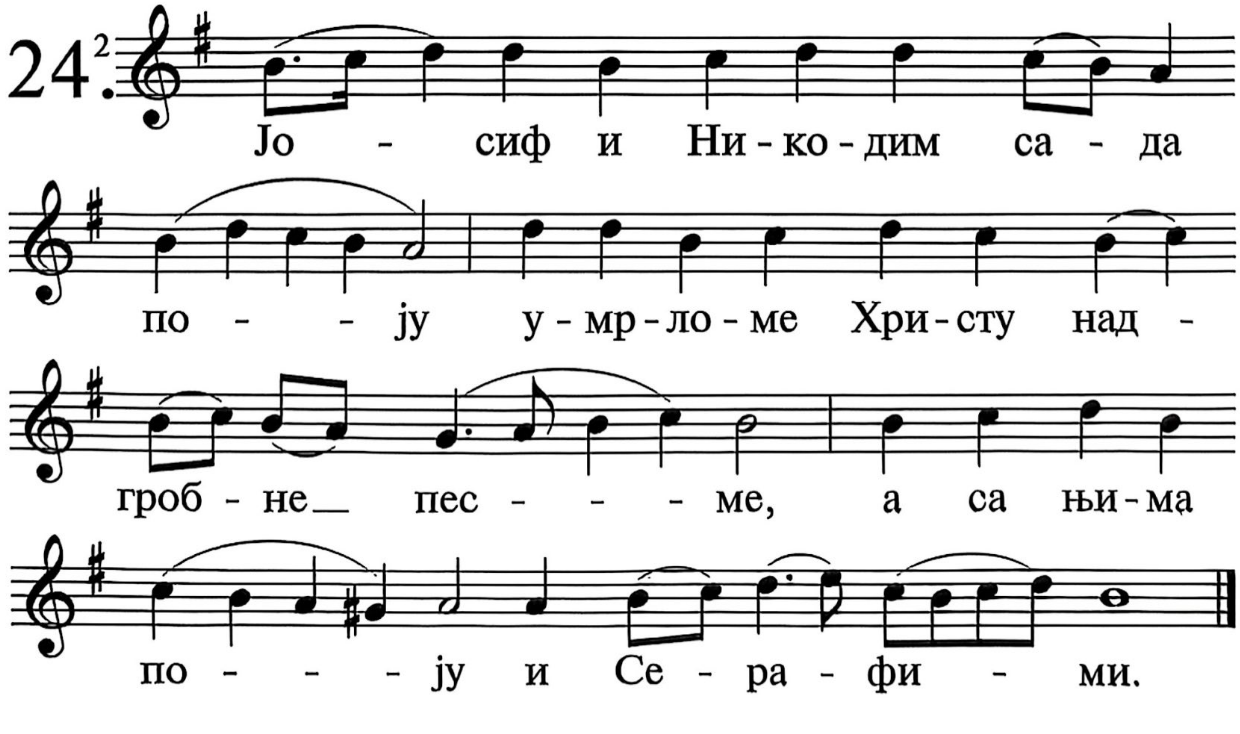

Свему савршеноме видех крај; али је заповест Твоја веома широка.

25.^{2}

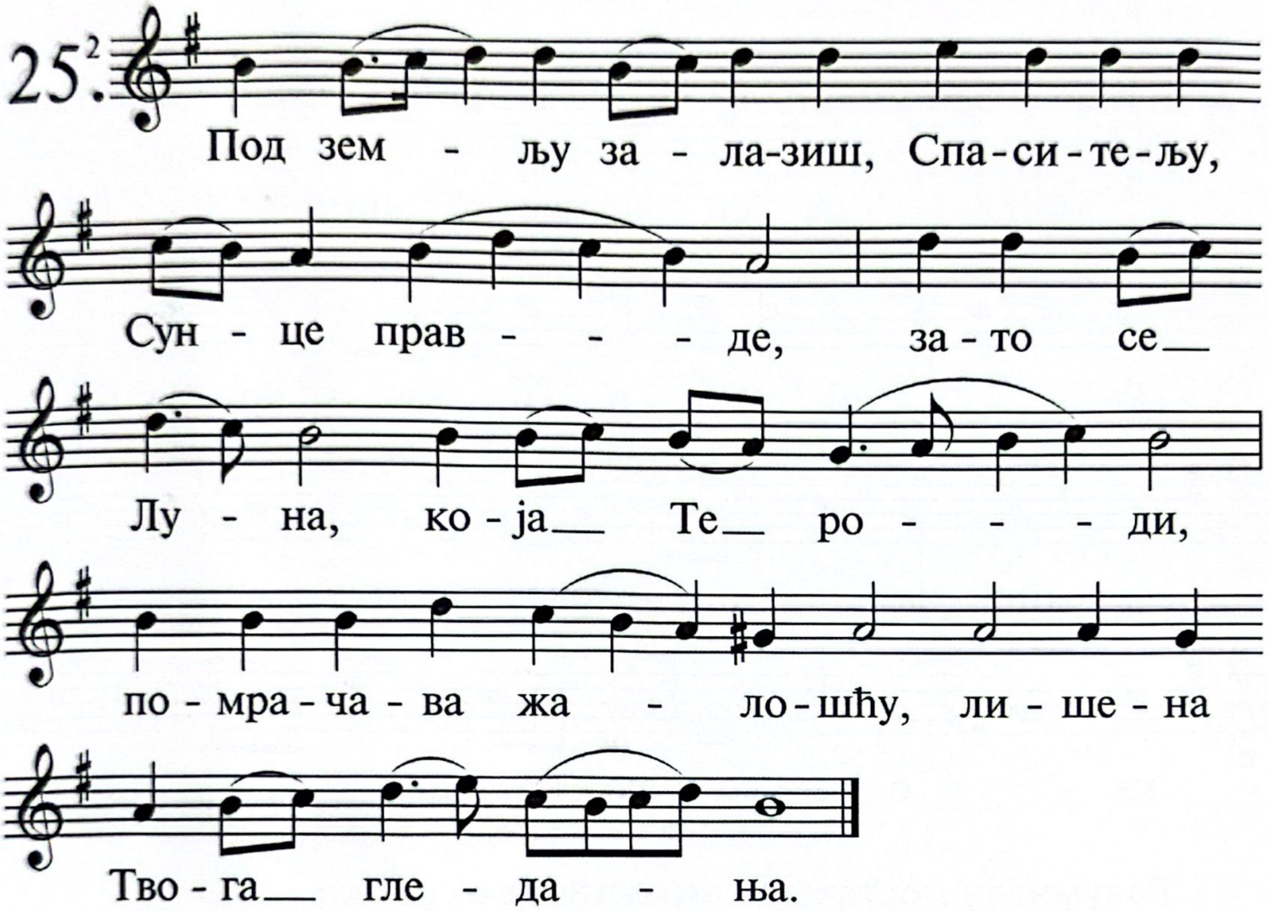

Како љубим закон Твој! Цео дан мислим о њему.

26.^{2}

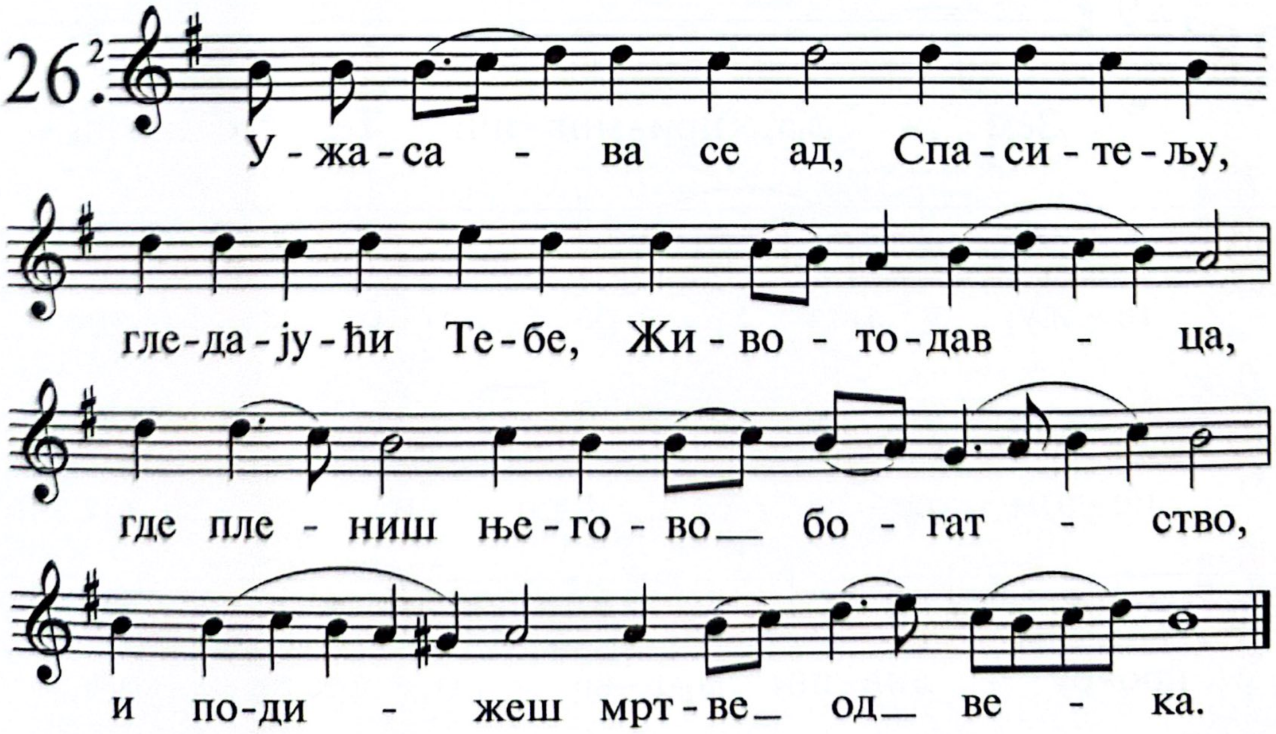

Заповест Твоја чини ме мудријим од непријатеља мојих; јер је са мном увек.

27.

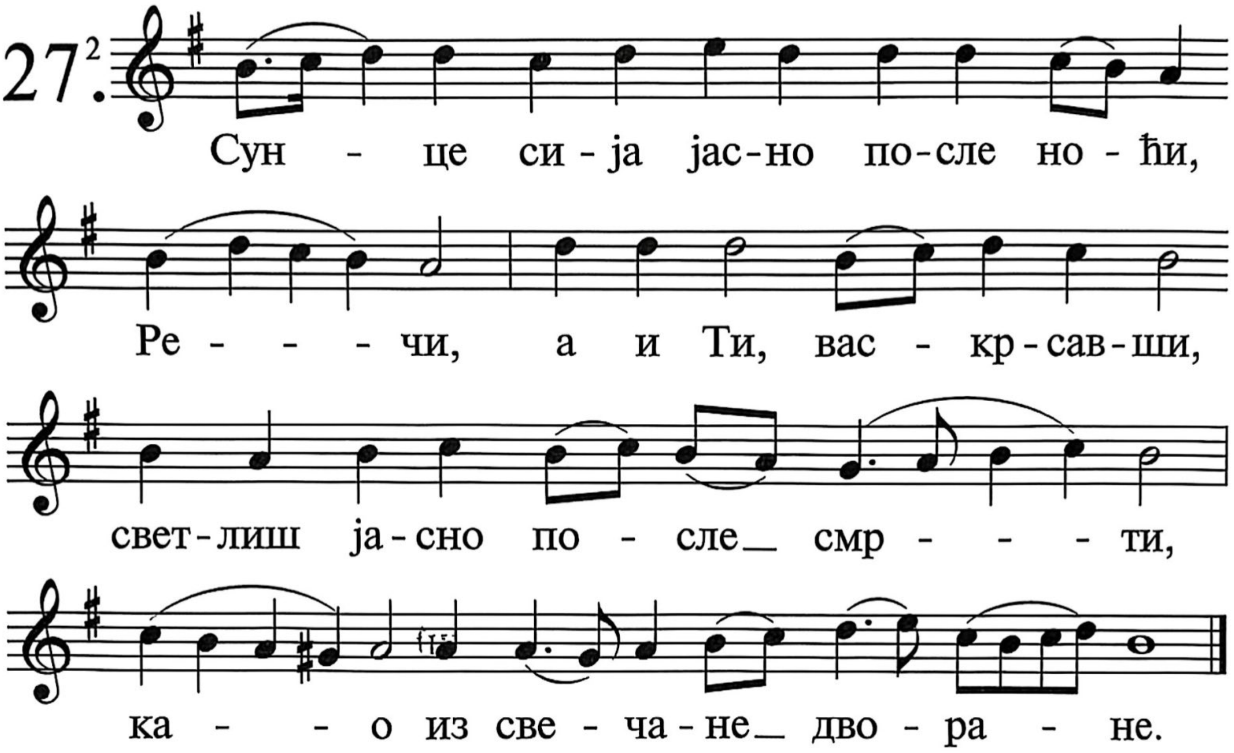

Разумнији постах од свих учитеља својих; јер размишљах о Твојим откривењима.

28.

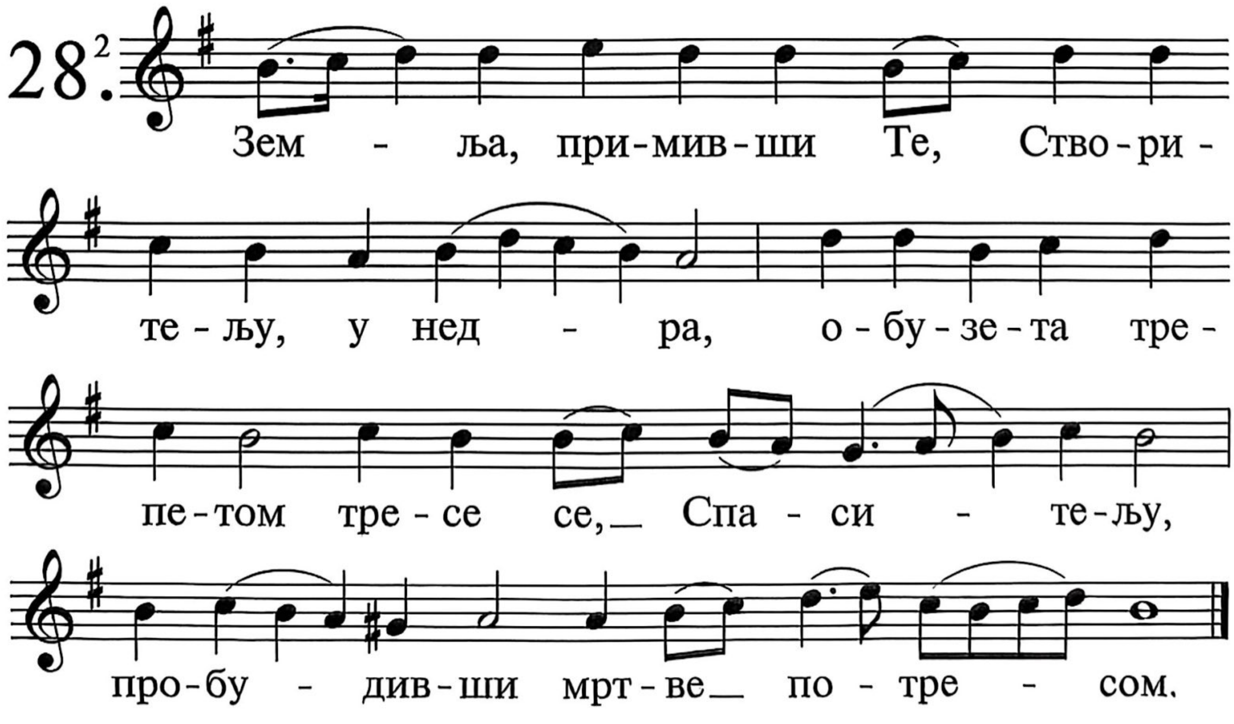

Мудрији сам од стараца; јер заповести Твоје чувам.

29.[2]

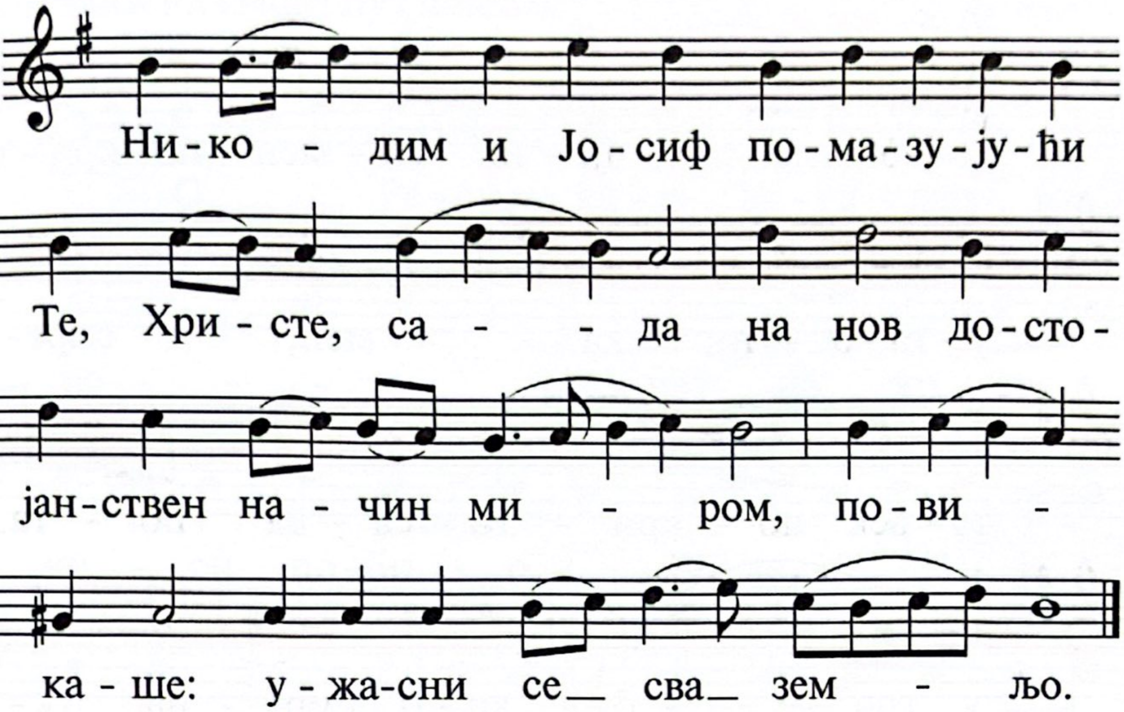

Од свакога злог пута заустављам ноге своје, да бих чувао реч Твоју.

30.[2]

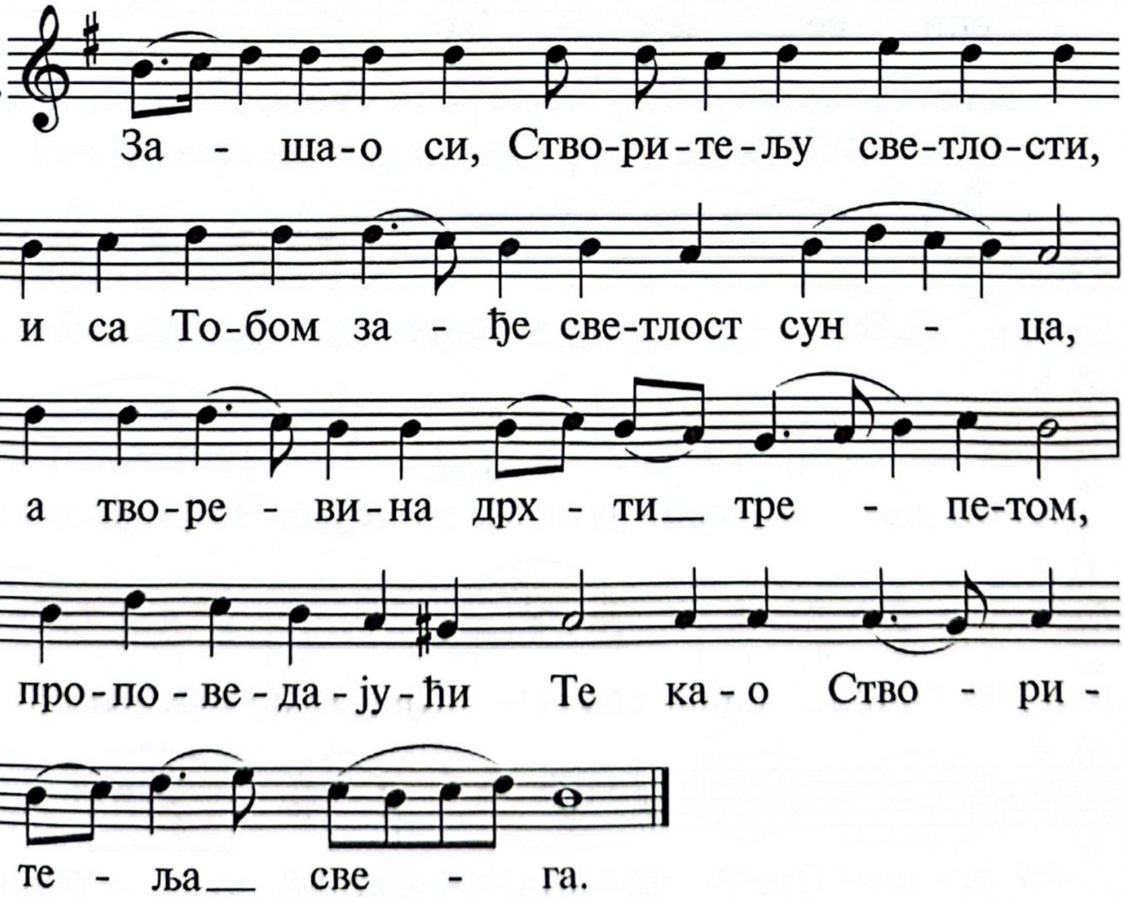

Од наредаба Твојих не одступам; јер си ме Ти научио.

31.[2]

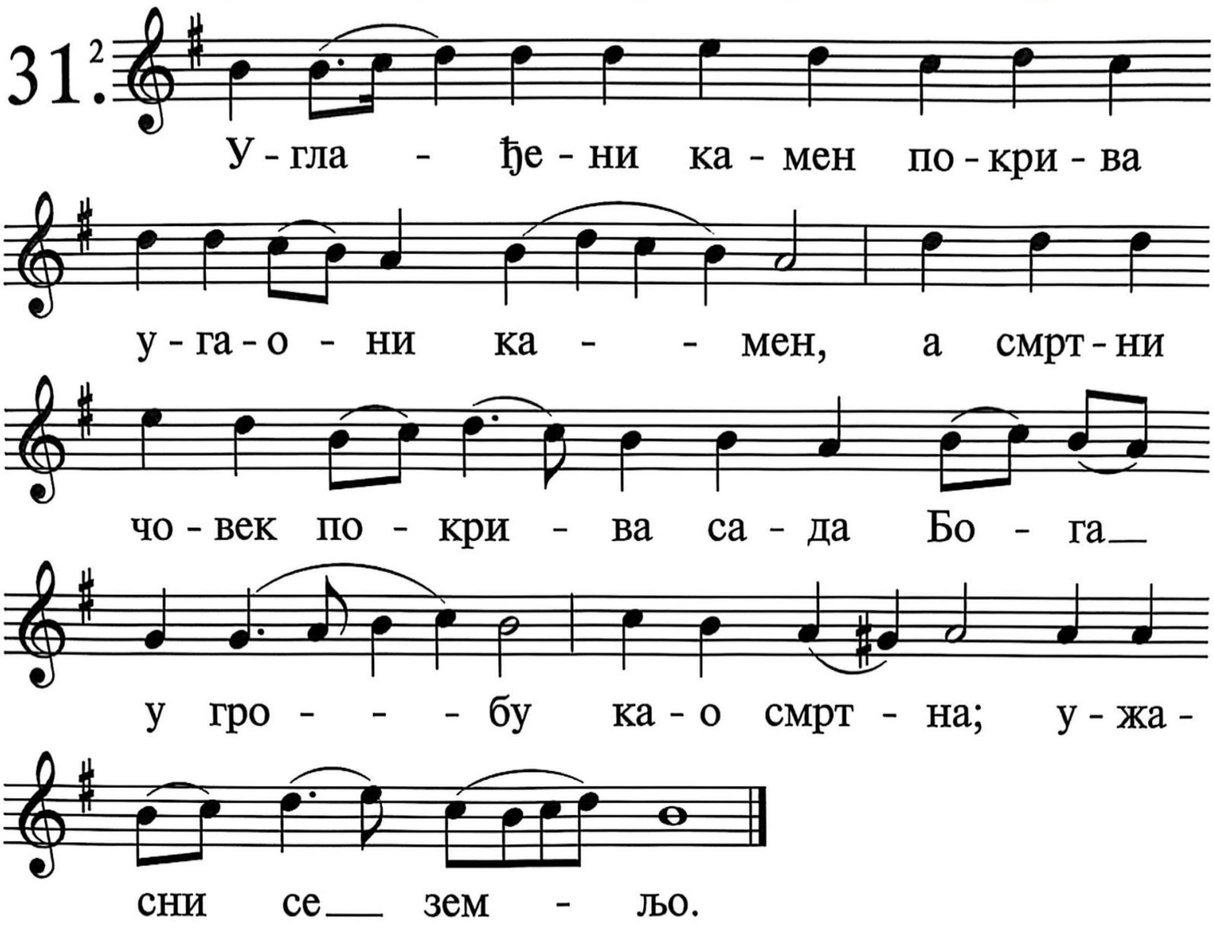

Како су слатке језику моме речи Твоје, слађе од меда у устима мојим.

32.[2]

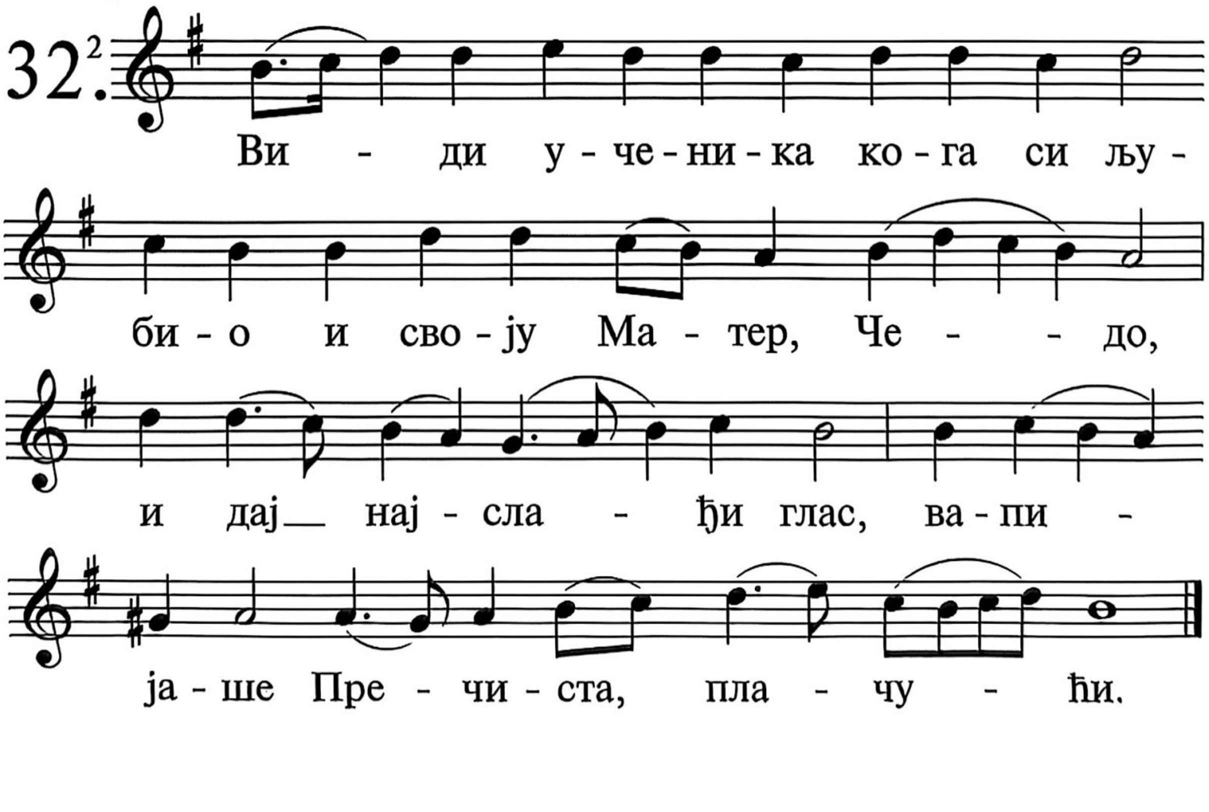

Од заповести Твојих постадох разуман; тога ради мрзим на сваки пут лажни.

33.[2]

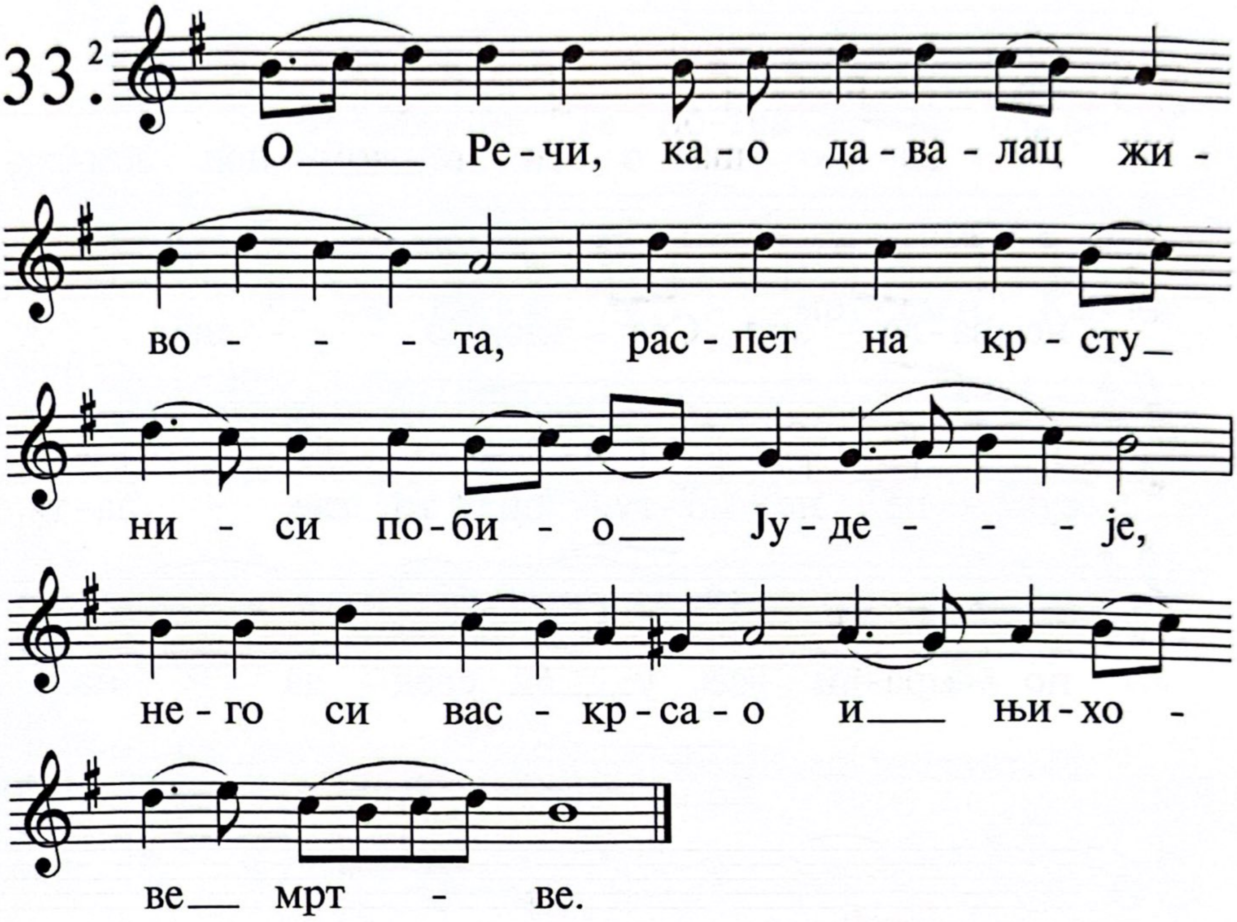

Реч је твоја жижак нози мојој, и видело стази мојој.

34.[2]

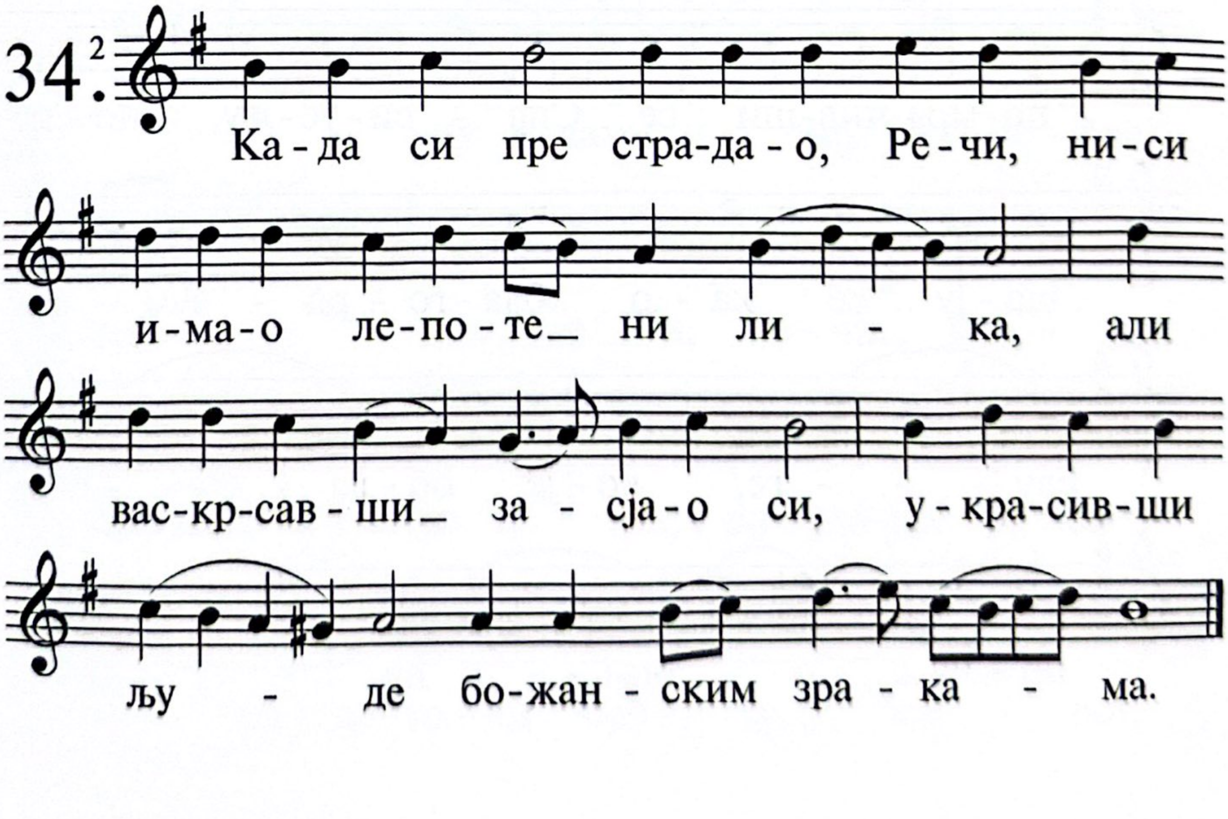

Заклех се да ћу чувати наредбе правде Твоје, и извршаваћу их.

35.

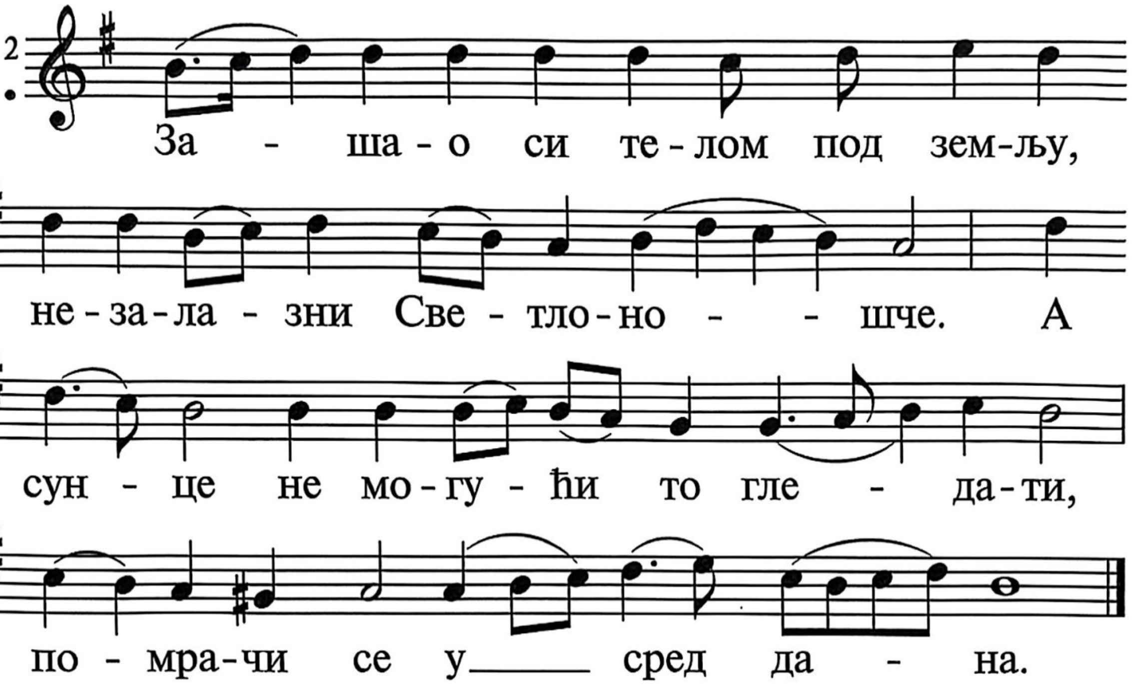

Потиштен сам веома, Господе, оживи ме по речи Твојој.

36.

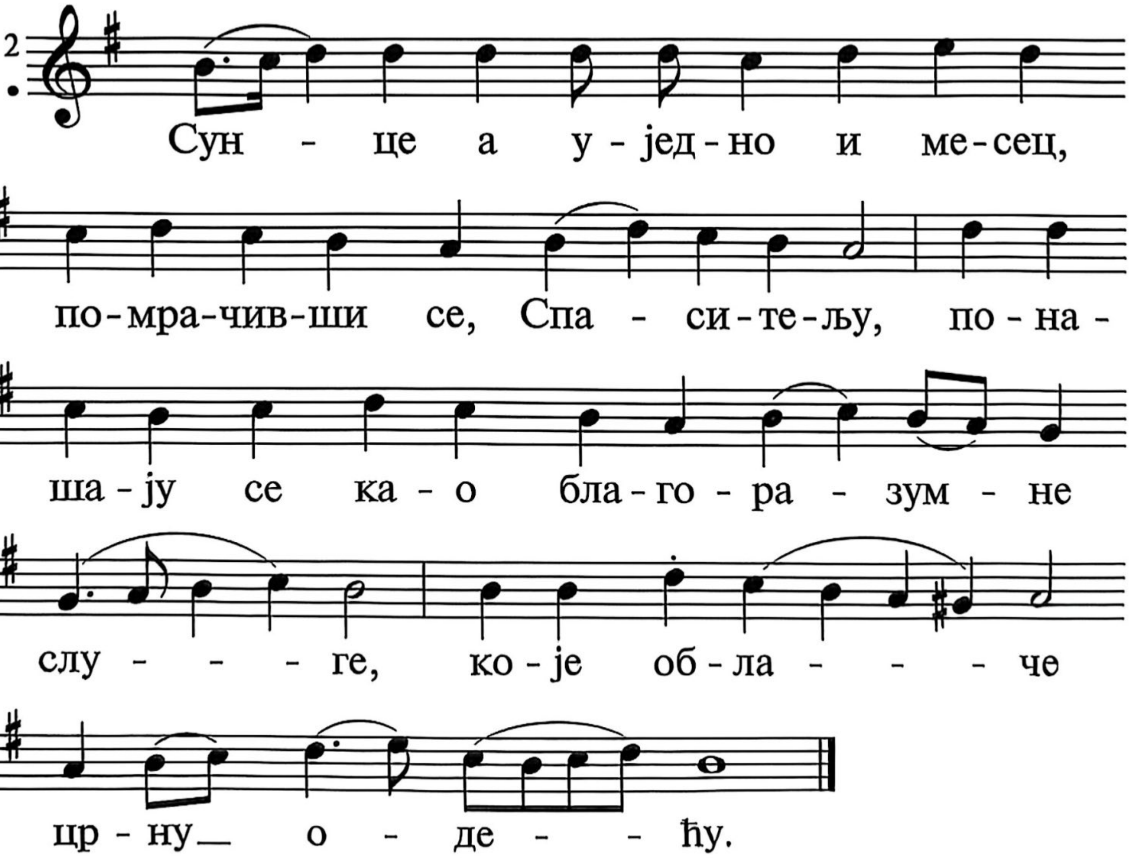

Нека Ти буде угодна, Господе, добровољна жртва уста мојих, и судовима Својим научи ме.

37.[2]

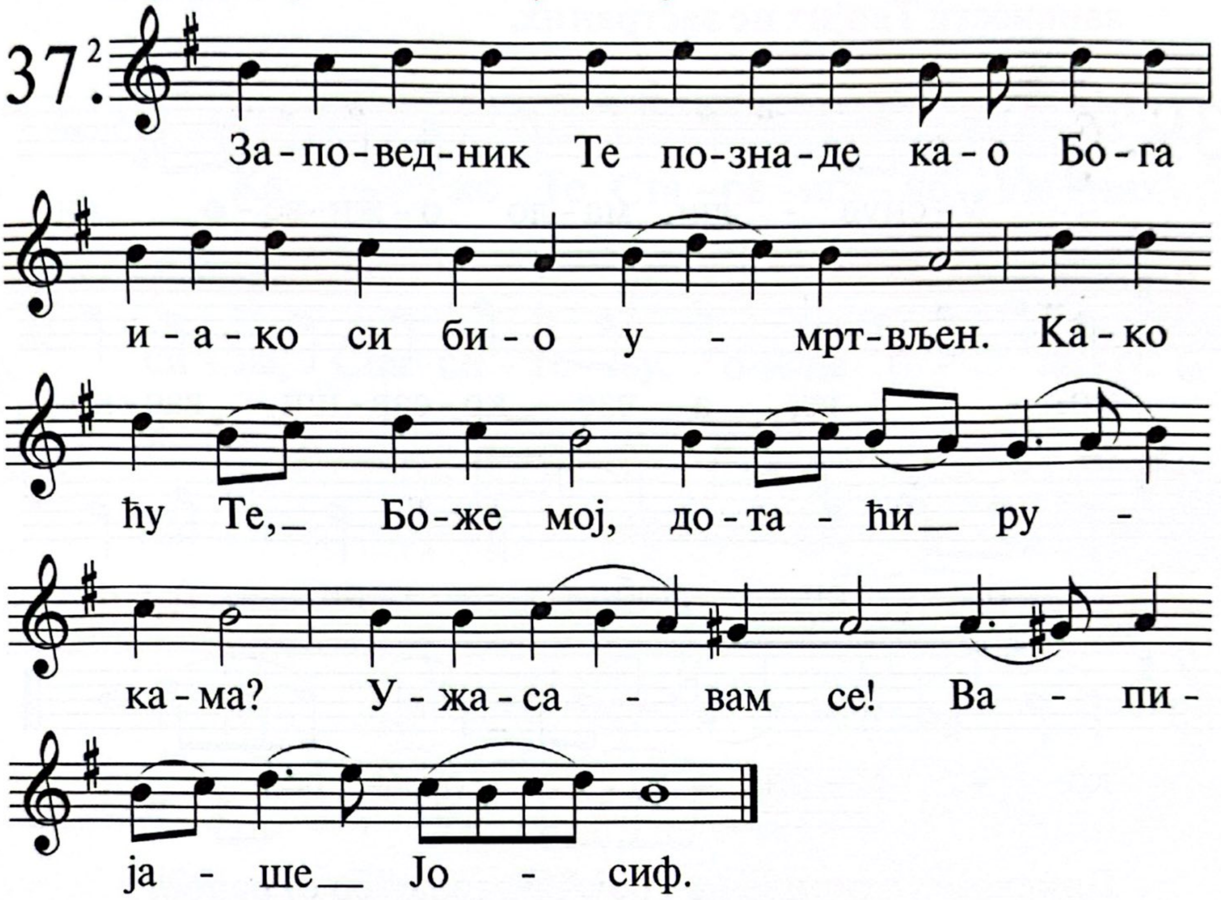

Душа је моја у руци мојој непрестано у невољи; али закона Твога не заборављам.

38.[2]

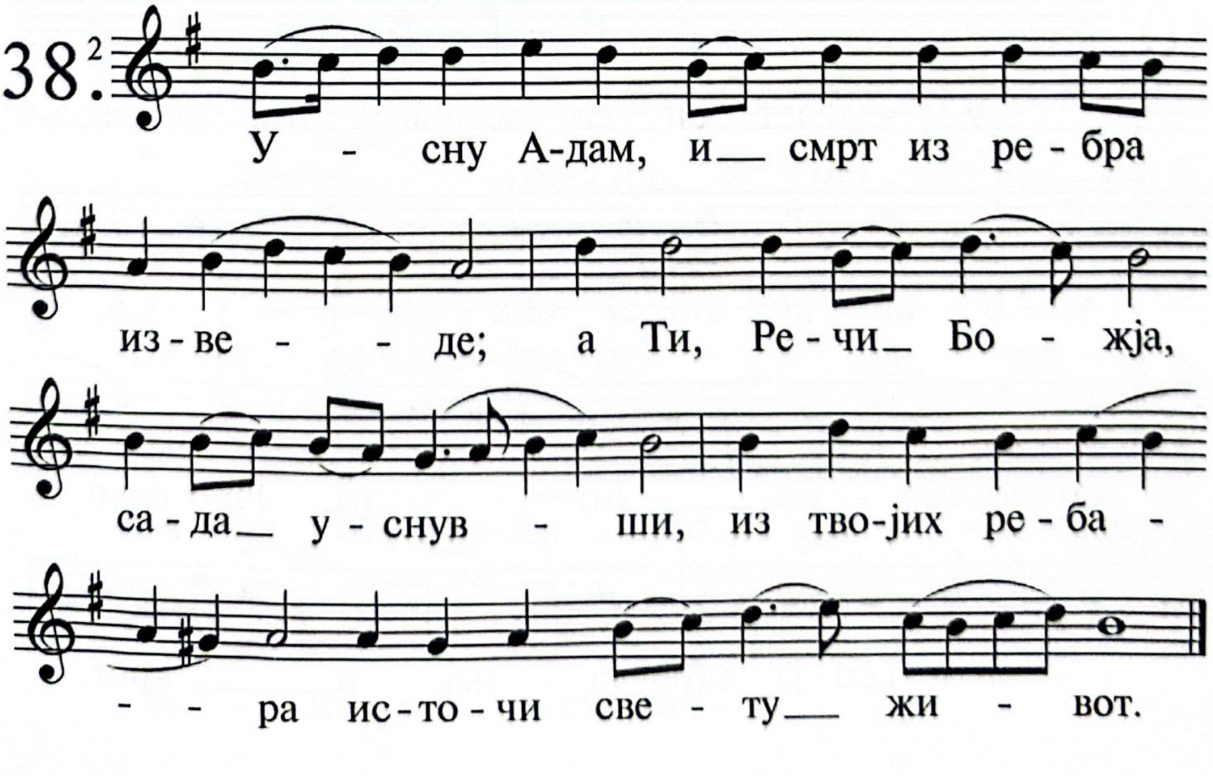

Безбожници су ми метнули замку; али помоћу заповести Твојих не застраних.

39.

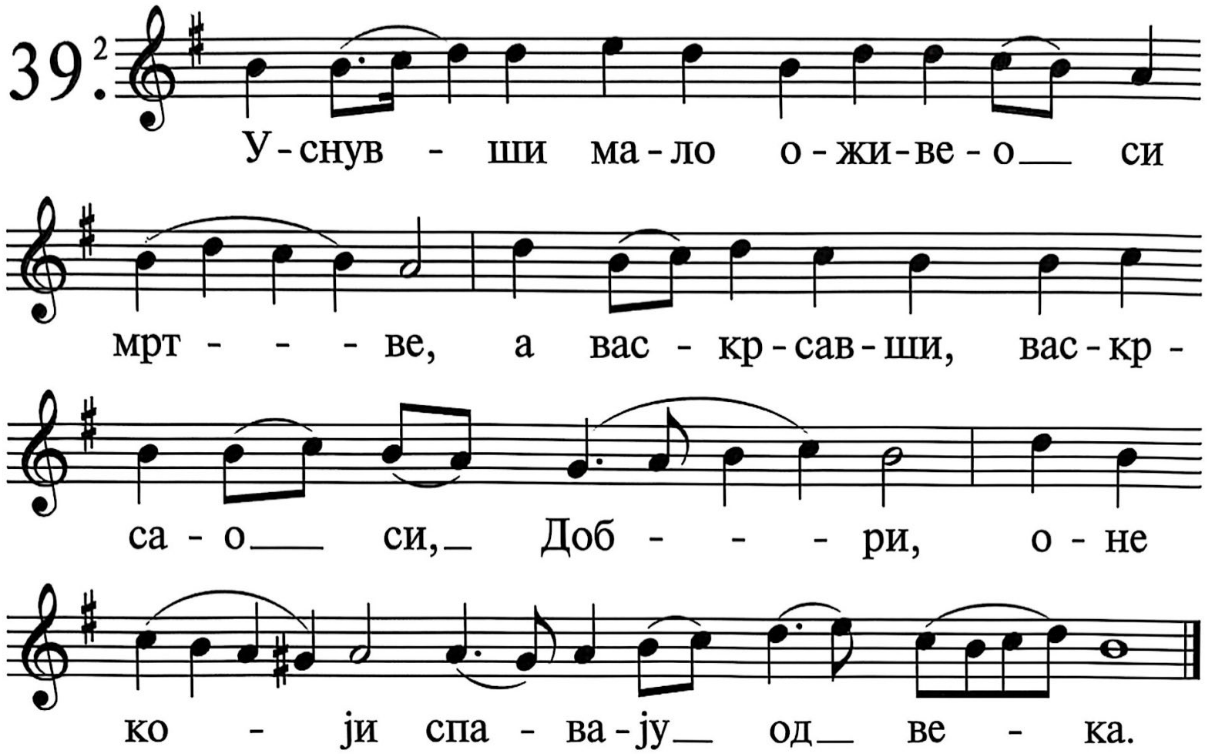

Присвојих откривења Твоја за вавек; јер су радост срцу моме.

40.

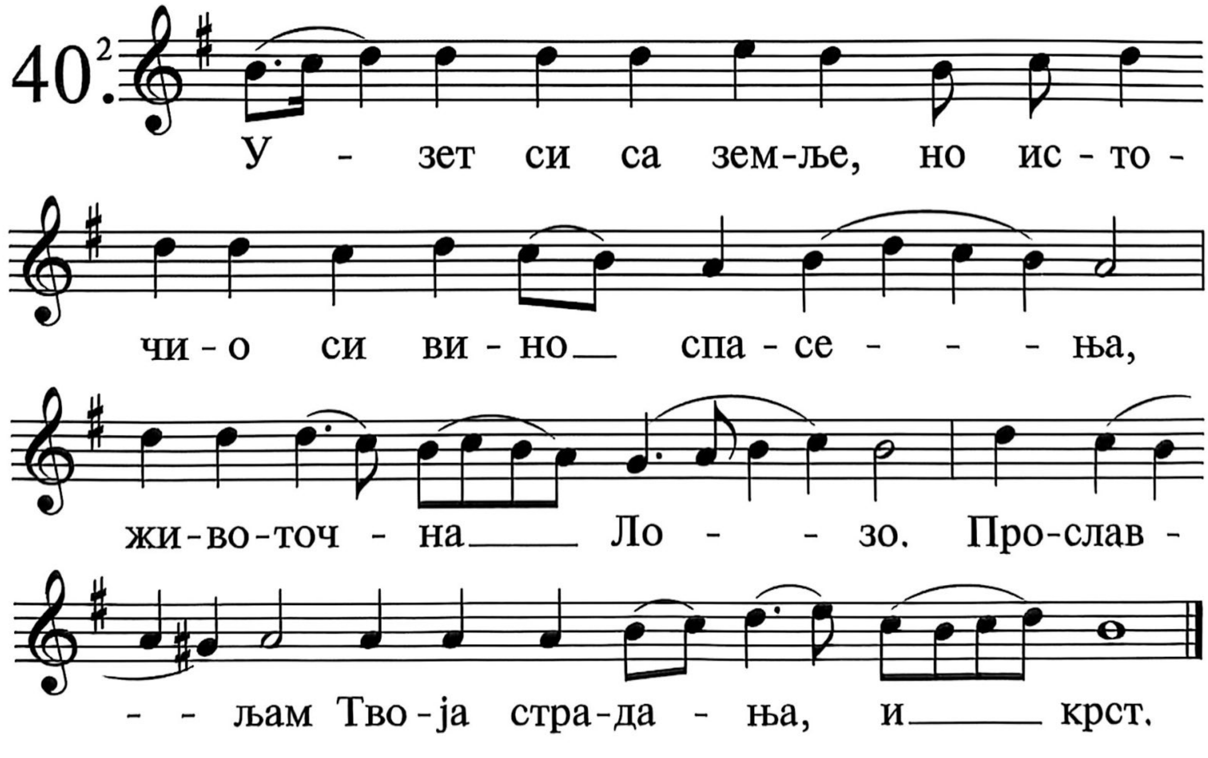

Приволео сам срце своје да твори наредбе Твоје навек, до краја.

41.

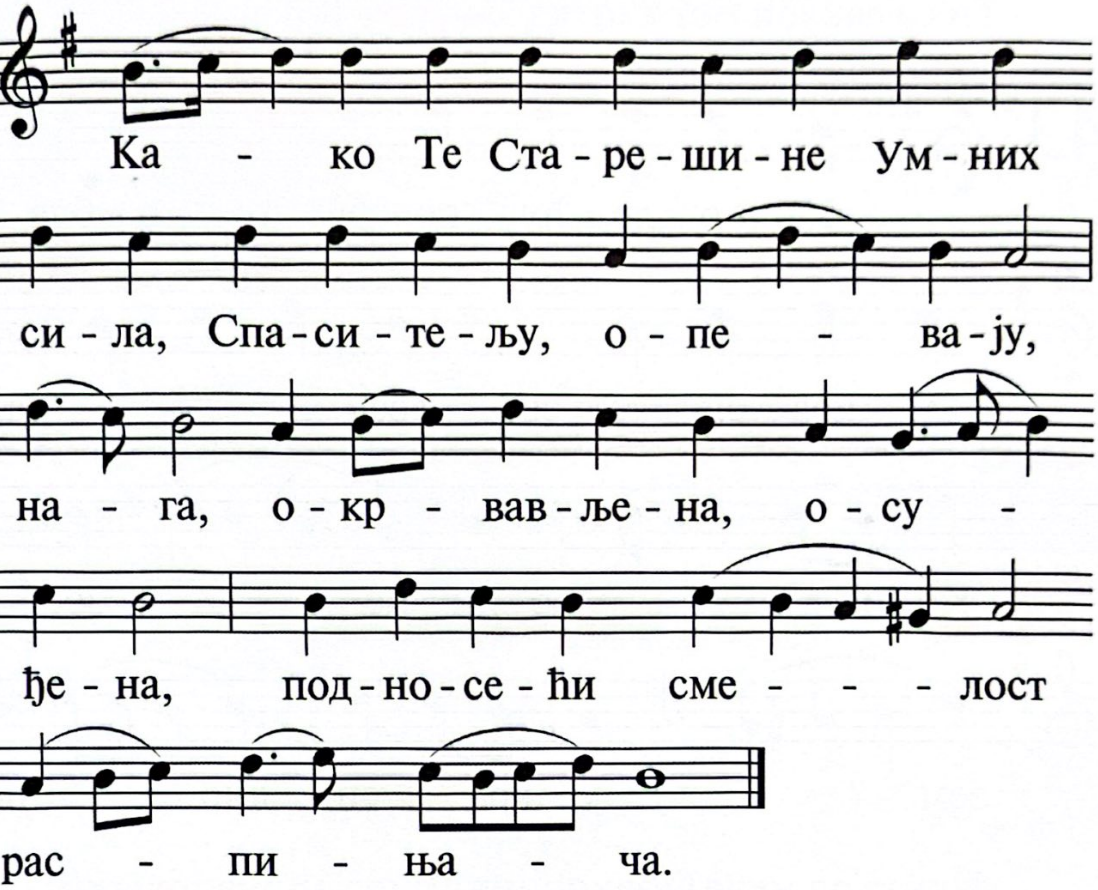

Оне који преступају закон, презирем, а ја закон Твој љубим.

42.

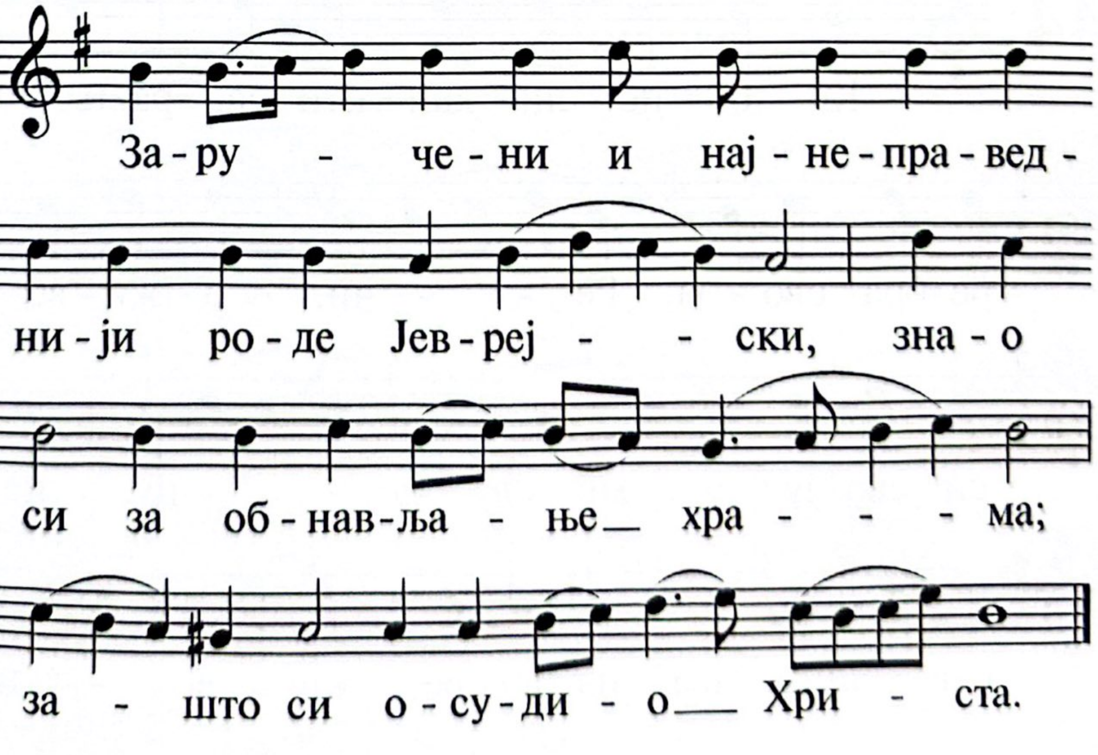

Ти си заклон мој и штит мој; реч Твоју чекам.

43.²

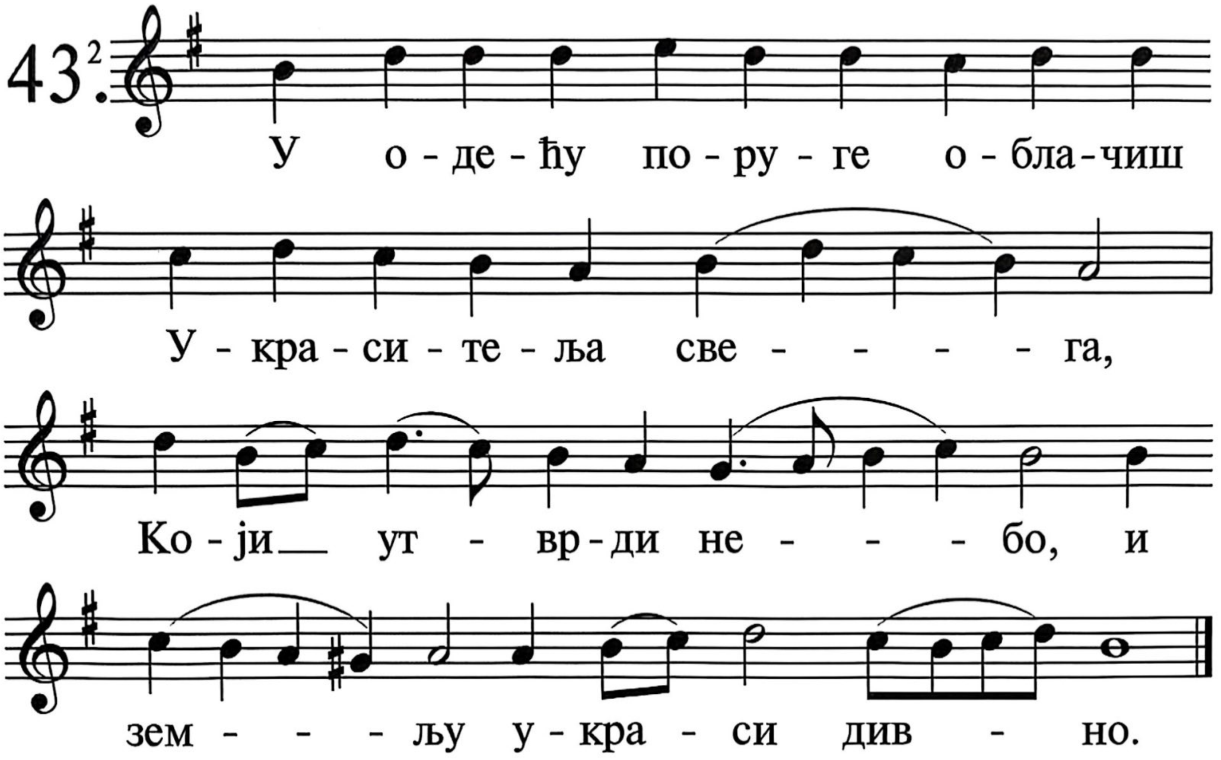

Идите од мене безаконици! И чуваћу заповести Бога свога.

44.²

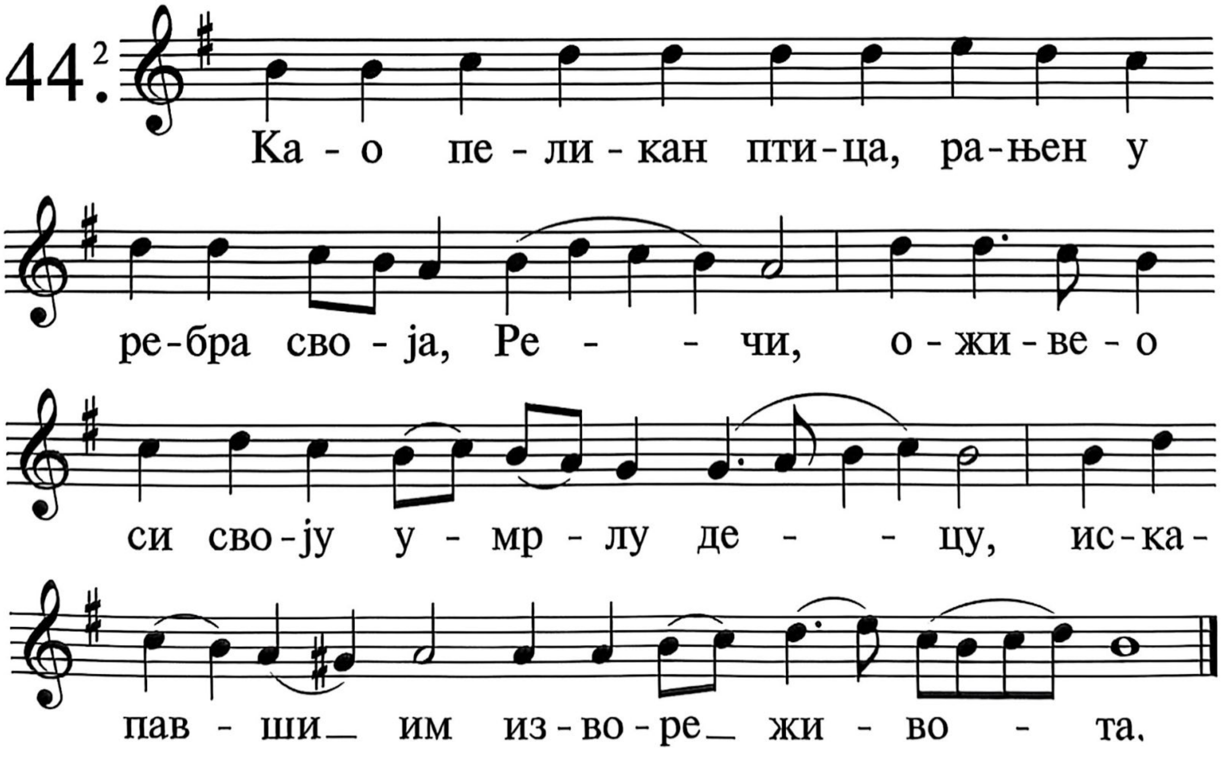

Укрепи ме по речи Твојој и бићу жив, и немој ме осрамотити у надању моме.

45.

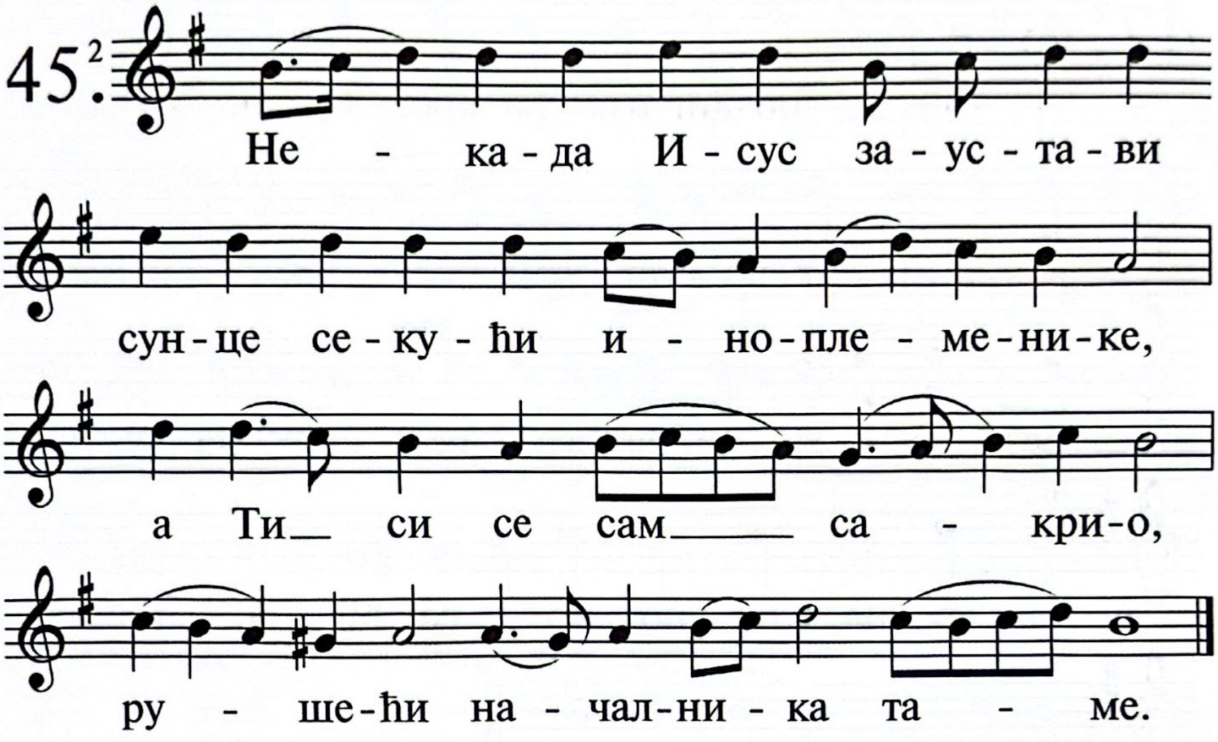

Утврди ме, и спашћу се, и размишљаћу о наредбама Твојим без престанка.

46.

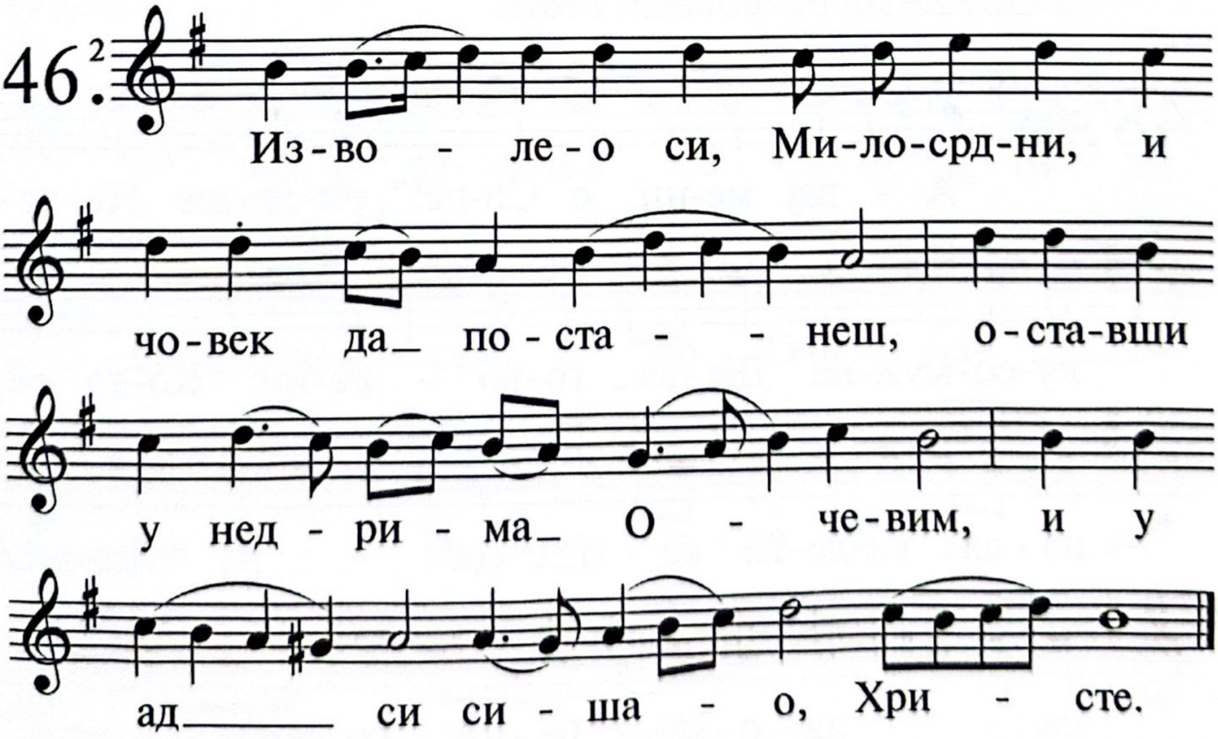

Обараш све који одступају од наредаба Твојих, јер су помисли њихове лаж.

47.[2]

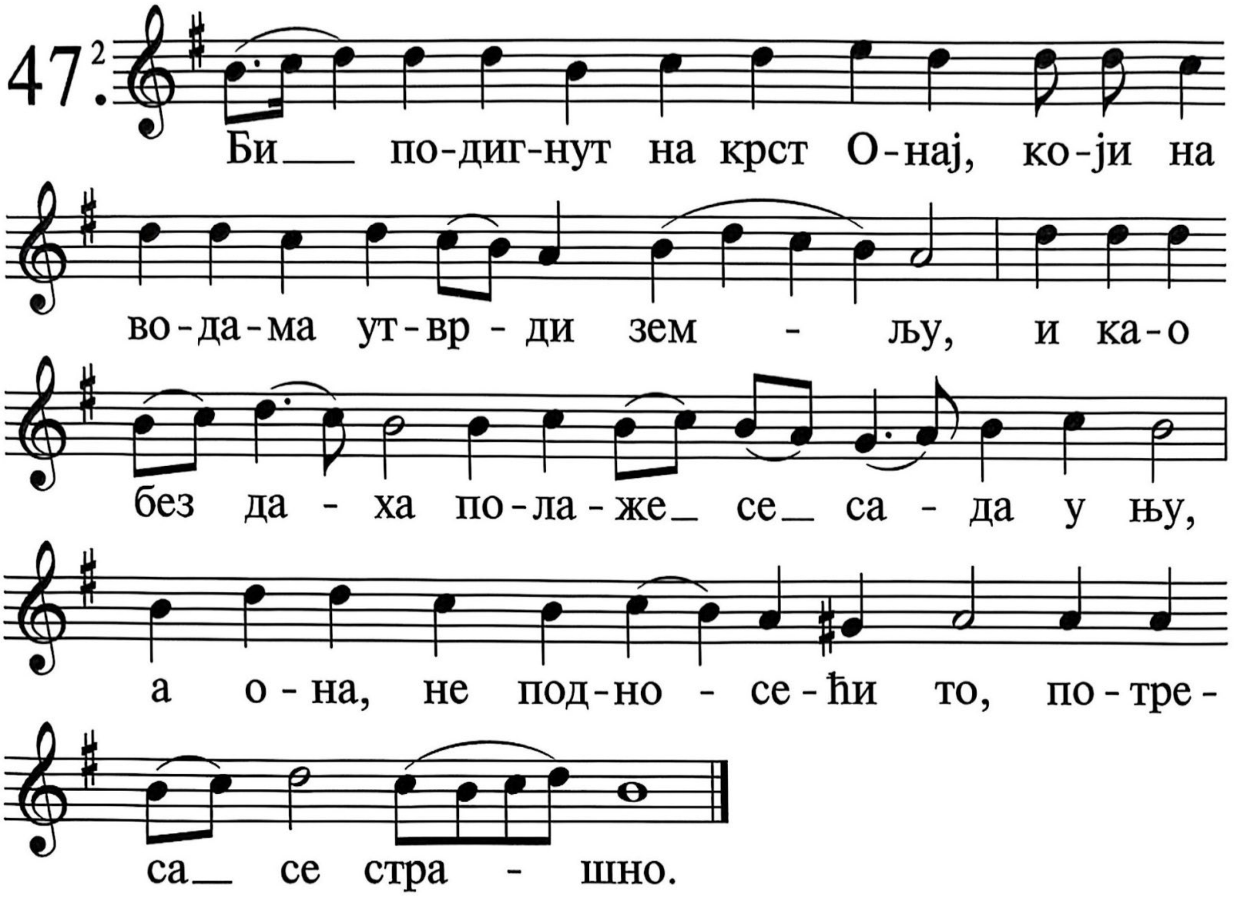

Као гар бацаш све безбожнике на земљи; тога ради омилеше ми откровења Твоја.

48.[2]

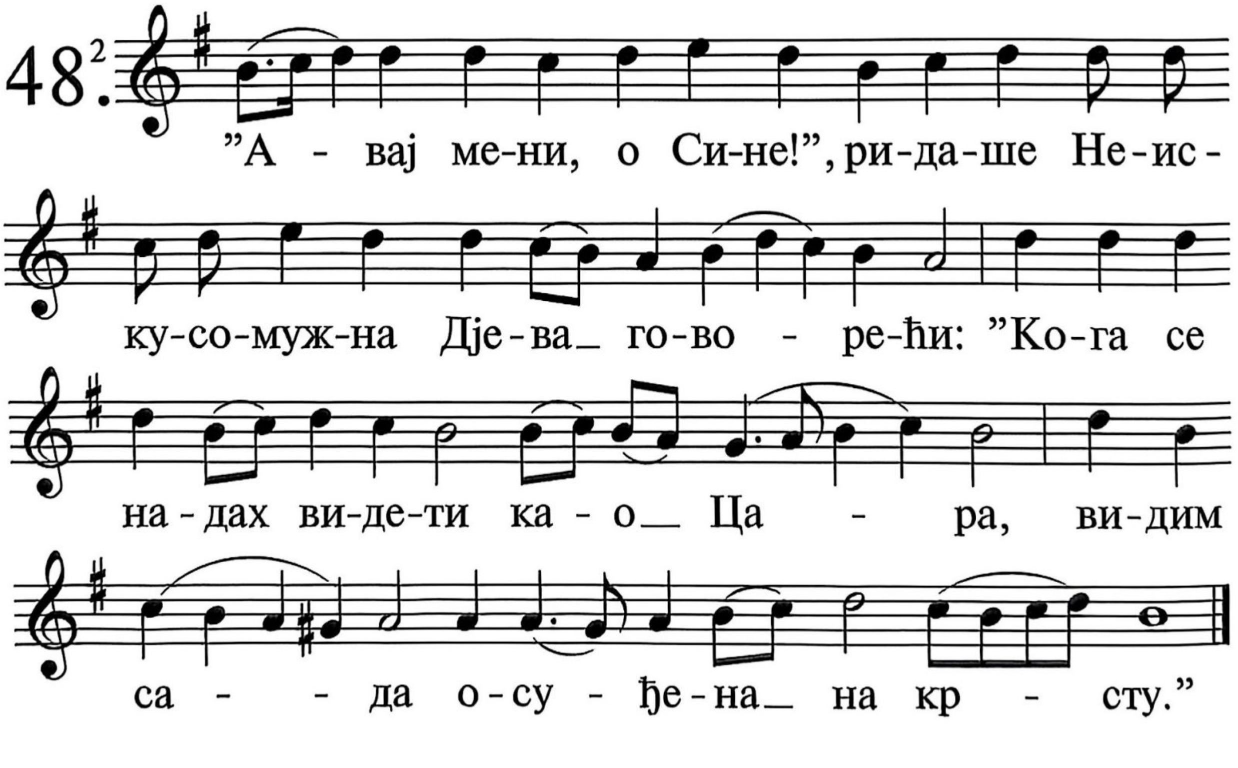

Дрхти од страха Твога тело моје, а судова Твојих бојим се.

49².

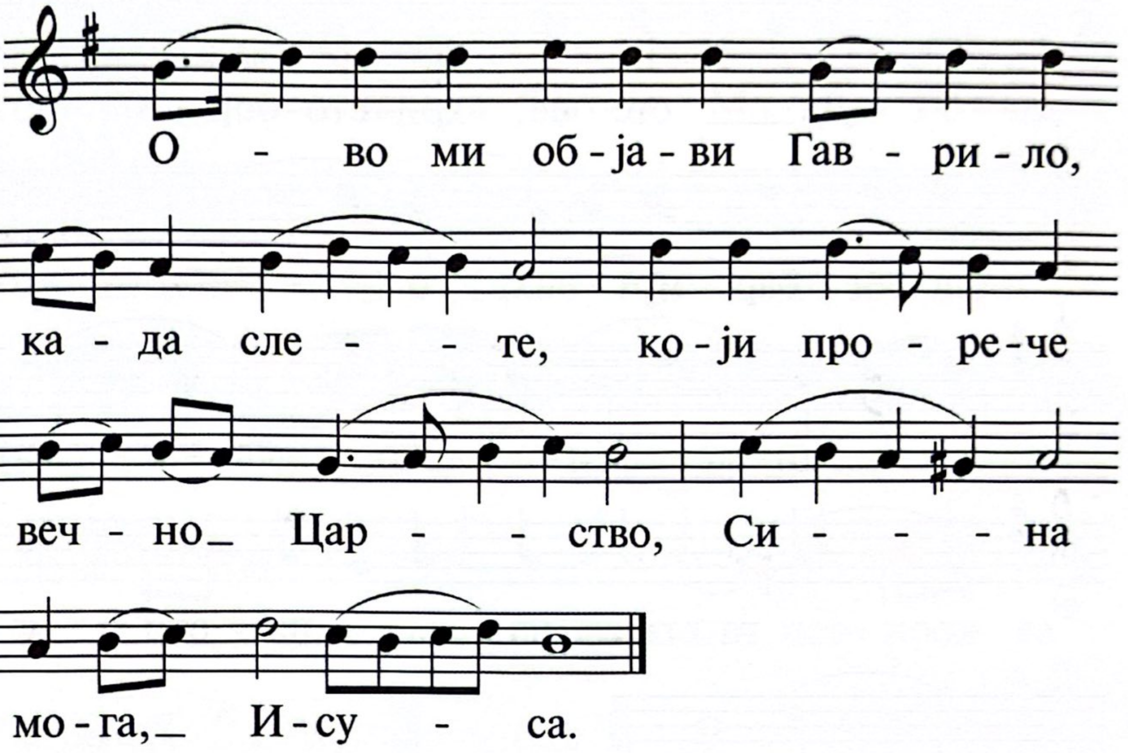

Чиним суд и правду, не дај ме онима који ме гоне.

50².

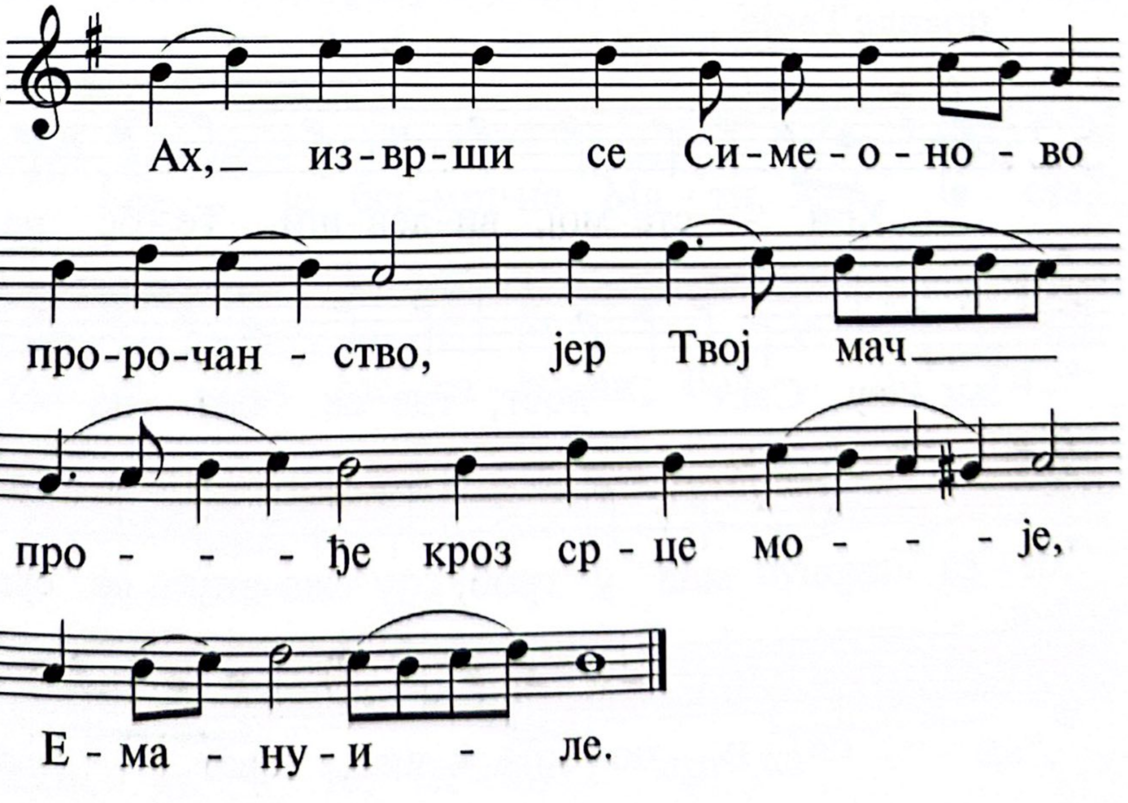

Одбрани слугу Свога на добро његово, да ми не чине силе охоли.

51.

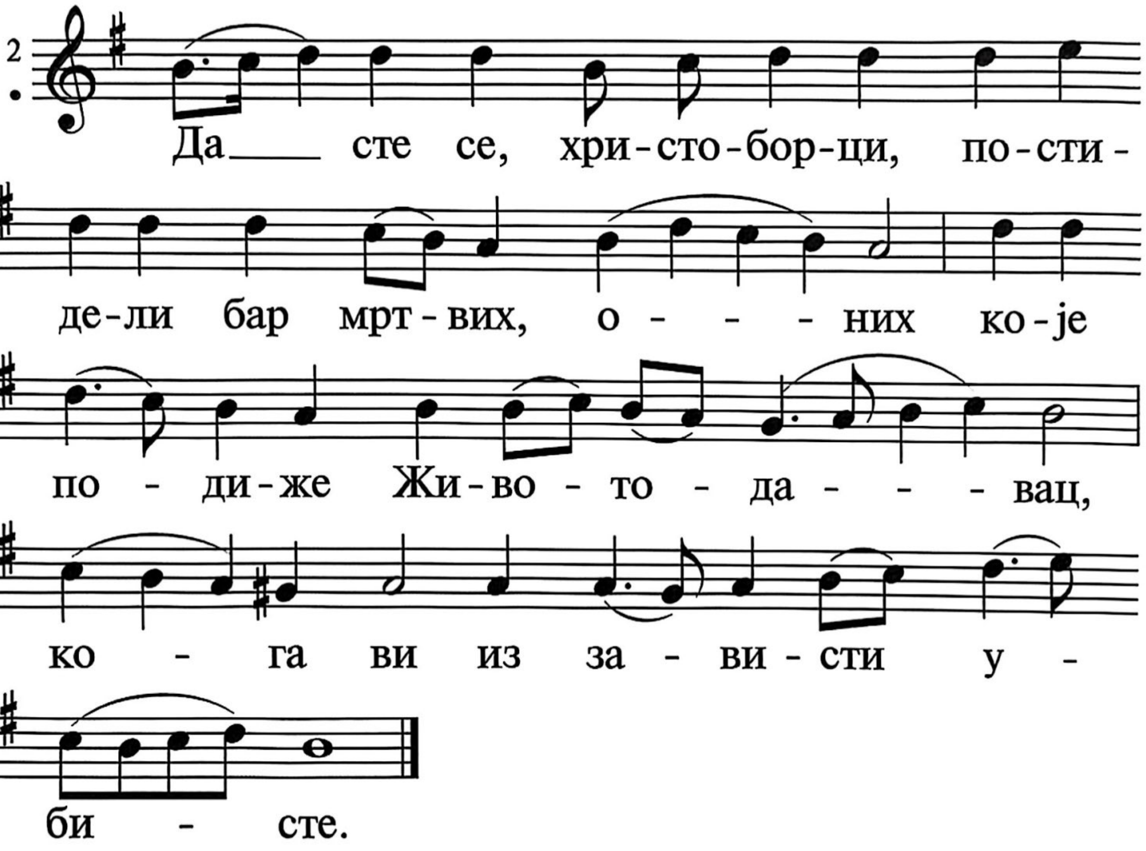

Очи моје чезну за спасењем Твојим и за речју правде Твоје

52.

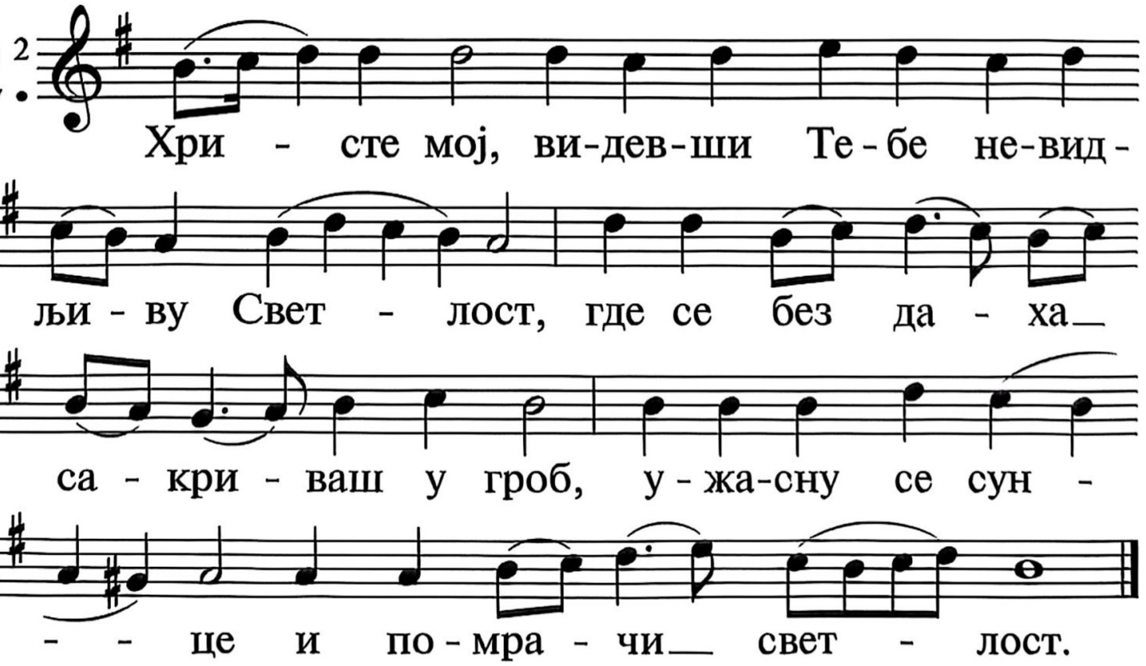

Учини слузи Своме по милости Твојој, и наредбама Твојим научи ме.

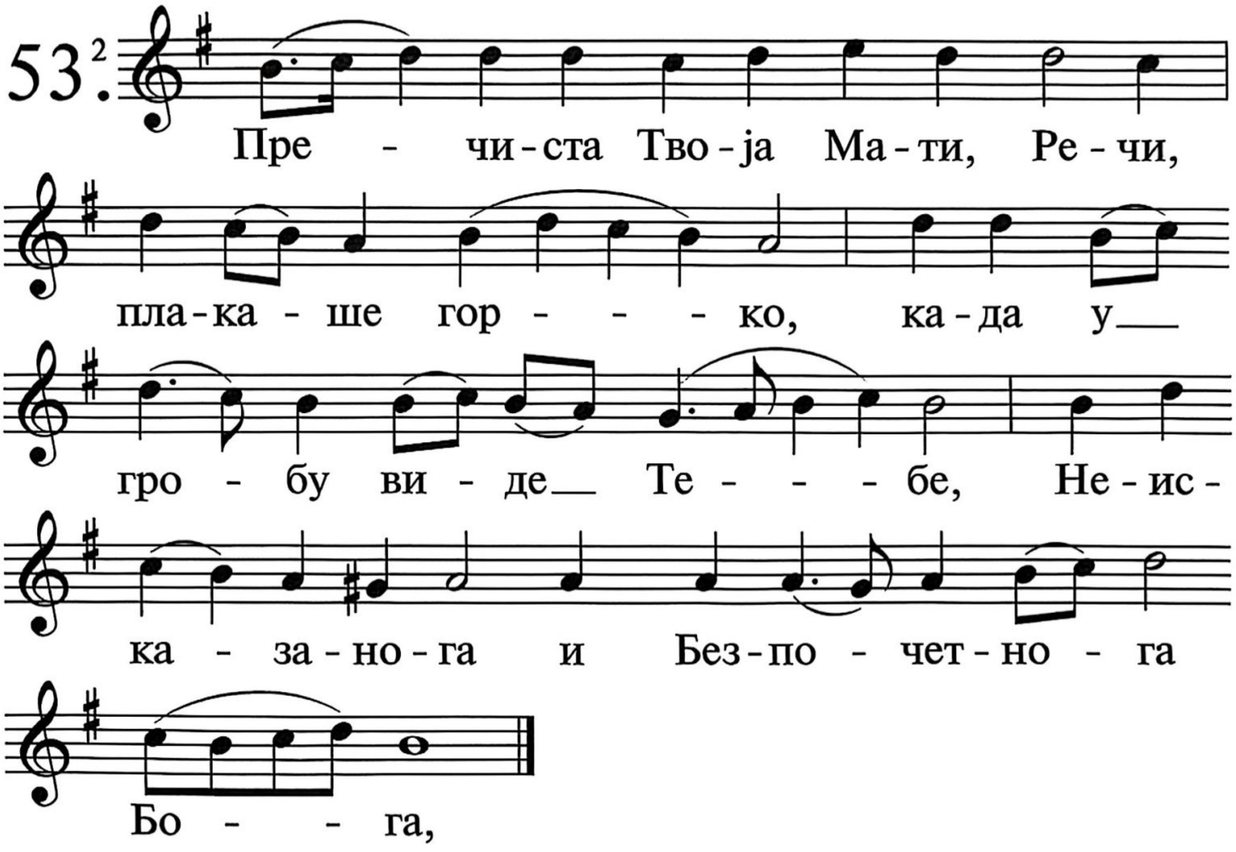

Ја сам слуга Твој; уразуми ме, и познаћу откривења Твоја.

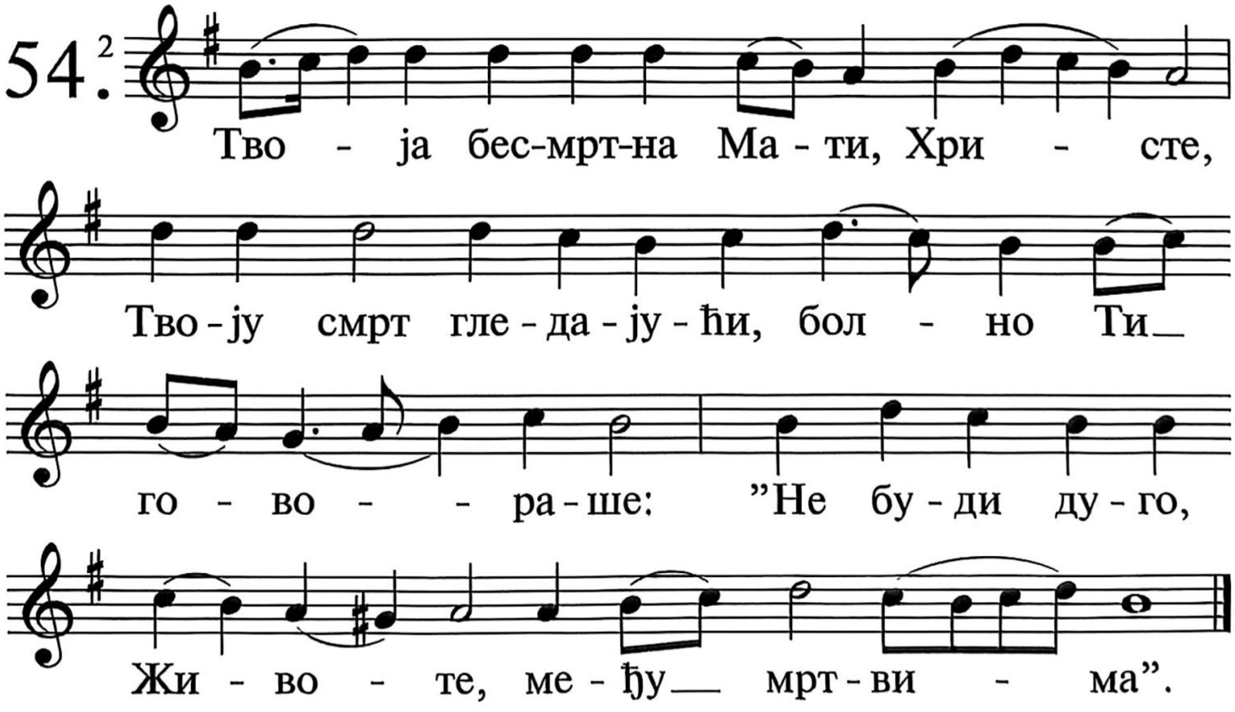

Време је да се служи Господу, а они разорише закон Твој.

55.²

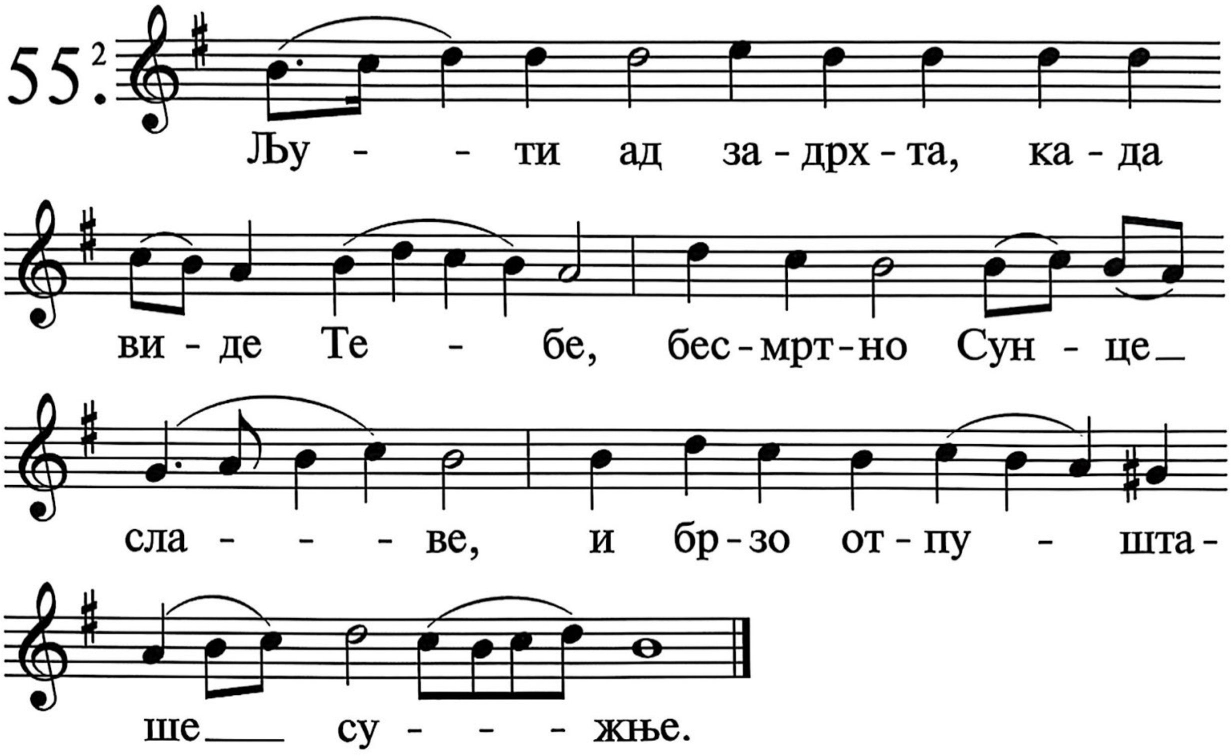

Тога ради љубим заповести Твоје, већма него злато и драго камење.

56.²

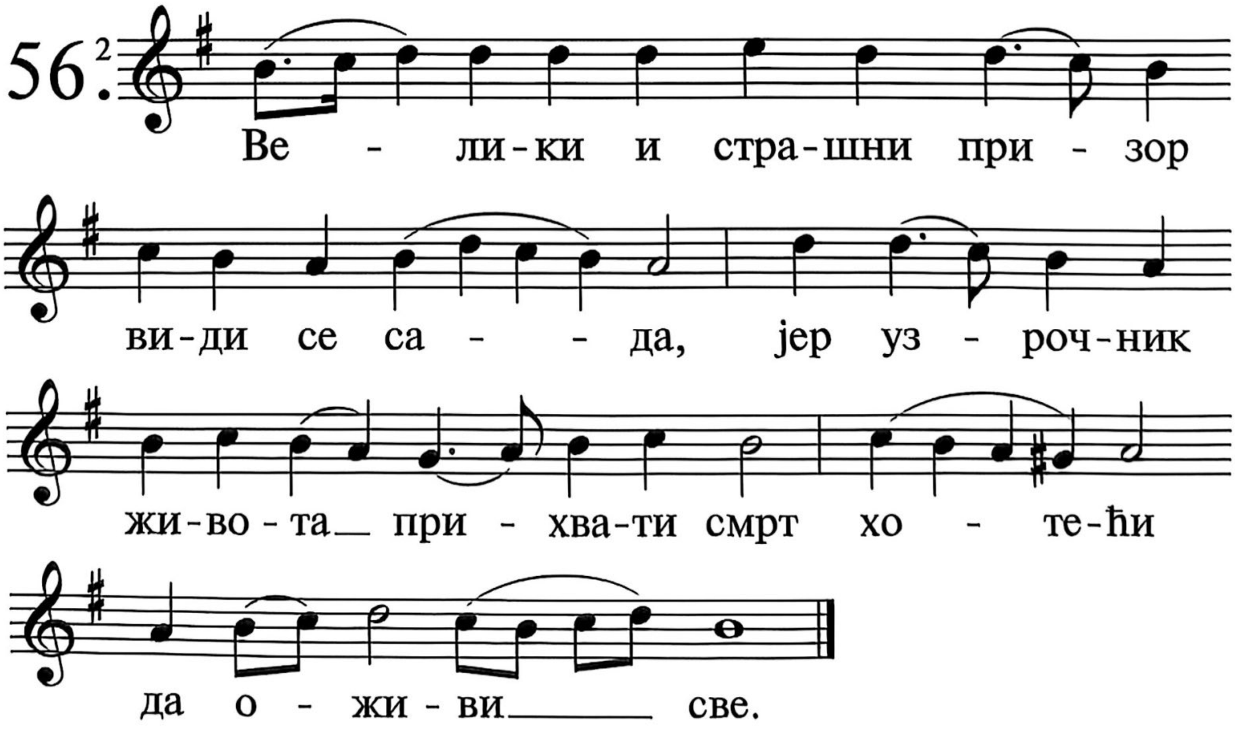

Тога ради заповести Твоје држим да су верне, јер на сваки лажни пут мрзим.

57.[2]

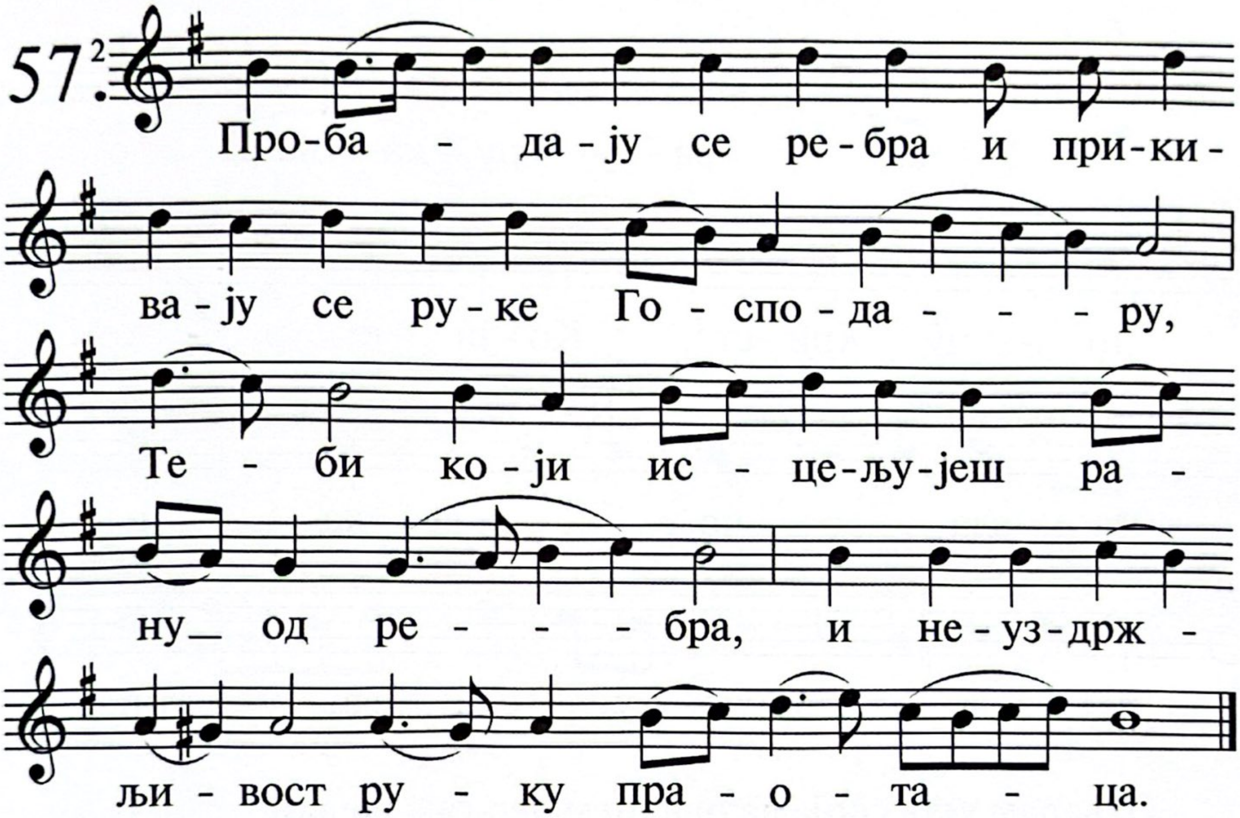

Дивна су откровења Твоја; зато их чува душа моја.

58.[2]

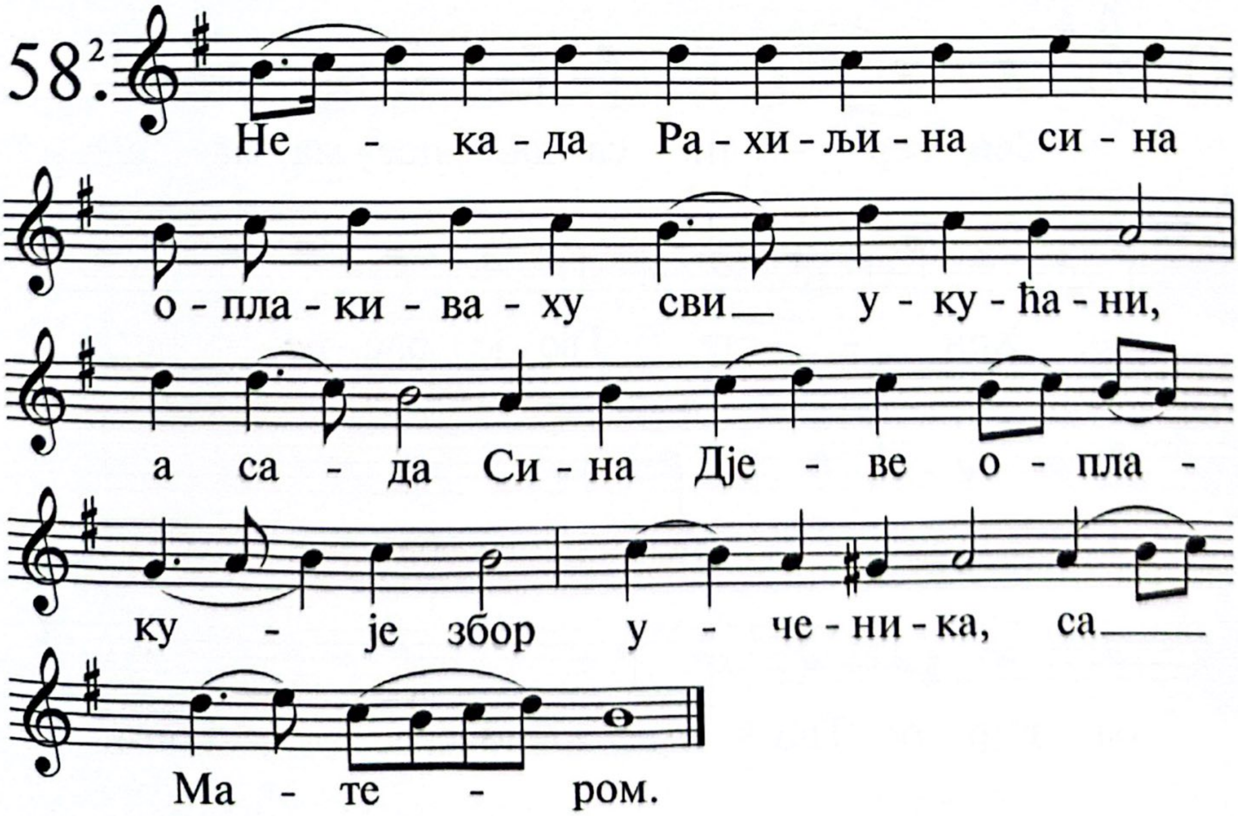

Речи Твоје када се јаве, просветљују и уразумљују просте.

59.

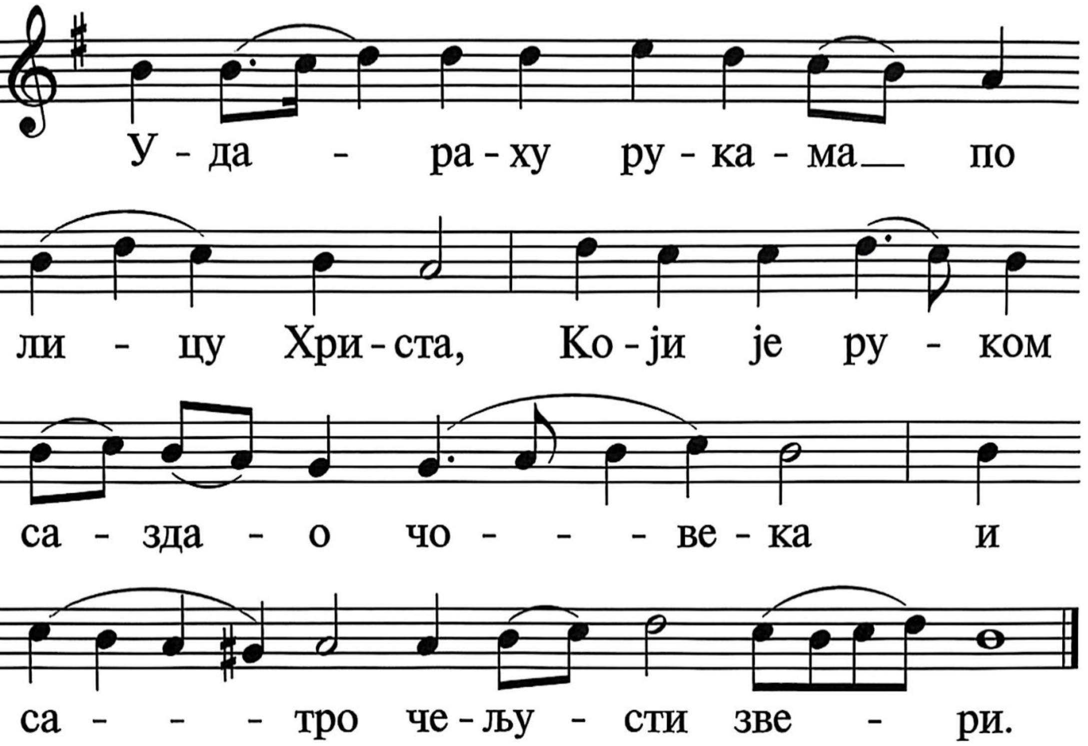

Отварам уста своја да одахнем, јер сам жедан заповести Твојих.

60.

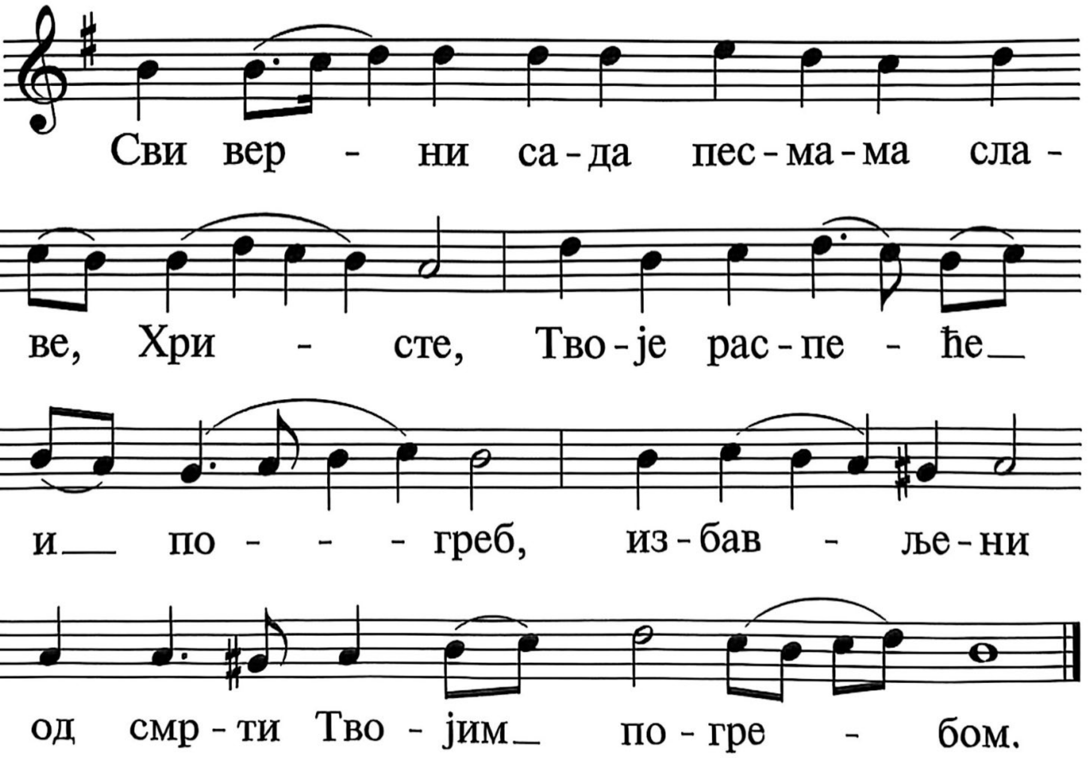

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу,

61.[2]

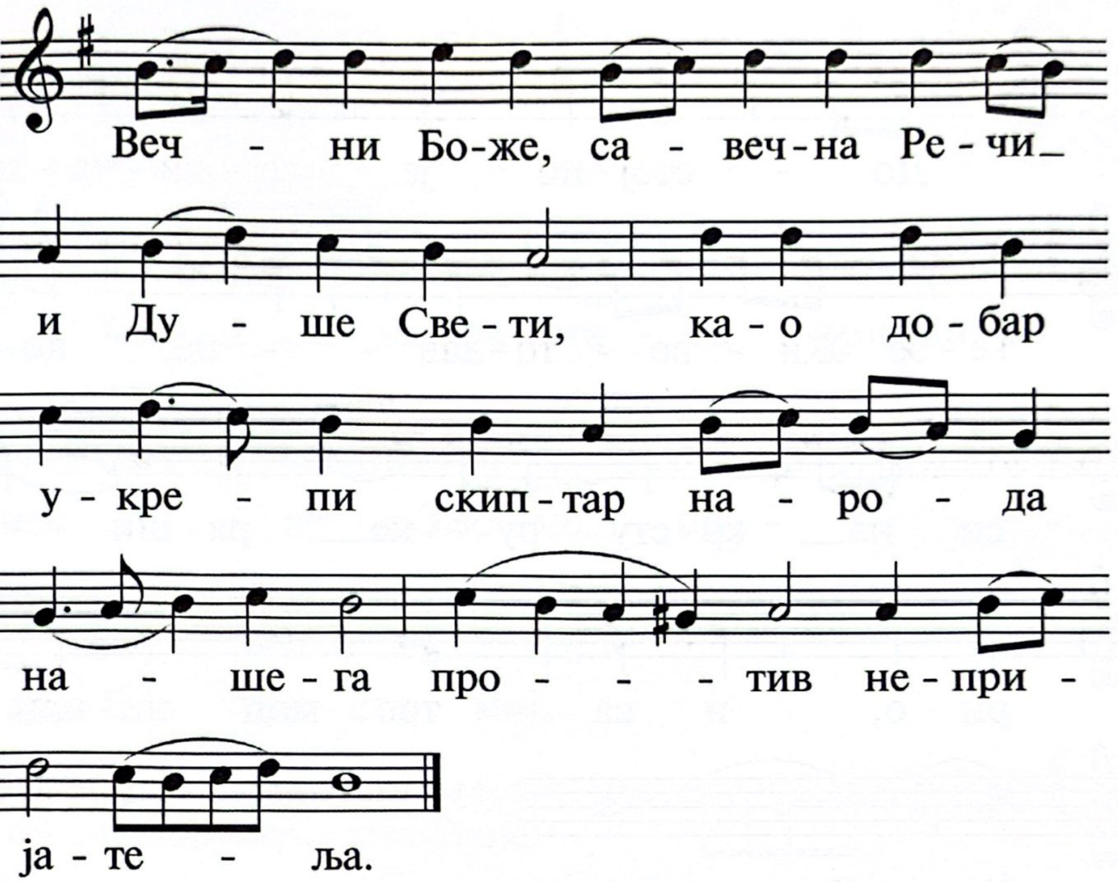

И сада и увек, и у векове векова. Амин.

62.[2]

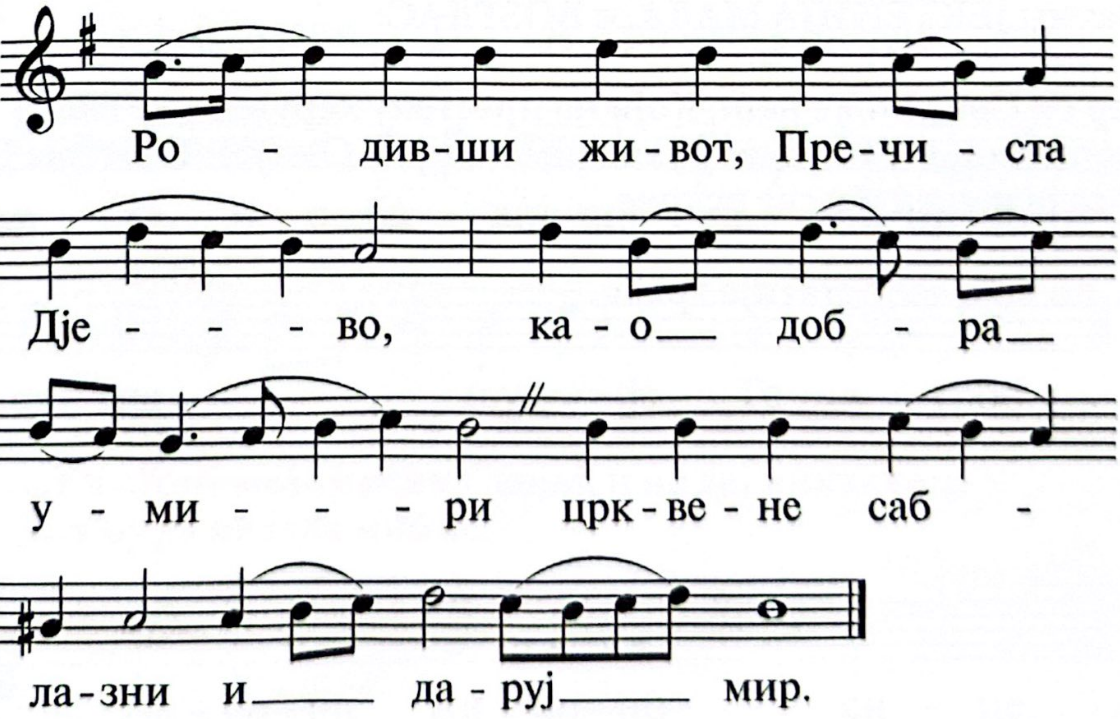

И опет ПРВИ ТРОПАР оба хора заједно.

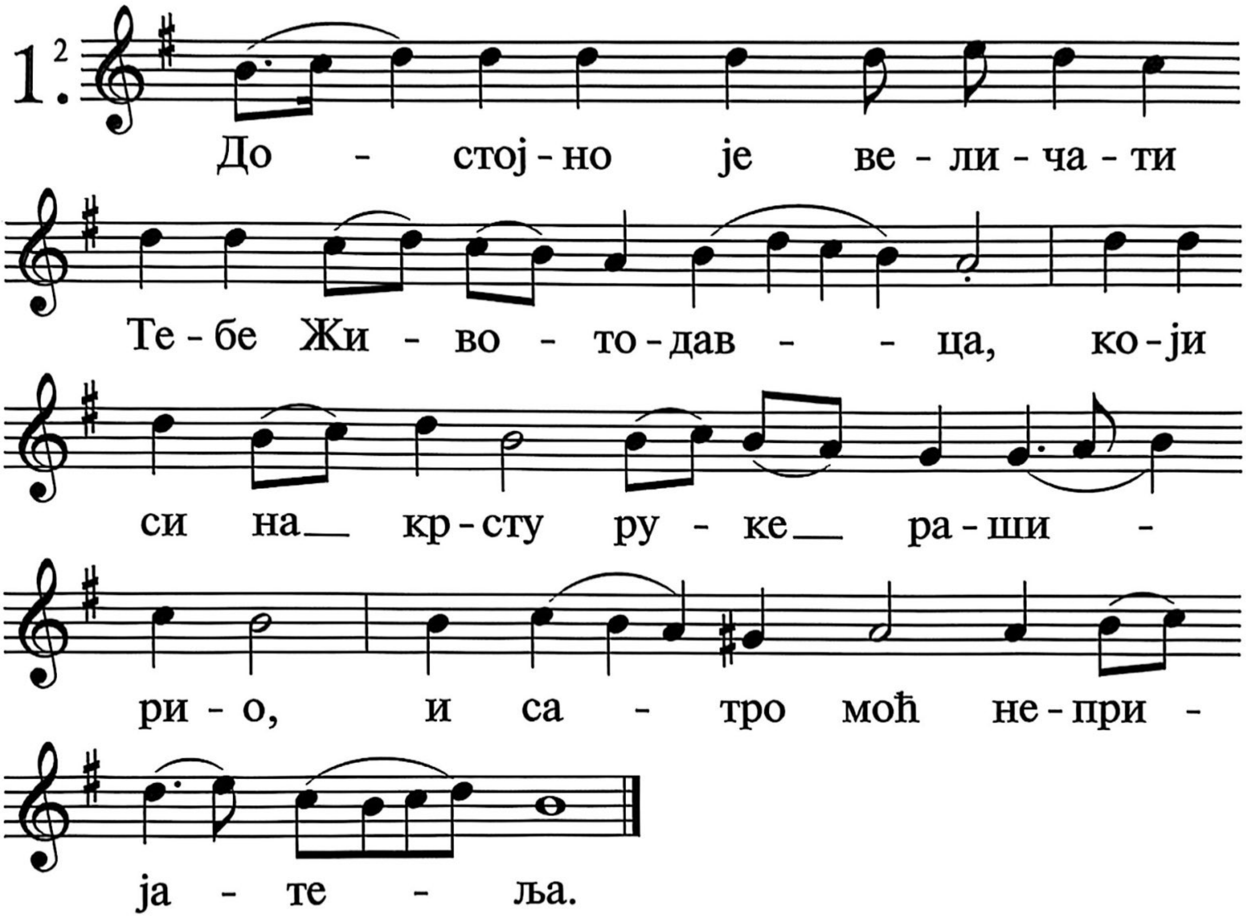

Затим ЈЕКТЕНИЈА МАЛА, и ВОЗГЛАС:

Јер си Свет Боже наш, Који на престолу херувимске славе почиваш, и Теби славу узносимо Оцу, и Сину, и Светоме Духу, и сада и увек и у све векове.

А по возгласу статија трећа.

Статија трећа-глас 3.

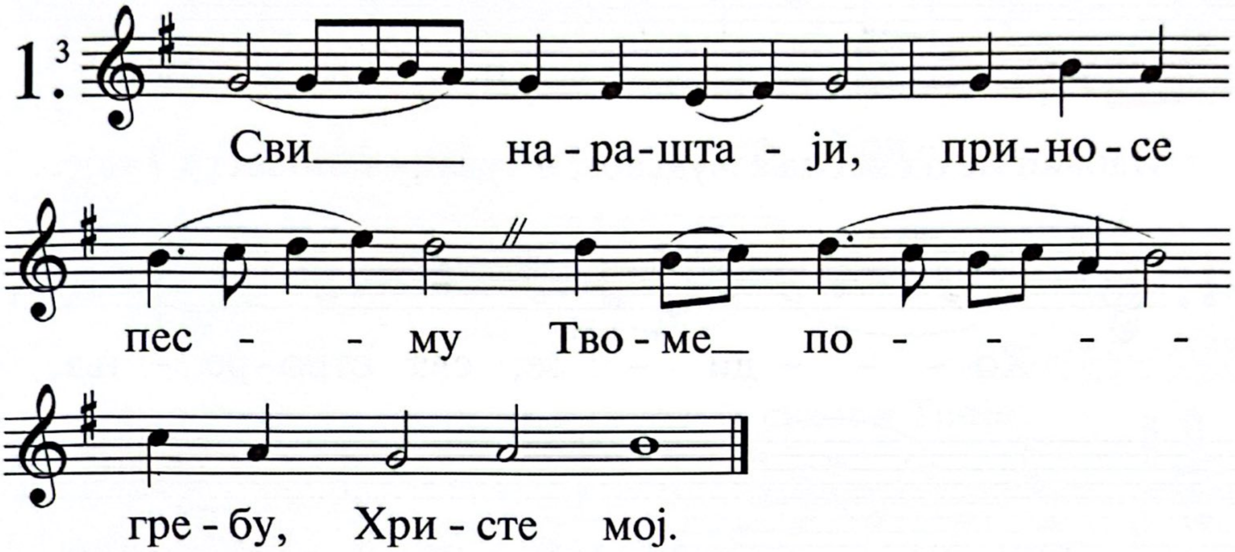

Погледај ме и смилуј се на мене, као што чиниш са онима који љубе име Твоје.

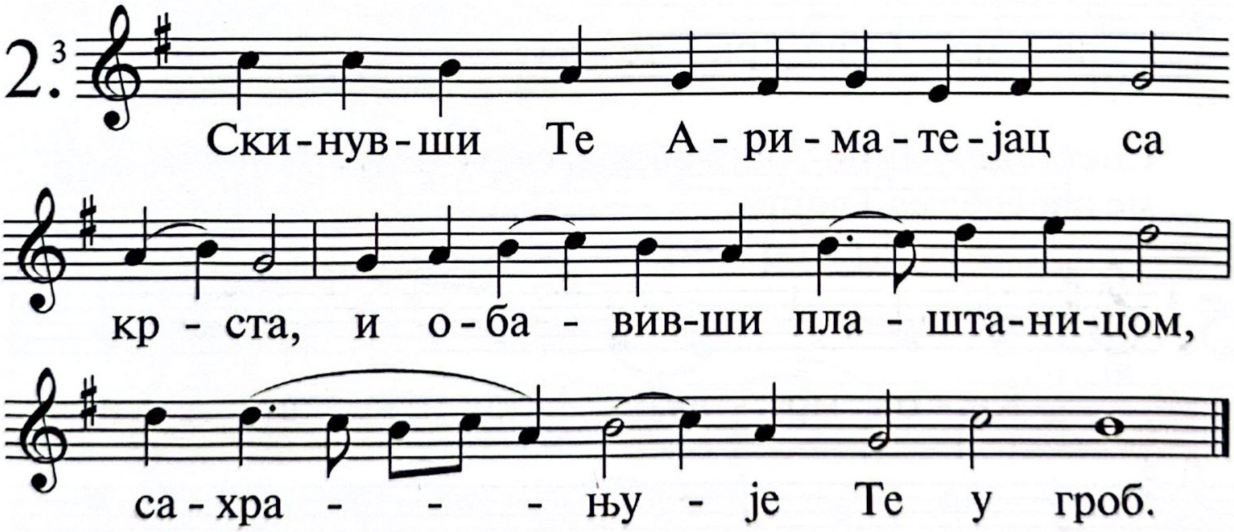

Утврди стопе моје у речи Својој, и не дај никаквом безакоњу да овлада мноме.

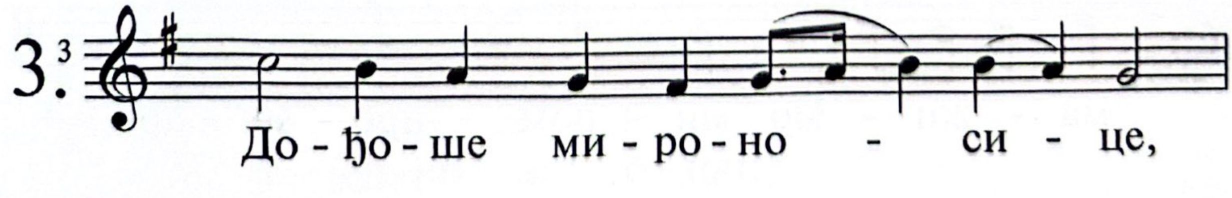

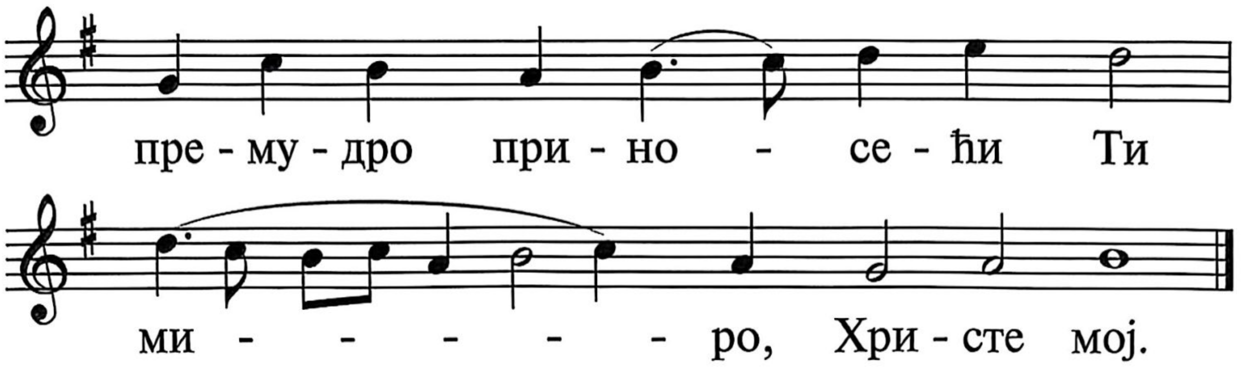

Избави ме од насиља људског, и чуваћу заповести Твоје.

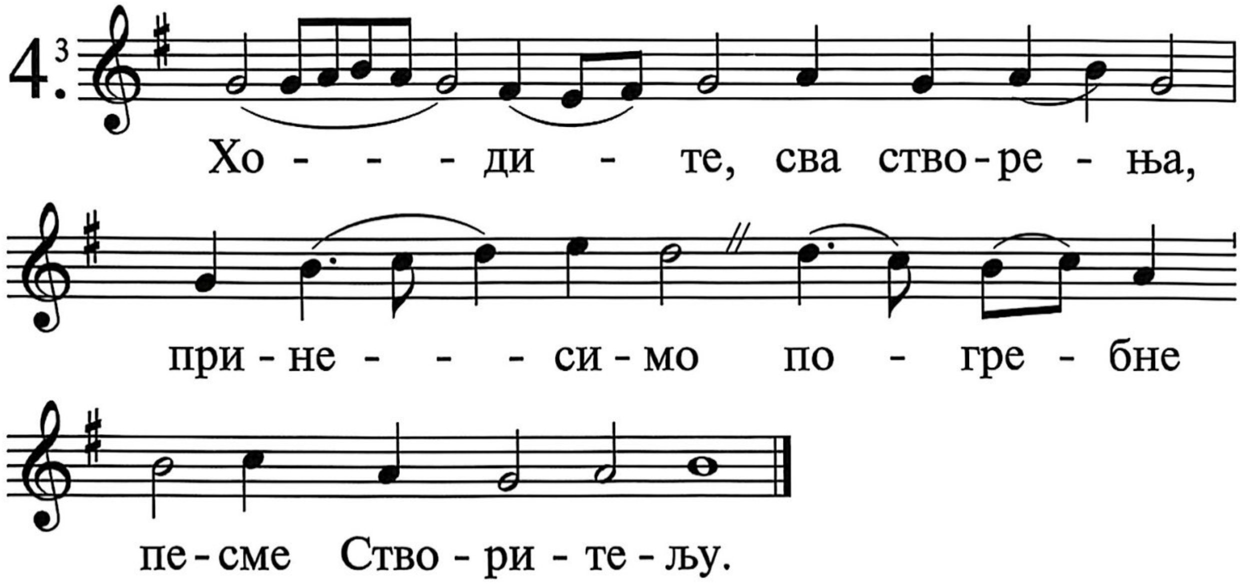

Светлошћу лица Твога обасјај слугу Свога, и научи ме наредбама Твојим.

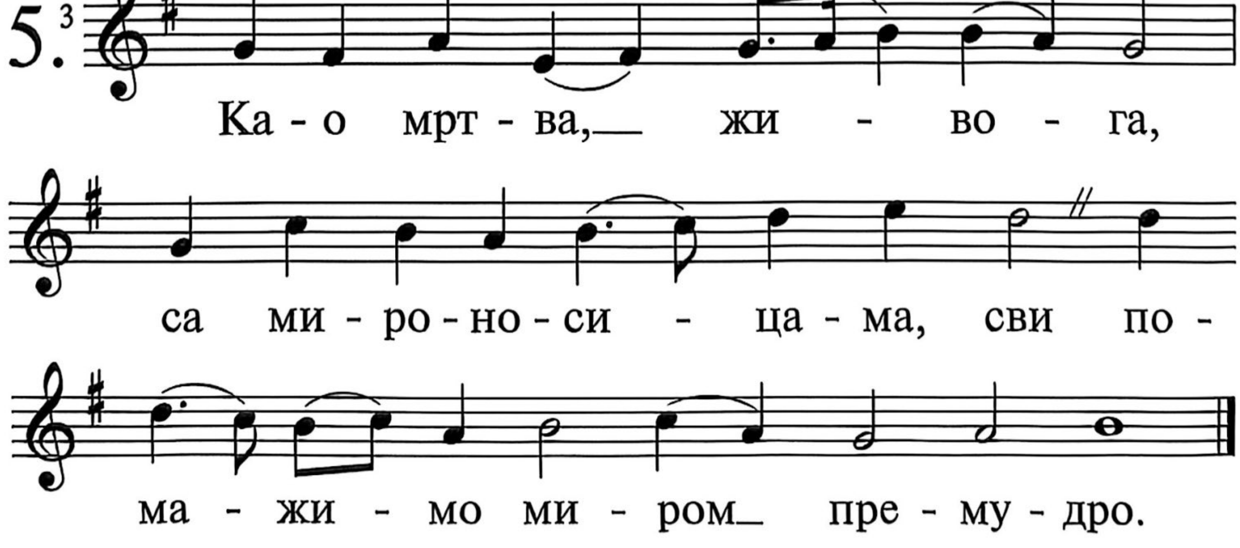

Очи моје лију потоке суза, зато што не чувају закона Твога.

6.
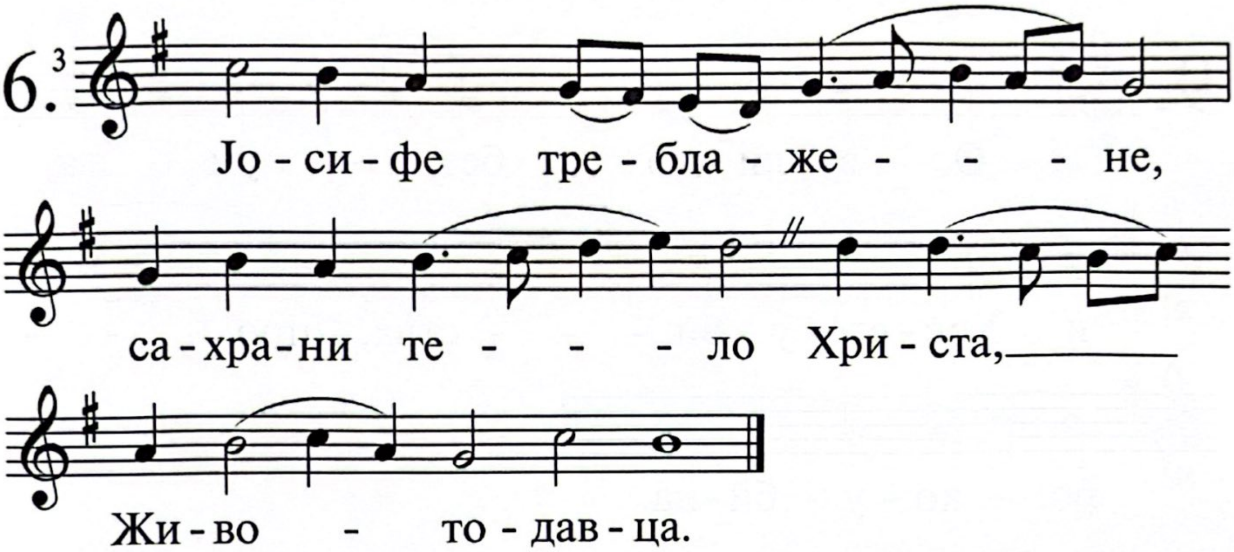

Праведан си, Господе, и прави су судови Твоји.

7.
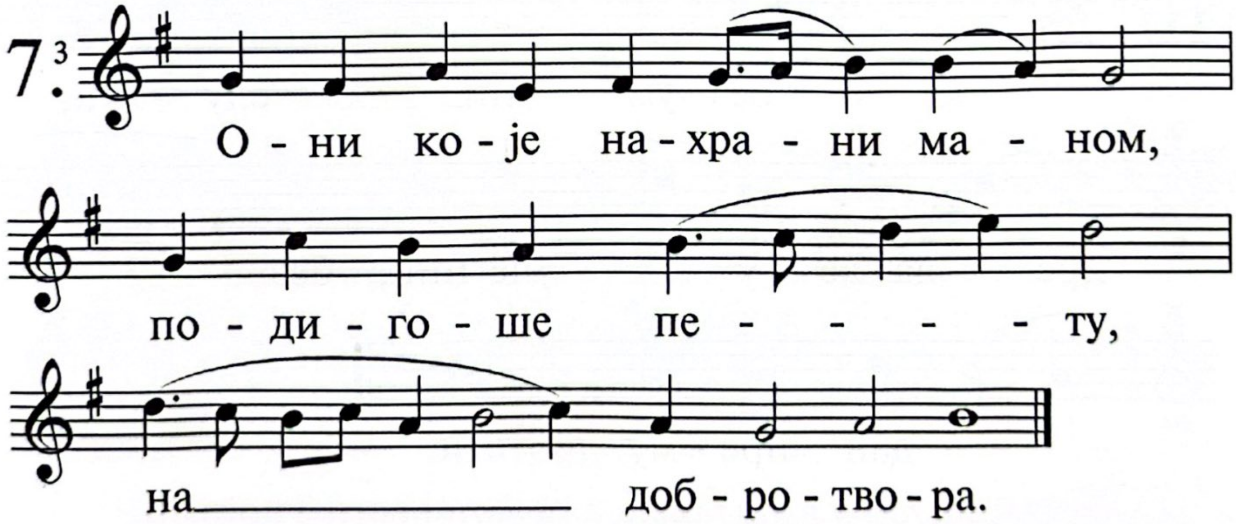

Јавио си правду у откривењима Својим, и истину целу.

8.
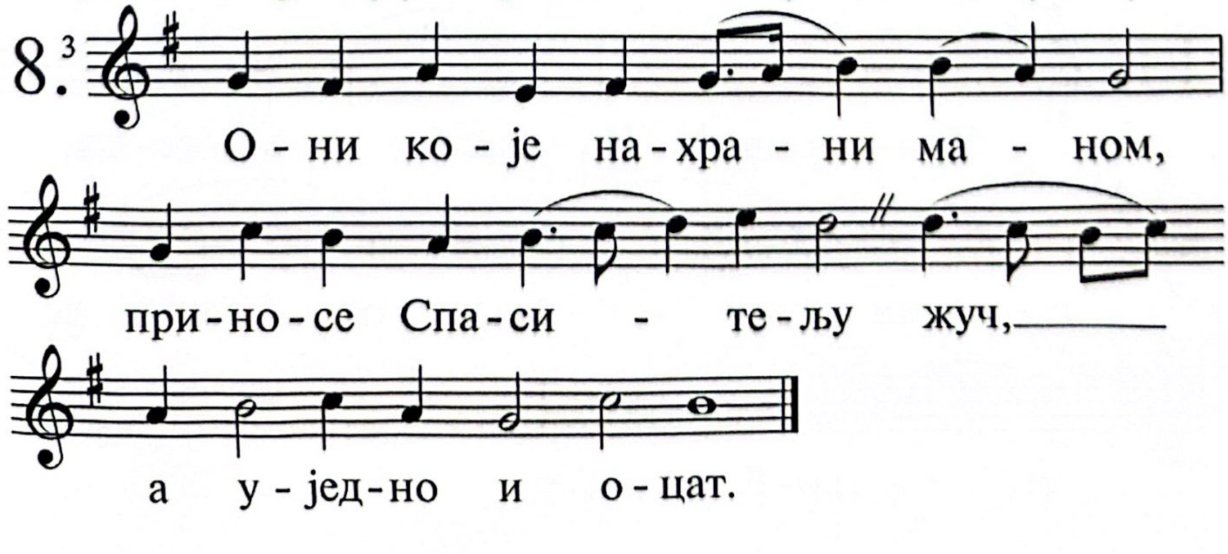

Ревност моја једе ме, зато што непријатељи моји заборавише речи Твоје.

9.
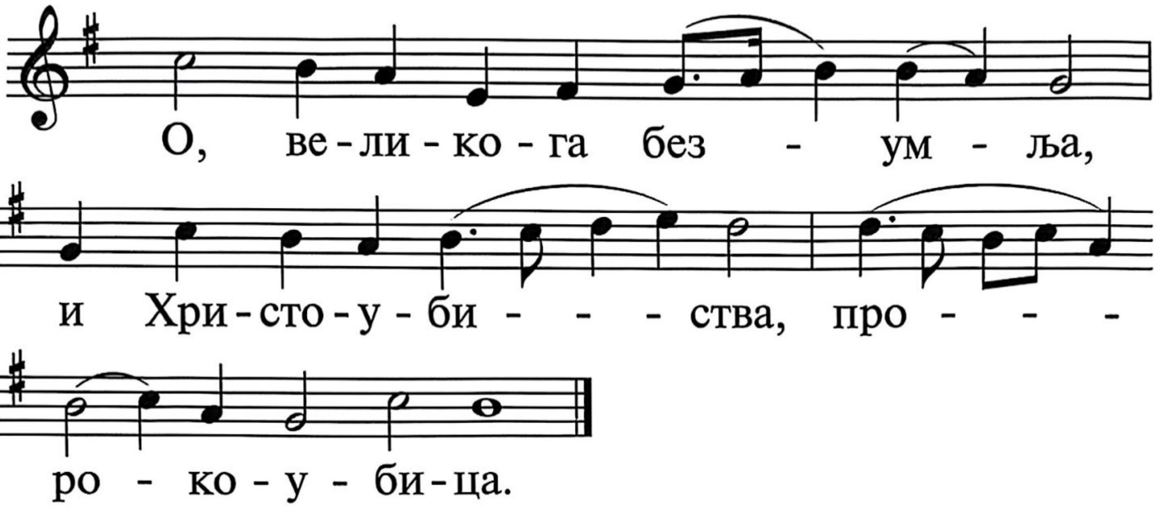

Реч је Твоја веома чиста, и слуга је Твој веома љуби.

10.
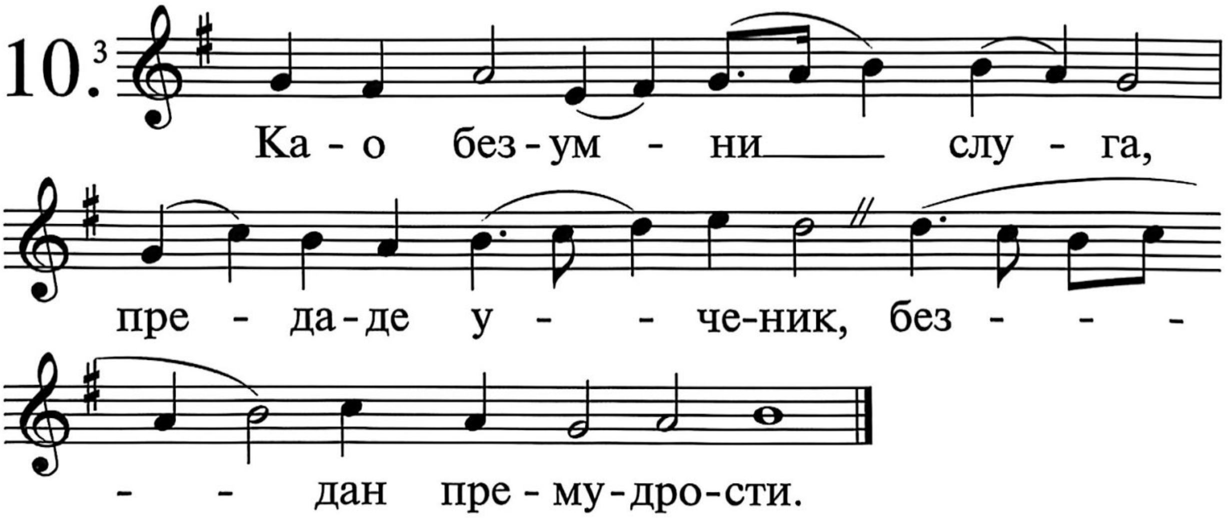

Ја сам мален и ништаван, али заповести Твојих не заборављам.

11.
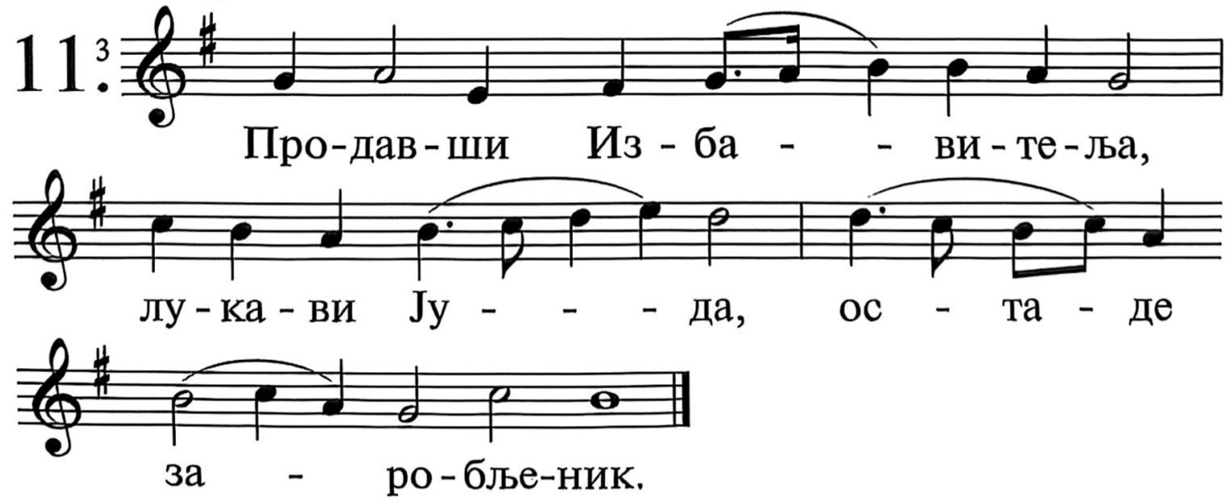

Правда је Твоја, правда вечна, и закон Твој истина.

12.

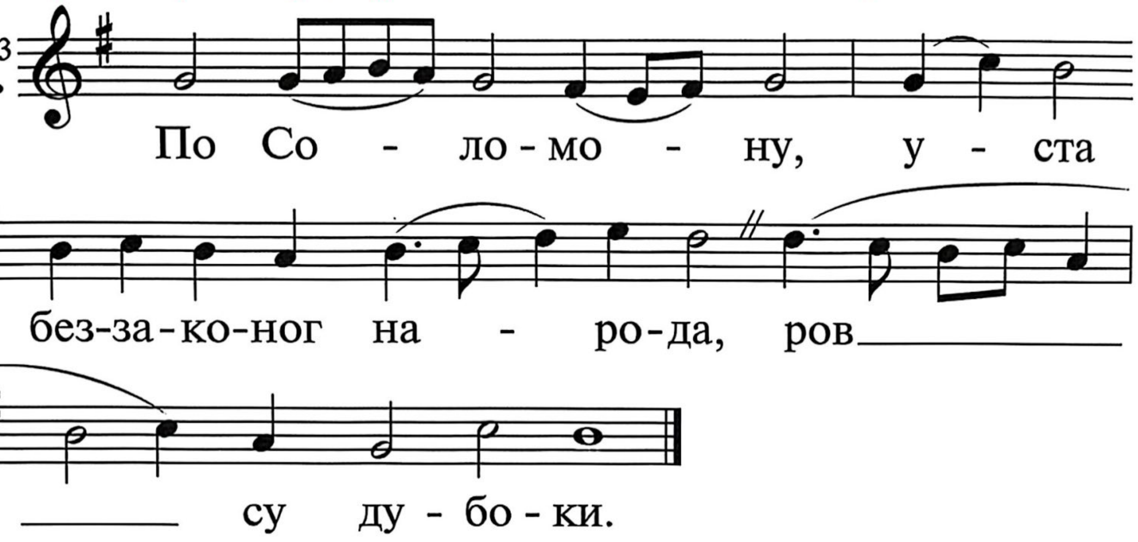

Туга и невоља снађе ме, заповести су Твоје утеха моја.

13.

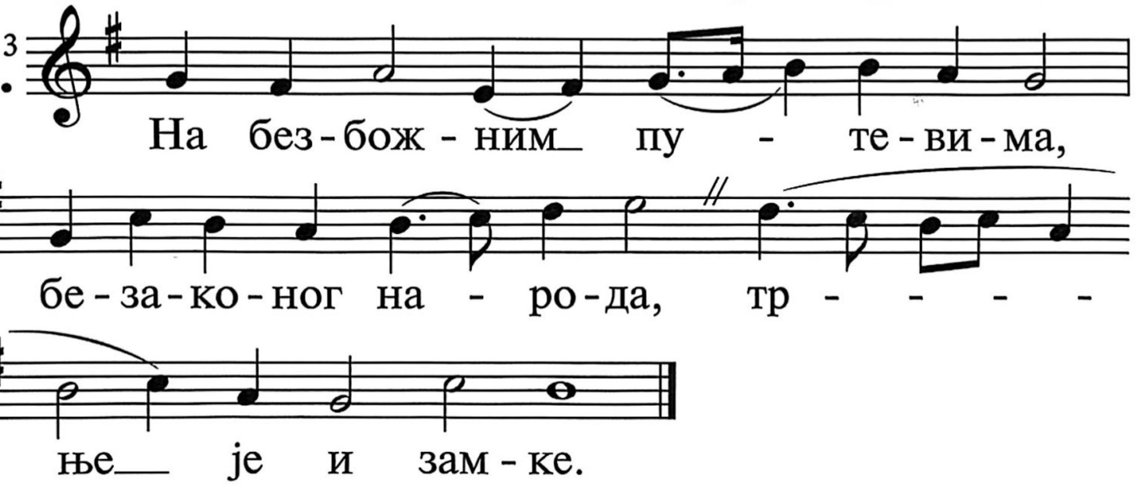

Вечна је правда у откривењима Твојим; уразуми ме и бићу жив.

14.

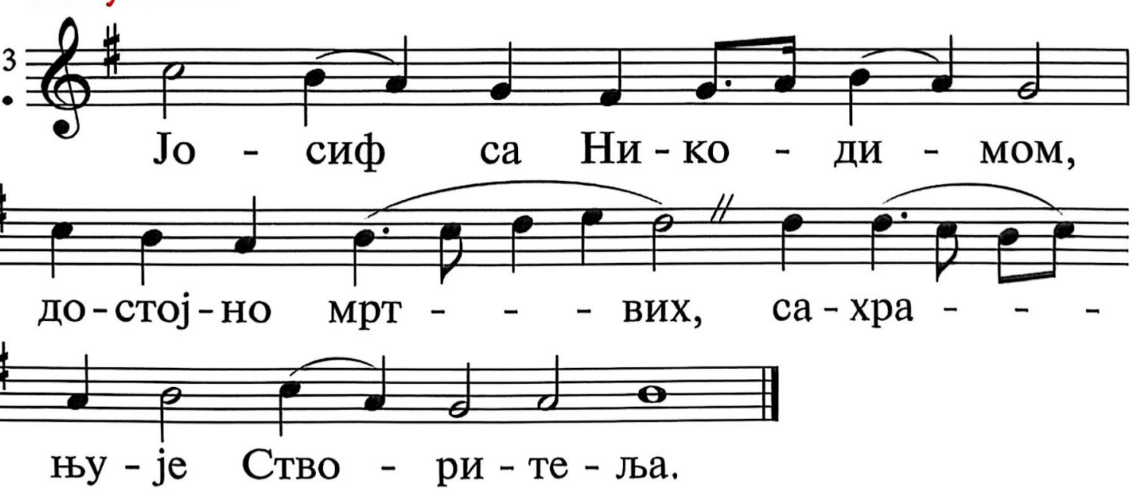

Вичем из свег срца: услиши ме, Господе; сачуваћу наредбе Твоје.

15.
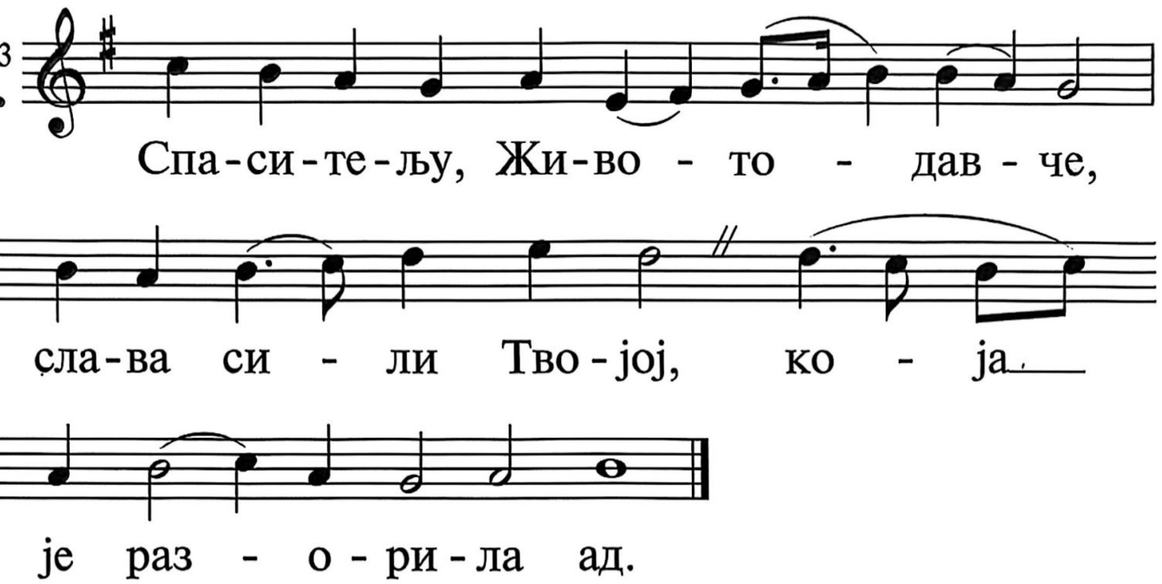

Призивам Те, помози ми; држаћу се откривења Твојих.

16.
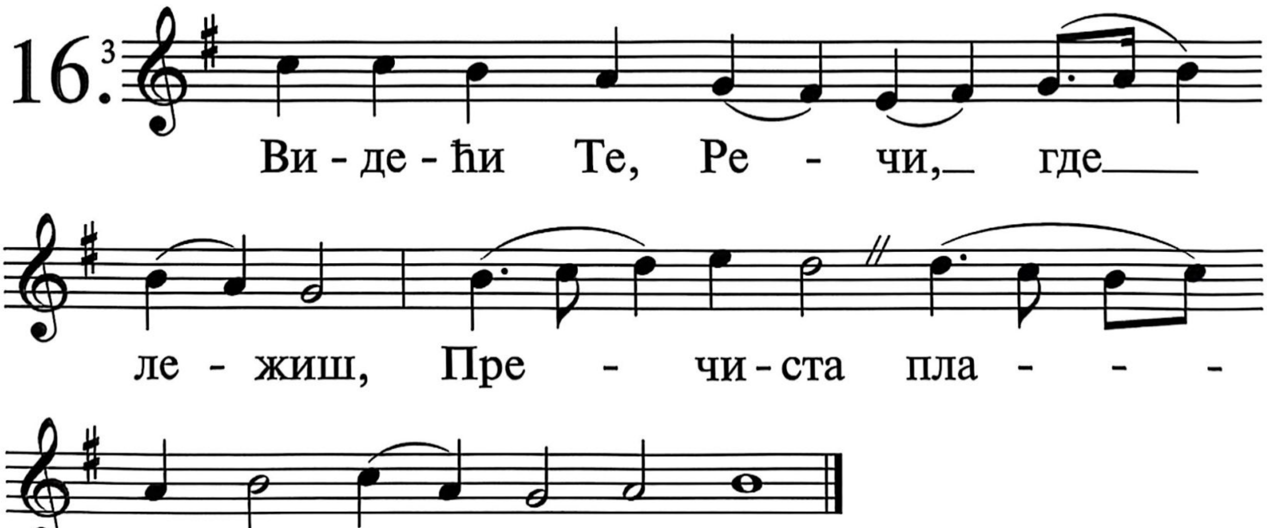

Претичем свануће, и вичем; реч Твоју чекам.

17.
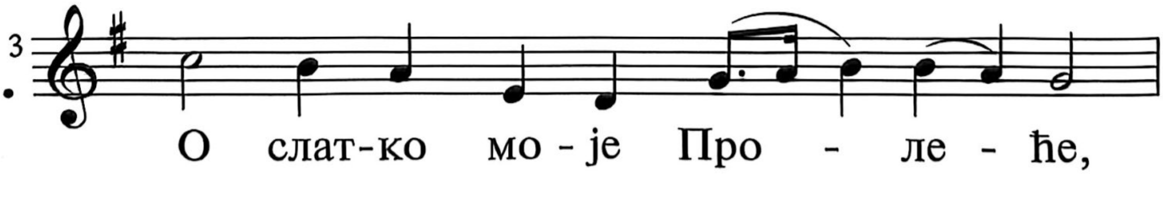

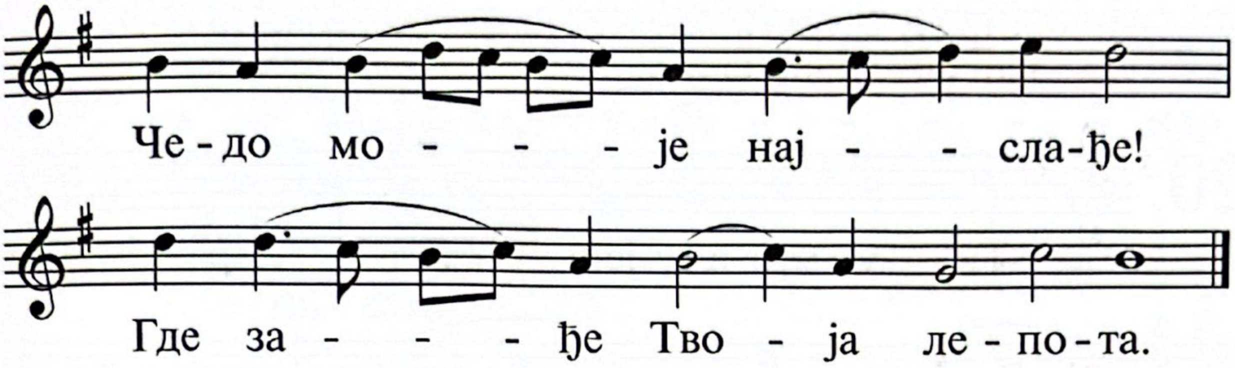

Претичу очи моје јутарњу стражу, да бих размишљао о речи Твојој.

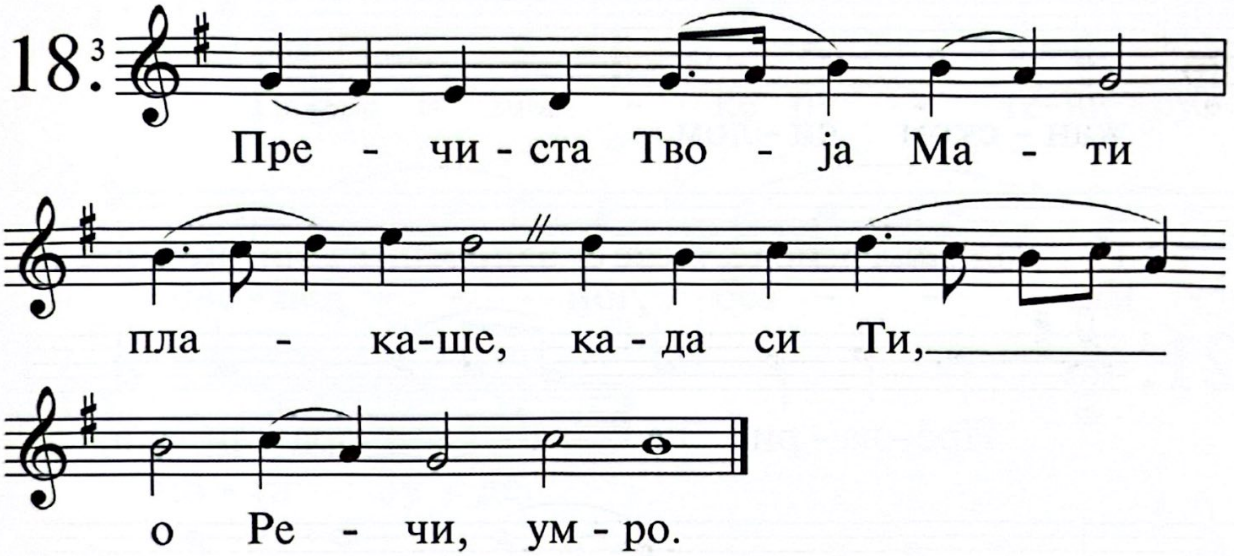

Чуј глас мој по милости Својој, Господе; по суду Своме оживи ме.

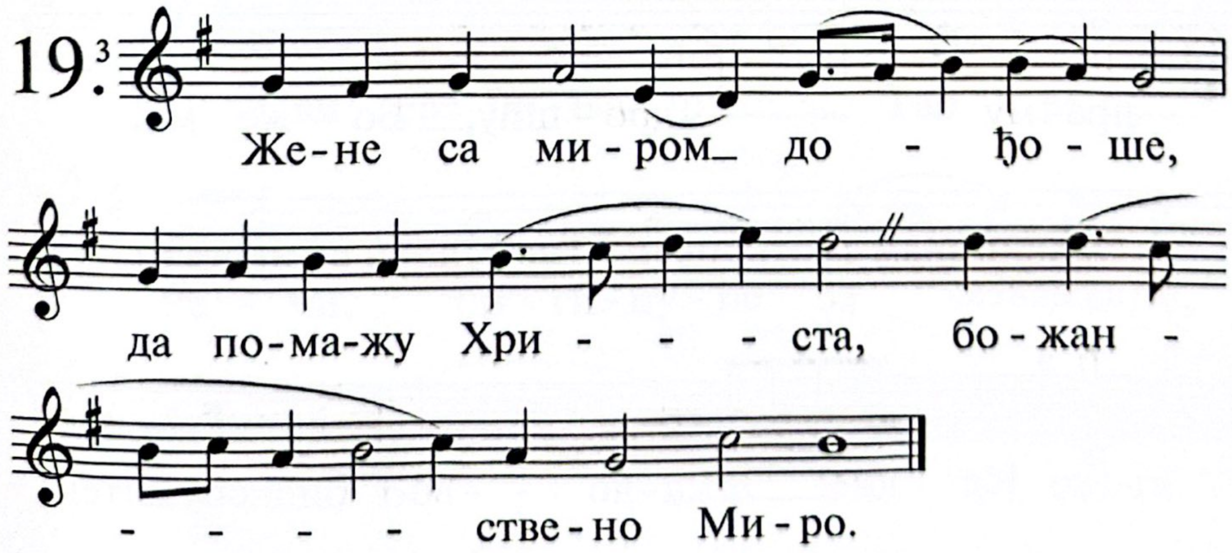

Приближују се они који ме гоне безакоњем; јер су се удаљили од закона Твога.

20.

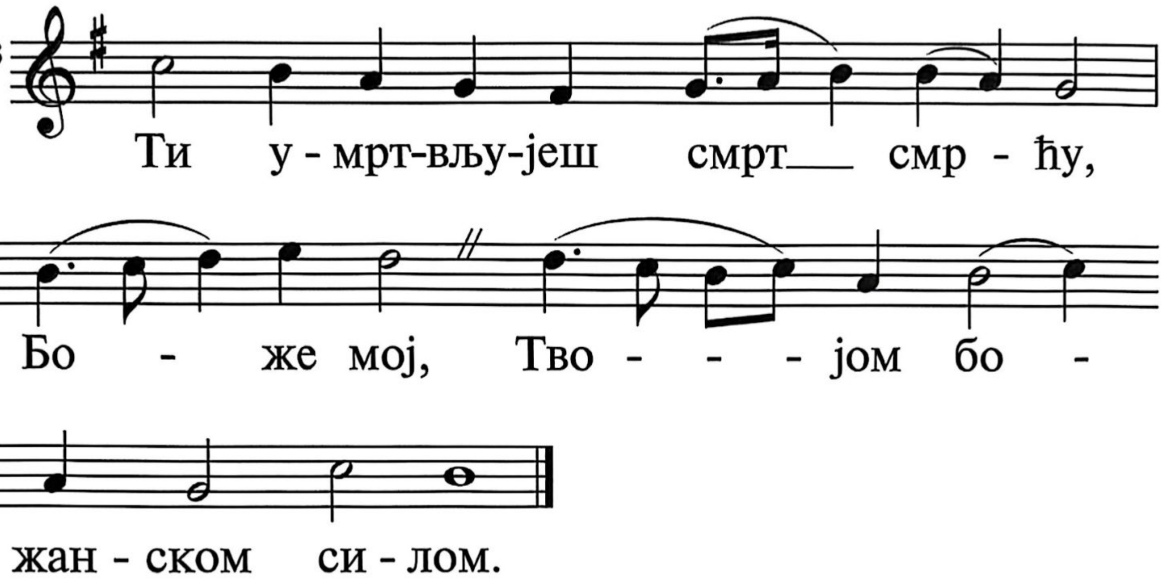

Ти си близу, Господе, и све су заповести Твоје истина.

21.

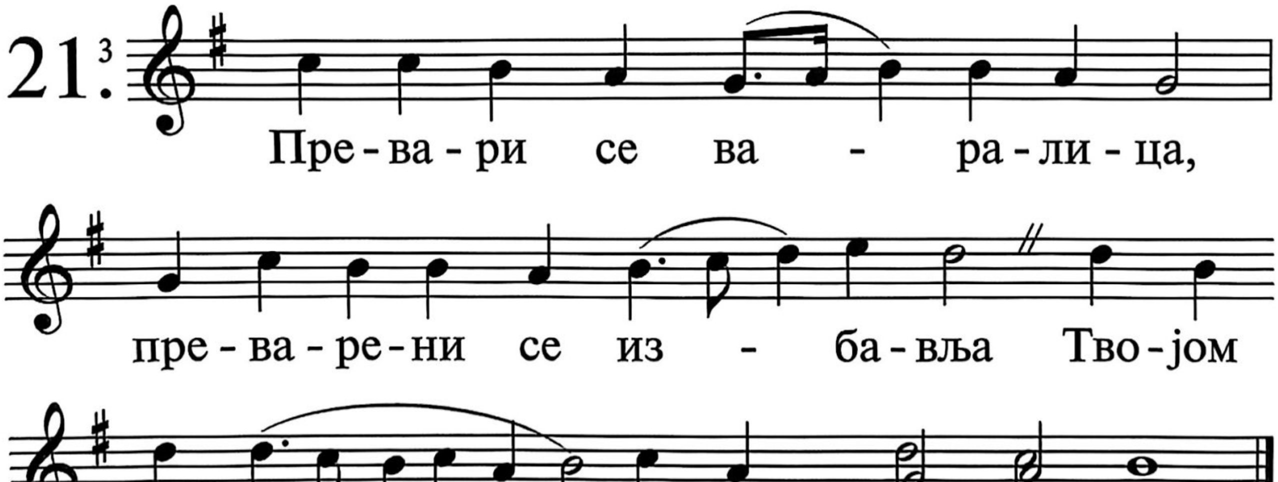

Одавно знам за откривења Твоја, да си их поставио за навек.

22.

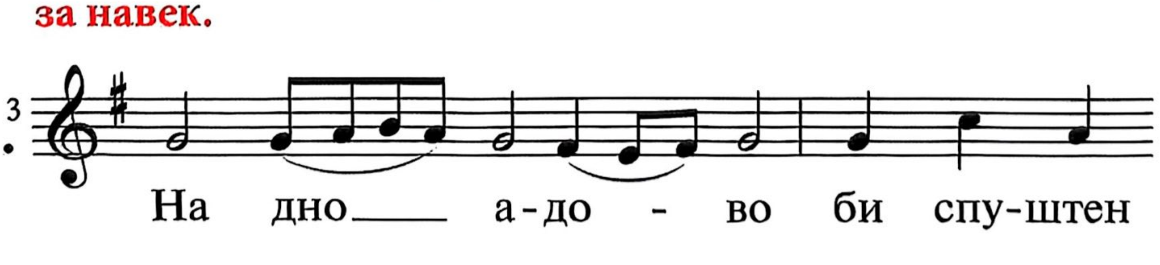

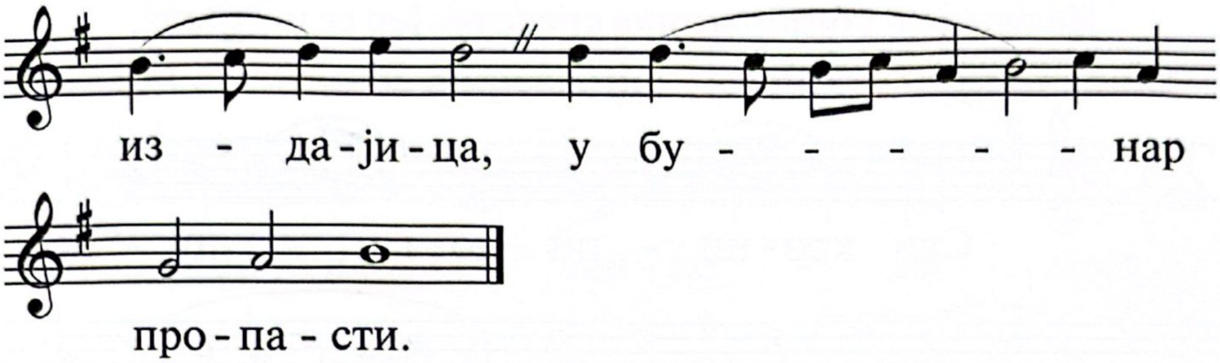

Погледај невољу моју, и избави ме; јер не заборављам закона Твога.

23.

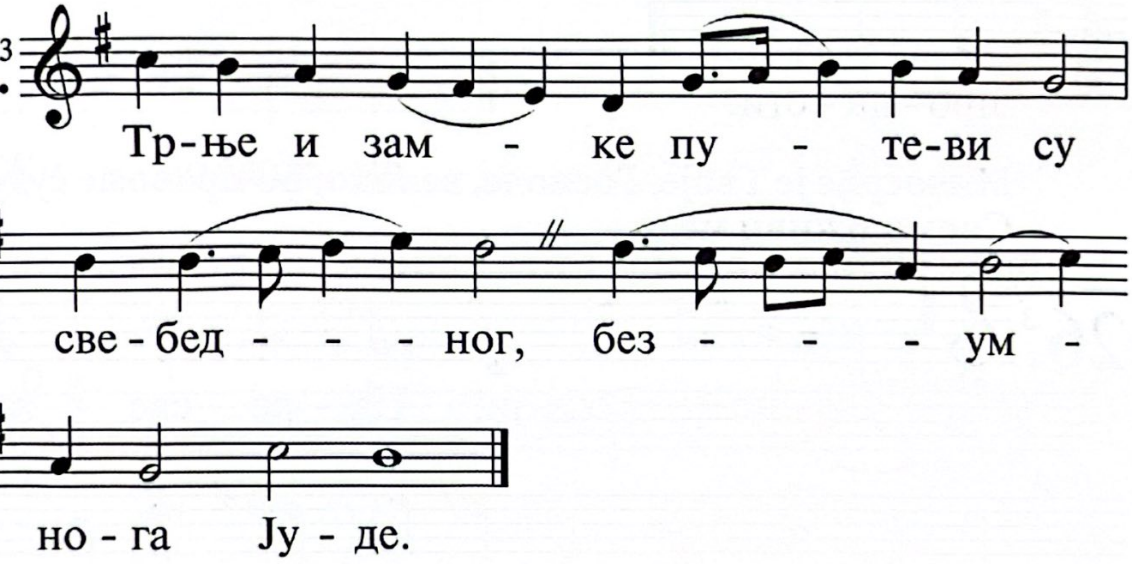

Прими се ствари моје, и одбрани ме, по речи Својој оживи ме.

24.

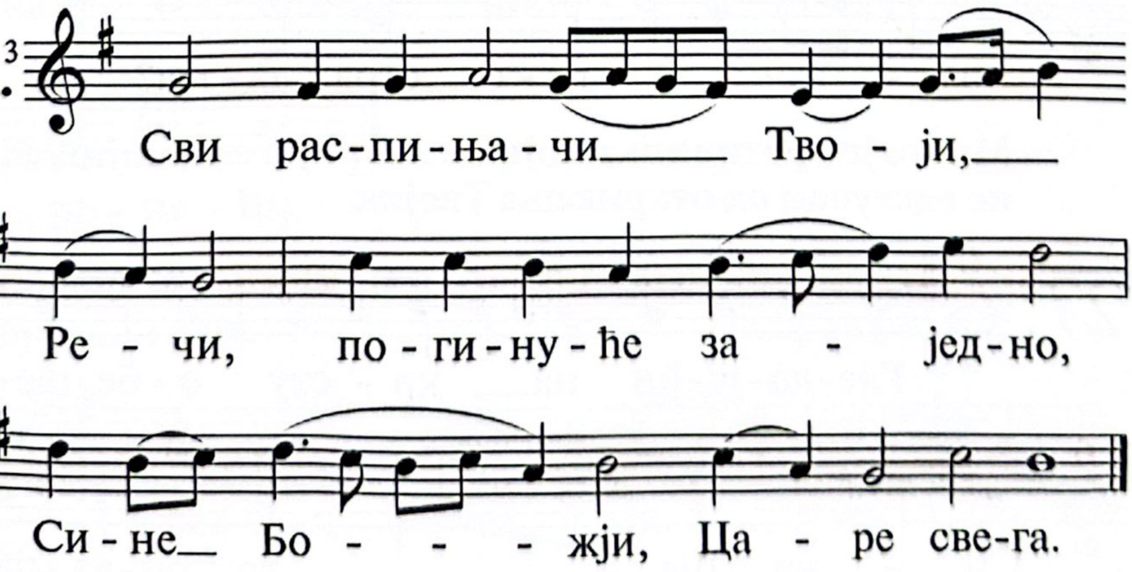

Далеко је од безбожника спасење, јер се не држе наредаба Твојих.

25.

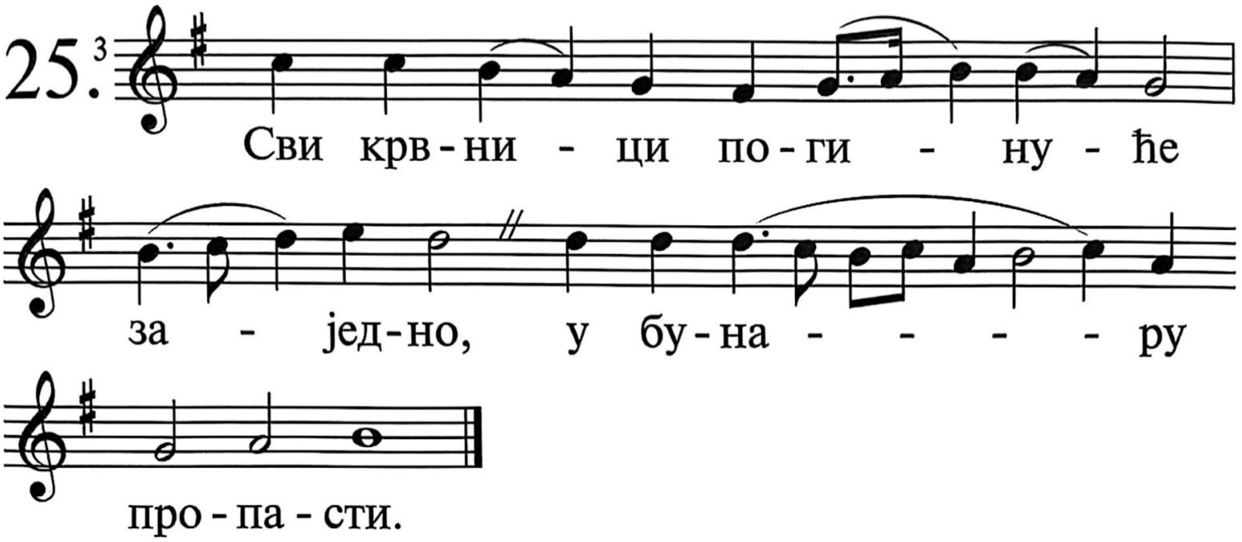

Милосрђе је Твоје, Господе, велико; по правоме суду Своме оживи ме.

26.

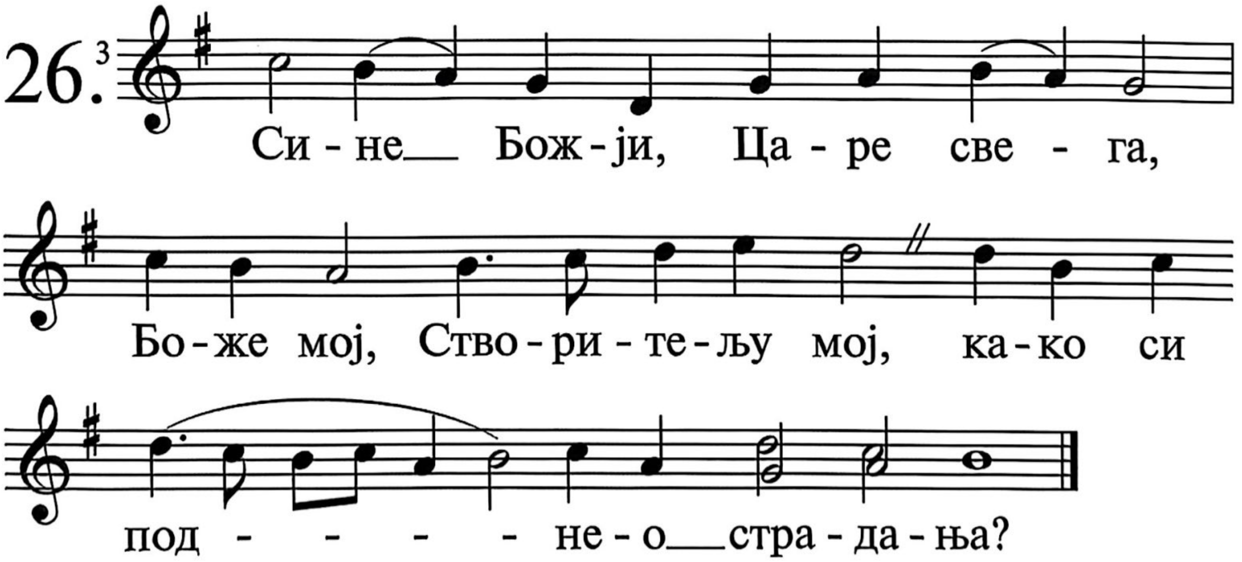

Много је противника мојих и непријатеља мојих; али ја не одступам од откривења Твојих.

27.

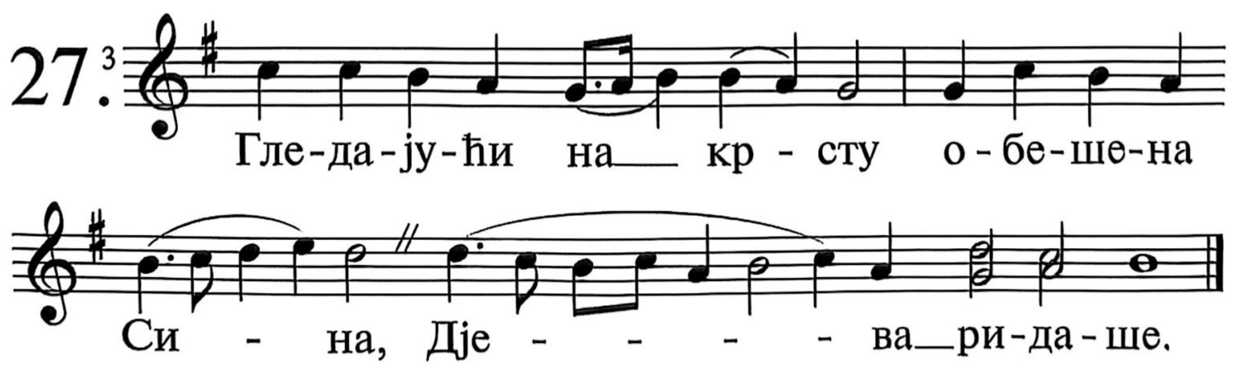

Видим одметнике, и мрско ми је; јер не чувају речи Твоје.

28.

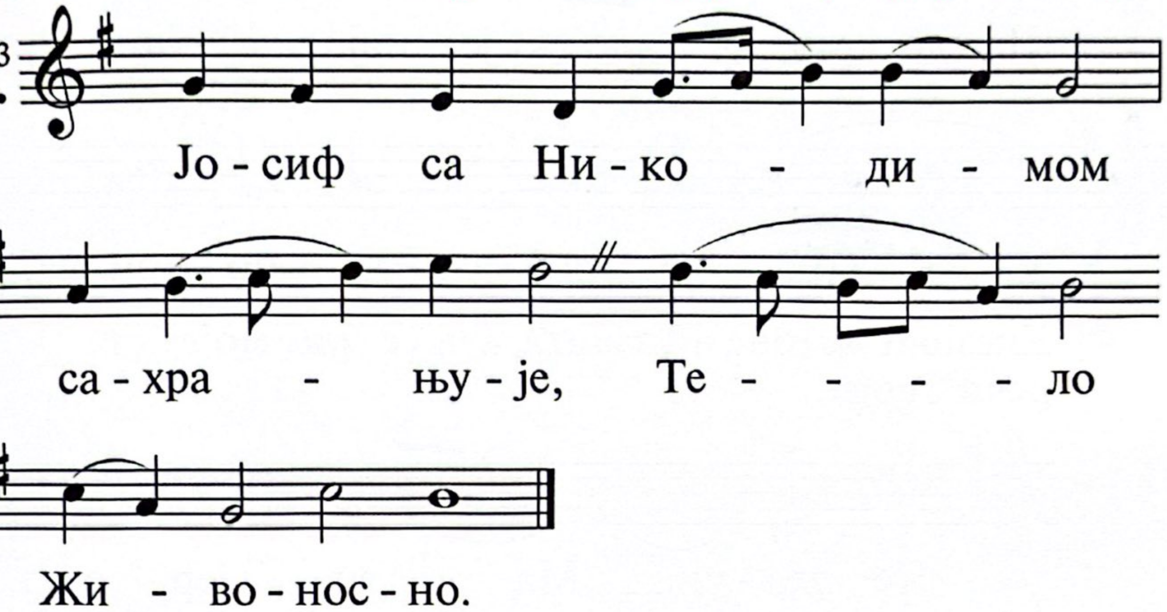

Гледај, како љубим заповести Твоје, Господе, по милости Својој оживи ме.

29.

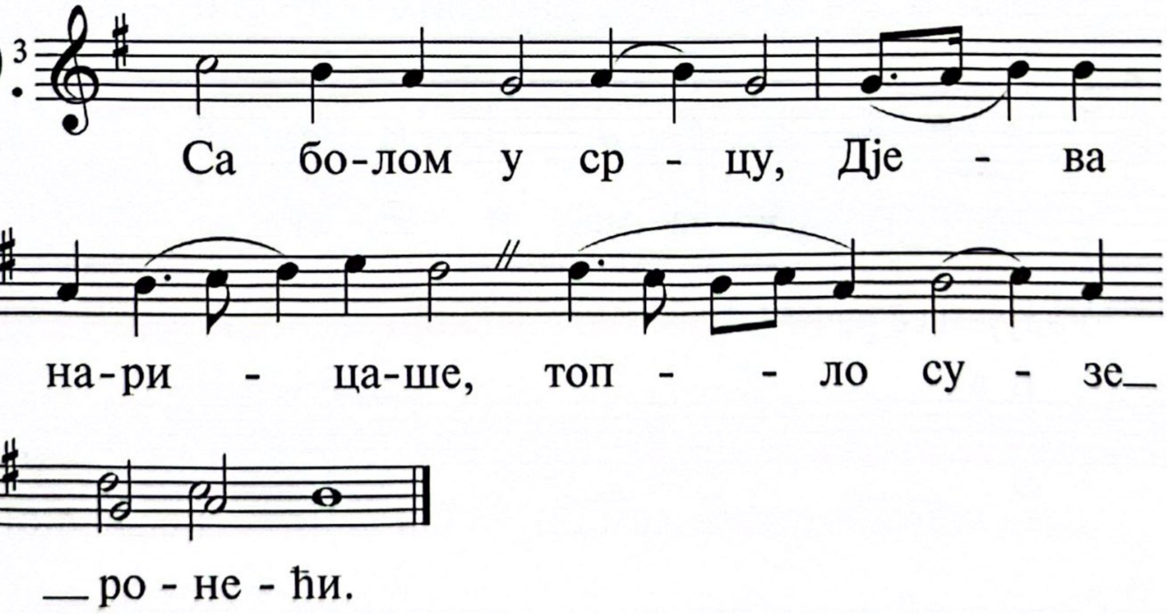

Основа је речи Твоје истина, и вечан је сваки суд правде Твоје.

30.

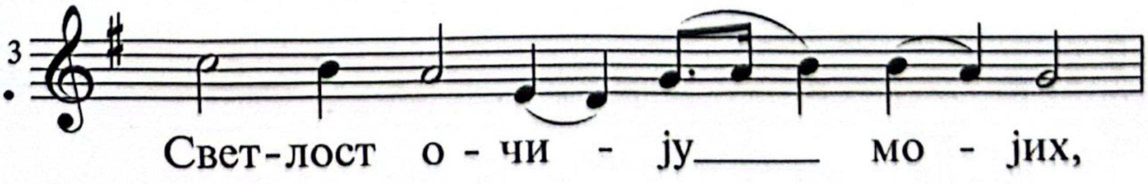

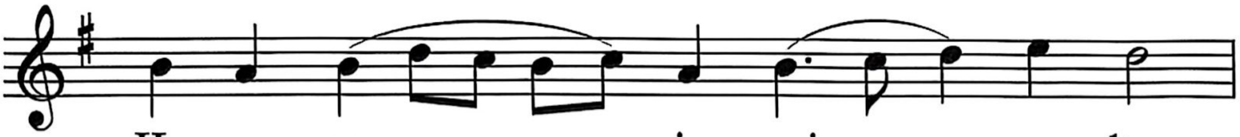

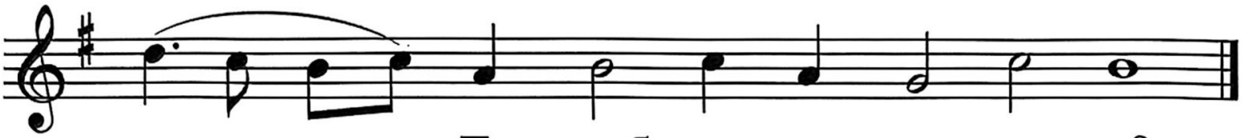

Кнезови ме гоне ни за шта, али се срце моје боји речи Твоје.

31.

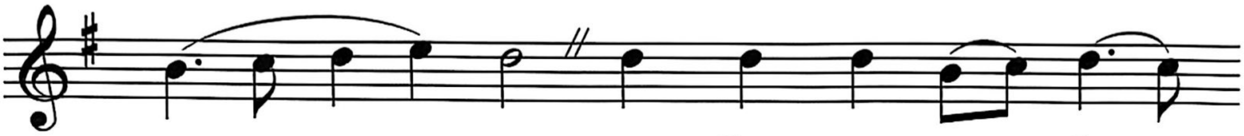

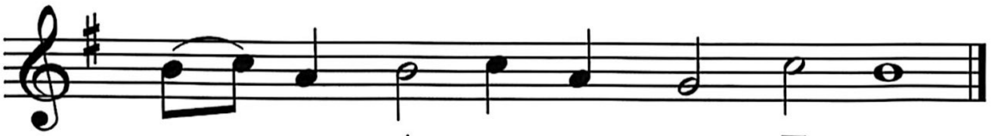

Радујем се речи Твојој као онај који задобија велики плен.

32.
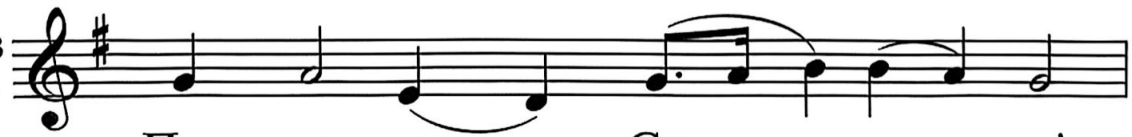

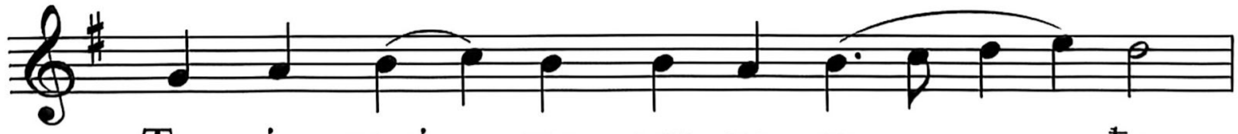

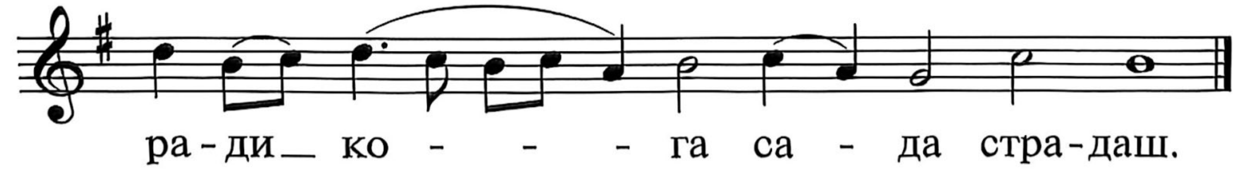

Мрзим на лаж и гадим се на њу; љубим закон Твој.

33.
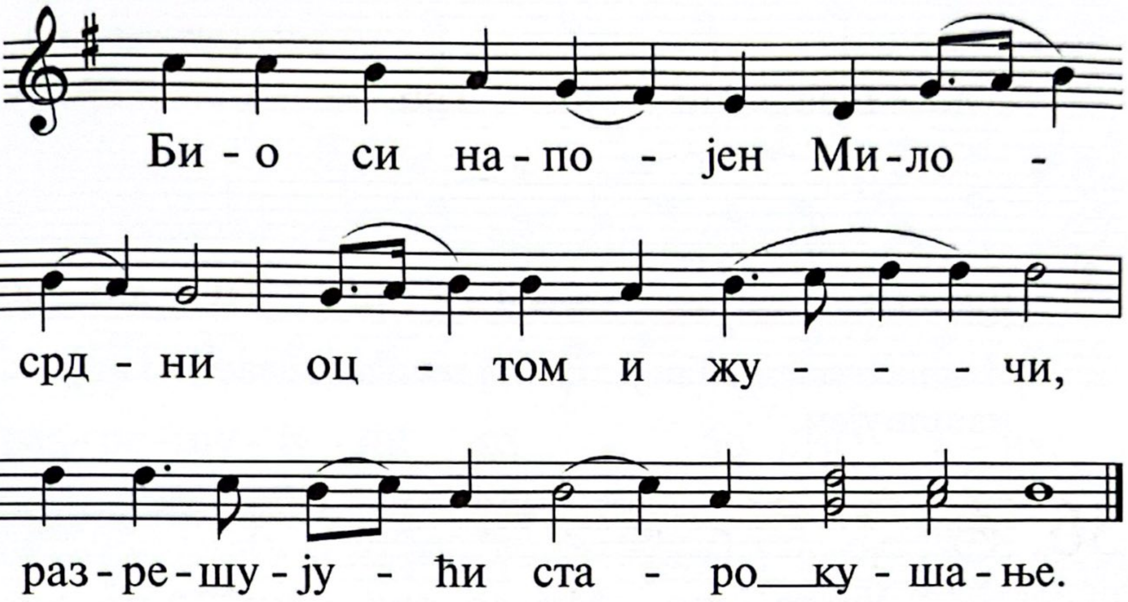

Седам пута на дан хвалим Те за судове правде Твоје.

34.
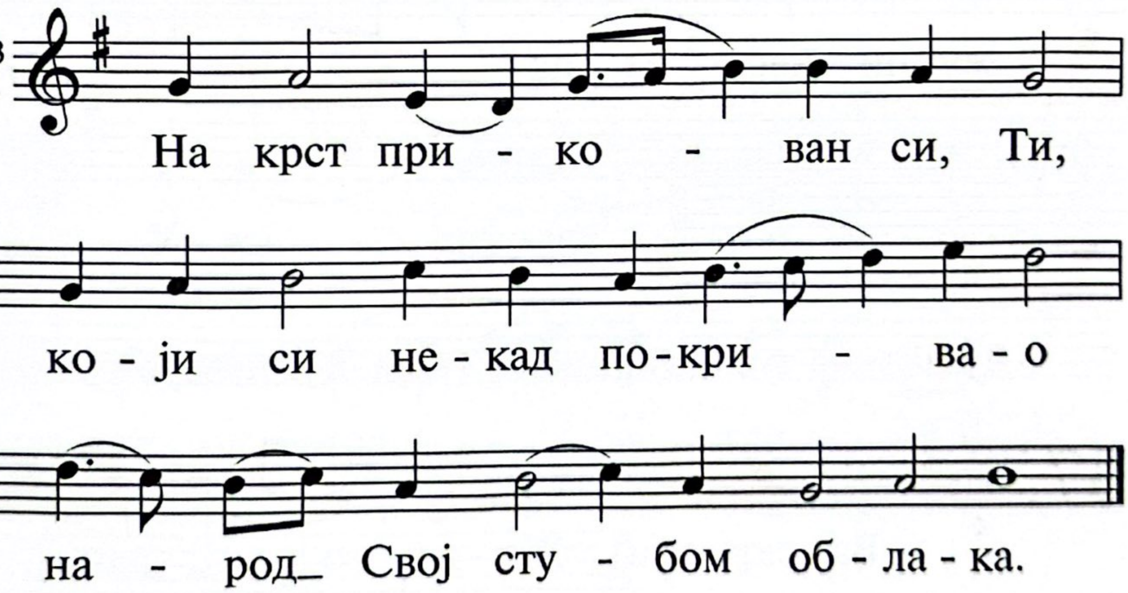

Велики мир имају они који љубе закон Твој, и у њих нема спотицања.

35.
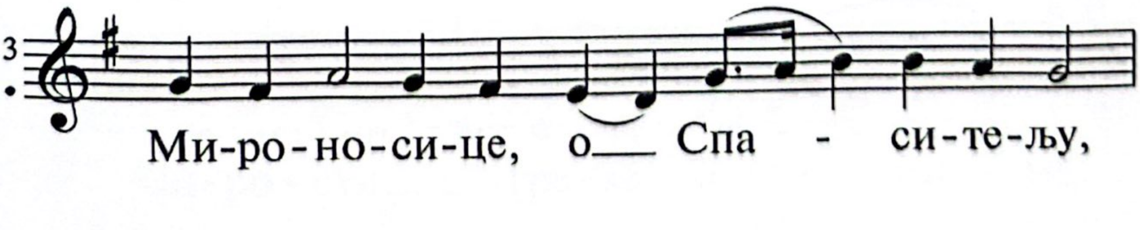

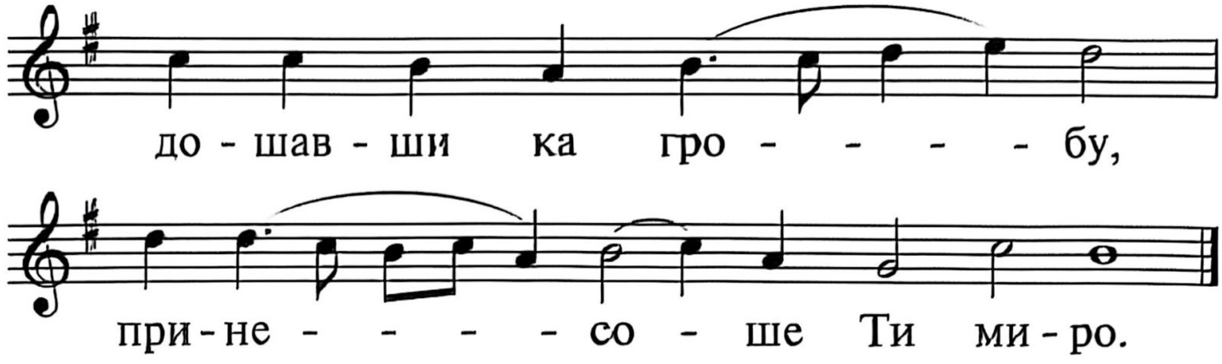

Чекам спасење Твоје, Господе, и заповести Твоје извршујем.

36.

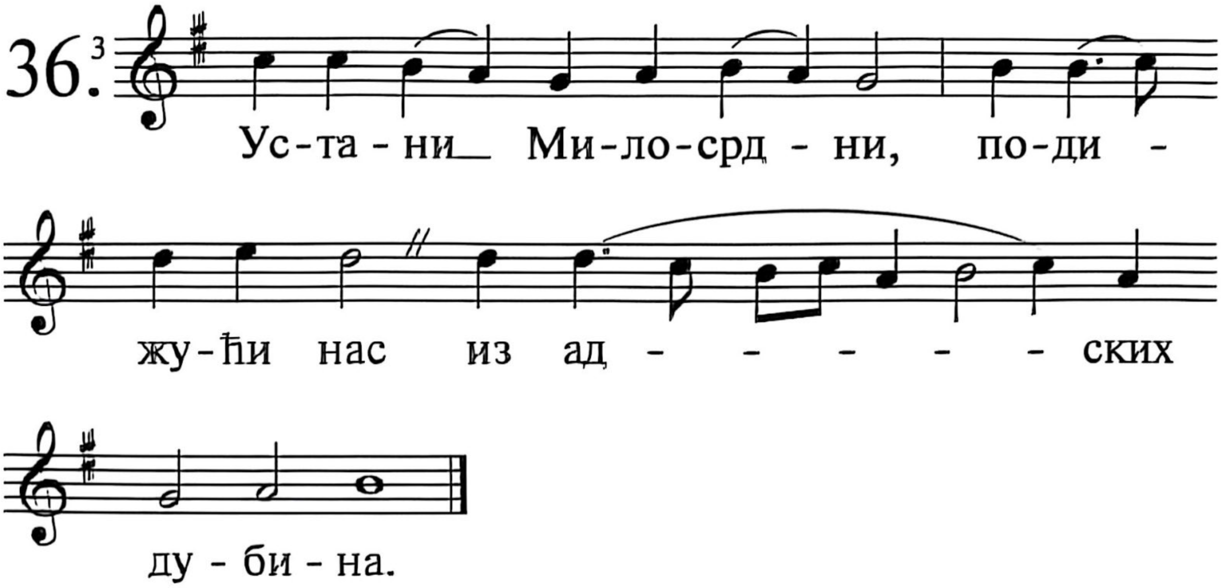

Душа моја чува откривења Твоја, и ја их љубим веома.

37.

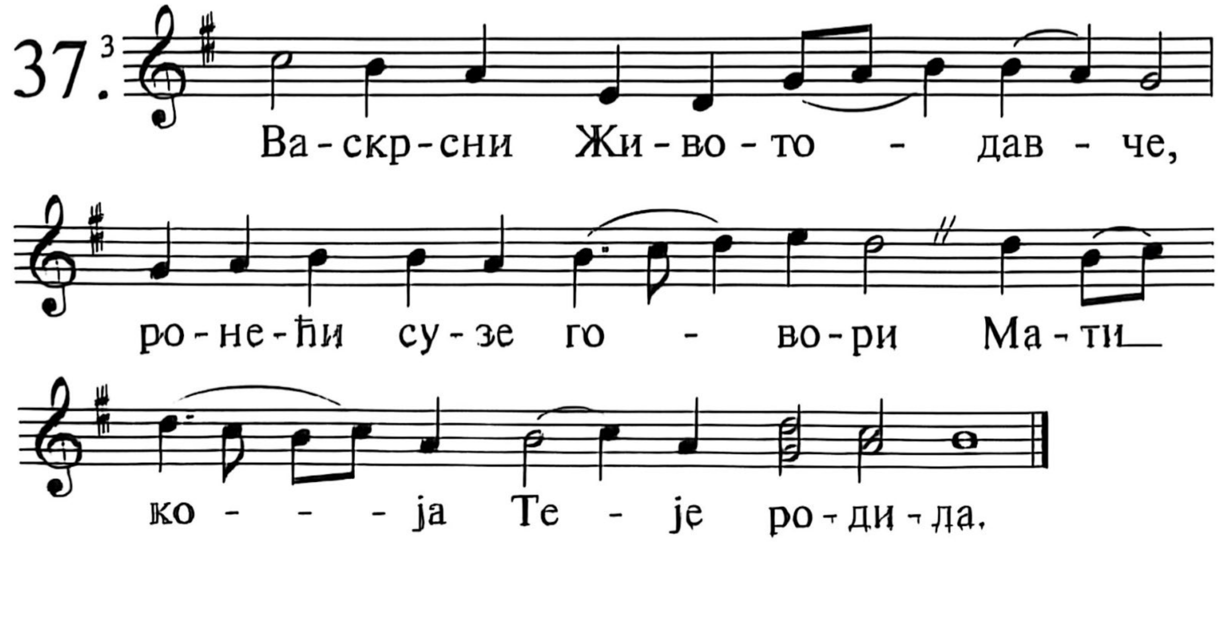

Чувам заповести Твоје и откривења; јер су сви путеви моји пред Тобом.

38.
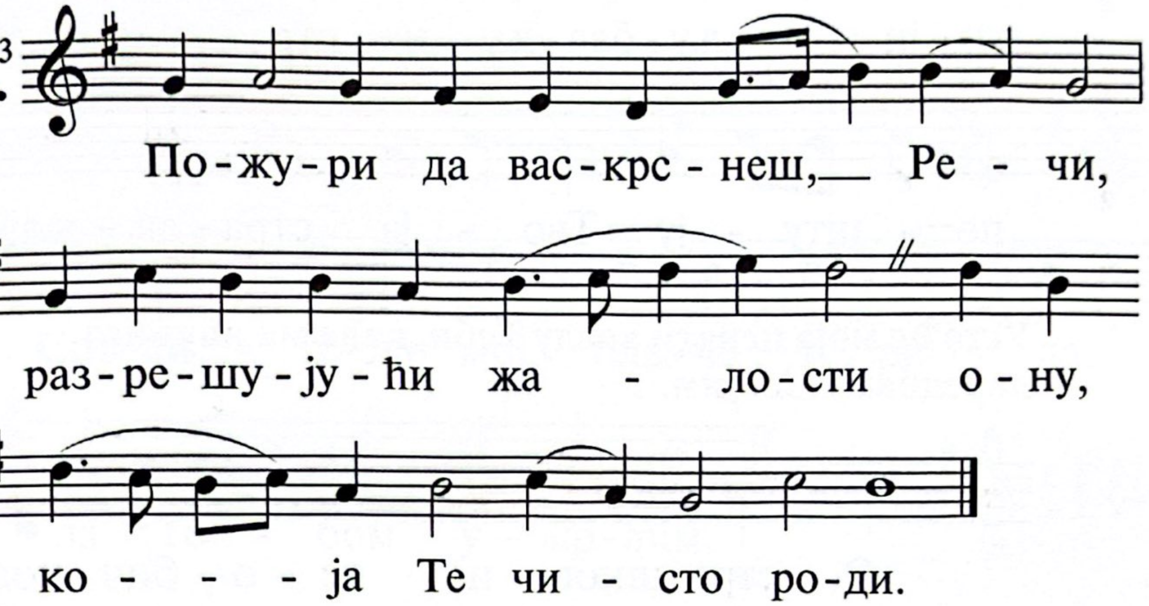

Нека изиђе кајање моје преда Те, Господе! По речи Својој уразуми ме.

39.
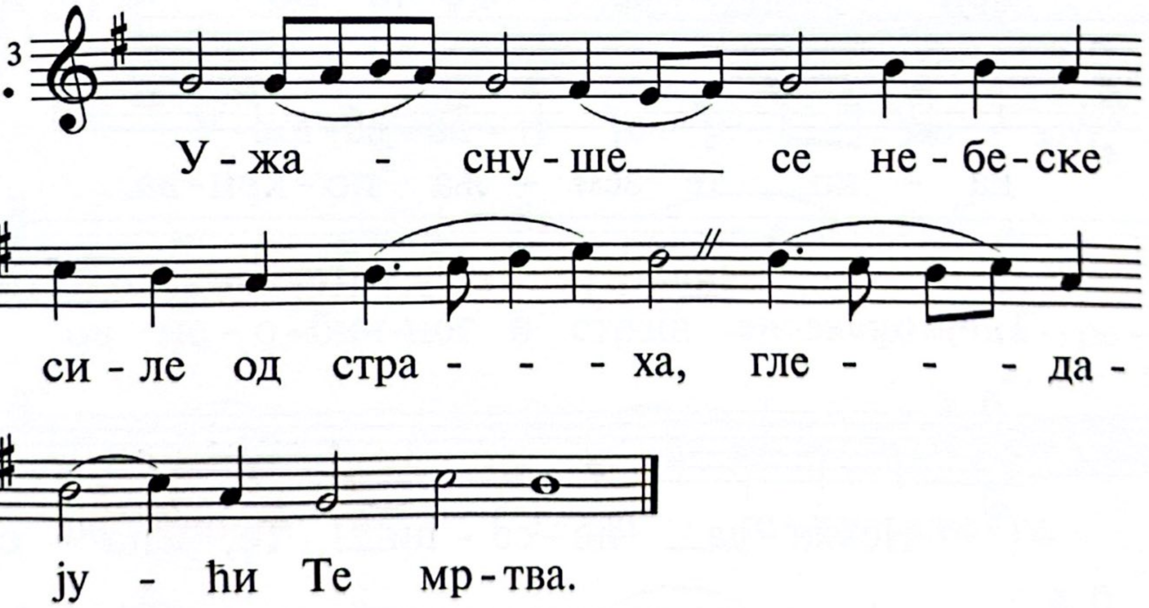

Нека дође мољење моје преда Те! По речи Својој избави ме.

40.
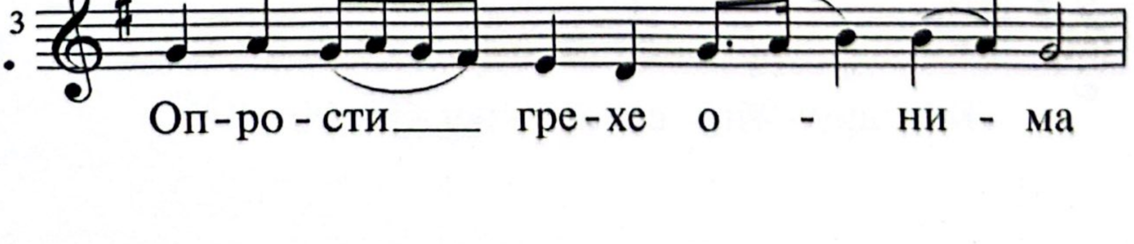

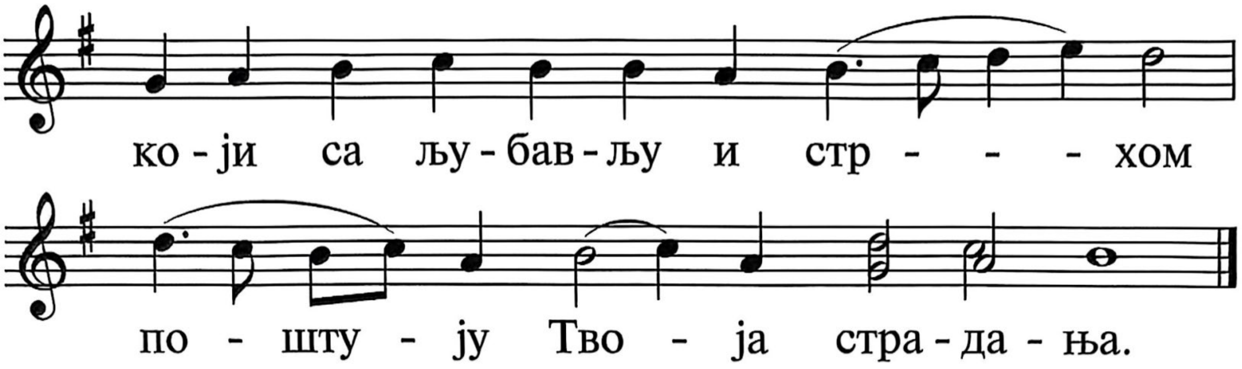

Уста ће моја певати хвалу Теби, када ме научиш наредбама Својим.

41.

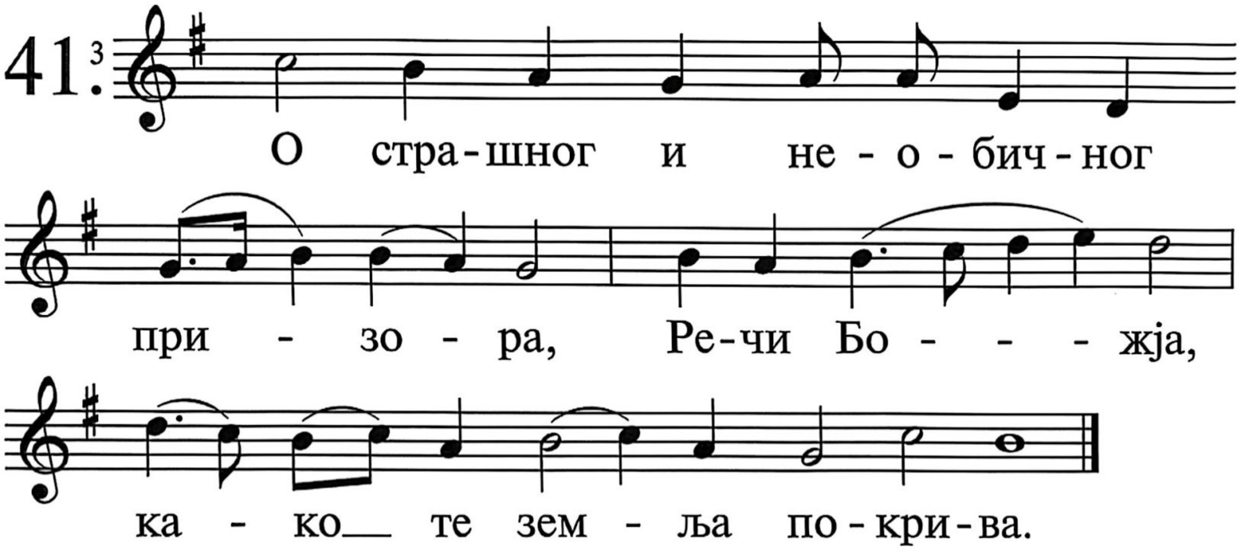

Језик ће мој казивати реч Твоју, јер су све заповести Твоје праведне.

42.

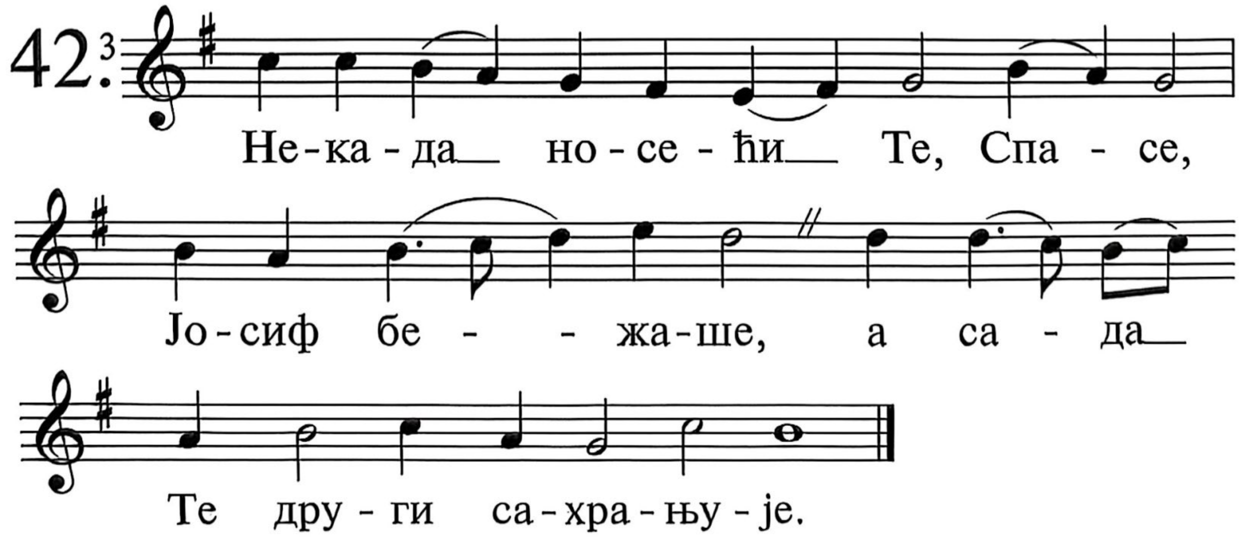

Нека ми буде рука Твоја у помоћи; јер ми омилеше заповести Твоје.

43.

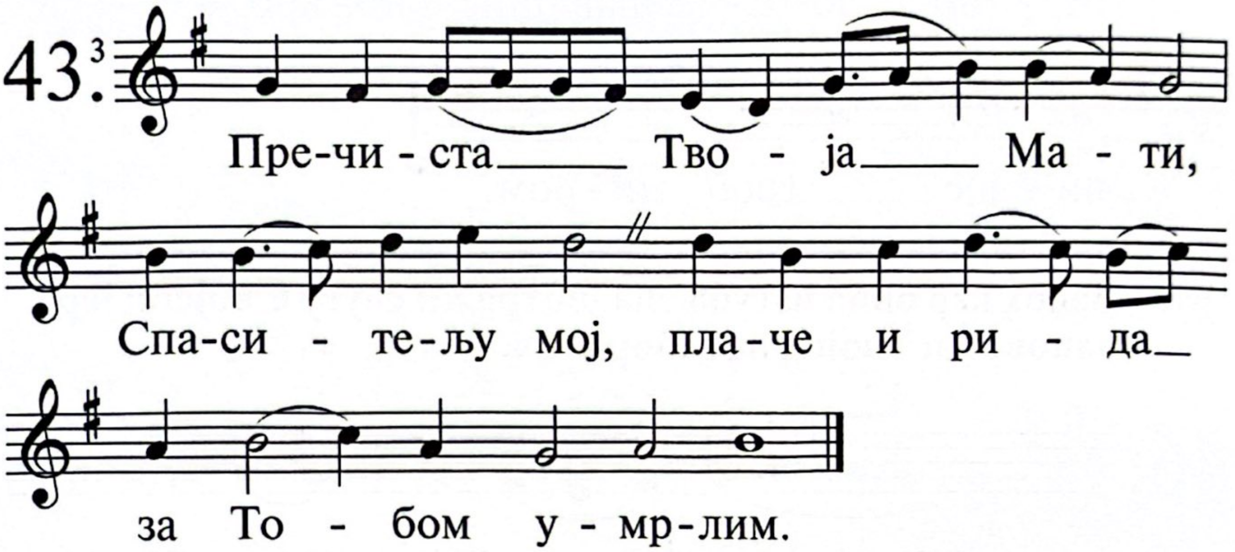

Жедан сам спасења Твојега, Господе, и закон је Твој утеха моја.

44.

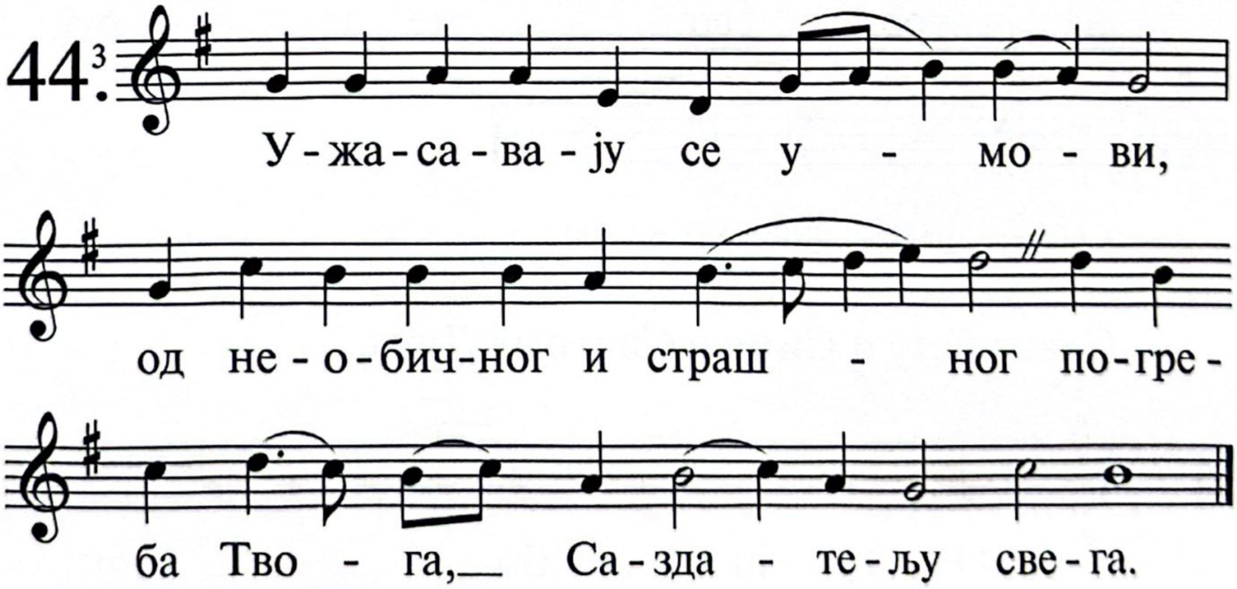

Нека живи душа моја и Тебе хвали, и судови Твоји нека ми помогну.

45.

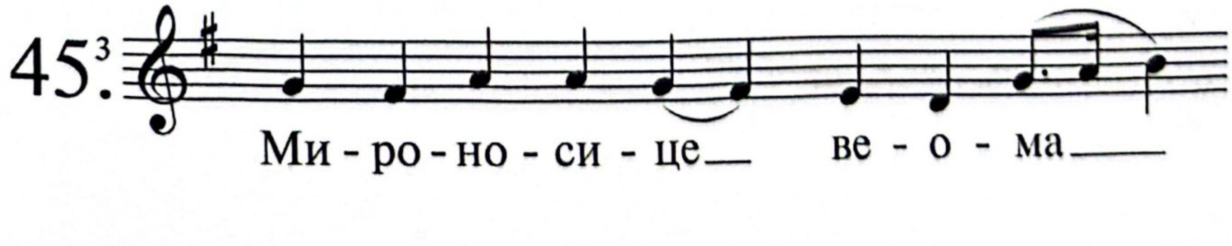

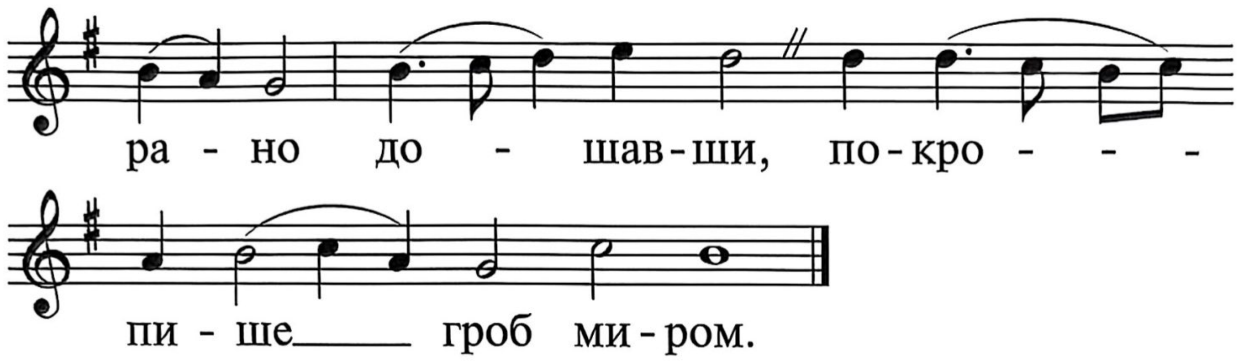

Зађох као овца изгубљена: потражи слугу Својега; јер заповести Твојих не заборавих.

46.

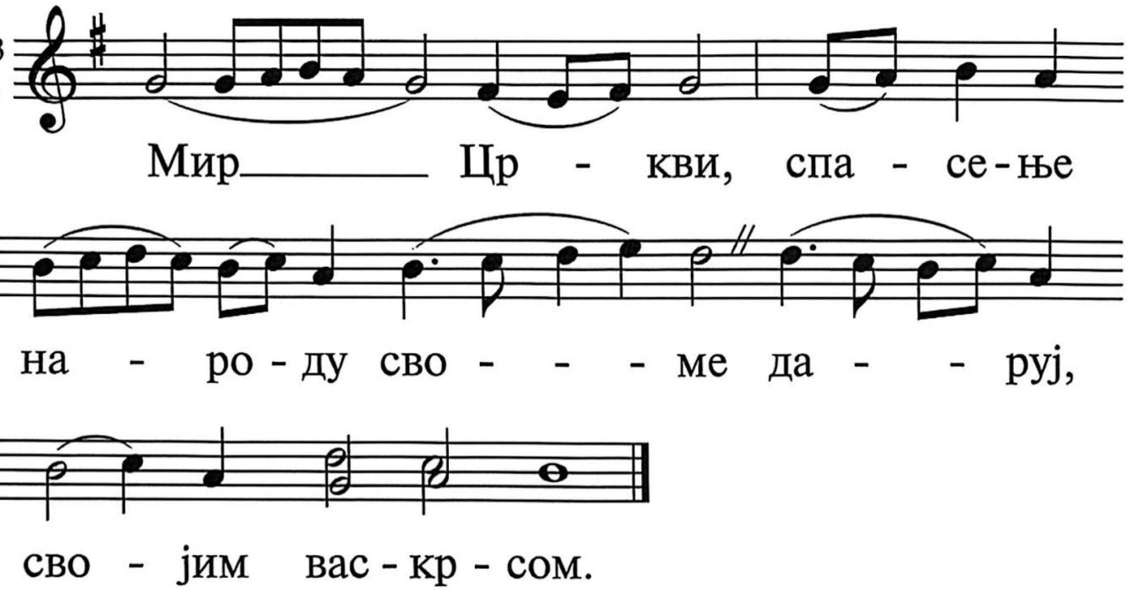

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу,

47.

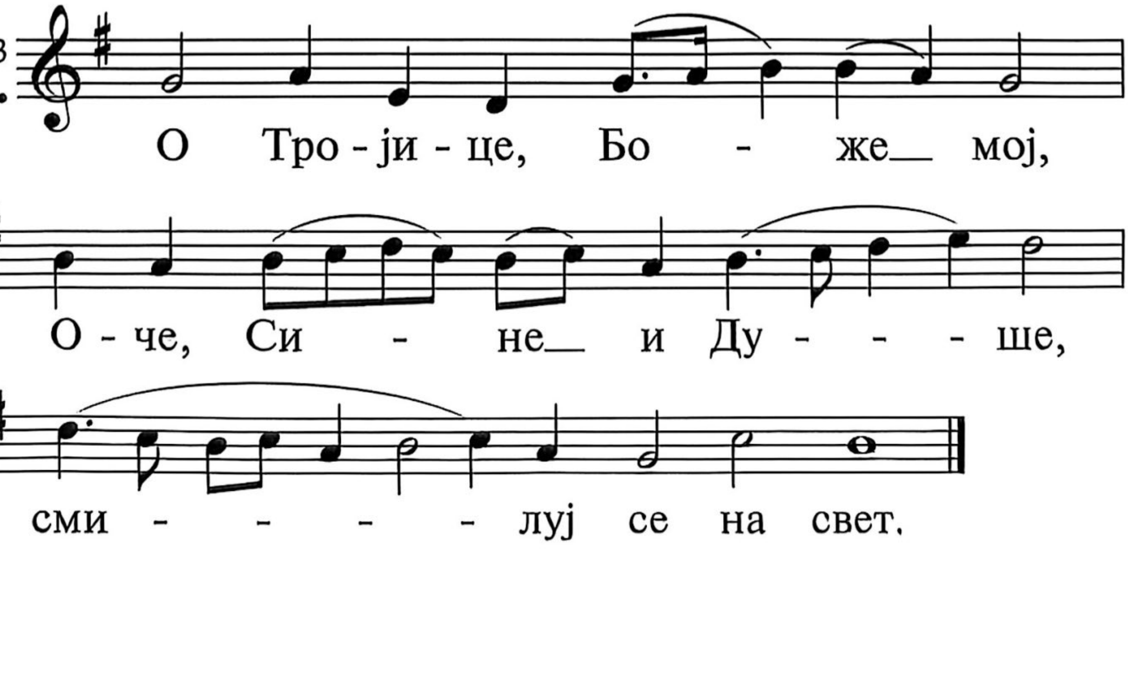

И сада и увек и у векове векова. Амин.

48.[3]

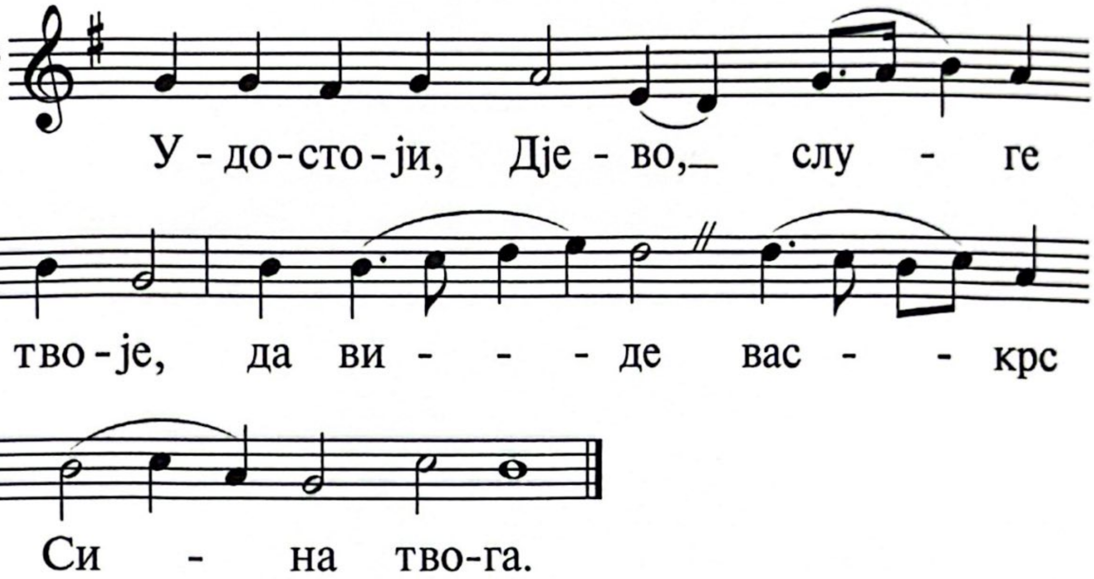

И опет ПРВИ ТРОПАР, оба хора заједно.

1.[3]

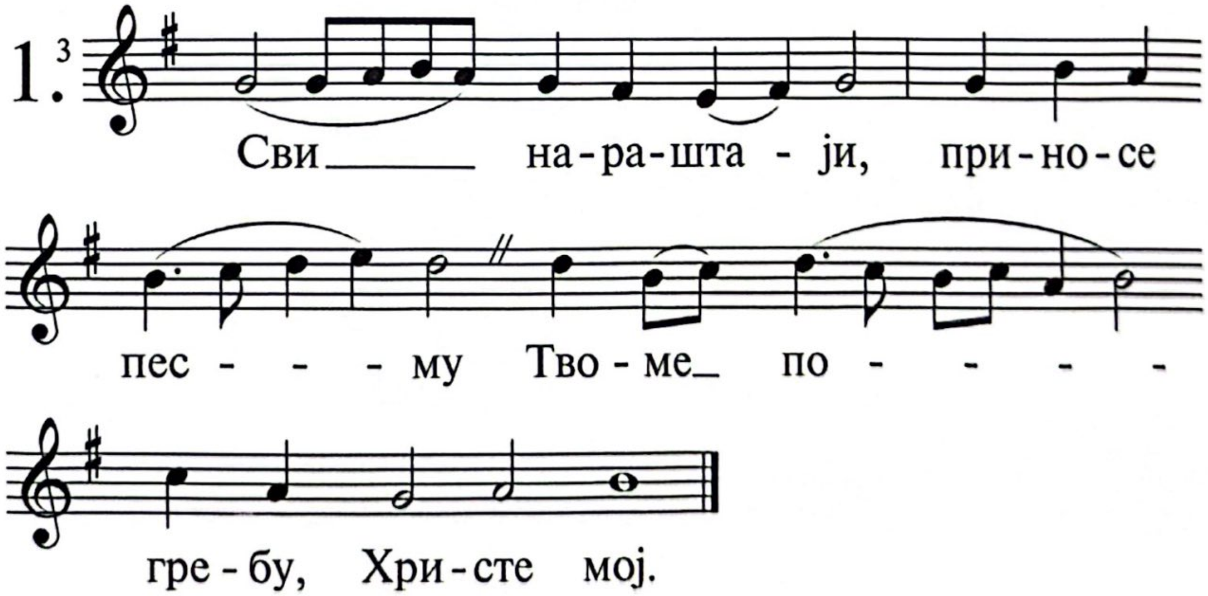

И одмах се певају тропари на глас 5.:

Благословен јеси Господи: и Ангелски собор удивисја:

Затим ЈЕКТЕНИЈА МАЛА, и ВОЗГЛАС:

Ти бо јеси Цар мира, Христе Боже наш, и тебје славу возсилајем со безначалним твојим Отцем, и с пресвјатим и благим и животворјашчим твојим Духом, ниње и присно, и во вјеки вјеков.

САДРЖАЈ:

СВЕТА ВЕЛИКА СУБОТА –
СТАТИЈА ПРВА на црквенословенском 9

СВЕТА ВЕЛИКА СУБОТА –
СТАТИЈА ДРУГА на црквенословенском 47

СВЕТА ВЕЛИКА СУБОТА –
СТАТИЈА ТРЕЋА на црквенословенском 79

СВЕТА ВЕЛИКА СУБОТА –
СТАТИЈА ПРВА на српском 101

СВЕТА ВЕЛИКА СУБОТА –
СТАТИЈА ДРУГА на српском 141

СВЕТА ВЕЛИКА СУБОТА –
СТАТИЈА ТРЕЋА на српском 173

СВЕТА ВЕЛИКА СУБОТА
СТАТИЈЕ
По Стевану Ст. Мокрањцу
у ноте ставио
на црквенословенском и српском језику
Протојереј-ставрофор
Мирко Павловић

Издавачи:
УПРАВА ЦРКВЕ СВЕТОГ АПОСТОЛА И ЕВАНГЕЛИСТЕ МАРКА
Београд, Булевар краља Александра 17
Тел. (011) 33 46 158
и
ИЗДАВАЧКА ФОНДАЦИЈА
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ
АРХИЕПИСКОПИЈЕ БЕОГРАДСКО-КАРЛОВАЧКЕ
Београд, Краља Петра 5
Тел: (011) 30 25 106, 30 25 210
E-mail: izdavackafondacija@spc.rs

За Издаваче:
Протојереј-ставрофор Трајан Којић,
старешина цркве Светог апостола и евангелисте Марка
и Градимир Станић

Главни и одговорни уредник:
Протојереј-ставрофор проф. др Владимир Вукашиновић

Рецензент:
мр Предраг Ђоковић

Нотограф и приређивач за штампу:
Протођакон Драгиша Ђокић

Коректура:
Зоран Вучић

Корице:
Милорад Видовић

Прелом:
Мирјана Ратковић

Тираж:
1.000 примерака

Штампа:
Штампарија Издавачке фондације СПЦ
Архиепископије београдско-карловачке
Београд, Краља Петра 5

Београд, 2016.

ISMN 979-0-9014175-1-9

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

783.2.089.6
27-535.35.089.6

ПАВЛОВИЋ, Мирко, 1900-1977
Света Велика субота [Штампана музикалија] : статије : по Стевану Ст. Мокрањцу / у ноте ставио на црквенословенском и српском језику Протојереј-ставрофор Мирко Павловић. - Београд : Управа цркве Светог апостола и евангелисте Марка и Издавачка фондација Српске православне цркве Архиепископије београдско-карловачке, 2016 (Београд : Штампарија Издавачке фондације Српске православне Цркве). - 191 стр. : ноте ; 29 cm

Тираж 1.000. - Стр. 5-6: Уводна реч / Предраг Ђоковић. - Слика „Распеће Господа Исуса Христа", фреске из манастира Студеница.

ISMN 979-0-9014175-1-9

1. Стојановић Мокрањац, Ставан, 1856-1914 [библиографски претходник]
a) Духовна музика - Црквене песме - Глас - Партитуре b) Статије - Глас - Партитуре

COBISS.SR-ID 222887948